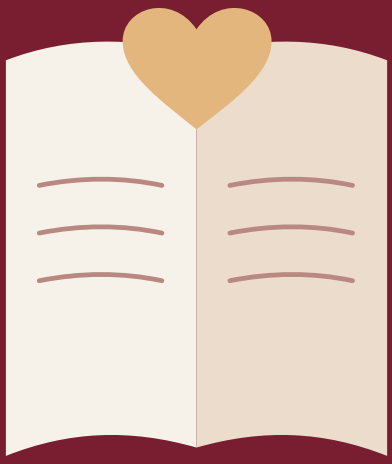

BESPLATNA PDF ZBIRKA

Ljubavne priče

307 kratkih priča

Ljubavni romani

ljubavniromani.com

O zbirci

Ova besplatna zbirka donosi svih 307 priča iz kategorije Ljubavne priče sa sajta Ljubavni romani, od najnovijih prema starijima. Sve priče su književna fikcija: likovi, razgovori i događaji su izmišljeni, čak i kada podsjećaju na stvaran život.

Svaka priča počinje na novoj stranici, a na dnu svake stranice stoji adresa na kojoj je možeš pročitati online, na bosanskom ili engleskom. Zbirka je za lično čitanje: sačuvaj je na telefonu, čitaj bez interneta ili odštampaj.

Izdanje od 22. oktobra 2026. © 2026 Visual Media Factory.

ljubavniromani.com/

Sadržaj

Jorgovan bez kartice · 7 min čitanja 15

Frula iznad kanjona · 9 min čitanja 19

Bakreni bardak s Bembaše · 8 min čitanja 23

Lokvanj do kojeg se ne dopliva · 7 min čitanja 27

Kutija od ratluka · 7 min čitanja 31

Krave su dobro · 8 min čitanja 35

Japrak za kritičara · 7 min čitanja 39

Dvadeset maraka u papirnoj čaši · 8 min čitanja 43

Bor iza kuće u Visokom · 7 min čitanja 47

Sviraj sporije · 8 min čitanja 51

Ljubavna priča pod šifrom Bjelašnica · 6 min čitanja 55

Žuta linija u splitskoj luci · 9 min čitanja 58

Ćaća bez papira · 8 min čitanja 62

Druga prilika četvrtkom · 7 min čitanja 66

Harmonika s druge obale Bregave · 8 min čitanja 70

Sedefna dugmad · 8 min čitanja 74

Lipa i hrast iznad Vrbasa · 7 min čitanja 78

Investitor u tuđem kaputu · 7 min čitanja 81

Dug za mjenjač · 8 min čitanja 85

Izvještaj u dvije rečenice · 8 min čitanja 89

Doktorova sirena · 6 min čitanja 93

Zavjet u mećavi na Vlašiću · 6 min čitanja 96

Onaj što gasi radio · 7 min čitanja 99

Ljubavna priča iz djedovog pčelinjaka · 8 min čitanja 103

Pjesma preko niskog zida · 7 min čitanja 107
Četiri noći uz Miljacku · 8 min čitanja 111
Ono što je rekao vjetar · 7 min čitanja 115
Doplata do Mostara · 7 min čitanja 119
Najduža poruka · 9 min čitanja 122
Ljubavne priče na strani B · 8 min čitanja 126
Maslačak s kuhanim jajetom · 9 min čitanja 130
Jedanaest koraka preko Bravadžiluka · 8 min čitanja 134
Pjesma za sljedeću smjenu · 6 min čitanja 138
Ruzmarin sa Južne stanice · 8 min čitanja 141
Duet za alt i bariton · 8 min čitanja 145
Svake subote na tuđoj svadbi · 7 min čitanja 149
Čaj s medom, kapetane · 7 min čitanja 153
Brat kojeg nisam izmislila · 8 min čitanja 157
Ni sebi ni drugoj · 8 min čitanja 161
Dvojica za jedno ime · 8 min čitanja 165
Prva ljubav na pogrešnoj stanici · 8 min čitanja 169
Haljina u svilenom papiru · 7 min čitanja 173
Tablić za zlatnu svadbu · 8 min čitanja 177
Ljubavna priča u prvom licu · 7 min čitanja 181
Muškatla iznad Bune · 8 min čitanja 185
Šipak ispod Krive ćuprije · 8 min čitanja 189
Prosidba preko međe · 6 min čitanja 193
Mostar odozgo · 7 min čitanja 196
Karanfil s dobrotvornog bala · 8 min čitanja 200
Šegrt koji je preskočio zid · 7 min čitanja 204

Ključ koji ništa ne otvara · 7 min čitanja 208
Snijeg nad Ćehotinom · 7 min čitanja 211
Ljubav na daljinu u devet uveče · 9 min čitanja 215
Advokatica suprotne strane · 6 min čitanja 219
Ničija njiva iznad Drine · 8 min čitanja 222
Tunel do Orlovca · 7 min čitanja 226
Duh na prstenovanju · 7 min čitanja 230
Četvrtkom kod Mahmutovića · 8 min čitanja 233
Havan bez tučka · 8 min čitanja 237
Pisma u vodootpornoj vreći · 7 min čitanja 241
Posljednje svjetlo u čitaonici · 3 min čitanja 245
Četvrtak bez narudžbe · 3 min čitanja 247
Dvije karte za različite večeri · 3 min čitanja 249
Klupa koja nije bila na prodaju · 2 min čitanja 251
Razgovor poslije odjavne špice · 3 min čitanja 253
Povratak s tuđeg vjenčanja · 3 min čitanja 255
Ples bez fotografije · 3 min čitanja 257
Krug koji nisu završili · 3 min čitanja 259
Polovina posljednjeg plakata · 3 min čitanja 261
Ručak u terminu za dostavu · 3 min čitanja 263
Mjesto za dva imena · 3 min čitanja 265
Prsten koji nismo kupili · 3 min čitanja 267
Sastanak bez horoskopa · 3 min čitanja 269
Posljednji trajekt bez žurbe · 3 min čitanja 271
Ptica koju nisu vidjeli · 3 min čitanja 273
Osmijeh koji sam ponio na večeru · 3 min čitanja 275

Veče u kojem nije bilo iskre · 3 min čitanja 277
Ruka preko stola · 3 min čitanja 279
Ulice kojima smo hodali odvojeno · 3 min čitanja 281
Papuče koje mu nisu pristajale · 3 min čitanja 283
Veš za još jedan razgovor · 3 min čitanja 285
Pas koji nije otišao ni s jednom · 3 min čitanja 287
Upoznati se izvan čekaonice · 3 min čitanja 289
Najviša polica u njegovoj kuhinji · 3 min čitanja 291
Sastanak bez njegovog govora · 3 min čitanja 293
Dvije propuštene stanice · 3 min čitanja 295
Zmaj koji se vratio na zemlju · 3 min čitanja 297
Kuća za dva različita sna · 3 min čitanja 299
Tandem za dvoje tvrdoglavih · 3 min čitanja 301
Prvi red za lošu šalu · 3 min čitanja 303
Raskrsnica za žabe · 3 min čitanja 305
Večera u mom cjenovniku · 3 min čitanja 307
Zelena koju smo prešutjeli · 3 min čitanja 309
Dan koji nije pripadao nama · 3 min čitanja 311
Večera koju nisam skuhala · 3 min čitanja 313
Poruka pročitana naglas · 3 min čitanja 315
Jastuk u susjednoj sobi · 2 min čitanja 317
Voz koji je prolazio kroz dnevnu sobu · 3 min čitanja 319
Jabuka koju nismo morali podijeliti · 3 min čitanja 321
Pauza za žuti kišobran · 3 min čitanja 323
Zavjesa kroz koju je ušlo jutro · 3 min čitanja 325
Nedjelja sa tri porcije · 3 min čitanja 327

Dva mjesta ispod iste tende · 3 min čitanja 329
Doručak poslije zadnjeg plesa · 3 min čitanja 331
Mjesto za psa koji hrče · 3 min čitanja 333
Vrijeme za cijelu rečenicu · 3 min čitanja 335
Gitara iza praznog ormara · 3 min čitanja 337
Posljednji red za nas dvije · 3 min čitanja 339
Razglednica sa pogrešne obale · 3 min čitanja 341
Poziv u pola običnog dana · 3 min čitanja 343
Tri kruga oko aerodroma · 3 min čitanja 345
Kompot za dvoje tvrdoglavih · 3 min čitanja 347
Četiri zvijezde prije zore · 3 min čitanja 349
Uloga sa dvije rečenice · 3 min čitanja 351
Posljednja čista košulja · 3 min čitanja 353
Stol za jedno slobodno jutro · 3 min čitanja 355
Druga strana mreže · 3 min čitanja 357
Partija bez poklonjene kraljice · 3 min čitanja 359
Cvijeće za obični ponedjeljak · 3 min čitanja 361
Staza bez fotografije na vrhu · 3 min čitanja 363
Pekara prije vremenske prognoze · 3 min čitanja 365
Dubina do ramena · 3 min čitanja 367
Polica za knjige koje ostaju · 3 min čitanja 369
Boja koju nismo imenovali · 3 min čitanja 371
Ključ od posljednjeg autobusa · 3 min čitanja 373
Sjeme za sljedeću sezonu · 3 min čitanja 375
Ime koje je papiga pamtila · 3 min čitanja 377
Pet minuta bez zapisnika · 3 min čitanja 379

Sastanak bez štula · 3 min čitanja 381
Prva riječ poslije tišine · 3 min čitanja 383
Ples na dva različita kanala · 3 min čitanja 385
Slovo iz posljednje ladice · 3 min čitanja 387
Jutro bez poznatog mirisa · 3 min čitanja 389
Riječ koja nije stala u kvadrate · 3 min čitanja 391
Pogrešan stol u pravo vrijeme · 3 min čitanja 393
Dva lonca na istom šporetu · 3 min čitanja 395
Subota koju sam sačuvala · 3 min čitanja 397
Melodija koja je čekala utorak · 3 min čitanja 399
Predmet broj četrdeset dva · 3 min čitanja 401
Kako želiš da te zovem · 3 min čitanja 403
Lice koje je opet upoznavala · 3 min čitanja 405
Noć kad je prestao brojati konkurenciju · 3 min čitanja 407
Sastanak uz gorku limunadu · 3 min čitanja 409
Čovjek koji nije pamtio snove · 3 min čitanja 411
Godine koje nisu određivale ulogu · 3 min čitanja 413
Krug koji je ostao u pijesku · 3 min čitanja 415
Porculan za prvi slobodni utorak · 3 min čitanja 417
Glas s kojim sam se vratila · 3 min čitanja 419
Poslije sedamnaest godina, u subotu · 3 min čitanja 421
Pletenica prije izlaska · 3 min čitanja 423
Ime koje je već bilo njegovo · 3 min čitanja 425
Svjedoci jednog utorka · 3 min čitanja 427
Kruška preko ograde · 3 min čitanja 429
Poslije posljednjeg pitanja · 3 min čitanja 431

Maramice za posljednju scenu · 3 min čitanja 433
Lice ispod pčelarske mreže · 3 min čitanja 435
Mjesta na kojima više nismo isti · 3 min čitanja 437
Prva kriška za sebe · 3 min čitanja 439
Šal za najjaču ženu · 3 min čitanja 441
Ručak bez razgovora o poslu · 3 min čitanja 443
Rubovi neba na kuhinjskom stolu · 3 min čitanja 445
Mjesto za drugačiju bliskost · 3 min čitanja 447
Glasovi iza zatvorenih vrata · 3 min čitanja 449
Kuća u kojoj se ne šapuće · 3 min čitanja 451
Dvije svečanosti u malom stanu · 3 min čitanja 453
Prozor na kojem nema mora · 3 min čitanja 455
Posljednja kutija iz studentskog doma · 3 min čitanja 457
Ključevi od zajedničke kuhinje · 3 min čitanja 459
Vrijeme za pogrešan odgovor · 3 min čitanja 461
Dva ključa za dvije adrese · 3 min čitanja 463
Večera koja se ohladila · 3 min čitanja 465
Parcela između dvije ograde · 3 min čitanja 467
Prvi krug na točkovima · 3 min čitanja 469
Poljubac izvan kadra · 3 min čitanja 471
Brak pod premalim šatorom · 3 min čitanja 473
Sijeda pruga na fotografiji · 3 min čitanja 475
Nedjelja bez crnog kaputa · 3 min čitanja 477
Šetnja koju je baka skratila · 3 min čitanja 479
Staza koju nije bilo na karti · 3 min čitanja 481
Maska od novinskog papira · 3 min čitanja 483

Tri sata u kostimu drveta · 3 min čitanja 485
Kad su prebrojali stolice · 3 min čitanja 487
Kupe broj sedam · 3 min čitanja 489
Posljednji krug oko jezera · 3 min čitanja 491
Šolja koju niko nije kupio · 3 min čitanja 493
Čovjek od snijega pred radnjom · 3 min čitanja 495
Pet minuta na šahovskom satu · 3 min čitanja 497
Kino za posljednja dva reda · 3 min čitanja 499
Tišina između dvije obale · 3 min čitanja 501
Ulica koja još nema broj · 3 min čitanja 503
Karta bez povratnog datuma · 3 min čitanja 505
Sladoled za cijeli ulaz · 3 min čitanja 507
Hljeb koji je čekao jutro · 3 min čitanja 509
Treća stanica poslije mosta · 3 min čitanja 511
Mjesto za mokar kaput · 3 min čitanja 513
Nedjelja koja nije tražila svađu · 3 min čitanja 515
Glasovi iz male kutije · 3 min čitanja 517
Razgovor poslije radnog vremena · 3 min čitanja 519
Noć sa zvukom aparata · 3 min čitanja 521
Poklon koji nisam morala izabrati · 3 min čitanja 523
Ime koje nije bilo moje · 3 min čitanja 525
Sestra kojoj nisam ličila · 3 min čitanja 527
Mjesto našeg prvog poljupca · 3 min čitanja 529
Potiljak koji nisam poznavala · 3 min čitanja 531
Odlazak bez zalupjenih vrata · 3 min čitanja 533
Godišnjica bez rezervisanog stola · 3 min čitanja 535

Razglednica iz istog grada · 3 min čitanja 537
Izlaz iz kuće strave · 3 min čitanja 539
Pismo koje je stiglo na vrijeme · 3 min čitanja 541
Meni koji nismo mogli pročitati · 3 min čitanja 543
Ručak za koji nije postojao plan · 3 min čitanja 545
Tišina poslije dobre vijesti · 3 min čitanja 547
Ljubav s dva povoca · 3 min čitanja 549
Stanica na kojoj se više ne skriva · 3 min čitanja 551
Poljubac poslije pogrešnog imena · 3 min čitanja 553
Čovjek iza ciljne linije · 3 min čitanja 555
Dva potpisa ispod iste žalbe · 3 min čitanja 557
Veče u kojem nismo morali pobijediti · 3 min čitanja 559
Torta koja se nije morala popraviti · 3 min čitanja 561
Ruke zauzete običnim stvarima · 3 min čitanja 563
Prodavnica zatvorena zbog poljupca · 3 min čitanja 565
Samo jedna vreća za prespavati · 3 min čitanja 567
Tri šoljice nisu isti doručak · 3 min čitanja 569
Čovjek koji je volio kraj filma · 3 min čitanja 571
U kući bez pravih kreveta · 3 min čitanja 573
Doručak bez omiljenog mjesta · 3 min čitanja 575
Prezime koje sam već imala · 3 min čitanja 577
Ostatak večeri pripada nama · 3 min čitanja 579
Kravata s malim narandžama · 3 min čitanja 581
Smijeh koji nije stao u restoran · 3 min čitanja 583
Četrnaest godina do zajedničkog ključa · 3 min čitanja 585
Pored praznog ringišpila · 3 min čitanja 587

Riječi preko kuhinjskog stola · 3 min čitanja 589
Izlaz koji su otvorili zajedno · 3 min čitanja 591
Posljednji čas vožnje · 3 min čitanja 593
Soba za vježbanje loših govora · 3 min čitanja 595
Ples nakon posljednjeg gosta · 3 min čitanja 597
Rastanak na trećoj stanici · 3 min čitanja 599
Večera na kojoj su svi bili zauzeti · 3 min čitanja 601
Prvi pokušaj na penjačkom zidu · 3 min čitanja 603
Duet bez glavnog glasa · 3 min čitanja 605
Telefon bez budilnika · 3 min čitanja 607
Noć bez ijedne vidljive zvijezde · 3 min čitanja 609
Sto koji nije morao biti poseban · 3 min čitanja 611
Polica između dva kreveta · 3 min čitanja 613
Pauza između dva poteza · 3 min čitanja 615
Navijamo za različite strane · 3 min čitanja 617
Portret s rukama izvan papira · 3 min čitanja 619
Vrijeme između dvije ture · 3 min čitanja 621
Termin poslije ponoći · 3 min čitanja 623
Soba s dva različita jastuka · 3 min čitanja 625
Karta za film koji je otkazan · 3 min čitanja 627
Ples bez okretanja unazad · 3 min čitanja 629
Remi prije posljednjeg autobusa · 3 min čitanja 631
Odmaralište s pokvarenim automatom · 3 min čitanja 633
Nedjelja izvan grobljanske kapije · 3 min čitanja 635
Bosiljak na pogrešnoj terasi · 3 min čitanja 637
Pogrešan peron za isti voz · 3 min čitanja 639

Bilješka na pogrešnom računu · 3 min čitanja 641
Rukavice koje nisu bile par · 3 min čitanja 643
Radio koji hvata samo subotu · 3 min čitanja 645
Dvije supe za ponijeti · 3 min čitanja 647
Poglavlje koje se čita naglas · 3 min čitanja 649
Sastanak između dva sprata · 3 min čitanja 651
Tišina kroz zajednički zid · 3 min čitanja 653
Džep za tramvajsku kartu · 3 min čitanja 655
Tajna hotela bez nestale žene · 3 min čitanja 657
Glasovna poruka koja je čekala osam godina · 3 min čitanja 659
Raspored sjedenja za pogrešne parove · 3 min čitanja 661
Prvi dojam, druga stranica · 3 min čitanja 663
Četiri puta kada je neko rekao dosta · 3 min čitanja 665
Poruka napisana prije kapije · 3 min čitanja 667
Ko je kome sada pratnja · 3 min čitanja 669
Ledena sala za njihove velike planove · 3 min čitanja 671
Čaša vode prije prvog autobusa · 3 min čitanja 673
Priča koju je preskakao na večerama · 3 min čitanja 675
Jedna soba bez lažnog prezimena · 3 min čitanja 677
Prazno sjedište do prozora · 3 min čitanja 679
Fotografija na kojoj nije bila muza · 3 min čitanja 681
Plan za savršen brak nije bio njihov · 3 min čitanja 683
Tri muškarca i jedan pokvareni čamac · 3 min čitanja 685
Kad odgovor nije bio ljubav · 3 min čitanja 687
Kiša koju su propustili · 3 min čitanja 689
Poljubac poslan pogrešnoj osobi · 3 min čitanja 691

Svi njeni tuđi ukusi · 3 min čitanja 693
Kofer koji je ostao na peronu · 3 min čitanja 695
Natpis na saksiji · 3 min čitanja 697
Kafa s najboljom namjerom · 3 min čitanja 699
Plava haljina po kiši · 3 min čitanja 701
Posljednja narudžba u izlogu · 3 min čitanja 703
Zvijezda iznad podstanarske sobe · 3 min čitanja 705
Pogrešna vrata na trećem spratu · 3 min čitanja 707
Sastanak sa ženom koju je već osvojio · 3 min čitanja 709
Smjena koju je krila od muža · 3 min čitanja 711
Dva računa u plavoj kutiji · 3 min čitanja 713
Fotografija između dvije knjige · 3 min čitanja 715
Poljubac kraj radionice · 3 min čitanja 717
Kuća puna njegovog odsustva · 3 min čitanja 719
Dogovor koji nije spomenuo ljubomoru · 3 min čitanja 721
Svilena marama za običan utorak · 3 min čitanja 723
Gost u sobi preko hodnika · 3 min čitanja 725
Brkovi zbog kojih je nastala glasina · 3 min čitanja 727
Pitanje koje je kasnilo trideset godina · 3 min čitanja 729
Mjesto uz prozor za dvoje · 3 min čitanja 731
Gost kojeg je zaboravio domaćin · 3 min čitanja 733
Večera bez skrivenog jelovnika · 3 min čitanja 735
Klub savršenih parova · 3 min čitanja 737

LJUBAVNE PRIČE · 7 MIN ČITANJA

Jorgovan bez kartice

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/jorgovan-bez-kartice/

Velibor Ristić napunio je pedeset godina u utorak, sredinom maja, i Narodno pozorište proslavilo je to tako što mu je ime ispisalo iznad ulaza slovima visokim metar. Poslije predstave bila je večera u jednom restoranu na Ferhadiji, sa zdravicama, kolegama koji su plakali u pravim trenucima i porukom iz ministarstva koju je pročitao direktor. Kući na Mejtaš vratio se poslije dva, s naručjem cvijeća koje je ostavio u kadi. Na komodi u hodniku, među rođendanskim čestitkama, ležala je debela koverta bez adrese pošiljaoca, s njegovim imenom ispisanim kosim, nepoznatim rukopisom. Bio je previše umoran da je otvori.

Ujutro je došla Kosara, žena koja mu je petnaest godina čistila stan i jedina se nije divila njegovom glasu. Dok je stavljala kafu, pitala je gdje je ove godine jorgovan. Svakog rođendana, rano ujutro, pred njegovim vratima osvanuo bi buket bijelog jorgovana, bez kartice, i Kosara ga je stavljala u plavu vazu u hodniku. Velibor se odavno prestao pitati od koga. Neka obožavateljica, mislio je, kakvih je bilo mnogo. Ove godine pred vratima nije bilo ničega. "Možda je ostarila", rekao je i slegnuo ramenima. Onda je otvorio kovertu.

Unutra je bila kratka poruka na listu iz bloka i pedesetak stranica istrganih iz školske sveske, na linije, ispisanih s obje strane. Poruka je glasila: "Poštovani gospodine Ristiću, moja sestra Tanja umrla je dvanaestog aprila na Koševu. Zamolila me da vam ovo pošaljem za rođendan, ni dan ranije. Nisam čitala. Vlasta." Ispod je bio broj telefona. Velibor je počeo čitati stojeći, kod prozora. Kad je došao do treće stranice, sjeo je. Kafa se ohladila, a Kosara je usisavala oko njegovih nogu kao oko komada namještaja.

Ne sjećaš me se, počinjalo je pismo. Nemoj se truditi, nisi ti kriv, i ne pišem da bih te za išta krivila. Pišem jer ću za nekoliko sedmica biti mrtva, a ne želim otići a da bar jedan čovjek ne zna ono što sam ja znala

dvadeset četiri godine. Imala sam devetnaest godina kad si se doselio u stan preko puta našeg, u Čengić Vili, s dvije kutije knjiga, gitarom bez žica i kaputom koji ti je bio prevelik. Ti si imao dvadeset šest. Od tog dana nije prošao nijedan u kojem nisam mislila na tebe. Pokušala sam. Nije išlo.

Kroz zid sam slušala kako učiš tekst. Hamleta, pa Platonova, pa onog seljaka iz Kočića, i naučila sam ih bolje od tebe, jer sam ti u sebi suflirala svaki put kad bi zapeo. Nosila sam ti poštu kad bi je poštar ostavio kod nas. Jednom si mi rekao "hvala, mala" i zatvorio vrata, a ja sam to hvala nosila sa sobom cijelu sedmicu. Mama je šila za pola Čengić Vile i govorila da glumci nisu ljudi nego vremenska prognoza. Kupovala sam karte od stipendije i sjedila u Kamernom teatru, u sedmom redu, uvijek na istom mjestu. Ti nikad nisi pogledao u sedmi red.

Godinu kasnije odselio si se na Mejtaš, u stan u kojem i danas živiš. Poslije dvije godine prišla sam ti u foajeu poslije premijere, i ti si me pogledao kao da me vidiš prvi put. Pitao si kako se zovem. Pet večeri smo hodali od Skenderije do Vilsonovog šetališta i nazad. Kupio si mi kestene kod Skenderijskog mosta i rekao da imam lice za neme filmove. Pričao si o ulogama koje ćeš igrati, a ja sam znala sve tvoje uloge napamet i šutjela, da me to ne oda. Pete večeri ostala sam kod tebe do jutra. Ujutro si otišao na turneju u Ljubljanu i rekao da ćeš me nazvati čim se vratiš.

Nisi nazvao. Ne ljutim se. Poslije Ljubljane došao je Zagreb, pa film, pa ona glumica iz novina, i ja sam sve to pratila iz sedmog reda i iz novina. Ja sam imala biblioteku u Hrasnom, gdje sam radila dvadeset godina, i mamu, koja se razboljela, i jedan jorgovan u bašti naše zgrade, koji sam posadila one jeseni kad si se odselio. Mama je umrla, a jorgovan je ostao, i ja s njim. Svakog maja, za tvoj rođendan, rezala sam mu grane i nosila ih na tvoja vrata, rano, prije nego što se probudiš. Nisam stavljala karticu. Šta bih napisala? Da sam to ja? Ti nisi znao ko sam ja.

Prije pet godina čekala sam te ispred pozorišta, poslije Ujka Vanje. Bilo je hladno, imala sam bež mantil i program u ruci. Uzeo si ga, nasmijao se onako kako se smiješ svima i pitao: "Kome da napišem?" Rekla sam:

"Tanji." Napisao si "Tanji, s ljubavlju", potpisao se i već gledao preko mog ramena u sljedeću ženu s programom. Nisam ti zamjerila. Otišla sam kući pješke, sve do Hrasnog, i cijelim putem sam se smijala, ne znam ni sama čemu. Taj program mi i sad stoji na noćnom ormariću.

Pišem ti iz sobe na Koševu, s prozorom prema Barama, što je, priznaćeš, loša režija. Doktori su ljubazni i ne lažu mi, a to je više nego što sam tražila. Na prozoru mi je grana iz bašte, još s pupoljcima. Vlasta misli da pišem testament. Zamolila sam je da ti ovo pošalje tek za rođendan, da ne moraš odlučivati hoćeš li doći na sahranu. Ne tražim ništa. Ne moraš me se sjetiti. Samo, ako ikad, dok igraš, pogledaš u sedmi red, dvanaesto mjesto, znaj da je ono moje i da je prazno samo zato što više ne mogu doći. Tvoja Tanja, iz stana preko puta.

Velibor je spustio posljednju stranicu i pokušao se sjetiti. Čengić Vilu je pamtio: zgradu s pokvarenim liftom, vlažnu mrlju na plafonu hodnika, krojačicu preko puta čija je mašina noću kuckala kroz zid. Krojačicu je pamtio. Djevojku nije. Pokušao je s tih pet večeri. Rečenicu o licu za neme filmove, shvatio je s nelagodom, govorio je i drugima. U tim godinama bilo je mnogo večeri na Vilsonovom šetalištu i, stidio se to priznati, mnogo djevojaka koje su ga čekale u foajeu. Turneju u Ljubljani pamtio je po kiši i po lošoj kritici. Potpisa s ljubavlju bilo je hiljade. Nijedan nije imao lice.

Nazvao je broj ispod poruke. Javila se umorna žena. Rekao je ko je, i nastala je tišina u kojoj je čuo da negdje kod nje radi televizor. Rekao je da je dobio pismo. Nije znao šta dalje. Pitao je da li je Tanja dugo bolovala. "Godinu dana", rekla je Vlasta. "Ne brinite, nije vas spominjala. Samo je tražila da joj donesem sveske." Pitao je gdje je sahranjena. "Na Barama", rekla je Vlasta. "Gledala je to mjesto s prozora." Onda je pitao ima li fotografiju. Sat kasnije stigla mu je na telefon: žena od četrdesetak godina, u bež mantilu, na tramvajskoj stanici u Hrasnom, s granom jorgovana u ruci, nasmijana nekome izvan kadra.

Gledao ju je dugo. Uvećao joj je lice s dva prsta, sve dok se nije raspalo u kvadratiće. Gledao je oči, usta, mali bijeli ožiljak iznad obrve. Čekao je da se nešto pomakne u njemu, kao kad glumac na probi čeka da tekst iz glave pređe u tijelo. Ništa se nije pomaklo. Nije je poznavao.

Te večeri igrao je kao i svake druge. Kad je izlazio iz stana, plava vaza stajala je prazna na komodi, i on je nije sklonio. U garderobi je pismo stavio u unutrašnji džep kostima, ni sam ne znajući zašto. U drugom činu, prvi put za trideset godina na sceni, pogledao je u sedmi red. Dvanaesto mjesto bilo je prazno. Gledao ga je sekundu predugo i zaboravio tekst, što mu se nikad ranije nije desilo. Iz suflerske kutije neko mu je šapnuo riječ. Velibor ju je ponovio i igrao dalje, a publika nije primijetila ništa.

LJUBAVNE PRIČE · 9 MIN ČITANJA

Frula iznad kanjona

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/frula-iznad-kanjona/

Kod moje majke se o ljubavi raspravljalo kao o cijenama: glasno, s primjerima i bez nade da će iko ikoga ubijediti. Te zime, jedne januarske nedjelje, sjedili smo u njenom stanu na Koševu, ja, moj muž, dvije majčine prijateljice iz penzionerskog kluba i Ademir, muževljev drug s fakulteta, koji je svratio da vrati bušilicu i ostao na piti. Na televiziji su upravo pričali o mladoj ženi iz Tuzle koja je dva dana prije vjenčanja ostavila bogatog zaručnika i otišla s bubnjarom nekog benda. Majka je ugasila televizor i rekla da takve ljubavi traju tačno onoliko koliko i novac koji su ponijele.

Zlatija, moja majka, ima sedamdeset tri godine i pravo na zadnju riječ u svojoj kući. Jedna prijateljica je ispričala o rođaci koja se udala za siromaha i do smrti mu to prebacivala. Moj muž je šutio, kao i uvijek kad treba braniti nešto što nije njegovo. Samo je Ademir okretao šoljicu po tacni i smješkao se. Kad su sve rekle svoje, rekao je da je on jednom vidio ljubav koja je trajala pedeset godina i koja je plaćena najskuplje što se može platiti. Majka ga je pogledala preko naočala i rekla neka priča, ali neka ne laže. Evo šta je ispričao, onako kako ga pamtim.

Prije dvije godine, u oktobru, radio sam premjer zemljišta na Bjelašnici. Općina Konjic obnavljala je katastar, a u Lukomir niko nije htio ići, pa su poslali mene, jer sam jedini bio dovoljno lud da kažem kako volim planinu. Tri dana sam mjerio međe između kamenih kuća i torova i slušao kako mi žene s pragova objašnjavaju čija je koja livada još od turskog vakta. Četvrtog dana, oko tri poslije podne, iz kanjona Rakitnice digla se magla. Kad sam pola sata kasnije ipak našao terenac i krenuo prema Umoljanima, na prvoj krivini počeo je padati snijeg, a na drugoj sam završio s dva točka u jarku.

Vratio sam se pješke prema selu, sa svjetiljkom na telefonu i pet posto baterije. Jedina kuća u kojoj je gorjelo svjetlo bila je zadnja u selu, na

samom rubu kanjona, niska, od sivog kamena, sa strmim krovom od šindre koji se spuštao skoro do zemlje. Otvorila mi je starica sitna kao dijete, u vunenom džemperu, sa šamijom vezanom straga. Pogledala je mene, pa snijeg iza mene, i rekla: "Izvolite unutra, mokri ste do koljena." Rekla je to onako kako se govorilo na Bistriku kad sam ja bio dijete, mekano, s onim otezanjem na kraju, kakvo se na planini ne čuje.

Unutra je bila jedna prostorija, topla kao hamam. Šporet na drva, dva kreveta pod ćilimima, ovčije kože na podu, tranzistor na prozoru. Pored šporeta je sjedio starac, krupan, s rukama kao korijenje, i nožićem rezbario komad drveta. Kad sam ušao, samo je klimnuo glavom. "Ne čuje", rekla je starica. "Već dvadeset godina. Ni meni ne odgovara, a ja mu pričam cijeli dan." Na zidu iznad njegovog kreveta visila je frula od tamnog drveta, ulaštena od ruku. Starica je skuhala kafu i donijela je u dvije šoljice od tankog bijelog porculana sa zlatnim rubom, koje nisu pripadale toj kući, kao ni njen glas.

Pitala me odakle sam. Kad sam rekao Sarajevo, šutjela je dok nisam popio pola šoljice. Kad sam rekao Bistrik, spustila je džezvu na šporet tako polako da sam pomislio da se nečega sjetila. Pitala je da li još stoji velika kuća sa zelenom ogradom iznad pivare, ona s lipom u bašti. Kuću Bakarevića znao je cijeli Bistrik. Rekao sam joj da stoji i da je sad mali hotel u kojem stranci doručkuju pod tom istom lipom. Starica se nasmijala, prvi put otkako sam ušao, i rekla da je njen otac govorio kako će u toj bašti, dok je on živ, doručkovati samo Bakarevići.

Tako sam saznao da se zove Nadžija Bakarević. Otac joj je bio profesor na Medicinskom fakultetu, a djed je prije Drugog svjetskog rata imao tri radnje na Baščaršiji i stan u Beču. Ona je bila jedina kći. Studirala je francuski, svirala klavir i bila zaručena za sina jednog važnog čovjeka, koji se spremao u diplomatiju. U ljeto sedamdeset četvrte otišla je s društvom s fakulteta na izlet do Lukomira. Predvečer je neki mladić izveo ovce na brdo iznad kanjona i svirao frulu. Ostala je slušati dok se svi drugi nisu vratili u selo.

"Svirao je kao da nikoga nema", rekla je. "Ja sam cijeli život svirala da me neko čuje. Profesorica, otac, zaručnik, gosti na prijemima kod tetke. A on je svirao ovcama i kanjonu, i nije ga bilo briga ko sluša." Vratila se u Sarajevo, u kuću s lipom, i mjesec dana nije spavala. U septembru je spakovala jedan kofer, ostavila prsten na klaviru i pismo ispod njega, i otišla autobusom do Hadžića, a odatle pješke i kamionom koji je vozio drvo. Kad je stigla, onaj mladić s frulom, Sejdija, bio je na pojilu sa stokom. Pogledao je kofer, pa nju, i nije se nimalo iznenadio. Rekao je samo da se ovdje kofer ne nosi u ruci i uzeo ga na leđa.

Otac je, rekla je, sutradan javio rodbini da više nema kćerku. Majka joj je pisala osam godina, preko pošte u Konjicu, a pisma je Sejdija donosio jednom mjesečno, kad bi silazio prodati sir. Onda su pisma prestala. Za očevu smrt saznala je iz novina u koje joj je trgovac u Konjicu zamotao šećer. Na majčinu dženazu jeste sišla, osamdeset sedme, u gumenim čizmama i Sejdijinom kaputu, i stajala uz zid mezarja dok su ljudi klanjali. Niko je nije prepoznao. Brat je poslije rata prodao kuću i otišao u Kanadu.

Dok je pričala, starac je rezbario i nije dizao glavu. Ja sam gledao sobu: kože, kantu s vodom s izvora i tu jednu šoljicu sa zlatnim rubom. Pitao sam je ono što bi pitao svako, da li joj je ikad bilo žao. Nije odgovorila odmah. Ustala je, sipala starcu ostatak kafe i rukom mu sklonila kosu s čela, kao da je dijete, a ne čovjek od osamdeset godina. On je podigao glavu i pogledao je. "Pedeset godina", rekla je meni, ne skidajući očiju s njega. "Bila sam sretna svaki dan. I onih dana kad u kući nije bilo ničega osim kukuruznog brašna, a snijeg je bio do prozora."

Onda je starac odložio nožić i ono što je rezbario, a bila je to nova frula, još nedovršena, i skinuo sa zida onu staru. Nije čuo moje pitanje ni njen odgovor. Ali je vidio njeno lice. Nadžija je sjela na krevet i stavila ruke u krilo. Svirao je dugo, nešto sporo, bez melodije koju bih mogao ponoviti, i ruke su mu drhtale samo na početku. Kasnije mi je rekla, šapatom, da svira svake večeri u isto vrijeme, i otkako je ogluhnuo, jer ruke, kaže, pamte ono što uši više ne mogu.

Spavao sam na ovčijim kožama pored šporeta. Ujutro je magla otišla, i s praga se vidio cijeli kanjon, bijel od snijega i crven od bukve. Dvojica komšija izvukli su mi terenac traktorom. Nadžija me ispratila do kraja sela. Na rastanku me zamolila samo jedno. Da nikome od njenih ne kažem da sam je vidio, jer bi se samo uplašili. I da, kad budem prolazio pored kuće na Bistriku, pogledam da li je lipa još ona stara ili su posadili novu. "Stara je", rekao sam. "Onda je dobro", rekla je i vratila se kući, gdje je starac već stajao na vratima.

Ademir je završio i posegnuo za pitom, kao da je ispričao kako je popravio bojler. Majčine prijateljice su šutjele. Jedna je onda rekla da je to tužna priča, žena iz takve kuće pa u kamenu kolibu bez vode. Moj muž je pogledao mene. A moja majka je skinula naočale, što je kod nje uvijek značilo nešto ozbiljno. "Nadžija Bakarević", rekla je. "Sjedila je ispred mene u Drugoj gimnaziji. Imala je najljepši rukopis u razredu i nikad mi nije dala da prepišem zadaću."

Ispričala nam je ono što je čaršija znala sedamdeset četvrte. Da je kći Bakarevića otišla za čobaninom i da će se vratiti prije prvog snijega. Da je njena majka svima govorila kako je kći na studiju u Grenoblu, i da su svi znali da to nije istina, ali joj niko nije rekao. Da su na Bistriku djeci zabranjivali da sviraju frulu, pola u šali, pola ozbiljno. "Pedeset godina", rekla je majka i odmahnula glavom. "A mi smo mislile da je sebi upropastila život." Niko nije ništa dodao. Ademir je spustio pitu natrag na tanjir.

Kad su prijateljice otišle, majka je pitala Ademira kad se otvara put za Lukomir. "Krajem maja, ako zima nije teška", rekao je. "Ali gore nema ni prodavnice ni doktora, teta Zlatija." Majka je rekla da ona ne ide gore u prodavnicu. Skinula je olovku s frižidera i na kalendaru na kuhinjskim vratima, između termina kod kardiologa i unukinog rođendana, u zadnjoj sedmici maja napisala krupnim slovima samo jednu riječ: Nadžija.

LJUBAVNE PRIČE · 8 MIN ČITANJA

Bakreni bardak s Bembaše

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/bakreni-bardak-s-bembase/

Nanin bakreni bardak preživio je pedeset dvije godine u Stuttgartu, tri selidbe i dva unuka koji su u njemu držali punoglavce. Kad sam prošlog proljeća prodavala stan, sve ostalo podijelila sam sinovima ili dala komšinicama, a bardak sam umotala u peškir i nosila ga u krilu cijelim putem do Sarajeva. Stjuardesa me pitala je li to urna. Rekla sam da nije, da je za vodu. Nije mi povjerovala, vidjela sam po njoj, ali nije pitala dalje. U mojim godinama ljudi te puste da nosiš šta hoćeš.

Kad mi je bilo devetnaest godina, nana je tvrdila da se prava kafa može skuhati samo vodom s česme kod benta na Bembaši. Voda iz kuhinje bila joj je mlaka i bez ukusa, kao da je, govorila je, neko prije nas već popio pola. Zato sam svako veče tog ljeta, kad bi se sunce spustilo iza Huma, uzimala bardak i silazila iz Kovača niz kaldrmu do rijeke. Majka se ljutila da je to gubljenje vremena. Nana je govorila da djevojka koja ide na vodu ima pravo na pola sata koje niko ne broji.

Tefik je tog ljeta čuvao kupače na kupalištu ispod benta. Studirao je mašinstvo, nosio crvenu kapu i pištaljkom tjerao dječake koji su skakali sa zida. Navečer, kad bi kupalište opustjelo, sjedio je na kamenu kod česme kao da se odmara, iako se vidjelo da se ne odmara. Prve večeri samo mi je pridržao bardak dok sam ga punila. Druge me pitao čija sam. Treće mi je uzeo bardak iz ruke i nosio ga uzbrdo, do ćoška naše ulice i ni koraka dalje, jer je na ćošku stanovala Dževida, koja je sve vidjela i sve prepričavala.

Tako je bilo cijelo ljeto. Pričali smo o svemu što ne znači ništa: o ispitima, o vrućini, o tome koliko je Miljacka plitka u augustu i može li se riba iz nje jesti. Iz bašte jedne kafane preko rijeke svako veče je s radija išla ona stara sevdalinka o djevojci koja ide na Bembašu, i Tefik ju je zviždukao uz brdo s mojim bardakom u ruci. Jednom sam mu rekla da prestane, da me sramoti. "Nije pjesma o tebi", rekao je. "O svakoj je koja ide na vodu."

Onda je zastao da uhvati zrak. "Malo više o tebi."

Jedne večeri, krajem augusta, bardak mu je ispao. Okliznuo se na kaldrmi zbog mene, jer sam se okrenula da ga nešto pitam baš kad je trebao gledati pod noge. Bardak se otkotrljao niz stepenice i udario o ivičnjak. Voda je otišla u šaht, a na trbuhu bakra ostalo je ulegnuće veliko kao palac. Tefik se izvinjavao kao da je razbio nečiji prozor. Sutradan ga je htio odnijeti majstoru u Kazandžiluk da ga izravna. Nisam dala. Rekla sam da će nana misliti da sam ga ja udarila, a to je, na neki način, i bila istina.

U septembru je ocu u goste došao prijatelj iz Foče sa sinom Razimom, koji je već pet godina radio u fabrici autodijelova kod Stuttgarta. Razim je bio krupan, miran i pristojan, i gledao me kao da je već sve dogovoreno. Ispostavilo se da i jeste. Otac je rekao da je to prilika kakva se ne odbija i da u Njemačkoj žena ne mora silaziti po vodu. Te večeri sam ipak sišla. Tefik je čekao na kamenu. Nosio je bardak do ćoška, a ja sam cijelim putem čekala da kaže jednu jedinu riječ. Rekao je: "Pazi, puno je." I predao mi ga.

Udala sam se u oktobru. Razim je bio dobar čovjek, to moram reći, i sad kad ga nema reći ću to još glasnije. Trideset osam godina radio je u istoj hali, nikad nije podigao glas, i sinovima je kupio bicikle prije nego što su znali voziti. Ja sam čistila kancelarije, pa radila u pekari kod jednog Grka, pa čuvala unuke. Bardak je stajao na polici u kuhinji, s ulegnućem okrenutim prema zidu. Razim me jednom pitao zašto ga ne dam izravnati. Rekla sam da je nanin. To je bila istina, ali ne cijela.

Razim je umro prije tri godine, u snu, tiho, kako je i živio. Sinovi su htjeli da ostanem kod njih, po sedmicu kod jednog, po sedmicu kod drugog, kao paket koji se šalje naizmjenično. Rekla sam da imam kuću u Sarajevu. Nisam je imala. Imala sam bratov stan u Kovačima, prazan otkako je brat otišao kćerki u Kanadu, i ključ koji mi je poslao poštom, s porukom da zalijevam cvijeće ako ga još ima. Cvijeća nije bilo. Bila je prašina, pogled na Baščaršiju i, dolje, rijeka.

Prvih sedmica nisam silazila. Grad je bio i moj i nije: uz rijeku su sad bile nove klupe, staza za šetnju do Kozije ćuprije, ljudi sa psima i djeca na trotinetima. Starog kupališta više nije bilo. Česma je ostala, s novim kamenom oko lule, ali ista. Jedne večeri u oktobru, kad sam se uhvatila da po treći put brišem prašinu s bardaka, obukla sam kaput i sišla. Kaldrma je bila ista i noge su je pamtile bolje od mene. Osjećala sam se glupo kao djevojčica. Sedamdeset jedna godina, a idem na vodu.

Na česmi je stajao jedan starac i punio plastične flaše. Imao ih je pet, poredanih na kamenu, i punio ih je polako, jednu po jednu. Čekala sam iza njega s bardakom u ruci. Kad je zavrnuo posljednji čep i okrenuo se, nije gledao mene. Gledao je bardak, dugo, nagnute glave, kao majstor koji procjenjuje tuđi posao. Onda je ispružio prst i dodirnuo ulegnuće na trbuhu bakra. "Ovo je moje", rekao je.

Tefik je, kako se ispostavilo, cijeli život ostao u Sarajevu. Radio je kao inženjer u jednoj projektnoj firmi, oženio se kasno, sa četrdeset godina, ženom koja je predavala hemiju u gimnaziji i koja je umrla prije pet godina. Djece nisu imali. "A flaše?", pitala sam. Slegnuo je ramenima. Rekao je da mu je to ostalo od jedne djevojke koja je tvrdila da se prava kafa kuha samo ovom vodom. "Pedeset godina?" "Ne baš svaki dan", rekao je. "Nekad sam bio bolestan."

Sjeli smo na klupu iznad benta, jer mu je koljeno tražilo, a meni je bilo drago što ne moram odmah ustati. Voda je preko benta šumila isto kao onda, samo su ljudi oko nje bili drugi. Pitao me za Njemačku i pričala sam mu bez uljepšavanja: o hali, o pekari, o Razimu koji je svake nedjelje kuhao grah i svake nedjelje ga zagorio. Tefik je slušao i klimao glavom. Onda je rekao da me vidio jednom, osamdeset pete, na Baščaršiji, ispred Sebilja. Vodila sam dva dječaka za ruku i nosila plavi kaput. "Zašto nisi prišao?", pitala sam. "Imala si dva dječaka i plavi kaput", rekao je, kao da to sve objašnjava. I jeste.

Kad sam napunila bardak, ponudio se da ga ponese. Rekla sam da sam ga sama nosila pedeset godina i da mogu još malo. "Nisi ga nosila", rekao je.

"Stajao je na polici. Vidi se po bakru." Uzeo mi ga je iz ruke, isto kao onda, bez pitanja, a ja sam ga pustila, isto kao onda. Išli smo uz kaldrmu sporo, zbog njegovog koljena i mog daha. Pitala sam ga zašto tog ljeta nije rekao ništa. Zastao je da odmori. "Rekao sam", odgovorio je. "Svako veče sam ti nosio vodu uz brdo. Šta sam još trebao? Pjevati?"

Nisam znala šta da odgovorim, pa sam rekla da Dževide s ćoška odavno nema i da sad nema ko gledati. Tada se prvi put nasmijao, i tek sam ga tada sasvim prepoznala, više nego po prstu na ulegnuću. Na ćošku, gdje je nekad uvijek stajao, nije stao. Prošao je pored bratove kapije kao da tuda prolazi svaki dan, popeo se sa mnom stepenicama na prvi sprat i spustio bardak na kuhinjski sto, ulegnućem okrenutim prema meni.

Skuhala sam kafu tom vodom, u bratovoj džezvi, na šporetu koji je prvo morao razmisliti hoće li se upaliti. Tefik je pio polako i šutio. Onda je rekao da kafa nije ništa bolja nego s vodom iz kuhinje, da to zna već pedeset godina i da je svejedno silazio svako veče. Pitala sam hoće li doći sutra. Rekao je da sutra pada kiša. Rekla sam da imam kišobran. Cijelim putem niz stepenice zviždukao je, i znala sam koju pjesmu, iako je falširao kao i onda.

LJUBAVNE PRIČE · 7 MIN ČITANJA

Lokvanj do kojeg se ne dopliva

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/lokvanj-do-kojeg-se-ne-dopliva/

U Grazu se u novembru smrkne prije pet. Arnes tada ugasi računar u birou pored Mure, gdje već jedanaest godina računa vodostaje tuđih rijeka. Kod kuće ne pali svjetlo. Sjedne kraj prozora i gleda kako svjetlo s tramvajske stanice klizi po zidu do jedne male uramljene fotografije. Na njoj je djevojka u žutoj jakni, na kamenu iznad zelene vode, i smije se nekome ko se ne vidi na slici. Arnes je zna napamet. Dovoljno je da svjetlo dođe do nje, pa da se on vrati na Unu.

Ona je imala šest godina, a on osam, kad su na obali ispod kuća u Golubiću napravili kolibu od vrbovih grana i starog najlona. Selvedina je iz majčine kuhinje krišom donosila tanjire, a Arnes priče: o zemljama u koje će jednom otići, o rijekama koje teku pod zemljom i izlaze na drugom kraju svijeta. "Hoćeš li i mene povesti?", pitala je. "Povest ću te", rekao je, "ako ne budeš plakala na putu." Obećala je da neće, i tog ljeta nije zaplakala nijednom, ni kad je pala s vrbe.

Kad je ona krenula u treći razred, a on u peti, škola je vodila djecu na izlet na proplanke iznad sela, i učiteljica je obećala čokoladu onome ko nabere najviše jagoda. Arnes je tvrdio da zna mjesto gdje ih ima koliko hoćeš. Lutali su dva sata kroz bukvu i paprat i našli jednu jedinu jagodu. Kad su se vratili, Selvedina je pred svima rekla da su na njihovom mjestu jagode bile slađe nego igdje i da su ih pojeli usput. Arnes nikad nije zaboravio da je zbog njega slagala, i to bez trunke stida.

Poslije mature otišao je na studij u Graz. Stric mu je našao sobu u potkrovlju. Prve zime Arnes je noću u debelu svesku prepisivao pjesme koje mu je baka pjevala: stare krajiške pjesme o djevojkama na vodi i majkama koje sve znaju. Pred Novu godinu stigao mu je paket, a u njemu pita od jabuka od majke i vunene čarape koje je isplela Selvedina. Jedna je bila primjetno duža od druge. U pismu je napisala da je to zato što on uvijek ide korak ispred nje.

Kući je došao tek za proljetni raspust treće godine. Selvedini je tada bilo dvadeset godina i radila je u apoteci u Bihaću. Na kuhinjskom prozoru stajao je kavez sa žutim kanarincem. Onaj prvi, kojeg joj je Arnes kupio na pijaci prije odlaska, uginuo je zimus, pa joj je Senahid donio novog. Senahid je bio Arnesov drug iz razreda, sin čovjeka koji je na Uni kod Kostele držao ribnjake s pastrmkom. "Senahid zna šta ženi treba", rekla je njena majka Ifeta i natočila Arnesu kafu. "Pjesmama se kuća ne grije." "Ni kanarincima", rekao je Arnes.

Zadnje večeri dao joj je svesku s bakinim pjesmama. Selvedina ju je listala na stepenicama ispred kuće i pjesme koje je znala čitala je naglas, a ostale samo usnama. Ujutro ga je ispratila do autobuske stanice. Autobus za Graz kasnio je dvadeset minuta, i tih dvadeset minuta stajali su jedno pored drugog i šutjeli o svemu. Kad je vozač upalio motor, Arnes je rekao: "Imam ti nešto reći. Za dvije godine, kad završim." Ona je klimnula glavom i nije pitala šta. On je to shvatio kao odgovor.

Te jeseni majka mu je javila da je Senahid prosio Selvedinu i da ga je ona odbila. U martu je javila da ga je odbila i drugi put, i da Ifeta po čaršiji priča kako joj kćerka nema pameti. U junu je stigla poruka od tri reda: bila je svadba, na terasi iznad ribnjaka, Ifeta je plakala od sreće, a mlada je bila lijepa, samo blijeda. Arnes je poruku pročitao u menzi i pojeo sve do kraja. Ispit iz hidraulike položio je sedmicu kasnije s najboljom ocjenom na godini i to nikome nije rekao.

Šest godina poslije Senahid ga je nazvao iz čista mira. Čuo je da je Arnes u Bihaću zbog mjerenja na izvorima i rekao da ne dolazi u obzir da spava u hotelu dok mu drug ima kuću sa šest soba. "Selvedini ništa neću reći", nasmijao se u telefon. "Neka bude iznenađenje." Arnes je htio odbiti. Onda je pola sata stajao ispred hotela s ključem sobe u ruci, a na kraju sjeo u auto i odvezao se niz Unu prema Kosteli.

Kuća je bila veća nego što ju je pamtio, s novom terasom i betonskim bazenima za mlađ niz obalu. Iza kuće, pod starim vrbama, ostala je lokva od koje je Senahidov otac počeo posao, mirna i tamna. Senahid ju je zvao

jezero. Selvedina je izašla na terasu brišući ruke o kecelju i zastala na pragu. Onda je prišla i pružila mu ruku, kao čovjeku iz općine. Kad se smračilo, Senahid se sjetio da je čuo za neku svesku s pjesmama i zatražio da je vidi. Selvedina je otišla po nju i vratila se brzo, kao da nije morala tražiti.

Arnes je čitao, a Senahid je tražio još i udarao dlanom o sto. Na jednoj stranici bila je pjesma koju je baka pjevala tiše od drugih, o djevojci koju je majka dala onome koga je majka htjela, a djevojka je šutjela i gledala preko vode. Arnes je pročitao dva stiha i zastao. Selvedina je ustala, rekla da mora provjeriti vrata od ostave, i sišla niz stepenice prema vrbama. Senahid je natočio još rakije. "Žene ne podnose tužne pjesme", rekao je. "Moja barem ne mora. Ima sve."

Pred ponoć Arnes je sišao do lokve. Na sredini vode, daleko od obale, vidio se jedan bijeli lokvanj, otvoren, sam među širokim listovima. Arnes je skinuo košulju i ušao u vodu, hladniju nego što je mislio. Plivao je prema cvijetu i činilo mu se da je blizu, a onda opet daleko. Dugačke stabljike omotavale su mu se oko nogu i vukle ga nadolje, mekano i uporno. Kad je ispružio ruku, lokvanj je bio još dva zamaha dalje. Okrenuo se i doplivao nazad. Dugo je sjedio na obali u mraku i gledao cvijet koji se nije ni pomaknuo.

Sutradan, dok je Senahid bio kod veterinara, Selvedina ga je zamolila da je odveze do majke u Golubić. Prošetali su uz obalu, pa starom stazom uzbrdo. Paprat je bila ista, samo niža, ili su oni bili viši. Na jednom mjestu Selvedina je stala i rekla da je to tu, da je tu on onda tvrdio da ima jagoda koliko hoćeš. Ovaj put su se crvenjele u travi do koljena. Nijedno se nije sagnulo. "Gdje je sve to otišlo?", pitala je, i nije mislila na jagode. Arnes je gledao preko doline, prema Plješevici, iza koje su bili granica i put za Graz, i nije znao odgovoriti.

Otišao je sljedećeg jutra, prije nego što se kuća probudila. Kad je otvorio kapiju, Selvedina je stajala iza njega, sa Senahidovom jaknom preko ramena i rukama prekrštenim kao da joj je hladno. "Nećeš više doći",

rekla je. Nije pitala. "Neću", rekao je on. Ona je klimnula glavom, isto kao onog jutra na stanici, i ovaj put on je znao šta to znači. Na zavoju se još jednom okrenuo. Stajala je na istom mjestu, a iza nje se iznad lokve dizala magla.

Svjetlo s tramvajske stanice palo je niže i fotografija je ostala u mraku. Arnes je ne mora vidjeti. U mraku sobe vidi bijeli lokvanj, sam na crnoj vodi, i stabljike koje se mekano omotavaju oko onoga ko mu priđe. Iz kuhinje bruji frižider. Na ulici neko zove psa. Arnes ustane, upali lampu na pisaćem stolu i otvori izvještaj o vodostaju Mure koji mora predati do petka. Radi do iza ponoći.

LJUBAVNE PRIČE · 7 MIN ČITANJA

Kutija od ratluka

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/kutija-od-ratluka/

Te večeri, na terasi iznad Drine, raspravljali su o tome može li se voljeti jednom za cijeli život. Bio je kraj augusta, ispod nas su na gradskoj plaži još sjedili kupači, a domaćica, udovica jednog sudije, iznijela je pitu od jabuka i rekla da danas ljubav traje koliko baterija na telefonu. Njen unuk je rekao da je kod starijih trajala isto toliko, samo što nisu imali telefone. Onda su se svi okrenuli prema meni, jer sam četrdeset godina radio u bolnici i jer se stari doktori, kako je rekla domaćica, svega nagledaju. Rekao sam da sam vidio jednu takvu ljubav, samo jednu, i da nije bila lijepa onako kako oni misle. Pa sam im ispričao o Razi.

Raza je s roditeljima popravljala kišobrane i cipele po pijacama. Imali su stari bijeli kombi, i ponedjeljkom su bili u Foči, utorkom u Čajniču, četvrtkom u Goraždu, a subotom u Rogatici ili Višegradu, već kako koje ljeto. Otac je pod ceradom lijepio đonove i zakivao potpetice, majka je mijenjala žbice na kišobranima i šila platno, a Raza je, otkad je prohodala, sjedila na gajbi između njih i razvrstavala ekserčiće po kutijama od ratluka. Spavali su u kombiju ili u iznajmljenim sobama, i Raza je do petnaeste promijenila sedam škola.

Kad joj je bilo osam godina, jednog četvrtka, na zidiću kod rijeke zatekla je dječaka koji je plakao. Bio je to Vehbija, sin čovjeka koji je držao gvožđaru kod pijace, čist, počešljan, u bijeloj košulji, i stariji dječaci su mu upravo uzeli novac za sladoled. Raza je iz džepa izvadila sve što je imala, kovanice koje joj je otac davao za razvrstavanje, i sipala mu ih u dlan. On je prestao plakati, otišao po sladoled i, jer mu je bilo neugodno, pustio je da sjedi pored njega na zidiću dok ga jede. To je bilo sve. Ali od tog dana Raza je cijelu sedmicu skupljala kovanice i svakog četvrtka mu ih donosila, a on ih je uzimao i puštao je da sjedi pored njega.

Tako je trajalo godinama. Vehbija je rastao i sve manje plakao, a novac je i dalje uzimao, sve dok nije krenuo u gimnaziju i počeo se stidjeti da ga

drugovi vide s djevojčicom s pijace. Onda je otišao u Sarajevo, na farmaciju. Raza je imala petnaest godina i nastavila je dolaziti četvrtkom. Ljeti, kad bi se on vraćao kući, čekala ga je na mostu, a on bi prošao pored nje s društvom, kao pored stuba. Jednom joj je klimnuo glavom. Taj dan je, rekla mi je kasnije, zapamtila bolje od dana kad su joj umrli roditelji.

Vehbija se vratio s diplomom, otvorio apoteku u glavnoj ulici i oženio se Rubinom, kćerkom šefa iz općine, visokom i ponosnom ženom koja je i sama nosila bijeli mantil i stajala za kasom. Raza je tada već imala svoj kombi, roditelji su joj umrli jedno za drugim, i radila je sama. Svakog četvrtka, kad bi spakovala alat, ulazila je u apoteku i kupovala nešto što joj nije trebalo: aspirin, flastere, sirup za kašalj, kremu za ruke. Plaćala je kovanicama. Vehbija bi joj vratio kusur ne podigavši glavu, a Rubina bi za njom rekla nešto o kišobranima i nasmijala se. Po čaršiji se pričalo da je Raza malo čudna. Ja sam je tada znao samo s pijace, jer mi je dvaput popravila kišobran i nije htjela uzeti novac.

Jedne zime, prije četiri godine, pozvao me je čovjek koji drži benzinsku pumpu na izlazu iz grada. Rekao je da žena iz kombija tri dana ne izlazi i da kašlje tako da se čuje do pumpe. Našao sam je u kombiju, pod dvije deke, s groznicom i plućima koja su zvučala kao mokar papir. Imala je šezdeset dvije godine, a izgledala je starije. Nije htjela u bolnicu dok mi ne kaže ono što je imala reći. Pa mi je rekla, tamo, u kombiju, uz čaj koji sam joj natočio iz termosa: o zidiću, o kovanicama, o mostu, o onom klimanju glavom. Govorila je mirno, kao da priča o vremenu, i nijednom nije rekla da ga voli. Nije ni morala.

Onda je ispod sjedišta izvukla kutiju od ratluka, limenu, izgrebanu, i dala mi je zajedno s ključevima od kombija. U kutiji je bilo dvadeset tri hiljade i četiristo šezdeset maraka, u novčanicama od deset i dvadeset presavijenim napola, i nešto kovanica na dnu. Skupljala ih je, rekla je, cijeli život, od kišobrana i đonova. "Dajte to njemu", rekla je. "Ne mora ništa reći. Samo neka zna da je neko." Te noći sam je odvezao u bolnicu. Umrla je trećeg dana, u sedam ujutro, dok se mijenjala smjena. Dženazu je platila općina, i na njoj nas je bilo petero.

Sedmicu kasnije otišao sam u apoteku s kutijom pod rukom. Vehbija i Rubina primili su me u sobici iza polica s lijekovima, među kartonima, i ja sam im ispričao sve onako kako je bilo ispričano meni. Vehbija je pocrvenio do ušiju. Rekao je da je s tom ženom u životu progovorio možda dvije rečenice. Rubina je ustala. "Ta skitnica?", rekla je. "Četrdeset godina gleda mog muža preko pulta, a ja ništa ne znam? Pa to je sramota, doktore. Šta će ljudi reći? Da joj je on nešto obećao?" Vehbija je gledao u pod kao da ga je neko pokrao, a ne obdario.

Spustio sam kutiju na karton s vitaminima i rekao koliko je u njoj. U sobici je postalo tiho. Rubina je sjela. Vehbija je podigao poklopac, pogledao presavijene novčanice i opet ga spustio. "Pa", rekla je Rubina poslije nekog vremena, mnogo mirnije, "ne možemo to ni ostaviti na ulici. Dat ćemo dio džamiji, za njenu dušu." Onda je pitala za kombi. Je li ispravan, ima li papire. Imali su vikendicu kod Ustikoline, s velikom baštom, i baš im je trebalo nešto u čemu bi držali alat.

Ključeve sam im ostavio na stolu. Sljedećeg proljeća prošao sam pored njihove vikendice. Kombi je stajao na kraju bašte, bez tablica, s otvorenim zadnjim vratima, pun kolaca za paradajz i vreća s đubrivom. Kutije od ratluka s Razinim ekserčićima i žbicama ležale su na gomili pored ograde, spremljene za smeće. Iste godine apoteka je dobila novu tablu, sa zelenim krstom koji noću svijetli i vidi se s mosta.

Jednog četvrtka te jeseni padala je kiša i ja sam išao preko pijace. Rubina je, s crnim kišobranom iznad glave, prolazila pored mjesta gdje je nekad stajao bijeli kombi. Poznao sam kišobran po novom platnu i po jednoj žbici koja je bila svjetlija od ostalih. Raza ga je posljednje zime popravila za sebe i ostavila na sjedištu kombija.

Kad sam završio, niko za stolom nije progovorio. Unuk je držao telefon u ruci, ali ga nije otključavao. Domaćica je ustala, skupila tanjire od pite i rekla da će skuhati kafu, i dugo se nije vraćala iz kuhinje. Kad se vratila, uz džezvu je donijela i svoj stari kišobran, kojem je visila jedna žbica, spustila ga pored moje stolice i pitala znam li ikoga ko ga može popraviti.

Rekao sam da ne znam. Ne znam ni danas.

LJUBAVNE PRIČE · 8 MIN ČITANJA

Krave su dobro

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/krave-su-dobro/

Prvi put je pobjegla roditeljima, u Memiće, i to niko nije smatrao bijegom. Bilo je to sedam sedmica nakon svadbe, jednog utorka u julu, i Lejsa je s torbom preko ramena pola sata pješačila makadamom, ušla na očevu kapiju i rekla majci da više neće biti udata. Majka je pitala da li je Kadir grub prema njoj. Nije. Da li viče? Ne viče, rijetko i govori. Da li pije? Ne pije ni kafu poslije podne. "Pa šta je onda?", pitala je majka. Lejsa nije znala reći. Nije joj smetao Kadir. Smetalo joj je to što je sad žena: što je ujutro neko pita šta ćemo za ručak, što su na stolici pored kreveta njegove čarape, što kaže "naša kuća" i "naša krava" kao da je i ona došla s papirima. Sutradan ju je otac vratio traktorom, šutke, a Kadir ih je dočekao na kapiji i pomogao joj da siđe.

Kadir je imao trideset šest godina i dvanaest krava u Vukovijama, kuću s novom fasadom i staru majčinu kuću preko puta, praznu. Bio je udovac. Prva žena umrla mu je od bolesti pet godina ranije, i on dugo nije nikoga gledao, sve dok jedne subote na pijaci u Kalesiji nije čuo kako se djevojka za tezgom sa sirom smije nekom kupcu u brk. Oženio ju je za tri mjeseca. Ustajao je u pet, muzao, čekao kamion mljekare u šest, pa išao u maline, i navečer padao na kauč s rukama koje su mirisale na mlijeko i sijeno. Kad ga je Lejsa poslije povratka gledala preko stola, pitao je šta je pogriješio. "Ništa", rekla je. "To je najgore."

Drugi put joj je pomogao brat. Džemo je radio u skladištu građevinskog materijala u Tuzli, imao dvadeset četiri godine i polovni golf, i Kadirovu šutnju nikad nije volio. "Ako nećeš kod mame", rekao je, "ima jedna žena kod Kapije što izdaje sobe. Niko te tamo neće tražiti." U četvrtak, dok je Kadir bio na stočnoj pijaci u Kalesiji, Džemo je dovezao golf pred kuću. Lejsa je u torbu strpala dvije haljine, fen i novac koji joj je baka dala za svadbu, a na kuhinjskom stolu, ispod soljenke, ostavila papirić: "Nemoj me tražiti. Nije do tebe." Džemo je cijelim putem do Tuzle pjevušio,

zadovoljan kao da su zajedno opljačkali banku.

Kadir je papirić našao u sumrak, poslije muže. Pročitao ga je dvaput, stavio u džep košulje i sjeo na stepenice. Sjetio se svoje majke. Kad je imao devet godina, majka je otišla svojoj braći u Srebrenik, a otac je sjeo u stari mercedes i sutradan je vratio. Živjela je s njima još trideset godina, kuhala, prala, odgajala djecu, i Kadir je nijednom više nije čuo da pjeva. Nije ni znao da je nekad pjevala dok mu to na dženazi nije rekla tetka. Sjedio je na stepenicama dok krave u štali nisu počele mukati za večernjom vodom. Onda je Džemi poslao poruku: "Reci joj da neću dolaziti po nju. Kad dođe, neka dođe sama. Krave su dobro."

Đurđa je imala sedamdeset godina, dvije sobe za izdavanje i balkon prema Kapiji, na kojem je pušila tanke cigarete i komentarisala prolaznike. Stan je bio na drugom spratu stare austrijske zgrade, i pod se u hodniku lagano nagnuo, kao i pola starog grada, jer Tuzla stoji na soli koja se godinama topi ispod nje. "Ne boj se", rekla je Đurđa kad je Lejsa zastala na pragu, "tone polako. Ja ovdje živim pedeset godina i još sam na suhom." Drugu sobu držao je Dalibor Šešlija, novinar s lokalnog radija, čovjek od trideset četiri godine koji je navečer čitao u kuhinji i pio čaj iz šolje s natpisom neke davne olimpijade. Lejsi je odmah ponudio da je provede gradom, jer novi ljudi u Tuzli, rekao je, uvijek prvo zalutaju na Korzu.

Prvih sedmica Lejsa je bila sretna na način koji nije umjela objasniti ni Đurđi. Niko je nije pitao šta će za ručak. Jela je burek na nogama, kod Kapije, i satima sjedila na klupi pored Panonskih jezera, gledajući djecu kako se pljuskaju u slanoj vodi. Javila se za posao u jednoj pekari, ali su tražili nekoga s iskustvom. Dalibor ju je vodio na Ilinčicu da vidi grad odozgo, objasnio joj zašto se zgrade u centru krive, i ona se smijala kako je i taj grad kao ona, stoji na nečemu što se polako topi. Pričala mu je o Memićima, o pijaci, o baki. Pričala mu je, ne primjećujući, i o Kadiru: kako svaku kravu zove imenom, kako joj je prve sedmice popravio vrata od kupatila jer se nisu zaključavala, kako šuti kad je umoran, a umoran je uvijek.

Dalibor je u trećoj sedmici shvatio da je voli, i otprilike u isto vrijeme da ona to ne vidi i neće vidjeti. Nije joj rekao ništa. Bio je čovjek koji je pročitao dovoljno romana da zna kako se takve stvari obično završavaju, i dovoljno pristojan da ne pokuša. Ponekad je, dok je ona pričala o malinama u Vukovijama, gledao njene ruke na stolu i mislio da bi je, kad bi ona jednom sama pružila ruku preko tog stola, prihvatio i ništa ne bi pitao. Ona je ruku pružala samo za šećer. Đurđa ih je gledala s balkona, puhala dim prema Kapiji i šutjela, što kod nje nije bilo obično.

U augustu Lejsi je počeo smetati miris kafe. Onda miris Đurđinih cigareta, pa miris bureka, i jednog jutra nije mogla ustati od mučnine. Đurđa je sjela na rub kreveta, pogledala je onako kako žene od sedamdeset gledaju djevojke od dvadeset jedne i rekla: "Dijete, ti nisi bolesna." Lejsa je otišla u apoteku na Korzu, kupila test i uradila ga u Đurđinom kupatilu, s vratima koja se nisu zaključavala. Sjela je na ivicu kade. Prvo što je osjetila nije bio strah. Bilo je to nešto toplo i veliko što se popelo od stomaka do grla i ostalo tamo, i u tom toplom, prvi put otkako je otišla, bio je Kadir. Ne brak, ne čarape, ne pitanje za ručak. Kadir kako ujutro stoji na vratima štale i doziva kravu Zekulu po imenu.

Daliboru je rekla te večeri, u kuhinji, dok je on sipao čaj. Da je trudna i da se vraća kući, sutra, prvim autobusom. Govorila je brzo i smijala se, i nije vidjela kako on spušta šolju na sto polako, kao da je od stakla. "Kući", ponovio je. "Kući", rekla je ona i pocrvenjela, kao da je tu riječ izgovorila prvi put. On joj je čestitao. Ujutro joj je nosio torbu do autobuske stanice, kupio joj vodu i kekse za put i stajao na peronu dok autobus nije izašao na cestu prema Kalesiji. Mahnuo je samo jednom. Ona je mahala dok ga nije izgubila iz vida, a onda je na njega zaboravila prije Živinica.

Od glavne ceste do Vukovija išla je pješke, s torbom preko ramena, istim makadamom kojim je prvi put bježala. Bilo je vrijeme večernje muže. Kadir je bio u štali, u gumenim čizmama, i nije čuo da je ušla. Gledala ga je s vrata kako ga nikad nije gledala: krupna leđa, ruke s kojih kaplje mlijeko, Zekula koja okreće glavu prema njoj prije njega. Onda se okrenuo i on. Nije pitao ništa. Spustio je kantu, obrisao ruke o pantalone i

ostao stajati, kao da se boji da će je preplašiti ako krene.

Lejsa mu je prišla i rekla mu, u štali, pored Zekule, ono što je cijelim putem slagala u rečenice i što je na kraju izašlo kao jedna jedina. Kadir je dugo šutio. Onda ju je zagrlio, nespretno, pazeći da je ne isprlja, a ona se privila uz njega i prvi put nije mislila na to da je udata. Mislila je samo da on miriše na mlijeko i sijeno i da joj je to, odjednom, najdraži miris na svijetu.

Kad su izašli iz štale, već je pao mrak. Kadir je zastao na pragu kuće, okrenuo se prema njoj i pitao tiho, kao da pita nešto strašno: "Jesi li gladna?" Lejsa se nasmijala, onako kako se smijala za tezgom na pijaci u Kalesiji. "Jesam", rekla je. "Strašno. Šta ima za večeru?"

LJUBAVNE PRIČE · 7 MIN ČITANJA

Japrak za kritičara

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/japrak-za-kriticara/

"U Mostaru nema pansiona bez komaraca i nema vlasnice bez računice", napisao je Silvio Rondić prošlog ljeta u svojoj kolumni Bez zvjezdica, i pola Kujundžiluka je to zapamtilo. Fahira je tu rečenicu isprintala i zalijepila na frižider u kuhinji pansiona Tri smokve, između računa za struju i rasporeda smjena. Pansion je bio kamena kuća sa šest soba iznad Kujundžiluka, s terasom ispod tri stare smokve s koje se vidio Stari most. Naslijedila ga je od oca prije dvije godine, a s pansionom i Redžepa, recepcionera koji je tu radio od svoje devetnaeste i znao kakvu kafu pije svaki stalni gost i koja cijev curi kad zapuše jugo. Otac joj je, posljednje sedmice u bolnici, rekao: "Redžep je pošten čovjek. Kad se budeš udavala, ne traži dalje." Fahira se tada nasmijala i ispravila mu infuziju.

Tog ljeta dvorila su je dvojica stalnih gostiju. Nurko Hasanbegović iz Stuttgarta imao je tri autopraonice, crni audi s njemačkim tablicama i mišljenje o svemu. Dolazio je svakog jula na mjesec dana i svaki put donosio nešto: parfem, zlatnu narukvicu, aparat za kafu za terasu, "da ne gledam kako se mučite s džezvom". Behaudin Kreho bio je doktor nauka s privatnog univerziteta koji je radio u bivšem salonu namještaja. Na vizitkarti je imao tri titule, a u novčaniku obično ništa. Sobu je plaćao kasno, ali je nudio zaštitu. "Ja poznajem ljude u kantonu. Jedan moj telefon i nikad vam više neće poslati inspekciju." Fahira je poklone primala ljubazno, zaštitu još ljubaznije, a obojici je naplaćivala punu cijenu.

Onda je u rezervacijama osvanulo ime Silvio Rondić, soba četiri, tri noći. Redžep je pročitao ime dvaput i otišao po Fahiru. Kritičar je stigao u podne, po vrućini od koje se mekšao asfalt na Bulevaru. Bio je mršav, uredan, s laptopom u platnenoj torbi, i na recepciji je rekao Redžepu da mu doručak nosi on, a ne gospođa. "Žene u ugostiteljstvu glume ljubaznost", objasnio je, "a ja ne plaćam glumu. Ženama inače ne

vjerujem ni kad kažu koliko je sati." Redžep je to prenio od riječi do riječi. Fahira je slušala naslonjena na šank, s krpom preko ramena. "Za tri noći", rekla je, "napisat će mi pjesmu." "Nemoj se igrati, Fahira", rekao je Redžep. "Nije to igra. To je marketing."

Prve večeri na terasi bilo je svađe, ali ne Fahirine. Nurko i doktor Kreho prepirali su se ko ima više prava na vlasnicu: onaj koji daje ili onaj koji štiti. Nurko je mahao ključem od audija, doktor svojom vizitkartom. Silvio ih je slušao iz ugla, pio mineralnu i na kraju rekao: "Gospodo, vi se svađate oko žene kao oko parking mjesta. A obojica ćete ostati i bez mjesta i bez žene." Obojica su se okrenula prema njemu i, prvi put tog ljeta, složila oko nečega: da je kritičar nepodnošljiv. Fahira je sve čula kroz kuhinjski prozor i bila je zadovoljna. Zajednički neprijatelj njenih udvarača bio je dobar početak.

Sljedećeg jutra Redžep je, kako je gost tražio, odnio doručak u sobu četiri. Na poslužavniku je, pored jaja i kafe, stajala i mala činija japraka kojeg nije bilo na meniju. "Gospođa kaže da ste rekli kako ne volite glumu", rekao je Redžep, "a ovo se ne može odglumiti. Zavijala ga je sinoć, po očevom receptu." Silvio je pojeo jedan japrak, pa drugi, pa cijelu činiju, i do podneva nije napisao nijednu rečenicu. Navečer je sišao na terasu. Fahira mu nije prišla. Sjedila je nad računima i pustila ga da progovori prvi.

Kad je progovorio, dala mu je za pravo. Rekla je da se ni ona nikad neće udati, da su muškarci kao gosti: dođu, žale se na klimu i odu, a ti poslije pereš peškire. Silvio nikad nije čuo ženu da govori njegovim rečenicama. Pričali su do ponoći, dok je dolje Neretva šumila preko kamenja, a s mosta su se još čuli turisti koji su čekali da neko skoči. Trećeg dana produžio je boravak na sedam noći. Četvrtog dana pitao je Redžepa kakvo cvijeće Fahira voli. Redžep je slagao peškire i rekao da ne zna, iako je znao: bijele ruže, ali nikad iz cvjećare, samo iz tuđih bašti.

Nurko i doktor su primijetili. Nurko je sljedećeg jutra na sto ostavio kutijicu s prstenom, a doktor je ponudio da Fahiru upiše kao počasnu

članicu svoje akademije. Silvio je počeo silaziti na doručak u ispeglanoj košulji i gledati ih obojicu onako kako je nekad gledao prljave čaršafe. Redžep je sve to pratio s recepcije. Jedne večeri, dok su zatvarali kasu, rekao je Fahiri da više ne zna gdje prestaje njen marketing. "Ja znam tačno", rekla je ona. "Ne znaš", rekao je on. "Ti nikad ne znaš kad si nekome zakucala ekser preduboko."

Šestog dana Silvio je shvatio šta mu se događa i uplašio se, kao čovjek koji je cijeli život pisao o tuđim greškama. Spakovao je kofer u osam ujutro i sišao da preda ključ. Fahira je bila na stepenicama, s kantom za zalijevanje. Kad ga je vidjela s koferom, sjela je na kamenu stepenicu, stavila ruku na čelo i rekla tiho: "Vrućina." Redžep je donio vodu. Silvio je ispustio kofer, kleknuo pored nje i držao je za ruku kao da će mu pobjeći. "Ne idem nigdje", rekao je. "Fahira, ja nikad u životu nisam", počeo je, i nije završio. Ona je otpila vode i rekla da joj je bolje. Redžep je uzeo kantu i otišao zalijevati smokve, i zalijevao ih je dok voda nije potekla niz stepenice.

Tog popodneva na portalu je izašla Silvijeva kritika. Pet zvjezdica, prvi put otkad postoji kolumna Bez zvjezdica. O sobama je napisao dvije rečenice, o japraku cijeli pasus, a o vlasnici tri, od kojih je jedna glasila da je ona razlog zbog kojeg je prestao vjerovati vlastitim tekstovima. Do večeri je to pročitalo pola Mostara. Nurko je tražio nazad svoj aparat za kafu. Doktor je rekao da će tužiti portal. Silvio je navečer na terasi, pred svim gostima, rekao Fahiri da mora birati, sada i ovdje. Onda je pogledao prema recepciji i dodao: "I neka ovaj prestane donositi vodu."

Fahira je ustala. Terasa je ušutjela, a s mosta se čuo samo jedan skakač kako broji do tri. "Imate pravo, gospodine Rondić", rekla je. "Moram birati. Udajem se." Prišla je recepciji i uzela Redžepa za ruku, onu u kojoj je držao poslužavnik, tako da su dvije čaše zazvečale. "Za Redžepa. Otac je to htio, a ja sam tek ove sedmice shvatila zašto. On je jedini u ovoj kući koji mi nikad ništa nije poklonio ni obećao, a sve mi je popravio." Redžep je spustio poslužavnik na pult. Dugo je šutio, pa rekao: "Pod jednim uslovom. Da više nema marketinga." "Nema", rekla je Fahira.

Nurko je prvi došao sebi i pitao može li bar doći na svadbu i hoće li im trebati aparat za kafu. Doktor Kreho ponudio se da bude svjedok, jer njegov potpis s tri titule na vjenčanom listu nešto znači. Fahira je obojici zahvalila i obojici rekla da im je račun na recepciji. Silvio nije rekao ništa. Popeo se u sobu četiri, sam snio kofer niz kamene stepenice, bez ičije pomoći, i otišao pješke prema autobuskoj stanici, po vrućini, s laptopom u platnenoj torbi.

Sutradan ujutro kritika na portalu bila je izmijenjena. Od pet zvjezdica ostale su četiri. Ispod je stajala nova rečenica, kraća od svih koje je Silvio Rondić ikad napisao: "Jednu je oduzeo recepcioner." Fahira ju je isprintala i zalijepila na frižider, preko one o komarcima. Redžep je rekao da nije lijepo likovati. Onda je otišao po ljepljivu traku, jer je jedan ćošak stalno padao.

LJUBAVNE PRIČE · 8 MIN ČITANJA

Dvadeset maraka u papirnoj čaši

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/dvadeset-maraka-u-papirnoj-casi/

"Dvadeset hiljada", rekao je pukovnik u penziji Hodović. "Na računu. Ne u planovima, ne u idejama, ne u nečijim obećanjima. Kad vidim dvadeset hiljada, razgovarat ćemo o prstenu." Sjedio je u svojoj fotelji na Koševskom brdu, ispod vitrine sa značkama i medaljama, i gledao Alema kao što se gleda regrut koji je na smotru došao u papučama. Iman je iz kuhinje donijela kafu i spustila je pred oca bez zvuka, kako se to u toj kući naučilo. Alem je rekao da je to pošteno. Pukovnik je rekao da on drugačije i ne zna.

Alem je imao dvadeset devet godina, lijep osmijeh, mnogo prijatelja i nijedan posao koji je trajao duže od jedne sezone. Prodavao je osiguranja, vodio turiste po Baščaršiji, radio u agenciji za iznajmljivanje stanova i tri mjeseca nudio solarne panele ljudima koji su ga rado častili kafom i ništa nisu kupili. Svi su ga voljeli. Niko ga nije plaćao. Kad je izašao od pukovnika, u novčaniku je imao jednu novčanicu od dvadeset maraka, koja je morala potrajati do petka: za tramvaj, hljeb i jednu kafu s Iman.

Iman je predavala bosanski jezik u osnovnoj školi na Breki i ispravljala zadaće zelenom olovkom, jer crvena, govorila je, plaši djecu. "Tata nije zao", govorila je. "Tata je samo pukovnik." Rekla je da će čekati. Alem je znao da hoće, i baš mu je zato bilo teško. Do dvadeset hiljada maraka, ako se računa njegovim tempom, trebalo mu je, prema pukovnikovoj procjeni, otprilike sedamdeset godina.

Te večeri sjedili su na klupi u bašti Zemaljskog muzeja, dok su čuvari već zveckali ključevima. Iman mu je na telefonu pokazala svoj štedni račun: tri hiljade i četiristo maraka, skupljanih od prve plate. "Ovo je početak", rekla je. Alem joj je vratio telefon i zatvorio joj prste preko njega. Pukovnik je, podsjetio ju je, rekao na njegovom računu, a pukovnik ne voli kad mu neko tumači naređenja. Iman je rekla da je on najtvrdoglaviji siromah u Sarajevu. Alem je rekao da mu je to jedina imovina i da je ne

misli prodati.

Sutradan je otišao do Jakše, prijatelja iz srednje škole, koji je imao foto studio u potkrovlju jedne stare zgrade iza Katedrale. Jakša je spremao izložbu portreta pod nazivom Lica čaršije i za nju je, kako je govorio, tražio lica koja su nešto preživjela. Kad je Alem ušao, pod reflektorom je na drvenoj stolici sjedio starac. Imao je kaput poderan na laktovima, kapu izblijedjelu od sunca, u ruci papirnu čašu s nekoliko kovanica i lice koje je Jakša snimao već treći sat.

"Ne miči se, dido", rekao je Jakša. "Još malo svjetla s lijeve strane." Alem je sjeo na kutiju s kablovima i gledao. Starčeve cipele bile su pocijepane na prstima, a jedna vezica zamijenjena kanapom. Ruke su mu mirno ležale na koljenima, kao ruke čovjeka koji je navikao čekati. Dok je Jakša mijenjao objektiv, Alem ga je tiho pitao koliko plaća modela. "Trideset maraka za cijelo popodne", rekao je Jakša. "I burek." Alemu se to učinilo strašno malo za čovjeka koji tri sata ne smije ni nos počešati.

Onda je Jakši zazvonio telefon, iz galerije, i on je sišao u dvorište da bolje čuje. Alem i starac ostali su sami. Starac ga je pogledao ispod kape i pitao čime se bavi. "Ja sam milioner bez miliona", rekao je Alem. "Imam sve osim novca." Starac se nasmijao, tiho, kao čovjek koji se ne smije često. Alem je izvadio novčanik, izvukao svoju jedinu dvadesetu i spustio je u papirnu čašu. "Nije puno", rekao je, "ali vama treba više nego meni." Starac je dugo gledao novčanicu, pa njega. "Hvala ti, sine", rekao je. "Ovo ću zapamtiti."

Kući na Vratnik išao je pješice, jer za tramvaj više nije imao. Padala je aprilska kiša, a uz Kovače je bilo tako strmo da je dva puta zastao. Kiša mu je ušla u cipele, a on je ipak zviždao cijelim putem i nije znao zašto. Te večeri Iman je platila kafu, a on joj je rekao da je zaboravio novčanik, i to je bila jedina laž koju joj je ikad rekao.

Kasnije je svratio do Jakše, u malu kafanu ispod studija. Jakša se smijao tako da je morao spustiti čašu. "Ti si dao dvadeset maraka Abdurahmanu Tabakoviću?" Alem nije znao ko je Abdurahman Tabaković. Jakša mu je

objasnio: čovjek je četrdeset godina u Švicarskoj pravio dijelove za satove, imao tri fabrike i najveću privatnu zbirku starih sarajevskih fotografija na svijetu. Bio je Jakšin najbolji kupac. Za izložbu je sam tražio da ga snimi kao prosjaka. "Kaže da je to jedina uloga koju u životu nije probao."

Alem je spustio čelo na sto. "Dao sam milioneru novac za tramvaj", rekao je. "Mislit će da sam budala." Jakša je rekao da najbolje tek dolazi: kad je Alem otišao, starac je pitao za njega. Sve. Ko je, šta radi, zašto je tako veseo čovjek tako slabo obučen. "I ti si mu rekao?" "Sve", rekao je Jakša. "Za Iman, za pukovnika, za dvadeset hiljada. Šta sam mu trebao reći? Lijepo je pitao." Alem je rekao da mu se mora otići izviniti. Jakša je rekao da starac uskoro leti nazad za Ženevu i da mu, koliko ga on poznaje, izvinjenje ne treba. Alem je naručio još jednu kafu, a Jakša ju je platio.

Ujutro je neko pokucao na vrata Alemove sobe. Pred vratima je stajao mladić u tamnom odijelu, s kovertom u ruci, a iza njega, na stepenicama, gazdarica s prekrštenim rukama. "Gospodin Tabaković vam šalje ovo", rekao je mladić i otišao prije nego što je Alem stigao išta pitati. Alem je mislio da mu starac vraća dvadesetu. U koverti je bila bijela kartica, ispisana nalivperom: "Za prsten. Vraćam dvadesetu, s kamatom. Starac iz papirne čaše." Dok ju je čitao drugi put, telefon mu je zavibrirao. Aplikacija banke javljala je uplatu od dvadeset hiljada maraka. Alem je sjeo na stepenice, pored gazdarice, i dugo nije ništa rekao.

Pukovnik nije pitao odakle novac. Uzeo je Alemov telefon, stavio naočale, pogledao ekran, skinuo naočale i ponovo ih stavio. Onda je vratio telefon i rekao da je juni dobar mjesec za svadbu, jer nije ni prevruće ni previše kiše. Iman se u kuhinji smijala tako da se čulo do hodnika. Alem je htio objasniti, ali mu ona nije dala. "Poslije", šapnula je. "Prvo neka se navikne na brojku."

Sutradan su Alem i Iman otišli u hotel na Bistriku, gdje je starac bio odsjeo, da mu zahvale. Recepcionarka je rekla da je gospodin Tabaković jutros otputovao za Ženevu i da je za Alema ostavio poruku. Na

hotelskom papiru, istim nalivperom, pisalo je: "Ne zahvaljuj. Pozovi me na svadbu. Doći ću obučen onako kako me poznaješ." Iman je pitala šta to znači. Alem joj je rekao da će vidjeti, a da pukovniku zasad ne treba ništa govoriti.

Svadba je bila u junu, u restoranu kod Vrela Bosne, pod velikim platanima. Jakša je bio kum i snimao je sve osim sebe. Pukovnik je stajao na ulazu u svom najboljem odijelu, s malom značkom na reveru, i dočekivao goste kao da prima raport. Svakom je stezao ruku i govorio broj stola. Gostiju je bilo devedeset, pola od njih pukovnikovi bivši kolege, koji su sjedili uspravno i jeli kao da ih neko ocjenjuje.

Oko osam, kad je muzika već svirala, na stazi od parkinga pojavio se starac. Na sebi je imao isti kaput poderan na laktovima, istu kapu, a u ruci najlonsku kesu. Pukovnik mu je prišao prije nego što je stigao do vrata. Spustio mu je u ruku deset maraka i tiho, uljudno, rekao da je ovo privatno slavlje. Starac je pogledao desetku i ozbiljno klimnuo glavom. "Hvala vam, pukovniče", rekao je. "Vi ste drugi čovjek u ovom gradu koji mi je ove godine dao novac. Onaj prvi dao je više." I prošao je pored njega.

Alem je ustao od mladenačkog stola tako naglo da je oborio čašu. Zagrlio je starca pred svim gostima, a Iman mu je, ne pitajući ništa, privukla stolicu do svoje. Starac je iz najlonske kese izvadio malu uokvirenu fotografiju i spustio je pred mladence. Na njoj je bio on, pod Jakšinim reflektorom, s papirnom čašom u ruci, a u čaši se jasno vidjela jedna novčanica od dvadeset maraka.

Pukovnik je za to vrijeme pitao kuma ko je taj čovjek. Jakša mu je rekao. Pukovnik je dugo stajao kod ulaza s otvorenim novčanikom u ruci, kao da još nešto računa. Starac je u međuvremenu ustao, zataknuo pukovnikovu desetku harmonikašu za remen i naručio Eminu.

LJUBAVNE PRIČE · 7 MIN ČITANJA

Bor iza kuće u Visokom

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/bor-iza-kuce-u-visokom/

Ja sam majci pokazala kako se blokira broj. Bilo je to u januaru, preko video poziva, ona u bolničkom hodniku u Minhenu, ja u našoj kuhinji u Visokom, s telefonom naslonjenim na šećerluk. Mislila sam da je to zbog onih iz banke koji su Omera zvali oko kredita za stan. "Tri tačke gore desno", govorila sam joj, "pa blokiraj. Ne, majko, gore desno." Trebalo joj je deset minuta. Kad je uspjela, zahvalila mi je kao da sam joj pomogla donijeti kese s pijace.

Omer je tada već drugu godinu radio u Njemačkoj kao električar. Otišao je da zaradi za stan, jer je s Merimom htio živjeti sam, a ne u sobi iznad majčine kuhinje. Merima je bila iz kuće preko rijeke, ispod Visočice, iz porodice za koju se u čaršiji govorilo da nema sreće. Njen otac je na kartama izgubio kuću, poslije i zdravlje, a majka je čistila po tuđim stanovima. Naša majka to nikad nije zaboravila. "Ja nemam ništa protiv djevojke", govorila je. "Ja imam protiv kuće." Omer bi se nasmijao i otišao preko mosta. Merima mu je pisala svake večeri, a nedjeljom su se gledali preko kamere, ona s Bosnom iza sebe, on s praznim zidom.

U januaru je pao sa skele na gradilištu kod Minhena i slomio obje podlaktice. Majka je prvi put u životu sjela u avion. Ostala je s njim pet sedmica, prvo u bolnici, pa u njegovoj iznajmljenoj sobi, hranila ga kašikom i držala mu telefon uz uho, jer mu prsti nisu izlazili iz gipsa. Ona mu je čitala poruke. Ona je na njih odgovarala. Sve to sam saznala tek u junu, u tuđoj bašti, a tada sam znala samo da se brat oporavlja i da majka iz Njemačke zove svaki dan i žali se na hljeb.

Merima je pisala svake večeri. Majka je čitala i brisala. Treće sedmice napisala joj je s Omerovog telefona da je on upoznao nekoga i da mu više ne piše, a onda blokirala broj, onako kako sam je ja naučila. Omeru je prvo rekla da se Merima ne javlja. Sedmicu kasnije rekla mu je da je od komšinice čula kako se Merima udaje za nekog policajca iz Zenice. Omer

je tražio da je nazove. Majka je birala neki broj, držala mu telefon uz uho, i on je slušao kako zvoni u prazno.

Vratio se u aprilu, mršav, s rukama tankim i bijelim kao u dječaka. Sjedio je na balkonu i gledao Bosnu, a o Merimi nije pitao nikoga. Ja sam mislila da ga je ostavila zbog drugog i ljutila sam se na nju, pa nisam pitala ni ja. U maju je majka počela spominjati Melidu, kćerku svoje prijateljice iz radnje s kožnim torbama, odgajateljicu u jednom vrtiću u Sarajevu. Mirna je, govorila je, iz dobre kuće, putuje svaki dan i nikad ne kasni. Omer je slušao, gledao rijeku i na kraju rekao: "Svejedno mi je, majko. Dogovori kako hoćeš." Prstenovanje je zakazano za posljednju subotu u junu.

Kod Melidinih je bašta bila puna rodbine. Na stolovima su stajale baklave i ružice, žene su sjedile u hladu ispod oraha, a muškarci uz roštilj. Omer je obukao odijelo kupljeno u Minhenu i stajao uspravno, kao na fotografiji za pasoš. Melida je bila ljepša nego što sam mislila, i stidljivija, i kad joj je stavio prsten, pogledala je u pod. Majka je plakala od sreće. Poslije je Melida fotografisala prsten na svojoj ruci i, smijući se, nekome poslala sliku. Malo zatim telefon joj se oglasio u ruci. Izašla je iza kuće da se javi. Vratila se blijeda.

Pozvala me u kuhinju, gdje je bilo samo posuđe i tišina. "Je li tvoj brat bio s nekom Merimom?", pitala je. "Merimom iz Visokog, ispod Visočice?" Rekla sam da jeste. Melida je sjela na stolicu. Merima je, rekla je, njena koleginica iz vrtića, s kojom svako jutro pije kafu prije nego što stignu djeca. Od proljeća živi u Sarajevu, jer nije mogla gledati most preko kojeg je on dolazio. Cijelu zimu plakala je zbog momka iz Njemačke koji joj je napisao da je upoznao drugu i blokirao je, a nikad nije rekla kako se zove. Sad je vidjela fotografiju s prstenovanja. "Nije udata", rekla je Melida. "Nikad nije ni bila. Hoće razgovarati s njim."

Melida je izašla u baštu i pružila Omeru svoj telefon, pred svima. Gledala sam ga kako sluša. Nije rekao gotovo ništa. Jednom je rekao: "Nisam ja to pisao." Pa opet: "Imao sam ruke u gipsu." Onda je spustio telefon i

pogledao majku, preko stola, preko baklava i ružica, i majka nije skrenula pogled. "Ja sam pisala", rekla je, glasno, da svi čuju. "Za tvoje dobro. Od te kuće nikad ništa." Omer se okrenuo prema meni. "Jesi li ti znala?" Rekla sam mu jedino što je bilo istina. Da sam joj ja pokazala kako se blokira broj.

Melida je skinula prsten i spustila ga na tacnu, između dvije ružice. "Idi", rekla je Omeru tiho. "Ja ću objasniti svojima." Niko je nije zaustavio. Omer je izašao na ulicu, a ja za njim, jer nisam htjela da vozi sam. Do Sarajeva smo putovali šutke, uz Bosnu, pored Ilijaša i Semizovca, sve do zgrada na Alipašinom Polju, gdje je Merima iznajmljivala stan s još dvije djevojke. Bilo je skoro ponoć. Sišla je u papučama i trenerci, s kosom skupljenom u rep, i stala ispod ulične svjetiljke, ne prilazeći mu.

Ja sam ostala u autu, ali prozor je bio spušten i čula sam dovoljno. Merima nije plakala. Rekla je da sedmicu dana nije vjerovala onoj poruci. Da mu je pisala na sve aplikacije koje postoje, da je zvala s telefona svoje drugarice i da se javila naša majka i rekla da Omer ne želi razgovarati. Tek tada je prestala. "Ti si za sedmicu povjerovao da sam se udala", rekla je. "Ja sam šest mjeseci čekala da dođeš preko mosta, do moje majke, i pitaš. Nisi došao. Došao si s prstenom za drugu." Omer je rekao da će sve popraviti. Merima je odmahnula glavom.

"Tvoja majka je jednom pisala umjesto tebe", rekla je. "A ti si joj dozvolio da te i vjeri. Neću cijeli život provjeravati ko mi piše." Rekla je da u septembru odlazi u Graz, u vrtić s kojim je još u martu potpisala ugovor, onda kad je mislila da u Visokom više nema šta čekati. Okrenula se i ušla u zgradu. Omer je stajao ispod svjetiljke dok se na trećem spratu nije ugasilo svjetlo. Kući smo stigli u dva. Majka je sjedila u mračnoj kuhinji i niko od nas nije upalio sijalicu.

Merima je otišla u septembru. Omer se nije oženio. Radi kao električar u Visokom, popravlja tuđe instalacije i rijetko govori, a s majkom razgovara samo o računima. Te jeseni posadio je iza kuće mladi bor, nikome ne objašnjavajući zašto. Prošle godine Melida mi je pokazala fotografiju s

Merimina balkona u Grazu: crvena ruža u plastičnoj saksiji, a iza nje tuđa rijeka. Omeru to nisam rekla. Majka svako jutro zalijeva bor, iako borovi ne traže vode, a Omer je gleda s balkona i ništa joj ne kaže.

LJUBAVNE PRIČE · 8 MIN ČITANJA

Sviraj sporije

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/sviraj-sporije/

Kad mi je umro otac, Branislav je prvi došao i posljednji otišao. Bio je februar, kiša je danima padala po Trebinju, a platane na trgu stajale su crne i bez lišća. Otac je bio hirurg u bolnici i u gradu su ga svi znali, pa je kuća pod Crkvinom bila puna ljudi koje nikad prije nisam vidjela. Branislav je bio njegov drug sa studija, agronom, imao je vinograd iznad Trebišnjice i četrdeset godina koje mi se tada nisu činile ni mlade ni stare, nego jednostavno tuđe. Stajao je u hodniku i otvarao vrata svakome ko bi pokucao. Ja sam imala dvadeset dvije godine, tetku Kosanu i klavir koji je bio mamin.

Poslije sahrane dolazio je nedjeljom. Donosio je papire iz banke i rješenje o penziji, otvarao račune za struju koje sam ostavljala neotvorene i sređivao ih za kuhinjskim stolom, dok je tetka Kosana pržila uštipke. Mene je zvao mala. To me ljutilo, a ipak sam već od četvrtka mislila šta ću obući u nedjelju. Jedne nedjelje otvorio je klavir, obrisao prašinu s poklopca svojom maramicom i rekao: "Hajde. Otac bi to htio." Svirala sam loše, prsti su mi bili kruti od zime. On je ležao na kauču zatvorenih očiju i, kad god bih požurila, rekao bi samo: "Sporije."

U julu su sazrele smokve u našem dvorištu. Popela sam se na staru smokvu iza kuće, a Branislav je stajao dolje s korpom i pokazivao mi koje su zrele, jer se odozdo bolje vidi. Ljutilo me što mi i to govori. Onda mi je spala sandala, pravo u korpu, na smokve, i on se nasmijao kao dječak. Nikad ga prije nisam vidjela da se tako smije. Sjedila sam na grani, s jednom bosom nogom, i shvatila da ga volim, onako potpuno i glupo kako se voli prvi put, u dvadeset drugoj godini. Ostatak ljeta nisam znala raditi ništa drugo.

Krajem augusta sjedili smo na terasi, a on mi je, ne gledajući me, pričao o jednom svom poznaniku. Taj čovjek, rekao je, ima četrdeset godina i zaljubio se u kćerku svog najboljeg prijatelja. Ne govori joj ništa, jer zna

kako to ide. Ona je mlada i tužna, njemu je zahvalna, a zahvalnost se lako zamijeni za ljubav. Za deset godina ona će htjeti plesati, on će htjeti spavati, i zamjerit će mu svaku godinu koju mu je dala. "Tvoj poznanik je kukavica", rekla sam. "Ili je pametan", rekao je on. "Kukavica", ponovila sam, i tada me prvi put pogledao onako kako se gleda žena, a ne mala.

Vjenčali smo se u oktobru, poslije berbe, u crkvi na Crkvini, i preselila sam se kod njega, u kamenu kuću iznad vinograda. Klavir smo prevezli komšijinim kamionetom, umotan u deke, i postavili ga do prozora s kojeg se vidjela rijeka. Te prve godine živjela sam kao da sam stalno malo pijana, a nisam pila ništa osim mošta. Ujutro smo zajedno obilazili lozu, on mi je objašnjavao bolesti lišća, a ja sam se pravila da slušam. Uveče sam svirala, on je ležao na kauču i govorio: "Sporije." Svijet se završavao na kapiji vinograda i meni se činilo da je to sasvim dovoljno svijeta.

Druge zime počela sam slušati tišinu. Kiša je udarala o kamen, frižider je zujao, Branislav je čitao, i svaka večer bila je ista kao ona prije nje. Sve što je on volio, red, mir, lozu koja se orezuje u februaru, meni je odjednom ličilo na starost koja je došla prije vremena. Jedne večeri rekla sam da hoću u Sarajevo. Da hoću vidjeti ljude, pozorište, koncerte, da imam dvadeset četiri godine. Mislila sam da će se protiviti i već sam spremila sve što ću mu odgovoriti. Rekao je samo: "Dobro. Idemo." To me povrijedilo više od svakog protivljenja.

U martu smo iznajmili stan na Bistriku, s balkonom prema Vijećnici. Branislav je preko sedmice radio kao savjetnik za firmu koja je sadila voćnjake po Semberiji, a ja sam otkrila da ljudi u Sarajevu vole nova lica. Zvali su me na otvaranja izložbi, na premijere u Narodnom pozorištu, na večere u Kovačima koje su trajale do zore. Žene su pitale ko je ta mlada iz Trebinja, muškarci su mi donosili piće koje nisam tražila. Branislav je išao sa mnom prvih nekoliko puta, stajao uz zid s čašom vode i pristojno se smiješio. Poslije je ostajao kod kuće i čitao. Nikad mi ništa nije zamjerio. Njegova šutnja bila mi je gora od svakog prigovora.

U oktobru je zvao komšija iz Trebinja da je vranac zreo i da dolaze kiše. Branislav je spakovao torbu i pitao me hoću li s njim na berbu. U subotu je bila zabava na kraju pozorišnog festivala, na koju sam bila pozvana prvi put, i rekla sam da neću. Rekla sam i više od toga. Rekla sam da me oženio da bih mu svirala u vinogradu dok ne ostarim kao on. Gledao me dugo, a onda tiho rekao: "Oženio sam te da budeš sretna. Ako si sretna ovdje, ostani." I otišao je sam, noću, preko Stoca.

Na toj zabavi upoznala sam Lorenza, reditelja iz Milana, sijede kose i mladih očiju, koji je o mojoj haljini govorio kao o predstavi. Cijelo veče nije se odvajao od mene. Pred ponoć poveo me na Žutu tabiju, da mi pokaže grad kakav Sarajlije više ne vide, jer su se navikli. Dolje je ležao grad, sav u svjetlima. Bilo je hladno, ogrnuo me svojim sakoom, a onda me poljubio. Na jedan trenutak nisam se pomakla. Tog trenutka sam se poslije stidjela više nego svega drugog. Onda sam ga odgurnula, ostavila mu sako u rukama i potrčala niz Vratnik, po kaldrmi, u štiklama, sve do Baščaršije.

U dva sata sjela sam na kamen kod Sebilja i nazvala ga. Javio se na prvo zvono, kao da nije spavao. "Dođi po mene", rekla sam. Nije pitao ništa. U pola sedam, kad su golubovi počeli slijetati na trg, njegov stari pasat stao je na obali, kod Vijećnice. Izašao je u blatnjavim cipelama, s listom loze zalijepljenim za rukav, i otvorio mi vrata. Cijelim putem do Trebinja šutjeli smo. Kod Stoca je na benzinskoj pumpi kupio dvije kafe i dodao mi jednu, onako kako se kafa dodaje saputniku.

Poslije toga prošlo je mnogo godina koje bih teško razdvojila jednu od druge. Rodio nam se sin, pa kćerka. Branislav je bio dobar otac, strpljiv i pažljiv, onakav kakav je bio prema meni one zime poslije očeve smrti. Prema meni je sad bio ljubazan. Razgovarali smo o djeci, o vinogradu, o krovu koji prokišnjava, a nikad o onoj noći. Klavir je stajao zatvoren. Ponekad sam mislila da me više ne voli, a ponekad da me nikad nije ni volio, nego me samo čuvao, kao što je čuvao očeve papire. Nisam se usuđivala pitati.

Jedne večeri u oktobru, poslije berbe, djeca su zaspala ranije, a kiša je udarala o kamen isto kao one druge zime. Otvorila sam klavir i počela svirati Mjesečevu sonatu, prvi put poslije mnogo godina. On je ušao i sjeo na kauč. Prestala sam usred takta. "Zašto me nisi zaustavio?", pitala sam. "Tada, u Sarajevu. Zašto nisi bio ljubomoran?" Dugo je šutio. "Bio sam", rekao je. "Svake noći. Ali da sam te zaustavio, ti bi cijeli život mislila da si nešto propustila. Morala si sama otići i sama se vratiti. Ja sam mogao samo doći po tebe."

"A naše prvo ljeto?", pitala sam. "Smokve, sandala u korpi?" "Bilo je", rekao je. "I neće se ponoviti. Ti više nemaš dvadeset dvije, a ja više nisam onaj koji drži korpu i boji se da će te izgubiti." "A ko si onda?" "Onaj koji je ostao", rekao je, bez ikakve tuge, onako kako kaže koliko je bačava napunio te jeseni. Prvi put poslije mnogo godina nije mi bio ni star ni tuđ. Bio je samo moj muž, sijed na sljepoočnicama, s rukama ispucalim od loze.

Iz sobe je izašla kćerka, bosa, u pidžami, probuđena kišom. Popela se pored mene na stolicu za klavirom i spustila mali prst na jednu tipku, pa na drugu, pogrešnu. Počela sam ispočetka, s njenim prstom među svojima. Branislav je s kauča, ne otvarajući oči, rekao: "Sporije." Kćerka se nasmijala, a ja s njom. Počele smo ponovo, sporije, i tog puta smo stigle do kraja.

LJUBAVNE PRIČE · 6 MIN ČITANJA

Ljubavna priča pod šifrom Bjelašnica

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/ljubavna-prica-pod-sifrom-bjelasnica/

Oglas me koštao dvadeset osam maraka i tri dana premišljanja. Kćerka Dženet rekla je da se to danas radi preko Facebooka, da postoje grupe u kojima ljudi traže svakoga, od izgubljenih mačaka do drugova iz vojske, i da će mi za jedno popodne naći ženu iz osamdeset četvrte. Rekao sam joj da ta žena ne sjedi na Facebooku. Ta žena čita novine, i to od zadnje stranice. Dženet je uzdahnula isto kao njena majka i odnijela moj tekst na šalter za male oglase "Novog glasa", jer ja više nisam znao kako se to radi.

Tekst je bio ovakav: "Tražim ženu po imenu Ranka, koja je u subotu, 11. februara 1984, na zabavi za olimpijske volontere u Domu mladih nosila plavu kapu i plesala s vozačem iz voznog parka. Nisam došao u nedjelju u pet na stanicu kod Zemaljskog muzeja. Bila je bura na Bjelašnici. Odgovor pod šifrom Bjelašnica." Dženet je htjela dodati "udovac, šezdeset sedam godina, nepušač". Nisam dao. Nisam se nudio. Htio sam samo jedno: da mi neko oprosti kašnjenje od četrdeset dvije godine.

Te zime imao sam dvadeset pet godina i vozio sam bijeli kombi organizacionog komiteta, s olimpijskim krugovima na vratima. Vozio sam novinare od hotela do Bjelašnice i nazad, po sto puta isti zavoj. Na zabavu u Domu mladih otišao sam samo zato što je bila besplatna. Svirao je neki bend iz Zenice koji je znao samo pjesme koje su svi znali, i to je bilo dovoljno. Ona je stajala uz stub, u plavoj kapi koju nije skidala ni u sali, i smijala se kako plešem. Rekao sam joj neka onda ona pokaže kako treba. Plesali smo tri pjesme zaredom, a četvrtu, sporu, nismo ni primijetili da je spora. Rekla je da se zove Ranka, da je iz Tuzle i da radi kao hostesa u press centru jer zna francuski. Rekla je i da novine čita od kraja, jer su na zadnjim stranicama prave priče: ko se rodio, ko je umro, ko koga traži.

Ispratio sam je do tramvaja na Marijin Dvor. Padao je krupan snijeg, onaj koji ne pada nego visi u zraku. Dogovorili smo se za sutra, u pet, na

stanici kod Zemaljskog muzeja. U nedjelju u šest ujutro poslali su me s kombijem punim Austrijanaca na Bjelašnicu, na spust. Spust su odgodili zbog vjetra, a onda je snijeg zatvorio put, i ostali smo dva dana zarobljeni u hotelu na planini. Austrijanci su igrali karte. Jedan od njih, fotograf iz Innsbrucka, pitao me zašto stalno gledam na sat. Rekao sam mu da me neko čeka. "Onda će čekati", rekao je, kao da je to nešto dobro. Ja sam u pet sati stajao na prozoru i gledao kako snijeg ide vodoravno. Kad sam se u utorak spustio u grad, u press centru su mi rekli da imaju tri Ranke i nijednu iz Tuzle. Ostavio sam pismo kod portira. Niko se nije javio.

Tri godine kasnije oženio sam se Nesrin, medicinskom sestrom s Koševa, i bili smo u braku trideset sedam godina. Ne pričam ovo da bi neko pomislio da je Nesrin bila druga. Nije bila. Pekla je najbolje hurmašice na Grbavici i svađala se s komšijama oko parkinga, i ja sam je volio i zbog jednog i zbog drugog. Ali znala je za Bjelašnicu, jer sam joj ispričao još prve zime, i svakog februara, kad bi televizija vrtila stare snimke s Olimpijade, rekla bi: "Eno, Taibe, tvoje bure." Nije bila ljubomorna. Govorila je da čovjek koji ženi priča o drugoj ženi nema šta kriti. Umrla je prije dvije zime. U bolnici, posljednje sedmice, rekla mi je: "Nemoj sjediti sam u kuhinji i slušati sat."

Sat sam slušao dvije godine, pa sam dao oglas. Izašao je u srijedu. Kupio sam pet primjeraka i jedan zalijepio na frižider, kao čestitku. Svako jutro zvao sam Dženet da svrati u redakciju i pita ima li šta pod mojom šifrom. Prve sedmice stigla su dva pisma. Jedna gospođa iz Zenice napisala je da nije Ranka, ali da bi rado bila, i priložila sliku s mora. Jedan čovjek iz Vogošće napisao je da je i on te zime vozio kombi i pitao me sjećam li se nekog Mileta kojem je ostao dužan pedeset dinara. Dženet se smijala do suza. Druge sedmice nije stiglo ništa. Treće sedmice prestao sam pitati.

Onda je jednog ponedjeljka Dženet donijela kovertu s tuzlanskim žigom, napisanu rukom koja se naginje udesno. Pismo je bilo kratko i pročitao sam ga u hodniku, ne skidajući jaknu. "Poštovani vozaču, kapa nije bila plava, nego zelena. Plavu je nosila moja cimerica Ranka, iz Doboja. Ja sam se te večeri predstavila njenim imenom, jer mi je majka rekla da

vozačima ne govorim kako se zovem. Zovem se Zdenka. U nedjelju sam vas čekala do šest. Poslije sam cijelu godinu čitala novine od kraja, mislila sam da ćete se javiti. Trebalo vam je malo duže."

Ispod je pisalo još da joj je muž umro prije četiri godine, da ima troje unučadi i loša koljena, i da me, ako sam i dalje za to, čeka u nedjelju u pet, na istoj stanici. Sjeo sam na stolicu u hodniku. Dženet je uzela pismo iz moje ruke, pročitala ga dva puta i rekla: "Babo, tri Ranke, a nijedna nije bila ona." Rekao sam joj da sam to i sam shvatio. Ostatak dana hodao sam po stanu i ispravljao slike na zidovima, iako su sve stajale ravno.

U nedjelju sam krenuo od kuće u tri, iako se od Grbavice do muzeja stigne za dvadeset minuta. Dženet me vozila i rekla da će čekati u autu i praviti se da gleda u telefon. Padao je sitan snijeg, onaj koji se istopi čim dotakne kaput. Obrijao sam se dva puta i dva puta presvukao košulju, a u autu sam shvatio da sam zaboravio rukavice, pa sam ruke držao u džepovima kao momak.

Bila je već ondje. U četiri sata, sat prije dogovora, stajala je ispod nadstrešnice, u zelenoj kapi, malo pogrbljena, s kesom iz pekare, i gledala na sat kao da sam opet zakasnio. Prepoznao sam je po tome kako se smije, prije nego što sam joj vidio lice. "Ovaj put nisam htjela čekati", rekla je. "Pa sam došla prva." Pružio sam joj ruku, kao onda u sali. Naišao je tramvaj, pa drugi. Nismo ušli ni u jedan. Dženet je kasnije tvrdila da ih je iz auta izbrojala sedam.

LJUBAVNE PRIČE · 9 MIN ČITANJA

Žuta linija u splitskoj luci

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/zuta-linija-u-splitskoj-luci/

Torba je bila spakovana od četvrtka i stajala je ispod kreveta, iza kutije sa zimskim čizmama, gdje otac nikad nije gledao. Sumejra ju je svake večeri dodirivala nogom, samo da provjeri je li još tu. Unutra su bila dva para farmerica, crna haljina koju je kupila za djedovu dženazu i više je nikad nije obukla, pasoš izvađen u martu i plava fascikla s ugovorom na engleskom. U ugovoru je pisalo da je Sumejra Mehanović, trideset jedna godina, primljena na rad u praonici rublja na brodu "Stella del Sud", s ukrcajem u splitskoj luci, u subotu, u osam ujutro.

S kuhinjskog prozora vidjela je dimnjake željezare i, kad je zrak bio čist, šumu na Smetovima. Kad je bila mala, iza kuća je bila livada na kojoj su se djeca iz cijele ulice igrala dok ih majke ne bi dozvale s balkona. Sada su na tom mjestu bile autopraonica i zgrada sa staklenim balkonima. Od te djece dvoje je bilo u Njemačkoj, jedan u Švedskoj, a Sejo s kraja ulice ležao je na mezarju iznad grada. Majke više nije bilo. Prošlo je šest godina otkako je umrla, a Sumejra je i dalje prala zavjese u maju, jer je tako radila majka.

Otac, Osman, otišao je u penziju iz željezare poslije trideset dvije godine i od tada je imao dvije stalne stvari: bolna leđa i loš dan. Dok je majka bila živa, vikao je na Mehdina, jer je Mehdin bio muško i, po njemu, trebao je znati bolje. Na Sumejru nije vikao, jer je bila curica. Onda je Mehdin otišao u Stuttgart, majka je umrla, i Sumejra je ostala jedina u kući na koju se moglo vikati. Nije je udarao. Udarao je šakom po stolu, i to je bilo dovoljno. Svake subote predavala mu je platu iz marketa, a on joj je vraćao za namirnice, brojeći novčanice dva puta i govoreći da će sve rasuti kao njena mati.

U marketu "Lipa", na keju uz Bosnu, radila je na kasi osam godina. Poslovođa, gospođa Smilja, znala ju je ukoriti pred kupcima ako se kasa ne bi slagala za dvije marke. Sumejra je često mislila kako će biti tamo,

gdje je niko neće poznavati. Bit će udata žena, kako je govorio Mirhad, i živjet će u stanu s pogledom na rijeku toliko široku da joj se ne vidi druga obala. Imat će kuhinju u kojoj niko ne broji novčanice.

Mirhad je u decembru ušao u market po cigarete i baterije i ostao pred kasom duže nego što je trebalo. Bio je preplanuo usred zime, s rukama kuhara, ispresijecanim sitnim ožiljcima od noža. Pročitao je ime s njene pločice i ponovio ga dva puta, kao da ga uči napamet. Devet godina radio je u kuhinjama na kruzerima i kući je dolazio samo između ugovora. Pričao joj je o Panamskom kanalu, o luci u Valparaísu gdje su kuće obojene kao bombone, o oluji kod Azora kad je u jednoj noći razbijeno četiristo tanjira. Rekao je da mu je ovo posljednji ugovor: prijatelj iz Buenos Airesa otvara restoran i čeka ga kao glavnog kuhara. Ona bi jednu sezonu radila na brodu, a onda bi ostali ondje, zajedno.

Otac je saznao u januaru, od komšinice. Sjeo je za sto, dugo šutio i onda rekao: "Znam ja mornare. Svaki ima po jednu u svakoj luci, a tebe bi ostavio u onoj najdaljoj." Zabranio joj je da ga viđa. Od tada su se sastajali kod Mirhadove tetke na Tetovu, ili u autu ispred marketa. Sumejra je sve vrijeme znala da otac nije potpuno u krivu kad govori o mornarima. Samo nije vjerovala da govori o Mirhadu.

Ipak, otac nije uvijek bio takav. Kad je imala četrnaest godina i ležala s upalom pluća, sjedio je pored nje dvije noći, kuhao joj neslanu čorbu od povrća i pričao joj o čovjeku iz valjaonice koji je tvrdio da razgovara s mašinama. Jednom, na izletu na Smetovima, dok je majka bila živa, stavio je njene sunčane naočale i njenu maramu i oponašao spikericu s televizije, sve dok majka nije počela plakati od smijeha. Sumejra se toga sjetila u petak uveče, dok je otac spavao u fotelji pred upaljenim televizorom, s naočalama na stomaku. Prvi put joj je palo na pamet da će on nju trebati više nego ona njega.

Napisala mu je poruku na listu iz bloka i stavila je ispod limenke s kafom, gdje će je ujutro prvo naći. Napisala je da je dobro i da će se javiti. Onda je iz komšijske kuće, kroz otvoren prozor, začula sevdalinka koju je majka

voljela. Sumejra je stala nasred kuhinje. Istu pjesmu svirali su one noći kad je majka umirala, na nečijoj svadbi dvije ulice niže, i otac je izašao u papučama da ih zamoli da prestanu. Majka je tih posljednjih dana stalno ponavljala jednu rečenicu: "Ugasi šporet, Sumejra." Šporet je bio ugašen. Sumejra joj je obećala da će paziti na kuću i na oca, a majka je klimala glavom i opet tražila da ugasi šporet. Sad je, stojeći u kuhinji, osjetila nagli strah, kao da je neko odškrinuo vrata iza nje: strah da će živjeti isti život, sve do posljednje rečenice koja nema smisla. Izvukla je torbu ispod kreveta i izašla, a jaknu je obukla tek na ulici.

Mirhad ju je čekao na autobuskoj stanici, s dvije kafe iz aparata i kesom bureka. Noćni autobus za Split krenuo je u deset i pet. Prošli su kroz Travnik, Bugojno i Kupres, gdje je na poljima uz cestu još ležao snijeg, iako je bio april. Mirhad je zaspao na njenom ramenu prije Bugojna. Sumejra nije spavala. Gledala je telefon u krilu. Otac nije zvao. Znala je da spava i da neće zvati, a ipak je svakih pola sata palila ekran, i tišina na njemu bila joj je teža od bilo kakvog poziva.

U Split su stigli u šest. Luka je mirisala na naftu i more, galebovi su se svađali oko kontejnera, a trajekt za Supetar već je trubio. "Stella del Sud" stajala je na kraju gata, bijela i visoka kao zgrada od dvanaest spratova. Ispred ograde skupljala se posada: Filipinci s velikim koferima, momak iz Kaknja kojeg je Mirhad poznavao i grlio kao brata. Mirhad je govorio brzo, kao uvijek kad je bio sretan, i objašnjavao joj gdje je kabina i koja je smjena najbolja.

Kapija je bila obična: žičana ograda, rampa, okretna vrata od metala i čuvar s tabletom na kojem je tražio imena. Na asfaltu ispred okretnih vrata bila je povučena žuta linija. Mirhad je dao pasoš, čuvar ga je pogledao i klimnuo glavom, i Mirhad je prošao. Okrenuo se s druge strane i pružio ruku kroz žicu, smiješeći se. Sumejra je stala pred žutu liniju i nije je mogla preći. Mislila je na oca koji će se u sedam probuditi i tražiti kafu, na limenku, na gospođu Smilju koja će u osam gledati na sat. Mislila je na šporet. U stomaku joj je bilo mučno, kao da je more već pod njenim nogama. Molila je Boga, bez riječi, da joj kaže šta da radi.

"Sumejra!" Mirhad ju je zvao preko ograde. "Hajde, šta čekaš?" Iza nje se nakupio red. S broda se oglasila sirena, duboka i dugačka, i galebovi su se digli s gata. Sumejra se odmakla u stranu i uhvatila žicu objema rukama, toliko čvrsto da su joj se čvorovi ograde urezali u dlanove. Mirhad se vratio do okretnih vrata, ali čuvar mu je rukom pokazao da nazad ne može: ko je prošao, prošao je. "Sumejra, molim te. Dođi." Ona ga je gledala i htjela mu je reći nešto, jednu pravu rečenicu, a nije je imala. Skinula je jednu ruku sa žice i vratila je nazad.

Oficir u bijeloj košulji pozvao je Mirhada po prezimenu. On je hodao unazad nekoliko koraka, ne skidajući pogled s nje, pa se okrenuo i otišao prema brodu s ostalima, sve manji među kontejnerima. Sumejra je stajala uz ogradu dok se red nije razišao. Čuvar je izašao iz kućice i pitao je je li joj dobro i čeka li trajekt za Supetar. "Ne", rekla je. "Čekam autobus."

Autobus za Zenicu krenuo je u podne. Negdje iza Livna telefon joj je zavibrirao. Mirhad je poslao fotografiju mora s palube, plavog do ruba ekrana, i ispod napisao: "Iz Lisabona ima avion. Čekam te." Sumejra nije odgovorila. Nije ni obrisala poruku.

Kući je stigla po mraku. Otac je sjedio pred televizorom, u istoj fotelji. "Gdje si ti cijeli dan?", pitao je, ne okrećući se. "Na moru", rekla je. Otac se nasmijao, pa zakašljao. "Na moru. A jesi kupila hljeba?" Jeste. Kupila ga je u Splitu, u pekari kod stanice, i nosila ga u krilu cijelim putem. Poruka je i dalje stajala ispod limenke s kafom, presavijena kako ju je ostavila: otac je cijeli dan čekao da mu neko skuha kafu. Izvadila ju je i stavila u džep. Onda je otišla u sobu i nogom gurnula torbu ispod kreveta, iza kutije sa zimskim čizmama. Nije je raspakovala.

LJUBAVNE PRIČE · 8 MIN ČITANJA

Ćaća bez papira

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/caca-bez-papira/

U Livnu se otac zove ćaća, i Roko je tu riječ naučio prije nego što je saznao da ga on nema. Saznao je to u drugom razredu, na školskom igralištu, od Duje Barišića, koji je bio za glavu viši od svih i čiji je ćaća vozio kamion za Njemačku. "Gdje ti je ćaća, Roko?" pitao je Duje pred svima, onako kako se pita nešto na šta se odgovor već zna. Roko je rekao da mu je ćaća u Austriji, na građevini, jer je to čuo od nekog drugog djeteta o nekom drugom ćaći. Duje se nasmijao. "Ma kakva Austrija. Moja mater kaže da ti nemaš ćaću. Da ga nisi nikad ni imao."

Do kraja velikog odmora znala je cijela škola. Djeca su ga opkolila kod koša i skandirala nemaš ćaću, nemaš ćaću, kao na utakmici. Kad je zazvonilo za kraj nastave, Roko nije otišao kući. Otrčao je niz ulicu, preko ceste, do Bistrice, i sjeo na kameni zid kod starih mlinica, gdje se voda pjeni preko praga. Bacao je kamenčiće u rijeku i plakao onako kako plaču dječaci od osam godina kad misle da ih niko ne vidi: ljutito, brišući nos rukavom.

Mijo Galić ga je vidio s vrata radionice. Autolimarija Galić stoji na samoj obali, u staroj kovačnici koju je sagradio njegov djed, i iznad ulaza još visi potkova velika kao tanjir. Djed je bio kovač, otac kovač, i Mijo je kovao do dvadeset pete, dok konji nisu postali rijetkost, a oni divlji na Cincaru potkove nikad nisu ni trebali. Onda je prešao na blatobrane, haube i vrata od golfova. Bio je krupan, s rukama kao lopate, a glas se trudio držati tihim, jer otkako mu je prije četiri godine umrla žena, nije u kući imao razloga govoriti glasno.

Sišao je do zida, obrisao ruke o kombinezon i sjeo pored dječaka, ne preblizu. Neko vrijeme obojica su gledala u vodu. "Ko te je naljutio?" pitao je. "Niko." "Taj Niko mora da je velik kad tako plačeš." Roko se skoro nasmijao, pa se sjetio i opet zaplakao. Ispričao mu je sve u jednom dahu: Duje, igralište, Austrija koje nema. "Kažu da nemam ćaću", rekao

je. "Svako ima ćaću", rekao je Mijo. "Nekad samo nije tu." "Moj nije nikad bio." Mijo na to nije imao šta reći. Zato je rekao da je kasno, da će se mama brinuti i da će ga on otpratiti.

Roko je s majkom živio na kraju jedne ulice ispod Gorice, u maloj kući s plavom kapijom i golfom kojem su prednja vrata bila ulubljena još od prošle zime. Višnja je radila u smjenama u sirani, a popodne je čistila kancelarije u općini. U Livnu su je znali kao ženu koja se nigdje ne zadržava: ni u prodavnici, ni poslije mise, ni na kapiji kad je neko zovne. Imala je dvadeset jednu kad je rodila, i grad joj to nikad nije zaboravio, iako niko nije znao ništa sigurno osim da je otac bio iz Splita i da je jedno ljeto radio na Buškom jezeru.

Otvorila je prije nego što su pokucali. Vidjela je sina crvenih očiju i krupnog čovjeka u kombinezonu iza njega, problijedila, pa pocrvenjela. Mijo je skinuo kapu i držao je objema rukama kao da je ona za nešto kriva. Rekao je da je mali bio kod mlinica, da mu nije ništa, da su ga djeca malo zadirkivala. Višnja je kratko rekla hvala i zagrlila sina, i Mijo se već okretao da ode, kad ga je Roko povukao za rukav. "Hoćeš li ti biti moj ćaća?"

Nastala je tišina u kojoj se čulo kako na Gorici zvoni za večernju misu. "Roko", rekla je Višnja oštro, kao što se kaže djetetu koje je dotaklo vruću peć. Mijo je pogledao dječaka, pa nju, pa ulubljena vrata golfa. "Hoću", rekao je. Onda je, jer mu se učinilo da je bio prebrz, dodao: "Ako mama dozvoli. I ako mi dođeš pomagati u radionicu subotom, jer mi treba neko ko zna držati čekić." Višnja nije rekla ništa. Tiho je zatvorila vrata, a Mijo je cijelim putem do Bistrice pričao sam sa sobom.

Sutradan je Roko ušao u školu kao da je preko noći narastao. Na prvom odmoru stao je pred Duju i rekao da ima ćaću. Zove se Mijo Galić, limar je kod mlinica i ima čekić veći od Dujine glave. Duje je otišao pitati mater, a na drugom odmoru vratio se s presudom: Mijo Galić nije oženio Rokovu majku, a ćaća koji nije oženio mater ne važi. To ti je, rekao je, kao auto bez papira. Djeca su se smijala. Roko se ovaj put nije rasplakao.

Poslije nastave otišao je pravo u radionicu.

U radionici su bila još dvojica: stari Mijat, koji je radio s Mijinim ocem, i Dinko, mladić koji je farbao auta i pjevao dok farba. Kad je Roko na vratima ispričao šta je rekao Duje, Dinko je prestao pjevati, a Mijat je spustio brusilicu. Mijo je stajao nad haubom jednog pasata i lupkao gumenim čekićem po ulegnuću, sve sporije. "Bez papira", ponovio je. "Tako je rekao", kazao je Roko. Mijat je obrisao ruke krpom i rekao, ne gledajući nikog: "Dobra je to žena, Mijo. Radi dva posla, nikog ne ogovara, a dijete joj je odgojeno. Da sam ja tvojih godina, ne bih čekao da mi to kaže neko od osam godina." Dinko je dodao da Višnjinom golfu trebaju nova vrata, ako mu to išta znači. Mijo je dugo gledao u haubu. Onda je skinuo kombinezon.

Te večeri pokucao je na plavu kapiju opran, obrijan i u košulji za koju se vidjelo da je dugo bila u ormaru. U rukama je imao kotur livanjskog sira, najboljeg, od jednog domaćina iz Čaprazlija. Višnja je pogledala njega, pa sir, i nasmijala se, prvi put otkako ju je poznavao. "Mijo, ja radim u sirani." On je pocrvenio do ušiju i rekao da zna, ali da nije znao šta drugo donijeti, a cvijeće ne zna birati. Ušao je. Sjeo je na rub stolice kao da će svaki čas ustati. Pričali su o Roku, o školi, o golfu. Kad je dijete zaspalo, Višnja mu je ispričala i ono o Splitu i Buškom jezeru, kratko i bez suza, i čekala da vidi kako će je gledati. Gledao ju je isto.

Dolazio je srijedom i nedjeljom. Ispravio je vrata na golfu, pa kapiju, pa oluk. Subotom je Roko u radionici sjedio na drvenom sanduku, s naočalama za varenje koje su mu padale na nos, i učio da se ulegnuće ne udara nego nagovara. U ulici su prvo šutjeli, pa šaptali, a onda se jednog dana Višnjina komšinica sama ponudila da pričuva Roka kad njih dvoje odu u grad na pizzu. Višnja je rekla da ne idu na pizzu. Komšinica je rekla da bi trebali.

U junu, na kapiji, Mijo je izvadio iz džepa nešto umotano u novinski papir. Bila je to mala potkova, prava, koju je prethodne noći iskovao na djedovoj vatri, prvi put za dvadeset godina. "Ja ne znam govoriti lijepo",

rekao je. "Znam samo popravljati. Ako hoćeš, ja bih se oženio. Tobom, mislim. I njim." Višnja je dugo držala potkovu, još toplu od njegovog džepa, i Mijo je već mislio da je sve pokvario, kad je rekla da hoće, ali da to Roku kaže on, jer je mali prvi pitao.

Sutradan je Roko na prvom odmoru opet stao pred Duju. Rekao je da će se Mijo Galić u septembru oženiti njegovom majkom, da će imati papire kao svaki ćaća i da je Mijo rekao da će svakome ko ga dira ispraviti uši kao blatobran, gumenim čekićem, polako, da ne pukne lak. Duje je dugo šutio. Djeca su čekala. Onda je Duje rekao, tiše nego inače, da je njegov ćaća prošle sedmice zakačio kontejner na parkingu kod robne kuće i da mu je branik sav ulubljen. Pitao je koliko bi to koštalo. Roko ga je odmjerio od glave do pete, kao Mijat kad odmjerava auto koji su mu dovukli poslije sudara. "Za tebe", rekao je, "duplo."

LJUBAVNE PRIČE · 7 MIN ČITANJA

Druga prilika četvrtkom

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/druga-prilika-cetvrtkom/

Četvrtkom u devet Emsuda sjeda u autobus na Marijin Dvoru s platnenom torbom na koljenima. U torbi su flaša vode, mala grabulja, gumene rukavice, krpa za nišan i nešto umotano u kuhinjski peškir, zavisno od sedmice: zeljanica, pita od jabuka, jednom sarma u tegli. Od stanice ide pješice uzbrdo, između parcela, pored česme koja zimi ne radi, do reda u kojem je ukopan Džafer. Čučne kraj kamenog okvira, obriše nišan, prouči Fatihu i onda mu tiho ispriča sedmicu: koliki je račun za struju, šta je rekla doktorica, da je Adna iz Hamburga opet zvala u pogrešno vrijeme.

Kraj susjednog mezara, s lijeve strane, svakog četvrtka sjedi Abdulah. Donese rasklopnu stolicu i termos s kafom. Bio je vozač tramvaja trideset osam godina, na liniji od Baščaršije do Ilidže, i još uvijek sjedi uspravno, s rukama na koljenima, kao da čeka zeleno svjetlo. Kad čisti nišan svoje Sejde, priča s njom kao nekad s putnicima: kratko, ljubazno, s ponekom šalom koju niko drugi ne bi razumio.

Džafer i Sejda umrli su iste sedmice, u novembru dvije hiljade dvadesete, kad se sahranjivalo brzo, s maskama i s deset ljudi na dženazi. Ukopani su u razmaku od jednog dana, jedno do drugog, jer je tako došao red. Emsuda se tog dana ne sjeća ničeg osim blata i nekog čovjeka koji joj je pridržao lakat dok je silazila niz kosinu. Godinu dana kasnije, jednog četvrtka, isti čovjek pridržao joj je kantu s vodom i rekao: "Mi smo se već upoznali, samo nismo imali kad."

Od tada se pozdravljaju. U drugoj godini počeli su razgovarati, preko niskog kamenog ruba koji dijeli dva mezara, svako okrenut svom nišanu. On joj je pričao kako ga je Sejda četrdeset godina ispravljala kad kaže ja bi umjesto ja bih, a ona njemu kako je Džafer zviždao dok se brije, uvijek istu pjesmu, falš. U trećoj godini Abdulah je počeo donositi dvije čaše. Emsuda je počela donositi pitu. Niko to nije spomenuo. Dogovor koji

nikad nisu izgovorili glasio je ovako: četvrtak, od deset do dvanaest, ovdje. Nikad nisu sjeli zajedno u autobus. Jednom, u utorak, vidjela ga je na Markalama kako bira prazluk, s cegerom preko ruke, i skrenula je među tezge s jabukama prije nego što ju je primijetio, a da ni sama nije znala zašto. Ne bi znala šta da mu kaže bez nišana između njih. U četvrtak je Abdulah, sipajući kafu, rekao da je prazluk u utorak bio dobar, a jabuke skupe. Više o tome nisu govorili.

Na oba mezara Emsuda je u proljeće posadila kadifice, jer je Abdulah jednom rekao da ih je Sejda voljela, a on nikad nije znao šta se sadi i kad. On je ljeti nosio vodu za oba, dvije kante od česme, i ostavljao njenu kantu punu kraj Džaferovog nišana prije nego što ona stigne.

U oktobru zove Adna. Beba stiže u decembru, zet radi u smjenama, a ona sama ne zna kako će. "Dođi bar za zimu, mama. Karta je kupljena. Drugi novembar, iz Sarajeva preko Beča." Emsuda pristane, jer šta bi drugo, i tek kad spusti telefon, sjeti se da je sutra četvrtak.

Kaže mu dok sipa kafu, da ne mora gledati u njega. Abdulah dugo šuti. Briše Sejdin nišan krpom, iako je već čist. Onda pita samo: "A ko će Džaferu?" Emsuda se toga nije sjetila. Gleda u grabulju, u kadifice koje je mraz već oprljio, u Džaferovo ime uklesano zlatnim slovima koja su počela tamniti. "Ja ću", kaže Abdulah, prije nego što ona išta kaže. "Svaki četvrtak. Ako mi dozvoliš. Poslat ću ti sliku, da vidiš da nije zapušteno." Ona mu pruži grabulju, kao da predaje ključeve od kuće. Posljednjeg četvrtka prije puta izdiktira mu šta treba: šimšir, a ne kadifice, jer kadifice ne podnose mraz, vodu samo ako ne pada kiša, nišan brisati suhom krpom, nikad deterdžentom. Abdulah sve zapiše u malu svesku na kockice, uredno, u kolonama, kao red vožnje.

Hamburg je siv i mokar, a nebo tako nisko da Emsuda svako jutro misli da će udariti glavom u njega. Stan na petom spratu je topao, beba stigne tri dana ranije, i Emsuda kuha, pere i nosi dijete po hodniku, od kuhinje do prozora s kojeg se vidi Laba. Nema kad misliti. Ali u četvrtak u deset i petnaest telefon joj zazuji i ona ostavi sve. Na slici je Džaferov mezar,

očišćen, s grančicom šimšira na rubu. Ništa ne piše. Samo slika.

Sljedećeg četvrtka opet. I sljedećeg. Emsuda počinje primjećivati stvari koje nisu na mezaru. Prvo sjenu, dugu, novembarsku, koja pada preko nišana i ima kapu. Pa vrh crne cipele u uglu slike. Pa termos ostavljen na rubu i dvije čaše, od kojih je jedna prazna. U decembru napada snijeg do koljena, i ispod slike prvi put stigne poruka: Očistio sam oba mezara. Sejda bi rekla da pišem kao tramvajac. Emsuda se nasmije naglas, sama u kuhinji, s bebom na ramenu, i ne zna kome bi to objasnila.

Jednog četvrtka u januaru slike nema. Deset i petnaest, deset i dvadeset, deset i po. Emsuda stoji kraj prozora s bebom koja je napokon zaspala i gleda u telefon kao u sat na stanici. Misli na poledicu na stazi između parcela, na njegova koljena, na to da ne zna ni njegovo prezime ni gdje stanuje, ni koga bi zvala. U jedanaest i dvije telefon zazuji. Mezar je očišćen, a ispod slike piše: Kasnio autobus. Tramvaj bi stigao na vrijeme. Emsuda sjedne na prvu stolicu do sebe i tek tada osjeti da su joj ruke hladne.

Adna to primijeti prije nje. Jednog četvrtka, dok Emsuda drži telefon i gleda sliku malo duže nego što se gleda mezar, Adna sjedne preko puta. "Ko ti to šalje groblje svakog četvrtka?" Emsuda joj kaže. Sve: kantu s vodom, kadifice, dvije čaše. Adna sluša, pa pita koliko mu je godina. Šezdeset sedam. Pita je li dobar čovjek. Emsuda kaže da ne zna, da ga poznaje samo četvrtkom, od deset do dvanaest. "Mama", kaže Adna, "čovjek ti tri mjeseca po snijegu čisti babin mezar i šalje ti slike da ne brineš. Ne znam šta je to, ako nije dobar čovjek." Onda doda, tiše: "I kad ti stigne ta slika, smiješ se kao nekad, dok je babo bio živ."

Emsuda se vraća krajem marta, sedmicu ranije nego što je rekla. Ne javlja Abdulahu. Sarajevo je dočeka kišom i mirisom uglja iz kuća oko aerodroma, i ona prvi put za pet mjeseci prespava cijelu noć. U četvrtak ujutro izlazi iz autobusa s platnenom torbom u kojoj su termos, dvije čaše od pravog stakla umotane u peškir i pita od jabuka. Ide uzbrdo polako, jer ju je Hamburg odučio od brda. Bare su zelene i mokre, a na nekim

mezarima već su prve ljubičice. Iz daljine ga vidi: sjedi na svojoj stolici, leđima okrenut stazi, i drži telefon ispred sebe, namješta kadar.

Emsuda stane iza jednog visokog nišana, izvadi svoj telefon i slika ga onakvog kakav je: pognut, u sivoj jakni i s kapom, s termosom kraj noge, nad Džaferovim mezarom, na kojem su umjesto kadifica šimšir i dva bijela zumbula. Pošalje sliku prije nego što se predomisli. Ništa ne napiše. Samo slika.

Dvadesetak metara dalje Abdulahov telefon zazuji. On pogleda u ekran i gleda ga dugo, duže nego što se gleda jedna slika, kao da čita. Onda polako spusti telefon u krilo i okrene se. Emsuda već ide prema njemu, uz posljednje metre staze, s torbom u kojoj zveckaju čaše. "Danas je kafa moja", kaže. Abdulah ustane i ponudi joj svoju stolicu, a sam sjedne na prevrnutu kantu, uz sami kameni rub između dva mezara, tamo gdje je tri godine bila granica.

LJUBAVNE PRIČE · 8 MIN ČITANJA

Harmonika s druge obale Bregave

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/harmonika-s-druge-obale-bregave/

Tu harmoniku htio sam kupiti dvadeset godina. Moja kafana stoji na lijevoj obali Bregave, ispod Vidoškog grada, a preko vode, malo uzvodno, kamena je kuća Asafa Krehića. Ljeti, kad utihne cesta, čuje se sve: kako Asaf zalijeva paradajz, kako kašlje, kako u devet navečer otvara harmoniku i svira dok mu ruke ne otežaju. Crvena, stara, s tipkama požutjelim kao zubi pušača, ostala mu je od oca. Svake godine nudio sam mu za nju više. Svake godine je odmahivao glavom. "Kad prodam nju, Hido", govorio je, "nemam više šta prodati."

Malo ko se danas sjeća da je Asaf nekad bio drugi najbogatiji čovjek u ovom kraju, odmah poslije Abida s kamenolomom. Imao je restoran Šipak, u staroj vodenici na Bregavi, s pastrmkom iz vlastitog bazena i teletinom ispod sača zbog koje su ljudi dolazili iz Mostara, Dubrovnika i Sarajeva. Imao je dva auta, kuću u Neumu i četrnaest konobara. Imao je, nažalost, i oči, a te su oči jednog ljeta pale na Džemilu, Abidovu ženu.

Džemila nije bila žena za koju bi se reklo da je ljepotica. Bila je visoka i mirna i gledala je ljude kao da ih broji. Ali Asaf nije vidio nikog drugog. Udvarao joj se jedino kako je znao, hranom. Kad bi subotom došla s Abidom i društvom, na njihov sto stizala su jela koja niko nije naručio: pastrmka punjena orasima, punjene paprike, baklava koju je pekao sam, u pet ujutro. Za njen rođendan doveo je muzikante iz Mostara, a jedne noći u augustu pustio je vatromet iznad Bregave, tako da je pola Stoca mislilo da je neko poludio. Džemila je svaki put zahvalila, uljudno i kratko, i otišla kući s mužem. Nikad mu nije dala ni pola razloga. Abid se smijao. Govorio je da je Asaf najjeftiniji kuhar na svijetu, jer naplaćuje samo piće.

Za šest godina Asaf je u te ručkove i vatromete potrošio sve: novac, kuću u Neumu, auta, na kraju i Šipak, koji je kupio neki čovjek iz Čapljine i od njega napravio piceriju. Ostala mu je očeva kuća uzvodno, vrt sa

smokvama i šipcima, dvije košnice i harmonika. U čaršiji su govorili da je to ono što dobije čovjek koji voli tuđu ženu. Ja sam mislio da je to ono što dobije čovjek koji ne zna voljeti napola.

Prije dvije godine Abid je umro od srca, u svojoj kancelariji u kamenolomu. Džemila je ostala s desetogodišnjim Jahjom, s novcem kojem niko nije znao kraja i s Abidovom braćom, koja su od prve sedmice počela brinuti za koga će se preudati. Iz Mostara se s djetetom preselila u porodičnu kuću na Bregavi, tri kuće od Asafove. I tu se desilo nešto što nije planirala ni ona ni on: Jahja je čuo harmoniku.

Dječak je počeo dolaziti svake večeri. Sjedio bi na Asafovom kamenom zidu, s nogama iznad vode, i slušao. Poslije sedmicu dana Asaf mu je stavio harmoniku u krilo i pokazao kako se drži meh. Do kraja ljeta Jahja je znao odsvirati Sejdefu majka buđaše, pogrešno, ali do kraja. Slušao sam ga iz kafane i brisao čaše sporije nego obično. Džemila ga je zvala s prozora kad bi pao mrak. Nikad nije prešla tih trideset metara do Asafovog dvorišta.

U oktobru Jahja se razbolio. Počelo je kao prehlada, prešlo u upalu pluća, pa u komplikacije zbog kojih je tri sedmice ležao u bolnici u Mostaru. Kad su ga pustili kući, bio je blijed i lagan kao papir i nije htio jesti. Ležao je kod prozora koji gleda na Bregavu. Kad ga je majka pitala šta bi volio, bilo šta, rekao je da bi volio harmoniku čika Asafa. Da je ima, rekao je, odmah bi ustao.

Zulejha, Abidova sestra, ispričala mi je kasnije da je Džemila dvije noći hodala po kući. Mogla je kupiti dvadeset novih harmonika. Kupila je jednu, njemačku, skupu, a Jahja ju je okrenuo zidu. Hoću Asafovu, rekao je. Džemila je znala šta znači to tražiti. Taj čovjek joj je dao sve što je imao, a ona njemu nijednom ni kafu. Sad treba otići i uzeti mu jedino što mu je ostalo. U subotu ujutro obukla se, povela Zulejhu za društvo i prešla tih trideset metara.

Asaf je bio u vrtu, u starim pantalonama, kad su se pojavile na kapiji. Zulejha kaže da je spustio motiku i stajao kao da gleda avet. Džemila mu

je pružila ruku. "Došle smo da ti vratimo bar jedan ručak", rekla je. "Ako nas primiš, ručale bismo danas s tobom. Ništa posebno. Šta imaš." Asaf je rekao da mu je čast, posjeo ih na terasu, u hlad pod smokvu, i otišao u kuhinju. U kuhinji je, kako mi je poslije rekao, imao pola hljeba, tri jajeta, teglu pekmeza od smokava i glavicu luka. U novčaniku dvadeset maraka. U glavi dvadeset godina ručkova koje je nosio na njen sto.

Deset minuta kasnije ušao je u moju kafanu s harmonikom na leđima. Nije sjeo. Spustio ju je na šank, pažljivo, kao dijete na krevet. "Koliko si ono nudio, Hido?" Rekao sam mu. Rekao je da će uzeti hiljadu i dvjesto, ako ih imam odmah, u gotovom. Imao sam. Pitao sam ga šta se desilo. "Džemila mi je došla na ručak", rekao je, a na licu mu je bilo nešto između dženaze i svadbe. Uzeo je novac i otrčao preko mosta prema mesnici, a ja sam ostao s harmonikom za koju sam se cjenkao dvadeset godina i nisam je smio ni otvoriti.

Ručak je, kažu, bio kao u najboljim danima Šipka. Pastrmka iz ribogojilišta na Bregavi, pečena na žaru, s blitvom i krompirom. Janjeći kotleti, salata od paradajza iz vrta, hljeb koji je kupio još vruć. Za kraj smokve punjene orasima, s kajmakom, i kafa u džezvi koju je donio na tacni, kao nekad. Džemila je jela polako i pričala o Jahji, o školi, o Abidovoj braći, i Zulejha kaže da se prvi put otkako je udovica nasmijala naglas.

Kad je popila kafu, Džemila je spustila fildžan i rekla da nije došla samo zbog ručka. Ispričala mu je za bolnicu, za njemačku harmoniku okrenutu zidu, za dječaka koji leži kod prozora i ne jede. "Znam koliko tražim, Asafe", rekla je. "Znam šta si ti meni davao, a ja tebi ništa. Nemam pravo. Ali on mi je jedino dijete. Daj mu harmoniku da je drži dok ne ozdravi. Platit ću koliko kažeš, ili ću ti je vratiti, kako hoćeš." Asaf je dugo šutio. Onda se, kaže Zulejha, rasplakao kao dijete, s rukama na koljenima. Džemila je mislila da mu je teško dati je i počela se izvinjavati.

"Nije to", rekao je Asaf kad je mogao govoriti. "Nemam je više. Prodao sam je jutros Hidi, da vam napravim ručak. Nisam imao šta drugo staviti

pred tebe. Dvadeset godina sam čekao da sjedneš za moj sto, a kad si sjela, imao sam tri jajeta." Pokazao je na prazne tanjire. "Eto ti harmonike. Pojele ste je." Džemila je gledala tanjire, pa njega. Ništa nije rekla. Ustala je, dodirnula mu rame i otišla sa Zulejhom kući, a Zulejha kaže da je cijelim putem šutjela, onako kako šute ljudi kad nešto odlučuju.

Te večeri harmonika je stajala na mom šanku i nisam mogao gledati u nju. Pred zoru sam je uzeo, prešao most i pokucao na Džemilina vrata. Otvorila je u kućnom ogrtaču. Rekao sam da je ovo Jahjino, od čika Asafa, posuđeno do ozdravljenja, i da o novcu nema šta pričati, jer je harmonika sad moja, a svoje stvari dajem kome hoću. Uzela ju je objema rukama i rekla samo: "Neće on to zaboraviti, Hido." Nisam pitao misli li na Jahju ili na Asafa.

Jahja je svirao cijelu zimu. Prvo ležeći, pa sjedeći, a u februaru stojeći na terasi, u jakni, dok mu je majka s vrata vikala da uđe. U martu se vratio u školu. U aprilu su Abidova braća došla iz Mostara s prijedlogom: jedan udovac s dva hotela u Neumu, pristojan i imućan, pitao je za nju. Džemila ih je saslušala i rekla da se udaje za Asafa Krehića. Stariji brat se nasmijao i rekao da Asaf nema ni harmonike. "Ima", rekla je Džemila. "Kod Jahje je. Dvadeset godina me hranio, a ja njemu nisam skuhala ni kafu. Hajde da vidimo kako je to obrnuto."

Vjenčali su se u junu, u Asafovom vrtu, pod smokvom. Muzike nije bilo osim Jahjine: odsvirao je Sejdefu majka buđaše, pogrešno, ali do kraja, a Asaf je stajao s rukom preko očiju. Harmonika je od tada u njihovoj kući, a meni je ostalo da preko vode slušam kako dijete vježba. Novac mi niko nije vratio, niti sam ga tražio. Ali subotom ručam kod njih i nikad mi ne daju platiti, pa sam izračunao da ću harmoniku, ako Bog da, do iduće jeseni pojesti.

LJUBAVNE PRIČE · 8 MIN ČITANJA

Sedefna dugmad

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/sedefna-dugmad/

U galanteriju Đerđef silazi se niz četiri kamene stepenice, iz pasaža između Ferhadije i Zelenih beretki, i ko ne zna da je tu, prođe pored nje cijeli život. Iznad vrata visi zvonce od mesinga koje je gospođa Ilinka donijela iz Trsta prije rata, a unutra miriše na škrob, karton i ulje za šivaće mašine. Zidovi su od poda do plafona ladice. U jednima je dugmad, poredana po veličini i boji, u drugima konac, u trećima čipka namotana na kartone. Mesud Pilav tu radi jedanaest godina i zna koja je ladica gdje kao što drugi ljudi znaju stepenice u vlastitoj zgradi.

Te subote u maju radnja je bila puna. Bližile su se mature, i majke su dovodile kćerke s fotografijama haljina na telefonima, tražeći šljokice baš ovakve, saten baš ove nijanse, perle kakve je nosila neka pjevačica. Gospođa Ilinka, sitna i stroga, sjedila je kod kase i naplaćivala, a Mesud je trčao od ladice do ladice, rezao, mjerio i pakovao. Oko jedanaest ušla je Nadija. Znao je da je ona prije nego što je podigao glavu, jer samo ona zatvara vrata za sobom tako pažljivo da zvonce ne stigne dovršiti zvuk.

Nadija je imala dvadeset četiri godine i malu krojačku radionicu u sobi porodične kuće na Vratniku, gdje je šila maturske haljine i vjenčanice za skromne svadbe. Dolazila je u Đerđef dva puta sedmično, uvijek sa sveskom u kojoj je sitnim, uspravnim slovima imala popis. Mesud je tu svesku poznavao bolje od vlastitih računa. Znao je da broj sedam piše s crtom preko sredine i da nikad ne kupuje najjeftiniji konac. Znao je i da je voli, otprilike od drugog januara prije dvije godine, kad je ušla mokra od snijega i tražila dva metra bijelog gajtana za haljinu koju nije stigla završiti za Novu godinu. Nikad joj to nije rekao. Umjesto toga, čuvao joj je najljepšu čipku iz svake pošiljke u kutiji ispod pulta, na kojoj je olovkom pisalo samo N.

Tog jutra sveska je ostala u torbi. Nadija je stala uz kraj pulta, podalje od majki i kćerki, i tražila šest metara satenske trake boje slonovače, pa se

predomislila i tražila bijelu, pa opet slonovaču. Mesud je skinuo oba kotura i položio ih jedan pored drugog. "Za koga je?" pitao je. "Za jednu maturantkinju s Koševa. Mama hoće da kćerka izgleda kao princeza, a mala hoće da izgleda kao da se nije ni trudila." Nasmijala se, ali kratko. Onda je spustila glas. "Mesude, mogu li te nešto pitati? Ali ozbiljno. Kao muškarca, ne kao prodavača."

"Pitaj", rekao je i počeo odmotavati traku. Pričala je brzo, kao da je to dugo slagala u glavi. Zove se Irfan, šesta godina medicine. Upoznali su se u martu, kad je došao po haljinu za sestrinu vjeridbu. Od tada se viđaju skoro svake večeri, šetaju Wilsonovim šetalištem, on joj kupuje limunadu u kiosku kod mosta i priča joj o pacijentima. "Kaže da me voli. Kaže da sam jedina osoba s kojom može šutjeti. Ali me nikad nije odveo kući. Prošle sedmice smo naletjeli na njegovu mamu ispred Katedrale, i on me predstavio kao krojačicu koja šije sestri haljinu. Krojačicu, Mesude. Ne kao djevojku."

Mesud je izmjerio traku uz mesingani metar ukucan u ivicu pulta, jednom pa još jednom, iako je znao da je šest. "Možda se boji mame", rekao je. "Ima i takvih." "Ima", rekla je Nadija. "Ali on je dobio specijalizaciju u Grazu. U septembru ide. Kad sam ga pitala šta će biti s nama, rekao je da ćemo vidjeti. Da je Graz blizu, da ima autobusa svaki dan. Šta znači kad muškarac kaže da ćemo vidjeti?"

Gospođa Ilinka ga je u tom trenutku pozvala s kase, jer je jedna gospođa čekala srebrne šljokice, broj četiri. Mesud je otišao, izbrojao joj dvije kesice i vratio se, a za to vrijeme smislio je deset odgovora, od kojih nijedan nije bio pošten. Mogao je reći da Irfan sigurno misli ozbiljno. Mogao je reći ono što je stvarno mislio: da on nikad nikome ne bi rekao da ćemo vidjeti, nego bi odavno vidio.

"Reci mi pošteno", rekla je Nadija kad se vratio. "Hoće li me oženiti?" Mesud je izvukao karton sa sedefnom dugmadi, onom skupom, iz Italije, iako je nije tražila, i položio ga pred nju kao da će dugmad nešto objasniti. "Nadija", rekao je, ne dižući glavu, "čovjek koji hoće da budeš njegova ne

predstavlja te mami kao krojačicu. Kaže joj tvoje ime i čeka da ona pita šta radiš. Tvoj student će otići u Graz. Slat će ti slike Mure s mosta, a onda će jednog dana prestati pisati. I za dvije godine ti ćeš šiti vjenčanicu nekoj doktorici, jer će njegova sestra svima govoriti da najbolje šiješ u gradu." Rekao je to brže i grublje nego što je htio. Čuo je sebe i nije mogao stati. "Da sam ja na njegovom mjestu", počeo je, i tu je zašutio, jer je gospođa Ilinka glasno pitala ima li još onog zlatnog gajtana.

Nadija ga je gledala, pa je spustila pogled na dugmad. Mesud je vidio kako joj se oči pune i kako jedna suza pada na karton, pravo na najveće dugme, i ostaje na sedefu kao kap kiše na prozoru. Iza njih su stajale tri majke i dvije maturantkinje, a jedna od njih je baš pružila vrat da vidi ima li u ladici još perli.

Mesud je napravio korak ulijevo, tako da ju je zaklonio ramenima, izvukao najveću ladicu s čipkom i počeo prostirati kartone po pultu, jedan za drugim, govoreći glasno, kao na pijaci. "Ovo vam je francuska čipka, gospođice, osamnaest centimetara širine, za rub ide kao salivena. Ovo je gipir iz Italije, malo teži, ali se ne vuče. Ovo je šlinga, čisti pamuk, za ljetne haljine, pere se na četrdeset." Između dvije čipke rekao je tiho, samo za nju: "Nemoj ovdje. Gledaj u čipku, kao da biraš." Pa opet glasno: "Ova s cvjetićima je češka, nju sad sve traže za mature."

Nadija je stajala nagnuta nad pultom, s prstima na čipki, i plakala bez glasa, onako kako plaču ljudi navikli da ih iza zida čuju ukućani. Mesud je nabrajao dalje: bordure, resice, gajtane, trake od kadife, perle od stakla i perle od plastike koje se ne razlikuju dok ne padnu na pod. Nikad za jedanaest godina nije toliko pričao.

Kad je podigla glavu, oči su joj bile crvene, ali suhe. Izvadila je maramicu iz rukava, obrisala nos i, kao da se ništa nije desilo, rekla da će uzeti šest metara slonovače, dva metra francuske čipke i dvanaest sedefnih dugmadi. "One skupe?" pitao je Mesud. "One skupe", rekla je. "Mala hoće da izgleda kao da se nije trudila, a to najviše košta." Skoro se nasmijala.

Mesud je izrezao traku, izmjerio čipku, dugmad prebrojao dvaput i sve složio u smeđi papir, kako ga je gospođa Ilinka naučila, s uzicom unakrst. Nadija je platila na kasi i vratila se po paket. Uzela ga je objema rukama. "Hvala ti", rekla je. "Ne znam šta bih bez tebe. Ti si jedini kome sve mogu reći, znaš? Kao da imam brata."

Zvonce se oglasilo i ovaj put dovršilo zvuk, jer je izašla prebrzo. Kroz izlog je vidio kako na vrhu stepenica vadi telefon, čita poruku i, prvi put tog jutra, smiješi se cijelim licem. Onda je skrenula prema Katedrali, gdje je neko čekao, i nestala među turistima i golubovima.

"Mesude", zvala je gospođa Ilinka, "gospođa čeka češku čipku." Mesud je otvorio kutiju ispod pulta na kojoj je pisalo N i u nju spustio pola metra francuske čipke, koliko je, kao i uvijek, odrezao viška. Zatvorio ju je i gurnuo nazad, do zida. "Dva metra, gospođo?" pitao je. "Uzmite dva i po. Uvijek zatreba više nego što čovjek misli."

LJUBAVNE PRIČE · 7 MIN ČITANJA

Lipa i hrast iznad Vrbasa

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/lipa-i-hrast-iznad-vrbasa/

Nismo izgledali kao ljudi kojima se otvaraju vrata. Bili smo mokri, blatnjavi do koljena, a ja sam svoju torbu nosila kao da sam je nekome ukrala. Tada sam tek četiri mjeseca radila kao doktorica u domu zdravlja u Jajcu, došla iz Sarajeva na prvo mjesto koje su mi ponudili, i niko me u tim selima nije znao. Zdravko je bio medicinski tehničar, imao je pedeset osam godina i trideset ih je proveo u kolima hitne pomoći na cestama oko Jajca. Vraćali smo se mojim autom s edukacije u Banjoj Luci kad je na radiju javljeno da Vrbas raste i da je klizište zatvorilo cestu kroz kanjon.

Zdravko je znao stari put preko brda. Kiša je padala tako gusto da su brisači samo razmazivali vodu. Iznad zaseoka Rastovac auto je skliznuo u kanal i ostao tamo, nakrivljen, s prednjim točkom u vodi. Bilo je devet navečer. Do Jajca je pješke bilo tri sata, telefon nije imao signala, a u selu je bilo možda dvadeset kuća, i u većini je gorjelo svjetlo.

Pokucali smo na prvu kuću, s novim aluminijskim prozorima. Otvorio je čovjek u trenerci, pogledao nas, pogledao blato i rekao da su mu djeca došla iz Austrije i da nema gdje ni mačku smjestiti. Na drugoj kući svjetlo se ugasilo dok smo prilazili kapiji. Na trećoj nam je žena kroz prozor rekla da je na vijestima čula kako se neki predstavljaju kao doktori i kradu po kućama dok ljudi spašavaju stoku. Pokazala sam joj službenu legitimaciju. Rekla je da se i to danas može kupiti i zatvorila prozor. Na četvrtoj je lajao pas i niko nije izašao. Kod pete Zdravko više nije kucao, samo je stajao na kiši i smijao se, onako kako se smiju ljudi koji su trideset godina vozili hitnu u ta ista sela.

Posljednja kuća stajala je na samom vrhu, iznad ceste, mala, s limenim krovom i dimom iz dimnjaka. Ispred kapije rasli su lipa i hrast, tako blizu jedno drugom da su im se krošnje odavno srasle u jednu. Vrata je otvorio starac u vunenom džemperu, a iza njega se pojavila starica s lampom. Ništa nisu pitali. "Ulazite, djeco, pokisli ste", rekla je ona, a on je već

izuvao papuče da ih ponudi Zdravku.

Zvali su se Tadija i Stana. Bili su u braku pedeset četiri godine, djece nisu imali, a od penzije koju je Tadija dobijao iz šumarije kupovali su lijekove i šećer, sve drugo imali su svoje. Stana je na šporet stavila puru i mlijeko, izvadila sir iz kace i narezala ga na tanke kriške, da izgleda kao da ga ima više. Tadija je rekao da to nije večera za goste i izašao u mrak. Vratio se mokar, s kokoškom pod rukom, ali mu se kokoška iščupala, preletjela preko stola i zavukla se pod moju stolicu. Tadija je kleknuo da je izvuče. "Ostavite je, molim vas", rekla sam. "Ne dam ja da gost jede samo puru", rekao je. Na kraju smo se dogovorili za jaja, a kokoška je ostala pod stolicom do jutra.

Za večerom nam je Tadija pričao kako su se upoznali. On je radio u šumariji, a ona je subotom prodavala sir na pijaci u Jajcu, ispod tvrđave. Dvije godine kupovao je sir svake subote, iako ga nije volio, dok mu nije rekla da će ga, ako ne progovori, prestati prodavati. Lipu i hrast posadio je godine kad su se vjenčali, po jedno stablo za svakog. "Da se ne svađamo oko hlada", rekao je. "Pa se opet svađamo", rekla je Stana.

Točila nam je sok od drenjina iz velike staklene flaše, i flaša je cijelu večer bila puna. Zdravko je popio četiri čaše, ja tri, a sok se nije spuštao. Tek ujutro sam shvatila zašto: Tadija je svakih pola sata izlazio, kao da gleda kišu, i silazio u podrum s flašom ispod džempera. U podrumu sam poslije vidjela prazne boce, jednu do druge uz zid, sve što su spremili za zimu.

Dali su nam svoj krevet, a oni su legli u kuhinji, na minderluk kraj šporeta. Nisam mogla spavati od kiše po limu. Oko ponoći sam čula kako tiho razgovaraju. On joj je govorio da se pokrije, jer joj je ćebe skliznulo. Ona njemu da nije popio tabletu za pritisak. Svađali su se šapatom, kao da to rade svaku noć već pedeset četiri godine, a onda su zaspali, prvo ona, pa on.

Ujutro je kiša stala. Iz dvorišta se vidjelo cijelo selo i, ispod njega, Vrbas, smeđ i širok kao nikad. Donje kuće, one uz potok, stajale su u vodi do prozora podruma. Čovjek u trenerci izbacivao je vodu kantom, a žena s

prozora stajala je u čizmama pred štalom kojoj je vjetar odnio pola krova. Niko nije stradao, ali su svi bili na nogama. Zdravko je obukao mokru jaknu i sišao da im pomogne, a ja sam pošla s njim. Žena sa štalom prepoznala me tek kad sam joj previla ruku koju je posjekla o lim.

Prije podne je došao bager i izvukao moj auto. Kad smo se pozdravljali, pitala sam Tadiju i Stanu šta mogu učiniti za njih. Tadija je rekao da im ništa ne treba. Stana je gledala u lipu i hrast ispred kapije. "Treba nam samo jedno", rekla je, "a to ne možeš ti, dijete." "Šta?" "Da jedno drugo ne pokopamo. Da niko od nas ne ostane sam u ovoj kući." Rekla sam da to ne mogu obećati. "Znam", rekla je. "Rekla sam ti da ne možeš."

U martu sam dobila teren iznad Jajca, sedam zaselaka i nijednu ambulantu. Rekla sam direktoru doma zdravlja da mi treba prostorija u Rastovcu, a on je pitao koja. Rekla sam da znam jednu kuhinju. Od tada dolazim gore svakog prvog utorka u mjesecu, i kuhinja Tadije i Stane postala je ambulanta za cijelo selo, jer je to jedina kuća do koje se može doći i kad Vrbas nabuja. Zdravko je u aprilu došao sa svojim zetom i promijenio im lim na krovu. Pare nije htio uzeti. Rekao je da je već popio četiri čaše soka.

Prvi je na klupu ispred kuće sjeo čovjek u trenerci, s pritiskom kakav sam viđala samo u udžbenicima. Nije mogao pogledati Stanu u oči. Ona mu je natočila soka i pitala za djecu u Austriji. Poslije njega došla je i žena s prozora, pa ostali, i sad na tu klupu svakog prvog utorka sjedne pola Rastovca, ispod lipe i hrasta, dok Stana nosi kafu i pazi da niko ne preskoči red.

Ono što je Stana tražila ne mogu dati nikome. Mogu samo paziti da nijedno od njih ne bude bolesnije od drugog. Kad svi odu, mjerim njih dvoje: prvo Tadiju, pa Stanu, i upisujem ih u istu svesku, u isti red, jedno pored drugog. Stana svaki put pita čiji je pritisak bolji. "Isti", kažem. Najčešće je to i tačno.

LJUBAVNE PRIČE · 7 MIN ČITANJA

Investitor u tuđem kaputu

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/investitor-u-tudjem-kaputu/

Kaput je bio tamnosiv, od kašmira, s postavom boje vina, i nije pripadao Jasmiru. Donio ga je u proljeće jedan gospodin iz Beča da mu skrati rukave, platio pola unaprijed i više se nije pojavio. Jasmirova radnja kod autobuske stanice u Doboju zatvorila se u julu, a kaput je ostao na vješalici, s bijelim koncem na rukavima, kojim je Jasmir bio privremeno pričvrstio novi rub. U decembru je dobio poziv na razgovor za posao u fabrici uniformi u Brčkom. Njegov jedini sako imao je rupu na laktu. Kaput je obukao samo za taj dan, rekao je sam sebi, i do večeri će ga vratiti na vješalicu.

Autobus za Brčko stao je u Gradačcu na pola sata pauze. Padao je snijeg. Vozač Hamdo, koji je cijelim putem kroz retrovizor gledao kaput, izašao je prvi i ušao u kafić na stanici, gdje je imao naviku zbijati šale s vlasnikom. Jasmir je stao pred vrata, u kaputu, sa starom kožnom torbom u kojoj su bile makaze, kreda i metar, jer krojač bez metra ne ide ni na razgovor za posao. "Pazi se ovog", rekao je Hamdo vlasniku, dovoljno glasno. "Investitor iz Beča. Traži zemlju za sušaru šljiva." Vlasnik je to ponovio čovjeku za susjednim stolom. Taj čovjek bio je Mehmedalija Ćurić, koji je imao četrdeset dunuma šljivika, malu fabriku pekmeza i dug u banci koji je rastao brže od šljiva.

Za deset minuta Mehmedalija je sjedio za Jasmirovim stolom, a pred Jasmirom je stajala kafa koju nije naručio. Jasmir je pokušao objasniti, ali je svaka njegova rečenica kod Mehmedalije dobijala novo značenje. "Ja nisam ovdje poslovno." "Naravno, naravno. Razgledate. Pametno." "Ja samo čekam autobus." "Skroman čovjek. Volim skromne ljude." Kad je Hamdo zatrubio, Jasmir je napola ustao, a Mehmedalija mu je spustio ruku na rame. "Kakav autobus. Ja ću vas odvesti gdje god hoćete." Autobus je otišao za Brčko, a s njim i razgovor za posao.

Te večeri u Mehmedalijinoj kući bilo je sarme, pite, dva rođaka i jednog savjetnika iz općine. Svi su pitali za Beč, a Jasmir, koji je u Beču bio jednom, na ekskurziji, govorio je o jedinom o čemu je zaista nešto znao: o štofu. Objasnio je kako se vuna ponaša na kiši, zašto se engleski štof ne pegla na jaku paru i kako se po šavu prepozna ko je čovjeku šio odijelo. Gosti su klimali glavom i šaptali jedan drugom da se vidi profinjen ukus. Onda je s voćnjaka ušla Mehmedalijina kćerka Medina, agronomka, u gumenim čizmama, i rekla jedinu pametnu rečenicu te večeri. "Tata, investitori ne dolaze autobusom." Za stolom je nastala tišina. Mehmedalija se nasmijao. "Vidiš kako je skroman."

Jasmir je odlučio otići ujutro. Ali ujutro ga je Medina, koja mu nije vjerovala ni riječ, povela u šljivik, da vidi, kako je rekla, u šta to misli ulagati. Snijeg je ležao po granama. Pokazivala mu je stara stabla koja je posadio njen djed i mlade voćke koje je sama kalemila, i čekala da pogriješi. On nije griješio, jer ništa nije glumio, samo je slušao i pitao. Kad je zakačila džep jakne za granu i rasparala ga, Jasmir je iz revera izvadio iglu, jer krojač uvijek nosi iglu u reveru, i zašio ga za dvije minute, bodom tako sitnim da ga ona poslije nije mogla naći. Dugo ga je gledala. "Imate ruke kao da ste nešto radili", rekla je. "Radio sam", rekao je on, i ona se prvi put nasmijala.

Tako je prošla sedmica. Svaki dan je Jasmir namjeravao reći istinu, i svaki dan je laž bila malo veća. Lokalni radio spomenuo je austrijskog investitora. Direktor banke dvaput je zvao Mehmedaliju. Kad ga je domaćin odveo u jedinu mušku prodavnicu u gradu da mu kupi novo odijelo, Jasmir se nije mogao suzdržati i prodavačici je pokazao kako se pravilno podiže rub na nogavici, pa je ona rekla da tako nešto zna samo pravi gospodin. Navečer je s Medinom šetao oko Vidare, po smrznutoj obali. Pričala mu je da neće dati da iko posiječe djedova stabla, ma koliko para nudio. "Ni ja ne bih", rekao je, i ona ga je uhvatila pod ruku.

Mehmedalija je vidio kćerkino lice i odlučio da nema šta čekati. Za subotu je zakazao vjeridbu u hotelu ispod kule: osamdeset gostiju, muzika uživo i projektor za slike mladih. U petak navečer Jasmir je konačno rekao

Medini da joj mora nešto reći. Ona mu je stavila prst na usta. "Ako je lijepo, reci mi sad. Ako je ružno, reci mi poslije vjeridbe." Jasmir je šutio. Medina ga je dugo gledala i ništa nije pitala.

Jedini kome se investitor od početka nije sviđao bio je Dževdet, knjigovođa u fabrici pekmeza, koji se Medini udvarao tri godine, uglavnom tabelama. Dževdet je primijetio ono što niko drugi nije: na rukavima skupog kaputa još se vidio bijeli konac, onaj privremeni, kojim krojači pričvrste rub prije nego što ga zašiju. U četvrtak je sjeo u auto i otišao u Doboj. Na stanici je ljudima pokazivao sliku na telefonu i za pet minuta stajao pred spuštenom roletnom na kojoj je pisalo: Krojač Jasmir, popravke i prepravke.

Na vjeridbi, poslije predjela, Dževdet je zatražio mikrofon da kao čovjek iz firme kaže dvije riječi. Rekao je da u njihovom kraju postoji izreka da odijelo čini čovjeka, i dao znak momku kod projektora. Na platnu se, umjesto slika mladih, pojavila spuštena roletna u Doboju, pa natpis, pa Jasmir s metrom oko vrata kako mjeri nogavicu nekom krupnom čovjeku. "A ovaj kaput, gospodo", rekao je Dževdet, "još ima konac na rukavima. Nije dovršen. Kao ni investicija." Neko se nasmijao, pa ušutio. Muzičari su spustili instrumente. Mehmedalija je pocrvenio do ušiju.

Jasmir je ustao, polako skinuo kaput i objesio ga na naslon stolice, onako kako je u radnji vješao sakoe dok mušterija proba hlače u kabini. "Tačno je", rekao je. Izašao je u snijeg u košulji i pješice otišao do autobuske stanice, odakle je u dvadeset dva i četrdeset polazio posljednji autobus za Doboj.

Sjedio je na klupi dvadeset minuta kad je stigla Medina, u svečanoj haljini i gumenim čizmama, s kaputom preko ruke. "Zaboravio si kaput." "Nije moj." "Znam. Pročitala sam etiketu." Sjela je pored njega. "Šta je još bilo laž?" Nabrajao je: Beč, investicija, sušara. "A šljivik? Ono kad si rekao da ne bi posjekao djedova stabla?" "To nije." "A ono kod Vidare?" "Ni to."

Medina je dugo gledala u snijeg. "Onda slušaj", rekla je. "Tata ima šljivik i dug. Ja imam diplomu i djedova stabla. Treba nam neko ko radi rukama i

ko neće ništa prodati samo zato što lijepo izgleda." "Ja sam krojač." "Pa ćeš biti krojač u Gradačcu. I ovdje ljudi nose hlače." Autobus je stao pred klupu i vrata su se otvorila. Za volanom je sjedio Hamdo. Pogledao je Jasmira u košulji, pa djevojku u čizmama, pa kaput. "Investitore, ideš li?" "Ne ide", rekla je Medina i ogrnula Jasmira kaputom.

Mehmedalija mjesec dana nije progovorio sa zetom, a onda je došao u njegovu malu radnju u glavnoj ulici, ispod kule, da mu skrati nogavice, i cjenkao se kao da kupuje šljivik. Kaput iz Beča i danas visi u izlogu, s rukavima konačno zašivenim, i s kartonom na kojem Medininim rukopisom piše: Nije na prodaju, čeka vlasnika. Kad ga u čaršiji pitaju čime se bavi zet, Mehmedalija kaže da je investitor. "U konac", doda, "i to domaći."

LJUBAVNE PRIČE · 8 MIN ČITANJA

Dug za mjenjač

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/dug-za-mjenjac/

Dženana je godinu dana nosila crno i nije otvarala prozore na prednjoj strani kuće. U Gradačcu su to znali svi, od pekara kod sahat-kule do žena koje su nedjeljom šetale oko Hazne. Neki su govorili da je to ljubav. Drugi, tiše, da je inat. Njen muž Edin nije bio čovjek za kojim bi se ostalo bez daha: volio je kafane, putovanja na koja je išao sam i automobile više od ijednog čovjeka. Dženana je sve to znala dok je bio živ. Kad je umro, odlučila je da će mu biti vjernija nego što je on ikad bio njoj. Neka vidi, govorila je sama sebi, ako uopće ima odakle da gleda.

Jedina stvar koju je izvodila iz garaže bio je Edinov stari mercedes krem boje, sa sjedištima koja su još mirisala na njegove cigarete. Edin ga je zvao Paša. Svake subote komšija Hamid, penzionisani poštar od sedamdeset godina, prao je Pašu ispred garaže, jer je ona tako naredila, a zatim ga vraćao unutra i pokrivao ceradom. Niko se nije vozio u njemu. Hamid je svake subote uz supu donosio i svoje mišljenje, isto tako besplatno. "Ti si mlada žena, Dženana. Četrdeset četiri godine nije starost. Izađi bar do jezera." Ona bi mu odgovorila da Paši stavi i vosak, jer je Edin volio da se sija.

Tog utorka, nešto poslije podne, neko je počeo lupati na kapiju kao da kuća gori. Hamid je otišao vidjeti i vratio se blijed. Rekao je da napolju stoji čovjek iz Brčkog, automehaničar, i da neće otići dok ne razgovara s gospođom lično. "Reci mu da ne primam", rekla je Dženana. "Rekao sam mu", odgovorio je Hamid. "Kaže da ni on ne prima odbijenice."

Čovjek je ušao za Hamidom ne čekajući poziv. Bio je krupan, širokih ramena, u kožnoj jakni koja je pamtila bolje godine, s rukama s kojih ni najjači sapun ne bi skinuo tragove ulja. Predstavio se kao Safet Kurtović. Pokojni Edin mu je, objasnio je glasom koji je ispunio cijeli hodnik, ostao dužan dvije hiljade i četiristo maraka, za mjenjač na Paši i dva velika servisa. Imao je i papire. Izvadio ih je iz unutrašnjeg džepa i poravnao ih

na komodi, preko Edinove fotografije.

Dženana je sklonila papire s fotografije kao da skida mrvice. "Moj muž je bio uredan čovjek", rekla je. "Ako je dugovao, platit ću. Knjigovođa mi dolazi u četvrtak i tada ćete dobiti novac." Safet je odmahnuo glavom. Novac mu treba danas, rekao je, jer mu banka sutra uzima radionicu ako ne uplati ratu, i ne bi je uznemiravao da ima koga drugog. "U ovoj kući se ne govori o novcu", rekla je ona. "U ovoj kući se žali." "Onda ću sjesti i sačekati da se ožalite do četvrtka", rekao je on i sjeo u Edinovu fotelju.

Ono što je uslijedilo Hamid je kasnije prepričavao pola mahale, svaki put s ponekim novim detaljem. Dženana je rekla da je Safet neotesan. Safet je rekao da je možda neotesan, ali je barem iskren, što se ne može reći za ljude koji godinu dana glume tugu za čovjekom koji ih je varao s pola Posavine. Dženana je problijedila. Safet je, shvativši da je pretjerao, pocrvenio, ali se nije povukao. Umjesto izvinjenja, počeo je držati govor o ženama.

Govor je bio dug i, kako je tvrdio, zasnovan na iskustvu. Žene su, rekao je, ili krokodilske suze ili kalkulator. Imao je dvije zaručnice i jednu ženu, i sve tri su mu objasnile šta je ljubav, svaka na svoj način, a nijedna nije ostala da vidi kako izgleda kad se nešto stvarno popravi. Jedino je auto, zaključio je, pošteno stvorenje, jer kad je pokvaren, to ti i kaže. "Ako ste vi tako dobro upoznali žene", rekla je Dženana, "onda vas je Bog sačuvao da ih upoznate bolje."

Safet je rekao da nema namjeru otići. Dženana je rekla da je medvjed. On je priznao da je medvjed, ali medvjed koji radi. Ona je rekla da ni u jednom gradu niko ne bi ovako razgovarao s udovicom. On je odgovorio da ona, koliko vidi, nije udovica nego čuvarica muzeja, i pokazao kroz prozor prema garaži, gdje se ispod cerade nazirao Pašin krov. Tada je Dženana uradila nešto što nije planirala.

"Vi mislite da žene nisu sposobne ni za šta osim za suze i račune", rekla je mirno, onim mirom koji Hamid, s vrata kuhinje, nije čuo od dana dženaze. "Dobro. Hajde da vidimo. Edin me naučio jednu stvar dok je bio

živ, jer mu se nije dalo prljati ruke. Da mijenjam točak. Ako ga na Paši promijenim brže od vas, sačekat ćete novac do četvrtka i više nikad u mojoj kući nećete progovoriti o ženama. Ako izgubim, platit ću vam danas, iz svog novca, i sjedite u toj fotelji koliko hoćete." Safet ju je dugo gledao. "Vi biste se sa mnom tukli u dvoboju?" "U dvoboju", rekla je. "Hamide, skini ceradu."

Bilo je to prvi put za godinu dana da je Paša izašao iz garaže zbog nečega drugog osim pranja. Hamid je donio dvije dizalice i dva ključa i stao između njih kao sudija, sa štopericom na starom telefonu. Na susjednoj terasi pojavile su se dvije komšinice, pa još tri. Dženana je skinula crni džemper, ostala u crnoj bluzi i zavrnula rukave. Safet je skinuo jaknu. Tek je tada, prvi put otkako je ušao, pogledao ženu ispred sebe, a ne dug.

Kad je Hamid rekao da počnu, Dženana je kleknula pored prednjeg lijevog točka brže nego što je iko očekivao. Olabavila je šarafe dok je auto još stajao na zemlji, kako je Edin uvijek govorio, podmetnula dizalicu na pravo mjesto i okretala ključ s ljutnjom koja se skupljala godinu dana. Safet je radio na drugoj strani, mirnim i uvježbanim pokretima, a ipak je bio sporiji. Ne zato što nije znao. Zato što je stalno dizao glavu da je gleda.

Vidio je pramen kose koji joj je ispao iz šnale i koji je otpuhivala kao djevojčica. Vidio je znoj na njenom čelu i usne koje su se, dok je brojala šarafe, micale bez glasa. Vidio je, prije svega, da se na njega ljuti onoliko koliko se nikad nije usudila ljutiti na pokojnika. Kad je skinula točak i otkotrljala ga prema Hamidu, Safet je još držao drugi šaraf u ruci. Spustio ga je na beton i ustao. "Predajem se", rekao je. "Niko se ne predaje usred dvoboja", rekla je ona. "Ja se predajem", ponovio je. "Ali ne zbog točka."

Komšinice na terasi ušutjele su sve u isto vrijeme. Dženana je ustala s ključem u ruci i rekla da ne razumije šta hoće. Safet je rekao da ni on ne razumije. Došao je po dvije hiljade i četiristo maraka, a sad mu se čini da ništa ne bi bilo pošteno ako ne kaže da ovakvu ženu nije sreo nikad, ni u Brčkom ni igdje drugo, i da bi je, kad bi mu dozvolila, već u nedjelju

odveo na ribu na Haznu. Rekao je da zna da je medvjed i da se medvjedi, kad se zaljube, ne znaju ponašati, ali da barem ne lažu.

"Napolje", rekla je Dženana. "Idem", rekao je Safet. Uzeo je jaknu, krenuo prema kapiji, zastao i vratio se. "Zaboravili ste nešto. Imate još tri točka." "Napolje!" Otišao je do kapije i okrenuo se. Ona je stajala pored Paše, s ključem u ruci, i gledala ga. Vratio se još jednom i ovaj put nije rekao ništa.

Hamid je u međuvremenu otrčao preko puta po pomoć, jer mu se činilo da ta žena ili konačno nekoga ubija ili spašava sebe, i nije znao šta je gore. Vratio se s dvojicom komšija. Jedan je nosio grablje, drugi francuski ključ. Zatekli su udovicu i mehaničara kako se ljube pored prednjeg točka, nespretno i tvrdoglavo, kao dvoje ljudi koji su se do maloprije svađali i još nisu sigurni ko je pobijedio.

Dženana se prva odmakla. Pogledala je komšije, pa grablje, pa Hamida, i popravila pramen kose. "Hamide", rekla je, "ove subote ne moraš prati Pašu." Hamid je spustio ključ. "A četvrtak? Knjigovođa?" "Neka dođe", rekla je. "Neko u ovoj kući mora pratiti račune." Te nedjelje, prvi put za godinu dana, krem mercedes izašao je iz garaže i krenuo prema jezeru. Vozila ga je ona, a mehaničar iz Brčkog sjedio je pored nje i šutio cijelim putem, što je, kako je Hamid tvrdio, bilo najveće čudo od svih.

LJUBAVNE PRIČE · 8 MIN ČITANJA

Izvještaj u dvije rečenice

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/izvjestaj-u-dvije-recenice/

"Dvije hiljade maraka", rekao je advokat Rajić, i ponovio, jer mu se učinilo da ga mladić nije čuo. Aleksa Despotović ga je čuo. Samo nije znao šta da radi s brojem koji je bio prevelik za jednu noć i premali za bilo šta drugo. Ujak Svetozar, vlasnik štamparije iza Banskog dvora, umro je u martu, u osamdesetoj, i ostavio nećaku tačno toliko, u koverti, uz jedan uslov: da u roku od sedam dana advokatu napiše kako je novac potrošio. Pismeno i potpisano. "Ujak je bio šaljivdžija", rekao je Aleksa. "Ujak je bio štampar", odgovorio je Rajić. "Volio je kad je nešto napisano."

Ostatak testamenta Rajić je pročitao brzo, kao da ga je stid. Štamparija, kuća na Starčevici i ušteđevina čekali su, kako je pisalo, na zapečaćeni dodatak, koji će se otvoriti kad nećak preda izvještaj. Vanji Ćulibrk, koja je kod Svetozara živjela od svoje petnaeste godine, otkako je ostala bez roditelja, i koja je posljednje tri godine radila kao lektorica u štampariji i nosila mu supu kad nije htio jesti, ujak je ostavio sto maraka i svoje staro nalivpero. Vanja je rekla hvala, uzela nalivpero i izašla iz kancelarije prije njih.

Aleksa je imao dvadeset devet godina i devet godina je studirao ekonomiju, s dva ispita do kraja. Vikendom je puštao muziku u jednom klubu ispod Kastela, a stan mu je do tada plaćao ujak. Ujak ga je zvao kalfom bez zanata i svake prve srijede u mjesecu, uz kafu, pitao ga šta misli raditi u životu, a Aleksa je svake prve srijede imao drugi odgovor. Cijela Banja Luka ga je znala i niko ga nije shvatao ozbiljno, a on sebe najmanje. Vanju je volio od njene dvadesete, otkako ju je jednog ljeta vidio kako na ujakovoj terasi crvenom olovkom ispravlja tuđe greške i psuje tiho, kroz zube, da niko ne čuje. Nikad joj to nije rekao. Ona je o njemu mislila da mu se sve u životu desi slučajno, i imala je pravo.

Pošto nije znao šta bi s novcem, odlučio je pitati druge. Prvo je pitao taksistu na stajalištu kod Trga Krajine. Taksista je dugo razmišljao, a

onda rekao da bi kupio četiri nove gume i odveo ženu na vikend u Neum. "U Neumu se dvije hiljade potroše za dva dana", rekao je. "To ti je najbolja investicija u brak." Aleksa mu je zahvalio, platio vožnju koje nije ni bilo i otišao pješke niz Gospodsku.

Konobar u kafiću preko puta Banskog dvora savjetovao mu je da otvori račun kod njih i pije do Božića. U parku Petar Kočić, kod šahovskih stolova, stari Boro, penzionisani profesor historije, saslušao ga je ne dižući pogled s ploče. "Ujak ti je htio reći da si budala", rekao je, pomjerajući lovca. "A dao ti je dvije hiljade da to sam dokažeš." Aleksa je rekao da je to grubo. Boro je rekao da je historija uvijek gruba i da je njegov red.

Na kraju je otišao kod Kaje, koja je subotom pjevala u baru jednog hotela na Bulevaru i koja je s njim izlazila kad nije imala ništa pametnije. Kaja ga je bez riječi odvela do izloga na Gospodskoj i pokazala mu torbu od hiljadu devetsto pedeset maraka. Rekla je da bi u njoj mogla nositi i njega, kad bi bio malo manji, i da je to jedina stvar u Banjoj Luci koja joj ne bi dosadila za mjesec dana. Aleksa je ušao, uzeo torbu u ruke, a onda je u ogledalu pored kase vidio sebe s tuđom torbom i pomislio na Vanju, sa sto maraka i nalivperom, kako slaže knjige u kutije. Vratio je torbu prodavačici, izvinio se Kaji i uzeo taksi do Starčevice.

Vanja je u dnevnoj sobi pakovala knjige u kartonske kutije s natpisom štamparije. Ujakova fotelja stajala je okrenuta prema prozoru, s dekom preko naslona, i u sobi je još mirisalo na štamparsku boju koju je donosio na rukama. Kuća je, dok se ne otvori koverta, bila ničija, a ona nije željela čekati u ničijoj kući. Našla je sobu kod jedne žene na Boriku. Aleksa je stao na vratima i rekao da dolazi od Rajića. Advokat je, rekao je, zaboravio nešto pročitati: ujak je njoj ostavio još dvije hiljade maraka, evo ih, u koverti. Vanja ga je dugo gledala. "Rajić je zaboravio?" "I advokati su ljudi", rekao je Aleksa. Uzela je kovertu, ali je nije otvorila.

"I još nešto", rekao je, jer mu se činilo da drugi put neće imati hrabrosti. "Volim te. Od tvoje dvadesete. Ne moraš ništa reći." Vanja je spustila

knjigu u kutiju. Rekla je da joj je žao, i da joj je stvarno žao, jer je on dobar čovjek. "Ali tebi se sve dešava slučajno, Aleksa. A ja ne znam živjeti slučajno." Rekao je da zna. Rekao je i da je novac njen u svakom slučaju, da se to jedno s drugim ne miješa, i otišao prije nego što je stigla išta dodati.

Ujutro je sjeo u Rajićevu kancelariju na drugom spratu stare zgrade u Ulici kralja Petra, gdje su ormari bili puni fascikli starijih od njega, i na list papira napisao izvještaj u dvije rečenice: "Dvije hiljade maraka dao sam Vanji Ćulibrk. Pametnije nisam znao." Potpisao se i gurnuo papir preko stola. Rajić ga je pročitao, podigao obrve, otvorio ladicu i izvadio zapečaćenu kovertu. Rasjekao ju je nožem za papir, polako, kao čovjek koji tridesetak godina otvara tuđe tajne i nijedna ga više ne iznenađuje.

Dodatak je bio pisan ujakovom rukom, na papiru štamparije. Ako je nećak novac potrošio pametno, ili ga je dao nekome kome treba, neka dobije štampariju, kuću i uštođevinu od sto pedeset hiljada maraka, jer je onda ipak Despotović. Ako ga je spiskao, kao i sve dotad, sve to pripada Vanji Ćulibrk, jedinoj koja je u toj kući radila. Rajić je savio papir, skinuo naočale i pružio Aleksi ruku da mu čestita.

Aleksa ruku nije prihvatio. Gledao je svoj izvještaj na stolu. Mislio je na kutije s natpisom štamparije, na sobu na Boriku i na to kako je Vanja rekla da ne zna živjeti slučajno. "Mogu li ovo popraviti?" pitao je. "Pogriješio sam." Uzeo je papir, prepolovio ga, pa još jednom, i stavio komade na sto. Onda je na novom listu napisao: "Dvije hiljade maraka izgubio sam na kladionici, u nedjelju, na utakmici Borca." Potpisao se i ovaj put.

Rajić je dugo gledao novi list. "Na Borca?" "Protiv Borca", rekao je Aleksa. "Vi ste iz Banje Luke i kladili ste se protiv Borca?" "Zato je sve i otišlo." Advokat je šutio. Onda je rekao da je dužan zapisati ono što mu klijent kaže, a ne ono što misli, i da gospodin Despotović valjda zna šta to znači. Aleksa je rekao da zna. Vanja dobija sve. Rajić je stavio pečat, a komade prvog izvještaja nije bacio u kantu, nego ih je, iz navike starog

čovjeka koji ništa ne baca, spustio u ladicu.

Aleksa je izašao zviždućući. Na stepenicama je sreo Vanju, koju je Rajić pozvao za podne. U ruci je držala onu kovertu, neotvorenu. "Rajić ništa nije zaboravio", rekla je. "Ja sam ujaku kucala testament." "Nisi kucala sve", rekao je Aleksa i sišao niz stepenice brže nego što je ona stigla pružiti kovertu. Na Gospodskoj je za posljednjih pet maraka kupio burek i pojeo ga stojeći, prvi put zadovoljan nečim što je sam uradio.

Navečer je sjedio u kafani ispod Kastela, uz Vrbas, s jednom kafom koju je razvukao na dva sata. Vanja je ušla, sjela preko puta njega i na sto spustila ujakovo nalivpero i četiri komada papira, zalijepljena selotejpom. Rajić joj ih je dao, rekla je, i rekao da on to nije smio, ali da je ionako star. Neko vrijeme su oboje gledali u papir. "Pametnije nisam znao", pročitala je naglas. "Protiv Borca, Aleksa?" "Neko je morao."

Vanja je rekla da ne može uzeti nešto što je njegovo. Aleksa je rekao da nije njegovo, da piše crno na bijelo, potpisano, i da se s Rajićem ne raspravlja. Vanja je šutjela, okrećući nalivpero u prstima. Onda je rekla da štampariji treba neko ko zna razgovarati s ljudima, jer ona zna samo zareze, i da je jučer, možda, pogriješila oko one riječi slučajno. Aleksa je otvorio usta da nešto kaže, a ona mu je, prvi put otkako se znaju, rekla da šuti i pusti je da završi rečenicu. Kafu je platila ona.

LJUBAVNE PRIČE · 6 MIN ČITANJA

Doktorova sirena

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/doktorova-sirena/

U Neumu su doktorovu ženu zvali sirenom, i to nije uvijek zvučalo kao kompliment. Od maja do novembra Nikolina je svakog jutra u šest ulazila u more ispod kuće i plivala pravo, preko bova, prema Pelješcu, toliko daleko da se s obale vidjela samo kao tačka. Vraćala se tek kad bi doktor Pavao na terasi spustio šolju i ustao. Nikad joj nije rekao da pliva predaleko. Samo je svako jutro ostavljao peškir na stolici kod stepenica.

Pavao je bio porodični ljekar u domu zdravlja, udovac, dvadeset godina stariji od nje, čovjek koji je pola Neuma znao po pritisku. Oženio ju je prije osam godina, kad je njoj bilo trideset i kad je liječio njenu majku. Njegova kćerka Rina, koja je studirala u Mostaru i ljeta provodila kod kuće, zvala je maćehu sirenom naglas, a ostalo je govorila za sebe. "Naša sirena opet gleda pučinu", rekla bi za doručkom, a Nikolina se nije ljutila, jer je to bila istina.

Pučina je imala ime. Kad je Nikolini bilo dvadeset, radila je ljeti na recepciji hotela iznad plaže, a Frane je bio brodski mehaničar na odmoru između dva ugovora, deset godina stariji, s rukama koje su mirisale na naftu i so. Noćima su sjedili na stijenama ispod stare ceste. Jedne noći on je skinuo svoj prsten, a ona svoj. Provukao ih je kroz isti komad najlona i bacio u more. "Sad nas je vjenčalo more", rekao je. "A more ne razvodi." Otišao je na brod za Singapur i poslao tri pisma. Onda je stigla vijest da je brod zadržan u nekoj afričkoj luci zbog švercovanog tereta i da je mehaničar nestao prije suđenja. Više se nije javio.

Sve je to ispričala Pavlu jedne noći prije vjenčanja, od početka do kraja, a on je slušao kao što sluša pacijente, ne prekidajući. Rekao je samo: "To je bilo prije mene." Mislila je da je to dovoljno. Ali i poslije osam godina spavala je s otvorenim prozorom i u sobama je ostajala samo koliko je morala. Govorila je da ispod plafona ne može disati.

Jahta je uplovila u zaljev početkom septembra, kad su turisti već otišli. Bila je bijela, pod malteškom zastavom, prevelika za Neum, i usidrila se između hotela i Kleka. Sutradan ujutro, kad je Nikolina izašla iz mora, na šljunku pored njenog peškira stajao je muškarac sijedih sljepoočnica. Nije morao ništa reći. Prepoznala ga je po tome kako stoji, raširenih nogu, kao da se i kopno ljulja.

"Rekao sam da ću doći", rekao je Frane. "Došao sam." Objasnio joj je mirno, kao da čita prognozu, da je upravitelj stroja na jahti, da jahta isplovljava sutra u osam navečer za Kotor, a onda za Grčku, i da je on ni na šta neće nagovarati. "Doći ćeš sama, ili nećeš doći. More nas je vjenčalo, a ne ja." Nije je dodirnuo. Otišao je niz plažu prema gumenjaku. Nikolina je stajala s peškirom u rukama i tresla se, i znala je da to nije od hladnoće. Bojala se. Ne njega, nego toga koliko želi poći.

Pavlu je rekla isto podne, u njegovoj ordinaciji, između dva pacijenta. Pavao je skinuo naočale i prvi put otkako ga je znala povisio glas. Rekao je da ona nikud ne ide, da je taj čovjek bjegunac i da će on otići u policiju, na granicu, kod koga god treba. Nikolina ga je pustila da završi. "Možeš me zaključati", rekla je. "Ali ako ostanem zato što si zaključao, ja ću cijeli život biti na toj jahti. I ti ćeš to znati svako jutro, s peškirom u ruci."

Te noći niko u kući nije spavao. Rina je kroz zid čula kako otac hoda po kuhinji, pa je sišla i zatekla Nikolinu na terasi, u mraku, kako gleda svjetla jahte. Sjela je pored nje, prvi put bez ijedne riječi o sirenama. "Mislila sam da nas ne voliš", rekla je napokon. "A ti se samo bojiš." Nikolina nije odgovorila. Rina joj je stavila ruku na rame i dugo je držala tamo, kao da pridržava nešto što bi moglo otplutati.

Sutradan je Pavao primio dvadeset dva pacijenta, izmjerio dvadeset dva pritiska i nijedan nije zapamtio. U sedam je zaključao ordinaciju i otišao pravo na mol. Gumenjak s jahte već je čekao, a Frane je stajao na kraju mola, bez torbe, kao čovjek kojem ništa ne treba. Nikolina je došla deset minuta prije osam. U ruci je imala malu putnu torbu.

Pavao joj je prišao prije nego što je Frane stigao išta reći. Glas mu je bio tih, onaj kojim saopćava nalaze. "Nikolina, ništa ti ne branim", rekao je. "Ne idem u policiju. Ništa ne zaključavam. Ako odeš, poslat ću ti stvari gdje kažeš i reći ću Rini da je to bila tvoja odluka, a ne bijeg. Ako ostaneš, neka i to bude tvoje. Slobodna si. Biraj sama, i neka niko ne bira za tebe, ni ja, ni on, ni more."

Nikolina ga je gledala kao da ne razumije tu riječ. "Slobodna?", pitala je. "Slobodna", rekao je. Pogledala je more, koje je u sumrak bilo mirno i sivo, pa jahtu, pa Franu na kraju mola, koji je pružio ruku prema njoj. Osam godina mislila je da je drži Pavlova kuća. Sad niko ništa nije branio, i more je odjednom bilo samo more, mokro i hladno, puno tuđih brodova.

Spustila je torbu na beton. "Prsten je na dnu", rekla je Frani. "Neka tamo i ostane." Frane je dugo gledao nju, pa Pavla, pa torbu. "Znači, ipak ti je neko dao da biraš", rekao je. Okrenuo se, sišao u gumenjak i nije se osvrnuo. Motor je zabrujao, a za nekoliko minuta svjetla jahte počela su kliziti prema izlazu iz zaljeva. Nikolina ih nije gledala do kraja. Uzela je Pavla pod ruku, a torbu je nosio on.

Rina ih je čekala na terasi s tri šolje čaja, iako u toj kući niko nije pio čaj u septembru. "Ostala si", rekla je. "Ostala sam." Rina je klimnula i gurnula joj šolju preko stola. "Sutra ujutro idem i ja plivati", rekla je. "Ako me čekaš kod bova."

Ujutro je more bilo mirno kao ulje. Plivale su zajedno, a kod bova Rina je zastala, zadihana, i rekla da dalje ne može. Nikolina je pogledala prema Pelješcu, pa prema obali, gdje je Pavao na terasi tek sipao kafu. Okrenula se i zaplivala prema kući, prvi put prije nego što je on ustao.

LJUBAVNE PRIČE · 6 MIN ČITANJA

Zavjet u mećavi na Vlašiću

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/zavjet-u-mecavi-na-vlasicu/

Bila sam svjedok, pa mogu reći kako je bilo, iako je Marta osam godina tvrdila da se te noći nije desilo ništa. Ona je moja sestrična, dvije godine mlađa. Te zime imala je dvadeset dvije godine i voljela je Domagoja, skijaškog instruktora iz Guče Gore, koji je imao snowboard, iznajmljenu sobu na Babanovcu i dugove. Njen otac držao je dvije apoteke u Travniku, a majka joj je već izabrala zubarovog sina iz Viteza. Za Domagoja su govorili da je sezonac, što je u našoj porodici bilo gore od psovke.

Domagoj je u februaru odlazio na sezonu u Austriju. Prije toga htjeli su se vezati, nekako, da Marti niko ne može ništa ugovoriti dok njega nema. Nijedan svećenik ih ne bi vjenčao bez papira, a papiri su značili roditelje. Zato su smislili zavjet: noću, u drvenoj kapelici iznad Babanovca, uz svijeće i dva svjedoka, mene i mog Ivicu, riječima koje su sami napisali. "Ovo nije vjenčanje", rekla mi je Marta. "Ovo je obećanje. Vjenčanje će biti u aprilu, u općini." Rekla sam joj da je obećanje u kapeli teže od svakog papira. "Zato i jeste", rekla je.

Bila je subota sredinom januara, a prognoza je od podneva najavljivala mećavu. Popeli smo se iz Travnika mojim starim passatom. Marta je bila u bijeloj jakni, s bakinom bijelom maramom preko kose, jer je htjela imati bar nešto bijelo. Domagoj je trebao doći s druge strane, od kolibe ispod Devečana, motornim sankama skijaške škole, jer je cesta s njegove strane bila zatvorena.

Kad smo stigli do kapelice, snijeg je padao vodoravno. Na Babanovcu je nestalo struje, pa je i mala lampa iznad vrata bila mrtva. Upalili smo svijeće koje smo donijeli. Marta je klečala ispred oltara, a Ivica je svakih deset minuta izlazio s baterijom i vraćao se sve bjelji. Domagojev telefon bio je nedostupan. Deset sati. Pola jedanaest. Jedanaest.

Ono što se dešavalo Domagoju saznali smo tek poslije. Krenuo je od kolibe u devet, a za pet minuta mećava je zatrpala trag. Vozio se ukrug po visoravni, svjetlo sanki pokazivalo mu je samo snijeg, i na kraju je udario u ogradu neke pastirske kolibe, kilometrima od kapele. Ušao je unutra, bez signala, i do zore ložio peć tuđim drvima.

U jedanaest i petnaest vrata kapelice su se otvorila uz tresak. Ušao je čovjek pun snijega, s kapuljačom i šalom preko lica do očiju. Ivica je odahnuo. "Pa gdje si, čovječe! Hajde, brzo, svijeće dogorijevaju." Ja sam ga gurnula prema Marti. Pogledao je nas, svijeće, Martu na koljenima s bijelom maramom, i nije rekao ništa. Trebala sam vidjeti da je viši. Tek poslije sam se sjetila da je Domagojeva jakna bila narandžasta, a ova crna. U mraku je sve iste boje.

Pročitala sam s papira riječi koje su njih dvoje napisali: da pred Bogom i ovim svjedocima jedno drugom obećavaju vjernost, i da će se čuvati dok su živi. Čovjek je ponavljao tiho i promuklo, a ja sam mislila da je od hladnoće. Marta je svoje izgovorila glasno, kao da hoće da je čuju i u Travniku. Onda je Ivica, smijući se, rekao: "Sad poljubac." Čovjek je spustio šal. Marta je podigla lice i vrisnula.

Nije to bio Domagoj. Bio je to mladić kojeg niko od nas nikad nije vidio, neobrijan, crven od vjetra, s osmijehom čovjeka koji je dobio opkladu. "Izvinite, gospođice", rekao je. "Mislio sam da vam je svejedno ko je." Izašao je prije nego što je Ivica stigao do njega. Odozdo se čula ralica, pa motor, i kroz snijeg smo vidjeli dva crvena svjetla kako idu za ralicom niz planinu. Marta je pala na hladne daske. Bakina marama završila je u vosku.

Domagoja su ujutro našli spasioci, živog, s promrzlim prstima i bez ikakve krivice osim što nije poznavao planinu po mraku. Marta je dvije sedmice ležala u groznici, a njeni roditelji nikad nisu saznali šta je bilo, mislili su da je upala pluća. Kad je ustala, rekla je Domagoju da ne može. Izgovorila je zavjet i izgovoren je. Mislio je da je to izgovor. Postidio se, otišao u Austriju u februaru i ostao. Tri godine kasnije vidjela sam na

Facebooku njegovo vjenčanje u Tirolu.

Marta je završila farmaciju i stala za pult u očevoj apoteci u čaršiji. Odbila je zubarovog sina, pa jednog inženjera, pa jednog sudiju iz Zenice. U gradu su govorili da je ohola. Majka je plakala, otac je prestao pitati. Bakina marama, s mrljom od voska, stajala je složena u ladici ispod kase, i to sam znala samo ja.

Sedme jeseni došao je iz Zagreba inženjer koji je nadzirao gradnju obilaznice i iznajmio stan iznad apoteke. Zvao se Tihomir. Svake sedmice silazio je po nešto, tablete za alergiju, flastere, kapi za oči, i govorio malo, a gledao je onako kako ljudi gledaju kad nešto osluškuju. Navečer je šetao uz Lašvu. Marta je počela šetati u isto vrijeme. "Ne pita me ništa", rekla mi je, "a ja mu sve kažem."

Ali Tihomir nije tražio ništa više od šetnje, ni u novembru, ni u februaru, iako je Marta vidjela, i ja sam vidjela, kako mu se mijenja lice kad ona uđe. U martu, na bedemima Starog grada, rekao joj je da mora nešto ispričati da ona ne bi mislila da je ne voli. Prije osam godina, u januaru, vraćao se sa skijanja i zaglavio u mećavi na Vlašiću. Vidio je svijeće u nekoj kapelici. Unutra su ga zamijenili za mladoženju, a on je, iz gluposti i zato što mu je bilo dvadeset šest godina i mislio je da je cijeli svijet šala, izgovorio zavjet s djevojkom čije ime ni danas ne zna. "Rekao sam pred svjedocima da ću je čuvati", rekao je, "a ostavio sam je na podu. Od te noći ne mogu nikome ništa obećati."

Marta je dugo šutjela. Onda ga je pitala šta je rekao kad je izlazio. Rekao je, crveneći, iste one riječi o tome da je djevojci valjda svejedno. "Nije joj bilo svejedno", rekla je Marta. "Pogledajte me bolje. Sjetite se svijeća." Tihomir je problijedio i sjeo na mokri kamen bedema, kao da su mu noge popustile.

Sve mi je to ispričala iste noći, u mojoj kuhinji, smijući se i plačući u isto vrijeme. Iz torbe je izvadila bakinu maramu, onu s mrljom od voska, i raširila je po stolu. Pitala sam je šta će sad. "Udati se", rekla je. "Ali ovaj put prvo papiri."

LJUBAVNE PRIČE · 7 MIN ČITANJA

Onaj što gasi radio

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/onaj-sto-gasi-radio/

Prvi put me poslala greška. Rifka iz centrale Taksija Jasika pobrkala je dva broja, pa sam tog petka u šest i trideset, umjesto na Ilidžu po čovjeka s dva kofera, stigao pred zgradu u Dobrinji. Ispred ulaza je stajala žena od četrdeset i nekoliko godina, sa smeđom torbom preko ramena i složenom dekom pod rukom, iako je bio maj. Rekla je samo: "Koševo, dijaliza, sporedni ulaz." Sjela je pozadi i zakopčala pojas prije nego što sam krenuo.

Na radiju je išla neka narodna, a ja sam, po navici, počeo pričati o gužvi kod Holidaya. Kod Marijin Dvora me prekinula. "Možete li ugasiti radio? Vi pričajte, samo bez muzike." Ugasio sam ga. Pričao sam do bolnice, a ona je gledala kroz prozor. Pred sporednim ulazom izvadila je iz torbe kovertu na kojoj je olovkom pisao datum. U koverti je bilo tačno jedanaest maraka. Taksimetar je pokazivao dvanaest i četrdeset. "Uvijek je bilo jedanaest", rekla je. "Jedanaest je pošteno", rekao sam, jer sam kod Skenderije, priznajem, skrenuo gdje nisam trebao.

Sljedećeg petka Rifka me zvala u šest i deset. "Ona iz Dobrinje traži tebe", rekla je. "Kaže, onaj što gasi radio." Nisam joj objašnjavao da radio nisam ugasio ja nego ona. Bilo mi je drago što neko traži baš mene. To mi se u devetnaest godina vožnje desilo možda tri puta, i svaki put je bio neko kome sam vratio zaboravljeni novčanik.

Tako su počeli moji petkovi. Zvala se Munira. Do prije četiri godine radila je kao knjigovotkinja u jednoj štampariji na Stupu, dok joj bubrezi nisu otkazali, prvo jedan pa drugi. Na dijalizu je išla tri puta sedmično. Ponedjeljkom i srijedom vozio ju je zet, a petkom je on radio u Kiseljaku. Ja sam joj, negdje između Aerodromskog naselja i Čengić Vile, ispričao svoje: razveden sam dvanaest godina, kćerka mi je u Grazu, živim sam u Hrasnom i nedjeljom kuham grah za tri dana.

Brzo sam naučio stvari za koje nisam znao da postoje. Da ljudi na dijalizi smiju popiti samo malo tečnosti na dan, kod nje pola litre, i da u to ulazi i supa i kafa i svaka kocka leda. Kad sam joj jednom na benzinskoj ponudio kafu, rekla je: "Imam još pola šolje za danas. Čuvam je za veče, uz vijesti." Naučio sam da joj ne smijem dirati lijevu ruku, jer su joj tu ubadali igle za mašinu, i da joj poslije četiri sata na mašini bude hladno kao u januaru. Od juna sam petkom u jedanaest i petnaest palio grijanje i čekao je pred bolnicom, znojeći se, s drugom dekom na suvozačevom sjedištu.

Između jutra i podneva mogao sam napraviti šest ili sedam vožnji. Prvih sedmica sam ih i pravio. Onda sam počeo ostajati na parkingu ispod Koševa, čitati novine do zadnje stranice i rješavati ukrštenicu koju nikad nisam znao riješiti. Rifka je primijetila. "Džemale, šta ti radiš petkom od sedam do podne?" Rekao sam joj da mi kvačilo pravi probleme i da ne smijem po gradu. "Tri mjeseca?", pitala je. "Teško kvačilo", rekao sam.

Munira je pričala o tome šta će raditi kad dobije bubreg. Bila je na listi, a brat iz Klagenfurta išao je na pretrage, ali o tome nije voljela govoriti, kao da bi se sve pokvarilo kad se izgovori naglas. Govorila je o malim stvarima. Da će jesti lubenicu bez vage. Da će otići na Vrelo Bosne i piti s izvora iz dlanova, koliko hoće, dok je ne zaboli grlo od hladnoće. "Neću brojati gutljaje", rekla je jednom kod Skenderije. "Nikad više." Gledao sam je u retrovizoru i tada sam prvi put pomislio da bih volio biti tamo kad bude pila.

U oktobru, jednog petka, Rifka nije zvala. Zvao sam ja nju u šest i trideset. Rekla je da je neko javio da se vožnja otkazuje, ženski glas, ali ne njen. Odvezao sam se ipak u Dobrinju i stajao pred zgradom do sedam. Niko nije izašao. Sljedećeg petka isto. Tada sam shvatio da nemam njen broj. Pet mjeseci sam je vozio, znao sam koliko joj gutljaja ostaje do večeri, a nisam znao broj njenog telefona, jer je uvijek zvala centralu, kao da je i to bilo dio pravila.

Treće sedmice sam otišao na Koševo i popeo se do dijalize. Medicinska sestra koja je Muniru petkom dočekivala na vratima prepoznala me po

deki, koju sam, ne znam zašto, ponio sa sobom. Rekla je da mi ništa ne smije reći jer nisam porodica. "Ja sam taksi", rekao sam. Nasmijala se, prvi put otkako sam je vidio. "Onda vam mogu reći samo jedno. Ne morate više dolaziti petkom." Mora da sam problijedio, jer je odmah dodala: "To je dobra vijest, gospodine. Najbolja koju ovdje imamo."

Brat iz Klagenfurta dao joj je bubreg, saznao sam kasnije, a operacija je bila na Koševu, nekoliko stotina metara od parkinga na kojem sam čitao novine. Bio sam sretan. A petkom sam se i dalje budio u šest, palio grijanje u jedanaest i petnaest i sjedio u autu na parkingu u Hrasnom, ne znajući kuda bih. Rifka mi nije htjela dati njen broj. "Ne smijem, znaš i sam", rekla je. "Ako te treba, zna gdje si."

Izgleda da me nije trebala. Prošli su novembar, decembar i januar. U februaru sam prestao ustajati u šest. Onda je jednog petka u aprilu, u šest i deset, Rifka rekla preko stanice, glasom kao da čita vijesti: "Dobrinja. Ona adresa. Traži onog što gasi radio."

Izašla je bez deke i bez termosa, u svijetlom mantilu, s bojom u licu koju joj nikad prije nisam vidio. Ovaj put je sjela naprijed. "Kuda?", pitao sam, iako sam znao, i nešto mi se steglo kad je rekla: "Koševo." Onda se nasmijala. "Kontrola. Jednom mjesečno. Ali tek u devet. Do tada me vozite na Vrelo Bosne, ako nemate ništa pametnije."

Nisam imao ništa pametnije. Taksimetar nisam ni upalio. Na Vrelu je bilo hladno i pusto, prvi fijakeri tek su se spuštali niz aleju. Munira je kleknula kod izvora, zavrnula rukave i pila iz dlanova, dugo, s pauzama. Ja sam stajao iza nje s dekom preko ruke. Nisam ni primijetio da sam je ponio dok mi nije rekla: "Ostavite to u autu, Džemale." "Navika", rekao sam.

Ustala je i obrisala ruke o mantil. Kad smo krenuli nazad prema autu, pružila mi je lijevu ruku, onu na kojoj se pod kožom još vidio tvrdi trag od igala. "Ovu sad smijete dirati", rekla je. Uzeo sam je pažljivo, kao da je još uvijek ne smijem. Kad smo sjeli, zakrčala je stanica. "Džemale", rekla je Rifka, "jesi li slobodan? Imam Ilidžu, dva kofera." Pogledao sam Muniru,

koja je gledala kroz prozor i smiješila se kao da ne sluša. "Nisam", rekao sam.

LJUBAVNE PRIČE · 8 MIN ČITANJA

Ljubavna priča iz djedovog pčelinjaka

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/ljubavna-prica-iz-djedovog-pcelinjaka/

Delila Bešlija čita ugovore za život. Kod notara u Travniku, u martu, dok se niz Plavu vodu topi posljednji snijeg, čita i djedov testament, dvaput, kao što čita sve: kuća pod Vlašićem, livada iznad potoka, dvadeset košnica i "plava sveska, koja se ne prodaje ni s kućom ni bez nje". Djed Vejsil umro je u osamdeset devetoj, na svojoj livadi, s dimilicom u ruci. Ostali unuci su u Njemačkoj i Švedskoj. Na dženazi je od porodice bila samo ona. Jedini koji je plakao bio je komšija.

Komšija se zove Jakub Dedić, ima četrdeset godina, stotinu košnica na padini iznad njene livade i ruke ispucale od propolisa. Kad izađe od notara, čeka je pored svog kamioneta. "Čujem da ste već zvali onog iz Sarajeva", kaže. Delila ne pita kako zna. U selu svi znaju sve. Investitor nudi devedeset hiljada maraka za livadu, na kojoj želi graditi vikendice za skijaše s Babanovca. "Vejsil to nije htio", kaže Jakub. "Vejsil nije ništa potpisao", kaže Delila. "Vejsil je potpisivao rukovanjem." "Rukovanje nije pravni akt", kaže ona. Jakub se nasmije bez veselja. "Zato vas u Sarajevu i ima toliko."

Investitor hoće potpis u septembru. Do tada Delila namjerava prodati i košnice, jer živa pčelinja zajednica vrijedi novca, a mrtva ne vrijedi ništa. Neko ih, dakle, mora čuvati do jeseni. Jakub odbije prije nego što ona završi rečenicu. "Ne radim za ženu koja prodaje Vejsilovu livadu. Ako hoćete da vam pčele dočekaju septembar, naučite ih čuvati." Te noći, u stanu na Grbavici, Delila preko interneta naruči pčelarski šešir s mrežom, rukavice i knjigu za početnike. Bila je najbolja u generaciji na pravnom fakultetu. Neće je pobijediti insekt.

U Sarajevu je niko ne bi prepoznao u tom šeširu. Tamo je Delila advokatica koja za jednu banku čita kreditne ugovore od osam do osam, koja ruča za radnim stolom i koja je prije dvije godine raskinula zaruke jer je, kako joj je bivši zaručnik rekao na odlasku, njegova obećanja čitala

kao aneks s kaznenim odredbama. Djeda je posljednji put vidjela prošlog Bajrama, na sat vremena. Rekao joj je da su pčele dobro prezimile i da je sedmica opet najljuća. Nije ga pitala šta je sedmica.

Prvi put dolazi u aprilu, u petak poslije posla, dva i po sata vožnje preko Kiseljaka i Viteza, pa serpentine iznad Travnika. Jakub je čeka kod djedove ograde, bez šešira. Pokazuje joj kako se pali dimilica, suhim borovim iglicama i komadom stare vreće, kako se diže poklopac i kako se ram vadi polako, uspravno, "kao da vadite knjigu iz biblioteke u kojoj je neko zaspao". Prvog dana ubode je pčela u kapak. Delila kaže da će ga tužiti. Jakub kaže da je ona prvi advokat kojeg je vidio da plače zbog jedne pčele i da će je proći do nedjelje. Prođe je do ponedjeljka.

Svađaju se oko svega. Oko toga što ona parkira auto nasred puta, a on ostavlja kamionet tako da ona ne može okrenuti. Oko toga što ona nosi rukavice, a on kaže da pčele ne vole ljude koji se boje. Oko toga što on s pčelama razgovara, a ona kaže da to nije naučno. "Ni vaši ugovori nisu naučni", kaže on, "pa ih ljudi opet potpisuju." Sljedećeg petka ona mu donese odštampan članak o tome kako pčele prepoznaju lica. On njoj donese teglicu propolisa za kapak. Nijedno ne kaže hvala.

Navečer, u djedovoj kući, gdje se i u junu loži peć, Delila čita plavu svesku. Djed je u nju četrdeset godina upisivao svaki pregled, svaku kišu i svaku teglu meda. Košnice nisu imale brojeve nego imena. Prva se zvala Fata, po nani. Peta se zvala Švedska, po dajdži koji je tamo otišao i nije se vratio. Sedma se zvala Delila. "Delila jaka, ljuta, ne da se pregledati. Kao i ona. Med joj je najbolji", pisalo je uz jedan maj od prije deset godina. Delila sjedi uz peć dugo poslije ponoći. Ujutro prvi put pita Jakuba nešto što se ne tiče livade: kakav je djed bio posljednje godine.

Jakub odgovara dok pregledaju Fatu. Djed je posljednje zime slabo vidio, pa mu je Jakub svake večeri čitao svesku naglas i upisivao ono što mu djed izdiktira. Nedjeljom je djed zvao Delilu s kućnog telefona i spuštao slušalicu prije nego što se ona javi, jer nije znao šta bi joj rekao. "Imala sam taj broj", kaže Delila. "Mislila sam da je neko pogriješio." Jakub ne

kaže ništa. Te subote ne posvađaju se nijednom, što oboje primijete i nijedno ne pomene.

U junu se Delila roji. Delila, ona prava, tog petka je na ročištu u Sarajevu kad joj Jakub pošalje fotografiju: na djedovoj kruški visi taman grozd pčela, velik kao lubenica. "Ako ne stignete do mraka, odletjet će." Ona prvi put u karijeri traži od sudije odgodu i stiže u osam, u kostimu i cipelama s petom. Jakub drži sanduk, ona se penje na ljestve i trese granu. Hiljade pčela padnu joj na ruke i ramena. Nijedna je ne ubode. "Prepoznale su vas", kaže Jakub kad zatvore sanduk. Delila kaže da to nije naučno. Ruke joj drhte još pola sata. Sjede na djedovim stepenicama i jedu hljeb s medom iz Jakubove tegle, i ona ga prvi put ništa ne pita.

U julu je uči biljkama. Lipa je u dolini oko Travnika, bagrem je prošao u maju, a u augustu na njenoj livadi cvjeta vrijesak, zbog kojeg je djedov med taman i na kraju jezika gorak. "Zato je investitor i hoće", kaže Jakub. "Lijep pogled. Ali pogled se ne može jesti." Delila mu kaže da govori kao loš plakat. On kaže da ona govori kao dobar ugovor: sve tačno, a ništa ne grije. Tog puta svađaju se do ponoći, na klupi ispred kuće, i nijedno ne ustaje prvo.

Krajem jula na Jakubovu padinu dođe medvjed. Delila ga ne vidi, samo čuje, u dva iza ponoći, kako nešto teško lomi ogradu i kako Jakub viče u mraku. Istrči u pidžami, s baterijskom lampom i djedovim loncem, i lupa kutlačom po loncu dok joj ruke ne utrnu. Medvjed ode prema šumi s pola saća iz jedne košnice. Do zore popravljaju ogradu, šuteći. Kad svane, Jakub joj kaže da je bila glupa i da je bila hrabra, i da ne može odlučiti šta je od toga bilo više.

U augustu stiže ugovor. Delila ga čita u kancelariji na Marijin Dvoru, kao što čita sve, s olovkom u ruci. Član devet: prodavac se obavezuje ukloniti sve postojeće objekte i košnice prije primopredaje, a kupac zadržava pravo hemijskog tretiranja terena radi uređenja. Delila je takvih članova pročitala hiljadu. Njen šef kaže da je to standardna formulacija i da je cijena dobra. Ovaj član Delila čita pet puta. Onda zove investitora i kaže

mu da se potpisivanje pomjera za sedmicu, zbog vrcanja.

Vrcaju u Jakubovoj šupi, starom vrcaljkom koju je djed kupio još sedamdesetih. Jakub okreće ručku, Delila drži sito, i med joj curi niz zglob sve do lakta. Med iz Delile je taman i gust i miriše na nešto čega se ona sjeti prije nego što zna šta je: na djedovu kuhinju kad je imala sedam godina i kad joj je u čaj od majčine dušice stavljao punu kašiku meda. Jakub joj tada pruži plavu svesku, otvorenu na posljednjoj stranici. "Ovo vam nisam htio pokazati prije nego što odlučite."

Posljednji upis je djedov rukopis, krupan i kriv, iz februara: "Nudio sam Jakubu livadu i košnice. Neće. Kaže da livada treba Delili, samo ona to još ne zna. Tvrdoglav je kao ona. Neka se svađaju, to je dobro za med." Delila čita dvaput. Onda gleda Jakuba, koji gleda vrcaljku kao da je vidi prvi put. "Vi ste sve ovo mogli dobiti za ništa", kaže ona. "Mogao sam", kaže on. "Ali onda biste vi prodali samo kuću, i nikad ne biste došli."

Delila izlazi iz šupe ljepljivih ruku i zove investitora. Kaže mu da ne prodaje. On pita koliko više traži i kaže da na Vlašiću ima i drugih livada. Ima, kaže ona, ali nijedna nije njena. Ugovor ima član devet, kaže mu još, i za nju je to kraj razgovora. Onda spusti slušalicu i dugo stoji na livadi, među košnicama koje imaju imena, dok joj pčele slijeću na ljepljive prste.

U septembru dolazi u petak s gepekom punim praznih tegli i jednim odštampanim papirom. Ugovor o korištenju livade: Jakub Dedić ima pravo držati košnice na livadi Bešlija bez naknade i na neodređeno vrijeme, uz jednu obavezu, da Delilu Bešlija nauči sve što zna. Jakub ga čita na haubi kamioneta. "Ovo nije ugovor", kaže. "Ovo je prosidba." "Nemojte tumačiti", kaže ona. "Potpišite." Potpisuje tesarskom olovkom kojom je djed brojao ramove, a onda, ne pitajući, ispod potpisa dopiše još jedan član. Delila ga pročita dvaput, kao što čita sve, i ne precrta ga.

LJUBAVNE PRIČE · 7 MIN ČITANJA

Pjesma preko niskog zida

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/pjesma-preko-niskog-zida/

Četrdeset godina sviram u Mostaru tuđe pjesme. Svoju sam napisao samo jednu, u ljeto dvije hiljade osme, kad mi je bilo pedeset dvije godine i kad sam već trebao znati bolje. U restoranu Dva mlina na obali Neretve, gdje sam svirao saz i gitaru od maja do oktobra, konobari su me zvali Profesor, jer sam nekad, davno, upisao muzičku akademiju u Sarajevu i nisam je završio. Zovem se Rizah, ali to je malo ko znao.

Živio sam sam u maloj kamenoj kući ispod Brankovca, s avlijom u kojoj je rasla jedna loza i ništa više. Žene u mahali govorile su da sam se oženio sazom, i nisu bile daleko od istine. Imao sam jednu ljubav, u dvadesetim, koja je otišla u Ameriku i poslala mi samo jednu razglednicu, s mostom mnogo većim od našeg i mnogo ružnijim. Preko niskog zida bila je kuća hafiza Šukrije, koji je trideset godina bio imam u maloj džamiji niže niz ulicu, a sad je bio penzioner i slabo je čuo. Tog proljeća vratila mu se kćerka Emina, s dvadeset četiri godine i diplomom medicinske sestre iz Sarajeva, i zaposlila se u bolnici.

Svako veče oko sedam, kad kamen u avliji počne vraćati dnevnu vrućinu, Emina je izlazila u bašču i zalijevala ruže. Hafiz je imao crijevo, ali ono nije dosezalo do ugla uz zid, gdje su rasle najstarije ruže, tamnocrvene, koje je posadila njena pokojna majka, pa je tamo vodu nosila u starom bakrenom ibriku. Bila je u bolničkim klompama, s podignutom kosom i slušalicama u ušima, i zalijevala je polako, kao da je svaka ruža pacijent. Ponekad bi zastala, otkinula uvelu laticu i stavila je u džep, kao da je ne smije baciti na zemlju. Ja sam sjedio na pragu s kafom i štimao saz. "Dobro veče, amidža Rizahu", govorila je preko zida, uvijek isto, ljubazno, kako se pozdravlja stariji komšija. Riječ amidža svaki put bi me ubola.

Nisam namjeravao pisati pjesmu. Napisala se sama, kao što raste loza, malo svaki dan. Prvo je došla melodija, dok sam gledao kako voda curi iz grlića ibrika. Pisao sam noću, na poleđini računa iz restorana, i ujutro

precrtavao pola. Onda je došao stih: "Zalij i mene kad zalijevaš ruže, i ja venem preko zida." Smijao sam se sam sebi, čovjek od pedeset dvije godine koji vene preko zida. Ali stih sam zadržao. Do kraja jula pjesma je imala tri strofe i refren, i znao sam da je to najbolje što sam ikad napravio i da nije ni za koga.

Svirao sam je u restoranu. Turisti iz Koreje i Njemačke snimali su most preko mog ramena i pljeskali kad bih završio, onako kako se plješće konobaru koji nije ispustio poslužavnik. Šef sale rekao mi je: "Lijepa je, Profesore, ali sviraj onu staru, o Emini. Nju traže." Svirao sam i onu staru. Ljudi su je pjevali sa mnom, a moju niko.

Uveče sam je svirao na pragu, glasnije nego što je trebalo, da zvuk pređe preko zida. Emina je zalijevala ruže. Nije se okretala. Jednom je počela pjevušiti, i ja sam prestao svirati da čujem šta pjevuši. Bila je to neka pjesma s radija, ona koja se tog ljeta čula iz svakog auta na Bulevaru. Krajem jula stihove sam prepisao na čist papir, presavio ga i ostavio na zidu, pod kamenom, na mjestu gdje je spuštala ibrik. Sutradan papira nije bilo. Čekao sam cijelu sedmicu da nešto kaže. Nije rekla ništa. Mislio sam da ga je vjetar odnio u Neretvu, ili da ga je hafiz bacio sa starim novinama.

Hafiz Šukrija, koji je slabo čuo, ipak je čuo. Jedne večeri naslonio se na zid, s tespihom u ruci, i pitao: "Lijepa ti je ta pjesma, Rizahu. Šta kaže?" Rekao sam mu. Dugo je šutio, a onda se tiho nasmijao. "Ja sam njenoj materi četiri godine pisao pjesme. Nijednu nije pročitala, bar je tako govorila. A udala se za mene." Onda je ušao u kuću i ugasio svjetlo na verandi.

Jedne večeri u augustu skupio sam hrabrost. Uzeo sam saz i otišao do zida dok je zalijevala. "Emina, napisao sam nešto. Za tvoje ruže." Izvadila je jednu slušalicu iz uha. "Molim, amidža?" Ponovio sam. Nasmiješila se, pristojno i umorno, jer se tog jutra vratila s noćne smjene. "Lijepo. Snimite pa mi pošaljite." Vratila je slušalicu u uho i ostatak vode iz ibrika izlila pod tamnocrvenu ružu uz zid. Ja sam stajao sa sazom u ruci kao

čovjek koji je došao na pogrešnu svadbu.

Nikad je nisam snimio. U septembru je po nju počeo dolaziti mlad ljekar iz Beča, Mostarac koji je tamo radio, s bijelim autom i austrijskim tablicama. Krajem oktobra u avliji je bila svadba. Svirao sam na njoj, jer me hafiz zamolio, i svirao sam sve osim te pjesme. Emina je plesala s mužem ispod loze koja je s moje strane prelazila preko zida, i jednom me pogledala, kratko, preko njegovog ramena. Mislio sam da gleda lozu. Sutradan je otišla s mužem u Beč. Kad je auto krenuo niz ulicu, mahnula je kroz prozor cijeloj mahali, pa i meni.

Hafiz Šukrija umro je četiri godine kasnije. Kuću je kupio neki čovjek iz Splita i napravio apartmane, a ruže su iskopali da bude mjesta za parking. Te godine prestao sam svirati svoju pjesmu, i u restoranu i na pragu. Restoran se zatvorio u vrijeme korone i nikad se nije ponovo otvorio. Danas sviram samo na malim svadbama, kad me se neko sjeti, i prsti me ne slušaju kao nekad. Imam šezdeset devet godina i štap koji stidljivo krijem iza vrata.

Prošlog juna, jedne večeri, polako sam sišao do Starog mosta. Kujundžiluk je bio pun, iz radnji s bakrom zvali su turiste na pet jezika, a niz kaldrmu se širio miris roštilja. Skakači su sakupljali novac od turista, kao i uvijek, a na samom vrhu mosta, gdje se kamen najviše uglača, stajala je djevojčica od možda petnaest godina, s gitarom prevelikom za nju i otvorenom kutijom za kovanice. Turisti su prolazili pored nje i gledali dolje u Neretvu. Zastao sam da uhvatim zrak, i tada sam čuo: "Zalij i mene kad zalijevaš ruže, i ja venem preko zida."

Bila je to moja pjesma, moja melodija, samo sporija, i u drugoj strofi promijenila je jednu riječ, tako da je bila bolja nego kod mene. Ja sam pjevao da je voda hladna, a ona je pjevala da je voda topla, i imala je pravo: voda iz ibrika uvijek je bila topla od sunca. Stajao sam dok nije završila. Onda sam u kutiju stavio novčanicu od dvadeset maraka. "Amidža, to je previše", rekla je. Opet ta riječ. Pitao sam je gdje je naučila tu pjesmu. "Od mame. Pjeva je svako veče kad zalijeva cvijeće na

balkonu." "A gdje živite?" "U Beču. Ljeti dolazimo kod tetke." "A kako se zove mama?" "Emina."

Štimala je žicu dok je pričala, ne gledajući me. "Mama kaže da ju je napisao jedan komšija dok je ona bila mlada. Kaže da je cijelo ljeto glumila da ne čuje, jer ju je bilo stid, a on je bio mnogo stariji. Ali je zapamtila svaku riječ." Podigla je glavu. "Mislim da je umro. Mama kaže da je sigurno odavno umro." "Vjerovatno jeste", rekao sam. "Bi li se ljutio što je ja pjevam?", pitala je. "Ne bi", rekao sam. "Pjevaš je bolje nego on."

Krenuo sam preko mosta, prema kući. Iza mene je djevojčica ponovo počela pjesmu, od početka, za turiste ili ni za koga. Nisam se okrenuo. Hodao sam polako, onako kako je ona nekad zalijevala ruže, i slušao sam je do kraja ulice.

LJUBAVNE PRIČE · 8 MIN ČITANJA

Četiri noći uz Miljacku

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/cetiri-noci-uz-miljacku/

Halim je četiri godine stanovao u potkrovlju jedne austrougarske zgrade na Obali, u sobi iz koje se vidjela Miljacka, a kad bi se nagnuo kroz prozor, i krov Vijećnice. Prevodio je s njemačkog: uputstva za mašine za veš, ugovore o zakupu, rješenja o penziji iz Austrije. Radio je od jutra do sumraka, a onda je izlazio u šetnju. Znao je svaku fasadu od Skenderije do Baščaršije, svaki balkon s muškatlama. Grad nije znao ništa o njemu. Bilo je sedmica kad je razgovarao samo sa Zijahom iz kioska kod Ćumurije i s prodavačicom u pekari, i oba razgovora stala bi na jednu stranicu.

Tog juna noći su bile tople i duge, a rijeka plitka i zelena, kakva je uvijek početkom ljeta. U četvrtak, nešto poslije deset, kod Šeherćehajine ćuprije ugledao je mladu ženu naslonjenu na ogradu. Ramena su joj se tresla. Prošao je pored nje, zastao, pa nastavio, ljut na sebe. Nekoliko koraka dalje čuo je kako usporava auto. Crni golf vozio je uz nju korak po korak, a vozač se naginjao kroz prozor: "Hoćeš da te povezem, ljepotice? Ne plači, nije vrijedan." Ona je ubrzala. Golf je ubrzao s njom.

Halim nije bio hrabar čovjek, ali je prešao ulicu prije nego što je stigao o tome razmisliti. Stao je pored nje i rekao glasno, kao da se ljuti: "Tu si! Čekam te kod Vijećnice pola sata." Vozač se nasmijao kroz nos i odvezao prema Bistriku. Žena je obrisala lice rukavom. Imala je možda dvadeset tri godine, kratku kosu i izblijedjelu teksas jaknu. Zahvalila mu je i rekla da se zove Amna. Prošetali su do Latinske ćuprije i nazad, i Halim je, na svoje čuđenje, govorio sve vrijeme. Rekao joj je da nikad nije šetao noću sa ženom. Ona se tada prvi put nasmijala. Na uglu svoje ulice zastala je. "Dođite sutra u devet, na isto mjesto. Ispričat ću vam nešto. Ali nemojte se zaljubiti u mene. To ne smijete." Obećao je. Razmijenili su brojeve, za svaki slučaj.

Druge noći došao je pola sata ranije. Ona je stigla tačno u devet i odmah tražila da on priča prvi. Rekao je da nema šta pričati. Živi od tuđih rečenica, prevodi tuđe živote po osam maraka za stranicu, a u šetnjama izmišlja ljude iza prozora: u jednom stanuje penzionisani tramvajdžija koji svake večeri broji tramvaje, u drugom žena koja plete čarape za unuke u Švedskoj. Zaljubljivao se nekoliko puta, ali uvijek u nekoga iz knjige koju je prevodio, i uvijek do posljednje stranice. Amna se glasno nasmijala. "Pa vi niste ni živjeli", rekla je. "Nisam", priznao je. "Zato i pričam tako dugo."

Onda je ona ispričala svoje. Roditelji su joj radili u Linzu, a ona je od desete godine živjela s nanom na Bistriku. Nana je na jedno oko slabo vidjela, a drugom nije vjerovala, i nije puštala Amnu iz kuće poslije mraka. Popodne bi joj Amna čitala novine, a nana bi joj držala ruku na koljenu, da zna da je tu. Kad bi nana zadrijemala, ruka je ostajala, i Amna se po sat vremena nije micala. Prije dvije godine nana je izdala sobu na spratu mladom ljekaru Ahmedu, koji je bio na specijalizaciji na Koševu. Bio je tih, nosio je nani kese s pijace i donosio Amni knjige. Jednom je kupio tri karte za Hasanaginicu u Narodnom pozorištu. Nana je išla s njima i cijelu predstavu držala Amnu za ruku, a s druge strane Ahmedovo koljeno dodirivalo je njeno, i Amna nije čula nijednu riječ s pozornice.

Prošlog juna Ahmed je dobio posao u jednoj bolnici u Freiburgu. Veče prije puta Amna se popela kod njega sa spakovanom torbom i rekla mu da je povede. On ju je posjeo na stolicu, sjeo naspram nje i dugo šutio. Rekao je da nema ništa osim sobe u domu i ugovora na godinu dana. "Vratit ću se za godinu dana", rekao je. "Ako me tada budeš htjela, ženit ću te." U početku je pisao svake sedmice, onda rjeđe, a u januaru je prestao. Prije četiri dana Amna je na Instagramu jedne prijateljice vidjela fotografiju iz bašte na Ferhadiji. U uglu je, nasmijan, sjedio Ahmed. Bio je u Sarajevu. Nije došao i nije se javio. "Zato sam sinoć plakala na mostu", rekla je. "Sad znate sve."

Halim je rekao da mu treba pisati. Ona je odmahnula glavom: neće ona prva, nije ona ta koja je obećala. "Onda ću ja odnijeti pismo", rekao je

Halim, i sam se iznenadio. "Vi ga napišite, a ja ću ga odnijeti. Tako mu nećete pisati prva, nego ćete mu poslati odgovor." Amna ga je pogledala kao da je izmislio vatru. Napisala je pismo na listu iz njegove sveske, naslonjena na ogradu, a on je gledao u vodu da ne vidi riječi. Sutradan ujutro odnio ga je na Grbavicu, Ahmedovim roditeljima. Otvorila mu je majka, s brašnom na rukama, i uzela pismo onako kako se uzima od poštara.

Treće noći Amna je bila vesela kao dijete pred Bajram. Govorila je brzo, držala ga ispod ruke i svakih nekoliko minuta gledala u telefon. "Vi ste tako dobri", rekla mu je dva puta. "Da je on barem malo kao vi." Halim je šutio. Znao je, još od prethodne noći, da je prekršio obećanje, a ona to nije vidjela, jer je gledala pored njega, prema Latinskoj ćupriji. Prošlo je deset, pa jedanaest. Ahmed nije došao. Amna je utihnula, a onda rekla: "Možda pismo nije stiglo." Halim nije rekao da ga je predao u ruke. U ponoć je otišla, ne rekavši hoće li doći sutra.

Četvrtog dana kiša je padala od jutra. Halim je ipak izašao i stao ispod tende zatvorene kafane kod ćuprije. Ona je došla u deset, mokra, bez kišobrana. Ahmed se nije pojavio ni javio. Amna je nazvala njegovu kuću na Grbavici, i majka joj je rekla da mu je pismo ostavila na stolu istog dana. Amna je plakala i govorila da ga mrzi, pa da ga voli, pa da više ništa ne zna. Halim joj je dao svoju jaknu. Onda je, jer više nije imao šta izgubiti, rekao: "Amna, ja vas volim. Od prve noći. Znam da ste mi zabranili."

Dugo ga je gledala. Kiša je kapala s tende između njih. "Zašto mi to niste rekli prije?", pitala je napokon, tiho. "Bili ste zauzeti", rekao je. Nasmijala se kroz suze. Onda je rekla nešto što nije očekivao: da bi ga možda mogla voljeti, ako joj da vremena, jer je Ahmed otišao, a on je tu, i jer je za četiri noći o njoj saznao više nego Ahmed za dvije godine. "Smijem li ti reći ti?", pitala je. Smjela je.

Kiša je prestala. Krenuli su uzvodno i pričali kao djeca koja planiraju ljeto. Ona će dovesti nanu, a nana će dobiti sobu s prozorom prema rijeci.

On će prevoditi u kuhinji. Nana će i njega držati za ruku dok joj čitaju novine, a kad zadrijema, ni on se neće smjeti micati. Halim se smijao glasnije nego za sve četiri godine u Sarajevu. U izlogu jedne zatvorene radnje ugledao je dvoje ljudi pod jednom jaknom i trebao mu je trenutak da shvati da je jedan od njih on.

Na Latinskoj ćupriji stajao je muškarac u svijetloj jakni, s putnom torbom kraj nogu, i gledao prema Bistriku. Amna je stala. Ruka joj je skliznula s Halimove. "Ahmede", rekla je, sasvim tiho, a onda glasno. Muškarac se okrenuo. Ona je potrčala. On je ispustio torbu na mokri kamen i dočekao je raširenih ruku.

Onda se, usred zagrljaja, otrgla i potrčala nazad. Zagrlila je Halima oko vrata, poljubila ga, brzo i nespretno, rekla "Oprosti" i vratila se na most. Otišli su prema Bistriku pod Ahmedovom jaknom. Halimova je ostala na njoj. Stajao je na obali dok se ćuprija nije ispraznila, a onda još malo.

Ujutro je stigla poruka. Bila je duga, puna grešaka. Ahmedu su u Minhenu ukrali telefon, a na Bistrik nije htio doći praznih ruku, prije nego što dobije ugovor za stan u Freiburgu, s jednom sobom za nanu. Pismo je pročitao tek sinoć, kad se vratio od brata iz Mostara. "Jaknu ću ti vratiti", pisala je Amna. "I dođi na svadbu. Nana te već voli, a nikad te nije vidjela." Halim je poruku pročitao nekoliko puta. Napisao je: "Budi sretna, Amna." Onda je izbrisao ime, pa ga ponovo napisao, i poslao.

Te večeri opet je izašao u šetnju. Rijeka je bila mutna od kiše. Kod Ćumurije Zijah je zatvarao kiosk, i kad ga je ugledao, prvi put za četiri godine rekao mu je nešto osim cijene. "Šta je, komšija? Nema je večeras?" Halim je zastao. "Nema", rekao je, i kupio novine koje mu nisu trebale, samo da ostane još malo.

LJUBAVNE PRIČE · 7 MIN ČITANJA

Ono što je rekao vjetar

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/ono-sto-je-rekao-vjetar/

Moja kćerka Mia misli da sam se sankati naučila kao dijete, na brijegu iza bakine kuće na Palama. Ne ispravljam je. Naučila sam se sankati sa dvadeset godina, na Jahorini, one zime kad je usred januara nestalo gasa i pola Sarajeva se grijalo na grijalice, a naučio me čovjek za kojeg se nisam udala. Nisam s njim ni bila, ako se pod tim misli ono što ljudi obično misle. Bilo je samo nekoliko spuštanja niz jedan brijeg i dvije riječi za koje ni danas ne znam ko ih je izgovorio.

Stric je imao malu drvenu vikendicu ispod staze, s peći na drva i tri kreveta na spratu. Moja sestra od strica Vesna došla je iz Sarajeva s dvoje prijatelja s fakulteta. Jedan od njih bio je Srđan, student arhitekture na četvrtoj godini, visok i šutljiv, s kapom koju mu je isplela majka. Govorio je malo i gledao ljude kao da im mjeri sobe. Ja sam tada studirala engleski na Palama i bojala sam se svega što klizi: skija, leda, stepenica u studentskom domu.

Iza vikendice spuštao se dug brijeg sve do šumskog puta, i djeca iz okolnih kuća sankala su se po njemu od jutra do mraka. U drvarnici su visile stričeve stare drvene sanke s crvenim klizačima. Trećeg dana Srđan ih je skinuo s klina, otresao paučinu i rekao: "Ajmo." Rekla sam da me strah. "Baš zato", rekao je. Sjela sam naprijed, on iza mene, i njegove ruke držale su uže pored mojih.

Prvih nekoliko metara bilo je podnošljivo. Onda se brijeg nagnuo, sanke su poskočile i svijet se pretvorio u bijelu buku. Vjetar mi je udarao u lice, snijeg mi je ulazio u oči i za kragnu, a borovi s obje strane slili su se u jednu tamnu traku. Vrištala sam, mislim. I baš tamo, na najstrmijem dijelu, gdje sam bila sigurna da ćemo završiti među drvećem, iza mene ili iz samog vjetra začulo se: "Volim te, Isidora."

Sanke su stale u smetu na dnu. Sjedila sam bez daha, a Srđan je ustao, otresao snijeg s kape i pogledao prema hotelima, kao da provjerava hoće li padati. "Jesi živa?", pitao je. Gledala sam mu lice. U njemu nije bilo ničega, ni osmijeha ni stida, samo crveni obrazi i snijeg u obrvama. U borovima iznad nas vjetar je još hučao, a ja sam od djetinjstva znala da taj vjetar od svakog zvuka može napraviti šta hoće: tvoje ime, lavež psa, majčin glas iz kuhinje. "Hoćemo još jednom?", pitao je. "Hoćemo", rekla sam, iako sam se tresla.

Do vrha smo sanke vukli dvadeset minuta. Srđan je pričao o tome hoće li autobus za Pale ići s lancima, o hotelu u kojem je nestalo struje i o novim apartmanima pored puta, koji su, po njemu, bili loše građeni. O drugom ništa. Drugi put, na istom mjestu, čula sam iste riječi. Treći put također. Do petog spuštanja više se nisam bojala brijega. Bojala sam se da će prestati.

Tih dana postala sam neko koga nisam poznavala. Budila sam se i prvo gledala kroz prozor ima li vjetra. Za doručkom sam Srđana, kao usput, pitala hoćemo li na sanke, a Vesna me gledala čudno, jer je pamtila kako sam jednom plakala na klizalištu u Skenderiji. Uveče smo sa stricem igrali remi, Vesna je pržila uštipke, a Srđan je pobjeđivao sve redom i rezultate upisivao u svesku sitnim slovima. Kasnije sam ležala na spratu, slušala vjetar u dimnjaku i svaki nalet mi je zvučao kao da će nešto reći.

Jednog jutra, dok su svi spavali, uzela sam sanke sama. Popela sam se, sjela i odgurnula se. Nagib, buka, snijeg i borovi bili su isti. Na najstrmijem dijelu zadržala sam dah i slušala. Ništa. Samo vjetar, a vjetar nije govorio ništa. Na dnu sam dugo sjedila u snijegu, sve dok me dječak iz susjedne vikendice nije pitao jesam li se udarila. Rekla sam da nisam. Vratila sam sanke u drvarnicu i nikome ništa nisam rekla.

Tog popodneva spustila sam se ponovo sa Srđanom, i na istom mjestu opet sam čula: "Volim te, Isidora." Na dnu sam ga uhvatila za rukav. "Srđane, jesi li ti..." "Šta?" Gledao me onim svojim pogledom koji mjeri. Iza njega vjetar je dizao snijeg sa smetova i nosio ga prema šumi. "Ništa",

rekla sam. "Hladno mi je." "Onda idemo na čaj", rekao je i uzeo mi uže iz ruke.

Posljednje večeri ostali su gledali vijesti o gasu, a stric ih je komentarisao glasnije od spikera. Izašla sam na terasu. Vjetar se spuštao s vrha i nosio sitan snijeg koji je pekao lice. Stajala sam naslonjena na ogradu i gledala svjetla na stazi. Onda se iz mraka, sa strane drvarnice ili iz samog vjetra, začulo: "Volim te, Isidora." Nije bilo sanki, nije bilo brijega ni brzine u kojoj bi se glas mogao sakriti. Nisam se okrenula. Nasmijala sam se, bogzna kome. Kad sam ušla, Srđan je sjedio za stolom i miješao karte. Ruke su mu bile crvene od hladnoće, ali u toj kući svima su bile crvene.

Sutradan je otišao. Dobio je posao u jednom projektnom birou u Ljubljani i morao je biti tamo u ponedjeljak. Stric ga je odvezao do autobuske stanice u Lukavici. Pored auta mi je pružio ruku. "Pazi na sanke", rekao je. Cijelu tu zimu i dio proljeća čekala sam poruku na svojoj staroj Nokiji. Stigla je samo jedna, od Vesne: Srđan pozdravlja sve.

Završila sam fakultet i danas predajem engleski u osnovnoj školi na Palama. Udala sam se za Boška, mirnog električara koji u kući popravi sve i nikad ne pita na šta mislim kad gledam kroz prozor. Imamo dvoje djece. Jednom, prije nekoliko godina, našla sam Srđana na Facebooku: Ljubljana, žena, veliki sivi pas, fotografije zgrada. Napisala sam mu: "Jesi li ti to rekao, onda na Jahorini?" Gledala sam poruku dok se ekran nije zatamnio, a onda sam je izbrisala slovo po slovo. Nisam imala osjećaj da ikoga izdajem. Nije bilo šta izdati. Bilo je samo pitanje koje se poslije toliko godina nikome ne postavlja.

Prošlog januara bili smo na Jahorini s djecom. Hoteli su novi, put je širi, a stričevu vikendicu odavno su kupili neki ljudi iz Beograda. Ali brijeg iza nje i dalje je tu, i djeca se i dalje sankaju po njemu. Mia je htjela da se spustim s njom. Boško je ostao gore sa sinom i termosom. Sjela sam iza nje, kao što je Srđan nekad sjedio iza mene, i držala uže pored njenih malih ruku u rukavicama.

Brijeg se nagnuo, sanke su poskočile i svijet se pretvorio u bijelu buku. Na najstrmijem dijelu sagnula sam se prema njenoj kapi. Na dnu se Mia okrenula, sva u snijegu, razrogačenih očiju. "Mama, jesi li ti nešto rekla?" Iznad nas vjetar je hučao u borovima, kao i uvijek. "Nisam", rekla sam. "To je vjetar." Pogledala me sumnjičavo, a onda zgrabila uže. "Hoćemo još jednom?" "Hoćemo."

LJUBAVNE PRIČE · 7 MIN ČITANJA

Doplata do Mostara

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/doplata-do-mostara/

Dvadeset dvije godine bušim karte na pruzi od Sarajeva do Mostara i za to vrijeme vidjela sam više ljubavnih priča nego sve žene iz moje zgrade u svim serijama zajedno. Većina počne ljeti, kad u Sarajevu u voz uđu turisti s rancima i fotografišu sve osim stanice, a završi se na peronu u Mostaru, poljupcem i razmjenom brojeva koje niko nikad ne nazove. Ova moja počela je u oktobru, u drugom vagonu, oko jednog sjedišta, i niko u njoj nije imao ranac.

On je ulazio u Sarajevu i izlazio u Jablanici. Radio je u elektrani, na održavanju, nosio je termos koji je pamtio još bivšu državu i svako jutro rješavao ukrštenicu iz novina, olovkom, bez gumice. Zvao se Mirzet, to sam saznala iz mjesečne karte. Ona je ulazila u Sarajevu i išla do kraja, do Mostara, gdje je s jednom firmom obnavljala kamene fasade na Kujundžiluku. Imala je vunenu kapu, ruke ispucale od kreča i u torbi uvijek mandarine. Zvala se Zana. I to iz mjesečne karte. Moj posao ima svoje prednosti.

Oboje su htjeli isto mjesto: sjedište uz prozor na strani prema rijeci, u drugom vagonu, prvi red iza vrata. Prve sedmice ko je prvi došao, njegovo je bilo. Mirzet je počeo dolaziti dvadeset minuta prije polaska. Zana je počela dolaziti pola sata prije. Onda je on donio kafu iz automata na stanici i ostavio je na sjedištu kao peškir na plaži, a ona je kafu pažljivo premjestila na stočić i sjela. Oboje su tražili da ja presudim. Rekla sam da je karta bez rezervacije, gospodo, i otišla u treći vagon, da mi ne vide lice.

Mir su sklopili sami, negdje kod Tarčina, drugog ponedjeljka. Čula sam samo kraj. Do Jablanice sjedi on, od Jablanice ona. Mašinovođa Pero, kad sam mu to ispričala na kafi u Mostaru, rekao je da je čovjek budala, jer je ženi upravo poklonio cijeli kanjon. Od Jablanice do Mostara najljepši je dio pruge: Grabovica, Drežnica, tuneli jedan za drugim i Neretva duboko dolje, zelena kao da ju je neko obojio. Mirzet to nikad

nije vidio iz voza. Njemu su od pruge ostali Bradina, tunel i jezero kod Konjica, što nije malo, ali nije ni kanjon. Pero je rekao budala. Ja sam rekla da je u mom poslu to često isto što i zaljubljen.

Popodne se sve ponavljalo obrnuto. Zana bi ušla u Mostaru i sjela na njegovo mjesto, a on bi ušao u Jablanici, umoran, s kacigom zakačenom za torbu, i sjeo preko puta. I ona bi mu ispričala kanjon. Ne kao turistički vodič, nego kao neko ko donosi vijesti iz sela u kojem on nikad nije bio. "Danas je kod Grabovice voda bila boje flaše od kisele vode." "Danas je na Drežnici magla stajala do pola brda, a iznad nje sunce, kao da neko drži poklopac." "Danas sam vidjela pastrmku. Lažem, nisam, ali voda je bila takva da sam je mogla vidjeti." On bi slušao i klimao. Nikad nije rekao da će doći da vidi. Ja sam prolazila s kliještima i usporavala.

U januaru je na Ivan sedlu napadao snijeg i voz je stao ispred tunela na sat i deset minuta. Ljudi su zvali kućama, gunđali i jeli sendviče. Mirzet je otvorio termos, Zana je ogulila mandarine, i dali su i meni jednu šoljicu, jer sam stajala pored njih kao da provjeravam karte koje sam već provjerila. Pričali su o svemu: o kamenu koji se ne smije čistiti pijeskom pod pritiskom, o turbinama koje drukčije zvuče kad je voda visoka, o tome kako se pravi dobar burek i ko u Sarajevu laže da ga pravi. Samo o sebi nisu pričali. Tri mjeseca, i niko nikome nije tražio broj telefona. Pero i ja smo se kladili dokad. Ja sam rekla do mog rođendana u martu. Pero je rekao nikad.

U maju je Zana prestala dolaziti. Prvi dan Mirzet je do Jablanice sjedio na svom mjestu i gledao u ukrštenicu, a nije upisao nijedno slovo. Treći dan je na peronu pitao Peru je li se nešto desilo na pruzi. Sedmi dan je sjeo preko puta, kao da mjesto uz prozor više nije njegovo. Osmi dan je pitao mene. Pitao je onako kako muškarci pitaju za ženu, kao da ga zanima red vožnje: da nije, možda, bilo neke promjene kod putnika za Mostar.

Kovertu sam nosila u džepu uniforme osam dana. Zana mi ju je dala posljednjeg jutra, na peronu u Mostaru, i rekla: za čovjeka s ukrštenicom, ako pita. Ako ne pita, bacite je. Kad sam je pitala zašto mu je ne da sama,

rekla je da je sedam mjeseci čekala da je on pita za broj i da sad neće ona njega. Firma je zbog roka radnicima za posljednji mjesec iznajmila sobe u Mostaru i ona više nije putovala. Ja kovertu nisam bacila, ali je nisam ni dala. Čekala sam da pita. U svom poslu naučila sam da čovjeku koji ne pita ne treba ni pismo. Dala sam mu je kod Konjica.

Otvorio ju je odmah, ne krijući se od mene, što je bilo pametno, jer bih ionako vidjela. Unutra su bili jedna rečenica i broj telefona. Rečenicu znam napamet, jer sam je, priznajem, pročitala prije njega, na kafi u Mostaru, osam dana ranije: Ti nikad nisi vidio Drežnicu. Mirzet je dugo gledao u papir. Onda je izvadio telefon i nazvao, ali ne nju. Nazvao je šefa u elektrani i rekao da danas neće doći, da ima temperaturu. Nije imao temperaturu. Imao je kartu do Jablanice.

Kad smo prošli Jablanicu, prišao mi je s novčanikom u ruci i tražio doplatu do Mostara. Napisala sam mu kartu polako, ljepšim rukopisom nego inače, i rekla mu: konačno. Nije pitao šta konačno. Sjeo je na Zanino mjesto, uz prozor, i prvi put vidio ono što mu je sedam mjeseci pričala. Gledala sam ga s vrata vagona. Kod Grabovice voda je bila zelena. Na Drežnici nije bilo magle. Mirzet je gledao kroz prozor, ali po licu sam mu vidjela da ne gleda kanjon, nego ga provjerava, kao čovjek koji čita pismo koje mu je neko već jednom pročitao naglas.

Šta je bilo u Mostaru, ne znam. Ja ostajem u vozu, to je pravilo moje struke. Znam samo da je popodnevnim vozom iz Mostara ušlo dvoje ljudi koji su se svađali oko istog sjedišta uz prozor, s tom razlikom što je svako od njih tjerao drugog da sjedne. Opkladu nije dobio niko, ni ja ni Pero, i oboma nam je bilo drago.

Sad putuju subotom, i to ne poslom. Sjede u drugom vagonu, prvi red iza vrata, i svaki put počnu ispočetka: ko će uz prozor. Kad stignem do njih, pruže mi karte i oboje me gledaju, kao da ću ja konačno presuditi. "Karta je bez rezervacije, gospodo", kažem i bušim obje. Pa odem u treći vagon, da mi ne vide lice.

LJUBAVNE PRIČE · 9 MIN ČITANJA

Najduža poruka

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/najduza-poruka/

Imala sam devetnaest godina kad sam napisala najdužu poruku u svom životu. Pisala sam je od jedanaest navečer do četiri ujutro, na telefonu, u sobi na spratu naše kuće u Kreševu, dok su napolju u šljiviku cvrčali zrikavci, a moja sestra Nina, godinu mlađa, spavala u krevetu do zida s osmijehom djevojke kojoj je sve lako. Nini je sve i bilo lako. Ja sam vježbala klavir na starom pianinu u dnevnoj sobi i maštala da ću jednog dana stati ispred orkestra, a da mi se ruke ne tresu. To nisam govorila nikome.

Nina je tog ljeta hodala s Lovrom, dobrim, zanesenim momkom iz donjeg kraja grada, koji je studirao u Sarajevu i pisao tekstove za jedan bend za koji niko nije čuo. Jedne julske subote Lovro je na večeru doveo prijatelja s fakulteta. Arman je imao dvadeset sedam godina, bio je iz Sarajeva, dvije godine je živio u Londonu i došao je u Kreševo prodati kuću koju mu je ostavio amidža, iznad grada, prema šumi. O svemu je govorio kao da je to vidio već dvaput i da mu je oba puta bilo dosadno. Za stolom je jedini primijetio da na pianinu stoji Brahms, a ne pjesmarica, i pitao je ko to svira. Rekla sam da ja. Pitao je zašto. Do tada me to niko nije pitao.

Tri dana sam ga gledala kako sjedi u našoj bašti, kako odbija rakiju i pije vodu s limunom, kako se smije Lovrinim tekstovima tako da Lovro to ne primijeti. Četvrte noći sam pisala. Obraćala sam mu se s vi, jer je bio stariji i jer mi se činilo da tako pišu žene u knjigama. Napisala sam da znam da ne bih smjela, da će me sutra biti stid i da mi je svejedno. Napisala sam da sam ga čekala prije nego što sam znala da postoji. Napisala sam da ne tražim ništa, osim da mi kaže, makar jednom, da je to pročitao. Brisala sam i pisala ispočetka. U četiri i dvanaest pritisnula sam pošalji, ugasila telefon i ležala slušajući kako pijetlovi u selu iznad nas, jedan za drugim, počinju dan.

Poruka je bila viđena u četiri i dvadeset. Odgovora nije bilo ni tog dana ni sutradan. Trećeg dana poslije podne Arman je došao sam. Našao me je u voćnjaku iza kuće, gdje sam skupljala opale šljive u lavor, jer nisam znala šta bih drugo radila s rukama. Stao je na dva koraka od mene, u bijeloj košulji, s rukama u džepovima.

"Pročitao sam", rekao je. "Dvaput. To je najljepše što mi je iko napisao, i zato vam dugujem pošten odgovor." Govorio je mirno i ljubazno, kao ljekar koji saopćava dijagnozu pacijentu kojeg više neće vidjeti. Rekao je da on nije čovjek za takvu poruku. Da bih mu za mjesec bila draga, a za godinu dosadna, i da bi me onda povrijedio, jer on to uvijek uradi. Da ću ja voljeti još mnogo puta, i bolje. I da naučim biti opreznija, jer neko drugi na njegovom mjestu ne bi bio ovako pristojan. Nisam rekla ništa. Gledala sam šljivu u svojoj ruci, koja je bila prezrela i pukla mi je među prstima.

Moj rođendan bio je dvadeset osmog augusta. Mama je postavila stolove u dvorištu, otac je pekao janje, došla je pola ulice. Lovro je doveo Armana, iako Arman nije htio doći, i to se vidjelo. Možda je zato cijelo veče plesao s Ninom. Šaptao joj je nešto na uho, ona se smijala glasnije nego inače, a Lovro je stajao kod roštilja i okretao komad mesa koji je odavno bio pečen. Oko ponoći Lovro je pozvao Armana da izađu do kapije. Nisu se potukli. Bilo je gore od toga: Lovro je rekao nešto tiho, Arman je odgovorio nešto još tiše i nasmijao se, a Lovro se okrenuo i otišao niz ulicu, bez jakne, i nije se vratio.

U septembru je Lovro otišao bratu u Kanadu i Armana više nikad nije nazvao. Nina je plakala do novembra, a na proljeće se zaručila s policajcem iz Kiseljaka koji je imao lijepe zube i nikakve tekstove. Arman je amidžinu kuću prodao preko agencije i nije došao ni na potpisivanje. Prije nego što su je predali novim vlasnicima, jedno popodne sam se popela do nje. Komšinica mi je dala ključ ispod saksije. U praznoj sobi ostale su njegove knjige, koje nije htio nositi. Listala sam ih i u jednoj, zbirci eseja nekog engleskog pisca, našla podvučene rečenice koje mi je izgovorio u voćnjaku, gotovo riječ po riječ. Sjela sam na pod i smijala se

dok nisam zaplakala. Odbio me je citatom.

Dvanaest godina kasnije stajala sam ispred orkestra u Beču i ruke mi se nisu tresle. Diplomirala sam dirigovanje u Sarajevu, dobila stipendiju za Beč i pet godina bila asistentica jednom starom maestru koji je vikao na sve osim na mene. Udala sam se za Konrada, violistu iz istog orkestra, dvadeset godina starijeg od mene, mirnog čovjeka koji mi svako jutro stavlja čaj pored partiture i nikad ne traži više nego što mu mogu dati. Moje ime pisalo je na plakatima po tramvajskim stanicama: Dora Matić, Brahms, Druga simfonija, gala koncert za kraj sezone.

Vidjela sam ga na prijemu poslije koncerta, u foajeu, s čašom koju nije pio. Imao je trideset devet godina, sijede na sljepoočnicama i isto tamno odijelo kao svi muškarci u toj sali. Radio je, saznala sam kasnije, za neku konsultantsku firmu u prvom okrugu, a na koncert ga je doveo klijent. Gledao me je kao da se pokušava sjetiti gdje me je vidio, a onda se sjetio, i vidjela sam kako mu se lice mijenja. Prišla sam mu ja. Pružila sam mu ruku, pitala ga za zdravlje i za London i predstavila mu Konrada. Bila sam ljubazna. To je bilo najteže što sam te večeri dirigovala.

Poslije toga počeo je dolaziti. Na probe, u zadnji red prazne sale, odakle je mislio da ga ne vidim. Na prijeme na koje nije bio pozvan. Slao je kratke, uljudne poruke, i ja sam odgovarala kratko i uljudno. A onda je jedne noći u novembru, u četiri i nešto, zasvijetlio telefon na mom noćnom ormariću. Konrad je spavao. Poruka je bila duga. Obraćao mi se s vi. Napisao je da zna da ne bi smio, da će ga sutra biti stid i da mu je svejedno. Napisao je da me je čekao dvanaest godina, a da nije znao da čeka. Napisao je da ne traži ništa, osim da mu kažem, makar jednom, da sam to pročitala.

Nisam odgovorila. Čitala sam je u tramvaju, u pauzi probe, u kuhinji dok se kuhala voda. Trećeg dana poslije podne, dok je Konrad držao čas studentima, neko je pozvonio na vrata našeg stana u četvrtom okrugu. Otvorila sam s telefonom u ruci, jer sam je upravo opet čitala, i nisam stigla obrisati oči. Arman je stajao na pragu bez kaputa, iako je napolju

padala ledena kiša. Vidio je telefon. Vidio je moje oči. Mislio je, znam, da je pobijedio.

Pustila sam ga u predsoblje, ne dalje. "Pročitala sam", rekla sam. "Dvaput. Više nego dvaput. To je najljepše što mi je iko napisao, i zato vam dugujem pošten odgovor." Vidjela sam da je prepoznao rečenicu. Rekla sam mu da mu ne zamjeram voćnjak. Bio je pošten prema djevojci od devetnaest godina koja nije znala ništa, i ta djevojka je to preživjela i od toga napravila ženu koja zna stati pred osamdeset muzičara. Ali tada sam bila niko, kći iz jedne kuće u Kreševu, i nije me htio. Sad sam ime na plakatu, i ne znam hoće li sad mene ili plakat.

Onda sam mu rekla i ono što nisam htjela reći, jer ne znam lagati, a morala bih lagati kad bih to prešutjela. Djevojka iz voćnjaka nije otišla nikud. Još je tu i još sluša kad on govori. Ali ja imam muža koji mi svako jutro stavlja čaj pored partiture i koji nikad nije tražio da ga volim više nego što mogu. Ostajem s njim. Ne zato što moram, nego zato što sam to izabrala, svojom rukom, kao što sam nekad svojom rukom pritisnula pošalji. "I molim vas da više ne dolazite na probe", rekla sam. "Zadnji red se s podija dobro vidi."

Tada se u bravi okrenuo ključ. Konrad je uvijek dolazio deset minuta ranije nego što je najavio. Ušao je mokar, s kesom mandarina, i zastao kad je u predsoblju vidio stranog čovjeka. "Konrade", rekla sam, "ovo je jedan stari poznanik iz Kreševa. Upravo je krenuo." Arman se lagano naklonio Konradu, pogledao me još jednom i izašao na kišu bez kaputa, a ja sam slušala njegove korake niz stepenice dok se nisu izgubili.

Konrad je spustio mandarine na sto i pitao je li sve u redu. Rekla sam da jeste. Telefon sam spustila ekranom nadolje na partituru koju smo sutra trebali probati i otišla u kuhinju staviti vodu za čaj, jer je te večeri bio red na mene.

LJUBAVNE PRIČE · 8 MIN ČITANJA

Ljubavne priče na strani B

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/ljubavne-price-na-strani-b/

Nana je ploču čuvala u jastučnici, između dva uštirkana čaršafa, na dnu ormara koji je mirisao na sapun i dunje. Našla sam je u aprilu, kad smo mama i ja praznile njen stan na Slatini, mjesec dana poslije dženaze. Bila je teška kao tanjir i crna kao ugalj, sa sitnom pukotinom koja je išla od ruba prema sredini. Na jednoj strani bila je štampana etiketa: Kad ja pođoh na Bembašu, pjeva Hivzo Turbić, uz pratnju harmonike i violine. Na drugoj strani etiketa je bila prazna. Samo je neko olovkom, sitnim kosim slovima, napisao: Za H., Tuzla, 1957.

Mama je okretala ploču u rukama kao da je vrela. Nana nikad nije imala gramofon. Nije pjevala ni na svadbama, ni na sijelima, ni u kuhinji, a kad bi neko na televiziji zapjevao sevdalinku, ustala bi i otišla staviti vodu za kafu. "Možda je od nekog iz fabrike", rekla je mama, jer je nana trideset godina radila u fabrici soli i sve što mama nije znala objasniti dolazilo je odatle. Ja radim kao tonski tehničar na jednom malom tuzlanskom radiju, i kad sam ploču stavila u torbu, mama nije rekla ništa. Samo je gledala kako je umotavam u šal.

Za ploču od sedamdeset osam obrtaja trebao mi je gramofon kakav više niko nema. Našla sam ga kod čika Avdije, koji subotom na buvljaku prodaje stare radio-aparate i nikome ne da da ih dira. Meni je dao, kad je vidio etiketu. Rekao je da je Hivzo Turbić pedesetih pjevao u jednoj kafani blizu Trga slobode i da je imao glas od kojeg su konobari zaboravljali naplatiti. Onda je nestao, rekao je čika Avdija, kako su tada nestajali pjevači: oženio se i ućutao. Gramofon mi je posudio na sedmicu dana, pod uslovom da mu donesem snimak.

Snimala sam noću, poslije zadnje emisije, kad u studiju ostanemo samo ja i automat koji pušta muziku do jutra. Strana A bila je izgrebana, ali čitava. Program za čišćenje skidao je pucketanje sloj po sloj, kao kad se sa zida skida stara boja, i ispod njega se pojavio glas. Bio je to mlad muški

glas, visok, malo hrapav na dugim tonovima, i pjevao je Bembašu kao da mu je neko upravo rekao nešto smiješno pa se trudi ostati ozbiljan. Pustila sam je pet puta. Onda sam okrenula ploču.

Pjesmu sa strane B nikad nisam čula. Nije je bilo ni u jednoj zbirci, ni na jednom snimku, ni u pjesmarici koju je mama čuvala još od muzičke škole. Počinjala je violinom, samom, kao da neko tiho otvara vrata, a onda je ušao isti glas, samo bez smijeha: Habiba, so na usnama, ko te voli, gorko voli. Moja nana se zvala Habiba. Pjesma je imala tri strofe. Na sredini treće, tačno tamo gdje je pukotina presijecala brazdu, igla je preskakala. Sekunda i po tišine, pa posljednji akord. Pokušala sam sve što znam. Brazde tu više nije bilo. Ono što je stajalo u toj sekundi i po otišlo je s pukotinom.

O Hivzi Turbiću internet je znao malo: tri ploče između pedeset pete i pedeset osme, naslovi bez godina i jedna fotografija mutna kao kroz paru. I jedan komentar, star četiri godine, ispod snimka Bembaše u izvedbi neke druge pjevačice: Ovo je pjevao i moj djed Hivzo Turbić. Ako iko ima njegov snimak, molim vas, javite se. Kod kuće nemamo nijedan. Selim. Napisala sam mu u dva ujutro. Odgovorio je za četiri minute, kao da je četiri godine sjedio pored telefona. Bio je štimer klavira u Sarajevu. U subotu je stigao prvim autobusom.

Bio je visok i mršav, s platnenom torbom preko ramena i rukama kojima nije znao šta će dok ne dotaknu nešto što zvuči. Iz torbe je izvadio drvenu kutiju sa svojim slušalicama. Rekao je da ne vjeruje tuđim slušalicama, kao što ne bi vjerovao tuđem čekiću. U studiju sam mu pustila Bembašu. Slušao je zatvorenih očiju, i kad je pjesma završila, nije ih odmah otvorio. "Tako je pjevao i kad je bio star", rekao je. "Samo tiše. I samo u kupatilu." Djed je, pričao je, pedeset osme otišao u Sarajevo, oženio se i trideset godina radio kao knjigovođa u fabrici duhana. O pločama nije pričao nikad. Kad bi ga unuci pitali je li istina da je pjevao, rekao bi da je to bio neki drugi čovjek.

Onda sam pustila stranu B. Selim se nije pomjerio do drugog stiha. Na drugom stihu počeo je pjevušiti, prije glasa s ploče, pola takta ranije, kao čovjek koji put zna napamet. Skinuo je slušalice i pogledao me. Tu melodiju, rekao je, djed je pjevušio svako jutro dok se brijao, bez riječi, uvijek do istog mjesta i onda ispočetka. Kad su ga pitali šta je to, govorio je: jedna pjesma koju sam dao. Niko nije znao kome. Pitala sam kako se zvala njegova nana. "Mersa", rekao je. "A tvoja?" Pokazala sam mu etiketu i ono H. olovkom. Dugo smo šutjeli, svako sa svojom nanom.

Nismo znali ništa. Znali smo samo da je nana pedeset sedme imala dvadeset godina i radila u fabrici soli, da se pedeset osme udala za mog djeda, rudara s Kreke, i da nikad nije imala gramofon. Znali smo da je Hivzo iste te godine otišao u Sarajevo i ućutao. Ostalo je bila pjesma, i to bez kraja. Selim je pitao može li čuti mjesto s pukotinom. Pustila sam mu ga pet, deset puta. Svaki put je pjevušio preko praznine, jer melodiju je znao, djed mu ju je ponavljao svako jutro, ali riječi nije imao. Tada sam se sjetila mame.

Nazvala sam je u podne i rekla joj da sluša. Selim je, malo postiđen, pjevušio u moj telefon posljednji stih bez riječi, onako kako ga je slušao iznad lavaboa. S druge strane nastala je tišina tako duga da sam pomislila da je veza pukla. Onda je moja mama, koja ne pjeva ni na rođendanima, zapjevala tiho i promuklo, kao da se boji nekoga probuditi: pjevaj, dušo, kad me nema. To joj je, rekla je poslije, nana pjevala svako veče dok ne zaspi. Samo taj jedan red, uvijek isti, na melodiju koju mama nikad nigdje drugo nije čula. Mislila je da je to neka stara pjesma iz nanina sela.

Mama je obećala da će doći u studio u sedam. Do tada smo Selim i ja hodali po gradu. Ručali smo ćevape blizu Trga slobode, a onda otišli do slanih jezera, praznih u oktobru, s ugašenim tuševima i zaključanim kioscima. Selim je spustio ruku u vodu i polizao prst, ozbiljno, kao da štima klavir. Rekao je da je voda slana i da sad zna odakle djedu prvi stih. Nasmijala sam se, a on me gledao kao da je čuo ton koji je dugo tražio. Pitao me zašto pjevušim kad mislim da me niko ne čuje. Nisam znala da pjevušim.

U sedam je došla mama, u svom najboljem kaputu, kao za pregled kod doktora. Stala je pred mikrofon i rekla da ne zna pjevati. Onda je, kad sam joj dala znak, otpjevala onaj red tri puta, svaki put malo glasnije. Selim je stajao iza stakla s rukama u džepovima. Kad je mama izašla, odmjerila ga je od glave do pete i rekla mi, dovoljno glasno da on čuje, da nana nikad nije vjerovala muškarcu s ružnim rukama.

Mamin glas sam ugradila u onu sekundu i po praznine. Trebala su mi dva sata da ga spustim na isti ton, da mu dodam isto pucketanje i da se ne čuje šav. Onda smo sjeli, nas troje, i pustila sam pjesmu od početka. Violina, vrata, glas mladog čovjeka koji se ne smije. Habiba, so na usnama. Tri strofe. Na sredini treće glas je za trenutak postao stariji i niži, ženski, malo nesiguran, i otpjevao ono što je neko pedeset sedme dao, a neko skoro sedamdeset godina čuvao u jednom redu. Mama je gledala u pod. Selim je gledao u mene. Niko nije rekao ništa dok nije zapucketao kraj.

Zadnji autobus za Sarajevo polazio je u devet. Odvezla sam Selima do stanice i dala mu USB s pjesmom, a on je meni dao svoju vizitku, kao da je nemam. Rekao je da u Sarajevu ima djedov klavir, raštiman već dvadeset godina, i da ga je čuvao za neku posebnu priliku. Autobus je krenuo. Negdje kod Živinica stigla mi je poruka od tri riječi: ko te voli. Znala sam kako stih ide dalje. Odgovorila sam mu da ovaj put ne mora gorko.

LJUBAVNE PRIČE · 9 MIN ČITANJA

Maslačak s kuhanim jajetom

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/maslacak-s-kuhanim-jajetom/

Jelovnik aščinice Behar na Bistriku svako jutro kucala je žena koja u Behar nikad nije ušla kao gošća. Fehim Čaušević, vlasnik, govorio je da je to najpametniji dogovor koji je sklopio otkako je od oca naslijedio kazane i dug kod dobavljača. Sumeja Kadrić bi mu do jedanaest sati otkucala i odštampala dnevnu ponudu, na bosanskom i na engleskom, zbog turista koji su silazili s Baščaršije i pitali šta su to klepe. On bi joj zauzvrat dva puta dnevno poslao jelo u sefertasu, starom, od četiri posude. Sefertas je nosio Fehimov unuk Ajdin, student mašinstva, uz strme stepenice jedne kuće u Sagrdžijama, gdje je Sumeja od marta iznajmljivala sobu u potkrovlju.

Ostalo za život zarađivala je kucanjem tuđih riječi. Za jednu prevodilačku agenciju prepisivala je snimke sa sudskih ročišta, studentima kucala diplomske radove, penzionerima molbe za općinu. Plaćali su je kad su se sjetili. Laptop joj je bio star osam godina, a štampač je gutao svaki treći list, pa je naučila izvlačiti papir iz njega s dva prsta, polako, kao kost iz ribe. Dane je provodila za prozorom koji je gledao na krovove i na komad Trebevića, sa slušalicama na ušima i tuđim parnicama u glavi.

Prošlog ljeta nije bila tu. Nena joj je umrla u aprilu, i Sumeja je cijelo ljeto provela u Nišićima, na visoravni iznad Srednjeg, prazneći neninu kuću i odgovarajući komšinicama na pitanje zašto se još nije udala. Asim Mehić bio je sin prvih komšija. Sjećala ga se kao dječaka koji ju je gađao šišarkama, a zatekla ga je kao čovjeka od trideset godina, s ramenima širokim kao vrata od štale, sa četrdeset ovaca, s pčelama i s navikom da šuti dok ne smisli nešto što vrijedi izgovoriti.

U junu, kad se na visoravni tek otvara maslačak, jer gore proljeće kasni mjesec dana za Sarajevom, Asim ju je odveo na livadu iznad sela. Sjeli su u travu, i on je, ne gledajući je, ispleo vijenac od maslačaka i stavio joj ga na glavu. Rekao je da je maslačak prvo zelje koje izađe iz zemlje poslije

zime i da ga je njegova majka svakog proljeća brala za salatu s kuhanim jajetom, da se krv probudi. Onda je, istim glasom, rekao da bi je oženio kad okopni snijeg i kad se ojagnje ovce, ako ona hoće čekati. Sumeja je rekla da hoće. Vijenac je osušila između listova jedne knjige i donijela ga u Sarajevo.

Cijelu jesen i zimu zvao ju je svake večeri u devet, sa starog telefona koji je u štali držao u najlonskoj kesi, da mu ne naudi vlaga. Razgovori su bili kratki. Asim je javljao koliko je snijega palo, koja se ovca razboljela i da je mislio na nju, tim redom. U decembru joj je poslao i pravo pismo, na četiri strane. A onda se u martu, u jednoj sedmici, sve pomaklo. Gazdarica na Hrasnom podigla je kiriju, i Sumeja se preselila u Sagrdžije. Dva dana kasnije, u gužvi u tramvaju na Marijin Dvoru, neko joj je izvukao telefon iz džepa jakne. U njemu je bio Asimov broj, jedini primjerak. Napamet ga nije znala. Na internetu ga nije mogla naći, jer Asim nije imao ni profil ni namjeru da ga ikad otvori.

Napisala mu je pismo na jedinu adresu koju je imala: Nišići, kuća Mehića, za Asima. Novi broj napisala je na kraju krupnim ciframa i podvukla ga dvaput. Prošla je jedna sedmica, pa druga. Telefon je šutio. Sumeja je prepisivala sudske zapisnike i u svakoj tuđoj svađi tražila objašnjenje za svoju tišinu. Možda ga je Asim pročitao i odlučio da mu je s ovcama mirnije. Odlučila je u subotu sjesti na autobus i pitati ga sama, u lice. Do subote su ostala još tri dana i jedan jelovnik.

Fehim je nazvao u utorak ujutro, raspoložen kao čovjek koji je dobro kupio. "Od danas je proljeće", rekao je. "Briši grah i kupus. Piši: zeljanica, sirnica, čorbica od koprive, srijemuš s krompirom i salata od maslačka s kuhanim jajetom. Jutros mi je jedan čovjek donio pun džak maslačka, kaže da ga je brao u zoru iznad grada, još je rosa na njemu." Sumeja je rekla da će jelovnik biti gotov za pola sata, otvorila prazan dokument i počela kucati.

Kucala je kao i uvijek, brzo i bez gledanja u tastaturu. Zeljanica. Sirnica. Čorbica od koprive. Srijemuš s krompirom. Kad je došla do maslačka,

prsti su joj stali iznad slova. Vidjela je livadu iznad Nišića, travu koja je mirisala na med i Asimove velike ruke koje su, nespretno i strpljivo, upletale peteljku u peteljku. Oči su joj se zamutile. Ne videći više ekran, otkucala je red do kraja, odštampala pet primjeraka i vratila se na zapisnik prije nego što je stigla pročitati šta je napisala. Jedna suza pala je na prvi list baš dok je izlazio iz štampača i razlila se preko srednjeg reda u malu sivu mrlju. Kad je Ajdin u jedanaest došao po jelovnike, Sumeja je bila do koljena u tuđoj parnici i nije podigla glavu.

Čovjek s planine sjedio je u podne u Beharu, za stolom do prozora, jer ga je Fehim, zadovoljan maslačkom, pozvao na ručak. Bio je krupan, u radnoj jakni, s presavijenim džakom ispod ruke i s licem nekoga ko dugo nije dobro spavao. U Sarajevu je bio jedanaesti dan. Spavao je kod rođaka u Rajlovcu, u zoru brao maslačak po livadama iznad grada, ujutro na Markalama prodavao sir koji je donio od kuće, a popodne obilazio Hrasno, zgradu po zgradu, i pitao za djevojku koja kuca na laptopu. Komšije su znale samo da se odselila negdje u Stari Grad. Stari Grad, rekao mu je jedan penzioner na klupi, ima više kapija nego ti ovaca.

Dok je čekao zeljanicu, izvukao je jelovnik iz plastične košuljice i počeo čitati, polako, kako čitaju ljudi koji ne čitaju često. Zeljanica. Sirnica. Čorbica od koprive. Srijemuš s krompirom. A onda, ispod sive mrlje, red koji je glasio: Najdraži Asime, s kuhanim jajetom. Pročitao ga je tri puta. Onda je ustao, prišao kasi i pokazao list Fehimu. Fehim je pocrvenio do ušiju. "Izvinite, ovo je greška. Moja daktilografkinja nikad ne griješi, ne znam šta joj je danas." "Ne griješi ni danas", rekao je Asim. "Gdje ona stanuje?"

U pola sedam neko je pokucao na vrata potkrovlja. Sumeja je mislila da je to Ajdin s večerom, pa je otvorila u čarapama, s olovkom iza uha. Na vratima je stajao Asim i držao sefertas. Iza njega, dva stepenika niže, Ajdin se pravio da gleda kroz prozor na stepeništu. "Ovo je za tebe", rekao je Asim i pružio joj posudu. "Mali kaže da su unutra klepe." Sumeja nije uzela sefertas. Stajala je na pragu i gledala ga kao da je i on jedan od onih snimaka koje treba prepisati tačno, riječ po riječ, da se ništa ne izgubi.

"Zvao sam te", rekao je. "Svaku večer u devet. Ženski glas mi kaže da broj ne postoji. Pisao sam dvaput na Hrasno, oba pisma su mi se vratila. U selu niko nije znao gdje si. Prije jedanaest dana ostavio sam ovce bratu i došao." "Ukrali su mi telefon", rekla je ona. "Pisala sam ti u selo." "Onda me tamo čeka pismo", rekao je on. "A ja sam ovdje."

Iz džepa jakne izvadio je presavijen jelovnik, onaj s mrljom, i pokazao joj srednji red. Sumeja ga je pročitala i prvi put za dvije sedmice se nasmijala, onako kako se smije čovjek uhvaćen na djelu. "Ovo je greška", rekla je. "I gazda kaže isto", rekao je Asim. "Kaže da ćeš sutra otkucati novi, kako treba. Zamolio sam ga da mi ovaj pokloni. Mene još niko nije stavio na jelovnik." Zatim je dodao, ozbiljno, kao da je i o tome razmišljao danima: "Samo, jaja ne donosim. Jaja su u selu. Kokoške te čekaju."

Sumeja ga je uhvatila za rukav jakne i uvukla u sobu, zajedno sa sefertasom i džakom. Zagrlila ga je onako kako se grli neko koga si već počeo žaliti, čvrsto i ljutito, a on je stajao s posudom u ruci i nije znao gdje da je spusti. Ajdin je tiho sišao niz stepenice. Na stolu je, pored laptopa, ležala knjiga iz koje je virio suh, smeđ vijenac. Asim ju je poljubio tek kad je posudu napokon spustio, i to na hrpu odštampanih sudskih zapisnika.

U sefertasu su bile dvije porcije klepa, dvije kašike i papirić s Fehimovim rukopisom: "Za dvoje. Jelovnik do maja kucaš ti, bez greške. Poslije toga tražim novu daktilografkinju." Vjenčali su se u maju, u Ilijašu, a svadbeni ručak bio je u selu. Kad neki gost naruči salatu od maslačka, Fehim mu i danas kaže da je to najskuplje jelo koje je ikad imao na jelovniku: koštalo ga je najbolje daktilografkinje u Sarajevu. Jelovnike mu otad kuca Ajdin, s greškama.

LJUBAVNE PRIČE · 8 MIN ČITANJA

Jedanaest koraka preko Bravadžiluka

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/jedanaest-koraka-preko-bravadziluka/

Između buregdžinice Kalajdžić i buregdžinice Mušović ima tačno jedanaest koraka. Prvi put ih je pokušao izbrojati Benjamin Mušović sa sedam godina, kad je krenuo preko Bravadžiluka, ali ga je otac na šestom koraku uhvatio za kragnu i vratio unutra. Preko puta, na pragu druge radnje, stajala je djevojčica s pletenicama i plakala, jer je i nju otac upravo povukao za ruku. Bilo je to dvije hiljade druge. Ćazim Kalajdžić i Hakija Mušović tada već šest godina nisu progovorili nijednu riječ, a do prošlog Ramazana nisu ni namjeravali.

Na Baščaršiji svi znaju zašto. Obojica su kao dječaci šegrtovali kod majstora Zulfe, koji je razvijao jufku tanku kao maramu i nikad nije rekao koji mu je šegrt draži. Kad je umro, u ljeto devedeset šeste, iza sebe je ostavio dva predmeta i jednu cedulju. Ćazimu je pripao njegov sač, crn i težak kao zvono, a Hakiji velika bakrena tepsija u kojoj se ispod tog sača pita pekla četrdeset godina. Na cedulji je pisalo: "Kad se dogovorite, ispeći ćete pitu." Obojica su smatrala da im pripada sve, i nijedan nije htio dati svoju polovinu. Za godinu dana otvorili su radnje jednu naspram druge. Svaki je svoju polovinu objesio na zid, a ispod nje istu Zulfinu fotografiju, u istom okviru, kupljenom u istoj radnji na Kazandžiluku.

Od tada se na Bravadžiluku vodilo nadmetanje koje su komšije pratile kao fudbalsko prvenstvo. Hakija je otvarao u pet i četrdeset pet, pa je Ćazim počeo otvarati u pet i po. Ćazim je spustio cijenu porcije za dvadeset feninga, pa je Hakija uz svaku porciju počeo davati jogurt. Kad je Ćazim objesio novu tablu s natpisom, Hakija je objesio veću. Kad bi turisti pitali za burek sa sirom, obojica bi u isti mah izašla na prag i istim glasom objasnila da je burek samo s mesom, a sve ostalo su pite. Bila je to jedina stvar oko koje su se slagali, i slagali su se glasno, svaki gledajući na svoju stranu.

Nejla Kalajdžić vratila se iz Ljubljane prošle jeseni, s diplomom magistrice ekonomije i laptopom u kojem je za dvije sedmice napravila tabelu koju otac nije htio gledati. Iz tabele se vidjelo da buregdžinica Kalajdžić već tri godine radi s gubitkom, da kirija raste, a da se dvadeset feninga popusta, pomnoženo s dvadeset osam godina inata, pretvorilo u ozbiljan novac. Predložila je terminal za kartice. Otac je rekao da kartica nije novac. Predložila je da prestanu otvarati u pet i po, jer u to doba burek jedu samo pekari i Hakija. Otac je rekao da će zatvoriti radnju onog dana kad Hakija prvi ugasi svjetlo.

Benjamin Mušović nije otišao nikud. Od petnaeste godine razvijao je jufku u očevoj radnji, od četiri ujutro, i pjevao pri tome stare sevdalinke tako tiho da su ih čuli samo golubovi na krovu. Imao je podlaktice kao da ih je posudio od nekog većeg čovjeka i navike starca: kafa bez šećera, novine od zadnje strane, nikakav telefon prije podne. Nejla ga je prvi put poslije mnogo godina vidjela izbliza one zime kad je napadao veliki snijeg, a njih dvoje su, svako ispred svoje radnje, čistili isti trotoar, sve dok se lopate nisu srele na sredini. "Jedanaest", rekao je Benjamin. "Šta jedanaest?" "Koraka. Izbrojao sam." Nejla se sjetila pletenica i plakanja i nasmijala se tako glasno da je otac izašao na prag.

Dvije sedmice pred Ramazan Ćazim je dizao vreću brašna i ostao savijen nad njom kao nad pogrešnim računom. Ljekarka u domu zdravlja rekla je da mu se ukliještio živac i da tri sedmice ne smije stajati duže od pet minuta. Tri sedmice usred Ramazana, kad se pred iftar na Bravadžiluku čeka u redu sve do Sebilja. Nejla je pokušala razvijati sama. Jufka joj se kidala na sredini, pa na krajevima, pa se pocijepala preko cijelog stola kao stara mapa. Prvog jutra, u pola četiri, sjela je na vreću brašna i prvi put od povratka iz Ljubljane zaplakala, tiho, iako je u radnji bila sama.

Neko je pokucao na zadnja vrata, ona iz prolaza iza radnje. Benjamin je stajao u prolazu s keceljom preko ramena. "Tvoj babo razvija nalijevo, a ti nadesno", rekao je. "Zato ti puca." Nije čekao da ga pozove. Oprao je ruke na njenoj česmi, uzeo njenu oklagiju, i za dvadeset minuta preko stola je ležala jufka kroz koju se vidjelo cvijeće na mušemi. "U pola pet moram

biti kod nas", rekao je. "Babo ne smije znati. A ni tvoj." Nejla je pitala zašto to radi. Benjamin je slegnuo ramenima. "Zulfo bi to uradio", rekao je i nije je pogledao, što je bio prvi znak da ne govori cijelu istinu.

Tako je bilo dvadeset jedno jutro. U pola četiri on je kucao, a u pola pet odlazio. Između toga razvijali su zajedno, on jufku, ona strpljenje, i u četiri jeli sehur na vreći brašna dok je on pazio na sat. Saznala je da je Benjamin dvaput upisivao fakultet i dvaput se vratio za sto, jer nije mogao zamisliti jutro bez tijesta. On je saznao da je ona u Ljubljani imala momka koji je burek zvao pitom i da je od njega otišla, između ostalog, i zbog toga. Desetog jutra naučila je razvijati nalijevo. Petnaestog ju je pogledao dok je otpuhivala brašno sa čela i zaboravio pjevati. Dvadesetog ju je poljubio, kratko, između dvije tepsije, i otišao pet minuta kasnije nego inače.

Na Bravadžiluku se ništa ne može dugo sakriti. Hakija je primijetio da mu sin u pola pet dolazi već bijel od brašna. Ćazim je od mušterija koje su ga zvale da pitaju za zdravlje čuo da mu je burek bolji nego kad ga on pravi, što ga je zaboljelo više od leđa. Dvadeset prvog jutra ustao je iz kreveta prije ljekarkinog roka, uzeo taksi do Baščaršije i ušao u radnju na zadnja vrata, kao lopov u vlastitu kuću.

Zatekao je sina Hakije Mušovića do lakata u svom tijestu, a svoju kćerku kako mu briše brašno s obraza. Ono što je uslijedilo čulo se do Sebilja. Ćazim je vikao da mu kradu recept. Hakija je preko puta dotrčao u papučama, vidio sina i vikao da mu kradu dijete. Pred radnjom su se skupili nosači koji su istovarali robu, dva taksista sa stajališta i nekoliko ljudi koji su u susjednoj ćevabdžinici još jeli sehur. "Moj recept!" vikao je Ćazim. "Tvoj recept je Zulfin recept!" vikao je Hakija. "Obojica smo ga ukrali od njega!" Nastala je tišina, jer je to bilo prvi put u dvadeset osam godina da je neko od njih to rekao naglas.

U toj tišini Nejla je otišla do zida i skinula Zulfin sač. Bio je teži nego što je mislila i morala ga je držati objema rukama. Benjamin ju je pogledao, obrisao ruke o kecelju i prešao Bravadžiluk. Svi su gledali kako mu se

usne miču dok broji do jedanaest. Vratio se s bakrenom tepsijom sa zida svog oca i stavio je na Ćazimov sto. Nejla je preko nje spustila sač, i rub je legao na rub kao da ih je neko juče rastavio. "Kad se dogovorite, ispeći ćete pitu", rekla je Nejla. "Mi smo se dogovorili."

Pitu su ispekli tu, pred svima, u tepsiji koja dvadeset osam godina nije vidjela vatru, pod sačem na koji je Benjamin zgrnuo žar iz obje peći, i Ćazimove i Hakijine. Niko nije otišao. Ćevabdžija je donio stolice. Neko je s telefona pustio sevdalinku, a Benjamin ju je, razgrćući žar, tiho pjevao. Turisti koji su naišli oko sedam pitali su šta se slavi i dobili odgovor od šestorice ljudi odjednom, od svakog drugačiji. Ćazim je sjedio na stolici koju mu je kćerka donijela zbog leđa i gledao u sač. Hakija je stajao, jer nije htio sjesti prvi.

Kad je pita bila gotova, Nejla ju je izrezala i stavila dva tanjira na sto koji je ćevabdžija iznio nasred ulice, na šesti korak, tačno između dvije radnje. Očevi su sjeli jedan naspram drugog. Dugo niko nije jeo. Onda je Ćazim uzeo komad, sažvakao ga i rekao: "Previše soli." Hakija je uzeo svoj. "Kod tebe je uvijek bilo previše soli", rekao je. Jeli su dalje, ne gledajući se, sve dok tanjiri nisu ostali prazni, a onda je Hakija, ne pitajući, pružio ruku i uzeo posljednji komad s Ćazimovog tanjira.

Sedmicu kasnije buregdžinica Kalajdžić dobila je terminal za kartice. Buregdžinica Mušović dobila je isti sutradan, jer Hakija ni u čemu nije htio biti drugi. Sač i tepsija sad vise na istom zidu, a na Baščaršiji se još raspravlja na čijem. Benjamin i dalje dolazi u pola četiri, samo sad na prednja vrata, a Nejla ga čeka na pragu s dvije kafe, jednom bez šećera.

LJUBAVNE PRIČE · 6 MIN ČITANJA

Pjesma za sljedeću smjenu

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/pjesma-za-sljedecu-smjenu/

Prva poruka bila je zalijepljena na mikserski pult, žuta, ispisana sitnim rukopisom nagnutim ulijevo: "Mikrofon dva pucketa na slovo š. Izbjegavaj šljive, šećer i šefa marketinga." Dalila ju je pročitala dvaput, nasmijala se naglas u praznom studiju i tek onda shvatila da se smije čovjeku kojeg nikad nije vidjela.

Radio Ćuprija emitovao je iz dvije sobe na četvrtom spratu stare zgrade kod Kamenog mosta u Zenici. Dalila je vodila emisiju "Prije ponoći", od osam do dvanaest, a Faris noćni program, od ponoći do šest. Direktor Ešref je, otkako se jedna novinarka zimus okliznula na zaleđenom trotoaru, uveo pravilo da svako ko izlazi u ponoć ide kući taksijem na račun stanice. Taksi je dolazio u dvije minute do ponoći i čekao tačno dvije minute. Faris je stizao posljednjim autobusom iz Kaknja, koji je kod mosta stajao u pet do ponoći, a do lifta mu je trebalo još tri minute. Tako je Dalila svake noći u tri do dvanaest puštala džingl i vijesti, uzimala jaknu i silazila stepenicama, dok se on penjao liftom. Dva mjeseca su se mimoilazili negdje između prizemlja i četvrtog sprata.

Poruke su u početku bile o poslu. Da je lijeva slušalica slabija. Da je neko opet ostavio kafu na pultu. Onda je Dalila jedne večeri ostavila pola zeljanice u foliji i napisala ispod: "Od mame. Ja ne znam razvijati jufku." Sutradan je na pultu čekao novi papirić: "Bila je slana. Pojeo sam je cijelu. Tvoja mama zna šta radi." Za mjesec dana pult je bio oblijepljen žutim papirićima, a u ladici ispod njega skupila se gomila onih koje niko od njih nije htio baciti.

Ubrzo su počeli razgovarati i pjesmama. Posljednja pjesma njene emisije bila je poruka, a prva pjesma njegove odgovor. Kad je jedne kišne večeri završila sa "Snijeg pade na behar, na voće", on je počeo starom džez pjesmom o kiši koja nikako ne prestaje. Kad je ona pustila "Kraj tanana šadrvana", on je odgovorio nečim brzim i veselim, kao da je pita zašto je

tužna. Niko od njih to nikad nije izgovorio u mikrofon. Ali ljudi su čuli.

Prva je primijetila Mejrema, medicinska sestra s noćne smjene u bolnici na Crkvicama, koja je svake noći oko dva zvala Farisa da naruči pjesmu za pacijente koji ne mogu zaspati. "Šta ti je ona to večeras poručila?" pitala je uživo. Faris se nasmijao i rekao da ne zna o kome govori. Onda su se javili vozači kamiona s magistralnog puta, pa pekari s Pehara, pa jedan penzioner iz Vranduka koji je poruke pisao samo velikim slovima. Svi su htjeli znati isto: kad će se njih dvoje konačno sresti.

Dalila nije znala kako Faris izgleda. Zamišljala ga je visokog i mršavog, s bradom koju brije samo nedjeljom. Znala je da pije čaj od nane, jer je u kanti nalazila kesice, da piše lijevom rukom i da spušta stolicu tako nisko da ona svako veče mora vrtjeti ručicu. Znala je kako mu glas zvuči u tri ujutro, jer nekad bez njega nije mogla zaspati. On je o njoj znao da prije posljednje pjesme uvijek tiho uzdahne u mikrofon, jer joj je jednom ostavio poruku: "Uzdahneš prije zadnje pjesme. Nemoj prestati." Mogli su se sresti kad god žele. Bilo je dovoljno da ona jednom propusti taksi. Nije ga propuštala, jer se bojala da čovjek iz lifta neće biti čovjek s papirića.

Jednog četvrtka u oktobru na pultu je stajala poruka drugačija od ostalih, napisana pažljivo, gotovo uspravno, kao da ju je pisao nekoliko puta. "Zvali su me iz Sarajeva, za jutarnji program. Počinjem prvog, ako pristanem. Ešref zna. Htio sam da saznaš od mene." Prvi je bio za deset dana. Dalila je papirić stavila u džep jakne i cijelu emisiju vodila kao da čita tuđi tekst. Te noći na kraju nije pustila nikakvu poruku. Pustila je vremensku prognozu, i to je bilo gore od svake pjesme.

U petak je u pola dvanaest nazvala taksi službu i rekla da večeras ne treba niko doći. Dispečerka je pitala je li sigurna, jer Ešref plaća. Dalila je rekla da je sigurna. Posljednja pjesma te večeri bila je "Emina", stara pjesma o djevojci koja prođe pored pjesnikove bašče i ne okrene se. Kad je pjesma završila, nije pustila džingl. Ostavila je mikrofon upaljen i rekla, svojim glasom od osam do dvanaest: "Ostajem još malo. Ko čeka lift, neka se

požuri."

Lift je zaškripao u dvije minute do ponoći. Vrata su se otvorila sporo, kao i uvijek, i iz njih je izašao čovjek niži nego što je mislila, s naočalama koje su se zamaglile od toplog zraka u hodniku i papirnom kesom iz pekare u ruci. Imao je mokru kosu i nije znao gdje da stavi kesu. Ona nije znala gdje da stavi ruke. Ušao je u studio, sjeo za mikrofon dva i prvo što je rekao bilo je: "Šta je ovo?" Mikrofon je zapucketao. Oboje su prasnuli u smijeh, i tako se upoznalo dvoje ljudi pred nekoliko hiljada slušalaca.

Te noći vodili su program zajedno. O Sarajevu nisu govorili. Govorili su o zeljanici i o čaju od nane, o tome da je on nju zamišljao višu, a ona njega bez naočala. Mejrema je zvala u dva i rekla samo: "Konačno", pa spustila slušalicu. Penzioner iz Vranduka poslao je poruku velikim slovima, koju Faris nije htio pročitati naglas, a Dalila jeste. U tri su još jednom pustili "Eminu" i oboje su prije pjesme uzdahnuli u mikrofon. Vozači kamiona trubili su na magistrali, iako ih u studiju niko nije mogao čuti.

U šest ih je zamijenio jutarnji voditelj i pogledao ih kao da je ušao u pogrešnu sobu. Izašli su zajedno i prešli Kameni most dok je nad Bosnom ležala magla, a iza nje se dimila željezara. Usput su jeli kifle s makom iz njegove kese, odavno hladne. Na pola mosta Faris je rekao da ugovor u Sarajevu još nije potpisao. Dalila nije pitala zašto. Rekla je samo da prvi autobus za Sarajevo polazi u šest i dvadeset, jer je to provjerila u četvrtak, i da se s mosta vidi stanica. Faris je pogledao prema stanici, pa prema njoj, i pitao gdje se u ovo doba može popiti čaj od nane.

Kad je te večeri u osam došla na posao, portir joj je rekao da je u podne svratio neki čovjek s naočalama i da nije htio reći šta mu treba. Na pultu je čekala žuta poruka, nagnuta ulijevo kao i sve prije nje: "Mikrofon dva još pucketa na slovo š. Ne idem nikud dok ga zajedno ne popravimo."

LJUBAVNE PRIČE · 8 MIN ČITANJA

Ruzmarin sa Južne stanice

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/ruzmarin-sa-juzne-stanice/

U Beču postoji stanica koje više nema. Srušili su je prije petnaestak godina, a na njenom mjestu danas stoji velika staklena zgrada s pokretnim stepenicama. Moja kćerka Esma poslala mi je sinoć fotografiju iz te zgrade, svoj prvi dan u Beču, s koferom do koljena i osmijehom kakav imaju samo ljudi od osamnaest godina. Ispod je napisala: "Tata, ovdje si ti studirao?" Odgovorio sam da jesam, ali da tamo gdje ona stoji nisam bio nikad. Ja sam bio malo dalje, na trećem peronu Južne stanice, jedne decembarske večeri dvije hiljade šeste, i od tada se nisam vraćao.

U Beč sam stigao u jesen dvije hiljade, sa stipendijom općine Maglaj i jednim koferom koji je majka pakovala tri dana. Stipendija je imala uslov napisan sitnim slovima: kad diplomiram, pet godina radim u domu zdravlja u Maglaju ili vraćam sve do posljednje marke. Potpisao sam bez razmišljanja. Imao sam devetnaest godina i pet godina mi se činilo kao nešto što stoji iza planine. Sobu sam iznajmio u Favoritenu, kod udovice Gruber, na drugom spratu stare zgrade u kojoj se noću čulo škripanje vozova sa Južne stanice. Gospođa Gruber imala je mačku, dva kućna pravila i kćerku.

Kćerka se zvala Theresa, ali su je svi zvali Resi. Radila je kao vrtlarka u gradskim parkovima i vraćala se kući sa zemljom ispod noktiju i ponekim listom u kosi. Prve zime nismo izmijenili ni dvadeset rečenica, sve na stepenicama i sve o mački. Druge jeseni zatekla me na balkonu kako učim anatomiju i sušim veš u isto vrijeme, pa mi je bez pitanja okrenula košulje naopačke, da ne izblijede. Sjela je pored mene i pitala šta znači riječ koju stalno mrmljam. Rekao sam joj da je to latinski naziv jedne kosti u šaci. Nasmijala se i rekla da je latinski njen posao, a ne moj, jer svaka biljka u Beču ima dva imena, jedno za ljude i jedno za nju.

Od tada smo hodali. Vodila me po parkovima kao što se gost vodi po rodbini: ovdje stanuje lipa koja je preživjela dva rata, ovdje platan koji

svakog ljeta skida koru kao zmija košulju. Ja sam njoj pričao o Maglaju, o Bosni koja u martu nosi pola planine, o tvrđavi iznad čaršije i o majci koja razvija jufku tako tanko da se kroz nju mogu čitati novine. Naučila je izgovoriti "Maglaj" bez stranog naglaska, pa "hvala", pa "ne znam". U mojoj trećoj godini, jedne kišne nedjelje, poljubila me u ulazu, ispod poštanskih sandučića, i rekla da je to uradila iz praktičnih razloga, jer je vani padalo.

Majka mi je pisala svake druge sedmice. Telefon je bio skup, pa je pisala rukom, plavom hemijskom na kockastom papiru, s marginama punim naknadnih dodataka. Pisala je o ocu, koji je počeo kašljati noću, o komšinici koja je kupila veš mašinu, o tome da je Bosna opet odnijela komad obale ispod mosta. Na kraju svakog pisma, poslije pozdrava, a prije potpisa, stajala je ista rečenica, kao pečat: "Samo mi nemoj dovesti Švabicu." Nije znala ništa o Resi. Tako se u Maglaju govorilo za svaku strankinju sa sjevera, bez zlobe, kao što se za kišu kaže da je hladna.

Resi je jednom uzela pismo sa stola i pitala šta piše na dnu. Slagao sam da majka pita jedem li dovoljno. Ona je polako ponovila riječ "Švabica", kao latinski naziv nove biljke, a ja sam rekao da to znači nešto kao "mila". Od tada mi je ostavljala poruke na frižideru, na svom smiješnom bosanskom: "Švabica skuhala supu." "Švabica ići na posao u šest." Znao sam da je svaki od tih papirića jedna laž koju joj dugujem.

U ljeto pred moju posljednju godinu htjela je doći u Maglaj. Kupila je mapu Bosne i crvenom olovkom zaokružila grad, pa tvrđavu, pa planinu Ozren, samo zato što joj se dopalo ime. Rekao sam joj da je ljeto kod nas prevruće, da renoviramo kuću, da majka ne zna nijednu njemačku riječ. Sve je to bilo tačno i sve je to bio izgovor. Resi je presavila mapu i stavila je u ladicu s rukavicama za vrt. Više nije pitala. Tada sam mislio da mi je oprostila. Danas mislim da je samo počela brojati.

U oktobru te posljednje godine stiglo je pismo drugačije od svih. Majka nije pisala ni o komšinici ni o rijeci. Otac je pao u bašči, između dva reda paprike, i tri dana ležao u bolnici u Doboju. Preživio je, ali su mu ljekari

zabranili dizati išta teže od kašike. "Kuća je ostala bez ruku", pisala je, "a dom zdravlja te čeka od januara. Rekli su mi na općini da ti drže mjesto." Na dnu, poslije pozdrava, ovaj put nije bilo one rečenice. Kao da je majka sve znala i kao da više nije imala potrebe upozoravati me.

Diplomu sam dobio sredinom decembra. Resi je došla na promociju u jedinoj haljini koju je imala, zelenoj, i pljeskala glasnije od svih roditelja u sali. Te večeri, u kuhinji gospođe Gruber, rekla mi je da je razgovarala sa šeficom i da može dobiti neplaćeno odsustvo od šest mjeseci. U Maglaju, rekla je, sigurno ima parkova kojima treba neko ko zna dva imena za svaku biljku. Gledala me preko stola i čekala. Rekao sam da ćemo se dogovoriti kad stignem, da prvo moram vidjeti oca. Ona je rekla "dobro". Rekla je to na bosanskom, bez stranog naglaska, i ja sam se morao okrenuti prema prozoru.

Voz za Zagreb polazio je u deset do devet s trećeg perona Južne stanice. Bio je ponedjeljak, osamnaesti decembar, i padala je sitna kiša koja nije postala snijeg samo zato što nije imala snage. Resi je nosila moj drugi kofer i jednu saksiju umotanu u novine. U saksiji je bio ruzmarin, žbunić visok kao dlan. Rekla je da je za moju majku, da ruzmarin podnosi i mraz i ljude koji ga zaborave zaliti, i da će ga majka moći držati u prozoru dok ona ne dođe i ne posadi ga kako treba.

Tada sam joj rekao. Nisam imao pripremljene rečenice, iako sam ih pripremao sedmicama. Rekao sam da je majka stara, da je otac bolestan, da u Maglaju svako zna sve o svakome i da bi ona tamo do kraja života bila strankinja, a ja čovjek koji je doveo strankinju. Rekao sam da ne dolazi. Ni za šest mjeseci, ni poslije. Rekao sam da mi je žao, i to je bila najgora rečenica od svih, jer je bila tačna i nije značila ništa. Resi je stajala ispod velikog sata na peronu, sa saksijom u rukama, i nije plakala. Pitala je samo jednu stvar: "Šta znači Švabica?" Rekao sam joj.

Klimnula je glavom, onako kako je klimala kad bi neko pred njom pogrešno nazvao drvo. Spustila je saksiju na klupu pored mene i skinula novine s ruzmarina, da se ne bi ugušio u vozu. "Daj ga majci ipak", rekla

je. "Biljka nije kriva." Zatim se okrenula i otišla niz peron prema izlazu, ni brzo ni polako, u zelenoj jakni koja je na kiši postajala sve tamnija. Nijednom se nije okrenula. Ušao sam u voz s ruzmarinom u naručju i do Zagreba sam ga držao na koljenima, kao da bi mogao pobjeći.

Majka je ruzmarin stavila u kuhinjski prozor i nikad me nije pitala odakle je. Otac je poživio još jedanaest godina. Od januara sam radio u domu zdravlja, mjerio pritisak ljudima koji su me znali od rođenja i slušao kako mi govore "doktore", a onda dodaju ime iz mog djetinjstva. Godinu kasnije oženio sam se Selvirom, učiteljicom iz susjedne ulice. Selvira je najbolja žena koju sam mogao naći, a nisam je ni tražio. Volim je. To je istina i nije cijela istina, a Selvira je dovoljno pametna da nikad ne traži ostatak.

Ruzmarin je živ. Svake jeseni unosim ga u kuću prije prvog mraza, a svakog aprila iznosim ga na terasu, i to radim sam, iako Selvira kaže da i ona ima ruke. Esma je kao dijete pitala zašto taj žbun ne posadimo u bašču. Rekao sam joj da ne podnosi naše zime. Nisam joj rekao da sam u Beč pisao samo jednom, tri mjeseca nakon povratka, na adresu gospođe Gruber. Pismo se vratilo neotvoreno, a na koverti je, ispod njemačkog pečata, Resinim sitnim rukopisom stajala jedna riječ kojoj sam je ja naučio: hvala.

Sinoć je Esma poslije fotografije poslala još jednu poruku. Pitala je ima li u Beču nekoga koga bi trebala obići, da nedjeljom ne bude sama. Dugo sam držao telefon u ruci. Selvira je iz kuhinje pitala hoću li kafu. Napisao sam kćerki da nema nikoga, da je Beč sad njen i da pazi na tramvajske šine, jer tamo niko ne trubi. Onda sam ustao, napunio čašu vodom i otišao u dnevnu sobu, do prozora, gdje ruzmarin od oktobra čeka proljeće.

LJUBAVNE PRIČE · 8 MIN ČITANJA

Duet za alt i bariton

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/duet-za-alt-i-bariton/

Alt je u horu glas koji niko ne čuje dok ga ne nestane. Desanka je to voljela. Jedanaest godina stajala je u drugom redu altova amaterskog hora Javor, utorkom i četvrtkom u sali mjesne zajednice na Laušu, između jedne bivše knjigovotkinje i jedne frizerke, i niko je nikad nije pogledao duže nego što treba. Trideset pet godina predavala je matematiku u osnovnoj školi i nagledala se dovoljno lica koja čekaju da ona nešto kaže. U horu je bila jedna od dvanaest. To joj je odgovaralo.

U septembru je dirigentica Milica, djevojka od dvadeset devet godina s olovkom uvijek zataknutom iza uha, objavila program za pedeseti rođendan hora, u decembru, u Banskom dvoru. Na kraju programa bio je duet Dvije obale, koji je osnivač hora Mitar napisao za sebe i svoju ženu i koji niko nije pjevao od devedesete. Za alt je Milica izabrala Desanku. Desanka je rekla da ne pjeva solo, da nikad nije pjevala sama i da je prestara da počne. Milica je rekla da ona ima jedini alt u horu koji ne podrhtava i da se od toga ne može pobjeći. Za bariton je izabrala Radovana.

Radovan Šipka došao je u hor tog istog septembra i za tri sedmice svi su ga znali. Bio je penzionisani mašinovođa, krupan, sijed, u džemperima koje je, kako je sam govorio, pleo neko ko ga nije volio, i imao je glas koji je izlazio iz njega kao voz iz tunela. Smijao se glasno, kasnio na probe po deset minuta i svaki put se izvinjavao svima, jednom po jednom. Desanka ga do tada nije ni pozdravljala. Sad su stajali jedno pored drugog, pred klavirom, sa istim notama u rukama.

Prva proba bila je teška. On je pjevao preglasno, ona pretiho, a Milica je spustila ruke i rekla: "Vi ste dvije obale, a ne obala i poplava." Radovan se tome smijao do kraja probe. Pokazalo se i da ne zna čitati note. Svoj dio naučio je napamet, sa starog snimka koji je Milica postavila na internet, slušajući ga u autu na putu do Gradiške i nazad. Desanka je note čitala

kao što je nekad čitala zadatke s table, i brojala je takt usnama, bez glasa, kao da je opet na času.

Najteži je bio posljednji takt. Na kraju pjesme dva glasa nađu se na istom tonu i drže ga zajedno, dugo, dok dirigentica ne spusti ruke. Desanka je svaki put prestajala prva. Ne mnogo, za pola otkucaja, ali dovoljno da se u sali čuje kako bariton ostaje sam. "Desanka, sačekajte ga", govorila je Milica. Desanka je klimala glavom i sljedeći put opet prestajala ranije. Trideset pet godina zvono u školi govorilo joj je kad je kraj, i ona je uvijek znala prije zvona. "Vi biste i iz voza iskočili prije stanice", rekao je Radovan, i nije zvučalo kao prigovor.

Poslije proba počeli su zajedno silaziti prema Vrbasu, jer je on parkirao kod mosta, a ona je odatle hvatala autobus za Borik. Kesteni su padali po trotoaru, a on ih je usput skupljao u džep, za unuku koja živi u Kanadi i koju je vidio dvaput. Pričao je o prugama, o noćima na liniji za Doboj i o ženi koja je otišla davno i nije se vraćala. Ona je pričala o Slavku. Slavko je bio dobar čovjek i uvijek je dolazio na stanicu četrdeset minuta ranije, pa su svako putovanje počinjali čekajući. Umro je prije šest godina, mirno, jedne nedjelje poslije ručka, kao da je i to završio na vrijeme.

U novembru je u sali na Laušu puklo grijanje, a do koncerta je ostalo pet sedmica. Milica je rekla da duet mora vježbati gdje god može. Desanka je, na svoje iznenađenje, rekla da ima pijanino. Stajao je u dnevnoj sobi u Boriku od kćerkinog djetinjstva, raštiman za pola tona, prekriven heklanim miljeima i fotografijama. Radovan je prvi put došao u utorak u šest, tačno u šest, s kesom banjalučkih ćevapa iz Gospodske, i rekao da je to prvi put u životu da nije zakasnio. Desanka je skuhala kafu i sklonila fotografije s pijanina.

Probe u stanu bile su drukčije. Komšinica odozdo lupala je metlom u plafon svaki put kad bi Radovan krenuo na visoki ton, pa je on naučio pjevati tiše. Desanka je, da bi ga čula preko pijanina, naučila pjevati glasnije. U sredini su se našli negdje oko druge sedmice. Jedne večeri nazvala je kćerka Sonja iz Beča, preko videa, i ugledala iza majčinog

ramena čovjeka u zelenom džemperu kako jede ćevap. "Mama, ko je to?" "Bariton", rekla je Desanka. Sonja se smijala toliko da je morala spustiti telefon. "Mama ima bariton", čulo se kako govori nekome u Beču.

Posljednji takt i dalje nije išao. Desanka je znala gdje je greška i nije mogla ništa. Kad bi došla do kraja, nešto u njoj reklo bi dosta, i dah bi sam izašao. Radovan je ostajao na tonu sam i onda se smijao, sve tiše kako su sedmice prolazile. Krajem novembra, na vratima, dok je oblačio jaknu, rekao joj je da u nedjelju ide autom do Krupe na Vrbasu, da vidi mlinice prije nego što padne snijeg, i da bi mu bilo drago kad bi ona. "Ne", rekla je Desanka, prije nego što je završio rečenicu.

Radovan je klimnuo glavom, poželio joj laku noć i otišao niz stepenice ne paleći svjetlo. Desanka je ostala iza vrata, s rukom na kvaki, i slušala kako se njegovi koraci gube negdje na prvom spratu. Tek tada je shvatila šta je uradila. Opet je završila prva. Nije čak ni čula šta je sve htio reći, da li je bilo još nešto poslije onog kad bi ona. Te noći dugo nije spavala. Slušala je stari snimak Dvije obale s telefona, Mitra i njegovu ženu iz sedamdeset osme, i na kraju, u posljednjem taktu, čula je kako žena drži ton i kad je muž već ostao bez daha, samo malo, da on ne bude sam.

Sljedeće dvije sedmice Radovan je dolazio na vrijeme, pjevao tačno i odlazio odmah. Kestene više nije skupljao, jer ih nije ni bilo. Milica je na generalnoj probi rekla da je sve na mjestu i da joj se ipak nešto ne sviđa, a da ne zna šta. Desanka je znala. Šutjela je i brojala takt usnama.

Koncert je bio sedamnaestog decembra. Pred Banskim dvorom padao je mokar snijeg, a sala je bila puna: unuci, zetovi, bivše kolege, penzioneri iz cijele Krajine u kaputima koje nisu skidali. Sonja je gledala prenos iz Beča. Hor je otpjevao sve po redu, a duet je ostao za kraj. Kad su Desanka i Radovan izašli naprijed, sami, ispred jedanaest altova i trideset ostalih glasova, ona je osjetila kako joj se ruke hlade. Onda je Milica podigla ruke, pijanista je odsvirao uvod, i Radovan je zapjevao tiho, onako kako je naučio zbog komšinice odozdo.

Pjevali su dobro. Ne savršeno, ali dobro, onako kako pjevaju ljudi koji su se pet sedmica slušali preko raštimanog pijanina. Onda je došao posljednji takt. Desanka je stala na ton zajedno s njim i osjetila trenutak u kojem je uvijek puštala, onaj kad nešto u njoj kaže dosta. Ovaj put nije pustila. Držala je ton dok je on držao svoj, i onda još malo, kad je on već ostao bez daha. Sala je bila potpuno tiha. Milica je spustila ruke tek kad je Desanka prestala, i tek tada je neko u prvom redu prvi zapljeskao.

Na garderobi joj je pridržao kaput. "Desanka", rekao je, ne gledajući je, "pitat ću vas još jednom, pa ako opet kažete ne, više neću. U nedjelju idem do Krupe. Snijeg je, ali mlinice rade i zimi, kažu. Imam lance za gume, termos i ćebe za zadnje sjedište, i mogli bismo, ako hoćete, usput pjevati, samo nas dvoje, bez Milice i bez komšinice odozdo, onoliko glasno koliko nam se pjeva." Zastao je, navikao da ga ona tu prekine. Desanka je polako zakopčavala kaput, dugme po dugme, i pustila ga da kaže sve do kraja. Tek onda je rekla da.

LJUBAVNE PRIČE · 7 MIN ČITANJA

Svake subote na tuđoj svadbi

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/svake-subote-na-tudjoj-svadbi/

Na bosanskoj svadbi dvoje ljudi nikad ne sjedne: pjevačica i fotograf. Minela i Hamza upoznali su se u maju, u restoranu na Uni ispod Bihaća, tako što su jedno drugom stali na put. Ona je pjevala za prvi ples, on je klečao na podiju i tražio kadar u kojem su samo mladenci, rijeka i nebo. U svakom kadru, iza mladenkinog ramena, stajala je pjevačica u zelenoj haljini. Pred kraj pjesme Hamza joj je rukom pokazao da se pomjeri ulijevo. Minela je klimnula, nasmijala se i za sljedeću strofu stala još bliže.

U pauzi ju je našao kod šanka. "Mladenci mi plaćaju da ih snimim bez benda", rekao je. "Meni plaćaju da me čuju", rekla je ona, "a najbolje se čuje ono što se vidi." Pila je vodu s limunom i nije ga ni pogledala. Hamza je otišao uvjeren da je upoznao najuobraženiju ženu u Unsko-sanskom kantonu. Kod kuće u Travniku, dok je birao fotografije za album, zastao je na jednoj koju nije planirao: mladenci oštri u prvom planu, a iza njih, mutna i zelena, pjevačica zabačene glave, usred visokog tona. Tu fotografiju nije poslao mladencima.

Dvije sedmice kasnije, u sali na obali Neretve u Mostaru, zapeo je nogom za njen kabl i mikrofon joj je izletio iz ruke usred refrena. Bend je nastavio svirati, a Minela je podigla mikrofon s poda i rekla u njega: "Fotograf se uvijek prvi baci na podij, aplauz za fotografa!" Sala je zapljeskala. Hamza se, crven do ušiju, naklonio. Kasnije su shvatili da ih je oboje unajmila ista agencija, Bijeli veo iz Zenice, i da će se te sezone često viđati. U ponoć joj je donio čašu vode s limunom. Ona mu je zauzvrat rekla koju pjesmu bend svira kad mladenka treba zaplakati, da bude spreman.

U junu, u Brčkom, svadba je imala šesto gostiju i trajala do četiri ujutro. Muzičari i fotograf jedu posljednji, to je pravilo koje niko nije napisao, pa su Minela i Hamza u jedan iza ponoći sjedili u kuhinji restorana, između

mašine za suđe i gajbi s praznim flašama, i jeli hladnu sarmu s istog tanjira, jer je kuharica rekla da čistih više nema. Tu su prvi put razgovarali bez buke. Ona je završila solo pjevanje na Muzičkoj akademiji u Sarajevu i nekad je htjela pjevati Puccinija. Samo tog mjeseca otpjevala je Kad ja pođoh na Bembašu četrnaest puta, i to joj, rekla je, nije bilo najgore što se moglo desiti.

Hamza je rekao da je studirao arhitekturu u Banjoj Luci i da nikad nije izgradio ništa osim albuma. Svadbe snima zbog novca, a za sebe, kad svi odu, snima prazne sale: stolice prevrnute na stolove, konfete u lokvi soka, balone koji se sami od sebe spuštaju. Ona je rekla da bi to voljela vidjeti. Onda je zaspala, sjedeći, s tanjirom na koljenima, dok je on pričao o jednoj sali u Doboju koja ujutro izgleda kao napuštena katedrala. Fotografisao ju je prije nego što je harmonikaš Šućro došao da je probudi za posljednji krug.

Ostatak ljeta prošao je po rasporedu. Slali su jedno drugom subote unaprijed, a subote su se poklapale sve češće, dijelom zato što je Hamza parovima koji su ga pitali za muziku uvijek preporučivao isti bend. Tešanj ispod tvrđave. Livno, gdje je u augustu padao grad veličine lješnika. Gradačac, Jajce, Gračanica, dvije svadbe u Sarajevu iste sedmice. Imali su dogovor koji nikad nisu izgovorili do kraja: on na svakoj svadbi napravi jednu fotografiju nje, a ona na svakoj svadbi otpjeva jednu pjesmu za njega, nenajavljenu, staru Eminu, bez obzira na to ko je šta naručio.

Izvan svadbe nisu se vidjeli nijednom. Nisu imali kad. Subotom su radili, nedjeljom spavali do podne, a radnim danima on je obrađivao fotografije u Travniku, ona je držala časove pjevanja djeci u Doboju. Hamza nije znao kako zvuči njen glas kad ne pjeva u mikrofon. Ona nije znala kako on izgleda bez fotoaparata oko vrata i bez crnog odijela koje je nosio na svaku svadbu, a kojem je, kako mu je rekla, vrijeme da ode u penziju prije njih dvoje. Jednog utorka u julu Hamza je sjeo u auto i krenuo prema Doboju, bez razloga koji bi mogao izgovoriti, i stigao do Žepča. Tamo je popio kafu na pumpi i vratio se, jer nije znao šta bi joj rekao u tišini, bez benda iza njenih leđa.

Krajem septembra, na svadbi u Zvorniku, Šućro je, štimajući harmoniku, rekao Hamzi ono što je Minela prešutjela. Potpisala je ugovor za zimsku sezonu u jednom hotelu u Tirolu, pjevat će svako veče turistima koji neće razumjeti nijednu riječ, i u ponedjeljak putuje. Ovo joj je posljednja svadba do proljeća. "Ti nisi znao?" pitao je Šućro i zastao s rukom na mijehu. "Pa ja sam mislio da vi dvoje", počeo je, i nije završio. Hamza je rekao da nije znao i otišao snimati mladoženjinu porodicu na stepeništu, gdje ga je čekalo dvanaest ljudi.

Te večeri radio je loše. Promašio je rezanje torte, pa ga je mladenkina majka ukorila pred svima. Dvaput je zaboravio skinuti poklopac s objektiva. Mladoženja ga je pitao je li dobro. Minela je cijelo veče bila na bini, a između nje i njega bilo je trista ljudi, kolo i dvije porodice koje su se nadmetale ko će više puta naručiti istu pjesmu. Nije bilo kuhinje ni tanjira sarme. U ponoć je shvatio da do nje može doći samo na jedan način, onaj kojim dolaze svi drugi.

Prošao je kroz kolo, popeo se na binu i zataknuo dvadeset maraka za stalak mikrofona, kako to rade gosti kad naručuju pjesmu. Bubnjar je od smijeha prestao svirati. "Fotograf plaća", rekao je Šućro u mikrofon. "Ovo se još nije desilo." Hamza je rekao samo: "Eminu." Minela ga je dugo gledala, a onda je dala znak bendu. Pjevala ju je sporije nego ijednom tog ljeta, gledajući ravno u njega, i gosti su se okretali da vide kome pjeva. Mladenkina tetka glasno je pitala je li to njen muž. Tu pjesmu Hamza nije fotografisao.

U pet ujutro, na parkingu iznad Drine, bend je u kombi tovario zvučnike. Hamza joj je dao kovertu. Unutra je bilo dvadeset šest fotografija, po jedna sa svake svadbe na kojoj su zajedno radili, a na poleđini svake grad i datum, ispisani njegovim sitnim slovima arhitekte. Bihać, Mostar, Brčko, Tešanj. Minela ih je listala pod svjetlom iz kombija. Na svakoj je pjevala. Na posljednjoj nije: spavala je na stolici u kuhinji u Brčkom, s tanjirom sarme na koljenima i otvorenim ustima. Šućro je namotavao kablove i pravio se da ne gleda.

"Ovo nije za album", rekla je. "Nije", rekao je Hamza. "To je za mene." Šućro je iz kombija viknuo da kreću. Minela je vratila fotografije u kovertu, sve osim jedne, one iz Bihaća, gdje je bila mutna i zelena iza tuđih leđa. Tu mu je stavila u džep crnog odijela. "Ovu mi vrati u maju", rekla je. "Prva svadba je osmog, u Visokom. Agencija te je već upisala." Onda je ušla u kombi, a Hamza je ostao na parkingu, u odijelu kojem je bilo vrijeme za penziju, s rukom na džepu.

LJUBAVNE PRIČE · 7 MIN ČITANJA

Čaj s medom, kapetane

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/caj-s-medom-kapetane/

Kiša je padala od Foče, sitna i uporna, oktobarska, i Rade je vozio polako, jer je Sutjeska ispod ceste bila mutna i bučna, a kamioni su iz okuka izlazili bez upozorenja. General Dragoljub Šipovac sjedio je pozadi, u sivom kaputu, uspravan kao da ga neko i dalje postrojava. Imao je šezdeset devet godina, bijele brkove, ordenje u ladici i stan u Herceg Novom, kupljen davno za ženu koja u njemu nije prespavala nijednu zimu. Tamo je sad išao. Rade, sin njegovog nekadašnjeg vozača, pričao je o fudbalu i o cijenama goriva, i general mu je bio zahvalan što ne traži odgovore.

Kod Tjentišta Rade je rekao da mu treba kafa i da će odmah iza okuke biti han. Bila je to kamena kuća s drvenim spratom i trijemom, s dimom iz dimnjaka i dva kamiona na parkingu. Na tabli iznad vrata pisalo je Han pod Magličem. Unutra je bilo toplo i čisto: šporet na drva, stolnjaci na kockice, kalendar jedne gvožđare iz Foče, televizor s ugašenim tonom i, iznad šanka, izblijedjela fotografija čovjeka u ribarskom prsluku koji drži pastrmku dugu kao podlaktica. Miris pite i vlažnih jakni. Dva vozača kamiona jela su šutke za stolom kod prozora.

Iz kuhinje je izašla žena od pedesetak godina, s keceljom i peškirom prebačenim preko ramena, crne kose sa sijedim pramenovima, ravnih leđa. Pitala je šta će piti. Rade je naručio kafu i pitu sa sirom, a general čaj, ako ima, s medom. Žena ga je pogledala malo duže nego što je trebalo. Vratila se iz kuhinje sa šoljom i teglom meda, spustila ih pred njega i rekla: "Čaj s medom, kapetane. Kao nekad."

Kapetan. Tako ga niko nije zvao trideset godina. Bio je pukovnik, pa general, pa penzioner kojeg ljudi na pijaci oslovljavaju sa šefe. Pogledao ju je i godine su počele otpadati s njenog lica jedna po jedna, dok nije ostala djevojka od dvadeset godina koja mu je ljeta devedesete nosila kafu do rijeke. Han je tada bio njenog oca, onog čovjeka s pastrmkom iznad

šanka. On je dolazio na pastrmke, dva ljeta zaredom, s knjigom pjesama koju joj je čitao navečer na trijemu, i u septembru je obećao da će doći za Božić i odvesti je u grad. "Milena", rekao je.

Sjećao se, ili je mislio da se sjeća, posljednjeg jutra tog septembra. Magla nad rijekom, njen otac koji mu nosi torbu do auta i šuti, jer je sve znao i ništa nije pitao. Ona na trijemu, bosa, s rukama u džepovima očeve jakne. Nije mahala. Rekla je samo da će ga čekati s čajem i medom, jer je on prvi put, kad je stigao pokisao do kože, tražio baš to. Do Foče je pjevao. Do Sarajeva je već mislio na prekomandu, a do proljeća na nju nije mislio uopće.

Sjela je preko puta njega, s peškirom na ramenu, kao da je sjela na minut, između dvije narudžbe. Rekla je da ga je prepoznala još kroz prozor, po tome kako izlazi iz auta, kao da mu iza leđa neko stoji mirno. Otac joj je umro devedeset osme i han je ostao njoj. Nije se udala. "Zašto?", pitao je, i odmah mu je bilo neugodno zbog pitanja. "Bila si najljepša djevojka od Foče do Gacka." "Zato što sam bila budala koja je čekala Božić", rekla je mirno, onako kako bi rekla koliko košta pita.

Rade je osjetio nešto i otišao s kafom do vozača kamiona. General je spustio glas. Rekao je da je bio mlad, da je stigla prekomanda, da se sve odvijalo brže nego što je mogao misliti, da se oženio. "Znam za koga ste se oženili", rekla je. "Za kćerku jednog generala, u aprilu. I mi smo ovdje imali novine, kapetane, i poštara, i ljude koji vole pričati. Meni je bilo dvadeset godina, a vama trideset četiri. Vi ste znali šta radite. Ja nisam znala ni da se to tako radi."

Pričala je bez žurbe, kao da čita tuđe pismo. Za Božić je ispekla česnicu i obukla haljinu kupljenu u Foči. Na Badnji dan napadao je snijeg i zatvorio cestu kod Tjentišta, i ona je cijelu sedmicu krivila snijeg. Poslije je krivila poštu, pa vojsku, pa sebe. U aprilu je otac donio novine, ostavio ih otvorene na stolu i izašao u štalu, da ne gleda kako ih čita. Knjigu pjesama čuvala je još dvije godine, a onda ju je odnijela učiteljici u selu, za školsku biblioteku. "Neka je čitaju djeca", rekla je. "Oni ne znaju ko ju

je donio."

Šutio je, pa je rekao ono što nikome nije govorio. Da ga je žena ostavila poslije dvanaest godina, zbog zubara iz Novog Sada, da ju je volio, glupo i dugo, i poslije toga. Da mu je sin uzeo ušteđevinu za neki posao u Beču i izgubio je za godinu dana, a sad se javlja samo kad mu nešto treba. Da ima stan pun stvari koje niko ne gleda. "Nisam bio sretan, Milena. Ako ti to išta znači." Gledala ga je dugo. "Ne znači", rekla je. "Mislila sam da će značiti. Godinama sam mislila da će mi biti drago kad čujem da vam je loše. Nije mi drago. Nije mi ništa."

"Možeš li mi oprostiti?", pitao je. Milena je pogledala kroz prozor, prema cesti koja se pod kišom gubila u kanjonu. "Trideset pet godina svako jutro otvorim kapke i prvo pogledam cestu", rekla je. "Prvih godina sam čekala. Poslije to više nije bilo čekanje, nego navika, kao kafa. Oprašta se ono što se desi jednom, kapetane. Ovo se meni dešavalo svako jutro." Ustala je, popravila peškir na ramenu i rekla da mu se čaj hladi.

Pružio je ruku preko stola i uhvatio njenu. Nije je povukla odmah. Nekoliko sekundi stajala je tako, s rukom u njegovoj, i gledala ga onako kako se gleda fotografija za koju se zna da je jedina. Onda je ruku izvukla, polako, i uzela teglu meda. "Čaj je dvije marke", rekla je. "Kafa i pita za vašeg vozača četiri." Dao joj je pedeset maraka. Vratila mu je tačan kusur, kovanice izbrojane na stolnjaku, i kad je htio ostaviti nešto za nju, odmahnula je glavom. "Kod mene se ne ostavlja više nego što se duguje."

U autu je Rade dugo šutio, a onda nije izdržao. "Jeste li vidjeli kakva je to žena, generale? Najbogatija od Foče do Gacka. Pola doline joj je dužno, i ljudi iz Foče, i iz Gacka, daje pare na zajam i uzima kamatu, ali pošteno. Moj otac je kod nje uzimao za krov. Kaže da nikad nikoga nije tužila, ali da nijedan dug nije zaboravila. I nikad se nije udavala, a prosili su je, kažu, i doktori." General je gledao kroz prozor u mutnu Sutjesku i nije odgovorio.

Pokušao je zamisliti šta bi bilo da je onog Božića došao. Milena u vojnim stanovima po garnizonima, Milena na prijemima među pukovničkim

ženama, Milena kao majka njegovog sina, možda nekog drugog sina, koji se ne bi javljao samo kad mu treba novac. Milena u stanu u Herceg Novom. Nije uspijevao. Svaki put kad bi je smjestio u neku od tih soba, ona bi stajala kod prozora, s peškirom na ramenu, i gledala cestu. Zatvorio je oči i dugo vrtio glavom, sam sa sobom.

Kad su prošli okuku, okrenuo se i pogledao kroz zadnje staklo. Han se još vidio među bukvama, s dimom iz dimnjaka i dva kamiona na parkingu. Kapci na prozoru iznad trijema bili su zatvoreni. Rade je to vidio u retrovizoru, pa je usporio. "Da stanem, generale?" General je gledao još trenutak, dok se kuća nije izgubila iza stijene. "Ne", rekao je. "Vozi."

LJUBAVNE PRIČE · 8 MIN ČITANJA

Brat kojeg nisam izmislila

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/brat-kojeg-nisam-izmislila/

Na spisku spašenih bilo je četrdeset jedno ime, i ja sam ga pročitala jedanaest puta, uvijek odozdo prema gore, kao da se Armin mogao sakriti među slovima. Izletnički brod Galeb krenuo je iz Neuma prema Stonu u deset ujutro, s turistima koji su htjeli jesti kamenice i s nama dvoje, koji smo htjeli samo jedan dan ne misliti na Sarajevo. Jugo nas je dočekao kod Kleka. Motor se ugasio, brod je legao na stijene, i od svega pamtim narandžasti prsluk, bratovu ruku na svom ramenu i talas koji je tu ruku odnio. Mene je izvukao policijski čamac iz Neuma. Njega nije izvukao niko, bar ne na tom spisku. Rodili smo se u razmaku od jedanaest minuta i nikad nismo bili razdvojeni duže od jednog ljetnog kampa.

Sljedećih dana nisam imala ni telefon, ni novčanik, ni ličnu kartu. More je uzelo i to. Ronioci su ulazili i izlazili, inspektor mi je svako jutro govorio isto, da čekam, i ja sam čekala, u sobi koju sam iznajmila kod jedne gospođe iznad pekare. Mami u Sarajevo javila sam se s tuđeg telefona i slagala da ostajemo još sedmicu, jer je lijepo vrijeme. Tražila je da joj dam Armina. Rekla sam da je na plaži. Poslije sam dugo sjedila na stepenicama ispred pekare, jer nisam znala kako se nekome kaže ono što ni sama nisam htjela znati.

Telefon mi je posuđivala Dijana, recepcionerka iz hotela Modra uvala, koja nije voljela kad neko plače sam. Trećeg dana rekla mi je da ima posla, ako znam pisati. Znala sam. U Sarajevu sam pisala reklame za jogurt i osiguranje. Posao je bio za Orsata Lučića, pjevača koji je svako veče pjevao na hotelskoj terasi i zbog kojeg su žene zaboravljale zašto su došle s muževima. Orsat je imao glas za stadione, a poruke je pisao kao dječak koji kasni na čas: bez zareza, s dvije greške u svakoj rečenici i s ružom na kraju. Bio je zaljubljen u Klaru, vlasnicu kafića Plima na šetalištu, koja je prošle zime izgubila brata u saobraćajnoj nesreći na magistrali. Od tada je Klara nosila crno, isključila zvučnike u kafiću i

vraćala svako cvijeće koje bi joj Orsat poslao.

Klara mu je blokirala broj, pa je Orsat smislio pisma, prava, na papiru, koja bi joj neko lično donosio. Plaćao je pedeset maraka po pismu. Pisali smo za njegovim kuhinjskim stolom, u stanu iznad marine. On je hodao od frižidera do balkona i diktirao: "Napiši da je ona kao more. Napiši da bez nje ne mogu disati." Ja sam pisala da ju je vidio kako ujutro sama briše stolove na terasi, iako ima konobara, i da je od tada i on počeo prati svoje šoljice. Pročitao je, šutio i potpisao. Do trećeg pisma znala sam da pjevuši kad je nervozan, da meni kafu podgrijava a sebi nikad, i da pišem ono što bih ja voljela pročitati, i to baš od njega.

Plima je bila prazna kad sam donijela prvo pismo. Klara je za šankom brojala račune, u crnom džemperu zavrnutih rukava. Pročitala je pismo stojeći, dvaput, i spustila ga na šank. "Ovo nije pisao Orsat", rekla je. "Orsat piše volim s dva l i na kraju stavi ružu." Rekla sam da sam samo kurir. "Kurir koji ne gleda u oči", rekla je. "Recite onome ko ovo piše da dođe sam." Pismo mi nije vratila.

Nosila sam joj pisma sedam dana, svako jutro u devet, kad otvara. Čitala ih je, a onda počela postavljati pitanja na koja Orsat nije imao odgovore, pa sam odgovarala ja, uz kafu koju mi nije naplaćivala. Pričala mi je o bratu, koji je pecao s mola i pjevao gore od Orsata. Ja nisam pričala o svom. Šestog dana rekla je: "Recite mu da prestane pisati Orsatova pisma i da počne pisati svoja. Ko je on?" I ja sam rekla da je to moj brat. Da se zove Armin Zukić, da smo blizanci, da je isti kao ja, samo viši, i da trenutno nije u Neumu. Možda sam to rekla zato što nisam mogla još jedan dan misliti o njemu u prošlom vremenu. Klara se prvi put nasmijala. "Kad se vrati", rekla je, "neka dođe on. Bez pisama."

Orsat je bio presretan što Klara čuva pisma i smislio je da joj u subotu zapjeva ispod prozora, s gitarom, kao u filmovima koje niko više ne gleda. Te večeri, dok smo na njegovom balkonu prepravljali pjesmu, usred rečenice me pitao: "A ti? Imaš li nekoga kome bi ovako pisala?" "Imam", rekla sam. "Ali on voli drugu." "Budala", rekao je Orsat, iskreno ljut na

čovjeka kojeg ne poznaje, i nastavio štimati gitaru. Gledala sam more ispod balkona i mislila kako je to more Armina negdje odnijelo, a mene ostavilo da pišem ljubavna pisma za čovjeka koji ne zna pročitati ni mene.

Armin se pojavio desetog dana, u utorak, s flasterom iznad obrve i u tuđoj trenerci. Kasnije se pokazalo da su ga izvukli ribari iz Stona, da je dva dana ležao u bolnici u Dubrovniku bez dokumenata i bez ijednog broja u glavi, i da ga je neko na spisku spašenih upisao kao Armin Žunić. Čim je stao na noge, sjeo je na autobus za Neum i išao od kafića do kafića, pitajući je li iko vidio ženu koja liči na njega. U Plimu je ušao oko podne. Klara ga je pogledala, vidjela moje lice na višem čovjeku i ispustila čašu. "Zukić?", pitala je. "Zukić", rekao je on, oprezno, jer posljednjih dana nije bio siguran ni u to.

Šta se dalje dogodilo, znam iz tri verzije: Klarine, bratove i konobarove. Klara mu je rekla da je znala da će doći. Armin je rekao da ni sam nije znao. Klara je rekla da je svako njegovo pismo pročitala po deset puta. Armin, koji u životu nije napisao ništa duže od poruke bez samoglasnika, odlučio je da se s udarenom glavom ne svađa. A onda mu je Klara rekla da mu je sestra bila tu jutros, u devet, kao i svaki dan. Armin je skočio, zagrlio ju je preko šanka i poljubio, prvo u obraz, od sreće, a onda, kako je tvrdio konobar, ne više samo od sreće. Klara se nije bunila.

Orsat je baš tada prolazio šetalištem s gitarom, da vidi gdje će u subotu stati ispod prozora. Kroz staklo je ugledao Klaru u zagrljaju čovjeka s mojim licem. Za deset minuta stajao je u mojoj sobi iznad pekare, crven do ušiju. "Pisala si pisma za svog brata", rekao je. "Mojim parama. Mojim riječima." "Tvojim riječima?", pitala sam. "Ti si diktirao more i disanje." "Vidio sam ga!" Nisam ga više slušala. Istrčala sam bosa niz stepenice.

Kad sam ušla, u Plimi niko nije pričao. Armin je ustao od stola. Stajali smo jedno ispred drugog, on malo viši, i onda sam ga udarila u rame, jako, kao kad smo bili djeca, i tek onda zagrlila. "Žunić", rekao je u moju kosu. "Upisali su me kao Žunić." Klara je gledala čas njega, čas mene. "Ko je od vas dvoje pisao?", pitala je napokon. "Ja", rekla sam. "On piše

poruke bez samoglasnika." Armin je klimnuo, crven. "Nisam napisao ni slova", rekao je Klari. "Ali od jutros mislim da bih volio."

Klara se nasmijala, onako kako se, rekao mi je kasnije konobar, nije smijala od prošle zime, i otišla iza šanka da uključi zvučnike. Na vratima je stajao Orsat s gitarom. Gledao je mene, pa Armina, pa opet mene, i vidjela sam kako mu preko lica prolazi sve: kuhinjski sto, šoljice koje je počeo prati, pisma koja je potpisivao a da ih nije razumio. Prišao mi je i tiho, da Klara ne čuje, pitao: "Onaj tvoj, što voli drugu. Ko je to?" "Neko ko piše volim s dva l", rekla sam.

Šutio je dugo, za Orsata predugo. Onda je sa stola uzeo salvetu, posudio od konobara olovku i nešto pisao, pokrivajući papir dlanom kao đak. Dao mi je salvetu presavijenu na četiri. Nisam je otvorila pred njim. Mama je tog popodneva zvala na Dijanin telefon i ja sam ga, bez riječi, pružila Arminu. "Evo ga", rekla sam joj kad mi ga je vratio. "Izašao je iz mora." Te večeri Orsat je pjevao na terasi Modre uvale, Klara je, prvi put otkako nosi crno, sišla da sluša, s mojim bratom za stolom do bine, a ja sam sjedila za drugim stolom i držala u džepu salvetu na kojoj je, bez ijednog zareza i bez ruže, pisalo volim, s dva l.

LJUBAVNE PRIČE · 8 MIN ČITANJA

Ni sebi ni drugoj

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/ni-sebi-ni-drugoj/

U izdavačkoj kući Hadžiosmanović radim dvadeset šest godina, u pripremi za štampu, i naučio sam da se u ovoj zgradi ništa ne kaže direktno. Ni greška u knjizi, ni plata, ni ljubav. Kuću je između dva rata osnovao pradjed sadašnje vlasnice, u zgradi na obali Miljacke, i njegov portret s fesom još visi iznad recepcije, pored portreta djeda i oca, sve samih Hadžiosmanovića, sve s istim pogledom čovjeka koji je upravo pronašao grešku u tuđoj rečenici.

Nasiha Hadžiosmanović preuzela je firmu kad joj je umro otac. Imala je trideset sedam godina, dva fakulteta i tetku Zarifu, koja joj je svake nedjelje na ručak dovodila po jednog advokata iz dobre porodice. Nasiha ih je slušala jednako pristojno i nijednog nije pozvala drugi put. Mi u firmi znali smo zašto. Zvao se Amer Osmić, bio je glavni urednik i odrastao je u domu za djecu bez roditelja, s prezimenom koje mu je dala direktorica doma, jer se njegovo nigdje nije moglo naći. U firmu je došao s devetnaest godina kao kurir. Nasihin otac zatekao ga je kako u hodniku čita rukopis koji je trebao odnijeti na poštu, i za deset godina napravio je od njega najboljeg urednika u gradu.

Nasiha ga je voljela, to se vidjelo po tome kako mu je ispravljala zareze. Ali žene Hadžiosmanovića ne udaju se za kurire, pa makar kurir znao napamet pola Maka Dizdara. Kad je Amer s Martinom, našom mladom dizajnericom, počeo odlaziti na ručak u ćevabdžinicu preko puta, Nasiha je to vidjela s prozora. Sutradan je Martina dobila putni nalog za sajam knjiga u Banjoj Luci, na sedam dana, a odmah zatim i za kurs u Frankfurtu. Moja nana imala je za takve ljude izreku o psu na sijenu: sam ne jede, a ni drugom ne da.

Onda je Nasiha smislila rukopis. Jednog jutra donijela je Ameru fasciklu bez imena autora, kratak roman u kojem žena iz stare porodice voli čovjeka koji radi za nju i ne smije mu to reći. Zamolila ga je da uredi

posljednje poglavlje i da sam napiše muškarčev odgovor, jer autor, rekla je, ne zna kako bi takav čovjek govorio. Amer je donio fasciklu meni da odštampam korekturu. Čitali smo zajedno, nagnuti nad mojim stolom. Junakinja je imala kancelariju s prozorom prema Miljacki i pisala je zelenim nalivperom. "Šerife", rekao je Amer, "ovo je ona."

Odgovor je napisao te noći, kod mene u pripremi, dok je mašina radila. Čovjek iz romana rekao je ženi da bi za njom išao i kroz vatru i kroz poresku upravu. Ujutro je Nasiha pročitala, pocrvenjela do ušiju i vratila mu fasciklu s crvenom crtom preko cijele stranice. Na margini je pisalo: previše smjelo, čovjek zna svoje mjesto. Te sedmice ga je dvaput povela na večeru poslije promocije, i oba puta ga je sutradan na sastanku oslovila s gospodine Osmiću i pred svima mu pronašla grešku u impresumu.

Martina je u međuvremenu zvala iz Frankfurta svake večeri, i svake večeri Nasiha je baš tada imala hitan posao za Amera: zbirku pjesama koju treba do jutra predati štampariji, pismo ministarstvu, ugovor s prevodiocem iz Ljubljane. Na prijemu u Vijećnici uzela ga je pod ruku pred pola Sarajeva i predstavljala ga kao desnu ruku kuće. Onda je prišao advokat kojeg je tetka Zarifa dovela tog mjeseca, i Nasiha je pustila Amerovu ruku tako brzo kao da ju je opekla. Amer je ostatak večeri stajao pored stola s pogačicama i gledao kroz prozor u rijeku. Ja sam stajao pored njega, jer je neko od nas morao jesti te pogačice.

To je trajalo do aprila. Martina se vratila iz Frankfurta, shvatila šta se dešava i počela izlaziti s našim knjigovođom, koji je bar bio dosadan na pošten način. Amer je jedne večeri sjeo na moju stolicu pored mašine i rekao da odlazi. Ponudili su mu posao u jednoj izdavačkoj kući u Zagrebu. "Ne mogu više biti stolica koju ona pomjera kad joj zatreba", rekao je. "A ne mogu ni prestati čekati da me pomjeri." Pitao sam ga je li joj to rekao. "Šta da joj kažem?", rekao je. "Da je volim? Ona to zna. Zna ona, a znaju i portreti iznad recepcije. Problem nije u tome šta ona zna, nego šta je njen pradjed mislio o kuririma." Otkaz je napisao na mom računaru i ostavio ga u mojoj ladici, da ga preda u ponedjeljak. Gledao

sam ga i mislio na starog Lutvu.

Lutvo Begtašević dolazio je svakog četvrtka u deset, s kišobranom i kutijom keksa za recepciju. Imao je osamdeset dvije godine i plaćao je štampanje monografije o svojoj porodici, o Begtaševićima, koji su, kako je pisalo u prvom poglavlju, tri stoljeća davali kadije, trgovce i jednog lošeg pjesnika. Monografiji je nedostajalo samo posljednje poglavlje. Lutvo je imao sina Amera, rođenog osamdeset osme. Godinu kasnije žena ga je ostavila i s djetetom otišla u Istanbul, i on ih više nikad nije pronašao, iako je za to, kako je govorio, potrošio dva automobila i jedno zdravlje. Pričao mi je to svakog četvrtka dok sam mu slagao fotografije.

Isto ime, ista godina. Ostalo sam složio ja. Na staroj pisaćoj mašini iz podruma, na požutjelom papiru koji sam godinama čuvao od jedne narudžbe iz osamdesetih, napisao sam pismo Lutvine pokojne svastike iz Istanbula. U pismu ona priznaje da je dijete devedesete vraćeno u Sarajevo i ostavljeno u domu za djecu, jer majka nije mogla brinuti o njemu. Potpisao sam ga njenim imenom, koje sam znao iz monografije, i ubacio ga u kutiju porodičnih papira koje mi je Lutvo donio za skeniranje. Ameru nisam rekao ništa. Znao sam da bi me zaustavio.

Sljedećeg četvrtka Lutvo nije donio keks. Ušao je u recepciju blijed, s pismom u ruci, i pitao gdje je glavni urednik. Pitao ga je kad je rođen i u kojem je domu odrastao. Amer je odgovorio i pogledao mene. Pokušao je još nešto reći, ali Lutvo mu je stavio ruku na obraz i rekao samo: "Ista brada kao u mog babe." Martina je ispustila fasciklu, a knjigovođa ju je pokupio. Onda ga je Lutvo zagrlio nasred hodnika, ispod portreta pradjeda s fesom, i plakao glasno, kako plaču stari ljudi kojima više nije stalo ko ih gleda. Do podne je cijela firma znala da je Amer Osmić zapravo Amer Begtašević, posljednji izdanak porodice od tri stoljeća. Tetka Zarifa saznala je do ručka.

Nasiha se tog popodneva pojavila u Amerovoj kancelariji s dvije kafe, prvi put za deset godina. Rekla je da su Begtaševići stara kuća i da tetka nema ništa protiv. Amer je spustio šoljicu. Nije mogao. Rekao joj je istinu: da

nije ničiji sin, da je pismo složio Šerif u pripremi, na staroj hartiji, i da on neće graditi život na tuđoj suzi. Čuo sam to jer su vrata bila otvorena, a ja sam baš tada nosio korekturu niz hodnik, sporije nego inače.

Nasiha je dugo šutjela. Onda je upitala samo jedno: zna li Lutvo. Amer je rekao da ne zna i da će mu sutra sve reći. "Nećeš", rekla je Nasiha. "Vidjela sam ga u hodniku. Taj čovjek trideset šest godina čeka da nekog zagrli. Nećeš mu to oduzeti zbog jednog pisma." Onda je zatvorila vrata, ali ne do kraja. "Rekao si mi istinu prije nego što sam te išta pitala", čuo sam je. "To mi niko nikad nije uradio. Ostalo me ne zanima. Lutvo je dobio sina, tetka porodicu, a ja tebe." Izašla je i zaustavila se ispred mene. "Šutjet ćeš dok si živ", rekla je. "I dobit ćeš povišicu, da ti bude lakše šutjeti."

Vjenčali su se u junu, u bašti kuće Hadžiosmanovića iznad Bistrika. Tetka Zarifa plakala je od ponosa, Martina je došla s knjigovođom, a Lutvo je sjedio u prvom redu, u odijelu koje je, kako je rekao, čekalo trideset šest godina. Kad je počela muzika, prišao je mom stolu i sjeo pored mene s tanjirom baklave. Dugo je gledao mladence.

"U tvom pismu nema nijedne greške, Šerife", rekao je onda, ne gledajući me. "Moja svastika nije u životu napisala rečenicu bez dvije. Odmah sam znao da ga je pisao najbolji korektor u gradu." Nisam imao šta reći. Lutvo je pojeo baklavu i obrisao prste salvetom. "Četvrtkom mi dvadeset godina niko nije dolazio", rekao je. "A sad mi u ponedjeljak donesi korekturu. Monografiji treba posljednje poglavlje, a niko ga ne zna složiti bolje od tebe."

LJUBAVNE PRIČE · 8 MIN ČITANJA

Dvojica za jedno ime

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/dvojica-za-jedno-ime/

Jakov Kardum imao je dva života i jednog brata kojeg nije bilo. Stari Kardum, koji ga je odgojio, ostavio mu je u amanet kuću u Fojnici i unuku Luciju, i tamo je Jakov bio ozbiljan čovjek od trideset četiri godine koji plaća račune na vrijeme. Kad bi mu Fojnica dosadila, rekao bi da mora u Sarajevo, jer je njegov mlađi brat Iskren opet napravio dug, ogrebao tuđi auto ili se zaručio s pogrešnom ženom. U Sarajevu se onda i sam predstavljao kao Iskren. Tamo je imao stan, prijatelje i, od nedavno, ženu koju je htio oženiti.

Za Iskrena je znao samo jedan čovjek, i to slučajno. Alen Mandić, prijatelj s fakulteta, jedne je večeri uzeo Jakovljev telefon da vidi koliko je sati i pročitao poruku na ekranu: "Čiko Jakove, kad dolaziš? Gospođa Pajić opet me tjera na njemački. Lucija." "Ko je Jakov?", upitao je Alen. "I ko je Lucija?" Jakov je morao sve priznati, a Alen je bio oduševljen, jer je i sam imao isti sistem. Njegov se zvao rođak Bekir iz Tešnja, vječito bolestan, i Bekiru bi se pogoršalo svaki put kad bi tetka Ljubica Bracanović zvala Alena na nedjeljni ručak. Alen je to zvao ići Bekiru.

Tetka Ljubica došla je te subote Alenu na kafu, s kćerkom Melisom, i Alen je, po dogovoru, odveo tetku u kuhinju da joj pokaže novi aparat za kafu. Jakov je ostao s Melisom u dnevnoj sobi i zaprosio je prije nego što je aparat zabrujao. Melisa je pristala odmah. "Znaš li zašto?", rekla je. "Od djevojčice znam da ću se udati za čovjeka koji se zove Iskren. To ime ne može lagati." Jakov se nakašljao. "A da se zovem, recimo, Jakov?" Melisa se namrštila. "Jakov je ime za čovjeka koji vraća posuđene knjige na vrijeme. Ne. Za Jakova se ne bih udala."

Iz kuhinje se vratila tetka Ljubica i sjela da ispita budućeg zeta. Pitala je za posao, za platu, za stan, i bila je zadovoljna sve dok nije došla do roditelja. Jakov je odlučio da bar tu bude pošten. Roditelje nije poznavao, rekao je. U septembru 1990. godine pronađen je kao beba u putnoj torbi

iz garderobe sarajevske željezničke stanice. Stari Kardum je tog dana predao svoj kofer, a na šalteru su mu greškom vratili tuđu torbu, s djetetom. Tetka Ljubica ustala je i obukla kaput. "Moja se kćerka neće udavati u garderobu", rekla je. "Nađite roditelje, gospodine. Ili bar jednog, do kraja godine." Melisa je u hodniku stigla zapamtiti adresu u Fojnici. Alen, koji je slušao iza vrata, zapamtio ju je također.

U Fojnici je Lucija sjedila u bašti s gramatikom njemačkog jezika i nije učila. Gospođa Zora Pajić, penzionisana nastavnica koja ju je spremala za ispit, čitala joj je pravila o padežima i svakih pet minuta gledala prema kapiji, jer je u to doba svakog dana prolazio gospodin Čubelić, šef matičnog ureda na općini. Lucija je imala dvadeset godina i tajnu: u svesci s ružičastim koricama već tri mjeseca bila je zaručena za čikinog brata Iskrena, kojeg nikad nije vidjela. U svesci su jednom i raskinuli, zbog ljubomore, pa se pomirili. Čovjek koji tako lijepo griješi, govorila je, mora biti zanimljiviji od čovjeka koji plaća struju.

Tog popodneva na kapiju je pozvonio mladić s ruksakom i predstavio se kao Iskren Kardum, Jakovljev brat. Lucija je ispustila gramatiku. Alen je za deset minuta saznao da je zaručen, da mu je oprošteno i da je obećao da će se popraviti. Nije se bunio. Prvi put u životu htio je da nešto bude istina. A Lucija mu je, dok su šetali do rijeke, rekla isto što je on već jednom čuo u Sarajevu: da nikad ne bi mogla voljeti čovjeka koji se ne zove Iskren. "Ni nekog Alena?", upitao je oprezno. "Alen?", nasmijala se. "Alen je ime za frizera."

Predveče je stigao Jakov, u crnom odijelu i s tužnim licem, odlučan da s Iskrenom završi jednom zauvijek. Okupio je ukućane u dnevnoj sobi i saopćio da mu je brat preminuo u Beču, iznenada, od upale pluća. Gospođa Pajić se prekrstila, a Lucija je počela vikati od radosti, jer je Iskren, rekla je, živ i zdrav i upravo jede uštipke u kuhinji. Alen se pojavio na vratima s tanjirom u ruci. "Brate", rekao je i raširio ruke. Jakov ga je zagrlio onako kako se grli čovjek kojeg bi najradije poslao u Beč.

Kasnije su se u kuhinji posvađali šapatom. Jakov je tražio da Alen odmah ode. Alen je rekao da ne može, jer je zaručen, a uz to nije pojeo uštipke. Onda su, ne govoreći to jedan drugom, obojica otišli na općinu. Gospodin Čubelić primio ih je u razmaku od pola sata, svakog s istim obrascem za promjenu ličnog imena, i svakom rekao da je to rijetka i lijepa odluka. Nijednog Iskrena Fojnica nije imala otkako on radi.

Sutradan je u Fojnicu stigla i Melisa, autobusom, bez najave. Gospođa Pajić posjela ju je u baštu s Lucijom, i dvije djevojke su se prvih deset minuta jako svidjele jedna drugoj. Onda je Melisa spomenula da je zaručena za Iskrena Karduma. Lucija je spustila šoljicu i rekla da je to nemoguće, jer je za Iskrena Karduma zaručena ona, i to od jula, što piše u svesci. Melisa je rekla da ona to ima u telefonu, s datumom. Kad su muškarci izašli u baštu, Lucija je pokazala na Jakova: "To je moj čiko Jakov." Melisa je pokazala na Alena: "To je moj rođak Alen." Pogledale su se, uzele se ispod ruke i otišle u kuću. Vrata su se zatvorila tiho, a to je bilo gore od lupanja.

Muškarci su priznali kroz vrata. Jakov je rekao da je već predao zahtjev za promjenu imena. Alen je rekao da je i on. Vrata su se otvorila za pedalj. "Obojica?", pitala je Melisa. "Na općini?", pitala je Lucija. To je, priznale su, bilo hrabro, ali je i dalje ostavljalo pitanje roditelja, a pitanje roditelja stiglo je u pet popodne, bijelim taksijem iz Sarajeva, u liku tetke Ljubice.

Tetka Ljubica došla je po kćerku i odbila sjesti. Za Alena i Luciju dala je pristanak čim je čula da je Luciji djed ostavio kuću u Fojnici i stan u Splitu. Jakov je kao staratelj odbio dati svoj dok tetka ne pristane na njega i Melisu. Svi su stajali u dnevnoj sobi kao figure na šahovskoj tabli, kad je tetka Ljubica ugledala gospođu Pajić, koja je unosila kafu. Tacna je zazveckala. "Zora", rekla je tetka Ljubica glasom od kojeg su se ispravili i oni koji su već stajali. "Gdje je dijete?"

Gospođa Pajić sjela je prvi put tog dana. U septembru 1990. godine radila je kao dadilja kod Ljubičine sestre Nevenke i njenog muža, doktora Mandića. Jednog jutra izašla je s bebom u kolicima i s torbom u kojoj je

nosila rukopis svog ljubavnog romana, u tri sveske. Bila je rastresena, kako to biva sa ženama koje pišu. Rukopis je stavila u kolica, a bebu u torbu, i torbu predala u garderobu na stanici. Kolica su kasnije nađena kod Zemaljskog muzeja, s romanom, a ona se od stida preselila u Fojnicu i više nikad nije pisala.

Jakov je bez riječi otrčao na sprat. Čulo se kako pomjera ormare i prevrće kutije. Vratio se sa starom smeđom torbom s pokvarenim patentom, inicijalima Z. P. i izblijedjelom naljepnicom Vučka s olimpijade. Gospođa Pajić prepoznala ju je prije nego što ju je spustio. "Moja torba", rekla je. "Tražila sam je više od trideset godina." Jakov ju je zagrlio i rekao: "Majko." "Gospodine Kardum", rekla je ona, "ja nisam udata." Tetka Ljubica razdvojila ih je kišobranom. "Ti si sin moje sestre", rekla je Jakovu. "Alenov stariji brat."

Alen je sjeo na pod. Melisa je pitala samo jedno: kako su ga zvali. Tetka Ljubica nije se mogla sjetiti. Dali su mu očevo ime, rekla je, ali ona je te godine bila u Beču i sve pamti po vremenu, a ne po ljudima. Jakov je otvorio vitrinu starog Karduma, koji je skupljao imenike, i izvadio Imenik ljekara Sarajeva za 1989. godinu. Prelistao ga je do slova M i pročitao glasno, pa još jednom, tiše: "Mandić, dr. Iskren, internista." Melisa ga je poljubila pred svima. "Znala sam", rekla je.

Gospodin Čubelić, koji je baš tada došao da gospođi Pajić donese cvijeće, stao je na vrata s dva obrasca u ruci. "Jedan zahtjev moram odbiti", rekao je. "Gospodin je već Iskren." Alen je pružio ruku prema drugom. "Moj vrijedi." Lucija mu je spustila ruku. "Ostavi", rekla je. "Alen mi je sasvim dovoljno lijepo ime. Samo više nemoj ići Bekiru." "Bekir je jutros ozdravio", rekao je Alen. "Potpuno."

LJUBAVNE PRIČE · 8 MIN ČITANJA

Prva ljubav na pogrešnoj stanici

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/prva-ljubav-na-pogresnoj-stanici/

Emrah me zaprosio u augustu, na Panonskom jezeru, kleknuvši na mokre drvene stepenice i skoro ispustivši prsten u slanu vodu. Od tada su nam obje porodice govorile da je red da se roditelji upoznaju. Moj tata je umro prije šest godina, Emrahova mama živi u Insbruku s drugim mužem, pa smo te prve subote u oktobru za stolom trebali biti samo nas četvoro: moja mama, Emrahov otac, Emrah i ja. Mama je napravila sarmu, pitu i tri salate, iako joj je Emrah rekao da njegov otac jede samo ćevape. Stan na Brčanskoj Malti mirisao je na lovor, a mama je od podne dvaput mijenjala bluzu.

Admir Softić pozvonio je tačno u sedam, s tepsijom baklave i buketom koji je očito birala prodavačica. Mama je otvorila vrata, s keceljom još oko struka. Pogledali su se. Tepsija se nagnula, i Emrah ju je uhvatio u posljednjem trenutku. "Zemira", rekao je Admir, ne kao pitanje, nego kao da čita ime sa spiska. "Admire", rekla je mama. Onda je skinula kecelju i složila je na ormarić u hodniku, što nije uradila ni kad nam je u kuću došao direktor njene škole.

Večera je trajala dva sata i bila je najčudnija večera u mom životu. Admir je hvalio sarmu i gledao u tanjir. Mama je tri puta donijela so, iako je stajala na stolu. Pričali su o cijeni goriva, o tome kako se Tuzla promijenila i gdje je nekad bila koja kafana, i oboje su govorili "naša gimnazija", kao da je bila samo njihova. Emrah me ispod stola udarao koljenom. Ja sam njega udarala nazad. Kad je Admir rekao da profesorica Fazlić iz hemije još nosi onu istu smeđu tašnu, mama se nasmijala tako glasno da se i sama uplašila.

Uhvatila sam je u kuhinji, dok je rezala baklavu. "Ko je on tebi?" "Niko", rekla je i odrezala komad koji niko ne bi mogao pojesti. "Mama." Spustila je nož i pogledala me. "Sjedi, Inela. Bio je moja prva ljubav", rekla je. "Od drugog razreda do mature. Devedeset devete. Trebali smo zajedno ići na

fakultet u Sarajevo. Dogovorili smo se: prvog septembra, u sedam ujutro, na stanici. Čekala sam ga do podne. Nije došao." "I?" "I ništa. Upisala sam se ovdje. On je otišao. Ponos je čudna stvar kad ti je osamnaest godina." Kroz vrata se čuo Admirov smijeh, a mama je baklavu rezala dalje, sve sitnije.

Emrah je u isto vrijeme na balkonu dobio drugu verziju, dok je otac pušio cigaretu za koju je obećao da je posljednja. Admir mu je rekao da je čekao na stanici od pola sedam do deset, s dvije torbe i kasetom koju je snimio za put, i da Zemira nije došla. Mislio je da se predomislila zbog roditelja, jer njen otac nikad nije volio momka iz Kreke. Navečer je otišao sam, a poslije se trudio da ga ništa ne veže za Tuzlu. Bio je u Sarajevu, pa u Njemačkoj, pa se vratio, oženio, razveo. "Koja stanica?", pitao je Emrah, jer je moj Emrah inženjer i uvijek pita prave stvari. Admir ga je pogledao kao da ga je pitao koja je godina. "Pa željeznička. Gdje bih drugo čekao voz za Sarajevo?"

U ponoć, kad je Admir otišao, Emrah i ja sjeli smo na stepenice ispred zgrade i uporedili verzije. Mama je, kako se pokazalo kad sam je pitala, čekala na autobuskoj, jer je u Sarajevo uvijek išla autobusom. Dvadeset pet godina, dvoje ljudi, dvije stanice i nijedan telefon. Smijali smo se dok komšinica s prvog sprata nije otvorila prozor i pitala znamo li koliko je sati. Onda smo prestali. "Šta ćemo?", pitao je Emrah. "Reći ćemo im", rekla sam. "Ne", rekao je on. "Pozvat ćemo ih na stanicu. Ovaj put na istu."

Mami sam u utorak rekla da Admir hoće da nam preda nešto za svadbu, nešto od njegove porodice, i da je najlakše da se nađu u petak u sedam, na autobuskoj, jer odatle ide za Lukavac. Emrah je svom ocu rekao isto, samo s mojom mamom u glavnoj ulozi. Bilo je to toliko providno da sam bila sigurna da će nas odmah provaliti. Nisu. Mama je u petak od pet sati presvukla tri bluze i dvaput promijenila naušnice. "Za predaju koverte", rekla sam. "Za predaju koverte", ponovila je ona i promijenila ih i treći put.

Emrah i ja smo u pola sedam sjeli u kafić preko puta stanice, do prozora, s dva soka i osjećajem da smo u nekom filmu koji ne bismo platili gledati. Mama je stigla prva, deset minuta ranije, i stala kod trećeg perona, s tašnom pritisnutom uz stomak. Admir je došao s parkinga u sedam do pet, u sakou koji mu je bio pretijesan u ramenima. Vidio ju je i stao. Ona je vidjela njega i pogledala oko sebe, tražeći nas, a onda je, vidjelo se to i kroz staklo, shvatila. Rekla je nešto. On je nešto odgovorio. I onda su se oboje smijali, onako kako se smiju ljudi kojima je nešto napokon dobro ispalo.

Admir je iz unutrašnjeg džepa sakoa izvadio nešto malo i požutjelo i pokazao joj. Emrah je kasnije saznao da je to bila karta za voz Tuzla Sarajevo, za prvi septembar devedeset devete, neiskorištena. Mama je otvorila tašnu i izvadila svoju, autobusku, istog datuma. Nisam znala da je ima. Nisam znala ni da je cijelu noć poslije one večere prevrtala album s mature, i da je kartu nosila u novčaniku od tada. Stajali su na peronu s dvije stare karte u rukama, dok se oko njih ukrcavao autobus za Brčko, i niko od putnika nije ni slutio šta gleda.

Nisu nikud otputovali. Otišli su pješke prema centru, jedno do drugog, ne držeći se za ruke, ali dovoljno blizu da im se ramena dodiruju na svakom koraku. Na semaforu su zastali, iako je bilo zeleno, pustili da se promijeni u crveno i ponovo u zeleno, a onda su prešli i nestali nam iz vida. Mi smo ostali s dva soka koje je neko morao platiti. Platio je Emrah. "A šta ako im krene?", pitao je dok smo izlazili. "Onda ćeš mi biti muž i budući polubrat, ili kako se to već kaže", rekla sam. "Muž", rekao je on. "Samo muž. Ništa drugo ne želim ni čuti."

Te zime mama je dolazila kući kasnije nego ja. Kupila je patike za šetnju i svake nedjelje išla na Ilinčicu, a ja sam znala s kim, iako nisam pitala. Pjevušila je pjesme koje sam znala samo s njenih kaseta. Jednom sam je zatekla kako u kuhinji pleše s krpom u ruci i pravi se da briše šporet. Admir je počeo dolaziti na nedjeljne ručkove i, kako se pokazalo, jede sve, a ne samo ćevape. Emrah je rekao da ga nikad nije vidio da jede pitu. Mama je rekla da je on pitu volio i devedeset osme.

Jedne subote Admir je donio kasetu koju je snimio za put devedeset devete. Mama je iz podruma iznijela stari kasetofon, koji je jedva radio, i slušali su je u dnevnoj sobi od početka do kraja, a ja sam se pravila da učim u svojoj sobi i slušala kroz zid. Na kraju druge strane, poslije posljednje pjesme, čuo se Admirov glas od osamnaest godina: "Zemira, ako ovo slušaš, već smo prošli Doboj." Mama je dugo šutjela, a onda se nasmijala.

Svadba je bila u junu, u sali kraj jezera. Raspored sjedenja pravila je mama, i sebe je stavila pored Admira, "radi praktičnosti", kako je rekla, iako nijedno od nas nije pitao zašto. Kad je muzika svirala jednu staru pjesmu s kraja devedesetih, ustali su prije nas. Gledala sam mamu kako se smije s glavom zabačenom unazad, isto kao na slici s mature koja je cijelo moje djetinjstvo stajala na vitrini, a za koju nikad nisam pitala ko je stajao pored nje, odsječen na rubu fotografije.

Emrah mi se nagnuo do uha. "Je li ovo sad naša svadba ili njihova?" "Naša", rekla sam. "Njihova je počela u petak, na autobuskoj, u sedam."

LJUBAVNE PRIČE · 7 MIN ČITANJA

Haljina u svilenom papiru

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/haljina-u-svilenom-papiru/

Ismeta je šila u sobi iznad svoje radnje, u ulici koja se od Šarene džamije penje prema Starom gradu, i kroz prozor je vidjela Lašvu, krovove i, kad je vedro, prve padine Vlašića. Te subote poslije podne porubila je vjenčanicu za jednu djevojku iz Novog Travnika, objesila je na lutku, pomela konce i složila igle u kutijicu po debljini, od najtanje do najdeblje. Kanarincu je promijenila vodu. U džezvi za jednu osobu skuhala je kafu i popila je sjedeći, s rukama u krilu, onako kako se u njenoj kući pila kafa otkad je ostala sama: polako i bez razgovora.

Četrnaest godina ranije Rifat je otišao u Njemačku, na gradilišta oko Ulma. Zaručili su se dvije sedmice prije njegovog odlaska, u bašti kod Plave vode, i dogovorili da će se vjenčati kad kuća u Dolcu bude gotova i kredit vraćen. Mislili su da će to biti za tri godine. Rifat je dolazio svakog augusta, na dvadeset dana, donosio joj čokolade i parfem koji nije nosila, i svake godine govorio da je ostalo još malo. Ismeta je za to vrijeme šila. Šila je vjenčanice za tuđe kćerke, maturske haljine, zavjese za pola mahale. Naučila je živjeti tako da joj ništa ne nedostaje, i nije primijetila kad je to naučila.

U martu se Rifat vratio zauvijek. Kuća je bila gotova, kredit vraćen, i vjenčanje je zakazano za prvu subotu u junu. Dolazio je svake večeri, krupan i dobar, s cementom u borama oko očiju, i sjedao baš na njenu stolicu kraj mašine. Listao je njene modne časopise i vraćao ih naopako. Jedne večeri je laktom oborio kutiju s dugmadima, i dok se izvinjavao, dugmad su se kotrljala pod ormar. Kad je otišao, Ismeta je kleknula s baterijskom lampom, skupila ih sva i razvrstala po veličini, kao što su bila. Trajalo je do ponoći. Nije se ljutila. Samo je primijetila da joj je bilo lakše kad je on otišao.

U dvorištu je, na lancu, živio Medo, star žut pas, koji je prije četrnaest godina ugrizao poštara i od tada nije silazio s lanca. Komšije su ga se

bojale više nego što je zasluživao. Ismeta mu je svako veče nosila kost i vodu i govorila mu kao djetetu. "Kad se vjenčamo, pustit ćemo ga", rekao je Rifat. "Pas mora trčati." Ismeta je zamislila Medu kako trči niz ulicu prema čaršiji, i poštara, i djecu iz mekteba, i nije ništa rekla.

Rifatova majka u Dolcu bila je bolesna, i od jeseni joj je pomagala Adela, kćerka komšija, medicinska sestra od dvadeset devet godina, visoka i glasna, koja je vozila stari golf i smijala se tako da se čulo preko dvije bašte. Ismeta ju je vidjela nekoliko puta i dopala joj se. Adela je nosila sve što joj stoji, bez razmišljanja, a takvih mušterija je bilo malo. U maju je Ismeta iz ormara izvadila svoju vjenčanicu, sašivenu prije deset godina i umotanu u svileni papir. Probala ju je. Stajala joj je kao onog dana kad ju je sašila. Gledala se u ogledalu i razmišljala gdje će u kući u Dolcu stajati njena mašina. Rifat je rekao: u podrumu, ima mjesta, a i neće ti više trebati, nećeš morati raditi.

Sedmicu pred vjenčanje, u predvečerje, uzela je korpu i otišla gore, ispod zidina Starog grada, gdje je svakog proljeća brala cvijet bazge za sok. Bazga je te godine procvjetala kasno i obilno. Kad je napunila korpu, sjela je na kameni zid iza grmlja, da odmori noge, i gledala kako se dolje pale svjetla. Na putu ispod nje začuli su se koraci i dva glasa. Prepoznala ih je prije nego što je razumjela riječi.

"U julu idem u Beč", rekla je Adela. "Dobila sam posao u jednoj bolnici." "Nemoj zbog mene", rekao je Rifat. "Baš zbog tebe. Ne mogu te gledati s njom na pijaci svake subote." Dugo su šutjeli. Onda je Rifat rekao, tiho, kao da govori sebi: "Četrnaest godina me čekala. Šila je vjenčanice drugima i čekala. Ja to ne mogu prelomiti." "Znam da ne možeš", rekla je Adela. "Da možeš, ne bih te ni voljela." Koraci su se udaljili prema gradu. Ismeta je ostala na zidu dok se nije sasvim smračilo, s korpom bazge u krilu, i nije plakala. Bilo joj je, i to ju je iznenadilo, lakše nego cijelog proljeća.

Te noći je kuhala sok, kao svake godine. Oprala je cvjetove, isjekla limun, izmjerila šećer, i dok se kuhinja punila mirisom, razmišljala je mirno,

onako kako je krojila: prvo izmjeri, onda reži. Rifat je dobar čovjek. Adela ga voli. On će se oženiti njom, Ismetom, jer je tako obećao, i živjet će s njom pošteno i nesretno u kući u Dolcu, a ona će u podrumu tražiti mjesto za mašinu. Pred zoru je napunila boce, na svaku zalijepila papirić s datumom i poredala ih u ostavi, jednu do druge.

Sutradan navečer skuhala je kafu za dvoje. Kad je Rifat sjeo na njenu stolicu, ona je sjela preko puta, na stolicu za mušterije, i rekla mu da se ne može udati za njega. Rekla je da je predugo živjela sama i da se navikla na svoje: na radnju, na mašinu, na tišinu poslije osam, na to da su dugmad tamo gdje ih je ostavila. Rekla je da ne bi znala živjeti u Dolcu i da se boji šta bi Medo uradio bez lanca. Nije spomenula ni bazgu ni Adelu. Rifat je dugo gledao u šoljicu. "Ismeta, ja sam se vratio zbog tebe", rekao je. "Znam", rekla je ona. "I to ti nikad neću zaboraviti."

Pokušao je reći još nešto, ali nije išlo, a Ismeta je vidjela kako mu ramena, prvi put otkako se vratio, padaju onako kako padaju čovjeku kojem su skinuli teret. Na vratima je zastao. "Ti si dobra žena", rekao je. "Dobra krojačica", rekla je ona i nasmijala se, a nasmijao se i on, s olakšanjem koje nije znao sakriti. U dvorištu se sagnuo i pomilovao Medu po glavi. Medo je, prvi put za četrnaest godina, mahnuo repom nekome ko nije ona.

Travnik je o tome pričao do Kurban-bajrama. Sestra iz Zenice zvala ju je dvaput i pitala je li normalna, četrnaest godina, pa ništa. Ismeta je vratila kaparu restoranu kod Plave vode i javila muzičarima. Vjenčanicu je ponovo umotala u svileni papir i stavila na vrh ormara, gdje je stajala deset godina. U julu je čula da Adela nije otišla u Beč. U septembru je čula da su se ona i Rifat vjenčali u Dolcu, skromno, zbog njegove majke.

Te jeseni Ismeta je sašila dvije haljine za maturu i jedan kaput za ženu iz Turbeta. Navečer je pokrila mašinu platnom, dala kanarincu vode i iznijela Medi kost. Medo je zalajao jednom, onako, iz navike, i legao. Ismeta je sjela kraj prozora s kafom u svojoj šoljici. Iznad Lašve palila su se svjetla, jedno po jedno, i ona ih je gledala dok se nije upalilo i

posljednje, a onda je ustala i oprala šoljicu.

LJUBAVNE PRIČE · 8 MIN ČITANJA

Tablić za zlatnu svadbu

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/tablic-za-zlatnu-svadbu/

Pedeset godina braka nije mala stvar, pa su djeca rekla da nam je red otići negdje kao ljudi. Sin iz Salzburga i kćerka iz Banje Luke skupili su pare i platili nam sedam dana u Neumu, polupansion, hotel Plava uvala, soba s pogledom na more. Sve zajedno sedamsto dvadeset maraka, i to u septembru, kad je jeftinije, ali to Dragica ne zna, pa joj nemojte govoriti. Ja sam bio protiv. Šta će meni more, rekao sam, kad imam Bosnu ispod kuće. Ali kad su djeca već platila, nije red da propadne.

Krenuli smo iz Doboja autobusom u pet i deset. Dragica je spremila pitu krompirušu za pola autobusa, a ja sam vozaču do Zenice objašnjavao da je preko Maglaja brže, iako je on i išao preko Maglaja. Iza nas je sjedio neki čovjek iz Tešnja koji je cijelim putem pričao na telefon, pa sam dvaput glasno rekao da i drugi ljudi imaju uši. Kod Jablanice smo stali na jagnjetinu, koju ja nisam jeo, jer je porcija bila dvadeset dvije marke, a ja znam šta janje košta u Doboju. U Neum smo stigli u tri i petnaest, četrdeset minuta kasnije nego što piše na karti, i to sam rekao i na recepciji, da se zna.

Drugog dana, na šetalištu, neko je viknuo: "Dragice! Dragice Rakić!" Rakić je njeno djevojačko prezime, i niko je tako nije zvao od sedamdeset pete. Pred nama je stajao Milenko Jović iz Teslića, u bijelim pantalonama i sa šeširom, sa svom kosom na glavi, što mi se odmah nije svidjelo. Dragica se s njim zabavljala dva mjeseca, u proljeće sedamdeset treće, dok se ja nisam pojavio na igranci u Domu kulture, i od tada je bila moja. Tako ja pričam. Dragica priča da je bilo četiri mjeseca. Milenko je bio sa ženom, Radojkom, krupnom, veselom ženom koja se smijala i prije nego što bi iko išta rekao.

Već te večeri sjedili smo nas četvoro na terasi, jer su i oni, kako se pokazalo, bili u Plavoj uvali, sprat ispod nas. Milenko je izvadio karte i pitao igram li tablić. Igram li ja tablić. U penzionerskom klubu u Doboju

niko ne sjeda sa mnom bez rakije za hrabrost. Igrali smo do jedanaest, i ja sam dobio tri partije od pet, a Milenko je rekao da je to zato što nije navikao na ovakvo svjetlo. Sutradan je on dobio tri od pet, i ja sam primijetio, ali nisam ništa rekao, da Radojka stalno sjedi iza mene i da se smije baš kad imam dobre karte.

Trećeg dana Milenko je predložio boćanje na igralištu iza hotela. Ja nikad nisam boćao, ali šta tu može biti teško: baciš kuglu i gledaš gdje će stati. Milenko je, kako se ispostavilo, četiri godine zaredom bio prvak boćarskog kluba u Tesliću i ima diplomu, koju nije ponio, ali je o njoj pričao. Radojka je aplaudirala svakom njegovom bacanju, a mom samo jednom, kad sam pogodio njegovu kuglu, pa se ispostavilo da je to bilo dobro za njega. Izgubio sam trinaest prema dva. Jedan poen mi je dao iz sažaljenja, to se vidjelo. Rekao sam da je kriv vjetar s mora, a Dragica je rekla da vjetra nema, i to pred njim.

Poslije toga su počele šetnje. Svako jutro poslije doručka Milenko i Dragica išli bi naprijed, šetalištem prema granici, i pričali o starom kinu u Doboju, o tvrđavi i o ljudima kojih više nema, a ja bih išao iza njih s Radojkom, koja mi je pričala o svom pritisku, o unucima u Švedskoj i o tome kako se pravi pravi ajvar. Mjerio sam na satu: četrdeset sedam minuta prvo jutro, sat i deset drugo. Treće jutro sam ubrzao i prestigao ih, da vide da i ja znam hodati, i do hotela sam stigao sam, jer su oni u međuvremenu sjeli na kafu.

Te večeri, kad su Milenko i Radojka otišli da se presvuku za muziku, Dragica je, jedući sladoled, rekla: "Milenko je uvijek bio dobar plesač." Tako je rekla, kao da se ništa ne dešava. "Pa zašto se nisi za njega udala?", pitao sam. "Nije me pitao", rekla je ona i nastavila jesti sladoled.

Muziku je te večeri svirao jedan klavijaturista iz Čapljine, i to sve istim tempom, i sevdalinke i šlagere. Milenko je prvi zamolio Dragicu za ples, a ja sam, da ne sjedim kao panj, zamolio Radojku. Radojka vodi. To vam kažem da znate, ako vas ikad zamoli: ona vodi i ne pita. Pokušavao sam nas dovesti bliže njima, da čujem o čemu pričaju, i tako smo udarili u

konobara s tri limunade. Limunade su završile na meni. Milenko je rekao da i to ima svoju draž, a Dragica se smijala dok nije morala sjesti. Te noći smo prvi put za dvadeset godina legli ne rekavši jedno drugom laku noć. Ja sam ležao okrenut prema moru, ona prema ormaru, i oboje smo glumili da spavamo, što ona radi lošije od mene, jer hrče tek kad stvarno zaspi.

Ujutro sam na doručak sišao prvi i sjeo za drugi sto, da se zna. Dragica je sjela s Milenkom i Radojkom i smijala se nečemu. Poslije doručka otišao sam sam na mol i sjedio tamo dva sata, gledao kako neki čovjek iz Beča peca i ništa ne hvata, i to mi je bilo drago. Razmišljao sam šta bi bilo da se Dragica udala za Milenka. Imala bi bijele pantalone u kući i diplomu iz bojenja na zidu. Imala bi muža koji zna plesati. Nemojte misliti da sam bio ljubomoran. Ja sam samo računao. Oko podne na mol je došla Radojka, sjela pored mene, izula sandale i stavila noge u more.

"Stevo", rekla je, "ti si budala, ali dobra budala." I onda mi je ispričala ono što ni Dragica ni ja nismo znali. Milenko pedeset godina svima u Tesliću priča kako ga je Dragica Rakić ostavila zbog jednog visokog iz Doboja koji je na igranci odigrao kolo bolje od njega. "Pedeset godina ja slušam o tom kolu", rekla je Radojka. "Kad smo vas sreli, cijelu noć je hodao po sobi. On tebe ne može pobijediti ni u čemu, Stevo. Zato vara." "Vara?", pitao sam. "U tabliću", rekla je. "Kad sjedim iza tebe i nasmijem se, znači da imaš dobre karte. Tako mu dajem znak otkad smo se vjenčali. Od danas prestajem, jer mi te žao."

Te večeri sam na terasu došao s novim špilom karata, kupljenim na kiosku, i rekao Milenku da igramo posljednju partiju, za titulu. Radojka je sjela pored Dragice, a ne iza mene. Igrali smo do ponoći. Milenko se znojio, ja sam brojao karte, a Dragica me gledala onako kako me gledala sedamdeset treće, preko čaše soka, kad sam joj prišao i pitao hoće li u kolo. Dobio sam sedam prema pet. Milenko mi je pružio ruku i rekao da je to bila prava partija. Rekao sam da jeste, i nijedan od nas nije spomenuo Radojku.

Kad smo se vratili u sobu, Dragica je sjela na krevet i rekla: "Stevo, ja sam Milenka ostavila zbog motora." Pitao sam kakvog motora. "Imao je tomosa i pričao je samo o njemu. Ti si na igranci pričao o meni." "A kolo?", pitao sam. "Kolo si igrao očajno", rekla je ona. "I dvaput si mi stao na nogu." Pa sam se ja smijao, pa se ona smijala, sve dok Radojka sa sprata ispod nije lupila u plafon metlom, ili čime je već imala.

Kući smo krenuli u subotu. Milenko i Radojka ispratili su nas do autobusa, i Milenko mi je dao broj telefona, za revanš u boćanju, a ja sam rekao da ću razmisliti, što kod mene znači ne. Od Mostara do Zenice Dragica je spavala na mom ramenu. Ruka mi je utrnula već kod Jablanice, ali se nisam pomjerio, a Milenko, ako mene pitate, ne bi izdržao ni do Konjica. Kad smo u Doboju izašli iz autobusa, Dragica je pogledala tvrđavu i rekla da je more lijepo, ali da mi imamo Bosnu ispod kuće. To sam ja rekao prije sedam dana. Nisam je podsjetio. Neka joj bude.

LJUBAVNE PRIČE · 7 MIN ČITANJA

Ljubavna priča u prvom licu

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/ljubavna-prica-u-prvom-licu/

Kad prevodim u sudnici, govorim u prvom licu. Ja sam vidio, ja sam stajao kod česme, ja ne znam koliko je bilo sati. Sutkinja to zna, zapisničarka to zna, advokati to znaju, a ipak se svaki put neko iz klupe za publiku okrene i pogleda mene kao da sam ja bila tamo. Nisam. Ja samo stojim pored svjedoka, malo ukoso, da mi vidi i ruke i lice, i posuđujem mu glas. Za to me sud plaća po satu, od devet ujutro dok sutkinja ne ogladni.

Glas sam posuđivala i prije nego što sam imala svoj. Moji roditelji su gluhi, oboje od rođenja, i u našem stanu u Zenici moja prva riječ nije bila mama nego znak za mlijeko. S osam godina prevodila sam ocu u banci, s jedanaest majci kod doktora, s petnaest na sastanku kućnog savjeta, gdje me komšija s trećeg sprata pitao zašto moji roditelji ne nauče normalno pričati. Prevela sam to tačno, riječ po riječ, i otac je ustao i otišao. Od tada prevodim tačno.

Faruka Ajanovića prvi put sam vidjela u oktobru, u hodniku na drugom spratu suda. Bio je svjedok u predmetu protiv džeparoša koji je u junu, kod Sebilja, jednoj turistkinji iz Malezije izvukao novčanik iz ruksaka. Policija je imala snimak s kamere na kojem se vidi samo kapa. Faruk je imao lice. Prodavao je keramiku u maloj radnji u Saračima i tog dana je stajao na vratima, s glinom do laktova, i gledao. U sud je došao u ispeglanoj bijeloj košulji, a ispod noktiju mu je ostalo malo gline, kao kod djeteta koje se igralo u bašti.

Svjedočio je brzo i precizno, kako svjedoče ljudi koji cijeli život gledaju umjesto da slušaju. Opisao je kako je čovjek hodao, malo na prste, kako je nosio sat na desnoj ruci i kako mu je pertla na lijevoj patici bila odvezana, pa je dva puta zastao da ne padne. Ja sam sve to govorila u prvom licu, i zapisničarka je kucala. Onda je ustao branilac, advokat Dautović, i pitao kako svjedok može tvrditi šta se dogodilo ako ništa nije čuo. Prevela sam.

Faruk je pogledao advokata, pa mene, i odgovorio sporo, da ne moram žuriti: "Nisam ga čuo. Gledao sam ga. Vi ste ga, koliko vidim, samo slušali." Morala sam to reći naglas, svojim glasom, čovjeku u odijelu od dvije hiljade maraka. Sutkinja Omanović spustila je pogled u spis, a advokat je sjeo.

Na hodniku me sačekao kod automata za kafu. "Hvala što si rekla tačno onako", pokazao je. Odgovorila sam mu da ne smijem razgovarati sa svjedokom dok traje postupak. "Koliko traje?" "U ovoj zgradi? Nekad i tri godine." Nasmijao se bez glasa, cijelim licem, pokazao znak za strpljenje i otišao niz stepenice. Ja sam ostala pored automata, s kovanicom koju nisam ubacila.

Sarače sam zaobilazila do novembra. Onda sam jedne subote, idući u pekaru, prošla pored njegove radnje i stala. Na policama su bili fildžani, zdjele i tanjiri u zelenoj boji kakvu Miljacka ima samo u aprilu. Na staklu je visila mala ploča ispisana kredom: Gluh sam, nisam nijem. Pišite, pokazujte, crtajte. Faruk je sjedio za lončarskim kolom i nije me vidio. Nisam ušla. Kupila sam hljeb i pojela pola na putu kući, što inače nikad ne radim.

Presuda je postala pravosnažna u februaru. Džeparoš je dobio uslovnu kaznu, a turistkinja iz Malezije poslala je sudu razglednicu na kojoj je zahvalila svjedoku. Istog popodneva ušla sam u radnju u Saračima. Faruk je stajao kod pulta s mladim parom iz Japana, koji su na engleskom pokušavali pitati da li fildžani mogu preživjeti kofer. Otvorila sam usta da prevedem, iz navike, kao što se na prvu kap otvara kišobran. Faruk je podigao ruku, ne gledajući me. "Ne", pokazao je. "Ti danas nisi na poslu." Uzeo je jedan fildžan, umotao ga u novine, gurnuo ga u patiku koja je stajala ispod pulta i patiku stavio u kutiju. Japanci su se smijali i kupili šest komada. Kad su izašli, okrenuo se prema meni. "Sad", pokazao je. "Kafa?"

Sjeli smo u malu kafanu Kod dvije murve, iza Begove džamije. Konobar je, naravno, pogledao mene. Počela sam govoriti dvije kafe, a Faruk je

uzeo salvetu i velikim slovima napisao: JEDNA S MLIJEKOM, JEDNA OBIČNA, RAČUN MENI. Konobar je pročitao, klimnuo i otišao, a meni je bilo neugodno, kao da su me uhvatili u nečemu. Kad je kafa stigla, Faruk me pitao, polako: "Kad si zadnji put rekla nešto svoje?" Nisam razumjela. "U sudu govoriš tuđe riječi u prvom licu. Kod kuće si, sigurno, prevodila roditeljima. Šta ti hoćeš?" Ruke su mi ležale na stolu, mirne, kao da ih je neko isključio.

Nisam mu odgovorila taj dan, ni sljedeći. Ali sam dolazila. Subotom sam sjedila na tronošcu u uglu radnje i gledala kako glina na kolu raste pod njegovim dlanovima. Navečer smo pješačili do Vratnika i nazad, a u tramvaju smo razgovarali rukama, dok su nas putnici gledali kao televizor. Prvi put sam se znakovima svađala s nekim ko nije moj otac. Prvi put me neko poljubio usred rečenice, pa sam morala početi ispočetka.

Odgovorila sam mu u martu. Sjedili smo na zidiću ispod Žute tabije, grad je bio u magli, i ja sam, ne razmišljajući kako će to zvučati na nekom drugom jeziku, pokazala: hoću da me nekad niko ne treba. Da sjedim za stolom i samo jedem. Faruk je dugo gledao u maglu. Onda je izvadio telefon i napisao mi poruku, iako sam sjedila pored njega: Vodi me svojima.

U Zenicu smo otišli prve nedjelje u aprilu, vozom, s kutijom fildžana na krilu. Majka je napravila krompirušu i zeljanicu, a otac obukao košulju koju nosi za Bajram. Na vratima ga je otac, prije nego što sam stigla išta reći, pitao za koga navija. Za Željezničar. Otac je pokazao znak koji ne bih smjela prevesti ni u jednoj sudnici, i obojica su se smijala. Za stolom su ruke letjele preko pite. Majka je Faruku pokazivala svoj zenički znak za čaršiju, on njoj sarajevski, i prepirali su se koji je ljepši. Otac i on raspravljali su o Čeliku i o cijeni gline. Niko me nije zamolio da išta prevedem.

Sjedila sam između njih i jela. Prvi put za tim stolom nisam okretala glavu s jednog lica na drugo i nisam čekala da neko završi rečenicu da bih

je ponovila nekom trećem. Pred kafu je otac kucnuo prstom po stolu, kako gluhi traže pažnju, i svi smo ga pogledali. Podigao je čašu soka. "Za Kanitu", pokazao je, "koja danas nema posla." Majka se nasmijala, Faruk se nasmijao, a ja sam se smijala s punim ustima pite, i niko nije čekao da mu kažem šta je bilo smiješno.

LJUBAVNE PRIČE · 8 MIN ČITANJA

Muškatla iznad Bune

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/muskatla-iznad-bune/

Te godine imao sam trideset jednu i mislio sam da imam vremena za sve. U Blagaju sam bio od juna, zbog starog mlina na Buni, koji je jedna fondacija iz Mostara htjela obnoviti, i svaki dan sam mjerio kamen, crtao i spavao u sobi iznad pekare, s prozorom prema stijeni. Rođen sam u Zagrebu, a u Mostar sam došao zbog posla, prije četiri godine, i ostao. Navečer sam sjedio na terasi restorana kod vrela, gledao kako voda izlazi ispod stijene, zelena i hladna, i slušao turiste kako govore sve jezike osim mog.

Jedne večeri za susjednim stolom čuo sam bosanski s mekim, švedskim r. Brat i sestra: Elmir, inženjer iz Malmöa, moj vršnjak, i Merjem, koja je imala dvadeset jednu. Elmir me pitao znam li gdje se može kupiti dobar sir, ja sam mu rekao, i do ponoći smo pili sok od nara i pričali o Zagrebu, o Malmöu i o tome kako se naši ljudi svuda u svijetu prepoznaju po načinu na koji zovu konobara. Merjem je cijelo vrijeme šutjela i gledala me kao da me odmjerava za neku ulogu. Kad smo ustali, rekla je da imam ruke kao zidar, a ne kao arhitekta, i otišla prije nego što sam stigao odgovoriti.

Iznajmili su kuću iznad rijeke, s dvorištem punim muškatli, i viđali smo se svaki dan. Merjem nisam mogao uhvatiti. Jedan dan bi sjedila u bijeloj haljini na terasi i čitala, uspravna kao učiteljica, i odgovarala mi punim rečenicama. Sutradan bih je zatekao na zidinama Stjepan-grada, na samom rubu, s nogama iznad provalije, kako jede trešnje i baca koštice prema dolini. Trećeg dana je u restoranu kod vrela, s keceljom koju je od nekog posudila, nosila kafu grupi Talijana i pravila se da ne zna nijednu riječ nijednog stranog jezika. Elmir bi samo slegnuo ramenima. "Takva je", govorio je. "Proba kakva bi sve mogla biti."

Istinu mi je ispričao jedne noći, kad je Merjem otišla spavati, a nas dvojica ostali na terasi uz kafu. Merjem mu je bila sestra samo po ocu.

Njegov otac je devedeset devete došao iz Švedske u Blagaj na mjesec dana i zaljubio se u ženu koja je radila u pekari ispod tekije. Merjem je ovdje odrasla, s majkom, u kući blizu rijeke. Kad joj je bilo trinaest, majka se razboljela i umrla, i otac ju je odveo u Malmö, u kuću u kojoj je Elmirova majka nikad nije prihvatila. "Ona misli da svima duguje dokaz da je vrijedi zadržati", rekao je Elmir. "Zato ili ne kaže ništa, ili kaže sve odjednom." Došli su, rekao je, da obiđe majčin mezar i da vidi kuću, koja je sada tuđa.

Poslije toga gledao sam je drugačije, i ona je to osjetila. Prestala je glumiti. Jednog popodneva odvela me do kuće u kojoj je rođena, iza tekije, s plavim kapcima koje su novi vlasnici obojili u smeđe. Stajala je pred kapijom i nije htjela ući. Pričala mi je o majci, o mirisu hljeba u pet ujutro, o tome kako je prve zime u Malmöu plakala svako jutro jer ispod prozora nije bilo rijeke. Onda se okrenula prema meni i sasvim mirno pitala da li bih ja mogao živjeti negdje gdje nema rijeke. Rekao sam da ne znam. Klimnula je glavom, kao da sam rekao nešto drugo.

Te večeri vraćao sam se od njih kasno, i kad sam izašao na ulicu, s prozora na spratu nešto mi je palo pred noge. Grančica crvene muškatle. Podigao sam pogled, ali prozor je već bio prazan. Ponio sam grančicu u svoju sobu, stavio je u čašu s vodom i dugo nisam mogao zaspati. Mislio sam: šta ja to radim? Dvadeset jedna godina, Malmö, djevojka koja za tri dana bude tri različite osobe. Mislio sam da imam vremena.

Sutradan je Elmir došao u mlin. Stao je u vratima, pored mojih crteža, i bez uvoda rekao da ga je Merjem cijelu noć držala budnim. Voli me, rekao je. Nije mu to rekla, nego izvikala, plačući, u dva ujutro, i natjerala ga da obeća da će odmah otputovati, jer zna da je ja ne mogu htjeti. "Pitam te kao brat", rekao je. "Ne kao neko ko ti nešto zamjera. Bi li se ti njom oženio?" Rekao sam ono što se kaže kad se ne zna: da je poznajem dvije sedmice, da je mlada, da treba vremena. Elmir je klimnuo glavom. "Onda ćemo otići", rekao je. "Ali prije toga ona hoće da te vidi."

Papirić mi je oko pet donio dječak iz pekare. "U sedam kod mlina. Moram." Samo to. Došla je tačno u sedam, u onoj bijeloj haljini, i stala na prag kao da ne zna smije li ući. Bila je blijeda i drhtala je, iako je bilo toplo, i nije me gledala. Trebalo je samo da je zagrlim. Sad to znam. Tada sam stajao između mlinskog kamena i stola s crtežima i govorio. Rekao sam da Elmir zna sve. Rekao sam da je pogriješila što mu je rekla, da sad ništa ne može ići polako, da je sve pokvareno prije nego što je počelo. Govorio sam kao čovjek koji se brani, a niko ga nije napao.

"Znači, ja sam kriva", rekla je tiho. Htio sam reći da nije. Htio sam reći nešto sasvim drugo. Ali ona je već bila na vratima, pa na stazi uz rijeku, bijela među vrbama, i nestala je prije nego što sam se pomakao s mjesta. Čuo sam samo vodu.

Tražio sam je do ponoći. Išao sam uz Bunu do vrela, pa nazad do mosta, pa gore prema Stjepan-gradu, s lampom na telefonu, i vikao njeno ime prema stijeni, koja mi ga je vraćala dvaput. Kod tekije su sjedila dvojica starijih ljudi, koji su mi rekli da su vidjeli djevojku u bijelom kako trči prema selu. Na kraju sam otišao do njihove kuće. Elmir je otvorio vrata u majici, umoran. Vratila se, rekao je, mokra do koljena, i zaključala se u sobu. Nije me pustio unutra, a ja nisam ni tražio. Rekao sam da ću doći ujutro. "Dođi", rekao je, i nisam znao kako da razumijem njegov pogled.

Vraćao sam se kroz uspavan Blagaj i bio sam sretan. To je ono čega se najviše stidim. Bio sam sretan jer sam konačno znao šta hoću. Ujutro ću doći i reći joj, pred Elmirom, pred cijelim Blagajem ako treba. Ujutro. Te noći nisam htio buditi kuću, nisam htio kucati na njen prozor, nisam htio da pomisli kako sam došao samo zato što sam se uplašio. Htio sam da bude kako treba. Zaspao sam pred zoru, s muškatlom u čaši pored kreveta.

U osam je kuća iznad rijeke bila zaključana. Vlasnica, žena koja je u dvorištu zalijevala muškatle, rekla mi je da su otišli u četiri ujutro, taksijem za Sarajevo, na avion. Dala mi je papirić koji je Merjem ostavila za mene. "Stajala sam na pragu mlina i čekala da me zaustaviš. Ti si

pričao o Elmiru. Ne traži nas, molim te." Ispod toga je bilo njeno ime, napisano onim krupnim, pažljivim slovima kakva djeca uče u prvom razredu.

Tražio sam ih, naravno. Odvezao sam se na aerodrom, gdje je jutarnji avion već bio poletio. Pisao sam Elmiru, a poruke su ostale nepročitane. Njen profil nestao je za jedan dan. U novembru sam otišao u Malmö, našao ulicu i zgradu, i na vratima je stajalo neko švedsko prezime. Komšinica je rekla da su se odselili, nije znala kuda.

Prošlo je pet godina. Mlin je obnovljen te jeseni i danas u njemu prodaju sok od nara turistima koji se fotografišu s vrelom iza leđa. Upoznao sam druge žene, i neke od njih sam volio, onako kako se voli kad čovjek zna da ima vremena. Papirić i muškatlu čuvam u koverti, u ladici radnog stola. Muškatla je odavno izgubila boju i ne miriše ni na šta. Papirić je i dalje savijen na četiri, onako kako ga je ona savila, i ne otvaram ga, jer znam napamet šta piše.

LJUBAVNE PRIČE · 8 MIN ČITANJA

Šipak ispod Krive ćuprije

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/sipak-ispod-krive-cuprije/

Vrata su zazidana u ljeto devedeset osme, i poslije toga u kamenoj kući iznad Radobolje niko više nije naglas spominjao šta je bilo iza njih. Kuća je nekad imala jednog vlasnika i jedno dvorište sa starim šipkom. Kad je vlasnik umro, nasljednici su je prodali na dva dijela, dvjema porodicama, i već prve godine Dizdari i Hindići posvađali su se oko dvorišta, oko šipka i oko česme. Sud je presudio devet godina kasnije, i ograda od žice prošla je tačno kroz krošnju. Između sobe u kojoj je spavala Amila Dizdar i sobe u kojoj je spavao Edvin Hindić ostao je zid debeo jednu ciglu, na mjestu gdje su nekad bila vrata, okrečen s jedne strane u bijelo, a s druge u boju breskve.

Pukotina se pojavila u junu, kad je Amila učila za ispit iz farmakologije. Prvo je bila tanka linija u kreču, pa žlijeb kroz koji je, kad bi ugasila svjetlo, vidjela tračak tuđe lampe. Učila je naglas, jer drugačije nije mogla zapamtiti, i jedne noći, poslije pola dva, kad je treći put pogriješila naziv istog lijeka, neko joj je iz zida tiho rekao tačan odgovor. Ukočila se. "Izvini", rekao je glas. "Dva sata slušam. Mislio sam da ćeš se sama sjetiti, ali nećeš."

Edvin je radio kao kuhar u restoranu Lula, pored Starog mosta, i kući je dolazio iza ponoći, mirišući na roštilj i luk. Amila ga je cijeli život znala iz viđenja. Znala je kako izgleda dok gura skuter uz kaldrmu i kako spušta glavu kad prođe pored njenog oca. Glas mu nikad nije čula. Tog ljeta čula ga je svaku noć. Pričali su šapatom, s licima uz kreč, o ispitima, o gostima koji vraćaju ćevape, o tome kako je Mostar u augustu pun stranaca koji fotografišu most, a niko ne fotografiše njihovu ulicu, i kako im roditelji nikad nisu objasnili šta se tačno desilo s tim šipkom. "Moj babo kaže da je tvoj babo lagao na sudu", rekla je ona jednom. "Moj kaže da je tvoj", rekao je on. "Možda su obojica u pravu."

Brojeve telefona razmijenili su već druge noći, napisane na papiriću provučenom kroz pukotinu. Ali poruke su bile za dan. Noć je pripadala zidu. Ona bi na kraju pokucala tri puta, on bi odgovorio tri puta, i oboje bi, a da to nikad nisu priznali jedno drugom, prislonili usne na hladan kreč, na mjesto gdje je bila pukotina, kao da to nešto vrijedi. Amila je zid ponekad grdila, tiho, zato što je stajao između njih. Ponekad mu je zahvaljivala, zato što je napukao.

U oktobru je Amilina majka čula šapat. Nije razabrala riječi, samo to da njena kćerka u dva ujutro razgovara sa zidom, i ujutro je to rekla mužu. Rašid Dizdar nije vikao. Spustio je šoljicu i rekao samo da će, ako ikad čuje da mu je kćerka progovorila s ijednim Hindićem, njen krevet premjestiti u kuhinju, a zid zakrpiti cementom. Iste sedmice stari Ševko Hindić rekao je Edvinu gotovo istu stvar, samo kraće. Te noći, kroz pukotinu, odlučili su da im je šaptanja dosta.

Dogovorili su se za subotu, u jedan iza ponoći, kad Edvin završi smjenu, kod starog šipka na obali, tamo gdje Radobolja ulazi u Neretvu, ispod Krive ćuprije. Ujutro će, rekao je Edvin, zajedno pokucati prvo na jedna, pa na druga vrata. "Ili ćemo zajedno pobjeći u Sarajevo", rekla je Amila, i nije bilo jasno da li se šali.

Izašla je iz kuće u pola jedan, bosa do kapije, s patikama u ruci. Oko vrata je imala nanin svileni šal, crven, jedinu stvar koju je htjela imati na sebi kad bude govorila nešto važno. Na obali nije bilo nikoga. Neretva je bila glasnija nego danju, zelena i crna pod jedinom lampom s mosta. Ispod šipka zemlja je bila puna plodova koje niko nije pokupio, ispucalih i zgaženih, i sok je bio crven na kamenu. Sjela je na nizak zid i čekala.

Pas je izašao iz mraka ispod ćuprije bez glasa i zalajao tek kad je bio blizu. Bio je krupan, žut, s poderanim uhom, jedan od onih koji danju spavaju pored tezgi sa suvenirima, a noću obilaze kontejnere iza restorana. Amila se nije stigla ni uplašiti kako treba. Skočila je i potrčala uz kamene stepenice prema gornjoj ulici, osjetila kako joj šal klizi s vrata i kako joj telefon ispada iz džepa jakne, i nije stala. Sakrila se u ulaz zatvorene

suvenirnice i slušala kako pas laje, pa reži, pa ušuti. Dugo se nije usudila izaći.

Edvin je zakasnio dvadeset minuta, jer je vlasnik Lule baš te noći tražio da se roštilj očisti do kraja. Na obali nije zatekao Amilu. Pod šipkom je zatekao njen šal, poderan i mokar od nečega tamnijeg i crvenijeg od svile, s tragovima šapa svud okolo, a dva metra dalje, na kamenu tik uz vodu, njen telefon s razbijenim ekranom. Pozvao ju je. Telefon je zasvijetlio kod njegovih nogu. Tada je počeo vikati njeno ime.

Nije razmišljao onako kako bi razmišljao danju. Vidio je samo crveno na svili i rijeku koja nosi sve što joj dođe. Pozvao je policiju i rekao nešto bez reda: djevojka, pas, Neretva, Kriva ćuprija. Onda je skinuo jaknu, upalio lampu na telefonu i počeo se spuštati niz kamenje u vodu, držeći se za stijenu, dozivajući Amilu prema mraku nizvodno, gdje se rijeka pjenila oko kamenja. Voda je bila oktobarska, hladna, i već mu je bila do pojasa. Nije to osjećao.

Amila ga je čula iz ulaza suvenirnice. Prepoznala je svoje ime izgovoreno onako kako ga je samo jedan glas izgovarao kroz zid. Potrčala je dolje. Edvin je stajao u Neretvi do ramena, s jednom rukom na stijeni, a struja ga je vukla. Vidjela je kako mu ruka klizi s kamena. "Edvine!" Okrenuo se na njen glas i izgubio oslonac, a u istom trenu ona je već bila na rubu stijene, na koljenima, i držala ga objema rukama za kragnu košulje. Vukla ga je dok se nije uhvatio za kamen, pa za nju, pa dok oboje nisu ležali na mokrim stepenicama, dišući kao da su trčali od Bune.

Dugo nisu ništa rekli. Onda je Edvin podigao ruku u kojoj je još stezao šal. "Mislio sam da je ovo krv", rekao je. Amila je pogledala crvenu svilu, pa zgažene plodove pod šipkom, i počela se smijati i plakati u isto vrijeme. "To je šipak", rekla je. "Budalo moja, to je šipak." Policijski auto stigao je s plavim svjetlom, i dvojica policajaca dugo su gledala dvoje mokrih ljudi i žutog psa koji je mirno sjedio po strani, kao da nema veze ni sa čim.

Kući su se vratili u tri, kroz glavnu kapiju, njegova jakna na njenim ramenima. U dvorištu je gorjelo svjetlo s obje strane ograde. Amilina majka je našla prazan krevet i probudila cijelu kuću, a buka je probudila i Hindiće. Rašid Dizdar stajao je u pidžami s jedne strane žice, Ševko Hindić u trenerci s druge, i prvi put za dvadeset sedam godina obojica su gledala u istu stvar: u poderani crveni šal u Edvinovoj ruci. Rašid je problijedio. "Šipak je", rekla je Amila prije nego što je iko išta pitao. "Samo šipak." Rašid je dugo gledao mokrog sina svog komšije. "Uđi i presvuci se, sine", rekao je na kraju. "Smrznut ćeš se dok obiđeš do svojih vrata."

Sutradan ujutro Ševko Hindić donio je sinu čaj i sjeo na rub kreveta, i tada je iz zida, s Amiline strane, došlo kucanje. Tri puta, sporo i teško, kako kuca čovjek od šezdeset godina koji ne zna koliko jako treba udariti u zid. "Ševko", rekao je kroz pukotinu glas Rašida Dizdara. "Znam da si tu. Treba nam razgovarati o šipku." Ševko je pogledao sina, pa zid. Spustio je čaj na pod, prišao zidu i, poslije dvadeset sedam godina, pokucao tri puta.

LJUBAVNE PRIČE · 6 MIN ČITANJA

Prosidba preko međe

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/prosidba-preko-medje/

Selver Kurtić je obukao odijelo u kojem je diplomirao, izmjerio pritisak dva puta, jednom na lijevoj ruci i jednom na desnoj, i prešao preko potoka koji dijeli njegovo dvorište od Salkovog. Bila je subota, oko deset, u Arnautovićima kod Visokog, i s Bosne se dizala jutarnja izmaglica. Na kapiji ga je dočekao Salkov tornjak Mrki, onjušio mu nogavicu i otišao, kao da je vidio sve što ga zanima.

Salko, penzionisani kožar koji je četrdeset godina štavio kožu u visočkoj fabrici, sjedio je pod lozom i čistio grah. Kad je vidio odijelo, ustao je i obrisao ruke o pantalone. "Selvere, sine, šta je bilo? Je li neko umro?" "Niko nije umro, čika Salko", rekao je Selver i sjeo, pa ustao, pa opet sjeo. "Došao sam s jednom molbom. Samo da mi ne pozli dok je kažem. Lijevo oko mi igra od jutros." Salko mu je sipao vode iz bokala. Selver je popio, izvadio iz džepa kapi za srce, kapnuo dvadeset u čašu, popio i to, i onda rekao, gledajući u grah, da bi htio zaprositi Aminu.

Salko je bacio grah u zdjelu i zagrlio ga tako da su obojica umalo pala sa stolica. Rekao je da je to čekao otkako je Selver prohodao, da je njegova rahmetli žena uvijek govorila kako će se njih dvoje uzeti, i da odmah zove Aminu. "Nemojte joj vi reći", molio je Selver. "Ja ću sam. Moram sam." Salko je otišao u kuću, a Selver je ostao pod lozom i mjerio puls na zglobu, brojeći naglas.

Amina je izašla u trenerci i s rukavicama za bašču, jer je presađivala paprike. Imala je trideset jednu godinu, radila je u apoteci u Visokom i bila jedina osoba u selu koja Selveru nije vjerovala kad kaže da je bolestan. "Šta si se toliko uparadio?" pitala je. "Ideš na sud?" Selver je ustao, popravio kravatu i počeo izdaleka, kako je dvije sedmice vježbao pred ogledalom. Rekao je da se znaju od djetinjstva, da su im kuće jedna do druge i da su im bašče, kako svi znaju, razdvojene samo potokom i pojasom zemlje ispod starog oraha, koji je od pamtivijeka njegov.

"Kako tvoj?" rekla je Amina i skinula rukavice. "Orah je naš. Moj pradjed ga je posadio." Selver je rekao da je orah posadio njegov pradjed, a da je njen pradjed samo stajao pored i davao savjete. Amina je rekla da u katastru piše drugačije. Selver je rekao da katastar ne zna ništa, jer ga je crtao jedan čovjek iz Kaknja koji je od podne bio pod gasom. Amina je rekla da je to sramota, da on dolazi u njihovu kuću u odijelu da im otme orah, i da ga neće dati makar ga on sam iskopao kašikom. "Ja nisam došao zbog oraha!" viknuo je Selver i uhvatio se za srce. "Nego zbog čega?" pitala je Amina. Selver je otvorio usta, osjetio da mu trne lijeva noga i rekao da on tu više ne ostaje ni minutu.

Otišao je preko potoka šepajući, s jednom nogom mokrom do koljena, jer je promašio kamen. Salko je izletio iz kuće s kafom na tacni i pitao gdje je zet. "Kakav zet?" rekla je Amina. "Došao je da nam uzme orah." Salko je spustio tacnu na sto tako da se kafa prolila. "Došao je da te prosi, nesretnice! Dvije sedmice je vježbao. Pola sela zna, samo ti ne znaš!" Amina je problijedila, pa pocrvenila, pa potrčala do potoka i počela dozivati Selvera, glasom kojim se doziva krava kad pobjegne.

Selver se vratio polako, s mokrom nogavicom i aparatom za pritisak u ruci. Sjeo je pod lozu. Amina mu je donijela peškir i rekla, mirno, da je orah, ako baš hoće, možda pola njegov. Selver je rekao da je ona vrlo razumna žena i da je to uvijek znao. Šutjeli su. Salko je iz kuhinje gledao kroz prozor i mahao Selveru da počne. Selver je udahnuo, rekao "Amina, ja bih" i u tom trenutku pod sto je dotrčao njegov Garo, stari barak, i legao Amini do nogu.

"Gle ga", rekao je Selver, raznježen. "Najbolji gonič od Visokog do Kaknja. Prošle jeseni je sam istjerao lisicu iz Mehinog kokošinjca." Amina se nasmijala. Rekla je da je Garo dobar pas, ali star, da hramlje na zadnju nogu i da mu je donja vilica kratka, a da je njihov Mrki pravi pas, tornjak, čista krv, s papirima iz Livna. Selver je rekao da Mrki nije pas nego tepih koji laje. Amina je rekla da Garo ne bi našao ni vlastiti rep. Selver je rekao da je Mrkijeva majka bila obična mješanka iz Kralupa. Amina je skočila sa stolice.

Svađa koja je uslijedila čula se do autobuske stanice. Salko je izašao da ih smiri i za pet minuta vikao glasnije od oboje, jer je on Garu godinama davao kosti i znao je da Garo ne hramlje, nego glumi. Selver je rekao da mu staje srce. Niko ga nije čuo. Onda je zastao usred rečenice, problijedio, sjeo na zemlju i polako se naslonio na stablo oraha. Oči su mu se zatvorile.

"Umro je", rekla je Amina. "Umro je zbog psa, prije nego što me pitao." Kleknula je, otkopčala mu kragnu, opipala puls onako kako su je učili na kursu prve pomoći i rekla ocu da donese vode. Puls je bio tu, brz i uvrijeđen. Salko je donio vodu i prosuo je Selveru po glavi sa svom ljubavlju koju je imao. Selver je otvorio oči. Prvo što je vidio bila je Amina, koja ga je držala za ruke. "Selvere", rekla je, "pitaj to što si došao pitati, dok si živ."

"Hoćeš li se udati za mene?" pitao je Selver mokre kose. "Hoću", rekla je Amina. Salko je rekao "Hvala Bogu", poljubio oboje u čelo, pa ih natjerao da se poljube kako treba, jer je, rekao je, ovo selo čekalo dovoljno. Poljubili su se ispod oraha, kratko i pomalo nespretno, pred Salkom, Garom i Mrkim. Selver je rekao da se ne osjeća nimalo loše, prvi put otkako zna za sebe.

"Ali Garo je ipak bolji pas", dodao je. "Nije", rekla je Amina, i dalje ga držeći za ruke. "Jeste." "Nije, i orah je naš." Salko je otišao u kuću po novu kafu, odmahujući glavom, i dugo se nije vraćao, jer je zvao sestru u Visoko da joj javi. Kad se vratio, njih dvoje su se još svađali pod orahom, sad oko toga u čijoj će kući živjeti. Garo i Mrki ležali su jedan pored drugog u hladu, na samoj međi, i nijednom nije smetalo čija je.

LJUBAVNE PRIČE · 7 MIN ČITANJA

Mostar odozgo

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/mostar-odozgo/

Turistima kažem da je Stari most visok kao sedmospratnica i da je Neretva ispod njega hladna i u augustu. Ono prvo pročitala sam u knjigama, ono drugo čula sam od drugih. Nijedno nisam provjerila. Preko mosta prelazim četiri puta dnevno, ljeti i pet, i svaki put gledam u kamen pod nogama, u one bijele prečke koje su klesari ostavili da se ljudi ne bi klizali. Brojim ih dok govorim. Do danas nisam dva puta dobila isti broj.

Zovem se Ivona i radim za agenciju Kamena staza otkad sam završila historiju na univerzitetu u Mostaru. Plata nije velika, ali ljeti ima napojnica, a zimi imam vremena čitati. Visine se bojim otkad pamtim. Ne zbog nekog pada ili nesreće, nego onako, kako se neko boji pasa ili mraka: koljena mi omekšaju, dlanovi se oznoje i svijet se nagne na jednu stranu. Zato preko mosta idem tačno sredinom, s kišobranom podignutim da grupa vidi kuda ide. Turisti gledaju vodu. Ja gledam njihova lica, pa mi se čini da vidim isto što i oni.

Ervin je stajao na ogradi svako jutro u jedanaest, kad bih ja dovela prvu veliku grupu. Bio je u crnim kupaćim gaćama, mokre kose, s peškirom preko ramena i kapom u ruci. Kapu je pružao prema turistima i ponavljao na četiri jezika istu rečenicu: još trideset eura i skačem. Dok ne skupi, stoji. Ljudi su stajali s njim, slikali ga i čekali, a meni se raspored raspadao kao mokar papir. "Profesorice, dovedi ih bliže, ne grizem", doviknuo bi mi. "Imamo ručak u pola jedan", odgovarala sam. "Neretva ne zna za ručak", rekao bi on i opet pružio kapu.

Profesoricom me prozvao jer sam pred grupom nabrajala godine: hiljadu petsto šezdeset i šesta, kad je most završen, devedeset treća, kad je srušen, dvije hiljade četvrta, kad je ponovo otvoren. Jednom, dok sam čekala da skupi svoje pare, rekao je da ja znam kad je most sagrađen, ali ne znam kako izgleda. "Gledam ga svaki dan", rekla sam. "Gledaš ga s obale, kao razglednicu. S njega nikad nisi pogledala dolje. Vidim ja kako

ideš, sredinom, kao da je led." Odgovorila sam mu da on, opet, zna kako most izgleda, ali o njemu ne zna ništa osim cijene. Nasmijao se. Mislila sam da sam pobijedila.

Krajem juna dovela sam grupu penzionisanih nastavnika iz Lyona. Jedan od njih, visok i glasan, dok je Ervin stajao s kapom, rekao je na engleskom da će platiti duplo ako i vodička stane gore. Grupa se nasmijala. Ervin je, više iz šale nego iz zle namjere, pružio ruku prema meni. "Hajde, profesorice. Samo stani pored mene, ne moraš skakati." Ljudi su počeli pljeskati. Napravila sam dva koraka prema ogradi i most se nagnuo. Znam da se nije nagnuo. Ali uhvatila sam se za kamen, pala na koljena nasred mosta, pred trideset ljudi, i nisam mogla ustati dok me dvije nastavnice nisu podigle ispod ruku.

Ostatak ture odradila sam kao da se ništa nije desilo. Pričala sam im o kujundžijama, pokazala im gdje se pije najbolja kafa u Kujundžiluku i smiješila se na ručku. Tek poslije, kad je autobus otišao prema Počitelju, sjela sam na stepenice ispod kule Tare i ruke su mi se tresle tako da nisam mogla otvoriti flašu vode. Ervin me tamo našao predvečer. Bio je u farmerkama i suhoj majici, i bez mokre kose izgledao je stariji i nekako manji. Sjeo je stepenicu niže. "Nisam znao", rekao je. "Sad znaš", rekla sam. "Možeš turistima pričati. Imat ćeš još jednu priču za kapu."

Dugo je šutio. Onda je pitao znam li zašto skuplja pare prije skoka. Rekla sam da znam, zato što mu trebaju. "I zato", rekao je. "Ali uglavnom zato što se bojim. Trinaest godina skačem i svaki put mi na ogradi koljena drhte isto kao tebi maloprije. Pare su izgovor da stojim duže. Dok skupljam, strah se malo slegne, i kad se slegne, skočim. Turisti misle da sam pohlepan. Neka misle. Bolje to nego da vide." Gledala sam ga i nisam znala šta reći. Prvi put je neko pored mene priznao da se boji, i to baš čovjek kojem sam svako jutro zavidjela.

Predložio je pogodbu. Ja ću njemu pričati o mostu, jer o njemu stvarno ne zna ništa osim kako se s njega pada, a on će mene učiti visini, ali odozdo. Te večeri, poslije zadnje grupe, sišli smo na kamenje ispod

Halebije, gdje se kupaju domaći i gdje turisti rijetko silaze. Odozdo me most nije plašio. Bio je samo luk, bijel i tanak, kao da ga je neko nacrtao jednim potezom. Ervin me natjerao da stanem na kamen visok koliko stolica. Pa na zid uz rijeku. Pa na drugi zid, viši. Svaki put je stajao ispod i ništa nije govorio, samo je čekao, kao što je čekao s kapom.

Ja sam njemu pričala o Hajrudinu, graditelju, i o tome kako kažu da je onog dana kad su skidali skele pobjegao iz grada, jer nije vjerovao da će njegov most ostati stajati. Ervin to nije znao. Rekao je da mu je drago što se i graditelj bojao. Donosio je smokve iz Blagaja i hladan čaj u termosu, a ja sam donosila knjige koje nije čitao. Jedne večeri, kad sam se popela do prozora na vrhu kule Tare i pogledala dolje, a da nisam zatvorila oči, sišao je stepenicama za mnom i poljubio me na posljednjem stepeniku, kao da je i to dio vježbe.

Takmičenje u skokovima bilo je zadnje subote u julu. Ervin je rekao da neće skakati ako ja ne gledam. Rekla sam da ću gledati odozdo, s kamenja, kao i uvijek. "Odozdo se vidi pad", rekao je. "Odozgo se vidi čovjek." Gledala sam ga odozdo. Skočio je lijepo i dobio treće mjesto, i kad je izronio, mahao je obali, a ja sam mu mahala nazad i znala da mi to nije dovoljno.

Prvog utorka u augustu dovela sam grupu iz Seula, dvadeset i dvoje ljudi sa šeširima i lepezama. Nisam išla sredinom. Prišla sam ogradi, stavila dlanove na kamen, topao od sunca, i pogledala dolje. Neretva je bila zelena kao staklo od flaše. Kupači na kamenju bili su sitni kao mrvice. Vidjela sam zid na koji sam prvi put stala i kamen visok koliko stolica, koji odozgo nije bio veći od kutije šibica. Koljena su mi drhtala. Nisam se pomakla.

Ervin je stajao na ogradi tri koraka od mene, s kapom u ruci. Već je bio počeo skupljati. Vidio me i spustio ruku. Gledao je moje dlanove na kamenu, pa moje lice, pa opet dlanove. Onda je ostavio kapu na ogradi, okrenuo se prema mojoj grupi i rekao: "Danas ne skupljam." I skočio je odmah, bez čekanja, prvi put za trinaest ljeta. Gledala sam cijeli skok

odozgo. Vidjela sam kako raširi ruke kao lasta, kako ih sastavi tik iznad vode i kako ga Neretva primi gotovo bez zvuka.

Kad je izronio, nije mahnuo obali. Zabacio je glavu i tražio me na mostu, i našao me tamo gdje me nikad nije bilo. Jedna žena iz grupe pitala me na engleskom je li to moj momak. Rekla sam da je dio ture. Uzela sam praznu kapu s ograde i ponijela je sa sobom. Na povratku preko mosta nisam brojala prečke. Gledala sam dolje, gdje je jedan mokar čovjek sjedio na kamenu i čekao da mi završi smjena.

LJUBAVNE PRIČE · 8 MIN ČITANJA

Karanfil s dobrotvornog bala

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/karanfil-s-dobrotvornog-bala/

Mladi su te večeri, u bašti kafane uz Vrbas, raspravljali o tome koliko čovjek treba znati o porodici u koju se ženi. Jedni su govorili da je dovoljno znati djevojku, drugi da se uvijek ženiš i njenim ocem. Miloš Vujić, koji je imao sedamdeset dvije godine i koji je dotad slušao šuteći, s rukama na štapu, rekao je na kraju da nije stvar u tome koliko znaš, nego u tome koje jutro slučajno vidiš. Kad su ga pitali šta time hoće reći, naručio je još jednu kafu i ispričao im ovo.

Imao sam dvadeset četiri godine i bio sam zaljubljen do ušiju. Ne smijte se, tako se kaže, ali kod mene je bilo doslovno. Završio sam mašinstvo, čekao posao i živio kod majke na Boriku, a sve što sam radio, radio sam da bih vidio Nataliju Kosorić. Bila je visoka, imala je dugačak vrat i osmijeh koji je počinjao u očima, a tek onda silazio na usta. Pola Banje Luke bilo je zaljubljeno u nju. Ja sam bio samo najuporniji. I njen otac me je volio, ili mi se tako činilo. Zvao me je na nedjeljne ručkove, pitao me za mašine, točio mi rakiju sam, iz svoje boce, i obećao mi mjesto u konstrukcionom birou firme čim mi stigne diploma.

Bal je bio dobrotvorni, za dječiju bolnicu, u februaru, u velikoj sali starog hotela blizu Gospodske ulice. Svirao je orkestar iz Doma kulture, žene su nosile duge haljine, a muškarci odijela koja su im bila tijesna u ramenima. Natalija je bila u bijelom, s karanfilom zakačenim ispod ramena. Plesao sam s njom valcer, pa tango, pa opet valcer, i kad god bi joj neko drugi prišao, rekla bi da je taj ples već obećala meni. Nisam pio ništa. Bio sam pijan od nje i od muzike, i od toga što je sala mirisala na kolonjsku vodu, na vosak i na snijeg koji su ljudi unosili na kaputima.

Pred kraj, oko dva sata, organizatori su zamolili direktora Kosorića da s kćerkom otvori posljednji valcer. Velimir Kosorić bio je direktor najveće drvne industrije u gradu, čovjek čije se ime s poštovanjem izgovaralo i u kafanama i u gradskim kancelarijama. Bio je visok kao ona, sijed,

uspravan, s brkovima koje je njegovao kao da su dio službe. Ljudi su se razmaknuli i napravili krug. On je pružio ruku kćeri, lagano se naklonio, i orkestar je počeo.

Nije plesao mnogo, ali je plesao tačno, sa starinskom ozbiljnošću ljudi koji su ples učili na kursu u mladosti. Pogledao sam mu cipele. Bile su crne, stare, više puta pođonjene i uglancane do sjaja, i to me je dirnulo više od svega, jer sam znao da taj čovjek ima novca za stotinu novih. Kasnije sam čuo da ih nosi namjerno, jer voli reći da je iz radničke kuće i da ne zaboravlja odakle je. Kad je valcer završio, doveo je Nataliju do mene, kao da mi je predaje, rekao: "Čuvaj mi je, mladiću", i otišao do svog stola. Ljudi su mu pljeskali. Ja sam pljeskao najjače.

Natalija mi je na rastanku, na stepenicama hotela, dala svoj karanfil. Rekla je da ga stavim u vodu i da će doći provjeriti da li sam ga sačuvao. Bio je to, mislim, najsretniji trenutak u mom životu, i znam to tako sigurno zato što je trajao još samo tri sata.

Nisam mogao spavati. Kod kuće sam stavio karanfil u čašu, presvukao se i opet izašao, u pet ujutro, jer mi je soba bila tijesna. Padao je sitan snijeg. Hodao sam uz Vrbas, preko mosta i dalje niz obalu, i noge su me same nosile prema kući Kosorića, koja je bila odmah iza fabričkog kruga drvne industrije, uz rijeku. Htio sam samo vidjeti njen prozor. Zamišljao sam da ni ona ne spava i da misli na mene.

Kad sam se približio ogradi fabričkog kruga, čuo sam glasove. U dvorištu, pod reflektorom, između složenih dasaka, stajala su dva reda radnika u plavim kombinezonima, licem jedni prema drugima, kao špalir na svadbi. Između njih, na početku reda, stajao je čovjek od šezdesetak godina, bez jakne, u košulji, s kapom u ruci. Pored njega, na snijegu, ležala je vreća iz koje su ispale cjepanice. A ispred svih, u dugom crnom kaputu preko svečanog odijela, stajao je direktor Kosorić.

Kasnije sam saznao šta se desilo. Mićo Gajić, noćni čuvar, dvadeset godina u firmi, uhvaćen je kako iz kruga iznosi vreću otpadnog drveta. Kod kuće je imao bolesnu ženu i hladnu peć. Neko je u četiri ujutro

nazvao direktora, i direktor je došao pravo s bala, ne presvlačeći se. Postrojio je prvu smjenu koja je stigla i naredio da Mićo prođe između njih, polako, od početka do kraja reda, a da mu svaki radnik, dok prolazi, kaže u lice jednu riječ. Lopov.

I tako je bilo. Mićo je išao korak po korak, pognute glave, s kapom pritisnutom uz prsa kao u crkvi, a ljudi su govorili, jedan za drugim, neki glasno, neki tiho, neki gledajući u snijeg. Lopov. Lopov. Lopov. Direktor je išao pored njega i slušao. Kad su stigli do jednog mladića pri kraju reda, momak je promrmljao nešto što se nije čulo. Kosorić je stao. Prišao mu je toliko blizu da su im se lica gotovo dodirivala i rekao mirno, istim glasom kojim mi je prije tri sata rekao da mu čuvam kćer: "Glasnije. Ili ćeš sutra ti stajati na njegovom mjestu." Momak je rekao glasnije. Glas mu je pukao na pola riječi.

Onda se direktor okrenuo i pogledao prema ogradi. Vidio me je. Znam da me je vidio, jer sam stajao ispod ulične lampe, u istom kaputu u kojem sam bio na balu, i jer mu se na trenutak nešto pomjerilo na licu. Ali onda je skrenuo pogled, kao da sam bilo ko, prolaznik, pas, i rekao predradniku da Miću isprati do kapije i da mu se plata za taj mjesec ne isplati. Izvadio je rukavice iz džepa kaputa i navukao ih, prst po prst. Tako sam ga i zapamtio. Rukavice, prst po prst.

Ne sjećam se kako sam došao kući. Sjećam se da mi je bilo muka, onako kako ti je muka kad pojedeš nešto pokvareno, samo što ja ništa nisam pojeo. Majka me pitala šta mi je, a ja sam rekao da sam se umorio od plesa. Karanfil je stajao u čaši na stolu. Dugo sam ga gledao. Nisam ga bacio. Ali tog dana nisam otišao kod Kosorića na ručak, iako sam bio pozvan, a nisam otišao ni sljedeće nedjelje.

Ljubav, djeco, ne prestaje odjednom. Gasi se kao peć. Viđao sam Nataliju još tog proljeća, nekoliko puta. Ona nije znala ništa, nije bila kriva ni za šta i bila je lijepa kao i prije. Ali kad bi se nasmijala, onim osmijehom koji je počinjao u očima, ja bih vidio dvorište, snijeg i rukavice, prst po prst. Jednom smo šetali ispod Kastela, pored rijeke, i ona mi je rekla da otac

pita zašto više ne dolazim i da me posao u birou još čeka. Pitala me šta mi je. Nisam znao šta da joj kažem. Kako da kažeš djevojci da si se odljubio zbog njenog oca? Na jesen se udala za jednog doktora iz Prijedora. Čuo sam da je bila sretna. Nadam se da jeste.

"A ja?" nasmijao se Miloš kad ga je jedna djevojka iz društva pitala šta je bilo s njim. "Ja nisam otišao raditi u drvnu industriju, iako mi je posao tamo već bio obećan. Otišao sam u jednu malu radionicu u Laktašima i tamo ostao trideset godina. Kosorić je dobio orden, a poslije i ulicu, ne ovdje, nego u svom rodnom mjestu. Ne znam da li je bio loš čovjek. Možda je vjerovao da tako treba. Možda je znao nešto što ja nisam znao." Zašutio je i gledao u rijeku. Mladi su šutjeli s njim. Na kraju je neko pitao šta je bilo s karanfilom. "Stajao je u čaši dok nije uvenuo", rekao je Miloš. "Onda ga je majka bacila. Nisam joj rekao da ne baci."

LJUBAVNE PRIČE · 7 MIN ČITANJA

Šegrt koji je preskočio zid

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/segrt-koji-je-preskocio-zid/

U izlogu moje radnje u Trebinju, između burmi i krstića, već tri godine stoji saksija od pečene zemlje, zalijepljena na četiri mjesta. Mušterije pitaju koliko košta, a ja kažem da nije na prodaju, jer je to najskuplja stvar koju sam ikad prodao. Onda ih pustim da misle da je stari zlatar Simo malo skrenuo, pa im ispričam kako je moj šegrt Uroš oženio kćer gazde Mome Kecojevića.

Uroš mi je došao s Ljubomira kao dvadesetogodišnjak, s rukama većim od mojih kalupa i strpljenjem kakvo se ne uči. Za pet godina naučio je sve što sam znao i ponešto što nisam. Bio je tih, nosio je istu teget jaknu zimi i ljeti i svaku marku slao kući. Kad je gospođica Ksenija Kecojević u martu prvi put ušla u radnju, s bakinom narukvicom kojoj je pukla kopča, Uroš je ostao s lupom na oku kao da ga je neko zakucao za stolicu.

Ksenija je tada imala dvadeset četiri godine, završila je ekonomiju u Beogradu i vratila se da vodi očeve knjige, iako ih je otac i dalje vodio sam, u glavi. Gazda Momo imao je veletrgovinu na izlazu iz grada, tri samoposluge i kuću od kamena uz Trebišnjicu, s visokim zidom i smokvom koja je virila preko njega. Kćer je čuvao kao pečat firme. Ksenija je pogledala Uroševe ruke i rekla: "Majstore, ovo je tanka kopča, nemojte je popravljati čekićem." Uroš je popravio kopču tako da se spoj nije mogao naći ni pod lupom, i kad je došla po narukvicu, nije htio uzeti novac.

Od tada je Ksenija svako jutro prolazila pored našeg izloga, na putu od trga s platanima do očeve kancelarije. Prvih sedmica nije ni okretala glavu. Onda je počela zastajati i gledati naušnice koje joj nisu trebale. U julu je jednom ušla da pita koliko košta srebrni lančić, a ostala pola sata, jer joj je Uroš objašnjavao kako se vuče žica, i ja sam otišao u magazu da ne smetam. Rekla mu je da je dosadan. Sutradan je opet došla, da mu ponovi koliko je dosadan.

Gazda Momo je to saznao od nekoga, jer se u Trebinju sve sazna od nekoga. Došao je u radnju, kupio zlatno pero za kuma i, dok sam mu ga pakovao, rekao glasno, da čuje i Uroš za stolom: "Simo, reci svom šegrtu da gleda u zlato, a ne u moju kuću. Moja kći se udaje za doktora." Doktor je bio stomatolog Vojin iz Beograda, s ordinacijom na Vračaru i majkom koja je već birala salu. Prstenovanje je zakazano za prvu subotu u septembru.

Uroš je cijeli august radio šutke. U četvrtak pred prstenovanje pitao me da mu posudim merdevine. Nisam pitao zašto. Četrdeset godina gledam kako se zlato topi i znam da neke stvari ne treba dirati dok se ne ohlade.

U petak, u šest ujutro, kad pekare na trgu dižu roletne, a žene s Ljubomira slažu sir i kajmak na pijaci, Stojanka Bodiroga, Kecojevićeva komšinica, izašla je po hljeb. Prvo je čula lavež, a onda je vidjela kako se preko Kecojevićevog zida, kroz grane smokve, spušta zlatarski šegrt u teget jakni. Za sobom je sa zida oborio saksiju s bosiljkom, koja se razbila na pločniku. Uroš je skočio, zakopčao jaknu do grla, pogledao Stojanku i rekao: "Dobro jutro, teta Stojanka. Samo vas molim, nikome ni riječi." Onda je otišao niz ulicu, ne žureći, kao čovjek čiste savjesti s nečim vrijednim u džepu.

Stojanka je obećanje održala do sedam. U sedam je znao pekar, u osam pijaca, u devet taksisti ispred autobuske stanice, kojima je Neđo, Urošev drug, uz kafu priznao da je oko ponoći vozio šegrta do Kecojevićeve kapije i da ga je ovaj zamolio da šuti. Do podne je pola Trebinja znalo da Ksenija Kecojević prima zlatara preko smokve, a do večeri da to traje od proljeća.

Ksenija je upala u radnju u podne, s krhotinama saksije u kesi, i istresla ih na staklo iznad burmi. "Jesi li ti normalan?" pitala je Uroša, a mene nije ni pogledala. "Ti nikad nisi bio u našoj bašti. Ja te nikad nisam pustila. Pola grada me gleda kao da sam iz serije." Uroš je spustio lupu. "Bio sam u bašti", rekao je. "Od pet do šest. Sjedio sam ispod smokve i čekao Stojanku. Tvoji su spavali, ti si spavala, a pas me poznaje od jula, jer sam mu nosio kosti iz ćevabdžinice." Ksenija je rekla da će svima reći

istinu. "Reci", rekao je Uroš. "Ko će ti vjerovati? Stojanka me vidjela." Ona je zgrabila najveći komad saksije, i ja sam se uplašio za izlog, ali ga je samo stavila u torbu i tresnula vratima za sobom.

Vratila se poslije sat i po. Nije više bila ljuta, ili je bila, ali drugačije. Sjela je na stolicu za mušterije i ispričala da ju je usput troje ljudi pitalo kad je svadba. Prodavačica na pijaci dala joj je kesu smokava i rekla "za mladu, od srca". Popadija ju je kod Saborne crkve pitala hoće li vjenčanje biti gore u Hercegovačkoj Gračanici. A u apoteci je čula najnoviju verziju, po kojoj je Uroš u baštu ulazio preko smokve, a izlazio na kapiju, dok mu je gazda Momo, u pidžami, držao merdevine. Tada se počela smijati. Smijala se toliko da sam joj donio čašu vode, a Uroš je stajao iza pulta, crven do ušiju, i nije znao gdje da gleda.

"Ti si lud", rekla mu je kad je došla do daha. "Lud si i slagao si cijelo Trebinje." "Slagao sam samo Stojanku", rekao je Uroš. "Ostalo je Trebinje samo izmislilo." Onda je iz fioke izvadio kutijicu od crvenog somota i stavio je pred nju. Unutra je bio prsten od zlata koje je kupovao od svake plate, s listom smokve urezanim tako tanko da se vidio samo kad se prsten okrene prema svjetlu. "Počeo sam ga praviti onog dana kad si mi rekla da ne popravljam čekićem", rekao je. "Da je doktor došao u subotu, ostao bi u fioci." Ksenija je okrenula prsten prema prozoru i dugo gledala list.

Gazda Momo je došao u pet poslije podne. Doktorova majka nazvala ga je iz Beograda u tri, jer joj je neko poslao poruku na Viber, i rekla da njen sin nije čovjek koji se prstenuje s djevojkom o kojoj priča cijela Hercegovina. Momo je ušao pognut, sjeo na stolicu za mušterije i dugo šutio. Onda je rekao meni, ne Urošu, da je kuća Kecojevića uvijek bila čista kuća i da se ovakva sramota ne pere ničim osim svadbom. "Neka se uzmu do Mitrovdana", rekao je. "I neka niko ne kaže da ih ja nisam blagoslovio."

Ksenija, koja je stajala kod izloga, rekla je da će razmisliti. Otac ju je pogledao kao da je prvi put vidi. Uroš je ispod pulta tražio krpu za staklo,

jer su mu se ruke tresle. "Razmislila sam", rekla je Ksenija nakon minute i stavila prsten na prst, sama, prije nego što joj ga je iko stigao staviti. Gazda Momo je odahnuo, ustao, popravio kravatu i, kao pravi trgovac, upitao me koliko će ga koštati burme i ima li za kuću Kecojevića popusta.

Rekao sam mu da ima, ali da novu saksiju za Stojanku plaća on. Najveći komad Ksenija je izvadila iz torbe i vratila među krhotine na pultu, a ja sam saksiju te večeri zalijepio na četiri mjesta. Zato kažem da je to najskuplja stvar koju sam ikad prodao: za nju sam dao najboljeg šegrta kojeg sam imao. Uroš i Ksenija danas imaju svoju radnju na drugoj strani trga. Kad me neki turista pita zašto u zlatarskom izlogu stoji stara saksija, ja mu samo pokažem preko platana, gdje mi Ksenija Bjelica, nekad Kecojević, maše kroz staklo.

LJUBAVNE PRIČE · 7 MIN ČITANJA

Ključ koji ništa ne otvara

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/kljuc-koji-nista-ne-otvara/

Kod Vječne vatre u Sarajevu čeka se otkako je svijeta, i svako ko čeka pravi se da ne čeka, nego da čita ploču ili gleda izloge na Ferhadiji. Amela je došla pola sata ranije i radila isto. Padala je sitna aprilska kiša, od one koja se ne vidi nego se samo osjeća na licu. Imala je kišobran, ali ga nije otvarala. Prepoznala ga je po hodu prije nego po licu: išao je od Katedrale malo nagnut naprijed, s rukama u džepovima, kao da se protiv nečega upire. Imao je pedeset jednu godinu, sijedu bradu i istu kožnu jaknu, ili jednu sasvim nalik njoj.

Posljednji put vidjeli su se na autobuskoj stanici, jednog aprilskog jutra 1992. Njena majka je za nju i mlađeg brata nekako dobila dva mjesta u autobusu za Split i svima je govorila da je to na dvije sedmice, dok se ne smiri. Igor je trčao uz autobus dok je autobus izlazio sa stanice i kroz otvoren prozor ubacio joj u krilo ključ od stana svojih roditelja na Koševskom Brdu. "Da imaš gdje doći kad se vratiš", vikao je. To je bilo posljednje što je od njega čula svojim ušima.

Od Splita do Melbournea trebale su joj dvije godine, jedan izbjeglički kamp u Njemačkoj i jedan formular od dvanaest stranica. U Melbourneu je radila noćnu smjenu u fabrici keksa u Dandenongu, uveče učila engleski, a onda postala laborantica u jednoj bolnici. Udala se za Kemala iz Prijedora, dobrog čovjeka koji nedjeljom kuha grah, i rodila dva sina koji bosanski razumiju, a govore ga kao da ga čitaju s papira. Majka joj je umrla prošle godine. Došla je prodati stan na Alipašinom Polju u kojem je odrasla. Igoru je pisala tri sedmice ranije, jednu rečenicu: da li bi popio kafu.

Igor je ostao. Nosio je vodu u kanisterima od pivare do petog sprata, učio za ispite uz svijeću i 1993. dobio jedno njeno pismo preko Crvenog krsta, s fotografijom pred nekom kućom na kojoj je sve bilo strano osim njenog osmijeha. Odgovorio je na četiri strane. Nikad nije saznao je li njegovo

pismo stiglo. Za njenu udaju čuo je 1997, od njene sestrične, na pijaci. Oženio se dvije godine kasnije, Danijelom, koja radi u banci i koja zna sve o Ameli, jer ne voli tajne. Imaju kćerku Leu, koja studira arhitekturu i koja mu je pomogla smisliti odgovor na poruku.

Kad je stao pred nju, nijedno nije znalo kako se pozdraviti. On joj je pružio ruku, ona ga je pokušala zagrliti, pa su se sudarili ramenima i nasmijali, i to je pomoglo. Nisu htjeli sjediti u kafani. Amela je rekla da se nikad nije vozila novom žičarom, a on se, prije nego što je ona stigla išta dodati, sjetio njenog devetnaestog rođendana i stare kabine u kojoj su se u julu 1991. vozili na Trebević s kesom trešanja i bacali koštice kroz prozor. Otišli su pješke do Bistrika i kupili dvije karte.

Kabina se polako dizala iznad krovova. Ispod njih je bio grad u kojem je ona odrasla, a koji nije poznavala: nove kule, staklo, minareti, a po brdima bijeli nišani i krstovi kojih 1991. nije bilo. Igor ih nije pokazivao. Pričali su o djeci, o cijenama stanova, o tome kako se u Melbourneu niko ne čudi njenom imenu. Pitao ju je pije li još kafu bez šećera, i kad je rekla da pije, oboje su se iznenadili koliko ih je to obradovalo. Sjedili su jedno naspram drugog i pazili da im se koljena ne dodirnu. Ona je lijevu ruku cijelo vrijeme držala u džepu kaputa. Na pola puta kabina se zaljuljala na vjetru i Amela ga je desnom uhvatila za ruku, a onda pustila, kao da je dotakla nešto vruće.

Gore je bilo hladnije i mirisalo je na mokre borove. Prošetali su do stare bob staze, koja se kroz šumu spuštala kao siva betonska zmija, išarana grafitima, i sjeli na njenu ivicu. Tad ga je pitala ono zbog čega je zapravo došla. "Jesi li me čekao?" Igor je dugo gledao u beton. Rekao je da je, kad god se moglo, svake prve nedjelje u mjesecu u pet sati dolazio do Vječne vatre, sve do jeseni 1996. Ni sam nije znao zašto u pet. Valjda zato što su se nekad tako dogovarali.

Ona mu je onda rekla ono što nije rekla nikome, ni Kemalu ni majci. U martu 1996. kupila je kartu za Sarajevo, preko Beča. Sedmicu prije leta Kemal ju je u jednoj piceriji u Footscrayu pitao hoće li se udati za njega.

Rekla je da hoće, jer je bio dobar i jer je bio tu. Karta je ostala u ladici i tamo je i danas. "Da si došla", počeo je Igor, a ona mu je stavila prste na usta, kao nekad kad bi počeo pjevati na tramvajskoj stanici. "Nemoj", rekla je. "Znam sve što bi bilo. Mislila sam o tome trideset godina."

Sjedili su tako neko vrijeme, rame uz rame, na hladnom betonu. Igor ju je uzeo za desnu ruku i ona je nije izvukla. Niko od njih nije rekao ništa što bi moralo ostati ovdje gore, među borovima. A onda mu je u džepu zazvonio telefon. Bila je Lea. Pitala je gdje je, jer mama kaže da kupi hljeb i mlijeko kad se bude vraćao i da ne zaboravi da večeras nena dolazi na večeru. Igor je rekao da hoće, da neće zaboraviti i da je voli. Rekao je to obično, kao svaki dan.

Kad je spustio telefon, Amela je već stajala. Izvukla je lijevu ruku iz džepa i otvorila šaku. Na dlanu joj je bio žuti ključ s tri zupca, topao, jer ga je cijelim putem stiskala. Stavila mu ga je na dlan. "Nisam imala gdje doći", rekla je. "Pa sam ga čuvala." Igor je dugo gledao ključ. Rekao je da su bravu promijenili još 1997, kad su prodali stan njegovih roditelja, i da ovaj ključ više ništa ne otvara. Onda ga je ipak stavio u džep jakne, pored svojih ključeva, i zakopčao džep.

Na gornjoj stanici rekao je da će on sići pješke, kroz šumu, jer tako uvijek ide. Oboje su znali da ne ide uvijek tako. Nisu se zagrlili. Ona ga je dotakla po rukavu, kratko, kao da mu skida dlaku s jakne, i ušla u kabinu. Vrata su se zatvorila sama. Kabina je krenula, zaljuljala se i spustila niz brdo, a ona ga je gledala kako stoji na rubu platforme, među borovima, sve manji. Nije mahao. Onda je, kad ga je već jedva vidjela, ipak podigao ruku.

Tek iznad krovova Bistrika ponovo je pogledala svoju lijevu šaku. Na dlanu joj je ostao otisak ključa, crven i jasan, s tri zupca. Gledala ga je cijelim putem dolje. Dok je kabina stigla do donje stanice, otisak je izblijedio.

LJUBAVNE PRIČE · 7 MIN ČITANJA

Snijeg nad Ćehotinom

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/snijeg-nad-cehotinom/

Tetke Zlata i Munevera dočekivale su Novu godinu u svom stanu na Bjelavama već trideset godina, i za trideset godina ništa se nije promijenilo osim gostiju. Isti vezeni stolnjak, ista pita zeljanica i ista ruska salata u kristalnoj zdjeli, isti radijator koji je kuckao kao da neko zove odozdo. Rešad je, kao najstariji sestrić, svake godine u ponoć držao zdravicu. I ove godine nosio je u džepu sakoa papirić s bilješkama i cijelu večer se pitao nije li stih jednog sarajevskog pjesnika, koji je stavio na kraj, previše knjiški za ljude koji su došli jesti pečenje.

Aldina je bila u kuhinji s tetkama, s rukavima zavrnutim do lakata, i smijala se nečemu što je pričala Munevera. Bila je iz Foče, iz kuće iznad Ćehotine, i nakon dvadeset godina braka i dvoje djece Rešad je još volio gledati kako se u tuđoj kuhinji kreće kao u svojoj. Djeca su te noći bila kod njene majke. Prognoza je javljala snijeg, a do njihovog stana na Sedreniku taksisti su se teško penjali i po suhom, pa je Rešad rezervisao sobu u jednom malom hotelu kod Baščaršije. Bio je zadovoljan sobom zbog toga, onako kako je bio zadovoljan zbog većine stvari koje bi unaprijed isplanirao.

U ponoć je ustao, kucnuo viljuškom o čašu i govorio o gostoprimstvu, o tetkama koje su pola grada učile solfeđu i klaviru, o ljudima koji su nekad sjedili za ovim stolom, a sad ih nema. Gosti su se uozbiljili na pravim mjestima i nasmijali na pravim mjestima. Stih s kraja prošao je bolje nego što se bojao. Nad gradom su pucali vatrometi, s Bjelava se vidjelo kako svjetlost pada po krovovima sve do Marijin Dvora, a kroz tu svjetlost počele su padati prve pahulje. Tetka Zlata ga je poljubila u čelo i rekla da govori kao njegov rahmetli otac. Rešad je znao da to nije tačno, ali mu je bilo drago.

Poslije dva sata gosti su počeli odlaziti. Rešad je stajao u hodniku zgrade s kaputima preko ruke i čekao Aldinu, koja se vratila po šal. Kad se

okrenuo prema stepenicama, vidio ju je na odmorištu iznad sebe, kako stoji u polumraku s jednom rukom na gelenderu i ne silazi. Iz stana, kroz odškrinuta vrata, čuo se glas starog Mirsada Begovića, nekad člana radijskog hora, koji je pjevao samo kad je mislio da ga niko ne sluša. Pjevao je tiho, za sebe, dok je u kuhinji tražio svoj kačket: Snijeg pade na behar, na voće.

Rešad nije slušao pjesmu nego ženu koja je sluša. Gledao je njen plavi šal i glavu malo nagnutu, kao kad u gužvi pokušavaš razaznati ko te zove, i pomislio da bi je, da je slikar, naslikao baš tako, na stepenicama, s licem okrenutim prema glasu koji se ne vidi. Htio je izvaditi telefon i fotografisati je, ali se postidio. Pjesma se prekinula usred stiha, jer je Mirsad našao kačket. Aldina je polako sišla i uzela svoj kaput iz njegovih ruku kao da ga ne prepoznaje odmah.

Taksi se jedva spustio niz Bjelave. Grad je bio bijel i prazan, samo su se kod Katedrale neki mladići gađali grudvama i čestitali Novu godinu svakom autu koji prođe. Aldina je šutjela i gledala kroz prozor. Rešad je držao njenu ruku i sjećao se njihove prve zime, stana na Grbavici bez grijanja i noći kad su propustili posljednji tramvaj i pješačili od Skenderije pod jednim kišobranom. Osjećao je nježnost i nešto toplije od nježnosti, i radovao se sobi, tišini i vratima koja će zaključati iznutra.

Soba je imala drveni plafon i jedan prozor na ulicu. Dolje se vidio Sebilj pod snijegom i prazan trg na kojem danju golubovi ne daju proći. Aldina nije upalila svjetlo. Stala je kod prozora, još u kaputu, i kad joj je prišao i stavio ruke na ramena, nije se okrenula. Pitao ju je šta joj je. Dugo nije odgovarala. "Ona pjesma", rekla je na kraju. "Šta s njom?" "Pjevao ju je jedan momak u Foči, kad sam imala sedamnaest godina."

Rešad se nasmijao, kratko, i čuo kako mu smijeh zvuči. Pitao je ko je bio taj momak. Zvao se Nihad, rekla je. Bio je dvije godine stariji od nje, radio je kod oca u radnji za popravak satova pored mosta i od rođenja je imao slabo srce, pa nije smio igrati fudbal s ostalima. Umjesto toga je pjevao. Šetali su uz Ćehotinu, i on joj je pjevao tu pjesmu i još neke, tiho, kao

Mirsad večeras. "Jesi li ga voljela?" upitao je Rešad i čuo se kako pita onim glasom kojim na fakultetu pita studente zašto nisu pročitali zadano. "Hodali smo", rekla je. "To je bilo davno."

Tad mu je, okrenuta leđima, ispričala ostatak. U novembru te godine njen otac je dobio posao u Sarajevu i porodica se trebala seliti. Nihad je tih dana bio bolestan, tek pušten iz bolnice s upalom pluća. Noć prije selidbe neko je bacio šaku pijeska u njen prozor. Kiša je padala od podne. Pogledala je dolje i vidjela ga u bašti, bez kišobrana, mokrog do kože, kako stoji ispod jabuke i gleda gore. Sišla je u papučama i molila ga da se vrati kući, jer će se razboljeti još gore. Rekao joj je da hoće, da je samo htio vidjeti je prije nego što ode.

Sedmicu dana nakon što su stigli u Sarajevo, javila joj je drugarica iz razreda da je Nihad umro. Srce nije izdržalo upalu. Aldina je to ispričala mirno, a onda se okrenula, sjela na krevet i zaplakala u dlanove, kao dijete koje se boji da će ga neko čuti. "Mislim da je umro zbog mene", rekla je. Rešad je sjeo pored nje. Nije znao šta bi rekao, pa nije rekao ništa. Držao ju je za ruku dok nije prestala plakati, a onda dok nije zaspala, onako obučena, preko pokrivača.

Dugo je sjedio u polumraku, pod svjetlom ulične lampe, i gledao njeno lice, na kojem su se vidjele godine koje kod kuće nikad nije primjećivao. Mislio je na svoju zdravicu, na papirić u džepu, na stih koji je birao cijelu sedmicu. Mislio je na svoju prosidbu: restoran na Vratniku, prsten koji je izabrao iz kataloga nakon što je dvaput provjerio cijenu. Sve što je ikad uradio iz ljubavi, uradio je na suhom, s rezervacijom. Niko ga nikad nije čekao pod prozorom, i on nikad nikoga nije čekao na kiši. A u ovoj sobi, s njima, bio je jedan momak od devetnaest godina s kojim se nikad neće moći ni posvađati ni pomiriti.

Ustao je i prišao prozoru. Snijeg je sad padao gusto i polako, i Baščaršija je izgledala kao da je niko nikad nije gazio. Krov Sebilja bio je bijel, a Miljacka se dolje nije ni čula. Mislio je na put koji vodi na jug, preko Trnova i Miljevine, kojim sad sigurno niko ne vozi. Mislio je da isti snijeg

večeras pada i na Foču, na most preko Ćehotine, na bašte iznad rijeke, na jednu jabuku koju nikad nije vidio i na groblje na brdu, na jedan nišan s imenom koje do ove noći nije znao.

Skinuo je sako, pažljivo, da ne zašušti papirić u džepu, i prebacio ga preko stolice. Pokrio je Aldinu svojim kaputom. Navukao je zavjesu do pola, da joj svjetlo s ulice ne pada na lice, i legao pored nje, na sam rub kreveta, pazeći da je ne probudi.

LJUBAVNE PRIČE · 9 MIN ČITANJA

Ljubav na daljinu u devet uveče

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/ljubav-na-daljinu-u-devet-uvece/

Tri godine sam svake večeri u devet naslanjala telefon na teglu sa šećerom i čekala da se Mirza javi. U Stuttgartu je devet sati isto što i u Bihaću, i to je bilo jedino u čemu nam je udaljenost išla naruku. Poznavala sam ga od pojasa naviše, s piljevinom u kosi i radionicom iza leđa koja se završavala tamo gdje i ekran. Znala sam na kojem klinu mu visi testera i da je kalendar na zidu od jednog salona keramike iz Cazina. Nisam znala šta je lijevo od vrata.

Upoznali smo se jednog ljeta, kad je mojoj majci donio novi kuhinjski sto od trešnje. Unio ga je sam, i dok mu je moja majka kuhala kafu, prešao je dlanom preko ploče kao da provjerava je li još topla. Te večeri smo sjedili kod Kostele, s nogama u Uni, koja je i u augustu bila toliko hladna da zaboli. Rekao mi je da ne vjeruje u ljubav na daljinu, da je to kao kad naručiš namještaj po slici. Dva dana nakon što sam se vratila u Njemačku, nazvao je prvi put.

Naši razgovori imali su svoj red. On bi mi prvo pokazao šta je radio taj dan: dasku oraha koju je tek ostrugao, ugao kredenca, šarke za vrata jedne stare kuće u Ripču. Prinosio bi drvo kameri kao da ga mogu pomirisati. Ja sam njemu pokazivala čajnu kuhinju na odjelu, aparat za kafu koji je gutao kovanice, prozor prema Neckaru i gospođu Kessler iz sobe dvanaest, koja je plela čarape za unuke i zvala me sestra Ida. Ponekad bih zaspala usred rečenice, a on ne bi prekinuo. Probudila bih se u tri ujutro, a na ekranu bi bio plafon njegove sobe.

Ljubav na daljinu je, shvatila sam s vremenom, ljubav prema rubovima. Znala sam njegov glas i njegove ruke, ali nisam znala kako hoda kad misli da ga niko ne gleda. On nije znao miris dezinfekcije koji mi je ostajao u kosi ni voz S-Bahna u pet i dvanaest, pun ljudi koji spavaju stojeći. Dvaput godišnje sam dolazila kući, za Bajram i preko ljeta, po dvije sedmice. Viđali smo se u gradu i na rijeci, nikad u radionici, jer je govorio

da je tamo nered za goste. Svaki put smo prvog dana bili stidljivi kao stranci, a dok bismo se navikli jedno na drugo, već je trebalo nazad.

U septembru me šef odjela, doktor Hollweg, pozvao u svoju kancelariju. Glavna sestra Ulrike odlazila je u penziju i on je htio da njeno mjesto preuzmem ja. Ugovor na neodređeno, plata za trećinu veća i stan s balkonom u Bad Cannstattu, koji klinika iznajmljuje svojim ljudima. Dao mi je vremena do prvog oktobra. Moja koleginica Teodora, Rumunka koja je došla iste godine kad i ja, rekla je da sam luda ako i trenutak razmišljam. Majka je na telefonu samo uzdahnula: ostani, kćeri, dok te hoće.

Mirzi sam rekla iste večeri. On je nešto brusio izvan kadra i dugo se čulo samo šuštanje papira po drvetu. Onda je rekao da je to lijepo i da mi čestita, onim glasom kojim se komšiji čestita novi auto. Pitala sam ga šta zaista misli. Spustio je brusni papir i pogledao pravo u kameru, što nikad nije radio, jer je uvijek gledao mene na svom ekranu, malo ispod. "Mogao bih ja doći", rekao je. "Tamo trebaju stolari. Ćamil iz Cazina već dvije godine radi u jednoj radionici u Esslingenu."

Toliko puta sam zamišljala da će to reći, a sad kad je rekao, osjetila sam nešto hladno, kao kad usred smjene shvatiš da si zaboravila provjeriti jednu infuziju. Pitala sam ga za radionicu, za majku. Rekao je da radionica nije kuća i da mu majka ima sestru preko puta. Onda je, pomalo postiđen, izvukao ispod stola tanku knjigu sa žutim koricama. Od proljeća je, priznao je, utorkom išao na časove njemačkog kod jedne profesorice u gradu i nije mi htio reći dok ne položi. Pročitao mi je s prve stranice, sporo i pažljivo: "Ich heiße Mirza. Ich bin Tischler."

Dok je vraćao knjigu, zakačio je laktom kutiju sa šarafima za koju je telefon bio naslonjen. Telefon je pao na radni sto, otklizao do kante s ljepilom i ostao naslonjen na nju, okrenut na drugu stranu. Prvi put za tri godine vidjela sam ostatak njegove radionice, iskosa. Vidjela sam prozor prema Uni, za koji nisam znala da postoji. Vidjela sam napola gotov sto od oraha, dug i širok, za šest ljudi. I vidjela sam kartonske kutije uz zid,

alat umotan u novine i list papira zalijepljen na tračnu pilu, na kojem je flomasterom pisalo: prodajem, povoljno. Mirza je brzo podigao telefon i opet sam ga imala samo od pojasa naviše.

Te noći nisam mogla spavati. Obukla sam jaknu preko pidžame i sišla do Neckara. Zamišljala sam ga u Esslingenu, u velikoj hali pod neonskim svjetlom, kako po tuđem crtežu sklapa iste kuhinjske elemente od iverice i uveče dolazi u stan s balkonom, u koji se još nisam ni uselila. Zamišljala sam kako ga pitam kako mu je bilo, a on šuti, jer nema šta pokazati. A onda sam zamislila sebe u tom stanu za deset godina, s platom za trećinu većom, i nisam vidjela ništa osim plafona.

Sutradan sam otišla doktoru Hollwegu i rekla da ne mogu prihvatiti. Mislio je da se radi o novcu i počeo nešto računati na papiru. Rekla sam mu da se radi o jednom stolu. Pogledao me preko naočala, slegnuo ramenima i rekao da mi vrata ostaju otvorena godinu dana. Iste večeri pisala sam Senki, koja je sa mnom završila srednju medicinsku, a sad radi na internom u kantonalnoj bolnici. Odgovorila je za pet minuta: trebaju im sestre, plata je trećina moje, a smjene su gore nego što misliš. I dođi, napisala je, nema nas više ovdje.

Mirzi nisam rekla ništa. Prvi put za tri godine slagala sam ga i rekla da sam potpisala. Gledao me nekoliko sekundi, a onda se nasmijao i rekao da će onda učiti dalje. Svake večeri slušala sam ga kako mi čita rečenice o vremenu i o putovanju vozom, a on je mislio da se smijem njegovom izgovoru. Zamolila sam ga samo jedno, da ništa ne prodaje dok ne dođem u decembru. Obećao je i nije pitao zašto. List s tračne pile više se nije vidio, ali nisam znala je li ga skinuo ili je samo okrenuo kameru.

Dala sam otkaz i radila do kraja novembra. Teodora se ljutila dvije sedmice, a onda mi je pomogla spakovati stan u šest kutija. Gospođa Kessler mi je posljednjeg dana dala par sivih čarapa i rekla da su za muškarca, jer ja nemam tako velike noge, a neko će ih valjda nositi. Autobus je krenuo u sedam uveče, prešao Austriju, Sloveniju i Hrvatsku dok sam spavala naslonjena na prozor, i u podne ušao u Bosnu kod

Izačića, gdje je carinik pregledao moje kutije i pitao me vraćam li se zauvijek.

Majci sam javila tek s granice i zabranila joj da ikome kaže. U Bihaću je bila magla, a Una je pod mostom bila zelena i glasna, kao uvijek kad padne kiša u planinama. Ostavila sam kutije kod majke, popila kafu za onim istim stolom od trešnje i čekala da se smrači. U pola devet sam izašla. Išla sam pješke prema Harmanima, uz rijeku, i usput shvatila da ne znam put do njegove radionice, jer sam je uvijek gledala samo iznutra. Pitala sam jednog čovjeka ispred prodavnice. Znao je odmah.

Vrata radionice bila su odškrinuta, na radiju je išla neka stara sevdalinka i mirisalo je na orah, onaj miris koji sam tri godine gledala. Kutije su još stajale uz zid. Mirza je stajao leđima okrenut vratima i brusio dugi sto, onaj za šest ljudi. Nije me čuo. Gledala sam kako se kreće kad misli da ga niko ne gleda: malo pogrbljen, s olovkom za uhom, pjevuši s radijem i griješi riječi. Onda je pogledao na sat, obrisao ruke o pantalone, izvadio telefon i naslonio ga na kutiju sa šarafima. Bilo je devet.

U džepu kaputa zazvonio mi je telefon. Mirza se okrenuo na zvuk. Izvadila sam telefon i javila se, i neko vrijeme smo tako stajali, on kod stola, ja na vratima, i gledali se preko dva ekrana i preko radionice pune piljevine. "Lagala sam te", rekla sam u telefon. "Nisam potpisala." Čula sam ga dvaput, jednom iz telefona i jednom iz radionice, kad je rekao: "Vidim." Nije se pomakao, kao da se boji da ću izaći iz kadra ako napravi korak.

Prišla sam stolu i prešla dlanom preko ploče, onako kako je on to radio na ekranu. Bila je topla od brušenja. Kasnije sam mu dala čarape gospođe Kessler i bile su mu taman. Posljednje što pamtim od te večeri, prije nego što je ugasio radio i skinuo papir s tračne pile, jesu naša dva telefona na radnom stolu, okrenuta prema plafonu. Niko od nas nije prekinuo vezu. Još dugo su jedan drugom pokazivali isti plafon.

LJUBAVNE PRIČE · 6 MIN ČITANJA

Advokatica suprotne strane

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/advokatica-suprotne-strane/

Kredenac od orahovine unijela su dvojica radnika, a za njima je u radionicu ušla žena u sivom kaputu, s telefonom na uhu, i rekla nekome da će žalbu predati do petka, pa makar je pisala u autu. Bojan Lukić je prepoznao glas prije lica. Šest godina ranije isti taj glas je u sudnici u Banjoj Luci izgovorio njegovo ime četrdeset i jedan put, on je brojao, i odnio mu stan na Boriku, golfa iz 2009. i pola uštеđevine. Advokatica Snježana Ilić. Zastupala je njegovu bivšu ženu.

Snježana ga nije prepoznala. Završila je razgovor, spustila telefon u džep i pogledala kredenac onako kako je, valjda, gledala spise: odozgo, pa sa strane, pa prema datumima. Bio je to kredenac njene majke iz Jajca, rekla je, i treba joj za novi stan za tri sedmice. Bojan je rekao pet. Ona je rekla da je pet nerazumno i da on to zna. Dogovorili su se na tri i po, i tek kad je otišla, Bojan je shvatio da je opet popustio njoj, i to u vlastitoj radionici.

Šest godina poslije razvoda živio je u iznajmljenom stanu iznad radionice u Starčevici. Svjetlana se udala za zubara i poslala mu fotografiju s vjenčanja, da ne čuje od drugih. Kćerka Ana studirala je u Novom Sadu i javljala se nedjeljom. Svi su, kako je rekao njegov prijatelj Dejan u kafani u Gospodskoj, nastavili život, osim Bojana, koji je nastavio samo radno vrijeme. Dejan je imao tri razvoda i mnogo mišljenja. Jednom je Bojan, na njegov nagovor, otišao na večeru s jednom knjigovođom iz Laktaša i cijelu večer joj je pričao o lakovima. Bojan je imao jednu rečenicu koju nije mogao izbaciti iz glave: da je emotivno nedostupan, kako je Snježana Ilić rekla sudiji, mirno, gledajući u papir.

Snježana je dolazila utorkom i petkom, poslije suda, da vidi kako posao napreduje. Svađali su se oko svega. Ona je htjela da kredenac sija kao u izlogu. On je govorio da orah treba voskom, da drvo mora disati i da sjaj iz konzerve od kredenca pravi kancelarijski namještaj. "Vi ste tvrdoglavi",

rekla je. "Ja sam stolar", rekao je. "To je isto." Jednog petka ostala je sat duže i pila kafu iz njegove šolje s okrhnutim rubom, sjedeći na sanduku s alatom, u kaputu koji je koštao kao njegova mjesečna kirija.

Ispričala mu je za majku, koja je u Jajcu četrdeset godina predavala muziku i u ovom kredencu držala note umjesto tanjira. Ispričala je i da je razvedena, jedanaest godina, i da advokatice za razvode imaju najgore brakove u gradu, jer o braku znaju previše. Bojan je slušao, brusio ladicu i nije rekao ništa o sebi. Nije znao kako bi počeo. Svaki put kad bi se ona nasmijala, on bi pomislio na stan na Boriku, i svaki put, na svoje iznenađenje, malo manje.

Treće sedmice došla je po predračun. Bojan joj ga je dao, ispisan rukom, s pečatom radionice. Snježana je pročitala ime i dugo nije podigla glavu. "Lukić protiv Lukić", rekla je najzad. "Borik, treći sprat. Golf iz 2009." "A ja sam mislio da me se ne sjećate", rekao je. "Lica se ne sjećam", rekla je. "Imala sam četiristo razvoda. Sjećam se predmeta." Onda je spustila papir na kredenac i pogledala ga drugačije, kao da u njegovom spisu traži nešto što je davno previdjela. "Vi ste onaj koji je tražio nedjelje", rekla je.

Sjećao se i on. Kad ga je sudija pitao šta traži za dijete, Bojan je rekao da Ana treba živjeti s majkom, jer je to bliže školi, a da on traži samo nedjelje, da je vodi na Kastel. Ništa drugo nije tražio. Snježana mu je sad rekla da je poslije tog ročišta sjedila u autu na parkingu ispred suda i plakala, prvi i jedini put za dvadeset godina prakse. Njen otac, rekla je, nikad nije tražio nijednu nedjelju. "Zato sam onda bila još strožija prema vama", rekla je. "Bilo me stid."

Bojan je tada izgovorio ono što je šest godina nosio. "Emotivno nedostupan." Snježana ga je pogledala ne razumijući, a onda se sjetila i pocrvenjela, prvi put otkako je ušla u radionicu. Rekla je da je to fraza iz obrasca. Da ju je napisala u četrdeset tužbi, možda i pedeset, da je njena pripravnica ima u šablonu i da je niko ne čita. Bojan se nasmijao. Smijao se tako dugo da je morao spustiti brusni papir. Šest godina je nosio u sebi jednu rečenicu iz šablona. "Izvinite", rekla je Snježana, i sama se smijući.

"Za ovo stvarno nemam obrazac."

Kredenac je bio gotov u petak, kako su se dogovorili, voskiran i mat, s ladicama koje su se zatvarale same, uz tihi uzdah. Bojan i dvojica radnika unijeli su ga u njen stan na drugom spratu, s balkonom prema Vrbasu, i namjestili ga uz zid, između prozora i majčinog pianina koji niko nije otvarao. Snježana je dugo gledala orah bez sjaja i rekla da je on bio u pravu, ali da to neće ponoviti pred svjedocima. Radnici su otišli. Ona je skuhala kafu i stavila na sto dvije šolje, obje cijele.

Bojan je dugo okretao šolju u rukama. Onda je pitao šta radi u nedjelju. Snježana je rekla da u ponedjeljak ima ročište i da nedjeljom piše podneske. Rekao je da to razumije. Kad je već bio na vratima, rekla je: "Do jedanaest pišem. Poslije toga sam slobodna." Pitala je gdje. Rekao je da on nedjeljom ide na Kastel, već šest godina, i kad Ana ne dođe. Te večeri Dejan je u Gospodskoj rekao da je to klasičan sukob interesa i naručio dvije rakije, da ga proslave.

U nedjelju je bilo hladno, a Vrbas je bio zelen kao staklo stare flaše. Snježana je došla u jedanaest i deset, s fasciklom pod rukom, jer je ipak morala nešto završiti. Prošetali su uz zidine do mjesta odakle se vidi cijela rijeka. Ona mu je pričala o majci i notama, a on njoj o Ani, koja mu je tog jutra poslala poruku: "Tata, jesi li na Kastelu?" Bojan je odgovorio: "Jesam. Nisam sam." Ana je odmah pitala s kim.

Bojan je napisao: "S advokaticom." Ana je poslala tri upitnika i pitala kojom. Bojan je pokazao poruku Snježani, ne znajući šta bi odgovorio. Ona je uzela telefon, malo razmislila, kao nad podneskom, i napisala: "Sa suprotne strane. Stari predmet je zatvoren." Vratila mu je telefon i uzela ga pod ruku, kao što se sa stola uzima spis koji tek treba pročitati.

LJUBAVNE PRIČE · 8 MIN ČITANJA

Ničija njiva iznad Drine

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/nicija-njiva-iznad-drine/

Na zaravni iznad Drine, između kuća Ćosića i Pašića, ležala je njiva koju niko nije orao. Pripadala je Hilmi Ličini, koji je prije trideset godina otišao u Ameriku i nikad se nije javio, i za to vrijeme na njoj su izrasli šipak, kupine i dvije divlje kruške. Šaban Ćosić i Nurija Pašić orali su svaki svoju zemlju s jedne i druge strane, a kad bi zastali da zapale, gledali su se preko te divljine kao u ogledalu. Njihova djeca, Almin i Zerina, brala su u njoj jagode i pravila kuću od granja na gomili kamenja u sredini, koju su zvali tvrđava.

Jedne jeseni Šaban je plugom zahvatio jednu brazdu preko međe. Niko ništa nije rekao. Iduće jeseni Nurija je zahvatio dvije. Tako je išlo godinama, tiho i uredno, kao da su se dogovorili, i njiva se s obje strane sužavala, dok od nje nije ostao uzak pojas šipka i kamenja, s tvrđavom na sredini. Djeca su rasla. Kupine su se povlačile pred plugovima, a jagode su nestale prve.

Kad je Almin imao šesnaest godina, općina je objavila da će njivu bez vlasnika prodati na licitaciji. U sali pored mosta u Višegradu pojavio se i Rizo, harmonikaš koji je svirao po svadbama od Rogatice do Rudog i za kojeg se govorilo da je Hilmin unuk. On je to i rekao, glasno, ali nije imao nijedan papir, jer ga majka, koja ga je rodila daleko odavde, nikad nije prijavila. Ljudi su se nasmijali. Njivu je kupio Šaban. Već sutradan Nurija je rekao da je trokut uz njegovu stranu, koji godinama ore, odavno njegov, a Šaban je rekao da je kupio ono što piše u papirima, i ništa manje.

Tako je počela parnica. Trajala je devet godina. Bilo je advokata iz Foče i Sarajeva, geometara koji su dolazili s instrumentima i odlazili s parama, vještaka, žalbi i ročišta koja su se odgađala jer je sudija bio bolestan. Šaban je prodao krave, pa traktor, pa šumu iznad potoka. Žena mu je otišla sestri u Sarajevo i nije se vratila. Nurija je digao kredit na kuću i

dva puta ga reprogramirao. Na kraju je Šaban držao kafić pored autobuske stanice u Višegradu, u kojem je češće sjedio sam nego s gostima, a Nurija je svaki dan silazio u grad, sjedio u kafiću preko puta i gledao u Šabanova vrata. Obojica su djeci zabranila da se pozdravljaju.

Almin je poslije srednje škole otišao u Sloveniju, na gradilišta. Zerina je ostala s ocem i šila u jednoj radionici u Višegradu, haljine za neki butik u Beču koji ih je prodavao kao da su iz Pariza. Osam godina nisu progovorili. Znali su jedno o drugom ono što se zna u malom mjestu: da je on zidao neki hotel na moru, da je ona otkazala zaručniku iz Goražda dvije sedmice pred svadbu. Kad bi on dolazio za Bajram, ona bi baš taj dan imala posla u radionici.

Prošlog juna Almin je došao jer je ocu trebao njegov potpis za posljednju žalbu. Prije nego što je sišao u grad, popeo se na zaravan. Od njive je ostalo samo kamenje u sredini, obraslo šipkom, a oko njega sve je bilo izorano do posljednjeg pedlja. Na kamenju je sjedila Zerina. Dugo su šutjeli. Onda je ona rekla: "Tvrđava je pala." Sjeo je pored nje. Nije znao šta se radi s rukama poslije osam godina, pa ih je stavio na koljena. Sunce je zalazilo iza brda preko Drine, ona mu je pričala o haljinama za Beč, on njoj o skelama i vjetru na desetom spratu, i oboma je bilo čudno koliko je sve to lako.

Tako ih je zatekao Nurija. Vidio ih je odozdo, s puta, i popeo se uz njivu brže nego što je mogao. Vikao je na Almina da je lopovski sin, a na Zerinu da sramoti majčin grob. Almin se nije pomjerio. Rekao je samo: "Čiko Nurija, sjednite, pozlit će vam." I pozlilo mu je, usred rečenice. Sjeo je na kamenje i nije mogao pomaknuti lijevu ruku. Almin ga je nosio do puta, a Zerina je zvala hitnu pomoć. U bolnici su rekli da je moždani udar, lakši, ali da sam više neće moći živjeti. Po njega je došla sestra iz Sarajeva. Kuću je zbog kredita već bila uzela banka. Zerina se do ponedjeljka morala iseliti.

U subotu navečer Almin je došao u praznu kuću. Zerina je sjedila na kutijama s posuđem. Ništa od onoga što su htjeli reći nije imalo smisla,

pa je on rekao nešto drugo: da je sutra vašar u Višegradu i da bi mogli otići. Jedan dan. Kao da nema ni očeva, ni njive, ni banke, ni ponedjeljka. Zerina ga je pogledala kao da je poludio. Onda je otvorila jednu kutiju i izvadila majčinu haljinu, plavu s bijelim točkicama, koju nikad nije obukla jer joj je bila prelijepa za radni dan.

Sišli su prvim autobusom. Višegrad je mirisao na roštilj i rijeku, a ispod mosta narod se tiskao oko tezgi s medom, opancima, plastičnim igračkama i šećernom vunom. Jeli su ćevape na klupi pored vode i gledali kako se djeca kupaju ispod kamenih lukova. Kod jednog prodavača kupili su dva prstena od bijelog metala, po pet maraka, i stavili ih jedno drugom na ruku, smijući se, kao da je šala. Fotograf na mostu tražio je da stanu uz ogradu, jer mladenci na vašaru, rekao je, i njemu donose sreću. Nisu ga ispravili. Jedna starica s tezge s čarapama poželjela im je djece koliko zvijezda na nebu.

Navečer je na zaravni pored rijeke svirala muzika i igralo se kolo. Almin i Zerina igrali su dok nisu ostali bez daha, pa još jednom. Harmonikaš je bio Rizo. Kad ih je prepoznao, prestao je svirati usred pjesme, dugo ih gledao, a onda zasvirao nešto staro, polako, samo za njih dvoje. Poslije je sjeo s njima na zid pored vode i pio sok iz flaše. "Djeco", rekao je, "vaši očevi su se upropastili oko moje njive, a meni ni na pamet nije palo da je orem. Šta bih ja s njom? Ja imam ovo." I lupio je dlanom po harmonici.

Ponudio im je da pođu s njim. Ima kombi, dvojicu muzikanata i svadbe svake subote od Foče do Zvornika, a treba mu neko ko zna pjevati, i sjetio se da je Zerina kao djevojčica pjevala na svakom sijelu. Spavali bi gdje stignu, jeli gdje ih počaste i nikad ne bi imali ni njive, ni kredita, ni suda. Almin je pogledao Zerinu. Ona je dugo šutjela, a onda je Rizi rekla hvala, ali da je cijeli život gledala dvojicu ljudi kako kruže oko jednog komada zemlje, i da sad hoće stati negdje gdje se zna gdje su vrata. Rizo se nasmijao i rekao da je pametnija od oba oca.

Ostali su na obali do zore. Sjedili su pored jednog od drvenih čamaca koji su čekali regatu, gledali kako se svjetla s mosta lome u vodi i odlučivali,

polako, kao što se odlučuje o kući. Almin ima sobu u Ljubljani i posao od ponedjeljka do subote. Zerina zna šiti, a šiti se može bilo gdje. U ponedjeljak u devet, kad sud u Višegradu bude čitao presudu, oni će biti u autobusu za Sarajevo, a odatle dalje. Svako je svom ocu napisao isto pismo, na poleđini po jedne fotografije s mosta: da im ta njiva ne treba i da je nikad neće tražiti.

U ponedjeljak je presuda pročitana pred praznom klupom. Njiva je pripala Šabanu. Šaban je to saznao u kafiću, od advokata, a ujutro je pod vratima već bio našao fotografiju koju mu je sin ostavio u zoru, i sjedio je s oba papira do zatvaranja. Te jeseni niko nije zaorao ni brazdu. Iduće godine zaravan je s obje strane zarasla u travu, kupine su se vratile, a u junu su se oko kamenja u sredini ponovo pojavile jagode. Ponekad, kad nema svadbe, Rizo sjedi na tom kamenju i svira, sam, za nikoga. Ponekad mu se pridruži Šaban i ništa ne govori.

LJUBAVNE PRIČE · 7 MIN ČITANJA

Tunel do Orlovca

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/tunel-do-orlovca/

Tunel do Orlovca dug je sto dvadeset koraka i nema natpisa na ulazu, ali u selu svi znaju čiji je. Prvih devedeset koraka je grubo, puno tragova dlijeta, kao da je stijenu neko ispisao rukom. Ostatak su glatko izbušile mašine. Svaki vozač koji prođe kroz njega jednom kratko zatrubi, a malo ko se još sjeća ko je s tim počeo. Prije tunela, do Orlovca, posljednjeg sela na prenjskoj strani iznad Neretve, vodila je samo kozja staza preko Grede, kojom zimi nije prolazio niko osim poštara, i to kad je imao volje.

Šejla je imala dvadeset sedam godina i bila je najmlađa stanovnica Orlovca. Držala je trideset koza, pravila sir i subotom ga nosila na pijacu u Jablanicu, sat i po nizbrdo, dva sahata nazad. Njena majka Ziba imala je slabo srce. Kad joj je jedne februarske noći pozlilo, sanitet je stao tamo gdje je stao asfalt, a Šejla i dvojica komšija nosili su je preko Grede u ćebetu. Sutradan je Šejla sišla u općinu, sjela pred službenika koji joj je treći put pokazivao isti projekat i rekla, dovoljno glasno da se čuje u hodniku: "Udat ću se za onog ko dovede cestu do Orlovca." Službenik se nasmijao. Smijao se i hodnik.

Nije se smijao jedino Fahrudin Kolaković, koji je u tom hodniku čekao na red za jednu dozvolu. Bio je kamenorezac, imao je radionicu pored kamenoloma i rezao jablanički granit za spomenike i kuhinjske ploče. Šejlu je znao s pijace. Svake subote kupovao je kod nje komad sira koji mu nije trebao i govorio samo "dobro jutro" i "hvala". Kad je ona izašla, ušao je kod službenika i pitao koliko je stijene ostalo. Sto dvadeset koraka, rekli su mu, a novca nema do iduće godine, ili do one poslije. Fahrudin je rekao da će on probiti za cijenu materijala.

Počeo je u aprilu, s kompresorom, hidrauličnim čekićem i dvojicom momaka iz Jablanice. Momci su otišli poslije mjesec dana, kad je postalo jasno da plate neće biti. Fahrudin je ostao. Spavao je u kontejneru pod stijenom, bušio od svitanja do mraka, a kamen koji bi odvalio slagao je uz

cestu u suhozid, uredno, kao da će ga neko pregledati. U podne je dolazila Šejla s termosom kafe i sirom zamotanim u krpu. Sjedila bi na kamenu dok on jede i gledala u Neretvu duboko dolje, zelenu kao staklo boce. Malo su pričali. Jednom je dlanom prešla preko tragova dlijeta, kao preko kore hljeba, i ništa nije rekla.

Navečer, kad bi ona otišla, Fahrudin je sitnim dlijetom klesao pored ulaza jedan profil: ženu s maramom zavezanom na potiljku i kozu koja joj gura glavu pod ruku. Kad ga je Šejla ugledala, smijala se i rekla da nimalo ne liči na nju i da je nos prevelik. Sutradan je ostala do mraka. Tog ljeta tunel je rastao po korak ili dva na dan, a starci iz Orlovca počeli su silaziti do kontejnera samo da vide dokle je stigao.

U julu je do stijene stigao i Husref Karadža, investitor iz Mostara, crnim terencem koji je dalje morao ostaviti. Gradio je stanove u Mostaru i apartmane na Blidinju, a sada je htio otkupiti zemlju iznad sela, odakle se vidi cijela dolina. Kad je ugledao Šejlu, htio je i nju. Donosio joj je cvijeće iz grada i nudio da joj majku vodi doktorima u Sarajevo. Šejla je cvijeće davala kozama, a majku je, kad je trebalo, vodila sama. Husref je obećavao da će njegove mašine probiti stijenu za mjesec dana, samo ako mu selo proda zemlju. "Već je probijaju", rekla mu je Šejla i pokazala prema kontejneru.

Krajem oktobra ostalo je još trideset koraka. Šejla cijelu sedmicu nije dolazila, a u kontejneru nije bilo signala da je nazove. Jednog popodneva pod stijenu je došao Husref i pružio Fahrudinu telefon. Na slici je bila Šejla, u dugoj svijetloj haljini, s buketom u ruci, pored mladića u odijelu, ispred jednog restorana na Buni. "Udala se u subotu", rekao je Husref. "Za mog rođaka. Mislio sam da je pošteno da znaš, majstore, da ne lomiš ruke uzalud." Fahrudin je dugo gledao sliku. Onda je vratio telefon i rekao hvala, onako kako je govorio na pijaci.

Te noći utovario je kompresor, zaključao kontejner i ostavio ključ pod kamenom. Ništa nije napisao. Deset dana kasnije radio je u Salzburgu, u firmi koja je oblagala fasade granitom, uzeo je austrijski broj, a stari više

nije palio. Šejla se u međuvremenu vratila iz Mostara, kamo je jedne noći hitno otišla s majkom, gdje je sedam dana sjedila pored njenog kreveta poslije operacije i gdje je, između dvije bolničke posjete, bila djeveruša na sestričninoj svadbi. Zatekla je hladan kontejner i ključ pod kamenom. Husref joj je rekao da je majstor našao bolji posao, takvi su ti majstori. Fahrudinov broj bio je nedostupan.

Čekala je dvije zime. Svake večeri, kad bi pomuzla koze, silazila je do stijene i sjedila pored profila s maramom. Husrefu nije prodala zemlju i nije mu otvarala vrata. Iduće godine općina se postidjela pred novinama, koje su pisale kako je jedan kamenorezac uradio ono što država nije, i dovela mašine. Posljednjih trideset koraka probušili su za tri sedmice. Prvi autobus kroz tunel vozio je Zijo Musić iz Jablanice, krupan i veseo čovjek, koji je usred tunela zatrubio, onako, od sreće, i od tada je trubio svaki put.

Fahrudin je istinu saznao treće zime u Salzburgu, od jednog zemljaka iz Jablanice koji mu je u pauzi pokazao snimak na telefonu: autobus izlazi iz tunela, u Orlovcu ga čekaju djeca i koze. Ispod snimka neko je napisao da je tu cestu počeo jedan majstor zbog jedne djevojke. "Ona se udala", rekao je Fahrudin, "prije dvije godine, na Buni." Zemljak se nasmijao. "Na Buni se udavala njena sestrična. Šejla joj je bila djeveruša. Dvije godine je tebe čekala, to zna cijela Jablanica. Udala se tek prošlog proljeća, za Ziju šofera."

U julu je došao kući. Kroz tunel je vozio polako, preko svojih devedeset grubih koraka i trideset tuđih, glatkih. U Orlovcu je Šejla stajala pred kućom, sa sirom poredanim na stolu za ljude koji su sad dolazili autobusom. Bila je trudna. Dugo su se gledali preko stola, kao preko klanca. "Zašto nisi mene pitao?" rekla je. "Bio sam ponosan", rekao je on. "A ti?" "Ja sam čekala", rekla je. "Dvije zime. Onda je Zijo počeo trubiti u tunelu, svaki dan, i jednog dana sam ušla u autobus." Kupio je komad sira. Novac mu nije htjela uzeti.

Na izlasku iz sela zaustavio se pred tunelom. Profil s maramom bio je tu, a prevelik nos djeca su toliko puta dotakla da je postao gladak i sjajan, jedino glatko mjesto na njegovom dijelu stijene. Fahrudin ga je dotaknuo i on. Onda je sjeo u auto, ušao u tunel i negdje na sredini, kao svi, jednom kratko zatrubio.

LJUBAVNE PRIČE · 7 MIN ČITANJA

Duh na prstenovanju

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/duh-na-prstenovanju/

Moja tetka Rasema i danas se kune da je te subote u Brčkom za našim stolom sjedio duh. Kune se i da je bio blijed, da nije okusio janjetinu i da mu je ruka bila hladna kao kamen izvađen iz Save. Ja sam tada imala dvadeset dvije godine, sjedila sam dvije stolice dalje i mogu potvrditi samo da je bio blijed. Za ostalo neka odgovara tetka.

Moja rođaka Nizama trebala se tog dana zaručiti za Kerima Bešlagića iz Linza. Upoznala ih je jedna dalja tetka, kako se to danas radi: prvo slike, pa poruke, pa video pozivi nedjeljom navečer, kad je u Linzu bilo mirno, a kod nas kiša udarala po limenom krovu garaže. Njen otac, moj amidža Ćamil, imao je firmu sa šest kamiona i mišljenje o svemu, a o Bešlagićima najbolje, jer su držali dva restorana u Austriji i nikad nisu tražili popust. Nizama je Kerima vidjela samo na ekranu. Rekla mi je da je fin, da se lijepo smije i da joj nije ni drag ni mrzak, a ostalo će se, valjda, naučiti.

Prstenovanje je bilo zakazano za pet. Od podne se u bašči okretalo janje, tetka Rasema je prala čaše koje su već bile čiste, a amidža je tri puta zvao Kerima i tri puta slušao ženski glas koji kaže da je korisnik nedostupan. "Granica", govorio je. "Kod Orašja se čeka i po dva sahata." U šest je u bašči bilo četrdeset gostiju i nijednog mladoženje. U sedam je pred kapiju stao taksi i iz njega izašao visok mladić u tamnom odijelu, sa zavijenom lijevom rukom i malom plavom kutijom u desnoj.

Sve ostalo saznali smo kasnije. Kerim i njegov prijatelj Jasmin krenuli su iz Linza u zoru. Nedaleko od Orašja, na mokroj cesti, u njih je udario kamion koji je izletio iz svoje trake. Jasmin je prošao s dva slomljena prsta. Kerim je umro u bolnici nekoliko sati poslije, a prije toga stigao je zamoliti samo jedno: da Jasmin ode u Brčko i kaže im lično, jer se takve stvari ne javljaju porukom. Jasmin je uzeo kutiju s prstenom iz Kerimove jakne i sjeo u prvi taksi pred bolnicom.

Jasmin je, doduše, znao još nešto, ali se toga te večeri sjetio prekasno. Prezivao se Kapetanović. Njegov otac i moj amidža bili su prije dvadeset godina ortaci na Arizoni, imali su zajedničku tezgu s farmerkama i razišli su se zbog jednog kombija robe za koji se do danas ne zna čiji je bio. Od tada se u našoj kući prezime Kapetanović izgovaralo kao psovka, a amidža se hvalio da ne bi sjeo ni u isti autobus s nekim od njih.

Jasmin je prošao kroz kapiju i otvorio usta. Dalje nije stigao. Amidža ga je zagrlio tako da mu je zavijena ruka ostala zarobljena između njih, a tetke su ga ljubile u oba obraza i govorile da je ljepši nego na slikama. "Šta ti je to s rukom, sine?" pitala je tetka Rasema. "Imali smo nesreću", počeo je Jasmin, "i Kerim je", ali amidža je već vikao preko bašče da je momak živ i zdrav, samo malo ogreban, i da se taj put vozi kao da je pista. Fotograf je tražio da se svi poredaju uz janje. Harmonikaš je zasvirao. Jasmin je stajao na sredini slike i niko ga više nije pitao kako se zove.

Posadili su ga pored Nizame. Ona ga je pogledala i nešto joj je na licu zastalo, onako kako zastane čovjek kad mu se učini da je pogriješio kuću. Na ekranu je Kerim bio niži, punijeg lica, s naočalama. Ali ekrani lažu, to svi znaju, a ovaj je bio umoran i blijed i nije skidao pogled s nje. "Drugačiji si", rekla mu je tiho. "Znam", rekao je on. "Moram ti nešto reći." "Kasnije", rekla je ona, jer je amidža upravo ustao s čašom soka da održi govor.

Govor je trajao dvadeset minuta. Amidža je pričao o kamionima, o poštenju, o tome kako je u životu sreo dvije vrste ljudi, one koji vraćaju dug i Kapetanoviće. Gosti su se smijali. Jasmin je spustio viljušku. Tri puta je pokušao ustati i tri puta ga je tetka Rasema povukla za rukav, jer se usred govora ne ustaje. Ja sam gledala i mislila da je stidljiv. Nizama je mislila nešto drugo. Vidjela sam kako ga gleda: kao zagonetku koju je odlučila riješiti sama, bez ekrana.

Poslije govora izašli su do ograde, gdje je bilo tiše. Ne znam o čemu su pričali. Znam da se Nizama dva puta nasmijala, a ona se Kerimu na ekranu smijala samo iz pristojnosti. Kad je došlo vrijeme za prsten,

Jasmin je izvadio plavu kutiju, pogledao je i vratio je u džep. Ustao je i svi su ušutjeli. "Oprostite mi", rekao je. "Ja ne pripadam ovdje. Mene u ponoć čekaju u bolničkoj mrtvačnici." I otišao je kroz kapiju, pješice, prema glavnoj cesti, a amidža je ostao stajati s čašom u ruci.

U nedjelju ujutro zvao je Kerimov otac. Plakao je. Rekao je da je Kerim u subotu oko podne doživio nesreću kod Orašja, da je umro u bolnici oko pet i da tek sada imaju snage javiti. Amidža je spustio telefon i sjeo na stepenice. Tetka Rasema je odmah znala šta se desilo: za našim stolom sjedila je Kerimova duša, došla je ispuniti obećanje i vratila se tamo gdje su je čekali. Zato je bio blijed. Zato nije jeo. Do podne je to znala pola Brčkog. Nizama je tog dana plakala za Kerimom, iskreno, kao za dobrim čovjekom kojeg je poznavala samo nedjeljom navečer. A onda je u džepu muškog sakoa, kojim ju je mladić ogrnuo kod ograde i koji je zaboravio uzeti, našla posjetnicu: Jasmin Kapetanović, elektroinstalater, Linz.

Pokazala ju je samo meni. Dvije sedmice kasnije, kad se Jasmin vratio sa dženaze u Austriji, nazvala ga je. Našli su se na nasipu uz Savu, a ja sam sjedila na klupi pedeset koraka dalje i jela koštice, jer neko je morao paziti. Vidjela sam kako on govori dugo, s rukom koja je još bila u zavoju, i kako ona šuti. Poslije mi je rekla da joj je objasnio sve: da riječi te večeri nisu htjele izaći, prvo zbog amidže i prezimena, a onda zbog nje. "I šta si mu ti rekla?" pitala sam. "Da na ekranu niko nikad nije šutio sa mnom ovako lijepo", rekla je.

Kad je saznao, amidža je vikao dva dana. Trećeg dana tetka Rasema ga je podsjetila da je tog momka pred četrdeset svjedoka zagrlio, poljubio i nazvao sinom, a da se to u Brčkom ne poništava. Amidža je dugo šutio, a onda je pitao samo jedno: zna li momak bar čiji je bio onaj kombi s farmerkama. Jasmin je rekao da ne zna. "Dobro", rekao je amidža. "Ne znam ni ja." Svadba je bila naredne jeseni. Tetka Rasema sjedila je pored mladoženje i cijelu večer ga, kad je mislila da je niko ne gleda, štipala za ruku.

LJUBAVNE PRIČE · 8 MIN ČITANJA

Četvrtkom kod Mahmutovića

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/cetvrtkom-kod-mahmutovica/

Kad je Kenan Selimović dobio posao u ambulanti porodične medicine na Crkvicama, imao je dvadeset osam godina, jedan kofer, polovni golf i savjet koji su mu u Zenici dali svi, od sestre na prijemu do penzionera koji su prvi dolazili po recepte. Ako hoće znati kako izgleda kultura u ovom gradu, govorili su, neka četvrtkom ode kod Mahmutovića. Grad je bio siv od dima željezare, a Bosna je zimi nosila led i plastične kese. Ljudi su se ipak ponosili jednom kućom pored rijeke, u kojoj se, kako su tvrdili, živjelo drugačije.

Prvi put je otišao u novembru. Esad Mahmutović, penzionisani inženjer iz željezare, dočekao ga je na vratima riječima: "Zdravo da ste, doktore, i da nam nikad ne zatrebate, osim četvrtkom." Esad je imao šalu za svaku priliku i nijednu novu. Govorio je da se jedini čisti zrak u Zenici drži u njegovom frižideru. Njegova žena Nevzeta već devetu godinu pisala je roman i poslije večere čitala je gostima dva nova poglavlja. U romanu je bilo mnogo kiše, kočija i pisama, jedna grofica u Beču koja nikome nije rekla šta osjeća, a ništa od onoga što se vidjelo kroz prozor: ni dimnjaka, ni pijace, ni reda pred ambulantom. "Zašto to ne objavite, Nevzeta?" pitao je neko svaki put. "Nije još gotovo", odgovarala je ona svaki put.

Onda je za klavir sjela kćerka. Ajla je imala devetnaest godina, kratku kosu i naviku da dok svira grize donju usnu. Otac ju je zvao Mace. Svirala je nešto dugo i teško, udarala je po tipkama kao da ih hoće nabiti u drvo, a Kenan je, slušajući, mislio na kamenje koje se kotrlja niz padinu i ne zna gdje će stati. Kad je završila, svi su pljeskali. Ona se naklonila samo napola, kao neko ko zna da zaslužuje više. Nevzeta je objasnila da Mace na jesen polaže prijemni na akademiji u Grazu.

Kenan se te noći vratio pješice uz Bosnu i cijelim putem pjevušio. Bilo mu je toplo, iako je s rijeke dolazila magla koja je mirisala na ugalj. Onda su došli mjeseci kakvi dolaze svakom mladom ljekaru: gripa, pritisci, šećer,

kućne posjete po neboderima u kojima lift ne radi, i on do Mahmutovića nije stigao sve do marta. Kad je ponovo došao, Ajla ga je sama odvela u bašču da mu pokaže trešnju koju je otac posadio na dan njenog rođenja. Pričala mu je o Lisztu, o salama u kojima se niko ne usuđuje zakašljati, o tome kako je Zenica mala za ljude koji nešto osjećaju. Kenan joj je pričao o pacijentima. Ona je gledala u trešnju.

Od tada je dolazio svakog četvrtka. Zaljubio se onako kako se zaljubljuju ljudi koji po cijeli dan slušaju tuđe tegobe: tiho, uporno i bez mnogo nade. Šetali su Kamberovića poljem, a on je nosio njene note pod jaknom da ne pokisnu. Govorio joj je da ništa ne mora biti veliko da bi bilo dobro, da je on sretan kad mu jedna starica s Crkvica poslije mjesec dana dođe na kontrolu i kaže da joj je lakše. Ajla se smijala. "Vi ste kao moj otac", rekla mu je jednom. "Vama je sve dovoljno."

Krajem maja poslala mu je poruku: "Večeras u jedanaest na Smetovima, kod vidikovca. Dođite sami." Kenan je znao da bi to mogla biti šala. Ipak se obrijao, obukao jedini sako i vozio golf uz serpentine, kroz mrak koji je mirisao na pokošenu travu. Na vidikovcu nije bilo nikoga. Ispod njega je ležao cijeli grad, narandžasta svjetla željezare, mostovi preko Bosne, prozori nebodera. Čekao je do pola dva, slušao pse po selima i pitao se šta zapravo hoće od nje i šta bi ona mogla htjeti od njega. Ništa mu nije bilo jasno, osim da je hladno i da mu je drago što čeka. U grad se vratio pred zoru.

Sutradan mu je Ajla rekla da je samo htjela vidjeti hoće li doći, i nasmijala se tako iskreno da se nije mogao naljutiti. U četvrtak, prije nego što je Nevzeta stigla do novog poglavlja, Kenan je u hodniku uhvatio Ajlu za ruku i zaprosio je. Dok je govorio, u glavi mu je jedan mali, hladni glas računao: kuća pored rijeke, Esadova dva stana u gradu, klavir koji vrijedi kao auto. Bilo ga je stid tog glasa, ali glas nije prestajao. Saslušala ga je do kraja. Rekla je da ga cijeni i da je dobar čovjek, ali da ne želi cijeli život slušati o tuđim pritiscima i šećeru. "Ja hoću biti pijanistica, Kenane. Ne doktorova žena u Zenici." U septembru je otišla u Graz.

Kenan je tri dana bio bolestan od stida. Četvrtog dana primio je u ambulanti četrdeset pacijenata i navečer, sjedeći u golfu ispred zgrade, zamislio kako bi bilo da je pristala: svadba u hotelu, njeni koncerti na kojima bi on sjedio u prvom redu i ništa ne razumio, Esad za ručkom svakog dana. Zamislio je to s olakšanjem i to ga je uplašilo više od odbijanja. Kod Mahmutovića više nije išao. Esad mu je preko poznanika na pijaci slao pozdrave i šalu o tome kako se doktori, kao i struja, vrate kad ih najmanje očekuješ. Kenan bi se nasmiješio i kupio još jednu kesu krompira.

Prošle su četiri godine. Kenan je otvorio privatnu ordinaciju u centru, pored jedne banke. Pacijenti su ga voljeli, jer je brzo pisao i malo pitao. Kupio je stan u ulici iza pozorišta, pa još jedan, i oba izdao studentima. Golf je zamijenio velikim crnim terencem u kojem je sjedio sam, zavaljen, sa stomakom koji je dodirivao volan. Udebljao se, teško je disao dok se penjao na treći sprat, a navečer je, umjesto da čita, brojao gotovinu iz ordinacije i slagao je u ladice, po bojama novčanica. Četvrtkom je igrao remi u klubu penzionisanih inženjera, gdje je bio najmlađi i najljući za stolom.

Jednog juna nazvala ga je Nevzeta. Ajla je došla kući, rekla je, i pitala je za njega. Kenan je otišao. Esad ga je na vratima dočekao istom šalom, samo je sada dodao: "I da nam nikad ne zatrebate privatno." Nevzeta je pisala isti roman. Ajla je bila mršavija i ozbiljnija, s naočalama koje prije nije nosila. Svirala je ono isto dugo i teško djelo, ali tiše, kao da se tipkama izvinjava. Kenan je slušao i mislio na studente iz ulice iza pozorišta, koji su opet kasnili s kirijom.

Poslije ga je zamolila da izađu u bašču. Trešnja je bila veća, klupa ispod nje ista. Ajla mu je rekla da je u Grazu shvatila da nije onoliko darovita koliko su ovdje svi mislili. Bilo je djevojaka iz Koreje i Ukrajine koje su sa šesnaest godina svirale bolje nego što će ona ikad. "Od septembra predajem u muzičkoj školi ovdje", rekla je. "Ne žalim. Ali često sam mislila na vas. Na ono što ste mi pričali o starici s Crkvica. Vi ste jedini od nas radili nešto stvarno." Kenan se pokušao sjetiti imena te starice i nije

mogao. Ipak je u sebi osjetio nešto toplo, kao žar koji se probudi kad se otvore vrata stare peći, i čekao je da se razgori.

Onda je Esad s prozora doviknuo šalu o doktorima i struji. Iz kuće se čulo kako Nevzeta lista rukopis. Kenan je pomislio na sve one četvrtke, na kišu i kočije iz romana, na pljeskanje poslije svakog sviranja, i žar se ugasio jednako tiho kako se probudio. Učinilo mu se da ga je ono njeno odbijanje u hodniku spasilo. Da je ušao u ovu kuću, i on bi sada svake sedmice pričao istu šalu. Ajla ga je gledala i čekala. Rekao je da je kasno, da mu sutra ordinacija počinje u sedam, i ustao s klupe teže nego što je htio. "Nazovite me nekad", rekla je ona. "Hoću", rekao je on.

Ajla mu je tog ljeta poslala dvije poruke. U prvoj je pisala da bi voljela opet sjesti ispod trešnje. U drugoj je bilo samo: "Jeste li dobro?" Kenan je obje pročitao u terencu, na parkingu pred bankom, i nije odgovorio. Nije to bila ljutnja. Jednostavno nije znao šta bi napisao ženi koja se obraća čovjeku kakav je on nekad bio.

Od tada je prošlo još nekoliko godina. Kenan ima tri stana i gleda četvrti, u novoj zgradi pored Kamberovića polja, jer je ondje, kaže, zrak bolji. U ordinaciji više na pacijente koji kasne i na one koji previše pitaju, a medicinske sestre ga među sobom zovu Kasa. Živi sam. Kad četvrtkom navečer prolazi pored kuće Mahmutovića, kroz otvoren prozor čuje se klavir, nekad Ajla, nekad neko od njenih učenika koji udara po tipkama kao da ih hoće nabiti u drvo. Kenan tada pojača radio, gleda u cestu i računa koliko bi mogao tražiti kirije za četvrti stan.

LJUBAVNE PRIČE · 8 MIN ČITANJA

Havan bez tučka

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/havan-bez-tucka/

Dvanaest godina vozio sam Velida Hrustića i za to vrijeme naučio tri stvari: da ne palim radio dok on govori, da ne govorim dok on šuti i da on nikad ne šuti. "Hrustić gradnja" podigla je pola novih zgrada između Slatine i Sjenjaka, a na svakom bilbordu uz put za Lukavac Velid se smiješio ispod natpisa "Gradimo Tuzlu po mjeri". Po čijoj mjeri, nije pisalo, ali ko ga je poznavao, znao je. Imao je četrdeset dvije godine, tri automobila, kancelariju na četrnaestom spratu vlastitog tornja i naviku da o sebi ponekad govori u trećem licu, kao o nekom koga jako cijeni.

Ibro Salkić bio je magacioner u firmi od vremena kad je firma imala dva kamiona i jednu mješalicu. Tog marta rušili su staru kuću u Džindić mahali, da bi na njenom mjestu niklo nešto s podzemnom garažom, i Ibro je u ruševini, ispod trulih podnih dasaka, našao havan. Bio je mesingani, težak kao dijete od godinu dana, s urezanim cvjetovima i godinom koju niko nije mogao pročitati. Odnio ga je kući i cijelo veče ga čistio limunom i sirćetom, sve dok nije zasjao kao nov.

Njegova kći Nejra imala je dvadeset osam godina i od majčine smrti živjela je s njim u Slavinovićima. Sastavljala je ukrštenice za jedan tuzlanski portal, a u ostatku vremena, kako je Ibro govorio, sastavljala je i njega. Gledala je havan na kuhinjskom stolu i rekla: "Babo, ne nosi mu to." Ibro je rekao da je to poštena stvar, da je havan nađen na gradilištu i da pripada firmi. "Pripada", rekla je Nejra. "Ali znam ja Hrustića iz novina. Doneseš li mu havan, tražit će tučak." Ibro je odmahnuo rukom. Havan bez tučka je i dalje havan, rekao je, a gazda zna cijeniti lijepu stvar.

Gazda je lijepu stvar cijenio tačno četiri minute. Bio sam u kancelariji kad je havan podigao prema prozoru, okretao ga na svjetlu i rekao da će stajati na njegovom stolu, da ga vide investitori iz Beča. Onda ga je spustio. "A tučak?" Ibro je rekao da tučka nije bilo. "Nema havana bez tučka", rekao je Velid. "Ko je našao jedno, našao je i drugo. Šta si mislio,

Ibro, da ga prodaš na Baščaršiji?" Pozvao je računovodstvo i rekao da Ibri obustave platu dok se tučak ne pojavi, a portiru da ga ne pušta na gradilište.

Ibro je sjeo na klupu u hodniku, ispod uramljene fotografije na kojoj Velid presijeca vrpcu, i počeo govoriti naglas, sam sebi: "Rekla mi je kći. Rekla mi je kći." Ponovio je to deset puta, dovoljno glasno da se čuje kroz vrata. Velid je izašao. "Kakva kći?" Ibro mu je sve ispričao, od kuhinjskog stola do limuna. Velid je slušao s osmijehom čovjeka kojem je neko unaprijed pogodio potez. To nije volio. "Zorane", rekao je meni, "donesi jednu ciglu iz magacina."

Ciglu sam odvezao u Slavinoviće, s porukom ispisanom Velidovim nalivperom: neka mu kći do ponedjeljka od ove cigle sagradi kuću, pa će joj oca primiti nazad. Nejra je otvorila u trenerci, s olovkom iza uha. Pročitala je poruku na vratima, nasmijala se, ušla u kuću i vratila se s jednom šibicom i listom papira iz bloka. "Neka mi prvo od ove šibice napravi kran", pisalo je. "Bez krana ne gradim." Dala mi je i kafu, za put. Velid je šibicu dugo gledao na dlanu, a onda se nasmijao preglasno, kao što se smiju ljudi koji ne znaju šta bi drugo radili.

Sutradan je iz kantine naručio trideset tvrdo kuhanih jaja i poslao ih u kartonima, s porukom da Nejra iz njih do subote izleže trideset pilića za otvaranje tržnog centra, jer bi to lijepo izgledalo na televiziji. Vratio sam se s loncem graha, još toplog, umotanog u kuhinjsku krpu. Na poklopcu je bila zalijepljena poruka: "Kuhani grah. Neka ga posije na krovu svog tornja, da pilići imaju šta jesti kad se izlegu." Lonac sam vozio pažljivije nego ikad direktora. Na semaforu kod Kapije probao sam jednu kašiku. Bio je dobar.

Velid je grah pojeo sam, za svojim stolom, pored praznog havana, i nije progovorio za cijeli ručak. Bilo je to prvi put u dvanaest godina. Onda je uzeo nalivpero i dugo pisao, precrtavao i ponovo pisao, kao da sastavlja ugovor. Treća poruka bila je kratka: neka Nejra dođe k njemu u toranj ni danju ni noću, ni pješke ni autom, ni s poklonom ni bez poklona. Kad je

zalijepio kovertu, prvi put tog dana nasmijao se kako treba. Bio je siguran da ju je uhvatio. Nejra je poruku pročitala na vratima, nije rekla ništa i ovaj put mi nije dala kafu.

Sljedećeg dana, u sumrak, kad su se u gradu već upalile uličnе svjetiljke, a nebo iznad Ilinčice bilo još svijetlo, Nejra se dovezla pred toranj na električnom romobilu. Oko ručnog zgloba imala je zavezan crveni balon na kanapu. Portir je nazvao gore, a Velid je sišao lično, u sakou, i pogledao na sat, kao da sat može presuditi. "Ni dan ni noć", rekla je Nejra i pokazala prema nebu. "Ni pješke ni autom", rekla je i lupnula nogom po romobilu. Onda je odvezala balon s ruke i pružila mu kanap. "A ovo je poklon." Kad je Velid posegnuo za njim, pustila ga je.

Balon se dizao uz četrnaest spratova Hrustićevog tornja, pored bilborda s njegovim licem, i Velid ga je gledao dok se nije izgubio iznad Ilinčice. Stajao sam kod auta i gledao ga kako ne zna šta bi rekao. "Dobro", rekao je na kraju. "Pobijedila si. Šta hoćeš?" Nejra je rekla da hoće babinu platu, babin posao i izvinjenje pred cijelim magacinom. "A tučak?" pitao je Velid. "Tučka nikad nije ni bilo", rekla je ona. "I vi ste to znali od prvog dana."

Izvinjenje je uvježbavao u autu, na svakom semaforu od tornja do magacina, a ja sam se pravio da ne slušam. Pred dvadeset radnika rekao je Ibri da je pogriješio, i rekao je to jednom, bez trećeg lica. Ibro je dobio platu i svoju stolicu. Portir ga je prvog jutra pozdravio kao da se vratio s puta. Havan je ostao na Velidovom stolu, prazan. Ali Velid nije bio gotov. Sedmicu kasnije poslao me u Slavinoviće s novom kovertom. U njoj je bio list s praznom ukrštenicom, nespretno nacrtanom flomasterom, i jednim pitanjem: "Dvanaest slova, vodoravno: čovjek kojeg je jedna žena nadmudrila tri puta."

Nejra je kućice popunila za minutu. Ispod je sitnim slovima dopisala svoje pitanje: "Pet slova, okomito: riječ koju ovaj čovjek nikad ne kaže prije nego što nešto traži." Velid je nad tim proveo cijelo poslijepodne. Isprobao je "hitno" i "odmah", dvije riječi od pet slova koje je govorio

svaki dan. Oko šest je ustao, obukao sako i rekao mi da vozim u Slavinoviće, ali da ovaj put ne nosim ništa, jer će nositi sam.

Nejra je otvorila s olovkom iza uha. Velid je stajao pred vratima bez nalivpera i bez papira, s rukama koje nisu znale gdje bi. "Molim", rekao je. Nejra je čekala. "Molim te, izađi sa mnom na večeru. Ti biraš mjesto." Gledala ga je dugo, a onda je rekla: "Tačno. Pet slova." Uzela je jaknu s čiviluka. Vozio sam ih do ćevabdžinice kod Kapije, jer je ona tako izabrala, i čekao ispred tri sata. Prvi put u dvanaest godina upalio sam radio, jer u autu nije bilo nikoga da mi priča.

U septembru sam ih vozio u općinu. Nejra je u torbi nosila olovku, za svaki slučaj. Ibro je kao vjenčani poklon donio paket umotan u novine. Unutra je bio mesingani tučak, koji je sam istokario u radionici iza magacina. Bio je malo kraći nego što treba. Velid ga je spustio u havan i rekao da pasuje, i niko mu nije proturječio, čak ni Nejra.

LJUBAVNE PRIČE · 7 MIN ČITANJA

Pisma u vodootpornoj vreći

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/pisma-u-vodootpornoj-vreci/

Na Uni, između Bihaća i Kostele, dva rafting kampa stoje jedan preko puta drugog dvadeset godina, i dvadeset godina se njihovi vlasnici ne pozdravljaju. Ferid Mulalić drži "Zeleni vir" na lijevoj obali, Šefko Begić "Kamenu kosu" na desnoj. Niko više ne zna od čega je počelo: jedni kažu od parking mjesta kod mosta, drugi od loše recenzije koju je navodno napisao Feridov šurak. Ko ruča kod Ferida, ne smije pomenuti Šefkov roštilj, a ko spava u Šefkovim bungalovima, svako veče čuje kako bi Ferid i rijeku naplatio kad bi mogao.

Feridova kći Azra imala je dvadeset tri godine, diplomu iz engleskog i ljeto koje joj se činilo predugim. Prala je kacige i vodila knjigu rezervacija. Onda je u julu kuhar Rasim, koji je kuhao na obje obale jer ga zbog godina niko ništa nije pitao, donio vijest: Šefkov sin Nermin vratio se iz Ljubljane, gdje je pet godina radio kao inženjer. Sad je sjedio na terasi "Kamene kose" obučen u crno, čitao debele knjige i govorio da ga ljudi ne zanimaju. "Kakav je?" pitala je Azra. "Visok", rekao je Rasim. "I tužan onako kako je mlad čovjek tužan kad želi da ga svi gledaju."

Dva dana kasnije Azra je od rođake Mevlide, sezonske vodičkinje u malom kampu u Lohovu, posudila crvenu jaknu s izblijedjelim natpisom. Kosu je isplela u dvije pletenice i uvježbala govor svoje nane iz Kulen Vakufa, s riječima koje su joj četiri godine Sarajeva izbile iz glave. "Ja sam Mina", rekla je ogledalu. "Iz Vakufa. Vodim ture za Lohovo." Rasim, kad ju je vidio na stazi, samo je odmahnuo glavom i nastavio guliti krompir.

Nermin je svako jutro u šest sam spuštao kajak kod starog mlina ispod Kostele, i to je znala cijela obala. Azra ga je čekala na kamenu s termosom, kao da se odmara prije ture. Nermin je imao mišljenje o svemu: o Uni, koja je ljepša od svih slovenskih rijeka, ali je ljudi ne zaslužuju, o turistima, koji se slikaju umjesto da gledaju, i o ljubavi, koja je utjeha za neobrazovane. Mina ga je slušala širom otvorenih očiju i na

kraju rekla da lijepo priča za čovjeka koji ne voli ljude. Nermin se tada prvi put nasmijao, sasvim običnim smijehom, nimalo tužnim.

Viđali su se svako jutro tri sedmice. Mina mu je pričala o Holanđanima koji na buk dolaze u sandalama i o tome kako bi htjela raditi na kruzerima, ali ne zna napisati ni molbu na engleskom. Nermin je ponudio da je nauči. Azra, koja je četiri godine studirala englesku književnost, morala je paziti da pravi dovoljno grešaka. Pisala je "I am verry happy" i "the river is beutiful", a on je crvenom olovkom zaokruživao slova i govorio da ima talenta. Zadatke su jedno drugom ostavljali u žutoj vodootpornoj vreći koju je Nermin objesio o vrbu iznad mlina. Uskoro u vreći više nije bilo zadataka, nego pisama.

Za to vrijeme Ferid je govorio da je Šefkov sin propali Ljubljančanin koji se vratio trošiti očevu penziju, a Šefko da je Feridova kći sigurno ista kao otac, samo s diplomom. Onda je krajem jula Ferid sam poveo grupu Nijemaca niz dionicu ispod Štrbačkog buka, jer mu se vodič razbolio, i na prvom većem slapu ispao iz čamca. Struja ga je ponijela ravno pred Šefkov čamac. Šefko ga je izvukao za kaiš prsluka, bez ijedne riječi, i odveslao do obale. Ferid je imao uganut zglob i u sebi pola Une.

Šefko ga je odvezao kući. Prvih deset kilometara šutjeli su, a onda je Ferid rekao da je to bio dobar zahvat, za čovjeka Šefkovih godina. Šefko je rekao da je i pad bio dobar, za čovjeka Feridovih godina. Kod kuće su popili dvije kafe, Feridova sestra Zehra iznijela je pitu od jabuka, i do mraka su utvrdili da je onaj parking ionako bio premalen za obojicu. Na rastanku je Ferid pozvao Šefka i sina na ručak u subotu. "Da se djeca upoznaju", rekao je, a Šefko je kimnuo kao čovjek kojem je upravo sinula ideja koju je i sam već imao.

Kad je čula za ručak, Azra cijelu noć nije spavala. Ako je Nermin prepozna, gotovo je: i Mina, i pisma, i jutra kod mlina. Ujutro je otišla u Bihać, u salon kod drugarice, i vratila se s umjetnim trepavicama, plavom perikom do ramena, puderom dva tona svjetlijim od svoje kože i u haljini s mature. Ferid ju je pogledao s vrata i pitao je li neko umro. Azra je rekla

da je to moda. "Čija moda?" "Gradska", rekla je, i otac je ušutio, jer nikad nije bio u gradu dovoljno dugo da bi se raspravljao.

U subotu je za stolom sjedila gospođica koju niko nije poznavao. Govorila je pola na engleskom, pitala Nermina ima li u Ljubljani pravi brunch, smijala se tri sekunde poslije svake šale i gledala u telefon. Za rijeku je rekla da je, kao, mokra, za knjige da ih ne čita jer joj kvare oči, a o vremenu nije rekla ništa, jer je fotografisala pitu. Šefko je ispod stola gurao sina koljenom. Ferid je gledao kćer kao da je ne poznaje, što je i bio cilj. Kad su gosti otišli, Azra je u kupatilu skinula trepavice i plakala od smijeha, a malo i od nečeg drugog.

U ponedjeljak je kod mlina, umjesto pisma, čekao Nermin lično. Rekao je Mini da njegov otac i Ferid žele spojiti kampove, čamce, kombije i djecu, sve odjednom, i da su to nazvali poslovnom prilikom stoljeća. "A ti?" pitala je Mina. Nermin je rekao da je tu djevojku vidio jednom i da mu je bilo dosta. Onda je zastao, jer je ono što je slijedilo bilo teže reći bez knjige u ruci. "Ja bih se oženio tobom", rekao je. "Ako ti ne smeta što ne znam skuhati ni kafu na kamenu." Mina je skočila s kamena i otrčala bez odgovora.

Kad je Šefko čuo odbijanje, prvo se nasmijao, a onda je prestao. Rekao je da u njegovoj porodici sinovi ne biraju vodičkinju iz Lohova umjesto pola Une. Nermin je rekao da će se onda vratiti u Ljubljanu, ali ne sam. Zatim je, jer je bio inženjer i volio je jasne stvari, napisao Azri Mulalić kratko i pristojno pismo: žao mu je, ali voli drugu, i moli je da to sama kaže svom ocu. Preko mosta ga je odnio lično, da ne bi bilo zabune.

Zehra mu je otvorila i rekla da je Azra na terasi. Nermin je prošao kroz kuhinju, gdje je Rasim gulio krompir, i izašao na terasu iznad rijeke. Za stolom je sjedila djevojka u crvenoj jakni, s kosom u dvije pletenice. Pred njom je ležala žuta vodootporna vreća, a u rukama je držala njegovo pismo od petka, ono o razlici između "beautiful" i "beutiful". Kad je podigla glavu, Nermin je u ruci još držao pismo za gospođicu Mulalić.

"Mina", rekao je. "Azra", rekla je ona, svojim glasom, bez trunke Vakufa. "Perika je bila od drugarice. Greške su bile namjerne." Iz kuhinje su se čuli koraci: Ferid je šepao na zavijenu nogu, a za njim je išao Šefko, koji je došao da se izvini u sinovo ime. Azra mu je uzela pismo iz ruke i pročitala ga, polako, do kraja. "Ima jedna greška", rekla je. "Napisao si da voliš drugu." "Šta tu nije tačno?" "Nije druga", rekla je. "Ista je."

Ferid i Šefko izašli su na terasu taman kad ju je poljubio, i prvi put za dvadeset godina obojica su zanijemila u isto vrijeme, na istoj obali. U kuhinji je Rasim nastavio guliti krompir. Znao je od prvog jutra, ali njega niko nikad ništa nije pitao.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Posljednje svjetlo u čitaonici

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/posljednje-svjetlo-u-citaonici/

Vesna je gasila svjetla uvijek istim redom. Prvo ona iznad časopisa, zatim dva reda kod prozora, pa lampu na stolu za kojim je Emil čitao novine. Njemu nikada nije morala reći da je vrijeme. Složio bi stranice po brojevima, podigao šešir i sačekao da ona obuče kaput. Zajedno bi stigli do raskrsnice. Tu je svako skretao na svoju stranu.

Tri godine takvih večeri stale su u jednu rečenicu kada mu je rekla da ide u penziju. Emil je odgovorio da će joj biti lijepo. Ona je rekla da se nada. Nijedno nije spomenulo raskrsnicu.

Posljednje radne sedmice kolege su pripremale tortu. Vesna je uređivala ostavštinu običnih sitnica: rezervni ključ ormara, spisak neispravnih utičnica, uputstvo za prozor koji se zatvara samo ako ga prvo malo podigneš. Među papirima je našla Emilov zahtjev za člansku kartu. Imao je broj telefona. Držala je obrazac u ruci nekoliko sekundi, zatim ga vratila. Nije htjela koristiti njegovu prijavu kao lični imenik.

U četvrtak je došao kasnije nego obično. Vesna mu je pokazala poziv za malu oproštajnu proslavu. Rekao je da ne može, jer petkom vodi brata na redovni pregled. Znala je za brata, kao i za vrt koji Emil nije uspijevao okopati. On je znao da je ona udovica i da se boji praznih jutara. Ipak, pitanje o običnoj subotnjoj kafi činilo se većim od svih tih razgovora.

"Nisam te pozvala samo zbog torte", rekla je dok je vraćao novine. Emil je skinuo naočale. Vesna je pogledala u njih, u jednu labavu ručicu koju je stalno pritezao noktom. Nastavila je da bi ga voljela vidjeti i kada više ne bude radila ovdje. Nije dodala objašnjenje o usamljenosti. Nije se našalila da ublaži ono što je upravo rekla.

Emil je iz džepa izvadio papir s adresom male prodavnice sjemena. Subotom je išao tamo, pa na kafu u susjedni lokal. Pitao je želi li doći. Zapisao je svoj broj na poleđini, sporije nego što je trebalo, i pružio joj

papir.

Njene posljednje večeri u biblioteci otišli su ranije. Nova kolegica ostala je zaključati. Na raskrsnici je Vesna zastala iz navike, ali ju je Emil podsjetio da treba kupiti limun za tortu. Krenuli su istom ulicom. Dok je birala voće, on je držao njenu torbu, a ona je prvi put primijetila koliko joj je jedna ruka odjednom slobodna.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Četvrtak bez narudžbe

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/cetvrtak-bez-narudzbe/

Posljednji gost četvrtkom uvijek je naručivao ono što je ostalo. Alisa mu je zbog toga bila zahvalna sve dok nije primijetila da ostaje i kada nestane hrane. Zvao se Nebojša, imao je pedeset četiri godine i popravljao liftove. U njenoj maloj kuhinji sjedio bi kraj prozora, s rukama opranim toliko temeljito da su mu zglobovi zimi pucali.

Razgovarali su dok je ona čistila pult. Znao je ime njenog psa i datum pregleda krovne ventilacije. Ona je znala da ne voli grah i da ga ipak pojede ako pomisli da bi ga inače morala baciti. Jednom mu je spakovala pitu samo za njega. Napisao je poruku zahvale u kojoj je riječ "divna" mogla opisivati i pitu i ženu koja ju je napravila.

Nakon što je pomoćnica otišla na duže bolovanje, Alisa je odlučila zatvarati četvrtkom. Nije mogla raditi šest dana i sedmi provoditi zatvorena u stanu, preumorna da nekoga vidi. Obavijest je zalijepila na vrata. Nebojša ju je pročitao dva puta, rekao da razumije i uzeo ručak za ponijeti. Ostatak dana Alisa je bila ljuta na njega zbog pitanja koje nije postavio.

Prvog slobodnog četvrtka sjela je u drugi restoran i naručila ribu koju nikada nije spremala. Nebojša je zvao dok je čekala račun. Pitao je radi li kuhinja sljedećeg dana. Odgovorila je da radi, ali da informacije o radnom vremenu pišu na vratima. Nastala je tišina. Onda je on rekao: "Htio sam pitati gdje se može popiti kafa s tobom kada nisi na poslu."

Dogovorili su sastanak u parku. Alisa je došla bez kese hrane, mada je dva puta otvorila frižider prije polaska. Nebojša nije donio pokvaren predmet koji bi opravdao susret. Kupili su kafu i skoro deset minuta pričali neprirodno pristojno. Bez pulta između njih, oboje su zaboravili kako razgovor inače počinje. Pomoglo je kada je golub ukrao komadić njegovog peciva.

Kasnije joj je priznao da je dugo mislio da je ljubazna jer mu prodaje ručak. Ona je priznala da se bojala kako on ostaje samo da ne bi bila sama dok zatvara. Nije bilo velikog objašnjenja nakon toga. Nebojša je pružio ruku preko stola, a Alisa je naslonila svoju na njegov otvoreni dlan.

Sutradan je ponovo došao po hranu. Naručio je ono što želi, prvi put bez provjere šta treba potrošiti. Alisa mu je naplatila punu cijenu. Kafu za sljedeći četvrtak dogovorili su poslije, ispred vrata, kada je skinula kecelju.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Dvije karte za različite večeri

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/dvije-karte-za-razlicite-veceri/

Ena je dvije karte kupila poslije četvrtog zajedničkog ručka. Ona i Luka radili su u susjednim radionicama, njena je popravljala muzičke instrumente, njegova izrađivala okvire. Mjesecima su dijelili klupu iza zgrade i raspravljali o svemu osim o tome jesu li njihovi ručkovi sastanci. Predstava je izgledala kao jednostavan način da to saznaju bez izgovaranja pitanja.

Kad mu je pokazala karte, Luka je prvo pogledao datum, pa naziv sale. Zahvalio je, ali je rekao da ne može. Nije ponudio drugi dan. Ena je spremila karte u džep i sutradan ručala unutra, među raskloplјenim violinama. Bilo ju je stid što je izbor mjesta, vremena i njihovog odnosa riješila bez njega.

U petak joj je donio uokvirenu fotografiju za mušteriju. Na odlasku je zastao i rekao da u toj sali ne može pratiti predstavu. Slabije je čuo, a titlovi su se prikazivali samo na nekoliko izvedbi. Za ručkom je sjedio okrenut prema njoj jer je tako lakše razumio govor. Ona je mislila da joj cijelo vrijeme naročito pažljivo gleda usne.

"Mogao si mi reći", odgovorila je prebrzo. Luka je pažljivo spustio prazan omot na sto. "Mogla si me pitati želim li uopće gledati tu predstavu." Onda su se oboje nasmijali, kratko i pomalo posramljeno. Naslov je obećavao komediju o ljudima koji previše pričaju, a ništa ne čuju. Nije se činio naročito dobrim izborom.

Ena je karte poklonila sestri. Nije odmah kupila zamjenske. Sljedećeg ručka pitala je Luku šta voli raditi kada zatvori radnju. Iz džepa je izvadio malu bilježnicu sa skicama starih natpisa koje je pronalazio po gradu. Ona mu je pokazala mapu mjesta gdje je kao studentica svirala na ulici. Neka su se poklapala. Kod jednog je već godinama prolazila ne primjećujući izblijedjeli natpis iznad prolaza.

Dogovorili su šetnju u nedjelju. Luka je odabrao put, Ena vrijeme. Kada je u prolazu postalo previše bučno, stali su u mirnu bočnu ulicu i nastavili razgovor. Nisu pokušavali popraviti cijelu večer unaprijed, samo su promijenili mjesto na kojem stoje.

Pred njenom kućom Luka je pitao hoće li idući put izaći s njim na pravi sastanak. Ena je rekla da su upravo bili na jednom. "Dobro", odgovorio je. "Onda sam za drugi već pripremio pitanje." Nije izvadio karte. Sačekao je da ga pogleda.

LJUBAVNE PRIČE · 2 MIN ČITANJA

Klupa koja nije bila na prodaju

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/klupa-koja-nije-bila-na-prodaju/

Na svakoj fotografiji radionice vidjela se ista uska klupa. Kupci su pitali za nju češće nego za stolove koje je Maida pravila po narudžbi. Odgovor je bio kratak: nije na prodaju. Pripadala je njenom ocu, mada je od njegovog rada ostala samo jedna noga. Ostalo je zamijenila tokom godina, dio po dio, uvijek odgađajući posljednji popravak.

Viktor je došao zbog police za malu pekaru. Dok je mjerila nacrt, sjeo je na klupu i odmah ustao. Jedna daska mu je uhvatila rub kaputa. Izvinio se klupi. Maida se nasmijala prvi put tog jutra, dovoljno glasno da je pomoćnik iz druge prostorije provirio kroz vrata. Viktor nije pitao zašto je čuva. Naručio je policu i ostavio broj telefona.

Dolazio je svake srijede da provjeri posao koji se mogao provjeriti jednom porukom. Donosio je peciva s neobičnim greškama: preslanu kiflu, previše taman somun, savršenu pogaču za koju je tvrdio da je katastrofa. Maida je poznavala taj izgovor. I sama je držala gotovu policu prekrivenu platnom dva dana duže nego što je trebalo.

Kada je napokon preuzeo narudžbu, ponudio je da kupi klupu za izlog. Rekao je da mušterije vole stvari s prošlošću. Njen osmijeh je nestao. Izbrojala je novac za policu, vratila kusur i otvorila vrata. Srijeda poslije toga prošla je bez peciva. Ona je cijelog dana radila tako glasno da nije čula kada je dostavljač ostavio malu papirnu vrećicu.

Unutra nije bilo doručka. Viktor joj je vratio sitni komad drveta koji se odlomio i ostao u njegovom kaputu. Na poruci je pisalo: "Pogrešno sam pitao. Htio sam razlog da opet dođem." Maida je sjela na pod pored klupe. Otac bi vjerovatno odmah zamijenio napuklu nogu. Bio je praktičan čovjek, sasvim drugačiji od uspomene koju je ona uporno održavala.

Nazvala je Viktora i zamolila ga da sutra dođe bez nacrta, bez narudžbe i bez namjerno lošeg hljeba. Sama je skinula posljednju staru nogu. Nije je bacila, spremila ju je u ladicu gdje je čuvala porodične fotografije. Sutradan su zajedno iznijeli obnovljenu klupu pred radionicu. Kad je sjeo, ništa se nije zaljuljalo. Maida je zauzela drugo mjesto i otvorila vrećicu s dvije sasvim obične kifle.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Razgovor poslije odjavne špice

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/razgovor-poslije-odjavne-spice/

Tanja je u filmski klub došla zbog filma, a ostala zbog rasprava. Na poslu je cijeli dan raspoređivala dostave i slušala ljude koji su svaki razgovor htjeli završiti što prije. Ovdje je smjela dvadeset minuta objašnjavati zašto joj smeta posljednja scena. Ivan joj je najčešće protivrječio. Radio je u školskoj kuhinji i govorio je mirno, čak i kada je njeno omiljeno ostvarenje nazivao lijepom ambalažom bez sadržaja.

Nekoliko članova počelo ih je namjerno sjedati jedno naspram drugog. Tanji je to smetalo jer je njihove razgovore pretvaralo u zabavu za ostale. Jedne večeri nije ništa rekla o filmu. Ivan ju je nakon sastanka pitao je li umorna. Odgovorila je da ne želi uvijek igrati ulogu žene koja se svađa. Rekao je da je nikada nije tako slušao. Ona mu nije odmah povjerovala.

Sljedećeg puta, kad je neko najavio njihov očekivani dvoboj, Ivan je predložio da prvo govore ljudi koji obično šute. Rasprava je potrajala duže nego ikada. Tanja je saznala da tihi čovjek iz zadnjeg reda snima kratke filmove telefonom i da bibliotekarka voli trilere koje nikada nije spominjala. Poslije je Ivanu kupila kafu iz automata. Bila je toliko loša da su se prvi put odmah složili.

Počeli su ostajati nakon sastanaka. Tanja je govorila o razvodu koji je prošao bez velikog sukoba, ali i bez ijednog iskrenog razgovora. Ivan je priznao da u vezama često pristaje na stvari koje ne želi, pa kasnije postane tih i neprijatan. Bilo mu je lakše protivrječiti nepoznatoj ženi zbog filma nego bliskoj osobi zbog običnog nedjeljnog ručka.

Na projekciju jedne komedije došli su samo njih dvoje i voditelj. Film je bio loš, sala hladna, a zvuk preglasan. Tanja je usred odjavne špice rekla da bi htjela otići s Ivanom na večeru. Voditelj je pomislio da poziva obojicu i počeo tražiti jaknu. Tanja je pocrvenjela, pa ipak objasnila šta je mislila. Ivan nije pokušao spasiti situaciju šalom. Rekao je da bi rado

išao.

Za večerom su se posvađali oko mjesta gdje treba sjesti. Tanja je željela prozor, Ivan mirniji ugao. Oboje su izgovorili razlog, pa izabrali treći sto. Nije bilo naročito romantično, sve dok joj nije palo na pamet koliko je dugo čekala takav običan dogovor. Pred rastanak ga je poljubila. Na sljedećem sastanku kluba sjeli su zajedno i ponovo se nisu složili oko filma.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Povratak s tuđeg vjenčanja

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/povratak-s-tudjeg-vjencanja/

Ela je cipele skinula čim su izašli iz sale. Nermin je nosio kesu s ostatkom kolača i tuđu jaknu koju je obećao vratiti rođaku. Na vjenčanju su sjedili za istim stolom, ali se gotovo nisu vidjeli. On je razvozio goste, ona tražila izgubljene ukosnice i umirivala nervoznu tetku. Kada su mladenci zaplesali, oboje su stajali iza drugih ljudi s telefonima u rukama.

U automobilu je Nermin rekao da je bilo lijepo. Ela nije odgovorila. Vozio je nekoliko ulica prije nego što je pitao jesu li je nažuljale cipele. Rekla je da jesu, ali da zbog toga ne šuti. Čekala je cijelu večer da je pozove na ples. On je odgovorio da je mogla pozvati ona njega. Oboje su znali da razgovor nije počeo te večeri.

Već petnaest godina bili su dobar par za praktične stvari. Računi su plaćeni, roditelji zbrinuti, pokloni kupljeni na vrijeme. Njihovo zajedničko vrijeme uglavnom je služilo da organizuju tuđe. Kada je Ela to rekla naglas, zvučalo joj je pretjerano. Nermin je počeo nabrajati izlete s prošlog ljeta, pa zastao. Na svakom su vozili još nekoga ili završavali posao usput.

Zaustavili su se pred pekarom koja je još radila. Ela je ušla bosa u rezervnim papučama iz gepeka. Kupili su jednu pitu i podijelili je na klupi, pazeći da ne zamaste svečanu odjeću. Nermin je rekao da mu nedostaje kako su se nekada svađali oko glupih filmova. Sada su televizor gledali uglavnom da bi uz njega lakše zaspali. Ela se nasmijala s punim ustima i zaklonila lice salvetom.

Nisu obećali putovanje ni romantični vikend. Pregledali su nedjelju koja je dolazila i pronašli dva sata koja stalno poklanjaju drugima. Nermin je pred njom nazvao brata i zamolio ga da ovog puta odveze oca u posjetu. Ela je napisala sestri da neće praviti kolače za njene goste. Obje molbe prihvaćene su jednostavnije nego što su očekivali.

Kod kuće su tuđu jaknu objesili u hodnik. Nermin je pustio pjesmu uz koju su plesali na vlastitom vjenčanju, ali se snimak prekinuo zbog loše veze. Ela mu je uzela telefon i spustila ga na sto. Plesali su bez muzike, u čarapama i papučama, smijući se škripanju poda. Sutradan ih je čekalo mnogo obaveza. U nedjelju su otišli u kino sami i poslije se pošteno posvađali oko filma.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Ples bez fotografije

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/ples-bez-fotografije/

Na trećoj plesnoj večeri Robert je napokon prestao brojati korake naglas. Ivana ga je zbog toga nagradila osmijehom i dozvolom da bira sljedeću pjesmu. Oboje su imali više od četrdeset godina i dovoljno loših uspomena s vjenčanja da ih nije bilo lako nagovoriti na ples. U malu salu došli su odvojeno, preko različitih prijatelja. Sada su već čekali jedno drugo kod ulaza.

Kada je organizator podigao kameru za zajedničku fotografiju, Ivana je otišla po vodu. Robert je mislio da je slučajno. Sljedeće sedmice sklonila se iza stuba čim je telefon počeo snimati. Poslije ju je pitao je li udata. Pitanje je izašlo grublje nego što je namjeravao. Ona ga je pogledala kao da je odjednom promijenio muziku usred koraka.

Nije bila udata. Njen bivši partner objavljivao je svaki njihov izlazak, svaku svađu završavao zajedničkom fotografijom i znao uvrijediti se ako ne napiše dovoljno nježan komentar. Nakon prekida ostala je cijela javna izložba veze u kojoj se često osjećala sama. Ples je bio prvo mjesto na kojem se ponovo pojavila bez potrebe da nekome dokazuje da uživa.

Robert je spustio pogled. Njegova bivša partnerica skrivala je njihovu vezu od ljudi s kojima je radila, pa je odsustvo fotografija za njega značilo nešto sasvim drugo. Rekao joj je to. Ivana nije obećala da će promijeniti naviku da bi ispravila tuđu staru povredu. Umjesto toga, pitala je želi li u nedjelju doći na ručak s njenim prijateljima. Bez skrivanja i bez obaveznog snimanja.

Došao je s prevelikom kutijom kolača. Jedna prijateljica pitala je smije li fotografisati sto. Ivana je rekla da smije, samo neka njih ne stavlja u kadar. Niko nije tražio dodatno objašnjenje. Robert je satima razgovarao s ljudima koji su znali kako se zove i zašto je tu. Na odlasku ga je Ivana poljubila pred otvorenim vratima, dok je neko iza njih tražio gdje su

ostale kašike.

Na narednoj plesnoj večeri organizator ih je ponovo pozvao za fotografiju. Robert je rekao da će ovaj put ostati sa strane. Ivana ga je povukla za ruku prema podiju, sada gotovo praznom. Pjesma je počela, a on je pogriješio već drugi korak. Naslonila je čelo na njegovo rame dok se smijala. Kasnije nije imala dokaz kako je taj trenutak izgledao. Mogla ga je, međutim, tačno opisati kada ju je prijateljica pitala.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Krug koji nisu završili

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/krug-koji-nisu-zavrsili/

Petra je na start došla s planom da nadmaši prošlogodišnji rezultat. Imala je novi bicikl, precizno izračunato vrijeme i sestru kojoj je obećala da ovaj put neće tri dana objašnjavati gdje je izgubila prednost. Tarik je stajao pored nje i pokušavao otvoriti kesicu hrane zubima. Ponudila mu je makazice iz torbice, a on je rekao da mu upravo takva osoba nedostaje u životu.

Nije ga shvatila ozbiljno. Ljudi na startu govore svašta da prikriju nervozu. Vozili su zajedno prvih nekoliko zavoja, zatim ga je prestigla. Na usponu iza voćnjaka čula je cviljenje iz jarka. Mali pas s predugom uzicom zapleo se u granje. Petra je prošla još nekoliko okretaja pedala prije nego što je zakočila. Tarik se zaustavio čim je vidio njen bicikl pored puta.

Pas im nije dopuštao da priđu. Nisu ga vukli. Sjeli su na zemlju, ostavili malo vode nadohvat i čekali da se smiri. Učesnici su prolazili, neki su pitali treba li pomoć, većina je samo usporila. Petra je na satu vidjela kako joj plan odlazi niz put bez nje. Tarik je prepoznao naziv imanja na ogrlici i nazvao broj ispisan ispod njega.

Vlasnica je stigla poslije dvadesetak minuta, zadihana i u papučama. Pas joj je sam prišao čim mu je oslobodila uzicu. Žena ih je pozvala na sok. Petra je već podizala bicikl kada je shvatila da više nema nikakvog razloga žuriti. Sjeli su pod stablo i popili sok iz čaša različite veličine. Tarik je dobio onu s likom nasmijanog zeca.

Tek tada su počeli razgovarati. Oboje su se razveli prošle godine, oboje upisali previše aktivnosti da izbjegnu prazne vikende. Petra je priznala da se takmiči čak i kada niko drugi ne vodi rezultat. Tarik je rekao da se prijavio na utrku jer mu je bilo neprijatno odbiti kolegu. Nije to zvučalo kao upoznavanje koje bi ona unaprijed izabrala, što joj je neobično

prijalo.

Do cilja su stigli dok su volonteri već slagali stolove. Sestra je čekala Petru s rezervnom jaknom i spremnim izrazom saučešća. Petra joj je rekla da nije završila posljednji krug. Nije počela objašnjavati koliko bi inače bila brza. Dok su vraćali brojeve, Tarik je pitao želi li iduće nedjelje voziti do istog imanja. "Bez prijave i mjerenja", dodao je. Petra je pristala, ali je insistirala da ona ponese makazice.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Polovina posljednjeg plakata

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/polovina-posljednjeg-plakata/

Plakat iznad kase bio je posljednja stvar koju nisu spakovali. Na njemu je pisalo ime koncerta na kojem su se upoznali, dvadeset dvije godine ranije. Hana je tvrdila da pripada njoj jer ga je sačuvala. Marko je tvrdio da pripada prodavnici, a prodavnica se zatvarala. Nijedno nije željelo izgovoriti da se zapravo svađaju oko toga kome pripada uspomena kada ljubav prestane biti zajednička adresa.

Razveli su se prije tri godine, ali su nastavili voditi radnju. Mušterije su to smatrale dokazom zrelosti. Hana je znala koliko je puta plakala u skladištu poslije razgovora koji je počeo zalihama, a završio starim zamjerkama. Marko je znao koliko je teško slušati kako ona mirno dogovara vikend s drugim čovjekom. Ipak, posao su radili dobro. Nije svaka saradnja bila mir, ponekad je bila samo sposobnost da se bol odgodi do zaključavanja.

Najamnina je porasla, prodaja pala, i napokon su odlučili zatvoriti. Posljednjeg dana redovne mušterije donijele su kolače i priče o prvim kupljenim pločama. Hana je slušala kako njihova radnja živi u tuđim životima, izvan braka koji se raspao. Marko je pustio album koji su nekada slušali tokom krečenja. Nije je pitao smije li. Ona nije zamolila da ga promijeni. Muzika je ovog puta mogla pripadati i nečemu drugom osim žaljenju.

Predvečer su ostali sami. Hana je pronašla fotografiju otvaranja, na kojoj Marko drži merdevine dok ona lijepi isti plakat. Izgledali su umorno, mlado i uvjereno da se sve može riješiti radom. Marko je rekao da mu je žao što nije ranije razumio koliko je bila usamljena. Hana je odgovorila da joj je žao što je svaku kasniju njegovu pažnju dočekivala kao zakašnjeli dug. Nisu pregovarali o pomirenju. Samo su prvi put govorili bez potrebe da neko pobijedi.

Plakat se pocijepao dok su ga skidali. Stari papir nije podnio ljepilo. Oboje su se najprije ukočili, pa počeli smijati, umorno i gotovo dječije. Hana je dobila polovinu s datumom, Marko onu s nazivom benda. To nije bila poštena podjela ni lijepa simbolika koju bi unaprijed izabrali. Bila je obična nezgoda koja je riješila pitanje na kojem bi inače proveli još jednu večer.

Ispred radnje Marko je pružio Hani ključ. Vlasniku će ga vratiti ona. Zagrlili su se duže nego što su planirali, bez obećanja da će sada postati prijatelji. Hana je kući odnijela polovinu plakata i stavila je među knjige. Nije je uramila. Neke uspomene više ne traže zid ni publiku, samo dovoljno mjesta da postoje bez obaveze da ponovo postanu cijeli život.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Ručak u terminu za dostavu

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/rucak-u-terminu-za-dostavu/

Na zajedničkom kalendaru Lejla i Vedad imali su mnogo obaveza i nijedan izlazak. Ona je radila jutarnju smjenu u pekari, on vodio večernju kuhinju restorana. U braku su bili jedanaest godina. Najčešće su razgovarali porukama o računima, deterdžentu i hrani koju treba izvaditi iz zamrzivača. Jednog jutra Lejla je pročitala njegovu poruku "Nedostaješ mi" i odgovorila da je mlijeko u donjoj polici. Tek kasnije je shvatila šta je vidjela umjesto onoga što je pisalo.

Vedad se nije naljutio. To ju je rastužilo više nego da jeste. Toliko su se navikli prilagođavati da više nisu očekivali ni mali protest. Predložila je nedjeljni izlet, ali on je imao rezervisanu proslavu u restoranu. On je predložio ponedjeljak, kada je ona trebala mijenjati kolegicu. Pregledali su kalendar kao da traže slobodan termin kod stručnjaka, a ne priliku da budu dvoje ljudi koji su nekada gubili čitava poslijepodneva zajedno.

Napokon su pronašli četvrtak između jednog i tri. Lejla je završavala ranije, Vedad počinjao kasnije. On je rezervisao stol u restoranu gdje nikoga ne poznaju. Ona je obukla haljinu koju inače čuva za tuđe svečanosti. Kada su sjeli, oboje su prvo pogledali telefone. Vedad je očekivao dostavu u svom restoranu. Lejla je čekala poruku kolegice. Nisu odmah znali o čemu razgovarati kada su prestali provjeravati treba li ih neko.

Lejla je rekla da se boji kako im je ostala samo dobra organizacija. Vedad je dugo gledao jelovnik, pa priznao da se ponekad zadržava u kuhinji jer ne zna kako doći kući i probuditi ženu koja mora ustati za nekoliko sati. Njegova odsutnost nije bila ravnodušnost, ali joj je sve više ličila. Nisu pronašli krivca za stolom. Pronašli su navike koje su oboje poštovali toliko dugo da su počele upravljati umjesto njih.

Telefon je zazvonio usred glavnog jela. Vedad ga je okrenuo, poslao kratku poruku zamjeniku i ostavio u torbu. Lejla nije zapljeskala toj odluci. Samo je nastavila pričati o knjizi koju čita, otkrivajući da je zaboravila kako on izgleda dok sluša nešto što ne zahtijeva rješenje. Kasnije su podijelili desert i skoro propustili vrijeme polaska. Nisu se ni poljubili do izlaza, gdje ih je iznenadilo koliko im je to nedostajalo.

Nisu promijenili poslove preko noći. Počeli su jednim četvrtkom svake dvije sedmice i pravilom da ga ne prepuštaju prvoj tuđoj potrebi. Na kalendaru je Vedad upisao "Dostava za nas". Lejla je ispod dodala da se ne ostavlja pred vratima. Njihov brak nije postao lakši za rasporediti. Postao je nešto za šta ponovo vrijedi pomjeriti druge stvari, čak i kada za to imaju samo dva sata.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Mjesto za dva imena

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/mjesto-za-dva-imena/

Na novoj pločici za vrata pisalo je samo prezime vlasnice stana. Lana je naručila pločicu sama, između dogovora s majstorom i kupovine zavjesa. Kada ju je donijela, Iva je pitala gdje je njeno ime. Lana je odgovorila da je tako jednostavnije za poštu. Živjele su zajedno šest godina. Pošta je svih tih godina uspijevala pronaći obje, čak i kada bi poštar njihovu staru adresu pogrešno izgovorio.

Iva nije podigla glas. Odložila je šarafciger i otišla po hljeb, iako su ga već imale. Lana je ostala u hodniku s pločicom koja je odjednom izgledala veća nego u prodavnici. Nije skrivala vezu od prijatelja. Njena porodica je znala, kolege također. Ipak, u novoj zgradi predstavila je Ivu kao osobu s kojom dijeli stan. Rečenica je bila tačna na način na koji zatvorena vrata mogu ostaviti čovjeka napolju.

Kada se Iva vratila, razgovarale su za još neraspakovanim kuhinjskim stolom. Lana je rekla da joj je potrebno vrijeme da upozna komšiluk. Iva je odgovorila da ne traži zastavu na balkonu ni objašnjenje svakom prolazniku. Tražila je da njeno prisustvo ne postane privremeno čim se pojavi neko nepoznat. Stan je Lana kupila vlastitim novcem, ali život u njemu planirale su zajedno. Te dvije činjenice nisu trebale poništavati jedna drugu.

Lana je htjela reći da se Iva lakše usuđuje jer je odrasla u drugačijoj porodici. Zaustavila se. To objašnjenje je koristila godinama, a Iva je u međuvremenu naučila šutjeti pred njenom tetkom, sjediti malo dalje na svadbama i čekati da je Lana predstavi. Nije svaka stara bojazan zasluživala novu žrtvu iste osobe. Lana je prvi put pitala koje je od tih malih povlačenja Ivu najviše boljelo.

Odgovor nije stigao brzo. Razgovor je trajao duže od večere, s pauzama u kojima su jele hladan hljeb i sir. Nisu odlučile da će od sutra sve biti lako.

Dogovorile su se da Lana više neće birati riječi u Ivino ime. Sljedećeg jutra Lana je odnijela pločicu u radnju i naručila novu. Prodavač nije tražio objašnjenje. Pitao je samo žele li imena jedno pored drugog ili jedno ispod drugog.

Kod kuće je Iva pridržavala pločicu dok je Lana zatezala šarafe. Komšinica s istog sprata zastala je da se predstavi. Lana je rekla njihova imena i dodala da joj je Iva partnerica. Komšinica im je ponudila višak tegli i upozorila na prozor koji propušta kišu. Vrata su zatvorile bez velikog uzdaha. Iva je prešla prstom preko oba imena, pa rekla da sad još moraju odlučiti čije će cipele prve stati u premali ormarić.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Prsten koji nismo kupili

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/prsten-koji-nismo-kupili/

Moja kćerka je rezervisala restoran prije nego što smo Ivan i ja odlučili šta slavimo. Rekla je da je godinu dana dovoljno da čovjek zna. Imala je pravo, samo nije znala na koje smo pitanje odgovorili. Ivan i ja smo znali da želimo biti zajedno. Nismo znali zašto bi to značilo prodati jedan stan, podijeliti ormar i pred rodbinom ponovo izgovoriti riječi koje oboje još pamtimo iz drugih života.

Upoznali smo se na kursu italijanskog. On je dolazio jer je želio posjetiti sina, ja jer mi je utorkom kuća bila posebno tiha. Nisam očekivala ljubav u učionici s pokvarenim grijanjem. Prvi put me nasmijao kada je nastavnicu, umjesto za olovku, zamolio za oprost. Kasnije je tvrdio da je to bila namjerna vježba. Dopustila sam mu tu malu izmišljotinu jer je ostalo govorio neobično otvoreno.

Na večeru su došli moja kćerka, njegov sin i njihove porodice. Djeca su nam poklonila putovanje za dvoje i kovertu u kojoj je bila nacrtana kuća. Prijedlog je bio praktičan: Ivan bi prodao stan, preselio kod mene, a novac ostavio za zajednička putovanja. Slušala sam kako ljudi koje volim raspoređuju naše ladice, uspomene i jutarnje navike. Ivan je okretao viljušku pored tanjira. Znala sam taj pokret, tražio je rečenicu koja neće nikoga povrijediti.

Izgovorila sam je prije njega. Ne želimo se seliti. Moja kćerka je pogledala Ivana kao da je on razlog mog straha. Njegov sin je pitao znači li to da veza nije ozbiljna. Ivan je tada spustio viljušku i rekao da ozbiljno shvata ženu koja treba svoju kuhinju ujutro, baš kao što ona ozbiljno shvata njegovu potrebu da nedjeljom sluša radio preglasno. Za tim stolom to je zvučalo gotovo nepristojno jednostavno.

Večera nije propala, ali je izgubila scenarij. Kćerka je priznala da se boji moje samoće. Rekla sam da i ja znam kako izgleda, pa je zato ne želim

liječiti odricanjem od svega što mi prija. Nismo odbili putovanje. Odbili smo nacrt kuće. Djeca su se kasnije smijala toj razlici, još pomalo povrijeđena što njihova dobra namjera nije bila dovoljna da postane naš plan.

Te noći Ivan me ispratio do vrata. Pitao je želim li da ostane. Rekla sam da želim, ali da ujutro mora stišati radio. U hodniku nije bilo kutije s prstenom, ni odluke za koju bismo sutra morali biti hrabriji nego danas. Bile su njegove cipele pored mojih i dogovor da u srijedu spavamo kod njega. Za nas je to bio sasvim ozbiljan oblik budućnosti.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Sastanak bez horoskopa

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/sastanak-bez-horoskopa/

Za četiri horoskopska znaka tog sam petka obećala neočekivan susret. Za ostale sam ponudila oprez, odmor i razgovor s bliskom osobom. Pisala sam zabavnu rubriku u lokalnim novinama, dovoljno dugo da znam koliko ljudi čita općenite rečenice kao lična pisma. Nisam svoje odluke donosila prema njima. Ipak, kada me prijateljica pozvala na večeru s kolegom kojeg bih "morala upoznati", odbila sam jer nisam voljela unaprijed napisane susrete.

Čovjeka sam upoznala sedmicu kasnije kod iste prijateljice, na selidbi. Zvao se Ivan i nosio kutije pogrešnim redom, pa su knjige stigle prije polica. Posvađali smo se oko toga gdje staviti lampu koju nijedno od nas neće koristiti. Poslije smo zajedno čistili proliven sok. Nije me pitao za znak. Pitao je radim li uvijek nedjeljom, jer sam tri puta provjerila poruku urednika. Rekla sam da radim više nego što priznajem.

Na prvu kafu donio je isječak iz novina. Njegova prognoza govorila je da treba poslušati prijatelja koji ga nagovara da izađe iz rutine. Rekao je da inače ne vjeruje, ali mu se taj dio svidio. Prepoznala sam vlastitu rečenicu, napisanu dok sam čekala da se osuši lak na prozoru. Nisam mu odmah rekla. Dopustila sam da nekoliko minuta izgleda kao znak sudbine, a onda me postalo stid vlastitog malog pozorišta.

Priznala sam da pišem rubriku. Ivan je pogledao papir, zatim mene, pa pitao jesam li zbog toga znala da treba naručiti čaj umjesto kafe. Rekla sam da je to znao konobar, jer mu je sam rekao. Smijali smo se, ali sam primijetila malo razočarenje. Pitala sam mu kvari li to susret. Odgovorio je da ne kvari susret, samo mu oduzima priču kojom je planirao zadirkivati brata.

Narednih sedmica nismo se ponašali kao ljudi koje je nešto unaprijed spojilo. Jednom sam otkazala izlazak zbog posla i morala predložiti novi

termin. Jednom je on zakasnio i izvinio se bez šale. Dopadalo mi se što naš odnos dobija oblik kroz odluke koje se mogu provjeriti, umjesto kroz rečenice dovoljno široke da u njih stane svako. Ivan je isječak ipak sačuvao u novčaniku. Rekao je da mu se papir sviđa više otkad zna ko ga je napisao.

Za njegov rođendan napisala sam kratku prognozu koja nije bila za novine: "U subotu te u sedam čeka osoba koja će vjerovatno kasniti pet minuta, ali dolazi zato što želi." Stigla sam tačno na vrijeme. Ivan je otvorio vrata i rekao da je horoskop očigledno nepouzdan. Onda me poljubio prije nego što sam uspjela ponuditi neko općenito objašnjenje.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Posljednji trajekt bez žurbe

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/posljednji-trajekt-bez-zurbe/

Nina je stigla na pristanište sedam minuta nakon polaska. Trajekt se još vidio, dovoljno blizu da čovjek pomisli kako bi se mogao predomisliti. Na klupi je sjedio muškarac s velikom papirnom kesom. Rekao je da mahanje ne pomaže, već je pokušao. Nina je spustila torbu i otvorila raspored. Sljedeći polazak bio je ujutro. Otok je do tada zamišljala kao dnevni izlet s preciznim završetkom, nikako kao mjesto u kojem će ostati bez četkice za zube.

Muškarac se zvao Boris. U kesi je nosio pokvareni zidni sat koji je preuzeo iz kuće pokojne tetke. Nije želio pozvati rođake i zamoliti da ga vrate u kuću koju je upravo zaključao. Nina nije željela zvati kolegicu kojoj je tvrdila da putuje s društvom. Sama putuje već dvije godine, ali svako objašnjenje na poslu završavalo je ponudom da je upoznaju s nečijim bratom. Tako su njih dvoje najprije podijelili dvije male laži, pa tek onda sendvič.

Vlasnica jedine otvorene gostionice imala je dvije sobe. Nina je osjetila olakšanje koje nije pokušala sakriti. Boris je samo pitao u koliko sati služe večeru. Za stolom joj je pričao o tetki koja je sat godinama držala zaustavljen jer joj je otkucavanje smetalo. Nina je pitala zašto ga onda nosi na popravak. Nije znao. Rodbina mu je rekla da tako treba, a on je bio dobar u izvršavanju posljednjih zadataka.

Poslije večere prošetali su do pristaništa. Nina je priznala da je ostala predugo u malom muzeju jer joj se nije vraćalo. Posao je u ponedjeljak čekao isti kao prethodnih devet godina. Boris je rekao da je on namjerno hodao sporije nizbrdo. Kuća je prodana, a odlaskom bi prestala postojati mogućnost da se tetka pojavi na vratima i prigovori kako je pogrešno zatvorio škure. Nisu jedno drugom nudili rješenja. More je ispunjavalo dovoljno praznina između rečenica.

Ujutro je Boris stigao na doručak bez kese. Sat je ostavio vlasnici gostionice koja ga je odmah prepoznala iz tetkine kuhinje. Nina je kupila dvije karte i ovaj put provjerila vrijeme samo jednom. Na palubi su sjeli jedno pored drugog, bez velikih riječi o slučajnosti. Kada joj je predložio ručak iduće subote, odgovorila je da mora pogledati raspored. Zatim je zatvorila telefon prije nego što ga je otključala. "Zapravo, subota mi odgovara", rekla je, ostavljajući povratak otvorenim.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Ptica koju nisu vidjeli

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/ptica-koju-nisu-vidjeli/

Jasna je izlet dobila na poklon od kolegica koje su tvrdile da joj treba mir. U autobusu je tri puta glasno odgovorila na telefon. Vodič Mladen nije ništa rekao, samo joj je pružio papir s uputama među kojima je prva bila tišina. Jasna je papir presavila i spremila. Imala je pedeset dvije godine i nije voljela kada je nepoznati ljudi odgajaju prije prve kafe.

Na rubu močvare grupa se rasporedila iza drvene ograde. Mladen je objasnio da čekaju pticu koja se rijetko pojavljuje na tom mjestu. Jasna nije razlikovala ni dvije patke pred sobom. Otišla je malo dalje, sjela na klupu i napokon ugasila telefon. Tog dana njen bivši muž selio je posljednje kutije iz stana. Nije željela znati je li našao punjač, fasciklu ili još neki razlog da je pozove.

Mladen joj je prišao s rezervnim dvogledom. Rekla mu je da ne mora glumiti ljubaznost prema lošoj učesnici. On je sjeo na drugi kraj klupe i priznao da je na svom prvom izletu zaspao. Radio je noćnu smjenu u pekari, a žena s kojom je tada izlazio željela je prirodu. Veza je propala, navika je ostala. Jasna se prvi put tog jutra nasmijala bez namjere da nešto prikrije.

Pokazao joj je gnijezdo koje je izgledalo napušteno. Dok joj je objašnjavao zašto se ptice ne vraćaju uvijek na isto mjesto, pomislila je da joj nudi utjehu. Rekla je da ne želi životne pouke iz prirode. Mladen se zbunio, pa odgovorio da je govorio o vodi koja se povukla. Njena zabuna bila je toliko neprijatna da su se oboje počeli smijati. Ostali učesnici okrenuli su se prema njima.

Upravo tada rijetka ptica preletjela je iza njihove klupe. Svi su je vidjeli osim njih. Mladen je morao slušati oduševljene opise, a Jasna se ponudila da preuzme krivicu. On je odbio. U povratku nije sjeo na mjesto vodiča, nego preko prolaza od nje. Razgovarali su o pekarskim smjenama, lošim

poklonima i mjestima na kojima se čovjek može naspavati uspravno, bez ijedne velike ispovijesti.

Kod autobusa joj je dao raspored sljedećih izleta. Jasna je pitala vodi li i koga na kafu bez dvogleda. Rekao je da to još nema u ponudi. "Onda proširi posao", odgovorila je. Kod kuće je zatekla uredno složene ključeve i prazan dio ormara. Tišina joj nije odmah postala draga. Ipak, raspored je zakačila za frižider, a broj napisan na njegovoj poleđini sačuvala pod imenom, bez riječi vodič.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Osmijeh koji sam ponio na večeru

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/osmijeh-koji-sam-ponio-na-veceru/

Tri košulje ležale su na Rifatovom krevetu, a nijedna nije bila kriva za njegovu nervozu. Jasnu je pozvao na večeru nakon četiri susreta u društvu zajedničkih prijatelja. Voljela je slagati tuđe pogrešne stihove u nove pjesme i nije se pretvarala da razumije šale koje joj nisu smiješne. Rifat je imao šezdeset šest godina i novu zubnu protezu na koju se još navikavao. To dvoje mu se tog popodneva činilo nepravedno povezanim.

U restoranu je proučavao jelovnik tako dugo da je Jasna predložila da prvo naruče piće. Nije mu pomoglo. Izabrao je supu, a zatim rekao da nije naročito gladan. Ona je naručila ribu i pitala ga za putovanje koje je spominjao. Odgovarao je kratko, pazeći na svaku riječ. Kad se nasmijala nečemu što je rekao, pokrio je usta salvetom i propustio njeno sljedeće pitanje.

Jasna je spustila viljušku. Pitala je želi li zapravo biti tu. Rifat je htio reći da mu je težak dan, da ga nešto muči na poslu, bilo šta što zvuči prikladnije za prvi sastanak. Ali bio je penzioner, a ona je to dobro znala. "Bojim se da ću pred tobom ispasti smiješan dok jedem", izgovorio je. Objasnio je zašto, gledajući u supu koja se već hladila.

Nije mu rekla da se ništa ne vidi niti da je to u njihovim godinama normalno. Pitala je šta bi mu večeras bilo najugodnije jesti. Rekao je da želi pire, i osjetio kako ga vlastiti odgovor vraća u prostoriju. Naručili su dodatni prilog. Jasna je potom priznala da je cijelim putem razmišljala hoće li joj se povući crta od čarape na listu, jer je obula cipele koje joj se sviđaju samo dok sjedi.

To nisu bile jednake nevolje i nisu se trudili napraviti takmičenje. Jednostavno su nastavili razgovor. Rifat je ispričao kako je na prvom poslu pogrešno zaključao vlastitog šefa u skladištu. Jasna se toliko smijala da je morala odložiti čašu. Ovaj put joj nije pratio pogled da

provjeri gleda li mu zube. Primijetio je malu mrlju umaka na njenom rukavu i pokazao joj je bez svečanosti.

Poslije večere nisu dugo šetali zbog njenih cipela. Sjedili su na klupi dok je ona olabavila kaišiće. Rifat ju je pitao želi li u nedjelju doći na ručak, uz upozorenje da zasad najbolje kuha mekane stvari. Rekla je da može donijeti desert koji se jede kašikom. Kad se vratio kući, tri košulje još su ležale na krevetu. Složio ih je i tek tada shvatio da se cijelim putem smiješio.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Veče u kojem nije bilo iskre

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/vece-u-kojem-nije-bilo-iskre/

Nikola je izgledao baš kao na fotografijama. To je Lani bilo najteže objasniti kada ju je sestra kasnije pitala šta nije bilo kako treba. Nije lagao o godinama, nije govorio preko nje, nije ružno postupio s konobarom. Donio joj je knjigu koju je uzalud tražila. Tri mjeseca su razmjenjivali poruke o poslu, lošem spavanju i filmovima koje su gledali istovremeno iz različitih stanova.

Za stolom je osjetila toplinu poznanstva, ali ne i želju da ga dotakne. Uvjeravala se da je umorna, da će se osjećaj pojaviti poslije druge kafe. Nikola je primijetio njenu tišinu i počeo pričati više nego inače. Izvadio je dvije karte za izložbu sljedeće subote. Kupio ih je jer su o tome razgovarali. Lana je rekla da se raduje, iz straha da će mu upropastiti večer.

Na rastanku joj je prišao da je poljubi. Okrenula je obraz, nespretno, prekasno da pokret izgleda slučajan. Nikola se odmakao i upitao je li požurio. Ona je odgovorila da joj samo treba vremena. Kod kuće je stavila knjigu na sto i shvatila koliko se već obavezala nečemu što ne želi. Nije joj ništa dugovao zbog poklona. Ni ona njemu, ali mu je sada dugovala tačniji odgovor.

Nazvala ga je sutradan. Nije spominjala umor ni težak period, iako su joj se te rečenice nudile kao udoban izlaz. Rekla je da joj je drag, da su razgovori bili stvarni, ali da ne osjeća romantičnu privlačnost. Nikola je dugo šutio. "Zašto si onda rekla da se raduješ suboti?" pitao je. To pitanje nije mogla ukloniti pričom o njegovim dobrim osobinama. Priznala je da je rekla ono što je mislila da će ga manje povrijediti.

Ponudila je da vrati knjigu i plati svoju kartu. Knjigu nije htio natrag, a na izložbu će povesti brata. Kada je predložila da nastave razgovarati kao prije, rekao je da trenutno ne može. Osjetila je ubod odbijanja i odmah se

postidjela što od njega traži udobnost koju mu sama ne može dati. Dogovorili su se da se neko vrijeme neće javljati. Nije odredio koliko će to trajati.

Subotu je provela kod sestre, pomažući joj složiti police. Telefon je ostao u torbi. Uvečer je počela čitati njegov poklon i pronašla račun ostavljen između stranica. Na njemu je bila jutarnja satnica, prije njihovog sastanka. Zaplakala je za nečim što je bilo vrijedno, iako nije postalo ljubav. Nije mu poslala fotografiju knjige. Njegovu tišinu ostavila je njemu.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Ruka preko stola

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/ruka-preko-stola/

Na petom sastanku Emina je unaprijed odabrala izlaz iz restorana koji vodi ravno na prometnu ulicu. Tamo se ljudi obično brzo pozdrave, dok neko iza njih već drži vrata. Vahid joj se sviđao. Smijala se njegovim pričama, pamtila kada radi drugu smjenu i zamišljala kako mu pokazuje malu uvalu iz djetinjstva. Samo je kraj večeri pretvarao to zadovoljstvo u računanje udaljenosti.

Nije voljela ljubljenje. Nije postojao bivši o kojem bi morala ispričati strašnu priču, niti skrivena osoba koju je više željela. Jednostavno joj taj dodir uglavnom nije bio ugodan. Ranije je trpjela i čekala da prođe, bojeći se da će svaki razgovor o tome završiti tvrdnjom da nije našla pravog muškarca. Sada je imala četrdeset četiri godine i premalo strpljenja za takve dokaze.

Vahid je te večeri primijetio kako se ukočila kad joj je sklonio končić s ramena. Povukao je ruku. "Ako ti nisam privlačan, možeš mi reći", kazao je tiho. Emina je znala da više ne može kriviti gužvu, hladnoću ili rani sastanak. Rekla mu je da želi biti blizu njega, ali da joj poljupci nisu užitak. Dok je govorila, gledala je njegovu ruku pored čaše, ruku koju je zapravo željela držati.

Pitao je znači li to da ne želi nikakav dodir. Odgovorila je da ne znači i pružila mu svoju šaku. Nije se odmah nasmijao niti izgovorio savršenu rečenicu. Rekao je da voli poljupce i da mu treba malo vremena da razmisli. Emina je osjetila razočaranje, ali i olakšanje što razgovara s čovjekom koji smije imati svoje želje. Nije mu nudila mogućnost da će je dovoljno strpljenja konačno promijeniti.

Pozvao ju je dva dana kasnije na šetnju. Našli su se kod sportskog terena i prvo pričali o njegovoj pokvarenoj rerni. Tek kod drvoreda pitao je smije li je uzeti pod ruku. Njoj se taj formalni pokret neobično dopao. Rekla mu

je i da joj prija kada joj neko nasloni čelo na čelo. Pokušali su, nasmijali se vlastitoj ozbiljnosti i nastavili hodati prije nego što je prolaznik morao skretati oko njih.

Nisu te večeri riješili sve što bi im nekada moglo nedostajati. Dogovorili su novi susret i obećali da neće nelagodu skrivati iza ljubaznosti. Pred njenim ulazom Emina je ostala stajati, bez ključa već pripremljenog u ruci. Zagrlila ga je onoliko dugo koliko je htjela. Vahid nije čekao nešto poslije toga. Kad je ušla, poslala mu je adresu uvale. To je bio plan za ljeto, još uvijek sasvim moguć.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Ulice kojima smo hodali odvojeno

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/ulice-kojima-smo-hodali-odvojeno/

Svakog četvrtka u devet Anja je izlazila iz svoje zgrade, a Ognjen iz iznajmljene sobe u drugom gradu. Njegov novi posao trebao je trajati godinu dana. Razgovarali su preko slušalica dok je ona obilazila stadion, a on kanal iza fabrike. Naučila je kada prolazi voz i na kojem dijelu staze vjetar proguta njegove riječi. On je po njenom disanju prepoznavao posljednju uzbrdicu prije kuće.

Kad je prvi put došla u posjetu, očekivala je da će grad prepoznati po zvucima. Stanica je, međutim, mirisala na vruće pecivo koje joj nikada nije opisao. Njegova soba bila je manja nego na ekranu. Na stolici je stajala košulja s nepoznatim logotipom, a na prozoru biljka koju mu je poklonio kolega čije ime nije znala. Ognjen je živio cijele dane između njihovih razgovora.

U četvrtak su krenuli prema kanalu zajedno. On je hodao brže nego što je zamišljala, a ona je zastajala pred izlozima koje je tokom poziva prolazio bez komentara. Kod mosta joj je pokazao mjesto gdje se jednom posvađao s njom. Nije se sjećala svađe. Sjećala se da je tada tražila izgubljeni ključ u džepu i odgovorila prekratko. Oboje su se nasmijali, pa odjednom zašutjeli.

Za večerom je pitao može li sebe zamisliti tu. Anja je pogledala mapu grada zalijepljenu iznad stola. Mogla je zamisliti vikend, možda dvije sedmice. Nije mogla odmah zamisliti napuštanje posla koji je tek počela voljeti. "Ne tražim odgovor večeras", rekao je. "Ali stalno pričamo kao da nas na kraju čeka samo jedna moguća odluka." Njihov četvrtak prvi put nije imao unaprijed određen kraj kod njenih ulaznih vrata.

Sutradan je otišao na posao, a ona je sama istražila kvart. Kupila je previše trešanja, izgubila se među jednakim zgradama i pronašla malu baštu otvorenu prolaznicima. Navečer ga je odvela tamo. Nije znao da

postoji. Sjedili su na niskom zidu i pljuvali košpice u papirnu kesu, uz veoma nespretnu raspravu o tome koliko dugo im oboma odgovara sadašnji raspored.

Vratila se kući bez dogovora o preseljenju. Sljedećeg četvrtka nazvao ju je iz te bašte. Čula je djecu iza njega, a on je čuo trening na njenom stadionu. "Danas bih radije sjedio", rekao je. Anja je našla klupu. Nisu uključili istu pjesmu niti mjerili koliko su prešli. Dok je pričala o svom danu, prvi put je jasno zamišljala gdje on zaista sjedi.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Papuče koje mu nisu pristajale

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/papuce-koje-mu-nisu-pristajale/

Filip je za prvi izlazak izabrao cipele koje nisu voljele vodu. To je saznao na trećem koraku kroz lokvu, dok je kiša već padala toliko jako da više nije bilo smisla tražiti pristojan izraz lica. Jasna je stanovala blizu. Pozvala ga je da se osuši prije nastavka večeri. U hodniku joj je ostavio dva tamna otiska na parketu i počeo se izvinjavati kao da je namjerno donio loše vrijeme.

Dala mu je jedine slobodne papuče, ružičaste i prekratke. Pripadale su njenoj sestri, koja ih je ostavila poslije vikenda. Filip je sjeo na stolicu, uredno poravnao mokre pantalone i pokušao staviti stopala dovoljno daleko ispod sebe da se ne vide. Jasna mu je pružila peškir. Dok je išla po čaj, čula je kako jedna papuča cvili po podu. Vratila se i zatekla ga na pola puta do kuhinje, dostojanstvenog od struka naviše.

Oboje su prasnuli u smijeh. Filip je rekao da je tri dana birao restoran, a sada izgleda kao čovjek koji je pobjegao iz tuđeg kupatila. Jasna je priznala da je sakrila gomilu neopeglanog veša u spavaću sobu prije nego što je krenula s njim. Nije očekivala gosta, samo nije mogla podnijeti da se vrati kući s osjećajem kako joj je sve neuredno. Na stolu je ostala čarapa koju je previdjela.

Razveli su se oboje prije nekoliko godina. O tome su ranije govorili pažljivo, kao o podacima koje treba uredno razmijeniti. Sada je Filip ispričao kako još kupuje prevelika pakovanja hrane jer ne zna procijeniti život za jednu osobu. Jasna je rekla da ponekad ostavi radio uključen kad izlazi, pa se vrati u stan u kojem neko već govori. Nisu pokušavali jedno drugom odmah ukinuti te navike. Čaj je bio vruć, cipele mokre, a do restoranske rezervacije više nije bilo stalo nikome.

Naručili su večeru. Filip je otvorio vrata dostavljaču u papučama, bez pokušaja da ih zamijeni mokrim cipelama. Jasna je vidjela mali trenutak

u kojem je odlučio da može podnijeti tuđi pogled. Poslije su igrali karte i raspravljali o pravilima koja su oboje pogrešno pamtili. Kiša je prestala mnogo prije nego što su primijetili tišinu na prozoru.

Sutradan je došao po cipele, koje je ostavio da se sasvim osuše. Donio je hljeb i pitao je li prekasno za doručak. Jasna je pokazala prema hodniku. Ružičaste papuče čekale su pored njegovih cipela. Obuo ih je bez komentara, pa sam odnio dvije šolje do stola. Ni taj susret nije ličio na restoran koji je pažljivo izabrao.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Veš za još jedan razgovor

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/ves-za-jos-jedan-razgovor/

Prvi put razgovarali su zbog crvene čarape. Pojavila se među Denisovim bijelim peškirima, a čovjek pored njega tvrdio je da je njegova. Zvao se Marin, radio je u malom pozorištu i došao oprati zavjese koje nisu stale u kućnu mašinu. Čarapa nije imala nikakve veze s pozorištem. Marin je rekao da u svakom njegovom velikom poslu postoji jedan mali nepotreban predmet. Denis se nasmijao, iznenađen što mu je praonica tog utorka ponudila nešto osim mirisa deterdženta.

Sedmicu kasnije opet su bili tu. Denis je živio u stanu s pokvarenom mašinom koju još nije mogao zamijeniti. Marin je nosio posteljinu. Razgovarali su o poslu i o tome koliko se ljudi ljuti na znak da se vrata mašine ne otvaraju tokom rada. Denis je dostavljao kancelarijski materijal i imao čitavu zbirku sličnih znakova koje niko ne čita. Sušenje je završilo prerano. Obojica su počela slagati odjeću sporije nego što je trebalo.

Trećeg utorka Marin je došao s ruksakom. Izvadio je dvije majice i jedan potpuno suh peškir. Denis ga je pogledao preko svoje velike korpe. Pitao je jesu li zavjese konačno odustale od njega. Marin se nasmijao, pa priznao da nije imao mnogo za pranje. Stajali su pred mašinom koju bi bilo smiješno uključiti zbog ta tri predmeta. Denis je osjetio radost toliko jasnu da je odmah postao oprezan.

Rekao je da preko puta ima mjesto gdje ljudi mogu sjediti bez plaćanja centrifuge. Marin je pitao misli li sada ili neki drugi put. Denis je pogledao tajmer na svojoj mašini. Imao je dvadeset osam minuta. Otišli su na kafu, obojica svjesni da je to prvi susret za koji nije odgovorna prljava odjeća. Denis je usput spomenuo bivšeg partnera. Marin je to prihvatio bez iznenađenja, a zatim rekao nešto o vlastitom bivšem.

Vratili su se minutu prije završetka pranja. Marin je pomogao složiti peškire, ali nije pokušao ući u Denisov život kao čovjek koji će kupiti novu mašinu i riješiti sve. Pitao je želi li prošetati u subotu. Denis je pristao, pa konačno prestao objašnjavati zašto još koristi praonicu. U subotu nisu pričali o kućnim aparatima nijednom, što ih je obojicu pomalo iznenadilo.

Kad je Denis nekoliko mjeseci kasnije zamijenio mašinu, Marin mu je poklonio crvenu čarapu u maloj kutiji. Denis je rekao da drugu polovinu poklona očekuje za rođendan. Marin je obećao samo da će potražiti. Te večeri ostao je na večeri, a ruksak mu je bio sasvim prazan.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Pas koji nije otišao ni s jednom

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/pas-koji-nije-otisao-ni-s-jednom/

Nera je na razgovor došla s novim povocem. Tijana je donijela fotografiju dvorišta. Obje su željele istog starog psa, smeđeg mužjaka s bijelom mrljom na grudima, koji je tokom njihovog dolaska nastavio spavati. Volonterka ih je zamolila da sačekaju na klupi. Sjele su dovoljno daleko da između njih ostane mjesto za psa, premda on nije pokazivao namjeru da se pridruži izboru vlastite budućnosti.

Nera je radila u dvije smjene i već smišljala kako bi komšinicu zamolila za pomoć. Tijana je imala dvorište, ali kuću je dijelila sa sestrom koja se još nije složila s dolaskom životinje. O obje poteškoće razgovarale su prvo oprezno, kao kandidatkinje koje ne žele otkriti slabost. Onda je pas ustao, prošao pored njih i legao uz ženu koja je čistila njegov prostor. Tijana se nasmijala. Rekla je da su očigledno donijele pogrešne preporuke.

Kad su razgovarale s volonterkom, Nera nije rekla da je komšinica već pristala. Tijana nije prešutjela sestru. Nijedna nije dobila obećanje da će psa odvesti tog dana. Izašle su zajedno, obje pomalo postiđene što su želju doživjele kao gotov plan. Nera je držala povodac zamotan oko ruke. Tijana je pitala želi li kafu prije nego što ode kući objasniti sama sebi šta je kupila.

U kafiću su se prvi put predstavile kako treba. Nera je saznala da Tijana restaurira drvene prozore. Tijana je saznala da Nera noću čita kriminalističke romane jer joj nakon smjene treba nečiji problem koji će do kraja biti riješen. Razgovarale su dovoljno dugo da povodac sklizne sa stolice. Kad su se obje sagnule po njega, sudarile su se glavama. Nije bilo naročito nježno, ali ih je nasmijalo više nego što bi pristojnost tražila.

Pas je kasnije otišao paru koji je mogao pružiti ono što je tada trebalo. Volonterka im je javila jer su obje pitale. Nera je Tijani proslijedila poruku i dodala da je bar njihov prvi zajednički neuspjeh dobro završio.

Tijana je odgovorila pitanjem je li to bio prvi zajednički izlazak. Nera je dugo gledala ekran, pa napisala da se drugi može dogovoriti bez konkursa.

Na sljedeću kafu došle su bez povoca i fotografija. Tijana je prije odlaska pitala može li poljubiti Neru. Dobila je odgovor koji nije zahtijevao ničije dvorište ni odobrenje. Povodac je ostao kod Nere u ladici, za kasnije, kad neki plan bude imao više od lijepe namjere. Za ovu subotu nije joj ništa nedostajalo.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Upoznati se izvan čekaonice

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/upoznati-se-izvan-cekaonice/

U hodniku su se zvali po roditeljima. Ona je bila kćerka gospodina iz sobe osam, on sin žene koja je uvijek tražila dodatni jastuk. Tek treće sedmice razmijenili su imena. Sanja i Haris. Donosili su jedno drugom kafu iz automata, čuvali mjesto na klupi i slušali iste neizvjesne rečenice bez pokušaja da ih odmah poprave. Kad je njen otac otišao kući, Sanja je shvatila da joj nedostaje čovjek kojeg nije vidjela ni u jednom drugom prostoru.

Poslala mu je poruku i predložila kafu. Pristao je, uz napomenu da kasnije ide majci u posjetu. U kafiću ga nije odmah prepoznala. Nosio je zelenu košulju, bez torbe punjene voćem i rezervnim stvarima. On je zastao pred njenim stolom kao da je pogriješio sprat. Oboje su se nasmijali, pa pitali za roditelje. Razgovor je tako odmah našao poznati hodnik i ostao u njemu duže nego što su namjeravali.

Sanja je prva rekla da ne zna čime se bavi. Haris je popravljao muzičke instrumente. Ona je vodila obračun plata u maloj firmi. Činjenice su zvučale neobično službeno nakon svega što su već znali o međusobnim strahovima. Haris je pokušao ispričati smiješnu priču o čovjeku koji je pokvarenu trubu donio u kesi za krompir. Sanja se nasmijala, iznenađena što se na njegovom licu pojavila sasvim nova vrsta živosti.

Onda su naišli na prvu razliku. On je volio glasne koncerte, ona je iz gužve uvijek tražila izlaz. On je mislio da je to može promijeniti pravom muzikom. Sanja ga je pogledala dovoljno mirno da se sam zaustavi. Nije došla biti još jedna osoba čije stanje treba poboljšati. Haris se izvinio i pitao gdje se onda ona dobro osjeća. Rekla je da voli rane šetnje kad grad još nije potpuno otvorio oči.

Dogovorili su nedjeljno jutro. Nije izgledalo kao veliki početak, samo kao drugi pokušaj da se sretnu bez zajedničke klupe na kojoj brinu. Harisova

majka izašla je iz bolnice kasnije tog mjeseca. Više nije bilo razloga da se sretnu slučajno. To je njihovim porukama dalo nešto nesigurnije i ljepše, jer je svaka sada morala biti namjerna.

Na trećoj šetnji Sanja se naljutila zbog njegovog kašnjenja. Haris je kupio pogrešno pecivo. Nisu bili savršen par nastao iz teškog vremena. Sjedili su na hladnoj klupi, pregovarali o petnaest minuta i dijelili doručak koji nijedno posebno ne voli. Kad ju je pitao hoće li se vidjeti opet, rekla je da hoće, ali da sljedeći put ona bira pekaru.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Najviša polica u njegovoj kuhinji

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/najvisa-polica-u-njegovoj-kuhinji/

Na najvišoj polici stajale su šolje. Leona ih je dohvatila bez razmišljanja, a zatim osjetila kako joj se tijelo automatski povija, kao da bi pred Vedranom trebala biti malo niža. Bio je to njihov prvi zajednički vikend. Ona je bila viša od njega dovoljno da ljudi to primijete i često smatraju svojim poslom da nešto kažu. Na dva prethodna sastanka obula je ravne cipele iako su je upravo one žuljale.

Vedran je ušao u kuhinju noseći hljeb i rekao da je konačno našao nekoga ko može dosegnuti njegove ambicije. Leona se nasmijala, pa prestala. Šala nije bila zla. Samo joj je već bilo dosta prostora u kojem njeno tijelo mora imati objašnjenje. Pitala ga je zašto onda drži šolje tako visoko. Rekao je da ih je tamo stavila bivša cimerica i da se nikada nije potrudio promijeniti raspored. Donio je malu stolicu iz ostave.

Sjela je dok je pravio kafu. Na poslu su je zvali stubom ekipe, rođaci su pitali hoće li ikad naći dovoljno visokog muškarca, bivši partner uvijek je birao mjesto na višem dijelu trotoara. Nije Vedran bio odgovoran za sve te ljude. Ipak je njegova prva jutarnja šala slučajno otvorila vrata kroz koja su svi ušli. Rekla mu je to bez spiska optužbi, držeći šolju objema rukama.

Vedran je priznao da se šali prije drugih. Ako prvi spomene razliku, misli da je više niko ne može upotrijebiti protiv njega. Leona ga je pitala može li jutros preskočiti probu za zamišljenu publiku. Pogledao je prema praznoj kuhinji i rekao da može pokušati. Zatim je zagorio tost. O tome su oboje imali mnogo manje osjetljive komentare, pa je doručak postao glasniji i jednostavniji.

Popodne su otišli na pijacu. Leona je obula cipele koje joj odgovaraju, s malom petom koju nije trebala opravdavati. Jedan prodavač im je dobacio da je Vedran dobro izabrao, barem mu ništa neće ostati na

ormaru. Vedran se nije nasmijao po navici. Pitao je za cijenu paradajza. Leona je nastavila birati, zahvalna što od rečenice nije napravio ni šalu ni veliku odbranu.

Kad su se vratili, premjestili su šolje na nižu policu. Gore su stavili posudu za kolače koju koristi jednom godišnje. Leona je pitala treba li mu još nešto dohvatiti. Rekao je da treba njenu torbu sa stolice na kojoj želi sjediti. Dodala mu ju je. Poslijepodne su proveli svako u svojoj visini, bez posebnog programa oko toga.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Sastanak bez njegovog govora

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/sastanak-bez-njegovog-govora/

Na prvoj stranici male sveske Alen je napisao da ovo nije planirao. Nejra je pogledala poruku, zatim njegov vrat omotan šalom, pa se nasmijala. Nakon vikenda u kojem je vodio dva događaja i nadvikivao muziku, glas mu je gotovo nestao. Predložio je odgađanje sastanka. Ona je rekla da može doći i bez govora. Sada je sjedio preko puta nje u čajdžinici, čovjek poznat po brzom jeziku, s hemijskom koja je jedva pisala.

Upoznali su se na predstavljanju knjige gdje je on vodio razgovor. Nejri se svidjelo kako sluša sagovornika, mada je kasnije pomislila da je možda samo dobro čekao svoj red. Kad joj je prišao poslije programa, govorio je lako, bez ijedne rečenice koja se traži na pola puta. Ona je radila u računovodstvu i često imala osjećaj da zanimljive stvari smisli tek kad se razgovor završi.

Te večeri imala je cijeli razgovor na raspolaganju, što ju je prvo uplašilo. Alen je napisao pitanje o njenom danu. Odgovorila je kratko. Napisao je drugo, konkretnije: ko joj je posljednji put pokvario pauzu? Priča o kolegi i nestaloj šolji izvukla je iz nje toliko riječi da je čaj postao mlak. Alen se smijao gotovo bez zvuka. Kad je poželio dodati nešto, podigao je prst i počeo pisati. Morala je čekati, a to čekanje bilo je neobično ugodno.

Na jednoj stranici pokušao je nacrtati svoju mačku. Izgledala je kao ljut ormar. Nejra je preuzela hemijsku i dodala rep. Dugo su doradili potpuno nepotrebnu životinju. Nije bilo publike koja očekuje dobru poentu. Kad mu je konobar pogrešno donio račun, Alen nije mogao brzo popraviti situaciju šarmom. Samo je pokazao stavku i sačekao. Nejra je prvi put vidjela koliko energije inače troši da sve oko njega teče bez zastoja.

Pred rastanak napisao je da mu je žao što nije bio zabavan. Nejra je okrenula svesku i pitala ga na papiru želi li još jedan sastanak ili ocjenu programa. Pogledao ju je, zatim precrtao vlastitu rečenicu. Napisao je

subotu u sedam. Ona je ispod dodala da tog dana može i pričati, ali ne mora popuniti baš svaki trenutak.

Do subote mu se glas vratio. Na početku je govorio previše, primijetio to i zastao usred priče. Nejra ga nije spašavala novim pitanjem. Uzela je svesku koju je ponio i otvorila stranicu s mačkom. Dodala joj je mali jastuk. Alen je gledao kako crta, sasvim zadovoljan što nekoliko minuta nema šta reći.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Dvije propuštene stanice

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/dvije-propustene-stanice/

Nadija je znala da Igor utorkom nosi vrećicu s narandžama. Igor je znao da ona petkom skida cipele čim sjedne, dovoljno diskretno da vozač ne primijeti. Viđali su se u autobusu nakon posla, uglavnom na istim sjedištima. Njihovi razgovori imali su tačno sedam stanica. Toliko je trebalo do Nadijine zgrade. Poslije bi mahnuo kroz staklo i nastavio još dvije stanice, vraćajući se kući na večeru koju najčešće jede stojeći.

Jednog četvrtka pričali su o svađi u njegovoj zgradi oko napuštenog bicikla. Nadija je prepoznala svoju stanicu, pritisnula torbu uz koljena i ostala sjediti. Htjela je čuti kraj, rekla je sebi, iako je priča već imala kraj. Igor je bio toliko zauzet gledanjem njenog smijeha da nije odmah primijetio. Kad jeste, pitala ga je gdje kupuje dobar hljeb. To pitanje spasilo ih je od objašnjenja naredna dva zavoja.

Na njegovoj stanici neko je ustao pored njih. Igor se nije pomjerio. Rekao je da danas ide dalje. Nadija je klimnula, trudeći se ne zvučati zainteresovanije nego što je pristojno. Tako su dvoje ljudi koji obično jedva čekaju povratak kući proveli još deset minuta pretvarajući se da ih negdje čeka neodložna obaveza. Izvan prozora radnje su se prorijedile. Autobus je postajao sve prazniji i njihov izgovor sve glasniji.

Na posljednjoj stanici vozač je ugasio motor. Nadija je počela smijati se prije nego što je ustala. Rekla je da je trebala izaći mnogo ranije. Igor je pokazao prema putu kojim su došli i priznao isto. Stajali su pored zatvorenog kioska, dvoje odraslih ljudi s radnim torbama i nimalo uvjerljivim planom. Nadija je pitala jesu li upravo propustili najjednostavniji način da jedno drugo pozovu na kafu.

Igor je rekao da je najmanje tri puta pripremio pitanje, ali mu je svaki put autobus zakočio u pogrešnom trenutku. To nije bilo sasvim tačno, pa se odmah ispravio. Plašio se da će nakon odbijanja izgubiti i tih sedam

stanica. Nadija je osjetila nježnost prema toj maloj, razumno odrasloj brizi. Pokazala je kafić preko puta, otvoren uprkos gotovo praznoj ulici.

Sjeli su uz prozor i otkrili da razgovor bez voznog reda ponekad zastane. Nije im smetalo. Nadija je naručila i sendvič, Igor priznao da narandže utorkom kupuje majci. Kući su se vratili kasnijim autobusom. Ovoga puta izašli su na različitim stanicama tačno kad treba, jer su već imali dogovor za subotu.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Zmaj koji se vratio na zemlju

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/zmaj-koji-se-vratio-na-zemlju/

Ljiljana ga je prepoznala po smijehu, mnogo prije nego po licu. Emir je stajao na obali s velikim crvenim zmajem i razgovarao s organizatorima. U školi je uvijek stajao u sredini neke grupe. Ona je obično bila uz rub, spremna nasmijati se onome što kaže. Trideset godina kasnije došla je na susret ljubitelja zmajeva s vlastitim plavim primjerkom i osjećajem da bi nedjelju mogla provesti potpuno beskorisno, što joj je bilo potrebno.

Emir ju je srdačno zagrlio. Rekao je da se nije promijenila. Ljiljana je pomislila na brak koji je završila, radionicu koju je otvorila i sedmicu u kojoj je naučila živjeti sama s pokvarenim frižiderom. Rekla mu je da se zapravo prilično promijenila. On se nasmijao, uvjeren da je skromna. Već je posezao za njenim zmajem da joj pokaže kako treba držati konac.

Nije mu ga dala. Dolazila je već treću sezonu. Njen zmaj krenuo je visoko, zatim mirno stao na vjetru. Emirov crveni div napravio je dramatičan krug i pao u travu. Dok ga je podizao, izvinio se što je pretpostavio da je početnica. Ljiljana je rekla da mu oprašta zmaja, ali da će za ostatak morati saznati ko je sada. Sjeli su na nisku ogradu, puštajući druge da potrče pored njih.

Ovoga puta Emir je pitao umjesto da nagađa. Saznao je da pravi okvire za slike i da se više ne boji govoriti pred ljudima. Ona je saznala da njegov smijeh danas često pokriva nesigurnost, naročito nakon otkaza koji nikome iz škole nije spomenuo. Nije mu rekla da je oduvijek znala kako iza samouvjerenosti postoji nešto drugo. Nije znala. Drago joj je bilo što ne mora glumiti da ga je prozrela prije svih.

Predveče su zajedno pokupili zapetljane konce. Emir je pozvao na kafu onu Ljiljanu koja pravi okvire, pogrešno začini supu i nervira se kad je prekidaju. Tako je rekao, namjerno pretjerujući sa spiskom. Pristala je, uz uslov da ne nastavi nabrajati njene osobine kao školsko gradivo.

Smijali su se, ovaj put oboje iz sredine razgovora.

Na sljedeći susret došao je s manjim zmajem. Ljiljana je donijela termos kafe. Kad je vjetar oslabio, pustili su zmajeve da legnu u travu i ostali sjediti. Niko nije izgledao poraženo. Emir joj je držao slobodan kraj konca dok je sipala kafu, pa ga vratio čim je pružila ruku.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Kuća za dva različita sna

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/kuca-za-dva-razlicita-sna/

Davor je otvorio kapke prije nego što je Marija stigla iznijeti torbu iz auta. Kuća njegove tetke mirisala je na zatvorene sobe i suhe jabuke. Naslijedio ju je prethodne jeseni, a sada je prvi put doveo ženu s kojom je proveo dvije sretne godine. Dok je pokazivao baštu, govorio je gdje bi stavili sto, gdje bi ona mogla čitati i kako bi im bilo dobro kad prestanu plaćati gradski stan.

Marija je voljela kuću. To nije bio problem. Voljela je i ručak pod kruškom, komšijskog psa koji je dolazio bez poziva i činjenicu da Davor ovdje ne gleda na telefon svakih deset minuta. Predveče su sjeli na prag. Oko njih nije bilo ničega osim udaljenog traktora i zvuka tanjira koje je neko prao u drugoj kući. Davor je rekao da bi ovako mogao zauvijek. Marija je osjetila kako joj se u stomaku zatvara mali čvor.

U gradu je imala posao koji nije mogla preseliti za kuhinjski sto, sestru udaljenu tri tramvajske stanice i hor četvrtkom. Nije htjela da sve to postane putovanje koje mora planirati. Pitala ga je je li razmišljao o tome da kuća ostane mjesto za vikende. Njegov osmijeh se smanjio. Rekao je da ovdje konačno diše. Ona je gledala u krušku, želeći da njena potreba za gradom ne zvuči kao protivljenje njegovom disanju.

Narednog jutra dugo su hodali bez razgovora. Davor je pokušavao navesti sve dobre strane preseljenja, pa se zaustavio usred rečenice o cijeni grijanja. Primijetio je da joj prodaje budućnost kao nekretninu. Marija mu je rekla da ne želi provesti naredne godine čekajući da joj ovo postane dovoljno. Nije tražila da se odrekne kuće. Nije ni obećala da će njena ljubav jednog dana promijeniti ono što zna o sebi.

Vratili su se ranije nego što su planirali. Sedmicu su bili neobično pristojni jedno prema drugom. Onda je Davor predložio da preko ljeta provede duže periode u kući, a ona dolazi kad želi. To nije riješilo pitanje

narednih deset godina. Oboje su ga prvi put pustili da ostane neriješeno. Marija je kupila kartu za njegov prvi slobodni vikend, umjesto da spakuje kutije.

Dočekao ju je na maloj stanici. Nosio je vrećicu krušaka, premda su u kući imali cijelo drvo. Smijala se dok joj je objašnjavao da se poklon ne broji po potrebi. Poljubili su se pored autobusa. U njenoj torbi ležala je povratna karta. U njegovom džepu bio je rezervni ključ za nju.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Tandem za dvoje tvrdoglavih

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/tandem-za-dvoje-tvrdoglavih/

Branko je tvrdio da tandem mora biti lakši od dva obična bicikla. Dvoje ljudi okreće pedale, jedan bira put, matematika je jednostavna. Nataša je pristala, uglavnom zato što joj se sviđao žuti okvir i zato što se s njim još nije svađala ni oko čega ozbiljnijeg od filmskog završetka. Viđali su se dva mjeseca. Prvi izlet trebao je pokazati kako funkcionišu izvan kafića. Pokazao je to već na izlazu iz dvorišta za iznajmljivanje.

Nataša je sjedila naprijed, jer je poznavala stazu. Branko je pozadi pokušavao upravljati tijelom, naginjući se prema svakom zavoju prije nje. Bicikl se ljuljao. Ona je govorila da prestane, on da joj samo pomaže. Čovjek koji im je izdao tandem gledao ih je s vrata dovoljno dugo da Nataša poželi odvesti se iza ugla makar gurajući. Oboje su se smijali, ali im osmijesi više nisu imali istu namjeru.

Na prvom odmorištu Branko je predložio zamjenu. Nataša je pristala s olakšanjem koje ga je trebalo upozoriti. Sada je ona sjedila pozadi i komentarisala svaku brzinu, kamen i porodicu na stazi. Kad je rekao da mu ne treba navigacija za ravnu cestu, uvrijedila se tačno onako kako se on malo ranije uvrijedio. Zaustavili su se ispod drveta. Žuti bicikl između njih izgledao je kao pogrešno kupljen komad zajedničkog namještaja.

Branko je rekao da možda nisu ljudi za putovanja zajedno. Nataša ga je pogledala, zadihana i crvena u licu. 'Možda nismo ljudi za ovaj bicikl', odgovorila je. Ta manja presuda oboma je lakše pala. Sjeli su u travu i pojeli sendviče koji su u ruksaku postali potpuno ravni. Ispričala mu je kako godinama sve organizuje sama. On je priznao da mu je neugodno sjediti pozadi i ne vidjeti šta dolazi.

Nisu otkrili čudesan ritam. Dogovorili su samo da prije skretanja govore kuda idu i da onaj pozadi prestane popravljati sve odjednom. Nekoliko puta su stali. Jednom su gurali. Pred povratak uspjeli su preći dug, miran

dio staze bez ijedne upute. Nataša je osjetila vjetar na licu i prvi put tog dana primijetila miris pokošene trave.

Vratili su tandem kasnije nego što su obećali. Na pitanje jesu li uživali oboje su počeli odgovarati, pa se zaustavili. Nataša je rekla da će sljedeći put uzeti dva bicikla. Branko je platio dodatno vrijeme i pitao kad je sljedeći put. Na povratku su se držali za ruke, dovoljno sporo da ih je prestigla starija žena s punom kesom paradajza.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Prvi red za lošu šalu

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/prvi-red-za-losu-salu/

Moja najbolja šala završila je zvukom kašlja. Ne onog nervoznog koji se slučajno desi, nego dugog, odlučnog kašlja čovjeka koji je imao važnija posla s vlastitim grlom. Stajala sam pod ljubičastim svjetlom i čekala da se publika nasmije priči o autobuskoj karti. Niko nije. U prvom redu sjedio je Filip, čovjek s kojim sam izlazila šest sedmica. On se nasmiješio. To me u tom trenutku naljutilo više nego tuđa ravnodušnost.

Sa četrdeset dvije prijavila sam se na večer otvorenog mikrofona. Vozila sam gradski autobus i godinama prijateljima prepričavala putničke razgovore. Oni su govorili da moram na pozornicu. Sada sam željela da se svi ti prijatelji pojave i vrate mi pet minuta života. Filip nije dao nijedan takav savjet. Samo je kupio kartu kad sam ga pozvala.

Poslije nastupa rekla sam da ne želim razgovarati o tome. Izdržala sam do prvog semafora. Onda sam pitala jesam li bila grozna. Filip je odgovorio da je početak bio dobar, ali da je izgubio nit kod priče o karti. Pitala sam ga zašto se onda smiješio. 'Zato što sam te volio gledati tamo', rekao je. Riječ volio pojavila se između nas ranije nego što smo planirali, u rečenici koja nije nudila nikakvu nagradu za moj nastup.

Htjela sam se uvrijediti. Bilo bi jednostavnije posvađati se s njim nego priznati da moj glas u autobusu i moj glas pred publikom nisu ista stvar. Umjesto toga kupili smo pomfrit. Filip je pitao želim li da ubuduće sjedi dalje. Rekla sam da ne znam. Onda sam pojela njegov posljednji komad prije nego što je stigao uzeti ga. To sam već znala popraviti. Izvinila sam se i kupila novu porciju.

Narednih sedmica skratila sam tekst. Neke šale bacila sam potpuno. Filip ih nije uređivao i nije postao moj trener. Ponekad bih mu ispričala nešto iz smjene, a on bi se nasmijao bez razmišljanja. Naučila sam razlikovati taj smijeh od osmijeha kojim mi je one večeri pomagao da ne budem

sasvim sama.

Na drugi nastup došao je kasno jer mu je pukla cijev u stanu. Sjeo je pozadi, mokrih nogavica. Priča o karti ovoga puta prošla je bolje. Poslije sam ga zagrlila tako jako da je rekao kako nije on nasmijao publiku. Znam, odgovorila sam. Poljubila sam ga prije nego što sam ga pitala šta je tačno puklo.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Raskrsnica za žabe

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/raskrsnica-za-zabe/

Žaba je sjedila na Zoranovoj cipeli kao da je za to mjesto imala kartu. Sanela ju je osvijetlila lampom, čučnula i nježno premjestila u plastičnu kantu. Bila je to njena prva noć u maloj volonterskoj grupi koja je tokom proljetnih kiša prenosila žabe s jedne strane lokalne ceste na drugu. Zoran je dolazio već godinama. Imao je kabanicu kojoj je nedostajalo dugme i naviku da svakom spašenom putniku poželi sretan put.

Saneli je u početku smetalo što se toliko šali. Organizator je objasnio gdje smiju stajati i kad moraju sačekati, a ona je željela biti sigurna da sve rade tačno. Poslije razvoda tek je ponovo počela izlaziti među ljude bez prijateljice koja bi je predstavljala. Nije htjela da njena prva samostalna odluka izgleda kao besmisleno stajanje na kiši. Zoran je, sasvim nepravedno, postao predstavnik svega što nije mogla unaprijed rasporediti.

Onda je vidjela kako provjerava praznu kantu prije nego što je spusti, da nijedna mala životinja ne ostane ispod ruba. Prestao je govoriti čim bi se čuo automobil. Kad je drugom volonteru počela kliziti baterijska lampa, bez šale mu je dao svoju rezervnu. Sanela je shvatila da njegova neozbiljnost ima sasvim pouzdan raspored. Samo ga nije nosio napisanog na licu.

Pred ponoć ostali su u paru uz kratki komad ceste. Razgovarali su između prolazaka vozila. Ona je rekla da predaje računovodstvo odraslima. On je popravljao automate za kafu i većinu dana provodio slušajući ljude koji tvrde da su ubacili više novca nego što jesu. Pitala ga je vjeruje li im. 'Nekima', rekao je. 'Žabe uglavnom ne lažu.' Ovoga puta nasmijala se prije nego što je stigla odlučiti je li šala dobra.

Kad je akcija završila, Zoran ju je pitao hoće li na doručak. Bilo je daleko prerano za doručak, a prekasno za večeru. Sanela je rekla da ujutro radi.

On je klimnuo i počeo slagati kante. Tek dok je skidala mokre rukavice shvatila je da možda nije govorio o tom jutru. Vratila se i pitala za subotu. U žurbi je predložila sedam sati. Zoran je pogledao u nebo, pa u nju. Rekao je da za ljude koji ne prelaze cestu skakućući može i devet.

U subotu ga je jedva prepoznala bez kabanice. Sjedio je u pekari, ozbiljno proučavajući izbor peciva. Sanela je zakasnila četiri minute i nije se izvinjavala cijelim objašnjenjem. Pokazala je mokru mrlju na rukavu. Opet je padala kiša. Zoran je pomjerio svoju šolju i napravio joj mjesto.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Večera u mom cjenovniku

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/vecera-u-mom-cjenovniku/

Ognjen je gledao jelovnik toliko dugo da je Maja pomislila kako bira vino. Zapravo je računao može li naručiti predjelo i još uvijek kupiti nove radne cipele. Restoran je izabrala ona, kao i prethodna dva puta. Imala je svoju malu firmu i naviku da za ugodno veče plati bez mnogo razmišljanja. On je radio u skladištu, znao tačno kad stiže plata i još tačnije šta mora čekati sljedeću.

Kad je račun došao, Maja ga je uzela. Ognjen je posegnuo istovremeno i prevrnuo čašu. Crno vino se raširilo preko bijelog stolnjaka. Konobar je donio salvetu, Maja rekla da će ona platiti, a Ognjen čuo vlastiti glas kako govori da nije ničiji projekat. Nije to namjeravao reći. Vidio je po njenom licu da je pogrešna rečenica ipak već stigla na pravo mjesto.

Izašli su odvojeno iz restorana, pa stali pod istu nadstrešnicu jer je padala kiša. Maja je pitala kada ga je tretirala kao projekat. Ognjen je morao priznati da nije. Ali tri večere koje je on nazivao posebnim troškom za nju su bile obična sedmica. Pristajao je da ne ispadne škrt, a zatim se ljutio na nju što nije pogodila broj koji joj nikada nije rekao.

Pokazao joj je na telefonu koliko mjesečno može potrošiti na izlaske. Nije tražila da vidi njegovu platu. Samo je rekla da joj je žao što se pored nje osjećao kao da polaže ispit. Onda je dodala da neće svaku svoju ponudu plaćanja povlačiti iz straha da će ga uvrijediti. Ako želi nekoga pozvati, želi moći i častiti. Ognjen je gledao kako kiša udara po ivici trotoara. To je zvučalo razumnije kad nije dolazilo zajedno s računom.

Sljedeći put birao je on. Kupili su pite i sjeli u park, a Maja je donijela skupe jagode jer ih je vidjela i poželjela. Ognjen je skoro pitao koliko su koštale, pa umjesto toga pojeo jednu. Nije svaka razlika morala postati pregovor. Kasnije su se opet posvađali, ovaj put oko vikenda koji je ona mogla priuštiti, a on nije.

Nisu pronašli jednu formulu. Imali su jeftinija mjesta, povremene pozive na njen račun i nekoliko planova koje su odložili. Kad je konačno kupio radne cipele, Maja ih je pohvalila. On joj je pokazao đon kao da predstavlja novi automobil. Veče su završili jedući ostatke iz njegovog frižidera, dovoljno opušteni da priznaju da je sir već izgubio svaku nadu.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Zelena koju smo prešutjeli

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/zelena-koju-smo-presutjeli/

Kad je moler pitao koju boju žele, Jasna je rekla istu kao prije. Muž je iza njenih leđa napravio grimasu. Vidjela ga je u ogledalu, onom koje su trebali skinuti prije početka rada. 'Ti ne voliš ovu boju?' upitala je. Vlatko je pogledao zidove kao čovjek kojeg upravo traže da prepozna osumnjičenog. Rekao je da je bež oduvijek smatrao tužnom. Jasna je otvorila usta. Dvadeset godina mislila je da je to njegova omiljena boja.

Moler je otišao po zaštitnu foliju, ostavivši ih među pomjerenim foteljama. Prvi put su krečili dok je Jasna bila trudna. Vlatko je tada rekao da je bež siguran izbor. Ona je čula da mu se sviđa. On je vidio da klima glavom i zaključio da je pronašao ono što ona želi. Svako naredno krečenje bilo je potvrda odluke koju niko nije donio s naročitim veseljem.

Sada su sjedili na podu s katalogom. Jasna je htjela zelenu, ne onu blagu koju trgovci nazivaju kaduljom, nego onu zbog koje se Vlatko nagnuo bliže da provjeri broj. On je želio tamnoplavu. Imali su dovoljno vremena da se posvađaju, jer je moler nazvao da mu je pukla guma. Umjesto svađe počeli su nabrajati šta su još radili navodno zbog onog drugog. Vlatko nije volio nedjeljni grah. Jasna nije voljela šetati nakon večere. Oboje su išli u isti hotel na moru jer su mislili da se drugi plaši promjene.

Do popodneva su se osjećali kao bračni prevaranti. Onda su našli stvari oko kojih nije bilo zabune. Oboje su voljeli otvoren prozor dok pada kiša, stari radio u kuhinji i činjenicu da im se prijatelji ne najavljuju sedam dana ranije. Nisu morali preispitati baš svaku godinu. Jasna je označila zelenu, a Vlatko donio plavi jastuk da vide kako će stajati zajedno.

Kad je zid bio gotov, nijedno nije odmah progovorilo. Boja je bila mnogo odlučnija nego u katalogu. Moler ih je pustio da je gledaju i otišao oprati valjak. Vlatko je rekao da mu se čini kao da su ušli u unutrašnjost paprike. Jasna se nasmijala toliko glasno da se moler vratio na vrata.

Nisu prekrečili. Kupili su još jedan plavi jastuk i počeli subotom praviti palačinke, jer su oboje to predložili bez prethodnog dogovora. Za večernju šetnju Vlatko je izlazio sam. Jasna bi mu mahnula iz njihove zelene sobe, pa se vratila knjizi koju više nije morala ostavljati na najzanimljivijoj stranici.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Dan koji nije pripadao nama

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/dan-koji-nije-pripadao-nama/

Vedran je rezervisao stol za subotu ne pogledavši kalendar na Sabininom frižideru. Kad joj je rekao, ona je odmah odmahnula glavom. Tog dana nije mogla. Pored datuma nije pisalo ništa, samo mali krug nacrtan plavom olovkom. Pet godina ranije tada joj je umro suprug. Vedran je to znao, ali je datum držao negdje daleko, među podacima za koje misliš da neće ući u vaš obični vikend.

Ponudio je da pođe s njom. Rekla je da ide sama. Ponudio je da je odveze, da je poslije sačeka, da pripremi ručak. Svaka njegova ponuda bila je ljubazna, a iza svake raslo je isto pitanje: zašto ona tog dana ne želi njega? Sabina je gledala u masline koje je upravo presipala u zdjelu. 'Zato što ne želim nikome objašnjavati kako mi je', rekla je.

Te noći Vedran je ležao budan u svom stanu. Znao je da se takva ljubomora ne izgovara lijepo. Ipak je zamišljao čovjeka kojeg nikada nije sreo kao savršenog suparnika, pošteđenog svake buduće svađe i loše navike. Sabina mu je nekad pričala kako je pokojni muž ostavljao mokre peškire na krevetu. Tu običnu manu sada je zaboravljao. U glavi mu je ostao samo njen način da izgovori njegovo ime.

U petak joj je sve rekao, nespretno i bez opravdanja. Sabina nije pokušala dokazati da ga voli više. Rekla je da joj bivši život ponekad nedostaje, uključujući svađe i mokre peškire. Voljela je Vedrana, ali nije mogla obećati da će prestati nedostajati ono što je izgubila. On je sjedio pored stola i polako odlijepio etiketu s boce vode. Ostao je na večeri. Nisu došli do rečenice koja bi sve smirila.

U subotu joj nije slao poruke da provjeri treba li nešto. Popravio je policu u svom stanu, pogledao utakmicu i nekoliko puta podigao telefon. Predveče mu se javila sama. Pitala je zna li gdje se još mogu kupiti svježe kifle. Znala je, naravno, i ona. Rekao joj je da prodavnica na uglu radi do

devet.

Došla je s kesom toplih kifli i umornim licem. Nije ispričala gdje je sve bila. Vedran je izvadio tanjire, a ona je našla džem. Stol koji je rezervisao ostao je za sljedeću sedmicu. Dok su jeli nad kuhinjskim sudoperom, Sabina mu je naslonila čelo na rame i ostala tako dovoljno dugo da se kifla u njenoj ruci ohladi.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Večera koju nisam skuhala

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/vecera-koju-nisam-skuhala/

Čim sam rekla da Haris dolazi na večeru, kolegice su počele predlagati jela. Patka. Riba u soli. Nešto s karameliziranim kruškama. Radila sam u restoranskoj kuhinji deset sati tog dana i jedina moja zamisao uključivala je sjedenje. Ipak sam kupila skupe gljive, jer mi se činilo da žena koja za život kuha nema pravo pozvati muškarca na nešto obično.

Haris je došao s vinom i praznim stomakom. To drugo je naglasio uz osmijeh. Cijeli dan, rekao je, štedi mjesto za moju čuvenu večeru. Nismo se još dovoljno poznavali da bih mu mogla reći koliko me ta rečenica umorila. Između nas su bila četiri dobra sastanka, jedan nespretan poljubac i mnoštvo poruka koje nisu imale nikakve veze s hranom.

U kuhinji sam otvorila vrećicu s gljivama i shvatila da ih mrzim. Samo te večeri, samo te gljive. Haris je stajao na vratima i pitao može li gledati kako radim. Rekla sam da nisam počela raditi, pa čula vlastiti glas, oštar kao nož koji još nisam uzela. On se povukao u dnevnu sobu. Ostala sam naslonjena na frižider, ljuta i na njega i na sebe zbog večere koju niko izričito nije tražio.

Odnijela sam mu vrećicu. 'Ovo ću sutra skuhati', rekla sam. 'Večeras bih naručila pitu.' Začudio se, pa upitao je li me nečim uvrijedio. Sjela sam i objasnila da želim saznati kako je proveo dan bez računanja minuta do okretanja mesa. Priznao je da se hvalio prijatelju kako ide na najbolju večeru u gradu. Nije mu palo na pamet da i ta pohvala može zvučati kao rezervacija stola.

Pita je kasnila. Jeli smo masline iz tegle i raspravljali može li se njegova neuspjela frizura popraviti kapom. Kad je dostavljač zazvonio, bila sam već bosa, a Haris je znao za svađu s mojom sestrom. Poslije je oprao tanjire bez predstave o tome kako pomaže velikoj kuharici. Pitao je hoću li opet izaći s njim u subotu.

Gljive sam sutradan odnijela majci. Harisu sam sedmicu kasnije napravila jaja za doručak, prepekla ih dok smo razgovarali i pojela svoj dio bez izvinjavanja. On je rekao da voli hrskave rubove. Pogledala sam ga dovoljno strogo da se predomisli. 'Dobro', dodao je, 'ove rubove je malo teško voljeti.' Ostao je do podne.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Poruka pročitana naglas

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/poruka-procitana-naglas/

Emina je uvijek slala glasovne poruke. Kratke, obično dok čeka autobus: stižem za deset minuta, kupi hljeb, danas mi se jede nešto ljuto. Mirza ih je puštao dvaput jer mu se sviđao njen glas. Upoznali su se na rođendanu zajedničke prijateljice, oboje nedavno prešli pedesetu. Poslije tri mjeseca znao je kako pije kafu i zašto ne voli nedjeljne pijace. Nije znao da čitanje dužeg jelovnika za nju predstavlja ozbiljan napor.

Jednom mu je napisala poruku. Mobilni joj nije dopuštao snimanje zvuka, pa je polako otkucala gdje da je sačeka. Pogriješila je nekoliko riječi. Mirza je u odgovoru ponovio jednu grešku uz nasmijano lice. Emina je obrisala njihovu prepisku prije nego što je autobus stigao. Kad ju je pozvao, rekla je da joj nije do izlaska.

Tri dana kasnije našli su se pred pekarom. Nije mu dala da počne s kafom i vremenskom prognozom. Rekla je da je školu davno prekinula, da je godinama prepoznavala ono što joj treba i skrivala ostalo. Sada ide na nastavu za odrasle. Čita sporo. Njegova šala vratila ju je među djecu koja su lupala olovkama dok je ona zapinjala pred tablom.

Mirza se izvinio. Onda je, želeći popraviti stvar, ponudio da joj svako veče donosi tekstove za vježbu. Emina ga je pustila da dovrši plan. 'Imam nastavnicu', rekla je. 'S tobom sam htjela izlaziti.' Gledao ju je nekoliko trenutaka, a zatim sklonio ruke s ograde koju je dotad grčevito držao. Pitao je želi li prošetati do rijeke. Nije ponudio da joj usput pročita bilo šta.

Nastavili su se viđati, opreznije nego prije. Kad bi tražila pomoć, pružio bi je. Kad bi se zadržala pred natpisom, prestao je nagađati treba li uskočiti. Ponekad bi pogriješio, a ona bi se naljutila. Jednog četvrtka donijela mu je kratku priču koju je na času pročitala do kraja. Ispričala mu je završetak prije početka i pokvarila iznenađenje, pa su se smijali sasvim

drugoj stvari.

Za njegov rođendan napisala je čestitku od četiri rečenice. Čitala ih je naglas dok je on sjedio na kuhinjskoj stolici, obučen za večeru. Na trećoj je zastala, prepoznala vlastitu grešku i ispravila je olovkom. Mirza je čekao. Četvrta rečenica bila je ona zbog koje joj se ruka najviše tresla, a nijedna riječ u njoj nije bila teška.

LJUBAVNE PRIČE · 2 MIN ČITANJA

Jastuk u susjednoj sobi

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/jastuk-u-susjednoj-sobi/

Prve noći u iznajmljenoj kući Selma je brojala drvene letvice na plafonu. Zatim je brojala koliko puta Enver povuče pokrivač za sobom. Poslije ponoći odustala je od aritmetike, uzela jastuk i otišla u sobicu u kojoj su godinama spavala njihova djeca. Djeca su sada ljetovala sa svojim prijateljima. Krevet uz prozor bio je slobodan, hladan i čudesno miran.

Probudila se u devet, odmorna kao da je dobila novu glavu. Enver je sjedio ispred kuće uz dvije odavno hladne kafe. Na pitanje zašto je nije probudio odgovorio je da nije znao smije li ući. Selma se nasmijala, a onda vidjela da se on ne šali. Jastuk u drugoj sobi za njega je bio gotovo spakovan kofer.

Trideset godina spavali su zajedno. Njihov krevet preživio je dječije temperature, uske podstanarske sobe, Selmine noćne smjene i Enverove povratke s puta. Odvojiti ga sada, kad su konačno ostali sami, djelovalo mu je kao pogrešan početak ostatka života. To joj je rekao na plaži, toliko tiho da se morala nagnuti preko torbe. Ona je uzdahnula. Voljela je tog čovjeka, ali zbog njegove strepnje nije mogla još jednu noć provesti loveći kraj čaršafa.

Predložila je da zamijene strane. On je predložio drugi pokrivač. Te noći su imali četiri jastuka, dva čaršafa i čitav mali granični spor između sebe. U tri sata oboje su sjedili budni. Selma je prva prasnula u smijeh. Enver ju je pratio, nerado, pa sasvim. Nosio joj je jastuk do susjedne sobe kao ceremonijalnu zastavu.

Ostatak odmora doručkovali su kasnije nego što je on volio, a na jutarnje kupanje odlazio je sam. Selma mu se pridruživala poslije, donoseći breskve. Uveče bi ostali u istom krevetu razgovarati dok se jednom ne prispava. Odlazak preko hodnika postao je toliko običan da je jednom ponijela i njegovu knjigu, pa se morao vratiti po nju.

Pred povratak kući Enver je pitao hoće li preseliti i tamo. Selma nije znala. Njihova slobodna soba još je bila puna kutija, zimskih jakni i sobnog bicikla koji niko nije vozio. Rekla je da prvo moraju pomjeriti bicikl. On je dugo gledao u more, a onda pitao može li njegovo mjesto zauzeti mala fotelja. Volio bi dolaziti na čitanje prije spavanja.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Voz koji je prolazio kroz dnevnu sobu

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/voz-koji-je-prolazio-kroz-dnevnu-sobu/

Ilma je znala da Damir skuplja modele vozova. Nije znala da željeznička pruga prelazi preko stola za ručavanje, prolazi između dvije fotelje i završava na stanici iznad ladice u koju joj je ponudio da stavi stvari. Imala je četrdeset sedam godina i dovoljno vlastitih neobičnih navika da ne želi ismijavati tuđe. Ipak, kada je prve subote pokušala doručkovati na uglu stola, morala je pomjeriti tanjir svaki put kada bi kroz plastični pejzaž prošla lokomotiva s tri vagona.

Damir je o svom hobiju govorio s radošću koju je Ilma voljela kod njega. Poslije razvoda počeo je praviti makete i izgradio cijeli mali grad u kojem se zna kada voz dolazi. Njegovi prijatelji zvali su ga velikim djetetom. Ilma to nije htjela ponoviti. Umjesto toga pitala je gdje bi mogao stajati njen laptop ako ponekad dođe raditi kod njega. Pokazao je policu, pa tek tada primijetio da na njoj nema prostora ni za šolju, a kamoli za nečiji radni dan.

Uvečer je predložio da provedu više vremena kod nje. To je izgledalo jednostavno, ali Ilma nije željela postati jedina osoba koja svoj dom prilagođava njihovoj vezi. Rekla mu je da joj se vozovi sviđaju, a da ipak želi stolicu s koje ne mora ustati kad on otvara tunel. Damir je zašutio. Očekivao je zahtjev da sve skloni, pa se unaprijed pripremao braniti. Nije znao šta da radi s pitanjem koje ne napada njegov hobi, nego samo traži mjesto za drugu osobu.

Sljedeće sedmice pozvao ju je da pomogne odabrati manji raspored. Ilma nije htjela voditi rekonstrukciju grada. Sjedila je na podu, dodavala kutije i slušala priče o stanicama koje je napravio prema sjećanju na putovanja. Jedan dio pruge mogao se preklopiti, drugi premjestiti u radnu sobu. Nije sve stalo. Damir je neke modele spremio, iznenađen što mu manje izloženih stvari omogućava da ostale zaista vidi. Ilma je donijela lampu koja joj treba za čitanje, prvu stvar u stanu koju nije trebalo zaobići da

voz prođe.

Za mjesec dana pozvali su prijatelje na večeru. Na stolu su stajali tanjiri, a željeznica je mirovala uz zid. Jedan gost se našalio da je Damir napokon pripitomljen. Ilma je otvorila usta, ali Damir ga je preduhitrio. Rekao je da je samo proširio stanicu. Kasnije, kada su ostali sami, pustio je mali voz dok je ona čitala pod svojom lampom. Podigla je pogled kad je zazviždao. Nije trebala skloniti knjigu, tanjir ni sebe. Samo mu je mahnula i nastavila do kraja stranice.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Jabuka koju nismo morali podijeliti

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/jabuka-koju-nismo-morali-podijeliti/

Vedad je uvijek uzimao zalogaj s Nelinog tanjira. Radio je to veselo, ponudivši joj zatim svoj, uvjeren da takva razmjena dokazuje bliskost. Nela bi se nasmiješila i pomjerila viljušku. Nakon tri mjeseca viđanja znao je da voli kiselo, da ne naručuje desert i da uvijek ostavi najbolji dio za kraj. Nije primijetio da upravo taj dio najčešće uzme kada pruži ruku preko stola, govoreći kako samo želi probati jer na njenom tanjiru izgleda mnogo bolje.

Jedne subote napravila je ručak i na stol stavila dvije male pite. Vedad je odrezao komad njene prije nego što je sjela. Nela je naglo rekla da prestane. Ton je bio oštriji od događaja i oboje su zašutjeli. On se povukao, posramljen kao dijete uhvaćeno u krađi. Ona je odmah htjela popraviti stvar ponudom cijelog tanjira, a zatim shvatila da bi time opet uradila upravo ono zbog čega se ljuti na sebe.

Objasnila je da joj dijeljenje nije uvijek bilo nježna riječ. Odrasla je u kući u kojoj je starija sestra trebala dati mlađima sve što traže, čak i kad niko nije bio gladan. Naučila je skrivati omiljenu hranu i jesti brzo. Sada sebi polako dopušta da nešto odabere samo za sebe. Vedad je slušao bez priče da je i njemu djetinjstvo bilo teško. Rekao je da se u njegovoj porodici ljubav pokazivala upravo nuđenjem zalogaja, pa je mislio da čini isto što ona očekuje.

Nisu proveli ostatak ručka analizirajući svaku kašiku. Dogovorili su jednostavno pitanje prije uzimanja. Ponekad je odgovor bio da, ponekad ne, i Vedad je učio da drugo ne znači manje naklonosti. Nela je također počela pitati njega umjesto da unaprijed pretpostavlja kako mu je sve svejedno. Jednom joj je rekao da želi pojesti posljednji kolač sam. Donijela mu je tanjir i otišla otvoriti prozor, iznenađena koliko malo drame jedan jasan odgovor zapravo traži.

Na jesenjem izletu kupili su dvije jabuke na usputnom štandu. Vedadova je bila kisela, Nelina slatka. Pitao je želi li zamijeniti polovinu. Nela je razmislila, pa rekla da danas želi svoju cijelu. Slegnuo je ramenima i zagrizao, nasmijavši se vlastitom izrazu. Kasnije su dijelili šal dok su sjedili kraj vode jer je naglo zahladilo. Nela mu se primakla sasvim prirodno. Nije morala dati svaki zalogaj da bi pokazala kako mu rado ostavlja mjesto uz sebe.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Pauza za žuti kišobran

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/pauza-za-zuti-kisobran/

Svaki put kada bi Hana vidjela lijep prizor, Dina bi već gledala kroz objektiv. Zabavljale su se gotovo godinu dana i putovale prvi put bez drugih prijatelja. Dina je bila fotografkinja, Hana radila u izdavaštvu i voljela slike koje joj šalje. Nije joj, međutim, bilo lako živjeti u njima. Pred starim mostom čekala je tri puta da prođu ljudi, jednom da se oblaci pomjere i još jednom da popravi šal koji je vjetar stavio na sasvim pogrešno mjesto.

Na kraju je kupila žuti kišobran i otvorila ga iako nije padala kiša. Dina je spustila fotoaparat, zbunjena što joj je kadar nestao. Hana je rekla da joj treba pauza od lijepog izgledanja. Nije govorila ljutito, ali Dina je ipak čula kritiku jedinog načina na koji zna pažljivo posmatrati. Posvađale su se pred prodavnicom magneta, obje pomalo posramljene što razgovor o bliskosti vode uz natpis o posebnoj ponudi tri komada za cijenu dva.

U kafiću je Dina priznala da stalno fotografiše i iz straha da će zaboraviti. Posao ju je naučio da propušten kadar više nikada ne dobiješ. Hana je odgovorila da propušteno zajedničko poslijepodne također ne može ponoviti, iako imaju stotinu fotografija njegovog početka. Nije tražila da Dina ostavi profesiju izvan njihovog života. Željela je znati kada su na odmoru, a kada prati osobu koja upravo radi i treba njeno strpljenje kao dio opreme.

Dogovorile su jedno popodne bez fotografisanja ljudi i jedno jutro u kojem će Dina sama izaći sa aparatom. Žuti kišobran postao je znak da Hana ne želi biti u kadru, bez potrebe da svaki put vodi novi razgovor. Nije ga otvarala da kazni Dinu. Otvarala ga je kada želi pojesti sladoled prije nego što se istopi ili samo stajati pogrbljeno jer je bole noge. Dina je počela pitati prije nego što joj pomjeri ruku, a ponekad bi i sama spustila aparat bez podsjetnika.

Posljednjeg dana padala je prava kiša. Stajale su zajedno ispod kišobrana, smijući se jer je bio premalen za dvije osobe koje ne žele stajati dovoljno blizu mokrom zidu. Fotoaparat je ostao u torbi. Kod kuće je Dina razvila nekoliko fotografija praznih ulica i jednu žutog kišobrana naslonjenog uz stolicu, snimljenu uz Hanino dopuštenje. Hana ju je stavila na policu. Kad bi je neko pitao gdje je na slici, rekla bi da stoji malo izvan kadra, upravo tamo gdje je te večeri htjela biti.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Zavjesa kroz koju je ušlo jutro

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/zavjesa-kroz-koju-je-uslo-jutro/

Prve sedmice nakon preseljenja Vera je svoje kutije držala zatvorene da ne napravi nered. Ognjen joj je oslobodio pola ormara, dvije ladice i policu u kupatilu. Bio je pažljiv, donosio joj čaj i pitao je li joj udobno. Ipak, kada je pokušala pomjeriti fotelju bliže prozoru, rekao je da tu stoji već trideset godina. U stanu je živio s pokojnom suprugom, a svaki predmet kao da je imao pravo na mjesto stečeno mnogo prije Verinog dolaska.

Vera nije tražila da skloni fotografije. I sama je imala dugu prošlost, iako je njen brak završio razvodom. Željela je samo postaviti mali sto za šivanje kraj svjetla. Ognjen je predložio hodnik, pa dio spavaće sobe u kojem je utičnica bila predaleko. Govorio je nježno, uvjeren da traži rješenje. Vera je treće večeri ponovo zatvorila kutiju s mašinom i rekla da će je možda ostaviti kod sestre dok ne vidi gdje pripada.

"Mašina ili ti?" pitao je. Vera ga je pogledala jer je prvi put postavio pravo pitanje. Rekla je da ne želi postati gošća koju se dobro služi, ali koja ne ostavlja trag. Ognjen je priznao da mu svako pomjeranje izgleda kao odluka da je nešto ranije bilo manje vrijedno. Godinama nakon smrti supruge nije shvatao koliko je stan pretvorio u raspored koji ga čuva od promjene. Vera ga nije uvjeravala da će promjena prestati boljeti čim se zaljubi dovoljno snažno.

Sljedećeg jutra pomjerili su fotelju zajedno. Ispod nje pronašli su novčić, dvije ukosnice i stari račun za zavjese. Ognjen je račun stavio na sto i dugo ga gledao. Vera je nastavila čistiti, ne požurujući ga da izabere šta će sa uspomenom. Poslije joj je pomogao unijeti mašinu. Odabrali su novu zavjesu jer je stara zaklanjala previše svjetla, a jednu njenu traku sačuvali u kutiji s porodičnim fotografijama, tamo gdje više nije morala obavljati posao zida.

U nedjelju je Vera šila dok je Ognjen čitao u premještenoj fotelji. Pitala je smeta li mu zvuk mašine. Rekao je da malo smeta i otišao po slušalice, što ju je nasmijalo više od bilo kakvog velikog uvjeravanja da je sve savršeno. Na ručak je došla njegova odrasla kćerka i pohvalila svjetlo. Ognjen je pokazao prozor i rekao da su ga njih dvoje konačno pustili u sobu. Vera je makaze vratila u vlastitu ladicu, prvu koju nije dobila praznu nego sama izabrala gdje će stajati.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Nedjelja sa tri porcije

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/nedjelja-sa-tri-porcije/

Petar je za nedjeljni ručak kupio namirnica za osam ljudi, iako su dolazile samo njegova kćerka i žena s kojom se viđao. Kćerka Iva imala je dvadeset šest godina i vlastiti stan. Biljana je imala četrdeset devet i nije voljela kada je neko zove budućim članom porodice prije nego što pita želi li još kafe. Petar je vjerovao da će dobra hrana svima objasniti ono što on nije znao izgovoriti bez pretjeranog značaja.

Iva je stigla prva i zatekla ga kako treći put provjerava krompir. Pitala je treba li pomoć, a on joj je dao posao postavljanja stola, uz nepotrebnu napomenu da Biljana lijepo slaže salvete. "Onda ih može složiti kad dođe", odgovorila je Iva, ne naročito ozbiljno. Petar je odmah čuo otpor. Počeo je objašnjavati kako niko neće zamijeniti njenu majku, iako to niko nije ni predložio. Iva je spustila viljuške i rekla da je došla upoznati osobu, ne braniti granicu koju on upravo crta preko stola.

Biljana je donijela pitu iz pekare i priznala da je nije napravila. Petar je nervozno rekao da ona odlično kuha, kao da treba popraviti njen ugled. "Ponekad", odgovorila je. "Danas sam htjela čitati do polaska." Iva se nasmijala i pitala koju knjigu. Dok su razgovarale, Petar je zaboravio hljeb u rerni. Dim ih je sve odveo u kuhinju, gdje se konačno dogodilo nešto što nije bilo dio njegove pažljivo zamišljene topline.

Ručak je bio dobar i preobilan. Iva i Biljana nisu odmah postale bliske, ali su uspjele razgovarati bez njega kao prevodioca. Nakon kćerkinog odlaska, Biljana je rekla da joj se dopala, a da je njoj s njim bilo neobično teško. Osjećala se kao kandidatkinja na razgovoru za mjesto koje nije tražila. Petar je priznao da se plašio da će svaka nespretnost značiti kako veza nema budućnost. Biljana mu je uzela tanjir iz ruke i zamolila ga da sjedne prije nego što ponovo pokuša pospremiti razgovor.

Sljedeći put izašli su samo njih dvoje. Petar nije prepričavao Ivino mišljenje kao ocjenu. Pričali su o svom vikendu i dogovorili kratko putovanje. Iva mu je poslala poruku da joj je ostala posuda s krompirom i da je može vratiti naredne sedmice. Pokazao je poruku Biljani. "Vidiš", rekla je, "ručak je ipak imao nastavak." Nasmijao se i spremio telefon. Na stolu su bile samo dvije čaše, upravo onoliko koliko mu je te večeri trebalo da bude sretan.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Dva mjesta ispod iste tende

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/dva-mjesta-ispod-iste-tende/

Elvira je prodavala cvijeće, a Željko domaće sireve, na dva susjedna mjesta ispod tende koja je propuštala kišu tačno po sredini. Svako je tvrdio da voda više pada na njegovu stranu. Ujutro bi jedno drugom čuvali tezgu dok odu po kafu, popodne se prepirali čiji su kupci ostavili više praznih kesa. Poznavali su se devet godina. Oboje razvedeni, oboje uvjereni da takvo podudaranje samo po sebi ne znači ništa što treba izgovoriti naglas pred komšilukom.

Pijaca je krenula u obnovu i ponudila im različita privremena mjesta. Željko je dobio natkriveni prostor blizu autobuske stanice, Elvira rub parkirališta. Ponudio je da zamijene mjesta jer je njenom cvijeću kiša više smetala. Odbila je, ljuta što joj se u očima odmah pojavila zahvalnost koja liči na tugu. "Ne trebaš mi pokloniti posao", rekla je. On je odgovorio da ne poklanja ništa, samo pokušava pomoći. Do kraja dana razgovarali su isključivo s kupcima.

Prvog jutra na novim mjestima Elvira je kupila dvije kafe iz navike. Drugu je držala dok se nije ohladila. Željko joj je u podne poslao fotografiju svoje suhe tende, uz poruku da je njegova stara optužba protiv njene polovine očito bila nepravedna. Nasmijala se usred slaganja buketa. Napisala je da kod nje ima toliko mjesta da nema kome smetati. On je odgovorio da mu nedostaje upravo osoba koja mu smeta, pa je dugo gledao poslanu poruku koju više nije mogao učiniti poslovnom.

Našli su se poslije zatvaranja u kafiću u kojem nijedno nikada nije sjedilo bez vrećice robe uz noge. Sada su došli praznih ruku. Elvira je rekla da ne želi vezu zato što oboje teško podnose promjenu. Željko je odgovorio da ona njegovu potrebu za kafom već devet godina uporno precjenjuje. Nije je želio samo ujutro ispod tende. Želio je znati kakva je nedjeljom kada ne broji sitni novac i ne uklanja uvele listove prije nego što ih drugi primijete.

Prve nedjelje šetali su izvan grada. Elvira nije ponijela cvijeće, Željko nije pričao o siru sve dok nije ogladnio. Poslije su se smijali što su uspjeli izdržati gotovo dva sata bez posla. Kada se pijaca ponovo otvorila, tražili su mjesta koja im poslovno odgovaraju, ne nužno susjedna. Kafu su i dalje pili zajedno kad mogu. Jednog kišnog jutra Željko je stao pod njenu novu tendu. "Ova tvoja više ne curi", rekao je. Elvira mu je pomjerila stolicu i odgovorila da ipak može ostati.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Doručak poslije zadnjeg plesa

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/dorucak-poslije-zadnjeg-plesa/

Hotel se zatvarao zbog dugog preuređenja, pa su zaposlenima posljednje večeri dozvolili proslavu u velikoj sali. Rada je radila na recepciji, a Bojan povremeno održavao računare. Poznavali su se po kratkim razgovorima ispred ormara s mrežnom opremom. Te večeri prvi put je vidjela da umije plesati, a on da ona pjeva mnogo glasnije nego što govori gostima. Oboje su bili slobodni i dovoljno odrasli da ne povjeruju odmah kako dobra pjesma mora značiti veliku sudbinu.

Ipak su ostali zajedno do kraja. Kada je muzika utihnula, Bojan ju je pitao želi li doručak. Bilo je skoro šest ujutro. Rada je skinula cipele s visokom petom i obula patike koje je čuvala na poslu. Izašli su kroz službeni ulaz noseći vrećicu peciva koju im je kuhar spakovao. Grad je tek počinjao raditi. Sjeli su na autobusku stanicu jer pekara preko puta još nije otvorila prostor za goste, a klupe ispred hotela već su bile unesene unutra.

Rada je rekla da ne zna gdje će raditi za mjesec dana. Bojan je odmah počeo nuditi kontakte. Podigla je ruku, ne grubo. "Prvo mi dopusti da se malo bojim", rekla je. Poslušao je. Priznala je da je u hotelu provela toliko godina da zna raspoloženje lifta, ali nije sigurna kako se piše dobar životopis. Bojan je ispričao da mu je posao nesiguran već dugo i da se najviše umori od glume kako mu fleksibilnost uvijek odgovara.

Na proslavi su izgledali kao ljudi koji sve drže pod kontrolom. Na stanici su dijelili hladno pecivo i govorili stvari koje nisu bile naročito zavodljive. Radi je baš zato postajalo lakše. Kada je autobus stigao, Bojan ju je pitao smije li je nazvati sljedećeg dana. Odgovorila je da može, ali poslije podne jer planira spavati. Nije obećala da će imati isti osmijeh kao pod svjetlima sale. On je rekao da ni njegova košulja neće više biti tako uredno ispeglana.

Nazvao je u dogovoreno vrijeme. Njihov drugi susret bio je kratka šetnja između njena dva razgovora za posao. Treći su proveli tražeći izgubljeni ključ u njegovom neurednom stanu. Nijedan nije imao muziku koja bi pomogla. Ipak, kada je mjesec kasnije dobila novi posao, Rada je prvo poželjela njemu ispričati kako se zbunila na pitanju o najvećoj slabosti. Donio joj je peciva iz iste pekare. Sjeli su za kuhinjski sto, potpuno budni, i ostali zajedno mnogo duže nego što je bilo potrebno za doručak.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Mjesto za psa koji hrče

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/mjesto-za-psa-koji-hrce/

Kad je prihvatio poziv na ljetovanje, Igor je znao da s Lejlom dolazi i njen pas. Nije znao da pas očekuje lijevu stranu kreveta, njegovu polovinu doručka i pravo da hrče glasnije od starog frižidera. Prve noći spavao je na rubu madraca, pokušavajući izgledati opušteno pred ženom koju voli. Ujutro je rekao da se odlično odmorio. Lejla je pogledala njegove crvene oči i odgovorila da je to vrlo ljubazna, ali očigledna laž.

Pas je s njom živio devet godina, prošao kroz selidbu i razvod. Igor je razumio njegovu važnost, ali nije želio da svaki zahtjev za prostorom zvuči kao ljubomora na životinju. Predložio je pseći ležaj kraj kreveta. Lejla se uvrijedila prije nego što je čula kraj rečenice. Rekla je da pas ništa ne razumije i da ga ne može odjednom odbaciti. Igor je odgovorio da ni on ne razumije zašto se nekoliko sati sna naziva odbacivanjem.

Prijepodne su proveli odvojeno. Lejla je šetala psa uz obalu, Igor sjedio pod borovima i čitao istu stranicu tri puta. Shvatio je da je prije putovanja pristajao na sve jer nije htio izgledati zahtjevno. Sada je očekivao da Lejla sama pogodi gdje mu je granica. Kad se vratila, priznao je to bez traženja da ona odmah uzvrati istim. Lejla je rekla da je navikla svakog novog čovjeka provjeravati pitanjem hoće li poštovati život koji je već izgradila.

Dogovorili su drugu spavaću sobu za Igora te noći, a zatim postepeno navikavanje psa na vlastiti ležaj, bez pretvaranja odmora u veliku borbu. Igor nije morao voljeti pseće dlake na svakom peškiru, Lejla nije morala svoj odnos s njim braniti kao izdaju starog prijatelja. Kupili su dodatnu prostirku i provodili večeri zajedno na terasi. Pas je uglavnom birao mjesto između njihovih stolica, zadovoljan što su oboje dovoljno blizu da povremeno nešto ispuste na pod.

Posljednjeg jutra Igor je zatekao Lejlu kako pije kafu u tišini. Pitala je bi li ipak razmislio o zajedničkom stanu. Rekao je da bi, uz ozbiljan razgovor o

prostoru, navikama i jednim vratima koja se mogu zatvoriti. Lejla je pristala. Pas je u tom trenutku glasno zahrkao iz svog ležaja, kao da daje primjedbu. Oboje su se nasmijali. Ljubav se nije pokazala u tome da svima bude udobno bez razgovora, nego u spremnosti da razgovor ponove prije nego što neko ponovo prespava noć na samom rubu.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Vrijeme za cijelu rečenicu

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/vrijeme-za-cijelu-recenicu/

Kad bi Denis zastao na riječi, Ana bi je pronašla umjesto njega. Radila je to brzo, gotovo nježno, uvjerena da mu olakšava. Upoznali su se preko zajedničkih prijatelja i viđali dva mjeseca. Denis je mucao od djetinjstva. Pisao je duhovite poruke, volio stare vozove i znao slušati Anine duge priče o poslu. Ona je njegovu šutnju često pogrešno čitala kao poziv da ubrza razgovor prije nego što drugi postanu nestrpljivi.

U restoranu je konobar pitao šta žele naručiti. Denis je počeo izgovarati naziv jela, zastao, a Ana naručila drugo za koje je mislila da mu se sviđa. Konobar je otišao prije nego što ju je mogao ispraviti. Denis je položio jelovnik i rekao da je htio sasvim nešto drugo. Ana se nasmijala, spremna pozvati konobara nazad. On je kazao da problem nije samo večera i zamolio je da ga pusti da dovrši rečenicu čak i kad joj se odgovor čini očiglednim.

Ana se prvo branila namjerom. Onda je primijetila da mu upravo ponovo ne dopušta završiti objašnjenje. Zašutjela je. Denis je rekao da može tražiti pomoć kada mu treba, ali ne želi da osoba s kojom izlazi unaprijed odlučuje koliko dugo njegov glas smije zauzimati prostor. Nije bio ljut na konobara koji je požurio za drugim stolom. Bio je povrijeđen njenom pretpostavkom da je značenje njegovih riječi važnije od njegovog prava da ih sam izgovori.

Večer nisu završili savršeno. Ana je nekoliko puta počela upadati pa se zaustavila, previše svjesna vlastitog ponašanja. Denis je na kraju pitao mogu li razgovarati o nečemu osim njegovog govora. Ispričala mu je kako je na poslu pogrešno poslala internu šalu cijelom timu. Nasmijao se toliko da je morao odložiti čašu. Napetost se nije čudesno istopila, ali su ponovo postali dvoje ljudi na večeri, a ne problem i osoba koja ga pokušava riješiti.

Nekoliko sedmica kasnije otišli su na izlet starim vozom. Na blagajni je Ana stajala pokraj njega bez preuzimanja razgovora. Denis je kupio karte i poslije joj dodao jednu, ne zahvaljujući za nešto što je trebalo biti obično. Tokom vožnje ona se izgubila usred vlastite priče jer je zaboravila ime grada. Sačekao je, pa pitao želi li pomoć. Nasmijala se i rekla da želi. Kasnije mu je zaspala na ramenu, mirna uz čovjeka kojeg više nije pokušavala prevesti drugima prije nego što ga sama sasluša.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Gitara iza praznog ormara

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/gitara-iza-praznog-ormara/

Gitara se pojavila kad su pomjerili kćerkin ormar. Dvadeset godina stajala je između zida i kartonske kutije s kablovima. Senad je obrisao prašinu rukavom, a Mirsada se odmah našalila da susjedi još ne znaju kakva ih opasnost čeka. On se nasmijao kratko i vratio gitaru u futrolu. Kćerka se odselila tri dana ranije. Planirali su sobu pretvoriti u radni prostor, ali ni jedno nije zapravo znalo šta će raditi u njemu.

Sljedeće večeri Mirsada je čula tih zvuk iz sobe. Senad je pokušavao namjestiti žice i prekidao svaki put kada čuje njene korake. Sjetila se da je tako svirao i na početku braka, uvijek malo tiše nego što može. Tada ga je zadirkivala jer joj se sviđalo kako pocrveni. Nikada nije pomislila da je šala s vremenom postala prepreka. Ušla je i pitala želi li da zatvori vrata izvana ili da ostane slušati.

Rekao je da može ostati, ali da još zvuči loše. Odgovorila je da nije kupila kartu. Oboje su se nasmijali, ovaj put zajedno. Svirao je pjesmu koju je nekada znao, gubeći akorde usred refrena. Mirsada je pokušala pjevati i također zaboravila riječi. Nakon nekoliko minuta odustali su od tačnosti i nastavili izmišljati. Prazna soba prvi put nije zvučala kao mjesto iz kojeg je neko otišao nego kao prostor u kojem se nešto još može dogoditi.

Kasnije joj je priznao da je gitaru sklonio i zato što se sramio želje da svira bez naročitog talenta. Sve u njihovom životu moralo je imati rezultat. Mirsada je rekla da već godinama želi pisati kratke priče, ali uvijek prvo pegla ono što niko nije tražio da bude ispeglano. Dogovorili su dvije večeri sedmično u kojima ne moraju opravdavati kako troše vrijeme. Ponekad je on svirao dok je ona pisala, ponekad su jedno drugo slali u drugu sobu jer koncentracija ima svoje granice.

Za godišnjicu nije joj priredio koncert. Skuhao je večeru i poslije pitao smije li čuti jednu njenu priču. Pročitala mu je kratku scenu o dvoje ljudi

koji ne znaju šta da rade s praznim stanom. Prepoznao ih je i nije pitao hoće li je objaviti. Uzeo je gitaru i pronašao jednostavnu melodiju. Mirsada je naslonila noge na njegovu stolicu. Njihova kćerka poslala je poruku kako su. Odgovorili su tek kasnije, kada su završili ono što je tog trenutka pripadalo samo njima.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Posljednji red za nas dvije

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/posljednji-red-za-nas-dvije/

Una i Petra kupovale su iste dvije karte svakog drugog petka. Posljednji red, lijevo, dovoljno daleko od ljudi koji komentarišu film. Poznavale su se šest godina, još otkad je Petra tražila nekoga da zamijeni njenu otkazanu partnericu na filmskom kvizu. Una je tada pogriješila naslov koji je znala svaka osoba za stolom i cijelo veče bila uvjerena da je više neće pozvati. Petra ju je pozvala već sutradan, tvrdeći da joj treba neko s kim može dostojanstveno izgubiti.

Kroz godine su obje imale veze s drugim ženama. Njihovi petci ponekad su nestajali iz kalendara pa se vraćali, svaki put malo dragocjeniji. Una je počela osjećati nešto drugačije nakon što je Petra ostala s njom cijelo poslijepodne dok je čekala vijest o majčinoj operaciji. Nije to bio dramatičan trenutak. Petra je samo otišla po sendviče i znala koji će Una moći pojesti kada joj je teško. Poslije toga obični susreti više nisu bili sasvim obični.

Onda je kino zatvoreno radi renoviranja. Petra je predložila novu salu u drugom dijelu grada. Una je rekla da joj je predaleko, iako nije bilo, jer se bojala koliko joj nedostaje njihov stari ritual. Petra je pomislila da ona želi rjeđe viđanje. Dva petka prošla su u kratkim porukama o poslu i vremenu. Trećeg je Una kupila dvije karte za novi prostor, ali ih nije poslala kao uobičajeni podsjetnik.

Nazvala ju je i rekla da želi izlazak koji ne moraju pretvarati da je samo nastavak navike. Petra je dugo šutjela. Una je već pripremala povlačenje, kad je čula pitanje misli li na sastanak. Odgovorila je da misli. Petra je rekla da želi isto, ali da se bojala izgubiti prijateljicu zbog mogućnosti koja možda postoji samo s njene strane. Nijedna nije obećala da ništa neće postati neugodno. Dogovorile su samo da neće pokušati sakriti razgovor iza filma.

U novoj sali nije bilo njihovih mjesta. Sjele su u sredinu, preblizu glasnim tinejdžerima i daleko od izlaza. Film nije bio naročito dobar. Na polovini je Petra pružila ruku preko naslona između njih, a Una je uhvatila bez gledanja. Poslije su dugo šetale, razgovarajući o stvarima koje će trebati učiti iako se već poznaju. Sljedeći petak nisu otišle u kino. Skuhale su večeru kod Une i propustile početak filma na televiziji, sretne što ovog puta nema kupljene karte koja određuje kada razgovor mora prestati.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Razglednica sa pogrešne obale

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/razglednica-sa-pogresne-obale/

Razglednica je prikazivala more tako plavo da je Adnan pomislio kako ga je neko naknadno obojio. Adresa je bila njegova, ime nije. Pisalo je da se pošiljateljica dobro odmara i da je na putovanju konačno prestala kupovati suvenire ljudima koji ne vole putovati. Adnan je okrenuo karticu nekoliko puta, tražeći potpis dovoljno čitak da pomogne. Našao je samo ime Lana i mali crtež sunčanih naočala pored mrlje od kafe.

Odnio je razglednicu u poštu. Radnica je prepoznala da je broj ulice zamijenjen s brojem stana i rekla da će pokušati ispraviti dostavu. Sedmicu kasnije na njegovim vratima pojavila se žena sa istom razglednicom. Bila je namijenjena njenoj tetki, koja je upravo doputovala u posjetu i pogrešno izdiktirala adresu. Lana je donijela čokoladu da zahvali što nije bacio karticu. Adnan je rekao da je želio saznati ko su ljudi kojima ne treba kupovati suvenire, jer i sam pripada toj vrsti.

Razgovor na vratima trajao je dovoljno dugo da im komšinica ponudi da barem sjednu. Lana je priznala da joj je dosadilo putovanja pretvarati u dokaz zanimljivog života. Radila je previše da plati odmore s kojih se vraćala umornija. Adnan je živio u istom kvartu cijeli život i nije se time ponosio niti stidio. Volio je otići negdje ako ima dobar razlog, a ove godine razlog je bila sestrina nova beba u drugom gradu.

Izašli su na kafu nekoliko dana kasnije. Lana je očekivala da će je nagovarati da manje putuje. Umjesto toga pitao je gdje joj je bilo mirno. Dugo je razmišljala, pa opisala jednu običnu klupu iza autobuske stanice, daleko od mjesta koja je fotografisala. Adnan joj je pokazao sličnu klupu u njihovom gradu, zaklonjenu od saobraćaja. Sjedili su tamo dok se nije smračilo i podijelili čokoladu koju je donijela njemu, oboje uprljanih prstiju jer se počela topiti.

Narednog mjeseca otputovala je ponovo, ovaj put samo na nekoliko dana i bez ispunjenog rasporeda. Poslala mu je razglednicu sa ispravnom adresom. Na poleđini je pisalo da bi mu se svidjela supa u malom restoranu pored luke i da mu ništa nije kupila. Adnan je sačuvao karticu na polici. Kad se vratila, pozvao ju je da zajedno skuhaju tu supu, iako nijedno nije znalo recept. Ispala je drugačija od originala, ali im je ostalo dovoljno za ručak sutra, što je oboma izgledalo kao dobar razlog da se ponovo vide.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Poziv u pola običnog dana

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/poziv-u-pola-obicnog-dana/

Kad je ugledala Ervina u redu za tehnički pregled, Sanja je prvo pogledala može li izaći drugim vratima. Nije mogla, jer joj je automobil već bio unutra. Nisu se vidjeli četiri godine. Njihova veza završila je uz mnogo lijepih rečenica i premalo stvarnih dogovora. On je uvijek planirao budućnost, ona uvijek organizovala sadašnjost, a oboje su na kraju tvrdili da nose sve. Ervin joj je prišao s dvije kafe iz aparata i pitao želi li jednu.

Rekla je da više ne pije šećer. On je pogledao čaše, nasmijao se vlastitoj pretpostavci i popio obje naizmjenično. Taj mali postupak ju je iznenadio: ranije bi objasnio zašto jedna zaslađena kafa nije problem. Razgovarali su o poslu, roditeljima i kvarovima. Ervin je vodio drugačiji život nego što ga je zamišljala. Odustao je od stalnih putovanja i brinuo o ocu nekoliko dana sedmično, uz pomoć sestre. Nije to pričao kao dokaz zrelosti nego kao odgovor na pitanje gdje sada živi.

Sanja je priznala da je i dalje sklona preuzeti sve prije nego što drugi uopće vidi zadatak. Poslije njega imala je vezu u kojoj je ponovila istu naviku. Nije rekla da je zato njihov rastanak bio greška. Ervin također nije ponudio nostalgiju kao argument. Kada su pozvali njen broj, poželjeli su jedno drugom sreću i ostali na tome. Tek uvečer je dobila njegovu poruku s pitanjem bi li htjela šetnju, bez razgovora o tome šta su nekad trebali uraditi.

Ipak su razgovarali i o tome. Hodali su uz rijeku i imenovali stvari koje više ne bi prihvatili. Sanja nije htjela unaprijed voditi kalendar zajedničkog života. Ervin nije htio obećavati preseljenja samo zato što u tom trenutku zvuče romantično. Oboje su mogli odustati, a ta mogućnost učinila je razgovor mirnijim. Kad ju je uhvatio za ruku, osjećaj je bio poznat, ali ne i isti. Nije ga pokušala uporediti s onim što pamti od prije četiri godine.

Tri sedmice kasnije planirali su večeru. Ervin je kupio namirnice, Sanja stigla kasnije nego dogovoreno jer joj se posao produžio. Izvinila se bez uvjeravanja da nije njena krivica, a on podgrijao jelo bez tihog kažnjavanja. Nije se dogodilo ništa što bi vrijedilo staviti u ljubavnu poruku. Ipak, dok su jeli malo presuhu tjesteninu, Sanja je pomislila da upravo takve večeri mogu razlikovati novi početak od ponavljanja. Sutradan ga je nazvala usred običnog dana, samo da čuje kako mu je prošlo jutro.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Tri kruga oko aerodroma

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/tri-kruga-oko-aerodroma/

Kad je let odgođen drugi put, Dalia je prestala brojati poruke na ekranu i počela hodati krugove kroz mali aerodrom. Na trećem krugu čovjek iz reda za kafu pitao ju je trenira li ili traži izlaz. Rekla je da pokušava ne pojesti treći sendvič od dosade. On je pokazao svoj drugi i predložio da ga upozori prije nego što i on pređe granicu. Zvao se Leon, imao četrdeset šest godina i putovao kod brata.

Dalia je išla na razgovor za posao. Nije bila sigurna želi li ga dobiti. U rodnom gradu imala je stan, prijatelje i odnos koji je završio uredno samo na papiru. Leon je rekao da je nedavno raskinuo vjeridbu. Mogli su razgovor pretvoriti u takmičenje čija je prošlost teža, ali ih je prekinuo dječak koji je ispustio lopticu ispod klupe. Pomogli su je pronaći i poslije pričali o stvarima koje manje liče na uvodnu izjavu pred sudom.

Otkrili su da oboje ne podnose glasovne poruke duže od minute, da ona voli hladnu pizzu, a on čita završetak knjige prije početka. Dalia je rekla da je posljednje ozbiljna mana. Leon se branio toliko loše da je pomislila kako bi voljela čuti i druge njegove neuspješne odbrane. Kad su objavili novo vrijeme, nije osjetila olakšanje. Pogledala je kartu i shvatila da sjede na suprotnim krajevima aviona, što joj je odjednom izgledalo kao nepotrebno administrativno razdvajanje.

Prije ukrcavanja razmijenili su brojeve. Leon je rekao da ne želi obećati poziv samo zato što je aerodrom napravio lijepu pauzu u danu. Želi je zaista nazvati. Dalia je odgovorila da će se javiti, ali da poslije razgovora za posao možda neće imati zanimljiv izvještaj. Rekao je da ga zanima i dosadan. Na letu je ipak otvorila bilješke za intervju. Nije željela da mogućnost novog odnosa postane razlog da zaboravi zbog čega je krenula na put.

Posao nije prihvatila, ali Leonov poziv jeste. Pričali su kratko, zatim ponovo sutradan. Kad su se vratili, dogovorili su šetnju kroz kvart koji oboje poznaju, bez kašnjenja, putnih torbi i posebnog osvjetljenja odlazaka. Razgovor je zastao nekoliko puta. Leon je bio tiši nego na aerodromu, Dalia umornija. Ipak, na kraju je predložila još jedan krug oko parka. Prihvatio je. Nisu morali ponoviti slučajnost da bi provjerili postoji li nešto što mogu izabrati i sasvim namjerno.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Kompot za dvoje tvrdoglavih

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/kompot-za-dvoje-tvrdoglavih/

Adna je predložila vikend u tetkinoj kući na selu, uvjerena da će Nermina bolje upoznati među stablima nego u restoranima. Tetka im je zauzvrat ostavila tri pune gajbe krušaka i molbu da naprave kompot. Nermin je rekao da zna, iako je jednom samo gledao majku kako to radi. Adna je odgovorila da zna i ona. Za pola sata stajali su pred šporetom, svako s drugačijim omjerom šećera i potpuno istim izrazom tvrdoglavosti.

Bili su zajedno četiri mjeseca. Oboje naviknuti da ih porodica zove kada nešto treba riješiti, nijedno nije znalo kako izgleda biti početnik pred osobom koja mu se sviđa. Nermin je pokušao otvoriti zaglavljenu teglu golim rukama. Adna mu je ponudila krpu, on odbio, tegla skliznula i pukla na pločicama. Stajali su bosi jer su cipele ostavili na trijemu. Romantični vikend sada je zahtijevao da neko prizna kako se ne može ni pomjeriti bez pomoći.

Adna se prva nasmijala, ali ne njemu. Zamolila ga je da joj doda papuče sa stolice do koje je mogao dosegnuti. On je to uradio, ona donijela metlu i zajedno očistili pod, pažljivo provjeravajući uglove. Tek potom su nazvali tetku. Žena je rekla da u donjoj ladici postoji otvarač i da recept visi s unutrašnje strane vrata ormarića. Oboje su ta vrata otvarali nekoliko puta, toliko sigurni u vlastito znanje da nisu gledali šta na njima piše.

Dok su gulili kruške, Adna je priznala da joj je neugodno kad je neko smatra nespretnom. Kao najstarija u porodici rano je postala osoba koja uvijek može. Nermin je rekao da je poslije razvoda odlučio sve raditi sam, pa sada pomoć često čuje kao tuđu sumnju u njega. Razgovor nije uklonio te navike. I dalje su se nekoliko puta sudarili laktovima i davali neželjene savjete, ali su počeli primjećivati trenutak prije nego što pomoć pretvore u odbranu ponosa.

Napravili su manje kompota nego što je tetka očekivala i jednu pitu koja je izgorjela uz rub. Navečer su jeli sredinu pite na trijemu, umorni i ljepljivi. Adna je naslonila glavu na njegovo rame i rekla da joj treba neko da sutra vozi kući. Nermin je pristao, pa je zamolio da ga probudi jer uvijek prespava alarm. Na izlazu su ponijeli dvije tegle, označene samo datumom. Nisu izgledale kao dokaz sposobnosti. Izgledale su kao nešto što će im biti drago zajedno otvoriti usred zime.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Četiri zvijezde prije zore

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/cetiri-zvijezde-prije-zore/

Na posmatranje meteora Sara je stigla poslije noćne smjene, još s tragom gumice na kosi. Radila je u hotelskoj recepciji i imala samo dva slobodna sata prije spavanja. Grupa se okupila na brdu iznad grada. Jedini čovjek koji nije držao telefon podignut prema nebu sjedio je na prevrnutoj gajbi i jeo breskvu. Ponudio joj je drugu, unaprijed upozorivši da je vjerovatno previše zrela i da nema papirnih maramica.

Zvao se Adis i upravo završio smjenu u restoranu. Poznavao je četiri sazviježđa, a ostala imenovao prema oblicima na jelovniku. Sara se prvi put te sedmice smijala bez profesionalne obaveze. Vidjeli su dva meteora, jedan vrlo jasno, drugi možda. Kad je sunce počelo blijediti rub neba, Adis je rekao da se ovamo može doći i kada se ništa naročito ne očekuje. Sara je pomislila da bi to rado pokušala.

Počeli su se viđati između njegovog zatvaranja restorana i njenog odlaska na smjenu. Nekad je to značilo četrdeset minuta na klupi s hranom iz pekare. Nekad bi jedan zaspao dok drugi još priča. Nisu to pretvarali u dokaz slabe zainteresovanosti. Sara je uskoro trebala preseliti u drugi grad radi obuke za posao koji je dugo željela. Rekla mu je to na trećem susretu, prije nego što su se poljubili i prije nego što bi prešućivanje postalo lakše.

Adis je nekoliko dana bio tiši. Nije želio vezu na daljinu, već je jednu završio umoran od putovanja i čekanja. Sara je rekla da neće ostati zbog njega. Ta rečenica ju je zaboljela iako je bila tačna. Sjeli su na stepenice ispred zatvorenog stadiona i dogovorili da ne obećavaju ono što ne žele. Mogli su prekinuti odmah, ali oboje su htjeli još zajedničkog vremena. Nisu ga nazvali beznačajnim samo zato što su znali da ima kraj.

Posljednjeg jutra prije njenog odlaska vratili su se na brdo. Adis je donio tvrđe breskve i maramice. Sara mu je pokazala zviježđe koje je u

međuvremenu naučila, a on ga uporno zvao pogrešnim imenom dok ga nije udarila ramenom. Rastali su se kod njenog ulaza, tužni i pospani. Mjesec kasnije poslala mu je fotografiju neba iz novog grada. Odgovorio je da mu nedostaje, bez molbe da se vrati. Sara je dugo gledala tu rečenicu, zahvalna što jedna lijepa stvar nije morala postati prepreka drugoj.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Uloga sa dvije rečenice

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/uloga-sa-dvije-recenice/

Marija je dobila ulogu sa dvije rečenice i učila ih svuda: dok pere kosu, čeka zeleno svjetlo, odvaja bijeli veš. Imala je pedeset tri godine i nikad ranije nije stajala na pozornici. Kćerka ju je prijavila u amatersku družinu jer je majka stalno govorila da bi to nekad voljela. Sada je to nekad dolazilo svakog utorka u sedam. Na probi joj je glas nestajao upravo kad izgovori ime izmišljene gošće.

Hamza, koji je igrao njenog pozorišnog muža, znao je tekst cijele scene, ali je uporno gubio šešir. Ostavljao ga je na radijatoru, u garderobi, jednom među rekvizitima druge predstave. Marija mu je počela najavljivati gdje ga vidi, a on njoj tiho prvu riječ kad zastane. Bio je elektroničar koji je pred penziju radio skraćeno. Na sceni je bio siguran, izvan nje neočekivano stidljiv i sklon dugim objašnjenjima o vremenu.

Dvije sedmice pred premijeru Marija je rekla da će odustati. Rediteljica je već bila umorna od njenog izvinjavanja. Hamza je nije uvjeravao da nema čega da se boji. Pozvao ju je da nakon probe zajedno pročitaju scenu u praznoj sali, bez svjetala. Sjeli su u publiku i govorili tekst kao običan razgovor. Kad je njena rečenica napokon zazvučala prirodno, Marija se nasmijala, a zatim zaplakala od olakšanja koje ju je iznenadilo više nego trema.

Hamza joj je donio papirnu maramicu iz automobila. Priznao je da mu je prva žena govorila kako je pozorište gubljenje vremena i da je tek poslije razvoda ponovo počeo dolaziti. Marija je rekla da njen bivši nije ništa branio. Sama je odgađala vlastite želje dok svi ostali ne završe svoje. Nisu zaključili da je sada sve nadoknadivo. Izašli su po vruću čokoladu i razgovarali o stvarima koje još žele pokušati, uključujući neke za koje vjerovatno nikad neće biti dovoljno dobri.

Na premijeri je izgovorila obje rečenice, jednu malo prebrzo. Hamza je zaboravio šešir i morala mu ga je pružiti mimo teksta. Publika se nasmijala, uvjerena da je to dio predstave. Poslije naklona kćerka ju je zagrlila, a Hamza sačekao da ostanu sami kraj garderobe. Pitao je želi li sutra večeru bez uvježbanih replika. Marija je pristala i dodala da će vjerovatno opet imati tremu. Rekao je da je to u redu. Ovoga puta nije morala naučiti šta će tačno izgovoriti prije nego što izađe pred nekoga.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Posljednja čista košulja

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/posljednja-cista-kosulja/

Na prvo zajedničko putovanje Nina je ponijela pet košulja, a Vanja dvije. Na aerodromu je nestao upravo njen kofer. U hotelu joj je ponudio jednu svoju, široku i prošaranu sitnim ribama, dok je ona pokušavala telefonom objasniti koje je boje ručka izgubljenog prtljaga. Kad je završila razgovor, obukla je košulju i izgledala toliko ozbiljno da se Vanja nije usudio nasmijati. Putovanje je trebalo biti njihova proba prije zajedničkog stanovanja.

Drugog jutra padala je kiša. Nina je htjela kupiti osnovne stvari i obići muzej, Vanja ostati u sobi dok se vrijeme ne popravi. On je odmoru pristupao kao odsustvu plana, ona kao rijetkoj prilici da ostvari plan koji ne pripada poslu. Posvađali su se oko doručka, ali oboje su znali da ne govore samo o jajima i kafi. U njenom stanu već je stajala prazna polica namijenjena njemu, dok u njegovom nije bila pomjerena nijedna knjiga.

Nina je sama izašla. U prodavnici je kupila čarape, majicu i jeftin kišobran koji se odmah izvrnuo. Umjesto muzeja sjela je u mali kafić i nazvala Vanju. Rekla je da ne želi provesti tri dana provjeravajući hoće li spontano poželjeti isto što i ona. On je priznao da još nije odlučio želi li preseliti, iako joj je dopustio da traži prostor za njegove stvari. Bilo mu je lakše klimati glavom nego riskirati da izgubi nju.

Došao je u kafić bez opravdanja i bez prijedloga da sada sve hitno obiđu. Razgovarali su do poslijepodneva. Nina je željela zajednički dom uskoro, ali nije željela sustanara koji dolazi iz straha. Vanja je volio svoj stan i tišinu, a istovremeno zamišljao njihove obične večeri zajedno. Dogovorili su još nekoliko mjeseci odvojenog života i konkretan razgovor nakon toga. Nisu to nazvali savršenim rješenjem. Bilo je samo poštenije od police koja čeka odgovor umjesto čovjeka.

Kofer je stigao posljednje večeri, baš kad su iz restorana donijeli hranu u papirnim kutijama. Nina ga nije odmah otvorila. Sjedili su na hotelskom podu i jeli, svako sa svog poklopca. Vanja ju je pitao želi li sutra rano prošetati prije odlaska. Rekla je da želi, ali bez obaveze da razgovaraju cijelim putem. Na povratku mu je vratila opranu košulju s ribama. On joj je ostavio jednu knjigu, ne kao znak preseljenja nego kao nešto o čemu će zajedno pričati kad je pročita.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Stol za jedno slobodno jutro

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/stol-za-jedno-slobodno-jutro/

Prvog ponedjeljka u penziji Branko je presložio sve šolje po veličini. Drugog je preuzeo nabavku, a trećeg počeo praviti doručak prije nego što njegova supruga Nada ustane. Ona je još radila u računovodstvu i ranije bi prvih dvadeset minuta dana sjedila sama, s kafom i otvorenim prozorom. Sada ju je dočekivao čovjek s omletom, planom kupovine i pitanjem zašto izgleda kao da joj ništa od toga ne odgovara.

Jednog jutra Nada je rekla da joj nedostaje tišina. Branko je sklonio tanjir prebrzo, pa je viljuška pala na pod. Cijeli dan nisu razgovarali osim o tome ima li hljeba. Navečer je otišla u kuhinju po vodu i našla ga kako gleda stare fotografije kolega. Na posljednjoj je stajao kraj mašine koju su gasili kada je odlazio. Pored nje, na stolu, bio je raspored kućnih poslova koji je sam nacrtao.

Sjela je preko puta njega. Rekao je da ne zna gdje treba biti između sedam i tri. Trideset šest godina za to je postojalo jasno mjesto. Nada mu je priznala da se boji kako će svaka njena potreba za samoćom sada izgledati kao odbijanje njega. Nije htjela postati njegov novi rukovodilac. Branko se nasmijao prvi put tog dana i rekao da nikad nije dobro podnosio rukovodioce, čak ni one kojima donosi doručak.

Dogovorili su jutra bez programa. Branko je počeo odlaziti u šetnju kad ona pije prvu kafu, a jednom sedmično s bivšim kolegom igrao stoni tenis. Nije odmah uživao. Vraćao se prerano i provjeravao ima li šta popraviti, ali je učio sjesti bez zadatka. Nada je subotom predlagala izlazak koji nisu morali zaslužiti prethodno opranim prozorima. Prve subote otišli su u muzej u koji su godinama slali goste, a sami nikad nisu ušli.

Pred slikom mora Branko ju je pitao sjeća li se njihovog prvog odmora. Sjećala se pogrešnog autobusa, pokvarenog ventilatora i njegove

upornosti da joj nabavi hladne trešnje. Odjednom nije gledala čovjeka koji joj je premjestio šolje, nego nekoga s kim još ima neispričanih priča. Sljedećeg ponedjeljka na stolu ju je čekala kafa, bez omleta i rasporeda. Branko je već bio u šetnji. Ostavila mu je poruku da se vrati do deset, jer je uzela slobodan dan i želi s njim dugo doručkovati.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Druga strana mreže

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/druga-strana-mreze/

Mila je tri puta izgubila od Tarika i sva tri poraza pamtila bolje nego vlastite rođendane. Igrali su rekreativni tenis poslije posla, u klubu gdje su mreže krpljene, a pehar za jesenji turnir bio manji od šolje za čaj. Tarik je stalno izlazio na mrežu. Mila je stalno obećavala sebi da će ga sljedeći put prebaciti. Kad ju je pozvao na večeru, prvo je pomislila da pokušava saznati kako trenira i kakav joj je servis.

Na večeri nisu pričali o tenisu skoro dvadeset minuta. To im je oboma izgledalo kao postignuće. Mila je vodila projektantski tim, Tarik malu prodavnicu sportske opreme koju je naslijedio od strica i pokušavao održati. Oboje su voljeli pobjedu jer je bila jasan događaj u danima punim nedovršenih poslova. Drugi put sastali su se u njegovoj kuhinji. Napravio je previše riže, a ona bez pitanja oprala suđe, navika zbog koje ju je zamolio da ponekad jednostavno sjedne.

Kad su završili u istoj grupi turnira, prijatelji su počeli zadirkivati Tarika da će morati pustiti Milu. Ona se nasmijala prvi put, drugi put više nije. Tarik je rekao da će biti zanimljivo vidjeti kako podnosi poraz od dečka. Njoj je ta riječ bila draža od cijele rečenice, ali joj je ostatak ipak zasmetao. Rekla mu je da ne želi vezu u kojoj će se njen trud pretvarati u zajedničku šalu čim nekome postane neugodno.

Na utakmicu su došli odvojeno. Mila je igrala strpljivo, Tarik previše napadao i na kraju izgubio. Nije odmah bio prijatan. Stisnuo joj je ruku i otišao pod tuš, dok je ona sama skupljala loptice. Navečer ju je nazvao i priznao da je ljut na sebe i posramljen što je to ostavio njoj da tumači. Mila je rekla da joj ne treba savršen gubitnik, ali joj treba čovjek koji je neće kažnjavati hladnoćom zato što je bila dobra.

Naredne sedmice gledao je njeno finale i glasno se naljutio na jednu njenu lošu odluku, upravo kao što bi reagovao za prijatelja. Mila je

izgubila posljednji set. Tarik joj nije ponudio vlastiti poraz kao utjehu. Odveo ju je na pomfrit i pustio da deset minuta detaljno objašnjava vjetar. Na izlazu je rezervisala teren za četvrtak. Pitala ga je hoće li igrati. Poljubio ju je i rekao da hoće, ali da ovaj put namjerava pobijediti. To joj je zvučalo kao sasvim dobar dogovor.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Partija bez poklonjene kraljice

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/partija-bez-poklonjene-kraljice/

Tatjana je u šahovski klub došla nakon što joj je sin poslao igru za telefon i prestao odgovarati kad gubi. Htjela je protivnike koji neće nestati usred partije. U bibliotečkoj sali sjela je preko puta Emira, arhiviste s vrlo urednim brkovima i smiješnim platnenim vrećicama. Prve večeri pobijedio ju je za dvadeset minuta. Druge su igrali gotovo sat. Treće ju je pozvao na kafu, pa izgubio kraljicu na način koji je izgledao sumnjivo jednostavno.

Tatjana je pogledala ploču i pomjerila figuru nazad. Rekla je da može ponoviti potez. Emir je odbio, tvrdeći da ne može misliti dok ona sjedi nasuprot njega. Rečenica je trebala biti zavodljiva. Njoj je zvučala kao izgovor zbog kojeg je njena pobjeda unaprijed postala njegova velikodušnost. Spremila je figure ranije nego obično. Na kafu nije otišla, ali mu je jasno rekla zašto prije nego što je obukla kaput.

Sljedeće sedmice Emir je donio šahovski zadatak iz starih novina. Nije ga koristio kao zamjenu za izvinjenje. Rekao je da je mislio kako će joj biti drago pobijediti i da sada vidi koliko je takva pretpostavka bila ružna. Tatjana je priznala da joj je bilo drago što ju je pozvao, sve do poklonjene kraljice. Oboje su bili dugo sami i previše navikli da unaprijed uređuju razgovor kako ne bi došlo do neugodnosti.

Počeli su novu partiju bez posebnih pravila. Emir je izgubio jer je previdio konja, a Tatjana ga je pitala želi li da ponove potez. Ovoga puta oboje su se nasmijali. Poslije su otišli po kafu i razgovarali o lošim navikama: ona je prekidala priče pitanjima, on je dovršavao tuđe rečenice. Dogovorili su da ih ne moraju predstavljati kao simpatične osobine. Konobar im je dva puta donosio vodu jer nikako nisu odlazili.

Mjesec kasnije prijavili su se na klupski turnir kao pojedinačni igrači. Tatjana je ispala ranije i ostala gledati Emira, bez obaveze da mu navija

za svaki potez. Kada je i on izgubio, nije pokušala popraviti rezultat lijepom laži. Rekla je da je protivnica igrala odlično. Emir je prihvatio, uzeo svoju platnenu vrećicu i pitao hoće li pješke kući. Na mostu ga je Tatjana uhvatila za ruku. Ovoga puta nijedno nije moralo izgubiti nešto da bi drugo dobilo.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Cvijeće za obični ponedjeljak

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/cvijece-za-obicni-ponedjeljak/

Biserka je za kćerkino vjenčanje naručila premalo cvijeća. Shvatila je to tek kad su stolovi postavljeni, a posljednja tri ostala prazna. Cvjećara je već zatvorila kombi, i njena kćerka govorila je da niko neće gledati vaze. Biserka je znala da je u pravu, ali se ipak borila sa suzama. Nije plakala zbog cvijeća nego zbog bivšeg muža, koji se pojavio ranije i bez pitanja premjestio njeno mjesto za stolom.

Mladoženjin stric Vedad stajao je pokraj prozora s kutijom svijeća. Pitao je želi li da razdvoje velike bukete. Biserka je kimnula. Pronašli su devet običnih tegli u kuhinji i rasporedili grančice tako da nijedan stol ne ostane prazan. Vedad nije govorio da se smiri niti kako je svadba uvijek stresna. Samo je držao stabljike dok ih je ona kratila kuhinjskim makazama koje nisu bile dovoljno oštre.

Usred posla stigao je njen bivši muž i rekao da su ih premjestili radi boljih fotografija. Biserka je ovaj put odgovorila da želi prvobitno mjesto. Kćerka je potvrdila njen zahtjev. Vedad je nastavio prati jednu teglu, dajući im prostor za razgovor. Kasnije joj je priznao da je udovac i da često osjeća kako drugi ljudi misle da najbolje znaju gdje bi trebao sjediti, koliko se smijati i kada ponovo izlaziti među svijet.

Na slavlju su plesali tek pred kraj, kad su cipele postale neudobne, a fotograf spakovao dodatna svjetla. Biserka je rekla da sutra mora vratiti iznajmljene stolnjake. Vedad je ponudio pomoć s kutijama, bez velikog poziva na večeru. U nedjelju su ih odvezli zajedno i poslije popili kafu na benzinskoj pumpi. Nije bilo naročito romantično, ali joj se dopalo što se s njim može smijati lošem sendviču i umoru, bez šminke koja skriva podočnjake.

Kad je kćerka kasnije upitala šta se dešava između njih, Biserka je odgovorila da još ne zna. Nije tražila odobrenje, ali nije ni pravila tajnu.

Vedad ju je nazvao u ponedjeljak da pita jesu li se noge oporavile. Dogovorili su kratku šetnju poslije posla. Donijela mu je jednu teglu s preživjelim cvijetom, a on njoj makaze koje dobro sijeku. Biserka se smijala toliko da su prolaznici pogledali prema njima. Nakon godina velikih porodičnih događaja, radovala se nečemu što je pripadalo samo običnom ponedjeljku.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Staza bez fotografije na vrhu

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/staza-bez-fotografije-na-vrhu/

Marta je na planinarski izlet došla u novim cipelama koje su je počele žuljati još na parkiralištu. Kupila ih je nakon raskida jer je odlučila postati osoba koja vikendom osvaja vrhove. U njenoj torbi bile su energetske pločice, skupa kabanica i telefon spreman za fotografiju kojom će pokazati da je dobro. Čovjek iza nje nosio je sendviče u kutiji od sladoleda i pitao vodiča koliko često prave pauze.

Zvao se Goran i već je bio na toj stazi, ali je govorio kao početnik. Marta je mislila da usporava grupu namjerno, samo da bi pričao. Kod prvog odmorišta vidio je kako skida cipelu. Ponudio je flaster, ne pitajući zbog čega nije razgazila obuću. Imala je pripremljeno opravdanje koje nije morala upotrijebiti. Dok je lijepila petu, Goran je hranio sebe polovinom sendviča, a drugu pažljivo vratio u kutiju.

Pred uspon vodič je ponudio kraći povratni put za one kojima je dosta. Marta je pogledala prema vrhu, pa prema svojoj nozi. Goran se prvi javio. Pridružila mu se, uz potvrdu vodiča da se vraćaju označenom stazom i jave kad stignu do doma. Hodali su bez žurbe. Tek tada je saznala da on nema problem s kondicijom nego čuva nedjeljno popodne za posjetu ocu u domu, gdje zajedno gledaju utakmice bez obzira ko igra.

Marta je priznala razlog svojih novih cipela i skoro se naljutila na vlastiti glas. Zvučao joj je tužno. Goran nije rekao da bivši ne zna šta je izgubio. Pitao je voli li ona uopće planine. Odgovorila je da joj se sviđaju drveće, zrak i ova staza, ali ne razumije potrebu da svaku nedjelju neko pobijedi visinu. Goran je pokazao gljivu koja je izrasla kroz pukotinu panja. Sagnuli su se da je bolje pogledaju, zaboravivši nekoliko minuta i vrh i raskid.

U domu su naručili grah i promijenili čarape. Marta je napravila fotografiju tanjira, pa je izbrisala jer joj nije trebala publika za ručak.

Goran je pitao želi li sljedeće sedmice prošetati uz rijeku, gdje nema uspona. Rekla je da želi, ali tek nakon što kupi obične udobne patike. Na parkiralištu su se oprostili kratkim zagrljajem. Kasnije joj je poslao rezultat utakmice i očevu ljutitu ocjenu sudije. Marta se nasmijala poruci koja nije tražila da izgleda sretno prije nego što to zaista postane.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Pekara prije vremenske prognoze

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/pekara-prije-vremenske-prognoze/

Radijska stanica bila je na spratu iznad Merimine pekare. Svakog jutra voditelj Ognjen naručivao je kiflu bez sjemenki, a zatim ostavljao pola. Merima je to smatrala tihom uvredom zanatu. Njegov glas slušala je dok mijesi prvo tijesto: vedar, uredan i neumoran, čak i kad najavljuje kišu. Kad bi sišao po kafu, jedva bi promrmljao pozdrav. Zaključila je da svu ljubaznost potroši na slušaoce prije nego što je ona otvori.

Jednog jutra nestalo je struje u cijeloj ulici. Peći su već završile prvu turu, a radio prešao na rezervni program iz drugog grada. Ognjen je sišao s baterijskom lampom i pitao treba li pomoći. Merima mu je dala papirne vrećice. U mraku su slagali narudžbe pod svjetlom telefona, dok su redovni kupci na vratima izgovarali imena umjesto brojeva računa. Ognjen je svakoga pitao želi li pomoć do izlaza, mnogo tiše nego pred mikrofonom.

Kad je gužva prošla, Merima je prelomila toplu kiflu i ponudila mu polovinu. Priznao je da prije programa ne može jesti zbog treme. Polovinu koju ostavi ponese tehničaru, ali je uvijek zaboravio zatražiti drugu vrećicu. Vodio je jutarnji program jedanaest godina. Merima ga je pogledala u nevjerici. Rekao je da godine nauče čovjeka kako da trema ne zvuči, ne kako da nestane. Ona je rekla da i dalje provjerava zaključanu radnju tri puta.

Ognjen je pitao zašto nikada ne govori o svojoj pekari u programu posvećenom susjedstvu. Merima je priznala da se boji kako će joj glas zvučati. Ponudio je razgovor bez emitovanja, samo da čuje sebe. Snimili su nekoliko minuta telefonom: pričala je o tijestu koje ne možeš požuriti i kupcu koji naručuje tri različite kifle da ne mora priznati koju najviše voli. Kad je preslušala snimak, nije čula nesigurnost nego umornu ženu koja zna svoj posao.

Struja se vratila dok su pili drugu kafu. Ognjen je morao gore, ali nije ponudio da od njih napravi jutarnju priču. Pitao je kad pekara nedjeljom zatvara. Merima je rekla u podne, osim ako tijesto odluči drugačije. Sačekao ju je u pola jedan s dvije karte za izložbu fotografija. Oboje su stigli pospani i ostali duže nego što su planirali. Sljedećeg jutra naručio je dvije kifle i dvije vrećice. Merima je jednu označila njegovim imenom, a na drugoj napisala da pozdravi tehničara.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Dubina do ramena

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/dubina-do-ramena/

Na prvom času plivanja za odrasle, Alisa je rekla da je došla zbog bolova u leđima. To je bilo samo djelimično tačno. Imala je četrdeset jednu godinu i svako ljeto provodila na obali, čuvajući tuđe torbe dok ostali plivaju. Čovjek pokraj nje priznao je da se boji vode. Njegova iskrenost učinila je njeno objašnjenje nepotrebno složenim. Zvao se Nedim i gumenu kapu držao je kao predmet pronađen na drugoj planeti.

Instruktor ih je rasporedio uz rub bazena. Alisa je potapala lice, a Nedim bi pri svakom pokušaju zatvorio i nos i usta rukama. Poslije časa susreli su se kod aparata za čaj. Predložila je dogovor: nijedno neće izostati a da drugome ne javi. Nedim je prihvatio, ali je dodao da poruka ne smije sadržati izmišljenu temperaturu. Oboje su se nasmijali previše glasno za prazan hodnik.

Narednih sedmica napredovali su nejednako. Nedim je savladao plutanje dok se Alisa još držala za uže. Ona je bez teškoće uranjala glavu, a njemu su oči ostajale čvrsto zatvorene. Nisu jedno drugom davali upute preko instruktorovih. Nakon časa dijelili su kiflu iz pekare koja je još radila. Govorili su o sitnicama: tvrdim peškirima, dosadnim sastancima, njegovom sinu koji se nedavno osamostalio i njenim neuspješnim pokušajima uzgoja bosiljka na kuhinjskom prozoru.

Jedne večeri Alisa nije došla. Poslala je poruku da je pred ulazom, ali da danas ne može ući. Nedim je odgovorio da će je sačekati poslije časa ako želi. Nije izjurio da je nagovara. Sat kasnije našao ju je na klupi. Dobila je poziv bivšeg muža zbog prodaje zajedničke vikendice. Čitav razgovor osjećala se ponovo kao osoba koja pristaje na tuđe planove. Nedim je sjedio s mokrom kosom i slušao bez predlaganja cijene nekretnine.

Na završnom času preplivali su zadatu širinu bazena, svako svojim tempom. Nedim je došao prvi, okrenuo se prema Alisi i ostao dovoljno

daleko da joj ne smeta. Kad je dotakla pločice, nije podigao ruke kao trener. Samo se nasmijao. Poslije su se dogovorili za subotnji izlet do jezera, uz izričito pravo da cijeli dan ostanu na obali. Alisa je ponijela dvije torbe i nijednu nije morala čuvati. Dok su hodali uz vodu, Nedim ju je uhvatio za ruku, toplu i sasvim suhu.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Polica za knjige koje ostaju

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/polica-za-knjige-koje-ostaju/

Vera je trideset godina prodavala polovne knjige u lokalu širokom koliko prosječna dnevna soba. Kada je vlasnica podijelila prostor pregradom, druga polovina pripala je čovjeku koji popravlja kofere. Njegova bušilica prekidala je čitanje, a plastični točkići kotrljali su se ispod police s poezijom. Vera je prvi prigovor napisala na poleđini razglednice. Harun joj je vratio razglednicu s nacrtom gumene podloge koja bi utišala radni sto i pitanjem smeta li joj miris ljepila.

Izlog nisu mogli podijeliti ravno. S jedne strane bilo je popodnevno sunce, s druge napukla ploča. Vera je predložila da ga mijenjaju svake sedmice. Harun je donio svoj stari kofer i u njega složio knjige o putovanjima. Kupci su zastajali. Jedna žena kupila je roman i naručila novi točkić. Vera je prvi put pomislila da pregrada možda nije samo znak da joj posao propada.

Harun joj je kuhao čaj u šolji s okrhnutom drškom. Bio je udovac, pet godina mlađi od nje, i znao je naslutiti kad razgovor treba završiti. Vera je bila razvedena toliko dugo da je ljudima govorila kako je to bilo u prošlom stoljeću. Jednog kišnog četvrtka priznao je da nije putovao otkad mu je umrla supruga. Popravljao je tuđe odlaske, rekao je, dok njegov kofer stoji iznad ormara. Vera nije ponudila utjehu iz neke knjige. Samo mu je natočila još čaja.

U decembru je dobila poziv na sajam u drugom gradu. Obično bi odbila zbog teških kutija i vožnje po mraku. Ovoga puta upitala je Haruna bi li joj iznajmio dva kofera. Ponudio je vlastita i rekao da bi mogao voziti ako joj odgovara društvo. Na putu su se posvađali oko radija, kupili previše kifli i promašili skretanje. Nijedno nije pokušalo pretvoriti nespretnost u znak da putovanje nije trebalo ni započeti. Navečer su u hotelu sjedili u odvojenim foteljama, nogu umornih od sajma.

Vera je rekla da bi rado opet negdje išla s njim, čak i bez poslovnog razloga. Harun je dugo gledao kartu na stolu, pa pitao može li je uhvatiti za ruku. Nije joj smetalo što je pitao. U ponedjeljak su u izlog vratili stari kofer, ali su izvadili putopise. Unutra su stavili knjige koje su ponijeli i nisu uspjeli pročitati. Ispod njih je Vera napisala: Za put na kojem razgovor potraje. Harun je popravio napuklu ploču prije nego što je ona otvorila radnju.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Boja koju nismo imenovali

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/boja-koju-nismo-imenovali/

Na kursu keramike Boris je stalno birao smeđu glazuru i nazivao je zelenom. Selma ga je prve dvije večeri ispravljala, treće mu je samo dodala pravu posudu. Bio je električar od pedeset dvije godine, s dlanovima na kojima se glina sušila u dubokim borama. Ona je restaurirala papir i na čas dolazila s tankim rukavicama, kao da se još nije odlučila želi li zaista išta uprljati.

Kad su pravili zdjele, Borisova je izgledala kao savijeni šešir. Selmina je bila besprijekorna, ali ju je instruktorica zamolila da prestane mjeriti rub. Boris se nasmijao sebi, nikome drugom. Selma mu je ponudila da zamijene mjesta pod lampom jer je mislila da slabije svjetlo pravi problem s bojama. On je rekao da neke boje razlikuje teško i da to ne može popraviti nova sijalica.

Posramila se što ga je popravljala bez pitanja. Na naredni čas donijela je naljepnice s nazivima svih glazura, ali ih nije odmah lijepila. Pitala je bi li mu koristile. Boris je kazao da bi, naročito zato što prodavačica u cvjećari njegovoj sestri već godinama šalje boje koje ona mrzi. Selma se nasmijala i priznala da cvijeće nikada ne kupuje sebi jer je uvijek čekala nekog drugog.

Razgovor je nakon časa potrajao do zatvaranja obližnje čajdžinice. Oboje su bili razvedeni i oprezni prema rečenicama koje zvuče kao obećanje. Boris je govorio o odrasloj kćerki koja mu ostavlja hranu, premda savršeno zna kuhati. Selma je ispričala kako još čuva dva pozorišna pretplatnička mjesta, iako već tri godine na predstave vodi različite prijateljice. Nisu jedno drugom nudili brzo rješenje za praznu stolicu.

Prije pečenja Selmi je napukla zdjela. Htjela ju je baciti, a Boris je predložio da sačeka instruktoricu. Popravka je ostavila vidljiv spoj, pomalo nalik rijeci na karti. Selma ga nije prekrila ukrasom. Kad su

radovi izašli iz peći, Borisova zdjela bila je zaista zelena. Pokazao joj je naljepnicu koju je sačuvao u novčaniku, između kartice za alat i fotografije unuke koja mu se nedavno rodila.

Za završnu izložbu postavili su zdjele jednu uz drugu. Selma je donijela cvijeće kupljeno sebi i odvojila jednu grančicu za njegov rad. Boris je pitao ima li njeno drugo mjesto u pozorištu nekoga za petak. Rekla je da nema, ali da je predstava prilično duga. Ponudio je večeru poslije, ako im se još bude razgovaralo. Prihvatila je bez mjerenja koliko bi daleko taj petak mogao otići.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Ključ od posljednjeg autobusa

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/kljuc-od-posljednjeg-autobusa/

U džepu sjedala posljednjeg autobusa Mirza je pronašao ključ s privjeskom u obliku žute kruške. Predao ga je dispečerki Hani, očekujući uobičajenu primjedbu zbog kašnjenja. Umjesto toga, ona je ustala tako naglo da joj se stolica otkotrljala do zida. Prepoznala je privjesak žene koja svake večeri putuje do pekare u kojoj čisti. Bez ključa nije mogla otvoriti stan svoje nepokretne majke.

Žena nije imala broj telefona u njihovoj evidenciji. Hana je poznavala samo njenu stanicu i naviku da nosi prazne platnene vrećice. Mirza je ponudio da je odveze službenim kombijem za osoblje. Hana je prvo popunila nalog, uredno kao uvijek. On se nasmijao. Već mjesecima ju je zvao kraljicom papira, dovoljno tiho da misli kako ga ona nikad nije čula iza stakla.

Pekara je bila zaključana, ali je svjetlo gorjelo u podrumu. Dozivali su kroz otvor za dostavu dok nije izašao pekar posut brašnom. Čistačica je otišla kod susjede posuditi telefon. Dao im je adresu preko puta stare ambulante. Na putu je Hana priznala da ne voli noćne vožnje jer joj se otac povrijedio u autobusu. Zato je pregledala svaki njegov izvještaj o kočenju.

Mirza je usporio iako je ulica bila prazna. Rekao je da kasni jer čeka jednog starijeg putnika koji teško silazi niz stepenice zgrade. Nikad to nije upisao, bojeći se ukidanja ionako slabe linije. Hana je gledala njegov profil u svjetlu kontrolne ploče. Njihove svađe odjednom su dobile drugačiji raspored: nisu stajali na suprotnim stranama, samo nisu imali sve podatke o istom putovanju.

Vlasnicu ključa našli su ispred ulaza, pod tuđim prevelikim kaputom. Kad joj je Mirza pružio žutu krušku, pritisnula ju je uz obraz. Pozvala ih je na kafu, ali Hana je rekla da se trebaju vratiti prije jutarnje smjene. Tek u

kombiju primijetila je da drhti. Mirza joj je ponudio svoju bocu vode, bez šale kojom je inače popunjavao svaku neugodnu tišinu.

Sutradan je Hana predložila pomjeranje polaska za četiri minute i priložila stvarno vrijeme dolaska putnika. Mirza joj je donio dvije kafe. Na njenoj je napisao broj svoje linije, pa ga precrtao i dopisao broj telefona. Hana je okrenula čašu prema njemu. Rekla je da subotom ne pravi rasporede i da bi voljela prošetati bez službenog naloga. Mirza je obećao doći na vrijeme. Prvi put nije imala razloga da mu ne vjeruje.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Sjeme za sljedeću sezonu

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/sjeme-za-sljedecu-sezonu/

Na polici gradske čitaonice stajala je kutija s kesicama sjemena. Ko nešto uzme, na kraju sezone trebao je vratiti dio novog sjemena, pisalo je na poklopcu. Adela je odabrala grah s oznakom Rasim, zatim dodala svoje ime na spisak. Imala je mali balkon i veliko sjećanje na majčinu baštu. U penziju je otišla mjesec ranije, uvjerena da će sada konačno imati vremena za sve što je nekad odbijala zbog smjena.

Grah nije opravdao njena očekivanja. Adela je u kutiju ostavila poruku s pitanjem i crtežom veoma tužne stabljike. Sljedeće sedmice čekao ju je odgovor. Rasim nije mogao zaključiti mnogo iz crteža, ali je pohvalio list koji je izgledao kao jedro. Priložio je novu kesicu. Adela je odgovorila da više nema slobodnih saksija. Dodala je da je, uprkos očiglednom nedostatku talenta, spremna dati grahu još jednu priliku.

Tokom ljeta ostavljali su pisma među kesicama. Znala je da Rasim ima odraslog sina koji živi daleko, da mrzi zvuk televizora za vrijeme ručka i da svake godine zaboravi gdje je odložio zimske rukavice. On je saznao da Adela ruča prekasno i da se u novostečenom slobodnom vremenu još kreće kao da će je neko pozvati na posao. O biljkama su pisali sve manje. Ipak, nijedno nije predložilo da pisma prestanu putovati kroz čitaonicu.

U septembru je bibliotekarka najavila druženje za razmjenu sjemena. Adela je došla noseći praznu kesicu. Prepoznala je Rasima po rukopisu na kartici, a ne po izgledu koji je mjesecima zamišljala. Bio je niži i mnogo nemirniji. Prije nego što je stigla izgovoriti pripremljeno priznanje, rekao je da mora nešto objasniti. Grah je uzgojila njegova sestra. On je samo prepisao oznake i donio kutiju, nadajući se da će tako češće izlaziti iz kuće.

Adela je otvorila praznu kesicu i pokazala mu dno. Nije imala ništa vratiti. Stajali su uz stol pun urednih malih obećanja i smijali se tako

dugo da ih je bibliotekarka zamolila da pomognu slagati stolice. Dok su radili, Rasim je pitao hoće li prestati pisati sada kada zna da nije vrtlar. Rekla je da joj još duguje kraj priče o rukavicama pronađenim u kutiji za hljeb.

Prvu zajedničku kafu popili su na njenom balkonu. Rasim je donio zdravu biljku bosiljka, s velikom oznakom: kupljeno na pijaci. Adela ju je smjestila u jedinu praznu saksiju. Kesicu graha ostavila je na stolu, pod šoljom, da je vjetar ne odnese. Do proljeća je bilo još mnogo mjeseci. Nisu morali odlučiti šta će tada sijati da bi dogovorili sljedeći utorak.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Ime koje je papiga pamtila

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/ime-koje-je-papiga-pamtila/

Papiga ju je prvi put dočekala rečenicom: "Nera, gdje si?" Vesna se nasmijala, a Alen je brže nego što je trebalo objasnio da je Nera njegova bivša supruga. Razvedeni su već pet godina, ptica jednostavno pamti. Vesna je imala četrdeset osam i vlastite predmete koje nije zamijenila nakon razvoda. Razumjela je. Samo nije očekivala da će jedan od njegovih predmeta svaki dolazak pretvoriti u prozivanje odsutne žene.

Treće subote ptica je dodala: "Dušo moja." Alen je pokrio kavez tankom tkaninom i pitao hoće li još čaja. Vesna je rekla da ne mora zbog nje zamračivati životinju usred dana. Bilo joj je neugodno što je uopće primijetila čije ime ptica izgovara. Nera je živjela u drugom gradu i imala novi brak. U ovoj sobi, međutim, stalno je neko zvao baš nju, glasom mnogo nježnijim od Alenovog sadašnjeg govora.

Sljedeći put na stolu je stajao papirić s Vesninim imenom. Alen je priznao da vježbaju. Svakog jutra govorio je ptici: "Vesna dolazi." Ona bi odgovorila starom rečenicom, zatim zvukom kuhala. Vesna se toliko nasmijala da se papiga uznemireno prošetala po prečki. Zamišljala je tog ozbiljnog čovjeka kako prije posla vodi pregovore s malim zelenim bićem koje ne mari za redoslijed njegovih ljubavnih života.

Ipak, rekla mu je da je pogodilo nešto drugo. Htjela je čuti kako on govori nježno, a ne kako ubjeđuje pticu da promijeni repertoar. Alen je dugo gledao papir. U prethodnom braku takve riječi izgovarao je automatski, rekao je, i sada se boji obećavati ono što možda neće znati održati. Vesna mu nije tražila veliki govor. Pitala ga je samo raduje li se subotama. "Počnem se radovati u srijedu", odgovorio je.

Prestali su trenirati pticu. Vesna je dolazila s mandarinama, jer je Alen uvijek zaboravljao kupiti voće, i sjedala dalje od kaveza. Ponekad bi se Nera pojavila u njihovom razgovoru kao osoba, s jednom smiješnom

navikom ili lošim receptom. Tada njeno ime iz ptičjeg kljuna nije zauzimalo cijelu sobu. Imalo je mjesto među ostalim stvarima koje su oboje donijeli iz života prije tog malog stola.

Jednog četvrtka Alen je nazvao i pustio Vesnu da sluša. Papiga je jasno rekla: "Vesna dolazi." Zatim je tri puta oponašala kuhalo. Vesna je pogledala hrpu neopranog suđa i sat iznad prozora. "Pogriješila je dan", rekla je. "Možda ne mora", odgovorio je Alen. Došla je bez mandarina, s običnim hljebom pod rukom. Ovaj put je njeno ime prvi izgovorio čovjek koji je otvorio vrata.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Pet minuta bez zapisnika

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/pet-minuta-bez-zapisnika/

Na prvi brzi sastanak ponio sam olovku koja se nije razmazivala. To mi je tada izgledalo kao priprema, a ne upozorenje.

Sestra me prijavila bez mnogo pregovora. Imao sam četrdeset šest godina, radio kao stenograf i poslije razvoda uspio pretvoriti tri obična izlaska u razgovore koji su ličili na uzimanje izjave. Večer je imala jednostavna pravila. Pet minuta, zvonce, drugi stol. Na malom kartonu trebalo je zaokružiti broj osobe koju želimo ponovo vidjeti. Počeo sam dodavati bilješke jer sam se bojao da ću zaboraviti nečije ime ili pomiješati dvije žene koje vole isti film.

Prve četiri sagovornice pogledale su olovku s različitim stepenom nepovjerenja. Jedna je pitala pišem li preporuku za posao. Rekao sam da mi je to profesionalna navika. Nije joj bilo smiješno. Kod šestog stola počeo sam zapisivati ispod ruba stolnjaka, što je izgledalo još gore. Zvonce me svaki put spašavalo od još jedne rečenice kojom bih pokušao objasniti prethodnu. Razmišljao sam koliko dugo moram ostati da sestri mogu reći da sam pokušao.

Lea je sjedila za posljednjim stolom, držeći cipele uredno složene ispod stolice. Pokazala je na moj karton. "To ti nije znak za vrtlarstvo, nego za gradilište", rekla je. Prije deset godina radila je isti posao. Moj nespretni sažetak tuđeg hobija pročitala je kao izvještaj o obnovi mosta. Prvi put te večeri zaboravio sam nešto zapisati. Pitala me koje riječi i dalje čujem kada zatvorim oči, a ja sam joj rekao da u prodavnici ponekad odgovorim: "Molim ponovite posljednje."

Zvonce je zazvonilo dok je pričala o svojoj najgoroj grešci, kada je riječ za papriku pretvorila u potpuno ozbiljnu raspravu o papiru. Nisam se pomjerio. Organizatorica nas je podsjetila da je krug završen. Lea je obula cipele i rekla da priča ima nastavak, ako u blizini postoji mjesto gdje ne

mjere vrijeme. Olovku sam spremio u unutrašnji džep s takvom pažnjom da se ponovo nasmijala.

U kafiću sam saznao da sada pravi vitraže, da ne voli masline i da ima smiješan, kratki kašalj kada pretjera sa smijehom. Nijednu stvar nisam zapisao. Kada smo ustali, pružila mi je karton s brojem svog stola. Na poleđini je običnim, sporim rukopisom napisala subotu i vrijeme. Sačuvao sam ga. Kasnije nisam mogao rekonstruisati svaku njenu rečenicu, ali sam dobro pamtio trenutke u kojima smo oboje zašutjeli i niko nije požurio da popuni zapisnik.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Sastanak bez štula

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/sastanak-bez-stula/

Svaki put kada bi došla po popravljenu čizmu za štule, Ines je u Jadrankovu radionicu ulazila noseći je preko ramena kao kakvu neobičnu životinju. Čizma je imala produženu nogavicu i blistave kopče koje su stalno otpadale. On ih je vraćao bez pitanja. Jednom je došao na ulični festival, gdje se Ines, podignuta iznad krošnji mladih stabala, nagnula prema njemu i spustila mu papirni cvijet u dlan.

Poslije predstave pozvao ju je na večeru. Imala je trideset devet godina i dovoljno iskustva da običnom pozivu ne dodaje proročanstva. Ipak je kod kuće probala četvore cipele. Bez kostima bila je mala, pomalo pogrbljena od nošenja opreme, s nemirnim prstima koji su stalno nešto vezivali. Na štulama je znala mirno stajati pred stotinu ljudi. Pred ogledalom nije znala šta da uradi s vlastitim ramenima.

Izabrala je najviše potpetice koje je posjedovala. Do restorana su joj napravile žulj. Jadranko je ustao kada je došla, a ona je prebrzo sjela, zahvalna stolnjaku što joj skriva noge. Razgovarali su o festivalu, vremenu, njegovoj radnji. Kada ju je pohvalio da na visini izgleda potpuno neustrašivo, Ines je uzela čašu objema rukama. Opet je vidio ženu koja je te večeri ostala spakovana u podrumu.

"Bojim se svaki put", rekla je. Objasnila mu je kako prije nastupa provjerava podlogu i računa gdje može stati ako zapuše vjetar. Jadranko je slušao, pa priznao da se on još preznoji kada mušterija traži da joj proširi skupe cipele. Nije znala šta je očekivala, možda malo razočaranje. Umjesto toga razgovarali su o poslovima koje ljudi smatraju jednostavnim zato što gledaju samo posljednjih pet minuta.

Kada je ustala, lice joj se zgrčilo. Jadranko je pogledao cipele, ali nije odmah ponudio savjet. Ines je sama priznala da ih je obula da ne bude preniska. "Za šta?" pitao je. Nasmijala se, sada već i sebi. Preko puta je

bila njegova radionica. Sačekao je vani dok je iz torbe izvadila ravne patike koje je, iz navike, uvijek nosila kao rezervu za povratak s nastupa.

Šetali su pored zatvorenih izloga. Bila mu je do ramena i prvi put te večeri nije računala gdje će stati. Pred njenim ulazom izvadio je papirni cvijet iz džepa kaputa. Rubovi su se već bili zgužvali. Ines mu je ponudila novi, ali je odmahnuo glavom. Dok se saginjao da je poljubi, podigla se malo na prste. Za tu visinu nisu joj trebale ni kopče ni tuđa obuća.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Prva riječ poslije tišine

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/prva-rec-poslije-tisine/

Dunja je izabrala vikend tišine jer joj je posao u korisničkoj službi napunio glavu tuđim rečenicama. U planinskoj kući dobila je sobu, raspored šetnji i uputu da se do nedjeljnog doručka razgovara samo kada je neophodno. Čovjek preko puta nje odmah je prosuo čaj. Dok je skupljao mokre salvete, podigao je obrve toliko očajno da se nasmijala. Bio je to njihov prvi prekršaj.

Drugog jutra našla je suhu salvetu presavijenu u nespretnu pticu pored svoje šolje. Nije imala poruku. Njegova ruka bila je prevelika za taj sitni papir, nokat na palcu plav od nekog davnog udarca. Dunja mu je popodne sačuvala stolicu na suncu. Kada bi pogledao prema njoj, oboje bi brzo okrenuli glavu, premda nisu imali drugi posao nego sjediti i gledati drveće.

Do subotnje večeri odlučila je da je blag, strpljiv i vjerovatno duhovit. Zvao se Adis, pisalo je na oznaci njegovog kofera. Vidjela ga je kako starijem gostu donosi jastuk i kako čeka da se puž skloni sa staze. Od tih nekoliko prizora sastavila je čitav karakter. Pred spavanje zamišljala je njegov glas, nizak i spor, savršeno odmjeren prema rečenicama koje je sama pripremala.

Adis je u nedjelju progovorio prije nego što je sjeo. Govorio je brzo, prilično glasno i gotovo bez zareza. Bio je voditelj prodaje, volio je imitirati sportske komentatore, a tišinu je platio nakon opklade s bratom. Dunja je miješala hladnu kafu. Čovjek iz njene glave nestao je za manje od pet minuta, ostavivši za stolom ljubaznog neznanca koji joj je upravo objašnjavao smiješan kvar na autopraonici.

Na stepenicama je primijetio da je razočarana. "Zamišljala si nekog drugog?" pitao je. Priznala je da jeste. On je rekao da je nju smatrao povučenom slikaricom. Dunja je tada toliko glasno prasnula u smijeh da

se domaćica okrenula s praga. Ispričala mu je o svom poslu, o mušteriji koja je tražila da joj se vrati potrošena baterija, i o tome kako zapravo nikad ne zna prestati pričati kad joj je ugodno.

Autobus je dolazio za četrdeset minuta. Adis je ponudio kafu u seoskoj prodavnici, uz ozbiljno obećanje da neće imitirati komentatora. Dunja nije tražila obećanje. Htjela je čuti kraj priče o autopraonici, sada kada je prestala čekati drugi glas. Na kraju staze uhvatio ju je za ruku. Bila je ista ona velika ruka koja je napravila pticu. To joj se i dalje sviđalo.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Ples na dva različita kanala

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/ples-na-dva-razlicita-kanala/

Kćerka mi je kupila kartu uz napomenu da događaj nije samo za mlade. To me uvjerilo otprilike koliko bi me uvjerila rečenica da neki lijek gotovo nikad ne izaziva mučninu. Ipak sam otišla. Na ulazu su mi dali slušalice s tri kanala i pokazali dugme koje mijenja boju svjetla. U dvorani su ljudi plesali u neobičnoj tišini. Čuli su se koraci, poneki uzvik i smijeh koji nije morao nadjačavati zvučnike.

Izabrala sam kanal na kojem su bile pjesme iz vremena mojih prvih izlazaka. Imala sam pedeset godina i koljena koja nisu voljela nagle odluke, pa sam stajala pri rubu. Muškarac nekoliko koraka dalje plesao je sasvim sam, s ozbiljnim izrazom lica koji nije odgovarao njegovim pokretima. Nije izgledao vješt. Izgledao je kao da mu to uopće nije važno. Kada me pogledao, podigla sam ruku, nesigurna je li to pozdrav ili zahtjev za pomoć.

Prišao je i počeo plesati pored mene. Na trenutak mi se učinilo da se krećemo prema istoj staroj pjesmi, da oboje znamo gdje se čeka, a gdje krene refren. Smijala sam se mnogo više nego što sam planirala. Onda sam primijetila da njegove slušalice svijetle drugom bojom. Zamolila sam pokretom da ih zamijenimo. U moje uši ušao je brz, uporan ritam bez ijedne poznate riječi. Čovjek s kojim sam upravo podijelila uspomenu nikada je nije čuo.

Skinuli smo slušalice istovremeno. Zvao se Damjan, radio noćnu smjenu u hotelu i tog vikenda odlučio da neće prespavati baš cijeli slobodan dan. Rekla sam mu da sam mislila kako slušamo istu stvar. Odgovorio je da je i njemu moj ples izgledao neobično spor. Stajali smo među ljudima koji su se kretali po različitim pravilima i pokušavali razgovarati bez podizanja glasa. To mi se dopalo više od slučajne podudarnosti koju sam izmislila.

Probali smo po jednu pjesmu na njegovom i mom kanalu. Nije ismijavao moju muziku, ali se vidjelo da ne zna šta će s rukama. Ja sam na njegovoj previše brzo ostala bez daha. Na kraju smo vratili svako svoje slušalice i plesali blizu, dodirujući se ramenima kad bi nam se ritmovi slučajno sreli. Nisam morala uvjeravati sebe da imamo isti ukus da bih željela da ostane.

Pred kraj mi se ispraznila baterija. Damjan je skinuo svoje slušalice i predložio da izađemo na zrak. Sa stepenica se čuo tramvaj, žamor ljudi i neko ko je pogrešno pjevao pjesmu koju je još imao u glavi. Pitala sam ga hoćemo li idući put otići negdje gdje možemo razgovarati. "Bez kanala?" pitao je. Klimnula sam glavom. Ovog puta dobro sam čula njegov potvrdni odgovor.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Slovo iz posljednje ladice

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/slovo-iz-posljednje-ladice/

Lada je došla po posljednja dva otiska u petak, kada je Aleksandar već skinuo natpis s vrata. Stara štamparska presa odlazila je u radionicu mladog kolege, a sitna slova trebalo je razvrstati i spakovati. Lada mu je godinama uramljivala čestitke i male plakate. Poznavali su se dovoljno da razgovaraju o bolnim leđima i lošim zakupodavcima, ali nikada nisu popili kafu izvan prostora u kojem je barem jedno od njih radilo.

Rekla je da ima sat vremena i zavrnula rukave. Aleksandar je pomislio kako joj treba platiti pomoć, premda je znao da bi je takav prijedlog uvrijedio. Nakon razvoda odvikao se od toga da neko ostane bez narudžbe ili računa. Pokazao joj je ladice. Lada je slova podizala pažljivo, okrećući ih prema svjetlu kao minijaturne predmete koji imaju svoju prednju i zadnju uspomenu. Na palcu joj je ostala tamna mrlja.

Tražili su jedno nestalo slovo gotovo pola sata. Nije bilo skupo, niti je zbirka morala biti potpuna prije dolaska kamiona. Ipak su oboje pregledali pod, sto i džepove pregača. Lada ga je našla na prozorskoj dasci, uz mrtvu mušicu. Podigla ga je pobjednički, a zatim zastala. "Sad više nemamo izgovor", rekla je. Aleksandar nije odmah znao misli li na pakovanje, odlazak ili ono što je već dugo stajalo između njihovih običnih razgovora.

Rekao je da bi htio još nešto odštampati. Pripremio je mali red teksta, previše svjestan toga da mu se prsti ne kreću uobičajenom brzinom. Lada je čekala bez zavirivanja. Kada je podigao papir, na njemu je stajalo pitanje hoće li večerati s njim. Ispod nije bilo ukrasnog okvira, datuma ni njegovog nekadašnjeg logotipa. Lada je rekla da joj se pitanje sviđa, ali da bi voljela čuti kako zvuči kada ga izgovori.

Ponovio ga je naglas. Pristala je i priznala da je sat vremena pomoći produžila namjerno. Kamion je stigao prije nego što su završili, pa su

posljednje ladice punili zajedno s vozačem. Kada su presu iznijeli, prostor je izgledao nepristojno velik. Aleksandar je stajao na mjestu gdje je godinama birao papir. Lada ga nije požurivala da se raduje slobodi. Samo je ostala uz njega dok nije sam ugasio svjetlo.

Restoran koji je planirao bio je pun. Večerali su u malom lokalu preko puta, s kaputima na susjednoj stolici. Lada je tamnu mrlju na palcu pokušala obrisati salvetom, pa odustala. Aleksandar ju je uhvatio za ruku preko stola. Sutradan je uramila njegov posljednji otisak, ali ga nije odmah odnijela kući. Ostavila ga je iza pulta, tamo gdje će ga vidjeti kada dođe bez razloga vezanog za posao.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Jutro bez poznatog mirisa

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/jutro-bez-poznatog-mirisa/

Klara je znala kada treba zatvoriti oči i nasmiješiti se. Marko bi joj pružio šolju kafe, rekao da je tek samljevena, a ona bi odglumila onaj kratki užitak koji je nekad dolazio sam. Mirise nije osjećala od prošle zime. O tome je mogla razgovarati s ljudima koji su je poznavali ranije. S novim čovjekom željela je barem nekoliko susreta na kojima neće odmah morati objasniti šta joj nedostaje.

Marko je volio mala iznenađenja. Donio je grančicu lavande, sapun iz putne torbe, mandarinu čiju je koru pažljivo odvojio u jednom komadu. Klara je slušala njegove opise i pokušavala prizvati uspomenu. Nije joj bilo teško pretvarati se zato što ju je pritiskao. Bilo je teško prestati jer je svaki put izgledao iskreno zadovoljan što joj je uljepšao jutro. Njegovoj pažnji nije nalazila zamjerku, samo mjesto na kojem bi mogla spustiti istinu.

U nedjelju ju je poveo na pijacu i kupio buket koji se birao zatvorenih očiju. Prodavačica mu je rekla da ga pomiriše, pa ga je pružio Klari. Oko njih su ljudi prolazili s kesama i gurali se prema tezgi. Klara je ostala gledati cvijeće. "Ne mogu", rekla je, prvo prodavačici, zatim njemu. Marko je pomislio da joj miris smeta. Morala je ponoviti, ovog puta cijelu rečenicu, usred pijace gdje je najmanje htjela govoriti o sebi.

Na klupi iza tržnice pitao je zašto mu nije rekla. Odgovorila je da joj je dosta lica koja se rastuže čim saznaju. Htjela je da prvo vidi nešto drugo. Marko je pogledao buket položen između njih. Nije joj obećao da će se sve popraviti niti tražio da nabraja šta je pokušala. Pitao je koje cvijeće voli gledati. Klara je pokazala jednu krivu stabljiku koja je štrčala iznad ostalih, uporno kvareći uredan oblik.

Njihovi susreti postali su manje pažljivo pripremljeni. Marko je jednom donio kafu koju je predugo kuhao i odmah to priznao, kao da mu je

laknulo što više ne mora svaki put ostvariti mali podvig. Klara je primijetila kako čašu drži za sam vrh i kako pjevuši dok traži ključeve. Voljela je te stvari prije nego što bi pomislila da ih treba voljeti kao zamjenu za nešto izgubljeno.

U rano proljeće ostala je kod njega do jutra. Probudio ju je zvuk mlina iz kuhinje. Miris nije stigao, ali stigao je njegov glas, ljutit na poklopac koji se zaglavio. Klara je ustala i odnijela dvije šolje na balkon. Kada joj je pružio kafu, nije zatvorila oči. Gledala je njegovo pospano lice i pitala zašto opet ima brašna na rukavu. Smijao se prije nego što je uspio odgovoriti.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Riječ koja nije stala u kvadrate

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/rijec-koja-nije-stala-u-kvadrate/

Pismo je počinjalo pristojno, a završavalo tvrdnjom da Ivan ne poznaje značenje riječi dom. U križaljci je napisao da je to mjesto na koje se uvijek vraćamo. Čitateljica je pitala šta onda s ljudima koji su svoje domove morali napustiti. Ivan je pismo ostavio kraj šolje. Već dvadeset godina sastavljao je križaljke za mali sedmičnik i navikao na primjedbe zbog zastarjelih naziva riba. Ovo je bilo nešto novo.

Narednog mjeseca ista žena osporila je njegov opis strpljenja. Potpisivala se Ema, bez prezimena, ali je na koverti ostavljala punu povratnu adresu. Odgovorio joj je da kratke definicije ponekad moraju pojednostaviti život. Vratila mu je karticu na kojoj je pisalo da život zbog toga ne postaje jednostavniji. Dopala mu se ta tvrdoglavost. Počeo je čuvati za nju riječi koje su mu zadavale najviše muke, premda joj to nije priznao.

Poslije šest pisama predložio je kafu. Ema je pristala i dodala da neće donijeti rječnik. Imala je pedeset jednu godinu, prodavala opremu za putovanja i govorila mnogo brže nego što je pisala. Ivan je ponio novine, za slučaj da razgovor stane. Ona ih je odmah okrenula na posljednju stranicu i za tri minute pronašla grešku u ukrštenim riječima. Oboje su se nasmijali. Njegov strah od neugodnog početka dobio je poznat oblik.

Onda je razgovor ipak stao. Ema je gledala kroz prozor, a Ivan pokušavao odabrati pitanje koje neće biti ni previše lično ni dosadno. Rekla je da joj se sviđa što nije požurio opisati svoj razvod kao završen zadatak. Zbunilo ga je kako zna da je razveden. Pokazala je na svjetliji krug na njegovoj ruci. Tog jutra prvi put nije stavio prsten koji je još nosio iz navike, iako je već godinu živio sam.

Htio je objasniti sve odjednom. Ema ga je zaustavila samo pitanjem hoće li još kafe. Ostali su sat duže nego što je planirao. Nije morao sažeti bivši brak da bi zaslužio novi razgovor. Kada su izašli, pitao je kako bi ona

nazvala to što se upravo dogodilo. Razmislila je, pa rekla da joj treba još podataka. Prvi put nije pokušao iz odgovora izvući sigurniji odgovor.

U sljedećoj križaljci dom je opisao drugačije. Nije poslao Emi primjerak kao dokaz da ju je poslušao, kupila bi ga ionako. Umjesto toga nazvao ju je u četvrtak, bez papira na kojem bi unaprijed uredio rečenicu. Predložio je šetnju u nedjelju. "Može", rekla je. Ta kratka riječ ostala je dovoljno jasna i bez broja slova, crnih polja i rješenja odštampanog na nekoj drugoj stranici.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Pogrešan stol u pravo vrijeme

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/pogresan-stol-u-pravo-vrijeme/

Marta je znala samo da se čovjek zove Ivan i da nosi plavu košulju. Prijateljica joj je poslala fotografiju, ali na njoj je bio pod kapom, daleko od kamere. U kafiću je ugledala plavu košulju uz prozor i prišla. Čovjek je ustao, nasmiješio se i pomjerio stolicu. Oboje su izgledali toliko olakšano što je drugi stigao da niko nije ponovio ime. Marta je naručila čaj, iako ga inače nije pila.

Razgovor je krenuo od pokvarenog parking automata ispred kafića. Čovjek je priznao da je prvo platio parkiranje za tuđi automobil. Marta se nasmijala i rekla da je ona jednom čuvala mjesto u pogrešnom redu pola sata. Nisu pokušavali zvučati posebno zanimljivo. Nakon deset minuta već je željela produžiti svoj čaj. Onda ga je pitala kako mu ide u školi, jer je prijateljica rekla da predaje matematiku. Pogledao ju je kao da je postavila teško pitanje iz sasvim drugog predmeta.

Zvao se Damjan. Radio je u skladištu i čekao ženu po imenu Marina. Marta je prvo pomislila da je prijateljica sve pogrešno prenijela. Tada je na drugom kraju prostorije vidjela čovjeka u plavoj košulji kako nesigurno podiže telefon. U isto vrijeme Damjanu je stigla poruka da njegova gošća kasni. Zabuna je trajala kratko, ali je ostavila neugodno pitanje: kako sada otići od stola za kojim ti je dobro?

Mogli su izmisliti hitne obaveze i napustiti svoje dogovore. Damjan je to skoro predložio, pa zastao. Rekao je da ne bi volio biti čovjek kojeg neko ostavi da čeka bez objašnjenja. Marta je priznala da ni ona ne bi. Razmijenili su brojeve, bez obećanja, i svako je nastavio svoju večer. Ivanu je rekla istinu o pogrešnom stolu. Nije ga uspoređivala s Damjanom niti pokušavala dokazati da je sudbina već donijela odluku.

Ivan je bio ugodan, razgovarali su gotovo sat vremena, ali nijedno nije predložilo novi susret. Marta mu je sljedećeg dana zahvalila na večeri i

rekla da nije osjetila ono što traži. Tek poslije je pisala Damjanu. On je odgovorio da je s Marinom proveo prijatan razgovor, ali da su oboje zaključili kako žele različite stvari. Nije rekao da je cijelu večer mislio samo na Martu. Svidjelo joj se što ne mora umanjiti drugu ženu da bi pozvao nju.

Ponovo su se našli uz isti prozor. Ovog puta Damjan je nosio sivu majicu, a Marta je naručila kafu. Na stol je spustio mali papir s napisanim imenom. Smijala se dok ga je okretala prema njemu, jer je znala ko je. Prvih nekoliko minuta bili su nervozniji nego prethodni put. Više ih nije štitila zabuna. Kada je počeo pričati o danu na poslu, Marta je približila stolicu da ga bolje čuje.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Dva lonca na istom šporetu

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/dva-lonca-na-istom-sporetu/

Jasna je rekla da od ponedjeljka neće jesti meso. Nije održala govor. Razmišljala je o tome dugo i sada je željela pokušati. Branko je klimnuo glavom i pitao šta to znači za nedjeljni ručak. Oboje su se nasmijali, ali njegovo pitanje nije bilo sasvim šaljivo. Dvadeset šest godina sjedili su za istim stolom i uzimali iz istog lonca. Njihova odrasla djeca već su otišla, pa je taj mali običaj dobio težinu koju ranije nije imao.

Prve sedmice Branko je donosio pred njenu stolicu sve što je smatrao dokazom da takva odluka nema smisla. Nije je vrijeđao, samo je od svakog ručka pravio raspravu. Jasna ga je zamolila da prestane. Rekla je da ne traži njegovu dozvolu niti namjerava provjeravati šta on jede na poslu. Na to je odgovorio da će očito odsad svako živjeti za sebe. Čim je čuo vlastitu rečenicu, učinila mu se prevelikom za zdjelu graha.

U subotu su zajedno otišli na pijacu. Pred mesnicom je zastao, očekujući da će ona nastaviti. Jasna je rekla da će ga čekati kod cvijeća. Nije ga gledala razočarano. To ga je zbunilo više nego da jesu započeli svađu. Kupio je manje nego inače, pa zatekao suprugu kako razgovara s prodavačicom o biljci koja joj nikako nije uspijevala. Imala je cijeli život misli o kojima on nije morao odlučivati.

Kod kuće je rekao da želi spremiti svoj dio ručka. Jasna mu je pokazala gdje stoji manja tava, bez opaske da je to trebao znati. Radili su jedno uz drugo, sudarajući se pred sudoperom. Branko je previše posolio krompir. Ona je ponudila dio svog i rekla da za prilog ne trebaju dva plana. Tek tada je priznao da ga je njena odluka podsjetila na vrijeme kada su djeca počela zatvarati vrata svojih soba.

Jasna je odložila kašiku. Rekla je da ne odlazi u drugu sobu, nego pokušava jesti onako kako joj sada odgovara. Pitala ga je postoji li nešto što on želi promijeniti, a prešućuje jer su navikli ovako. Priznao je da bi

volio subotom ići na jutarnje plivanje. Godinama je mislio da bi se uvrijedila ako ne doručkuju zajedno. Nasmijala se i rekla da bi tada mogla mirno spavati do devet.

Sljedeće subote vratio se s mokrom kosom i pecivom. Jasna je još bila u ogrtaču. Ručak su spremili kasnije, s dva mala lonca i jednom salatom. Kad su sjeli, pružio joj je ruku preko stola prije nego što je uzeo viljušku. Nije imao novi govor o njihovom braku. Samo je želio da ga pogleda. Pružila mu je svoju, s malo brašna još zalijepljenog uz prsten.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Subota koju sam sačuvala

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/subota-koju-sam-sacuvavala/

Treći put sam otkazala subotu dok je Zoran već kupovao karte za kino. Kćerka je zamolila da pričuvam bebu kako bi ona i muž izašli sami. Nisam rekla da imam dogovor. Postala sam baka prije četiri mjeseca i još sam se radovala svakom pozivu, čak i kada bih poslije njega dugo sjedila gledajući haljinu koju sam namjeravala obući. Zoranu sam napisala da se nešto pojavilo. Nije pitao šta.

U nedjelju sam mu poslala fotografiju unuka. Odgovorio je da ima moje obrve. Zatim je pitao postoji li dan u kojem bismo mogli biti sigurni da ćemo se vidjeti. Osjetila sam uvredu prije nego što sam prepoznala pitanje. Rekla sam da beba ne može birati kada joj neko treba. On je odgovorio da razumije, ali da su u subotu roditelji bili u restoranu. Nisam znala šta reći čovjeku koji je samo ponovio činjenicu.

Zoran nije tražio da biram između njega i porodice. Zamolio me da mu ne obećavam večer koju unaprijed smatram tuđom. Poslije razgovora sam otvorila kalendar. Nisam imala nijedan upisan vlastiti plan. Sve su bile smjene, pregledi i izlasci drugih ljudi. Bila sam ponosna što pomažem. Istovremeno sam postajala ljuta na njih zbog dogovora koji sam sama nudila, često prije nego što bi me iko išta pitao.

Kćerki sam rekla da sljedeću subotu nisam slobodna. Pitala je idem li negdje posebno. Mogla sam izmisliti pregled ili važan posao, nešto što bi zvučalo ozbiljnije od večere s muškarcem. Rekla sam da izlazim sa Zoranom. Zastala je, pa rekla da će pitati drugu baku. Toliko sam se pripremala za razočaranje da me njen običan odgovor gotovo naljutio. Morala sam priznati koliko sam često tuđu potrebu pretpostavljala prije nego što bih je čula.

Za večerom mi je telefon ostao okrenut prema gore. Zoran ga nije komentarisao. Pričao je kako je u prodavnici pokušao vratiti pogrešnu

sijalicu bez računa. Smijala sam se toliko da sam zaboravila provjeravati ekran. Kasnije sam spomenula unuka i odmah se izvinila. Rekao je da želi čuti i o njemu. Nije došao upoznati neku drugu Ljubicu, onu koja nema porodicu, samo onu koja je također stigla na večeru.

Kući sam se vratila poslije ponoći. Nije bilo propuštenih poziva. Na vratima me Zoran poljubio, kratko, pa još jednom kad sam ga povukla za rukav. Sutradan sam čuvala unuka i ispričala mu kako je njegova baka lijepo provela subotu. Slušao me ozbiljno, s cijelom šakom u ustima. Ovog puta nikome nisam slala fotografiju. Zoran je već znao gdje sam i kada ćemo se ponovo vidjeti.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Melodija koja je čekala utorak

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/melodija-koja-je-cekala-utorak/

Klavir u prolazu trgovačke zgrade imao je jednu tipku koja se vraćala sporije od ostalih. Vesna ju je otkrila odmah, jer je upravo tom notom počinjala jedina melodija koje se još sjećala iz muzičke škole. Sjela je samo da provjeri jesu li joj prsti nešto zadržali poslije trideset godina. Poslije nekoliko taktova stala je. Iza nje se začuo muški glas koji je otpjevušio nastavak, prilično netačno, ali dovoljno poznato da se okrene.

Muškarac je nosio platnenu torbu punu povrća i izvinjavao se prije nego što je išta pogrešno uradio. Rekao je da je i on svirao taj komad, davno i ne naročito uspješno. Zvao se Harun. Vesna mu je ponudila mjesto na drugom kraju klupe. Pokušao je ponoviti dio kojeg se sjetio, pa pogriješio upravo ondje gdje je maločas zvučao sigurno. Njihov prvi zajednički zvuk završio je smijehom koji je privukao više pogleda nego muzika.

Harun je morao krenuti na autobus. Vesna je ustala i pomislila da će to ostati mali događaj koji navečer prepriča prijateljici. Onda je on rekao da utorkom obično prolazi ovuda. Nije je pitao hoće li doći, ali je čekao odgovor kao da jeste. Rekla je da bi mogla provjeriti sjeća li se još nekoliko taktova. Nije imala klavir kod kuće. Do sljedećeg utorka prstima je po stolu izmišljala put koji možda uopće nije bio tačan.

Našli su se bez povrća i bez potrebe da glume slučajan susret. Harun je donio ispisane note. Vesna se nasmijala jer ih je donijela i ona, iz drugog izdanja, s drugačijim rasporedom stranica. Veći dio vremena potrošili su tražeći isto mjesto. Jedna djevojčica zastala je s ocem i pitala mogu li svirati nešto veselo. Vesna je rekla da i oni to pokušavaju. Djevojčica je ozbiljno klimnula, kao da je upravo čula dovoljno dobar razlog da nastavi čekati.

Narednih sedmica melodija se sastavljala sporije od njihovih razgovora. Znali su gdje rade, šta kuhaju kad su sami i zašto Harun ne voli nedjeljne

večeri. Vesna je primijetila da utorkom bira naušnice, iako ih obično zaboravlja. Jednog dana klavir je bio pokriven zbog čišćenja prolaza. Harun je stajao pored njega, nepotrebno zabrinut. Ona ga je pitala želi li prošetati. Izgledao je toliko zadovoljan da je shvatila kako oboje već neko vrijeme čekaju taj jednostavni prijedlog.

Komad nisu odsvirali savršeno ni kasnije. Ponekad bi zastali kod klavira, a ponekad produžili na večeru, ostavljajući klupu nekome drugom. Prvi put kad ju je Harun poljubio, nisu razgovarali o muzici. Vesna je pričala nešto o komšinicinom odbjeglom vešu i zaboravila završiti rečenicu. Nije joj bilo žao. Postojale su stvari koje su mogle ostati nedovršene, a da zbog toga ništa važno ne nedostaje.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Predmet broj četrdeset dva

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/predmet-broj-cetrdeset-dva/

Amila je muškarca s brojem devetnaest poznavala po ruci. Podizao ju je mirno, bez okretanja, upravo kad bi pomislila da je stara kutija ili stakleni uteg napokon njen. Tokom tri mjeseca malih nedjeljnih aukcija dvaput ju je nadmašio. Jednom je ona pobijedila njega i osjetila zadovoljstvo sasvim nesrazmjerno vrijednosti napuklog porcelanskog psa. Kod kuće ga je smjestila na policu, gdje je više podsjećao na pobjedu nego na dobar ukus.

Predmet broj četrdeset dva bio je mali drveni ormarić za pisma. Amila ga je prije aukcije otvorila i pomirisala suho drvo, zamišljajući gdje bi stajao. Odredila je najviši iznos koji može potrošiti. Muškarac s brojem devetnaest stajao je nekoliko koraka dalje i također ga gledao. Ovoga puta primijetila je da ima toplu zelenu košulju i naočale koje stalno gura prema čelu. Bila je ljuta što protivnik odjednom ima lice koje joj se sviđa.

Kad je licitacija počela, nekoliko drugih ljudi uključilo se brže nego što su očekivali. Amila je došla do svog iznosa i spustila broj. Muškarac je podigao svoj još jednom, zatim i on odustao. Ormarić je kupila žena u ljubičastom kaputu, zadovoljno klimnuvši kao da se sve odvijalo prema njenom rasporedu. Poslije aukcije Amila je otišla po običnu kutiju iz ranije kupovine. Muškarac joj je pridržao vrata, pa rekao da je dobro što nisu morali mrziti jedno drugo i zbog ormarića.

Zvao se Nedim. Priznao je da se još sjeća porcelanskog psa. Amila je rekla da pas nije naročito lijep. "Znam", odgovorio je, "zato sam se naljutio što sam ga uopće želio." Nasmijali su se dovoljno iskreno da zastanu nasred stepenica. Ponudio je kafu u blizini. Ona je prihvatila, ali prvo odnijela kutiju u auto. Nije željela ostaviti utisak da joj treba pomoć samo zato što je iznenada želi duže zadržati.

Uz kafu su govorili o predmetima koje su kupili iz pogrešnih razloga. Nedim je imao vagu bez jednog utega, Amila tri okvira koji nisu odgovarali nijednoj slici. Otkrili su i stvari koje nisu bile na prodaju: njegovu ljubav prema jutarnjoj tišini, njenu naviku da nazove sestru čim se nešto smiješno dogodi. Kad je spomenuo sljedeću aukciju, Amila je predložila da se prije nje vide na večeri. Željela ga je upoznati i s obje ruke slobodne.

Nastavili su povremeno odlaziti na aukcije, svako sa svojim iznosom i ukusom. Nisu sklopili savez protiv drugih kupaca. Ponekad su željeli isti predmet i unaprijed se tome smijali. Porcelanski pas ostao je kod Amile, a Nedim ga je pri prvoj posjeti ozbiljno pozdravio. Ormarić nikada nisu ponovo vidjeli. To je bio jedini izgubljeni predmet kojeg su se oboje sjećali s potpuno jednakim zadovoljstvom.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Kako želiš da te zovem

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/kako-zelis-da-te-zovem/

Lejla je prvi put bila Mrvica dok su birali kekse. Rasimu je iz ruke ispala otvorena kutija, ona se nasmijala, a on je rekao da jedna Mrvica upravo gleda stotinu svojih rođaka. Šala je bila glupa i zato joj se svidjela. Kasnije joj je tako poželio laku noć. Još kasnije, na večeri s njegovim prijateljima, preko cijelog stola je upitao hoće li Mrvica još malo krompira. Tada se nije nasmijala.

Bila je najmlađa u porodici u kojoj su odrasli ljudi zauvijek ostajali prema redoslijedu rođenja. I sa trideset devet godina slušala je kako će mala tek razumjeti račune, umor ili ozbiljan život. Rasim to nije znao. U njegovoj porodici nadimci su bili dozvola da čovjek bude smiješan među onima koji ga vole. Njegov otac se rado odazivao na ime dugogodišnjeg kućnog zeca. Lejla je, međutim, na večeri prestala govoriti čim je postala manja od vlastitog imena.

Na povratku je Rasim primijetio da šuti. Rekla je da ne želi više taj nadimak. On se prvo nasmijao, očekujući nastavak šale. Kad ga nije bilo, pitao je znači li to da moraju postati par koji se oslovljava kao kolege. Lejla je odgovorila da njeno ime nije službeni pečat. Voljela bi ga čuti izgovorenog nježno, bez potrebe da bude pretvoreno u nešto sitno. Rasim je zastao kraj zatvorene pekare, prvi put shvativši da ne razgovaraju o keksima.

Ispričala mu je porodične rečenice kojih se umorila. On je objasnio šta je pokušavao dati, pa prestao braniti dobru namjeru kao konačni odgovor. Pitao je postoje li nadimci koje voli. Nije znala. Bilo joj je neprijatno što nema spremnu zamjenu za nešto što odbija. Rasim je rekao da mogu ostaviti mjesto prazno. Potom ju je pozvao imenom, sasvim jednostavno, i pružio joj ruku preko male lokve koju je mogla preći i sama.

Sljedećih dana se nekoliko puta zaustavio na početku stare riječi. Lejla nije vodila evidenciju. Primijetila je trud, a primijetila i da mu nedostaje neki njihov privatni smijeh. Jednog jutra zajednički su sastavljali policu i oboje uporno čitali pogrešnu stranicu uputstva. Nazvala ga je profesorom pogrešne stranice. On je nju proglasio dekanicom. Nadimci su trajali do kraja doručka, pa nestali bez obaveze da postanu njihova nova imena.

Nježnost se nije osušila od jedne izgovorene granice. Rasim je ponekad govorio Lejla tako tiho da je znala kako je riječ upućena samo njoj. Ponekad su izmišljali titule koje bi nasmijale samo njih dvoje. Na sljedećoj večeri pitao ju je želi li još krompira. Rekla je da želi, pa nastavila priču koju je prethodni put napustila. On ju je slušao. To joj je zvučalo prisnije od bilo kojeg nadimka.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Lice koje je opet upoznavala

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/lice-koje-je-opet-upoznavala/

Prvih deset dana Nadina je čekala da se brada sama završi. Emir je na odmoru prestao brijati lice, pa je izgledalo razumno pretpostaviti da će zajedno s sandalama nestati i ta nova odluka. Međutim, posljednje nedjelje kupio je mali češalj. Stajao je pred ogledalom i pažljivo povlačio zupce kroz još neujednačenu dlaku. Nadina ga je gledala s vrata kupatila, iznenađena nježnošću s kojom se bavio nečim što je ona smatrala privremenim propustom.

Na povratku s odmora prijatelji su ga odmah pohvalili. Rekli su da izgleda ozbiljnije, mlađe, zanimljivije, ponekad sve troje u istoj rečenici. Nadina nije znala gdje da smjesti svoje sasvim drugačije mišljenje. Voljela je njegovu poznatu liniju vilice i onu malu udubinu u bradi. Sada ih je morala zamišljati. Kad ju je pitao sviđa li joj se, rekla je da se još navikava. Emir je taj odgovor čuo kao obećanje da će uskoro početi.

Jedne večeri izmakla je lice kad ju je poljubio. Nije htjela povrijediti ga, samo ju je dlaka zagrebala ispod nosa. Emir se odmakao dalje nego što je bilo potrebno. "Mogu se obrijati ako ti toliko smeta", rekao je. U glasu je imao ogorčenje koje je pretvaralo ponuđeno brijanje u budući dug. Nadina je sjela na rub kreveta. Rekla je da joj nedostaje njegovo staro lice, ali da mu ne želi izdavati dozvole za novo.

Pitao je je li joj manje privlačan. Bilo bi udobno odmah reći ne. Ona je umjesto toga priznala da je privlačnost zbunjuje, jer voli čovjeka, a ipak primjećuje promjenu. Emir je dugo vrtio češalj među prstima. Bradu je pustio jer se sebi dopao tako, prvi put nakon mjeseci u kojima je vidio samo umornog muškarca na kraju radnog dana. Nije želio postati druga osoba. Htio je prestati gledati sebe kao gotovu stvar.

Nadina ga je zamolila da joj pokaže kako izgleda dok namješta brkove. Pretjerao je s ozbiljnim izrazom, pa su se oboje nasmijali. Razgovor nije

završio odlukom o dužini niti rokom za njeno oduševljenje. Kasnije ga je poljubila sporije, pomjerajući glavu dok nisu našli ugodan položaj. Nisu otkrili ništa revolucionarno. Dvoje ljudi koji su mislili da poznaju svaki pokret morali su posvetiti malo pažnje jednom sasvim običnom poljupcu.

Brada je ostala. Nadina je neke dane voljela, druge jedva primjećivala, a ponekad još poželjela stari izgled. Jednog jutra Emir je iz nje izvukao mrvicu tosta i bezuspješno pokušao sačuvati dostojanstvo. Ona mu je obrisala obraz palcem. Taj pokret joj nije bio ni nov ni star. Bio je njen, prema njemu. Kad je ponudio da kupi nešto za doručak, privukla ga je ponovo prije nego što ode.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Noć kad je prestao brojati konkurenciju

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/noc-kad-je-prestao-brojati-konkurenciju/

Kada mi je Mina rekla da je biseksualna, odgovorio sam da mi to ne smeta. Mislio sam da je iskren odgovor dovoljan, da iza njega ne trebam pregledati ništa. Bili smo zajedno nekoliko mjeseci i dogovorili monogamnu vezu. Ona nije mijenjala dogovor, samo mi je govorila nešto o sebi. Ipak, sljedeći put kad je otišla na večeru s prijateljicom, uhvatio sam sebe kako postavljam pitanja koja ranije nisam smatrao potrebnim.

Pitao sam koliko se dugo poznaju, jesu li ikada bile zajedno i hoće li se još neko pridružiti. Mina je odgovorila na prvo, pa zastala kod drugog. Rekla je da joj je ta žena prijateljica i upitala zašto razgovor izgleda kao provjera. Pokušao sam se našaliti da mi se konkurencija odjednom udvostručila. Nije se nasmijala. Rekla je da ljudi u njenom životu nisu spisak mogućih zamjena za mene.

Otišla je na večeru, a ja ostao kod kuće ljut, prvenstveno zato što nisam mogao smisliti razumno objašnjenje za svoje ponašanje. Nije me prevarila niti tražila drugačija pravila. Sam sam iz informacije o privlačnosti napravio priču o njenoj pouzdanosti. Kad se vratila, rekao sam da shvatam kako sam nepravedan. Nisam odmah dodao ali. Trebalo mi je nekoliko pokušaja da cijela rečenica ostane bez tog malog izlaza.

Mina je sjela pored mene i rekla da može razgovarati o našem odnosu, ali ne želi iznova braniti svako prijateljstvo. Nije mi obećala da ću joj biti jedina privlačna osoba na svijetu. Nismo to ni ranije zahtijevali jedno od drugog. Obećali smo određeno ponašanje i iskrenost. Sada sam morao odlučiti vjerujem li njenim postupcima ili ću od nje tražiti da mi stalno uklanja zamišljene opasnosti.

Nisam preko noći prestao biti ljubomoran. Prestao sam svaku ljubomoru pretvarati u pitanje na koje ona mora odgovoriti. Kad bih osjetio nelagodu, pokušao sam prvo vidjeti ima li stvarnog razloga ili samo

navike koju nisam ranije primijetio. Mina nije hvalila svaki moj mali pomak. Nastavila je viđati prijatelje, voljeti mene i govoriti kada je nešto povrijedi. Naša veza postajala je lakša kad sam manje vremena provodio računajući ko bi je mogao odvesti.

Nekoliko mjeseci kasnije upoznao sam prijateljicu s one večere. Razgovarali smo o starim biciklima i proveli pola sata tražeći naziv dijela kojeg se nijedno nije moglo sjetiti. Mina nas je zadirkivala da smo napokon našli zajedničku temu koja nije ona. Na povratku sam je držao za ruku. Nisam osjećao da sam pobijedio nepostojećeg suparnika. Bilo mi je drago što sam konačno upoznao još jednu osobu iz života žene koju volim.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Sastanak uz gorku limunadu

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/sastanak-uz-gorku-limunadu/

Rekao sam konobaru da želim limunadu i odmah očekivao pitanje. Nije ga postavio. Postavila ga je Nera, žena s kojom sam prvi put izašao, ali sasvim jednostavno: želim li mentu u njoj. Toliko sam se pripremao za razgovor o tome zašto ne pijem da sam skoro propustio čuti obično pitanje o ukusu. Rekao sam da želim i spustio jelovnik, još čekajući da se veče pretvori u saslušanje koje sam unaprijed zamislio.

Nisam pio nekoliko godina. O prošlosti sam mogao govoriti, ali nisam želio da ona bude prvo i najveće što nova osoba zna o meni. Mjesto sam izabrao iz navike, jer sam ga poznavao iz ranijih izlazaka. Tek kad su oko nas počele stizati boce i glasni pozdravi, shvatio sam da sam sebi napravio teže veče nego što je trebalo. Nera je govorila o poslu, a ja pratio stol iza njenih leđa.

Tamo je sjedio stari poznanik. Primijetio me, prišao i ponudio da pošalje piće. Odbio sam. Rekao je da jedna čaša nije svadba i nasmijao se vlastitoj rečenici. Nera nije odgovorila umjesto mene. Pogledala me i sačekala. Ponovio sam da neću, ovaj put bez osmijeha kojim obično pokušavam učiniti odbijanje udobnim za druge. Poznanik je slegnuo ramenima i otišao, ostavljajući me ljutitim na sebe što sam se uopće vratio u taj ambijent.

Rekao sam Neri da bih volio otići negdje mirnije. Nisam tražio izvinjenje zbog promjene plana. Ona je odgovorila da je već primijetila malu slastičarnu preko puta. Platili smo i prešli ulicu. Uz kolač sam joj rekao da za mene nepijenje nije samo pitanje večerašnjeg raspoloženja. Klimnula je i pitala treba li nešto znati kad ubuduće bira mjesto. Nije tražila priču koja bi joj dokazala da moj izbor ima dovoljno dobar razlog.

Ostatak večeri razgovarali smo o filmovima, njenom psu i mom neuspjelom pokušaju da naučim pletenje. Nera se smijala posebno dugo

zamišljajući šal koji se širio prema kraju. Nisam bio čovjek kojem je upravo sačuvana večer, nego muškarac koji joj se možda sviđa. To mi je značilo više nego da me proglasila hrabrim. Na rastanku sam je pitao želi li ponovo izaći. Rekla je da želi, ali da će sljedeći put ona izabrati kolač.

Kasnije sam joj ispričao više, kad sam bio spreman. Nije preuzela brigu o meni niti kontrolisala šta naručujem. Ponekad ona popije vino, ponekad ne, a ja kažem šta mi prija i gdje ne želim ići. Prvu limunadu pamtim po gorčini, jer je konobar stavio previše kore. Nera je zapamtila istu stvar. Lijepo mi je što naš prvi sastanak ima i sasvim običnu lošu preporuku za piće.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Čovjek koji nije pamtio snove

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/covjek-koji-nije-pamtio-snove/

U Sanjinim snovima Adis je vozio tramvaj kroz polje, prodavao cipele koje govore i jednom se pojavio na njihovom balkonu u odijelu od novinskog papira. Svaki put mu je za doručkom prepričavala sve što je zapamtila. On je slušao sa zanimanjem, povremeno pitao za neku nemoguću sitnicu i smijao se vlastitim noćnim zanimanjima. Kada bi ona pitala šta je on sanjao, odgovor je uvijek bio isti. Nije se sjećao ničega.

Prvih nekoliko mjeseci nije joj smetalo. Onda je prijateljica ispričala kako njen muž često sanja da je ponovo sreće na mjestu gdje su se upoznali. Sanja je te večeri pitala Adisa je li je ikada sanjao. Pokušao je razmisliti. Sjećao se nekih davnih školskih snova i jednog u kojem nikako nije mogao pronaći automobil. Nije želio izmisliti odgovor samo da bi ona bila zadovoljna. Njegova pažljiva iskrenost ipak ju je razočarala.

Na noćni ormarić stavila mu je malu svesku. Predložila je da zapisuje čim otvori oči, prije nego što zaboravi. Adis je nekoliko jutara pokušavao. U svesci su ostali datum, upitnik i jedna riječ za koju kasnije nije znao zašto ju je napisao. Sanja je pitala svako jutro. Uskoro je prije pozdrava gledao svesku, kao da treba predati domaći zadatak iz nečega što nije umio naučiti.

Jedne subote rekao je da je sanjao kako zajedno sjede u vozu. Sanja se odmah ozarila i počela pitati kamo su putovali. Adis je otvorio usta, pa zastao. Nije to sanjao. Zamišljao je njihov put prethodne večeri dok je gledao red vožnje za izlet koji su planirali. Htio je, priznao je, barem jednom imati odgovor zbog kojeg neće izgledati kao da mu ona manje nedostaje kada spava.

Sanja je spustila olovku. Rekla je da nije htjela od njega tražiti laž. On je odgovorio da zna, ali da više ne voli jutarnje pitanje. Pogledala je dvije sveske, svoju punu čudnih priča i njegovu gotovo praznu. Njegov prazni

papir nije bio mjesto na kojem je mogao odlučiti da je nema. Ona je, međutim, od njega napravila dokaz koji je trebalo svakodnevno popravljati. Sklonila je svesku u ladicu, bez obećanja da nikada više neće poželjeti tuđu nemoguću potvrdu.

Sljedećeg jutra ispričala mu je da je sanjala njihov kuhinjski stol kako pluta niz rijeku. Adis je pitao jesu li barem sklonili tanjire. Nasmijala se i rekla da ne zna. Poslije doručka kupili su karte za stvarni voz. Kada su krenuli prema stanici, Sanja ga je pitala čemu se raduje. Pokazao je njenu ruku, koju je držao u svojoj, pa rekao da želi vidjeti hoće li je pustiti ijednom dok bude pokazivala kroz prozor.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Godine koje nisu određivale ulogu

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/godine-koje-nisu-odredjivale-ulogu/

Branka je imala pedeset osam godina, Milan četrdeset tri, i oboje su znali te brojeve prije prvog poljupca. Upoznali su se preko zajedničkog posla i nekoliko mjeseci se viđali uglavnom sami. Kada ju je pozvao na izlet s prijateljima, pristala je bez vidljivog oklijevanja. Poslije je gotovo sat vremena gledala vlastitu garderobu, pokušavajući izabrati nešto što neće ni skrivati ni naglašavati razliku koju još niko nije spomenuo.

Odlučila je ponijeti hranu. Napravila je dvije salate, ispekla pitu i spakovala rezervne jakne jer je prognoza najavljivala promjenu vremena. Milan je ujutro pitao zašto nose stvari kao da vode cijeli razred na izlet. Branka se nasmijala i rekla da neko mora misliti unaprijed. Tokom vožnje ga je podsjetila da ponese vodu kada izađe iz auta, iako je upravo sam stavio bocu u ruksak.

Prijatelji su ih dočekali na livadi pored rijeke. Svi su bili odrasli ljudi s vlastitim torbama, hranom i mišljenjem o vremenu. Branka je ipak počela dijeliti tanjire, pitati jesu li jeli i sklanjati prazne čaše. Dok su drugi pričali, stajala je pored otvorenog prtljažnika. Milan joj je prišao i uzeo kesu iz ruke. Nije rekao da je divno što brine o njima. Pitao je kada će sjesti pored njega.

"Samo da ovo završim", odgovorila je. Odveo ju je nekoliko koraka dalje, do mjesta odakle su još vidjeli društvo. Rekao je da mu je neugodno kada pred prijateljima govori kao da ne zna ponijeti vodu. Branka je osjetila sram i odmah pomislila da je starost konačno postala problem. Pitala je želi li mlađu djevojku. Milan je uzdahnuo. "Želim tebe. Ali ne želim da me odgajaš."

To ju je zaboljelo jer je prepoznala vlastiti pokušaj da bude neophodna tamo gdje se bojala da neće biti poželjna. Rekla mu je da ne zna kakvo mjesto ima među njegovim ljudima. Odgovorio je da joj je čuvao mjesto

na deki, ne zadatak pored prtljažnika. Vratili su se zajedno. Kada je neko pitao gdje su čiste viljuške, Branka je pokazala torbu i ostala sjediti. Razgovor je upravo stigao do filma koji je ona jedina gledala.

Kasnije je zahladilo. Milan je obukao jaknu koju je ponio sam, a svoju deku prebacio preko njihovih nogu. Branka mu nije namještala kragnu. Pričala je kako je nekada išla sama na koncerte, prije nego što je svaki izlazak počela planirati prema tuđim potrebama. Pitao je koji bi sada voljela čuti. Navela je bend, a on priznao da ne zna nijednu pjesmu. Branka je izvadila telefon da mu pusti omiljenu. Ovog puta je imala nešto za njega što nije bilo ni ručak ni savjet.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Krug koji je ostao u pijesku

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/krug-koji-je-ostao-u-pijesku/

Vera je primijetila prazno mjesto na prstu kada je dohvatila peškir. Prsten joj je posljednjih mjeseci bio labav, ali odgađala je odlazak zlataru jer ga nije željela ostaviti ni nekoliko dana. Sada je stajala na rubu mora i pokušavala tačno rekonstruisati svaki pokret ruke. Ivan je ostavio knjigu. Pitao je gdje je posljednji put bila sigurna da ga ima. Na doručku, rekla je, odmah poželjevši da može ponuditi manji komad dana.

Pretražili su torbu, sandale i udubljenja među kamenjem. Ivan je pažljivo istresao peškire iznad suhog pijeska. Vera je svakih nekoliko minuta pronašla nešto sjajno i osjetila isti kratki udar nade. Bili su to komadić stakla, zatvarač minđuše i mokra ljuska suncokreta. Kada je podigla zgužvanu foliju, odjednom je zaplakala. Ivan je kleknuo pored nje, ne pokušavajući objasniti koliko je mali predmet na tako velikoj plaži.

Nosila je taj prsten dvadeset osam godina. Na njegovoj unutrašnjoj strani datum je bio gotovo nečitljiv, a izvana je imao sitno udubljenje od jednog davnog pada na stepenicama. Vera je znala svaku nepravilnost. Ivan je rekao da mogu ostaviti broj u obližnjem kafiću ako ga neko pronađe. Nije spominjao kupovinu novog. Ona je ipak pitala hoće li misliti da joj njihov brak ništa ne znači zato što nije na vrijeme smanjila prsten.

"Mislim da si izgubila prsten", odgovorio je. "I da ti je jako žao." Vera ga je pogledala gotovo ljutito. Željela je da razumije koliko je izgubila, ali mu je istovremeno bila zahvalna što gubitku ne dodaje optužbu. Ispričala mu je da ga nikada nije skidala ni kada su bili toliko ljuti da su večerali u različitim sobama. Ivan se sjetio tih večera. Rekao je da je dobro što su se vraćali za isti stol, čak i kada nijedno nije znalo kako da započne.

Sunce je već bilo nisko kada je Ivan predložio da stanu. Vera je tražila još deset minuta. On je pristao, pa otišao do auta po njen džemper. Kada se vratio, našao ju je kako sjedi na peškiru. U dlanu je držala sve male stvari

koje je pronašla. Razdvojila je kamenčiće od otpada i zatvorila praznu šaku. Bila je spremna krenuti, iako nije bila manje tužna.

U kafiću su ostavili broj telefona, popili vodu i naručili sendviče jer nisu ručali. Vera je nekoliko puta pogledala prema plaži. Ivan joj nije govorio da prestane. Na putu prema smještaju uhvatila ga je za ruku. Njegov prsten dotakao je golu kožu njenog prsta. Osjećaj je bio nov i pomalo bolan. Nije povukla ruku, a on nije popustio stisak.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Porculan za prvi slobodni utorak

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/porculan-za-prvi-slobodni-utorak/

Melina je posljednjeg radnog dana donijela kući saksiju, čestitku i malu kutiju spajalica koju je slučajno ubacila među svoje stvari. Nije bilo velike proslave. Nekoliko kolega bilo je na odmoru, šef na sastanku, a ona je rekla da ne treba ništa organizovati. Suprugu Branimiru pokazala je biljku i upitala gdje bi je stavili. On je predložio prozor u kuhinji, pa nastavio guliti krompir.

Ujutro se probudila u šest. Nije znala treba li ostati u krevetu iz principa. Ustala je, obukla pantalone koje je obično nosila na posao i otvorila ormarić tražeći šolju. Na najvišoj polici stajao je servis sa vjenčanja, tanak porculan sa plavim rubom. Trideset dvije godine čuvali su ga za važne goste i prave prilike. Takvi gosti uvijek su nekako jeli iz običnih tanjira, da se nešto ne razbije.

Branimir ju je našao kako skida prašinu s kutije. Rekao je da bi mogli na izlet, sada kada prvi put imaju slobodan utorak. Ona ga je pitala je li to sve što se promijenilo. Penzionisao se dvije godine ranije, uz večeru i govor koji mu je sama napisala prema uspomenama njegovih kolega. Nije tražila istu svečanost. Samo joj je bilo teško što se njen odlazak uklopio između krompira i večernjih vijesti.

Podsjetio ju je da je rekla kako ne želi proslavu. Melina je potvrdila da je rekla baš to. Nije bilo pošteno očekivati da pročita neizgovoreni nastavak. Ali nije bilo ni kasno reći da joj treba malo pažnje. Dogovorili su piknik. Sama je izabrala mjesto kraj potoka, a on je spakovao ručak. Kada je posegnuo za plastičnim tanjirima, stavila mu je u ruke dva plava porculanska. Nije se pobunio.

Na izletu je pričala o poslu duže nego što je mislila da će htjeti. Nedostajat će joj čak i kolegica koja uvijek ostavlja vrata otvorena. Branimir nije prekidao prijedlozima za nove hobije. Tek kad je završila,

upitao ju je čega joj neće biti žao. Nabrajanje je postalo toliko dugo da su se smijali između zalogaja. Melina je malo zaprljala rub stolnjaka, pa ga preklopila i nastavila jesti.

Kod kuće su porculan oprali rukom. Sve je ostalo čitavo, što joj je gotovo djelovalo kao propuštena pouka, pa se nasmijala sama sebi. Nisu morali ništa razbiti da bi ga počeli koristiti. Dva tanjira ostavila je na donjoj polici. Sutradan se opet probudila u šest. Branimir je ustao za njom i pitao želi li doručak. Rekla je da želi, ali da će ga danas pojesti vrlo polako.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Glas s kojim sam se vratila

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/glas-s-kojim-sam-se-vratila/

Na večeri kod prijateljice Lidija je pogrešno naglasila riječ za koju nikada prije nije morala razmišljati gdje nosi naglasak. Svi su se nasmijali, uključujući nju. Onda su je zamolili da je kaže ponovo. Poslije sedamnaest godina života vani, vratila se zbog posla koji je željela, a ne zbog propalog života o kojem su poznanici rado nagađali. Ipak je za stolovima stalno morala dokazivati koliko je još njihova.

Armin je te večeri sjedio preko puta nje. Pitao ju je sviđa li joj se novi posao, a zatim zapamtio odgovor. To je već bilo dovoljno da prihvati njegov poziv na kafu. Razgovarali su o stanovima, autobusima i njegovoj navici da u svakoj torbi zaboravi jednu mandarinu. Lidija je usred rečenice zastala tražeći riječ. On ju je ponudio, bez podsmijeha. Zahvalila mu je, iako joj je ostao poznati osjećaj ispita.

Treći put kad su izašli, Armin je rekao da mu je sladak način na koji izgovara njegovo ime. Zamolio ju je da ga ponovi. Ona je odložila šoljicu malo preglasno. Iznenadio se, pa je morala objasniti ono što nije željela objašnjavati na svakom sastanku. Njen govor nije bio suvenir iz druge zemlje. Nije svaki neobičan slog značio da se igra ili želi privući pažnju.

Armin se nije branio ostalim ljudima koji to sigurno rade iz ljubavi. Rekao je da mu je njen glas drag, ali da je nije trebao stavljati pred mali mikrofon. Poslije je i sam postao ukočen, kao da sada mora paziti na svaku riječ. Lidija ga je zadirkivala zbog toga. Nije htjela da se pored nje polaže druga vrsta ispita. Tražila je samo da ne ponavljaju njenu prošlost svaki put kada otvori usta.

Jednog jutra zajedno su tražili zavjese za njen stan. Lidija nije mogla prizvati naziv malog plastičnog dijela za kačenje. Počela je rukama opisivati kukicu, a Armin je pokazao prodavaču stari primjerak koji je ponio u džepu. Usput su se posvađali oko boje. Njemu su sve bile sive,

njoj veoma različite. Kupila je one koje je htjela i pozvala ga da joj pomogne držati ljestve.

Dok je vješala posljednju zavjesu, doviknula mu je da priđe prozoru. U jednoj kratkoj rečenici pomiješala je dva naglaska i jednu riječ iz druge zemlje. Armin je razumio da treba uhvatiti kraj tkanine. Prišao je, podigao ga i ostao kraj nje gledati ulicu. Lidija je naslonila glavu na njegovo rame. U njenom stanu još nije sve bilo raspakovano, ali tog jutra ništa u njenom glasu nije tražilo da se vrati unatrag.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Poslije sedamnaest godina, u subotu

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/poslije-sedamnaest-godina-u-subotu/

Selma je zaprosila Gorana dok su birali novu dasku za peglanje. Držao je jedan kraj sklopljenog modela, a ona pokušavala pronaći cijenu. Pomislila je da bi se voljela udati za čovjeka koji već sedamnaest godina pamti da joj visoka daska odgovara. Rekla je to bez klečanja. Goran je pitao misli li ove godine. Kada je klimnula, rekao je da bi najradije u subotu, da ne moraju tražiti slobodan dan.

Nisu tada ništa kupili. Sjeli su u obližnju slastičarnu i podijelili komad kolača koji je bio presladak za oboje. Selma je očekivala da će razgovor postati ozbiljan, da će morati objasniti šta se promijenilo. Goran je, međutim, pitao želi li cvijeće na stolu. "Želim", rekla je iznenađena koliko jasno zna odgovor. Željela je i muziku koju inače stišavaju zbog susjeda, te priliku da ga vidi u košulji koju nije odabrala za njega.

Vijest je među njihovim ljudima izazvala istragu. Njena sestra pitala je jesu li se nedavno posvađali. Njegov prijatelj odmahnuo je rukom i rekao da brak u njihovim godinama uglavnom znači papire. Majka je zaplakala kao da je svih sedamnaest godina kćerka stajala napolju, pa napokon dobila pravo ući. Selma je poslije poziva rekla Goranu da joj se više ništa ne organizuje. On je donio papir i napisao imena devetero ljudi. "Ovi znaju doći samo da jedu i vesele se."

Naravno da nije bilo tako jednostavno. Jedna gošća je pred ručak ipak upitala zašto baš sada. Goran je pogledao Selmu, koja je u ruci držala buket sitnih žutih cvjetova. "Jer smo se sada dogovorili", odgovorio je i dodao gostima korpu hljeba. Selma nije osjetila potrebu da ga dopuni. Ispod stola je vrhom cipele dotakla njegovu. Njihova odluka prvi put toga dana nije tražila objašnjenje duže od jedne rečenice.

Poslije ručka zaplesali su u uskom prostoru između stolova. Goran joj je nagazio na haljinu i oboje su stali da provjere je li šav izdržao. Onda je

podigla rub, a on pomjerio stolicu kako bi napravio mjesta. Ljudi su pljeskali kada su nastavili. Selma je to doživjela kao najtačniji dio njihove svadbe, to kratko zaustavljanje, provjeru štete i zajedničko pomjeranje namještaja.

U nedjelju su se vratili po dasku za peglanje. Prodavačica ih se sjetila i rekla da je sačuvala model koji su gledali. Goran je preuzeo kutiju, a Selma račun. Kod kuće su ostatak svadbene torte pojeli iz zdjelica za supu jer su čisti tanjiri još bili složeni u kutiji od jučerašnjeg ručka. Selma mu je uklonila mrvicu s brade. Oboje su nosili prstenje i stare papuče.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Pletenica prije izlaska

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/pletenica-prije-izlaska/

Sanja je uspjela sama obući široku majicu, namazati hljeb i otvoriti prozor. Kosa je bila nešto drugo. Jedna ruka ostala joj je u gipsu, a duga kosa padala je preko lica svaki put kad se sagne. Pokušala ju je skupiti pred ogledalom dok joj se gumica nije zakotrljala iza ormarića. Tada je sjela na rub kreveta, mnogo ljuća zbog gumice nego zbog samog pada na stepenicama.

Viktor je ponudio pomoć čim je čuo udarac češlja o pod. Sanja je rekla da će sama, premda nije imala nikakav novi plan. Zajedno su bili osam mjeseci. Do tada je dolazio u stan u kojem je uglavnom sve bilo spremno, uključujući nju. Nije namjerno glumila savršenstvo. Samo je odrasla uz uvjerenje da je pomoć posljednje što se traži, nakon što se iscrpe sve druge mogućnosti.

Viktor je pronašao gumicu i stavio je na sto. Nije nastavio navaljivati. Otišao je pripremiti kafu, a Sanja je ostala gledati vlastitu kosu kao nerješiv zadatak. Na kraju ga je pozvala. Pitala je može li pokušati napraviti pletenicu, uz njene upute. Rekao je da može pokušati, ali da je posljednje što je pleo bila ograda od konopa na školskom izletu.

Prvi pokušaj raspao se čim je pustio pramenove. Drugi je počeo previsoko, pa je Sanju zatezao iza uha. Ona je govorila da je dobro, iako nije bilo. Viktor ju je pogledao u ogledalu i zamolio da mu kaže kad boli. Nije mogao pomoći ako ona svaki loš pokušaj potvrdi kao uspjeh da bi zaštitila njegov ponos. Ta rečenica ju je nasmijala i malo rastužila.

Treći put uspjeli su napraviti nešto nalik pletenici. Bila je kriva, ali kosa više nije padala na lice. Sanja je htjela otići u kupatilo da popravi ono što može, pa se zaustavila. Umjesto toga uzela je kafu i sjela kraj prozora. Viktor je prao šolju koju je već zaprljao dok je čekao. Nije tražio pohvalu za velikodušnost. Samo ju je pitao je li sada spremna za šetnju.

Narednih sedmica postao je bolji, a ona jasnija u uputama. Kad je ponovo mogla sama podići obje ruke, pletenicu je napravila brzo, gotovo bez gledanja. Ipak, jednog nedjeljnog jutra pružila mu je češalj. Nije joj više bila potrebna pomoć. Htjela je nekoliko mirnih minuta u kojima će stajati iza nje i pažljivo razdvajati pramenove, dok ona ne mora raditi ništa osim ostati na stolici.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Ime koje je već bilo njegovo

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/ime-koje-je-vec-bilo-njegovo/

Dunja je za Nerminov rođendan kupila mali kompas. U školi su zajedno crtali karte izmišljenih ostrva, a sada je on zaista volio planinariti i putovati. Ponovo su se sreli prošle jeseni. Nermin je tada već godinama živio kao muškarac, pod imenom koje mu je odgovaralo. Dunja je to znala prije susreta. Ono što nije očekivala bila je lakoća s kojom se poznato prijateljstvo pretvorilo u novu privlačnost.

Na poleđini kompasa dala je urezati stare inicijale iz njihove zajedničke bilježnice. Mislila je da poklanja dokaz da pamti cijeli njegov život, ne samo posljednjih nekoliko godina. Dok je birala slova, nije se zapitala pripada li joj pravo da odredi kako će on tu prošlost nositi. Zamišljala je njegov osmijeh i zbog toga prestala provjeravati vlastitu ideju.

Otvorio je kutiju za njenim kuhinjskim stolom. Kompas mu se svidio dok ga nije okrenuo. Prstom je prešao preko slova, pa spustio predmet pored tanjira. Dunja je odmah počela objašnjavati bilježnicu i njihova ostrva. Nermin je rekao da se sjeća. Problem nije bio u tome da je zaboravio zajedničke godine, nego što te inicijale ne želi nositi na svakom novom putovanju.

Na trenutak se osjetila odbijenom, kao da je odbio nju iz vremena kada su zajedno odrastali. Onda je čula koliko je ta pomisao sebična. Nije njegov poklon trebao čuvati njeno uvjerenje da razumije sve. Pitala ga je želi li da zamijeni kompas ili da izabere nešto sasvim drugo. Nermin se opustio tek kad je prestala braniti razlog zbog kojeg je pogriješila.

Zajedno su otišli u radnju. Izabrao je drugi kompas, bez slova, a ostatak novca potrošili su na ručak. Pričao joj je o prvom putovanju na kojem su ga svi upoznali samo kao Nermina. Dunja ga nije prekidala pričama iz škole. Kasnije joj je sam ispričao jednu koju je ona zaboravila, o karti koju su predali umjesto domaće zadaće i kazni koju su zajedno dobili.

Pred njegov naredni odlazak stavila je u torbu kratku poruku, naslovljenu imenom koje je svakodnevno izgovarala. Nije spominjala koliko ga dugo poznaje. Napisala je da joj nedostaje i prije nego što je krenuo. Nermin joj je s puta poslao fotografiju obične šumske staze i pitao želi li sljedeći put s njim. Dunja je rekla da želi, premda nema smisla za karte i nikad ga nije ni imala.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Svjedoci jednog utorka

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/svjedoci-jednog-utorka/

Na vjenčanju su bili samo mladenci, dvoje svjedoka i mladoženjin otac koji je tvrdio da se neće rasplakati. Irena je držala prijateljičinu torbu. Denis je pazio na kutiju s prstenjem, provjeravajući džep svakih nekoliko minuta. Upoznali su se pola sata prije ceremonije i razmijenili sve rečenice koje ljudi smatraju pristojnim kad nemaju pojma šta da kažu jedno drugom.

Poslije su ručali u malom restoranu. Mladenci su žurili na autobus kojim kreću na put, a otac je stalno ponavljao da imaju još vremena. Irena je prije deset godina imala veliko vjenčanje i brak koji je završio tiho, bez ijednog od stotinu gostiju u blizini. Denis se nikad nije ženio. Nije joj objašnjavao zašto, a ona nije tražila da to opravda.

Kad su ispratili autobus, ostali su na stanici s buketom koji prijateljica nije htjela nositi na put. Irena je rekla da joj stan sada izgleda pretih za povratak. Denis je predložio šetnju, pa odmah dodao da ne mora pristati iz pristojnosti samo zato što su upravo bili na vjenčanju. Ta nepotrebno pažljiva rečenica bila je prvo što joj se kod njega posebno svidjelo.

Hodali su bez cilja. Pričali su o prijateljima koji su otišli, o njihovom brzom dogovoru da se vjenčaju i svim ljudima koji su od njih očekivali veću proslavu. Onda je Denis pitao kakav je Irenin običan utorak. Pitanje ju je nasmijalo. Rekla je da uglavnom izgleda kao veš, posao i žurba da uhvati otvorenu prodavnicu. Njemu je to zvučalo dovoljno poznato da nastavi razgovor.

U parku je buket počeo gubiti latice. Irena ga je rastavila i dala Denisu polovinu, jer nije željela sama nositi čitavu tuđu romantiku kući. Sjeo je pored nje držeći nekoliko ruža, pomalo smiješan u svečanom odijelu. Pitala ga je bi li popio kafu i nekog sasvim običnog dana. Rekao je da bi, ali da obećava doći bez odgovornosti za prstenje.

Sastali su se narednog četvrtka. Irena je kasnila jer nije mogla pronaći parking, a Denis je imao mrlju od ručka na rukavu. Bilo je mnogo lakše razgovarati tako. Nisu spomenuli buduće vjenčanje niti se šalili da bi ih njihovi prijatelji mogli zamijeniti u ulozi svjedoka. Za početak je bilo dovoljno otkriti da oboje žele ostati za stolom nakon što se kafa ohladi.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Kruška preko ograde

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/kruska-preko-ograde/

Lejla je odrasla slušajući da se s ljudima preko ograde ne razgovara. Navodno je njihov djed pomjerio međni kamen, odrezao tuđu granu i nikad nije vratio posuđene ljestve. Kad je nakon majčine smrti preuzela malu kuću, imala je četrdeset tri godine i mnogo razloga da ne održava još jednu staru obavezu. Ipak, prvog dana samo je kratko klimnula čovjeku u susjednom dvorištu.

Čovjek se zvao Vedad. Kuću je naslijedio od tetke, koja mu je objasnila da porodica s druge strane nije vratila njene tegle i da je njihov djed prvi pomjerio kamen. Vedad je saslušao uputstva zajedno s objašnjenjem gdje se zatvara voda. Vodu je zapamtio. Za ostatak nije bio siguran šta bi trebao učiniti s ljudima koje jedva poznaje.

Kruška je rasla uz samu ogradu. Pola krošnje nadvijalo se nad Lejlino dvorište, a plodovi su padali na obje strane. Jednog jutra Vedad je čuo kako ona pokušava otjerati ose od pune kante. Ponudio joj je praznu posudu s poklopcem. Prihvatila je, pa ga upozorila da će mu je vratiti da ne započnu još jedan porodični rat. Nasmijao se dovoljno glasno da ga čuje susjeda dvije kuće dalje.

Ubrzo su počeli piti kafu na stepenicama. Otkrili su da oboje žive sami i da nijedno ne želi pretvoriti naslijeđenu kuću u muzej svojih roditelja. Lejlina tetka je pri prvoj posjeti primijetila tuđu posudu u kuhinji. Pogledala je preko ograde i odmah rekla da se Lejla mora čuvati. Lejla ju je pitala od čega tačno, sada kad su svi ljudi iz priče o ljestvama odavno umrli.

Nije dobila odgovor koji bi objasnio Vedada. Dobila je novu verziju stare svađe. Te večeri ispričala mu je sve, a on njoj tetkino upozorenje da je Lejla vjerovatno vrlo proračunata. Pokušali su ozbiljno uporediti optužbe, ali su završili smijući se nad tanjirom tvrdih krušaka. Vedad ju je poljubio

kad je uzela posljednji komad, bez ikakve veze s vlasništvom nad granom.

Narednog proljeća popravili su ogradu. Nisu je srušili zbog romantične slike. Svako je volio svoje dvorište i zatvarao kapiju kad želi mir. Između kuća su ipak dodali mala vrata, dogovorena bez priče o djedovima. Tetke su to protumačile različito. Lejla je naučila živjeti s tim. Ponekad bi ujutro kroz ta vrata prošao Vedad s kafom, a ponekad samo mačka koja nije poštovala nijednu porodičnu stranu.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Poslije posljednjeg pitanja

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/poslije-posljednjeg-pitanja/

Tanja je prvi put primijetila Ognjena dok je pokušavao otvoriti bocu vode jednom rukom, ne gužvajući papire u drugoj. Ponudila mu je da ih pridrži. U čekaonici su bili jedini kandidati koji nisu gledali u telefon. Razgovor za posao kasnio je gotovo sat vremena, a aparat za kafu davao samo mlaku vodu. Zajedničko negodovanje bilo je lak početak poznanstva.

Prijavili su se za isto mjesto voditelja malog kulturnog centra. Tanja je godinama organizovala programe bez sigurnog zaposlenja. Ognjen se vraćao iz drugog grada, gdje mu je istekao ugovor. Nisu glumili da im ishod nije važan. Kad je saznao koliko dugo ona radi honorarno, nije rekao da joj onda više pripada. Rekao je samo da razumije zašto je došla s tolikom fasciklom.

Poslije razgovora otišli su na ručak. Smijali su se pitanju o najvećoj slabosti i priznali šta nisu stigli dobro objasniti. Tanja je željela ostati još, ali nije znala je li njegova pažnja samo olakšanje nakon napornog jutra. Na rastanku je Ognjen zatražio broj. Rekao je da bi je volio vidjeti i kad više ne budu morali govoriti o svojim najboljim osobinama.

Vijest je stigla naredne sedmice. Tanja je dobila posao. Prvo je nazvala sestru, zatim dugo gledala Ognjenovo ime na telefonu. On je čestitao kratkom porukom. Kad mu je predložila kafu, rekao je da mu treba nekoliko dana. Osjetila se kažnjenom, pa se posramila te misli. Njegovo razočaranje nije moglo nestati samo zato što se njoj sviđa.

Sastali su se nakon dvije sedmice. Ognjen je priznao da ga je odbijanje pogodilo više nego što je očekivao. Tanja nije umanjivala svoj uspjeh da bi mu bilo lakše. Pričali su o tome desetak minuta, zatim o sasvim drugim stvarima: njegovoj navici da kuha previše riže, njenom strahu od velikih pasa i gradu koji je oboje stalno iznenađivao sitnim promjenama.

Kad je počela raditi, bilo joj je primamljivo da ga pita za svaku poslovnu dilemu. Zaustavila se prije nego što njihovo novo poznanstvo pretvori u besplatni nastavak njegovog intervjua. Ognjen je kasnije našao posao u drugom centru. Na prvu večeru koju je pripremio kod kuće pozvao ju je bez priče o programima i konkursima. Tanja je donijela salatu. Riže je bilo dovoljno za još četvero, ali su ostatak večeri ipak proveli sami.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Maramice za posljednju scenu

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/maramice-za-posljednju-scenu/

Davor je zaplakao zbog nacrtanog zeca. Nera to nije očekivala. Film je izabrala ona, uvjerena da je animirana pustolovina siguran izbor za treći sastanak, bez neprijatnih ljubavnih scena i razgovora o bivšima. Zec je na kraju pronašao praznu kuću, a Davor je izvadio maramicu. Nera je pogledala prema ekranu, tražeći nešto što je očigledno propustila.

Kad su izašli, pitala je podsjeća li ga film na nekoga. Odgovorio je da ne, samo mu je bilo žao zeca. Nije izgledao postiđeno. Nera se zbunila više nego dok je plakao. U njenoj porodici suze su značile da se desilo nešto veliko ili da neko pokušava dobiti svađu. Nije znala šta da radi s muškarcem koji ih jednostavno obriše i pita je li gladna.

Večerali su sendviče na otvorenom. Davor je pričao o poslu u skladištu, sestrinom novom automobilu i lošem pokušaju da napravi palačinke. Nera je čekala da se pojavi ozbiljna priča koja objašnjava filmsku scenu. Nije se pojavila. Umjesto toga pitao ju je šta ju je posljednje rasplakalo. Kazala je da se ne sjeća, što je bila istina od koje joj je odjednom postalo neugodno.

Nastavili su izlaziti. Davor se znao glasno smijati, lako naljutiti na nepravdu u običnom redu i brzo priznati kad je pogriješio. Nera ga nije uvijek razumjela. Ponekad je njegovu otvorenost smatrala pretjerivanjem, pa bi poslije razmišljala zašto joj je lakše s ljudima čija osjećanja mora pogađati. Nikad joj nije tražio da bude slična njemu. To je možda najviše zbunjivalo.

Jednog četvrtka odbijena joj je prijava za posao kojem se dugo nadala. Došla je kod njega s namjerom da kaže kako joj ionako nije bilo stalo. Dok je otvarao vrata, ta pripremljena rečenica joj je propala u grlu. Počela je plakati, ljuta što plače zbog posla, a još ljuća što on to vidi. Davor joj je donio vodu i sjeo pored nje.

Nije nabrajao druge firme niti govorio da sigurno postoji razlog. Sačekao je. Tek kasnije pitao je želi li večeru ili malo samoće. Nera je rekla da želi oboje, ali ne istovremeno. Nasmijali su se kroz ostatak njene ljutnje. Ostala je jesti, pa otišla kući da prespava u vlastitom krevetu.

Na sljedeći film ponijela je maramice. Davor je primijetio paket i nasmiješio se, siguran da su za njega. Nera ga je ostavila između njih na naslonu. Ovog puta nisu stigli do kraja bez ijedne suze, ali su oboje izašli iz kina govoreći samo o filmu, slobodni od potrebe da svaku emociju posebno opravdavaju.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Lice ispod pčelarske mreže

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/lice-ispod-pcelarske-mreze/

Ajla je na pčelarski kurs došla zato što je naslijedila malo zemljište, a ne zato što je bila hrabra. Kad je prvi put obukla zaštitno odijelo, odlučila je da će ostatak dana disati plitko i slušati svaku instrukciju. Žena pored nje imala je smiren glas i rupicu na rukavici koju je voditelj odmah zamijenio. Ajla je zapamtila glas. Lice se iza mreže jedva vidjelo.

Tokom nastave stajale su zajedno. Žena se zvala Ema i nije pokušavala izgledati iskusnije nego što jeste. Kad bi nešto propustila, ponovo bi pitala. Ajli se to svidjelo više od bilo kojeg znanja. Poslije časa ostale su nekoliko minuta kod ograde, još pod mrežama, jer su čekale da im drugi vrate torbe iz zaključane prostorije.

Ema je rekla da zemljište dijeli s bratom, koji očekuje da ona radi sve što ne uključuje traktor. Ajla se nasmijala i ispričala nešto slično o svom ujaku. U razgovoru je Ema usput spomenula bivšu djevojku. Ajla je ostatak rečenice slušala s neočekivanom pažnjom. Već je pripremala poziv na kafu kad ih je voditelj pozvao da vrate opremu, a Emin telefon zazvonio.

Sljedeće sedmice Ajla je došla ranije. Prišla je ženi s kratkom kosom koja je stajala kraj istog ormara i pitala da li ona stara kafa još važi. Žena je zbunjeno rekla da sigurno može vrijediti nova. Ajla je počela objašnjavati njihov razgovor o bratu, traktoru i bivšoj djevojci. Žena se nasmijala. "Ja imam muža i prodajem traktore", kazala je. "Mislim da tražiš nekog zanimljivijeg."

Ema je stajala iza nje, noseći dvije prazne kante. Čula je dovoljno da shvati. Ajla je poželjela ponovo navući mrežu i ostati ispod nje do zime. Umjesto toga okrenula se i pozvala pravu ženu na kafu, ovog puta imenom. Ema je pristala, a prodavačica traktora im je preporučila mjesto gdje se navodno služi najbolja pita u okolini.

Bez odijela i rukavica Ema je izgledala drugačije nego što je Ajla zamišljala. Imala je pjegice, brz osmijeh i naviku da podvuče jednu nogu pod stolicu. Glas je bio isti. Pričale su dugo, sve dok konobar nije počeo sklanjati prazne stolove. Ajla je priznala da je bila sigurna da će je prepoznati po očima. Ema je rekla da su joj na prvom času bile zatvorene od straha skoro pola vremena.

Na narednom kursu prodavačica traktora pitala je kako napreduje podjela zemljišta. Ajla je odgovorila da još nisu stigle do tih ozbiljnih pitanja. Ema joj je dodala rukavice, obje iste veličine. Tog dana Ajla je prvi put kroz mrežu primijetila i boje cvijeća oko sebe, umjesto da gleda samo gdje smije staviti stopala.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Mjesta na kojima više nismo isti

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/mjesta-na-kojima-vise-nismo-isti/

Prvo su zatvorili kino, onda slastičarnu, a na mjestu klupe pored rijeke sada je stajao aparat za parkiranje. Sanja i Vlado obišli su sve to u subotu ujutro, kao dvoje loše obaviještenih turista. Dogovorili su susret nakon dvadeset godina i nekoliko mjeseci dopisivanja. Na porukama su bili duhoviti. Uživo su neprestano pokazivali prema nečemu čega više nema.

Sanja je došla iz drugog grada, gdje je živjela od završetka fakulteta. Vlado je ostao, oženio se i razveo, promijenio tri posla. U njihovim porukama malo se govorilo o tome. Lakše je bilo sjetiti se prvog poljupca, kiše na školskom izletu i profesora čiji su glas oboje znali oponašati. Imali su čitavu vezu sastavljenu od uspomena, premda sadašnju još nisu ni započeli.

U podne je počela padati kiša. Ušli su u prvi otvoreni lokal, mali restoran koji je Sanji bio potpuno nepoznat. Vlado se izvinio što je mjesto neobično. Nije bilo razloga za izvinjenje. Prostor je bio topao, hrana mirisala dobro, a prozor gledao na ulicu koju nikada ranije nisu zajedno prešli. Sanja je skinula mokri šal i prvi put tog dana opustila ramena.

Pitala ga je šta radi kad nije na poslu. Odgovorio je da vikendom vodi majku u kupovinu i pokušava popraviti mali čamac, iako nema gdje da ga drži. Ona je ispričala da poslije razvoda prvi put živi sama i da još ne zna sviđa li joj se to. Razgovor više nije bio lak. Morali su slušati umjesto samo pamtiti.

Vlado je priznao da je u porukama izbjegavao govoriti o svojoj kćerki jer nije htio zvučati staro. Sanja mu je pokazala fotografiju sina kojeg je upravo ispratila na studij. Oboje su se postidjeli vlastitog opreza. Dvadeset godina nije bilo prazno vrijeme koje treba preskočiti da se vrate staroj priči. U njemu su odrasli ljudi koje još nisu poznavali dovoljno dobro da ih poljube.

Na stanici ju je Vlado zagrlio i pitao želi li doći ponovo. Sanja je rekla da sljedeći put on dođe kod nje. Tamo ne bi mogli provesti jutro tražeći nestale klupe. Morala bi mu pokazati prodavnicu gdje kupuje hljeb, park u kojem trči i stan koji još uređuje. Vlado je pristao. Autobus je krenuo prije nego što su našli savršenu završnu rečenicu, što im je oboma ostavilo nešto za sljedeći susret.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Prva kriška za sebe

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/prva-kriska-za-sebe/

Ruža je tog jutra uzela prvu krišku pite, onu s najviše šljiva. Milan je već pružio ruku prema njoj pa zastao, iznenađen kao da je tanjir sam pobjegao. Uvijek je njoj ostavljao rubove jer je tvrdila da ih voli. Ruža je sjela, odlomila zalogaj i shvatila da je gladna baš tog mekanog srednjeg dijela. Nije ponudila zamjenu, premda je osjetila poznati poriv.

Prije dva dana prijateljica ju je pitala šta želi raditi za svoj rođendan. Ruža je odgovorila da joj je svejedno, što je najčešće izgovarala tokom trideset godina braka. Prijateljica je rekla da će onda otići na cjelodnevni izlet kod svog ujaka, koji uzgaja ukrasne kokoši. Ruža se pobunila tako brzo da su obje prasnule u smijeh. Pokazalo se da ipak postoje stvari koje želi manje od drugih.

Milan je razliku prvo primijetio na doručku. Zatim je čuo da ona ne voli marmeladu od narandže koju joj kupuje otkako su se vjenčali. Pojeo je svoj namaz u uvriježenoj tišini. Mislio je da je poznaje bolje od svih. Ruža je znala da nije pošteno ljutiti se na njega zbog odgovora koje mu nikad nije dala. Ipak, bila je umorna od vlastite ljubaznosti koja joj se vraća u teglama.

Za rođendan je tražila da provedu jutro u gradu, bez ručka za rodbinu. Milan je nazvao njenu sestru da objasni promjenu, pa pogriješio rekavši da je Ruža ove godine malo čudna. Čula ga je iz hodnika. Uzela mu je telefon i sestri rekla da želi malo hodati, kupiti knjigu i pojesti nešto što neće sama skuhati. Sestra je odgovorila da to zvuči odlično.

Milan je na izletu postavljao previše pitanja. Želi li lijevo ili desno, kafu ili čaj, sjediti ili hodati? Ruža se konačno nasmijala i rekla da ne polaže ispit. Mogao je i on nešto predložiti. Odveo ju je do male radnje s polovnim pločama, koju je godinama zaobilazio jer je mislio da bi njoj bilo dosadno. Tamo su proveli sat vremena.

Predvečer su donijeli kući knjigu, dvije ploče i nepojedenu polovinu kolača. Ruža je stavila ploču koju je sama izabrala, a Milan onu koju ona nije podnosila ostavio za sutra. Na stolu ih je čekala pita. Pitao je želi li sredinu ili rub. "Sredinu", rekla je. On je pogledao posljednju bogatu krišku i predložio da je podijele. O tome je mogla pregovarati.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Šal za najjaču ženu

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/sal-za-najjacu-zenu/

Dina je na porodična okupljanja dolazila spremna da pomjeri frižider. Takmičila se u dizanju tegova, pa je rodbina njenu snagu smatrala zajedničkom imovinom. Čim bi skinula jaknu, neko bi spomenuo ormar koji treba odnijeti na sprat. Šalili su se da im ne trebaju majstori dok imaju nju. Dina se smijala zajedno s njima, premda bi ponekad poželjela doći praznih ruku i tako i ostati.

Emira je upoznala u redu za autobus. Iz torbe mu je ispalo klupko vunice i otkotrljalo se ispod klupe. Ona ga je dohvatila, a on zahvalio kao da mu je spasila mnogo više od nekoliko koraka saginjanja. Pitao ju je smeta li joj što se vlakna hvataju za rukav. Rekla je da je njen rukav preživio gore stvari, pa su počeli razgovarati.

Pleo je kad želi odmoriti misli. Dina je prvi put vidjela odraslog muškarca da to govori bez šale na vlastiti račun. Ona mu je rekla čime se bavi poslije posla. Emir nije tražio da zategne mišić niti pitao može li ga podići. Zanimalo ga je voli li takmičenja ili sam trening. Odgovor joj je potrajao duže nego što je očekivala.

Počeli su se nalaziti u malom lokalu pored stanice. Jednom joj je donio šal, taman toliko širok da ga dvaput omota oko vrata. Odabrao je zelenu jer je primijetio da često gleda prema zelenim predmetima u izlozima. Dina nije znala kako odgovoriti. Ljudi su joj uglavnom poklanjali korisne stvari za trening, kao da ostatak njenog tijela i dana ne postoji.

Na sestrinom rođendanu nosila je šal i povela Emira. Zet je odmah zamolio da prije torte pomogne prenijeti stari kauč. Emir nije uskočio kao njen zaštitnik. Samo ju je pogledao, čekajući šta će ona reći. Dina je prvi put odgovorila da danas neće. Nastala je kratka tišina, pa je sestra pozvala zeta da reže tortu. Kauč je ostao gdje je bio.

Na sljedeće takmičenje Dina je prvi put povela Emira. Dok je ona nastupala, on je sjedio među ostalima i navijao. Nije pobijedila. U povratku je bila ljuta na propušteni pokušaj i nije se trudila izgledati vedro zbog njega. Emir je slušao, pa pitao želi li večeru. Pristala je. Na ulazu u restoran skinuo joj je šal s ramena, pažljivo da se ne zakači. Nikad se nije osjećala slabije zbog nečije pažnje, ni manje snažno zato što joj je prijala.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Ručak bez razgovora o poslu

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/rucak-bez-razgovora-o-poslu/

Prvog ponedjeljka bez Darisa, Mladen je kupio dvije kifle. Primijetio je grešku tek na klupi iza zgrade, gdje su obično ručali. Drugu je odnio nazad u kancelariju i ostavio na praznom stolu. Daris je promijenio posao, ostao u istom gradu i obećao da će se viđati. Mladen je znao da ljudi takva obećanja često izgovaraju dok traže gdje su ostavili punjač.

Napisao mu je poruku u četvrtak. Sastali su se u restoranu blizu Darisove nove firme. Mladen je prepričao kvar aparata za kafu, promjenu šifre za internet i sitnu svađu koju Daris više nije mogao potpuno razumjeti. Daris je pokušao objasniti svoj novi posao. Poslije dvadeset minuta ostali su bez tema, a Mladen se osjetio kao da im je neko odnio zajednički jezik.

Već je namjeravao tražiti račun kad je Daris izvadio malu kutiju. Kupio je figuricu broda za nećaka i nije znao hoće li preživjeti put autobusom. Mladen ga je pitao voli li i on brodove. Daris je nasmijano priznao da mu je stan pun maketa. Četiri godine jeli su zajedno, a Mladen to nije znao. Ni Daris nije znao da Mladen svake zime putuje na plesne večeri u drugi grad.

Sljedeći put sastali su se u subotu. Bez radne pauze koja ih ograničava, proveli su čitavo poslijepodne šetajući pored rijeke. Daris je pričao o ocu, Mladen o bivšem partneru. Nije bilo velikog otkrića ni iznenađenog povlačenja. Daris je samo rekao da je i njegova posljednja veza završila loše, pa promijenio stranu pločnika kako bi hodao bliže vodi.

Mladen je prvi dodirnuo njegovu ruku. Daris je nije povukao, ali je zastao. Rekao je da se boji da će pokvariti prijateljstvo. Mladen je pogledao prema klupi na kojoj nisu nikad sjedili. Nije imao garanciju koju mu može dati. Priznao je da se boji isto, ali da više ne želi kupovati drugu kiflu i praviti se da mu nedostaje samo sagovornik za vrijeme pauze.

Prvi poljubac bio je kratak i pomalo nespretan, prekinut biciklistom koji je zvonio iza njih. Nasmijali su se i sklonili s putanje. Daris je predložio da Mladen dođe pogledati njegove brodove. Mladen je pitao hoće li dobiti i večeru. Dogovorili su tjesteninu, bez obećanja da će je iko pripremiti dobro.

U ponedjeljak je Mladen ponovo kupio dvije kifle. Ovaj put drugu je ostavio kod kuće, na tanjiru kraj Darisovog sata. Na poslu su ga pitali kako mu je bilo za vikend. Rekao je da je naučio mnogo o brodovima. Niko nije tražio detalje, što mu je tog jutra sasvim odgovaralo.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Rubovi neba na kuhinjskom stolu

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/rubovi-neba-na-kuhinjskom-stolu/

Lidija je kupila slagalicu s hiljadu dijelova da bi prvi kišni vikend s Andrejem imao neki sadržaj. Do tada su uvijek negdje išli. Kod nje su trebali biti sami dva dana, bez izložbe, planirane večere ili prijatelja koji popunjavaju pauze. Na kutiji je bio grad uz more, s nebom koje je zauzimalo gotovo polovinu slike. Predložila je da odmah razdvoje rubove.

Andrej je umjesto toga našao crveni čamac i počeo oko njega. Lidija je pokušala objasniti da se tako samo otežava posao. On je pitao kakav posao. Nije znao da ona teško podnosi predmete koji danima ostaju nedovršeni. Čak je i knjige koje joj se ne sviđaju čitala do kraja, ljuta na autora i sebe. Andrej je u dnevnoj sobi imao tri takve knjige, svaku otvorenu na drugom mjestu.

Do subote navečer grad je imao rubove, crkveni toranj i nekoliko prozora. Nebo je i dalje ležalo u rasutim komadićima. Andrej je htio prošetati prije nove kiše, a Lidija ostati dok ne sastave barem jedan oblak. Otišao je sam po hljeb. Vratio se s toplim pecivima, našao je ukočenu nad stolom i primijetio da je premjestila njegov čamac na mjesto gdje slika pokazuje da pripada.

"To sam htio sam", rekao je. Lidija je odgovorila da je samo pomogla. Zvučalo joj je razumno sve dok nije pogledala njegov izraz. Ona je od vikenda napravila zadatak s rokom, a njega rasporedila na mali dio. Uvrijeđeno je pokupila prazne šolje. Dok je prala suđe, čula je kako Andrej pušta muziku. Prvi put joj je zasmetalo što izgleda sasvim zadovoljan usred nereda koji nju izjeda.

U nedjelju ujutro nestao je jedan dio neba. Tražili su ispod tepiha i u rukavima, pa ustanovili da ga je usisivač vjerovatno progutao prethodne večeri. Lidija je sjela na pod i nasmijala se od muke. Sve da završe, slika će ostati nepotpuna. Andrej je sjeo pored nje. Nije rekao ništa mudro. Iz

džepa je izvadio zgnječeno pecivo koje je zaboravio pojesti.

Slagalica je još tri sedmice zauzimala pola stola. Jeli su na drugoj polovini kad bi Andrej dolazio. Jednom je Lidija ostavila ručak da s njim ode u kratku šetnju. Jednom je on bez podsjećanja završio suđe prije odlaska. Kad su konačno sastavili grad, nedostajao je samo komadić neba. Lidija nije kupila zamjenu. Na tom mjestu vidjela se žuta površina stola, neočekivano sunce iznad mora.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Mjesto za drugačiju bliskost

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/mjesto-za-drugaciju-bliskost/

Milena je voljela način na koji Pavle sklanja šolju prije nego što je zagrli. Voljela je njegove poljupce, smiješne poruke iz prodavnice i to što joj ujutro ostavlja toplu stranu kauča. Poslije dva mjeseca viđanja znala je da se zaljubljuje. Upravo zato razgovor koji je odgađala više nije mogla smatrati nevažnom pojedinošću koju će nekako razumjeti bez riječi.

Godinama je znala da je aseksualna. Ta riječ joj nije objasnila svaki osjećaj, ali je prestala pokušavati postati osoba koja nikad nije bila. S Pavlom o tome još nije govorila. Nisu imali dogovor koji je prekršila, ali je vidjela da on njihovu bliskost zamišlja kao početak nečega što ona ne očekuje od sebe. Sve joj je teže bilo uživati u večeri dok unaprijed razmišlja kako će završiti.

Rekla mu je u nedjelju, dok su sjedili na njenom balkonu. Pavle je prvo pitao je li uradio nešto pogrešno. Zatim je pitao sviđa li joj se uopće. Milena je rekla da joj se sviđa mnogo, da to nije pažljivo ublažen način da ga odbije. Bilo joj je teško objasniti koliko je može privlačiti nečija blizina bez želje koju on podrazumijeva.

Pavle ju je saslušao, pa priznao da mu je seksualna bliskost važna. Nije tražio da obeća promjenu. Ipak, dok je govorio da možda mogu pronaći način, Milena je čula koliko se oboje nadaju jednostavnom odgovoru. Ostavili su razgovor nedovršen i otišli kupiti hljeb. U prodavnici su se držali za ruke, što je na trenutak učinilo sve i lakšim i mnogo težim.

Nastavili su se viđati još nekoliko sedmica. Bilo je lijepih večeri, ali i opreza koji je ulazio u svaki zagrljaj. Pavle se bojao da vrši pritisak, Milena da će njegovu uzdržanost smatrati trajnim rješenjem. Na kraju su priznali da pokušavaju biti velikodušni na način koji oboje čini nesigurnima. Nijedno nije željelo da ljubav postane čekanje da drugo poželi drugačiji život.

Rastali su se bez velike svađe. Milena je nekoliko puta poželjela nazvati ga i ponuditi nešto što ne bi mogla mirno održati, samo da opet čuje njegov glas u kuhinji. Nije to uradila. Kad su se mjesecima kasnije sreli pred pijacom, zagrlili su se dugo. Pavle je još nosio istu platnenu torbu. Milena je poslije nastavila kući s tugom koja nije tražila krivca, čuvajući i ono što je bilo lijepo i ono što je o sebi morala ozbiljno shvatiti.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Glasovi iza zatvorenih vrata

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/glasovi-iza-zatvorenih-vrata/

Na audiciju sam došao jer je moja bivša supruga tvrdila da ništa ne završavam. Pokazalo se da je bila u pravu barem za jednu pjesmu. Voditelj me zaustavio prije druge strofe, zahvalio mi i pogledao prema vratima. Na stepenicama sam sreo ženu koja je držala iste note kao ja. Imala je izraz osobe kojoj su upravo objasnili da pogrešno diše posljednjih četrdeset godina.

"Jesam li barem čitavu pjesmu otpjevala?" pitala je. Rekao sam da nisam slušao. To je bilo tačno. Za vrijeme njene audicije sjedio sam u hodniku i zamišljao kako će bivša žena prepričavati moj neuspjeh. Nepoznata se predstavila kao Hana i sjela na stepenicu. Nije željela kući prije sedam jer je sestri najavila da će proba sigurno potrajati.

Predložio sam kafu. U praznoj slastičarni pokazala mi je malu bilježnicu s tekstovima pjesama. Pjevala je dok vozi, kuha i čeka da se osuši kosa, ali nikad pred drugima. Prijavila se jer je željela čuti kako njen glas zvuči među tuđim glasovima. Moj razlog joj se nije svidio. "Tvoja bivša ni ne sjedi ovdje", rekla je, "a ti se još njoj obraćaš."

Mjesec dana kasnije pozvala me na večeru. Za stolom su sjedili njena sestra, jedan komšija i prijateljica koja je donijela harmoniku, premda je znala samo nekoliko pjesama. Poslije jela počeli su pjevati. Niko nije davao znak za početak niti za kraj. Ja sam šutio, pa je Hana toliko namjerno pogriješila riječi poznate pjesme da sam je morao ispraviti. Tada me pogledala i nastavila pjevati sa mnom.

Nastavili smo se viđati i bez društva. Jednom sam počeo pričati kako je sve ovo dokaz da moja bivša nije bila u pravu. Hana je uzela kaput. Nije vikala, samo je rekla da ne želi biti takmičenje koje vodim s odsutnom ženom. Trebalo mi je nekoliko dana da je nazovem bez pripremljene odbrane. Pitao sam je želi li otići na pijacu. Pijaca nikome ništa nije

dokazivala.

Sad ponekad pjevamo dok nosimo kese uz stepenice. Hana ulazi prerano, ja kasnim, a komšinica s prvog sprata redovno zatvori prozor. Nismo ponovo išli na audiciju. Jedne večeri, dok sam prao suđe u njenoj kuhinji, čuo sam kako me prati iz hodnika. Nastavio sam pjesmu do kraja. Nije bilo nikoga kome sam želio javiti da sam uspio.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Kuća u kojoj se ne šapuće

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/kuca-u-kojoj-se-ne-sapuce/

U Filipovoj porodici vrata su se zatvarala laktom, pitanja postavljala iz druge sobe, a krompir dodavao preko nečije glave. Lana je prvog sata mislila da se svađaju. Drugog je shvatila da tako traže so. Trećeg se povukla na verandu s knjigom koju nije uspjela otvoriti. Došla je na vikend u porodičnu kuću, prvi put otkako su se ona i Filip počeli viđati.

Kod nje se govorilo tiho. Majka je i ljutnju izgovarala šapatom, što je često bilo strašnije od vike. Lana je navikla osluškivati promjene u glasu i predviđati kad treba nestati. Filipovu vedrinu zavoljela je u malom stanu, gdje je pričao samo njoj. U ovoj kući njegov glas je rastao, umnožavao se kroz braću i sestre, dok više nije mogla pronaći čovjeka kojeg poznaje.

Prve večeri igrali su pantomimu. Lana je tri puta odbila, ali joj je njegova sestra ipak ugurala papirić u ruku. Trebala je glumiti usisivač. Stajala je usred dnevne sobe, crvena do ušiju, dok je Filip dovikivao da se opusti. Ostavila je papirić na stolu i izašla. Iza vrata je čula kako neko pita da li su je uvrijedili. Filip je odgovorio da je samo malo čudna.

Našla ga je kasnije kraj auta, kako iz gepeka vadi rezervnu deku. Rekla mu je da joj ne treba deka nego da je sljedeći put ne opisuje kao kvar koji njegova porodica treba tolerisati. Sjeo je na prag gepeka. Nije znao da je čula. Isprva je branio sestru, zatim roditelje, dok ga Lana nije zaustavila. Niko od njih nije bio njen momak. On jeste.

Ujutro je otišla sama do prodavnice. Kad se vratila, na verandi su bile dvije šolje, a Filip je s bratom završavao prepirku oko roštilja. Nije utišavao kuću zbog nje. Izašao je, zatvorio vrata i pitao želi li kafu bez publike. Pričala mu je o šutnji u svojoj kući. On njoj o tome kako se u njegovoj morao boriti za cijelu rečenicu. Oboje su dugo mislili da drugačije porodice pretjeruju.

Poslijepodne se Lana pridružila kuhanju. Odbila je novu pantomimu, ovaj put bez obrazloženja, i niko nije insistirao. Filipova majka pokazala joj je gdje čuva čaj koji niko drugi ne pije. Na povratku je Filip ugasio radio. Lana ga je nakon nekoliko minuta ponovo uključila i naslonila glavu na njegovo rame dok su čekali zeleno svjetlo. Tišina joj je prijala, ali više nije morala trajati cijelim putem.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Dvije svečanosti u malom stanu

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/dvije-svecanosti-u-malom-stanu/

Marta je kutiju s ukrasima donijela iz majčinog stana u novembru, premda joj se uvijek rugala što tako rano počinje pripreme. Haris ju je ostavio na vrh ormara, misleći da je riječ o stvarima koje neće koristiti. Nije to učinio iz protivljenja. U njegovoj kući nikad nije bilo jelke, pa kutija puna staklenih kuglica nije odmah imala isto značenje koje je imala njoj.

Živjeli su zajedno tek pola godine. Razgovarali su o novcu, obavezama i tome čije su šolje najružnije, ali su vjeru uglavnom ostavljali u miru. Marta je nedjeljom ponekad išla u crkvu. Haris je postio i odlazio porodici za Bajram. Oboje su smatrali da poštovanje znači ne postavljati previše pitanja. Tako su pažljivo zaobilazili nešto što je svakome donosilo i utjehu i uspomene.

Kad je Marta jednog jutra zatražila kutiju, Haris je pitao gdje namjerava staviti jelku. Stan je bio mali. Ona je čula nešto drugo: želi li njene običaje uopće vidjeti u zajedničkoj sobi? Odgovorila je oštrije nego što je pitanje zaslуživalo. Haris je zašutio, držeći kutiju na ljestvama, i skoro ispustio poklopac.

Te večeri otvorili su ukrase na podu. Marta mu je pokazala drvenu pticu koju je otac izrezao prije mnogo godina. Haris je ispričao kako njegova majka za praznike insistira na kolaču koji niko ne napravi isto kao ona. Nije bilo velikog razgovora o cijelom svijetu. Pričali su o svojim kućama, mirisima i ljudima čije je odsustvo tih dana bilo glasnije nego inače.

Jelku su smjestili pored prozora. Haris joj je pomogao namjestiti stalak, a Marta nije očekivala da zna pjesme koje je pustila. Za Badnju večer otišla je majci, pa se vratila prije ponoći s tanjirom ribe za njega. Nekoliko mjeseci kasnije Haris je za Bajram pozvao prijatelje. Marta je prvi kolač prepekla i drugi kupila, što je pred gostima rekla prije nego što je iko

stigao pohvaliti njeno umijeće.

Jedan prijatelj pitao je kako će urediti običaje ako ikad budu imali djecu. Oboje su se pogledali i nasmijali zbog ogromnog pitanja postavljenog između dvije kafe. Nisu imali sve odgovore. Haris je rekao da zasad uče ugostiti jedno drugo. Poslije odlaska gostiju Marta je s police sklonila tanjire, a on drvenu pticu koja je slučajno ostala među njima. Vratio ju je kraj prozora. Tu je dobro izgledala i bez praznika.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Prozor na kojem nema mora

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/prozor-na-kojem-nema-mora/

Petra je na kancelarijski zid zalijepila fotografiju mora. Mirela je rekla da od toga samo jače osjeti miris tonera. Dijelile su mali ured šest godina i znale jedna drugoj narudžbe kafe, ali gotovo ništa o odmorima. Petra je putovala u velikom društvu. Mirela je redovno uzimala slobodne dane u septembru i vraćala se s knjigama, bez fotografija koje bi ponudila kao dokaz dobrog života.

Te godine Petrino društvo odustalo je od puta. Jedan par dobio je dijete, drugi se razišao, prijateljica počela novi posao. Petra je ostala s rezervacijom za dvoje koju je prvobitno trebala podijeliti s rođakom. Pitala je Mirelu želi li poći. Poziv je izgovorila previše usputno, kao da nudi slobodnu stolicu u autobusu. Mirela je pitala želi li baš nju ili samo nekoga ko će spriječiti prazno mjesto.

Petra se uvrijedila, pa zašutjela. Iskren odgovor bio je složeniji nego što je planirala. Sviđala joj se Mirela, njen humor i način na koji ne paniči pred tišinom. Ali također se bojala večere za jednim stolom, plaže bez poznatih ljudi i povratka u sobu u kojoj je niko ne čeka. Mireli je to priznala tek poslije radnog vremena, dok su zatvarale prozore.

Mirela je rekla da ne želi biti lijek za odmor koji Petra ne umije podnijeti sama. Ipak, nije odbila njenu bliskost. Predložila je da prije velikog putovanja provedu jedan običan slobodan dan zajedno. Otišle su u botanički vrt, kupile sendviče i tri puta promašile izlaz jer su razgovarale. Petra se uhvatila kako se smije bez provjeravanja je li dovoljno zabavna.

Na kraju dana poljubile su se kraj taksi-stajališta. Odmor nisu pretvorile u nagradu za taj poljubac. Petra je prvih nekoliko dana ipak otišla sama, a Mirela joj se pridružila kasnije, u odvojenoj sobi koju je sama izabrala. Petra je naučila naručiti večeru bez izvinjenja zbog jednog tanjira. Kada je Mirela stigla, dočekala ju je s radošću koja nije bila samo olakšanje.

Soba koju su rezervisale za zajedničke večeri nije imala pogled na more, nego na dvorište praonice. Mirela je rekla da je barem miris bolji od tonera. Petra je otvorila prozor i nasmijala se. Na povratku su u uredu skinule izblijedjelu fotografiju mora. Nisu je zamijenile zajedničkim portretom. Prozor je ostao običan gradski prozor, a njih dvije su imale mjesto za susret koje više nije trebalo izgledati kao razglednica.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Posljednja kutija iz studentskog doma

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/posljednja-kutija-iz-studentskog-doma/

Vera je kutiju s natpisom "knjige" podigla pogrešno i odmah je vratila na pod. Unutra su, kako se pokazalo, bile tave, tegovi i jedna enciklopedija. Njena kćerka selila je iz studentskog doma u prvi stan. Cimerov otac, čovjek kojeg je Vera poznavala iz dvije poruke o kombiju, rekao je da bi kutiju trebalo nazvati iskušenjem umjesto knjigama.

Zvao se Nenad i bio je razveden gotovo jednako dugo kao ona. Njihova odrasla djeca bila su prijatelji, ne par, što su im naglasili više puta prije dolaska. Vera nije pitala zašto to toliko ponavljaju. Imala je dovoljno vlastitih pretpostavki da je sada pokušavala manje zaključivati umjesto drugih. Nosila je lakše kese, Nenad namještaj, a oboje su izbjegavali govoriti kako su u njihovim godinama imali mnogo manje stvari.

Pred kraj je kombi otišao pun. Vera i Nenad ostali su kraj posljednje kutije, čekajući povratak. Sjeli su na stepenice praznog ulaza. On je izvadio dvije mandarine iz džepa, zaboravljene još od doručka. Pričao je da na jesen želi upisati kurs crtanja, ali mu to zvuči kao početak šale. Vera je rekla da planira prvo samostalno putovanje i da je dosad izabrala samo torbu.

Djeca su se javila da će kasniti. Umjesto ljutnje osjetili su olakšanje. Otišli su do kioska, vukući kutiju na malim kolicima koja je domar posudio. Nenad je pitao ima li Vera naviku govoriti o sebi ili i njoj svi razgovori završe na djeci. Priznala je da više ne zna šta ostaje kada ukloni njihove rasporede. On nije ponudio da joj popuni prazninu. Pitao je gdje želi putovati.

Prvi poziv na kafu stigao je preko djece, što je Veri zasmetalo. Rekla je kćerki da Nenad već ima njen broj. Kasnije ga je sama nazvala i objasnila da joj se dopao razgovor, ali da ne želi roditeljski odbor za svaki sastanak. Nasmijao se i priznao da se uplašio jednostavne poruke više nego nošenja

ormara niz tri sprata.

Na kafi nije bilo kutija ni rasporeda selidbe. Nenad joj je pokazao prvi crtež, na kojem je šolja izgledala kao brod, a Vera rezervaciju za kratko putovanje. Dogovorili su večeru poslije njenog povratka, ne zajednički plan prije nego što ga zasluže. Mjesecima kasnije djeca su ih pozvala na ručak u novi stan. Posljednja kutija još je stajala neotvorena u hodniku. Vera ju je zaobišla bez komentara, uzela Nenada za ruku i sjela za sto kao gošća, prvi put bez potrebe da nešto prvo raspakuje.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Ključevi od zajedničke kuhinje

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/kljucevi-od-zajednicke-kuhinje/

U zajedničkoj kuhinji Zora je rezala luk, a Petra brojala porcije. Jedna je radila brzo i neuredno, druga sporo i precizno. Svake srijede pripremale su obroke za ljude iz naselja koji su se unaprijed prijavili. Nisu znale mnogo jedna o drugoj osim da Zora pije previše kafe, a Petra uvijek donosi svoju pregaču jer joj smeta kratka vrpca na zajedničkim.

Zora je imala pedeset godina i nakon razvoda živjela sama. Petra je bila šest godina mlađa, nikada udata, s majkom koja je svako njeno prijateljstvo tumačila kao čekanje pravog muškarca. U kuhinji nije morala objašnjavati privatni život. Dovoljno je bilo znati koliko krompira ide u lonac. Privuklo ju je što Zora sluša bez brzih pitanja, kao da tuđa tišina nije praznina koju treba popuniti.

Jedne srijede Zora se nije pojavila. Poslala je kratku poruku da je umorna i da će doći sljedeće sedmice. Petra je uhvatila sebe kako priprema dodatnu porciju za nju, pa zastala. Nije znala smije li se javiti izvan njihovog rasporeda. Na kraju je napisala da ima viška supe i da je može ostaviti pred vratima ako Zora želi. Dobila je odgovor: želi supu, ali još više društvo.

Kod Zore je stan bio neuredan, zavjese zatvorene, a televizor bez zvuka. Bio je datum njenog razvoda, godišnjica koju nije očekivala da će i dalje osjećati u tijelu. Petra nije otvorila zavjese niti počela čistiti. Sjela je, nasula supu u dvije zdjele i pitala želi li razgovarati ili gledati nešto glupo. Gledale su lošu komediju, a Zora joj je pred kraj naslonila glavu na rame.

Sljedeće sedmice obje su bile nespretne u kuhinji. Petra je tri puta prebrojala iste posude. Zora je konačno predložila da izađu poslije smjene, kao dvije žene koje se sviđaju jedna drugoj, ne kao radnice koje provjeravaju zalihe. Petra je rekla da joj treba malo sporiji početak. Zora je pristala bez glumljenja da joj ništa nije važno.

Počele su šetnjama, pa večerama, pa malim putovanjem na koje nijedna nije nosila pregaču. Petra je majci rekla za vezu kada je sama odlučila da je spremna. Razgovor nije bio lak i nije završio potpunim prihvatanjem. Zora je slušala poslije, ne tražeći da postane dokaz ničije hrabrosti. U kuhinji su i dalje rezale luk i brojale porcije. Jedne večeri Petra je ugasila svjetlo i provjerila vrata, a Zora je čekala napolju. Prvi put ključevi nisu značili još jednu obavezu, nego kraj smjene nakon koje obje imaju kamo zajedno otići.

Vrijeme za pogrešan odgovor

Timu je nedostajao četvrti član. Sanela je stigla u kafić da prijateljici vrati knjigu, a završila za stolom s olovkom i obavezom da zna književnost. Muškarac preko puta zvao se Ognjen i radio je kao kuhar. Rekao je da će on preuzeti pitanja o hrani, sportu i stvarima koje je jednom čuo pa bez razloga zapamtio. Sanela je odlučila da joj se sviđa njegov opis vlastitog znanja.

Prvih nekoliko rundi išlo je dobro. Ona je znala autora stare pjesme, on ime rijeke koju niko drugi nije mogao povezati s kartom. Kada je došlo pitanje o porijeklu jednog jela, Sanela je bila sigurna da zna. Ognjen je predložio drugi odgovor. Rekla je da ga je pročitala u knjizi. On je rekao da ga je pripremao s kuharicom iz tog kraja. Odabrali su njen odgovor i izgubili bod.

Sanela je čekala njegovo likovanje. Ognjen je samo nacrtao mali lonac kraj pogrešne riječi. To ju je nasmijalo više nego što bi htjela. Poslije kviza izvinila se zbog tona, ne zbog toga što nije znala sve. On je priznao da je i sam prečesto mislio kako praktično iskustvo rješava svako pitanje. Jednom je tvrdio da zna popraviti bicikl samo zato što zna rastaviti mikser.

Sljedećih sedmica sjedili su jedno pored drugog. Ognjen je donosio čudne činjenice iz kuhinje, Sanela preporuke knjiga koje nisu bile domaći zadatak. Jedne večeri njihov tim je pobijedio i dobio večeru za četvero. Prijatelji su odmah imali druge obaveze. Sanela je posumnjala na namještanje, ali Ognjen je pokazao poruku o stvarnoj smjeni jednog od njih i rekao da preostala dva tanjira mogu jednostavno sačuvati za drugi put.

Na večeri su otkrili da im bez pitanja s papira treba više vremena za razgovor. Sanela se nedavno razvela i nije željela da svaki susret postane

procjena budućeg supruga. Ognjen je dugo živio sam i nije znao kako reći da mu ne smeta tišina. Naručili su jelo iz spornog kviza. Nije bilo naročito dobro, što im je pružilo prvu temu oko koje su se odmah složili.

Pred izlazom je počela kiša. Stali su ispod tende i Ognjen je pitao smije li je poljubiti. Sanela je rekla da na to pitanje ne treba konsultovati knjigu. Narednog četvrtka ponovo su izgubili kviz, ovaj put zbog njegovog pogrešnog odgovora o filmu. Nacrtala je mali ekran kraj riječi i gurnula papir prema njemu. Smijali su se dovoljno glasno da ih voditelj opomene. Pobjednički tim ih nije ni primijetio, a njima te večeri ništa nije nedostajalo.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Dva ključa za dvije adrese

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/dva-kljuca-za-dvije-adrese/

Obje ponude stigle su u istom mjesecu. Adnan je dobio mjesto u restauratorskoj radionici o kojem je govorio godinama. Jasmina je dobila priliku voditi mali istraživački tim, prvi put bez tuđeg imena iznad svog. Problem je bio što se radionica nalazila u jednom gradu, a institut u drugom, dovoljno daleko da svakodnevno putovanje pojede i posao i brak.

Prvih dana slavili su odvojeno, svako oprezno smanjujući vlastitu radost pred onim drugim. Bili su zajedno dvanaest godina i navikli da kompromis zvuči lijepo dok ga niko ne mora tačno prevesti. Jasmina je u ranijoj selidbi napustila posao. Adnan je nekoliko godina kasnije odbio obuku zbog njenog projekta. Oboje su tvrdili da ne vode računa o tome. Sada su se svih datuma sjećali savršeno.

Posvađali su se nad kartom koju je Jasmina raširila po kuhinjskom stolu. Adnan je rekao da brak ne može stalno biti logistički zadatak. Ona je odgovorila da brak također ne može biti mjesto gdje bolju priliku dobija onaj ko se prvi umori od rasprave. Poslije su jeli hladan ručak, sjedeći s različitih strana karte, kao da su gradovi već između njih.

Rješenje nije došlo te večeri. Sedmicama su računali troškove, razgovarali s poslodavcima i odbacivali planove koji su lijepo zvučali samo na papiru. Na kraju su dogovorili šest mjeseci s dvije adrese i susrete svakog drugog vikenda. Niko nije obećao da će biti lako. Dogovorili su i datum kada će procijeniti mogu li nastaviti, umjesto da privremenost potajno postane trajna obaveza.

Prvi mjesec bio je neobično romantičan. Drugi je bio naporan. Jedne večeri Jasmina je zaspala prije njihovog poziva, a Adnan proveo sat vremena ljut na ugašen ekran. Sutradan je priznao da mu nedostaje običan zajednički doručak, ne samo pažljivo organizovan vikend. Ona je

rekla da joj nedostaje da smije biti neraspoložena bez straha da kvari rijedak susret.

Počeli su ostavljati prostor i za dosadu. Nisu svaki vikend putovali negdje niti izlazili u restoran. Jednom su cijelu subotu slagali njegov novi ormar i raspravljali o pogrešno postavljenoj polici. Bilo je naporno i umirujuće, nešto što bi radili i da stanuju zajedno. U nedjelju joj je dao rezervni ključ, a ona njemu svoj.

Nakon šest mjeseci nastavili su još jednu sezonu, uz izmijenjen raspored. Kasnije se otvorila mogućnost da dio posla obavljaju iz istog grada. Nisu to proglasili pobjedom nad udaljenošću. Samo su ponovo raspakovali dvije adrese u jednu kuhinju. Karta je ostala u ladici, s tragom masnog tanjira preko grada u kojem je njihov brak naučio izdržati više od jedne dobre budućnosti.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Večera koja se ohladila

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/vecera-koja-se-ohladila/

Irma je postavila sto za dvoje i prekrila očevu fotelju čistom dekom, kao da će time sakriti da se cijeli stan vrti oko njegovih navika. Otac je nakon povrede teško hodao i privremeno živio kod nje. Irma je imala četrdeset pet godina, posao u biblioteci i novi broj u telefonu koji joj je izazivao osmijeh. Zvao se Damjan i do tada su popili samo tri kratke kafe.

Večeru je odgodila dvaput. Treći put rekla je istinu: ne može ostaviti oca samog cijelu večer, a brat dolazi tek kasno. Damjan je pitao bi li joj bilo ugodno da dođe kod nje. Pristala je, zatim cijeli dan pokušavala napraviti stan u kojem se ne vidi koliko je umorna. Kad je pozvonio, umak je bio gotov, svijeća upaljena, a ona već iscrpljena.

Otac je izašao iz sobe da pozdravi gosta. Zaboravio je da je tražio čaj, pa se naljutio što ga nema. Irma je odložila tanjire i počela objašnjavati. Damjan je ostao sjediti, ne ubacujući savjete. Kada je otac otišao, Irma se izvinjavala toliko dugo da se umak ohladio. Damjan ju je pitao želi li ga podgrijati ili bi radije samo jela. Rekla je da bi najradije prestala popravljati večer.

Sjeli su s hladnim tanjirima. Irma je priznala da se boji kako će uz nju uvijek dobiti i raspored tuđih potreba. Damjan nije rekao da mu ništa neće biti teško. Imao je vlastitu djecu, posao i dane kada nema strpljenja. Rekao je da bi volio upoznati nju, a da mu ne mora unaprijed prodati lakšu verziju života. Nije znao hoće li im uspjeti. Znao je da mu se sviđa dok govori normalnim glasom, bez domaćinskog osmijeha.

Brat je stigao kasnije nego što je obećao. Irma ga je prvi put zamolila da ubuduće potvrdi vrijeme koje zaista može ispuniti. Nije to učinila pred Damjanom kao predstavu odlučnosti. Razgovarali su u hodniku, tiho, pa je izašla na kratku šetnju. Damjan je čekao kraj lifta, ne već obučen za tuđi život, nego spreman za svojih pola sata s njom.

Hodali su do kioska i kupili sladoled, iako je bilo hladno. Poljubac je bio nespretan jer su oboje držali kornete. Irma se nasmijala, prvi put bez umora u glasu. Naredni susreti nisu uvijek bili laki. Ponekad bi ih prekinuo poziv, ponekad bi Damjan morao promijeniti plan. Ali više nije skrivala očevu fotelju. Prije njegovog dolaska samo bi uklonila novine s mjesta na koje je željela da sjedne.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Parcela između dvije ograde

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/parcela-izmedju-dvije-ograde/

Na tabli je pisalo parcela osam. Ema je vidjela sedmicu i posijala rotkvice u pogrešnu zemlju. Kada je došla sljedeće subote, muškarac s kantom vode stajao je nad njenim urednim redovima kao nad neobjašnjivim porukama. Zvao se Luka i tu je namjeravao saditi paradajz. Oboje su bili novi u gradskom vrtu, s više kupljenog alata nego iskustva.

Ema je odmah ponudila da sve iskopa. Luka je rekao da ne zna jesu li rotkvice već počele živjeti i da bi mu bilo neugodno prekinuti ih. Ta besmislena nježnost prema sjemenu nasmijala ju je. Dogovorili su da podijele parcelu dok ne razriješe brojeve s koordinatoricom. Sljedeće sedmice koordinatorica im je ponudila dvije odvojene parcele. Oboje su prebrzo rekli da ne treba.

Luka je radio u banci i maštao o životu na selu. Ema je odrasla na selu i došla u grad upravo da više ne mora ustajati zbog tuđih usjeva. Vrt joj je bio mali hobi, njemu proba budućnosti. Dok su plijevili, slušala je kako zamišlja kokoši, radionicu i dugu verandu. Nije mu se rugala, ali ga je pitala zna li koliko posla ostaje kada fotografija verande završi.

Jednog vrućeg vikenda Luka nije došao. Otišao je na muzički festival i zaboravio se javiti. Ema je zalila sve, ljuta više nego što je htjela priznati. Kada se pojavio s osmijehom i prvim ozbiljnim pozivom na večeru, pokazala mu je prazne kante. Rekla je da ne želi biti žena koja omogućava tuđi san tako što tiho radi njegov neprivlačni dio. Poziv je ostao između njih, neprihvaćen.

Luka je sljedećih sedmica dolazio redovno, bez predstave o požrtvovanosti. Jedne večeri priznao je da selo možda voli kao sliku, a ne kao obavezu. Ema je rekla da joj je ta rečenica zanimljivija od svih priča o savršenoj kući. Skuhali su prvi paradajz u umak, u njenoj maloj gradskoj kuhinji. Rotkvice su bile preljute, pa su ih jeli vrlo polako, uz mnogo

hljeba.

Kada je ponovo pitao za večeru, Ema je odgovorila da su upravo na jednoj. Poljubili su se kraj sudopera, između dvije oprane tegle. Na kraju sezone podijelili su posljednji urod i zapisali šta iduće godine neće saditi. Luka je prekrižio plan o velikom vrtu, ali nije odustao od parcele. Ema je dodala nekoliko cvjetova koji se ne jedu. Zemlja nije postala njihov cijeli život. Bila je dovoljno velika za nešto što žele uzgajati zajedno.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Prvi krug na točkovima

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/prvi-krug-na-tockovima/

Danica je kupila štitnike u boji šljive jer su jedini odgovarali njenim koljenima. Imala je četrdeset jednu godinu i uvjerenje da je prekasno za mnoge stvari, među njima i rolanje. Prijateljica ju je prijavila na kurs kao rođendanski poklon. Na prvom času držala se ograde i ozbiljno razmišljala da zahtijeva povrat prijateljstva umjesto novca.

Pokraj nje stajao je Armin, s novim rolama i izrazom čovjeka koji ne želi priznati da se također boji. Tvrdio je da je kao dijete vozio klizaljke. Instruktorica ga je zamolila da pokaže kako koči. Završio je sjedeći na strunjači, bez povrede, ali s manje sigurnosti. Danica mu je pružila bocu vode i rekla da je barem pronašao mjesto za odmor.

Počeli su vježbati zajedno nakon časa, uvijek u dozvoljenom dijelu dvorane. Danica je učila polako i glasno se radovala svakom uspješnom zaustavljanju. Armin je brzo napredovao, ali se ljutio na najmanju grešku. Kada bi ga pohvalila, odgovarao je da to još nije ništa. Jedne večeri odustala je od bodrenja i rekla da joj je teško uživati pored čovjeka koji stalno polaže nevidljivi ispit.

Skinuo je kacigu i dugo šutio. Nedavno je ostao bez posla na kojem je bio poznat kao onaj koji uvijek zna odgovor. Na kurs se prijavio da sebi dokaže da još može nešto savladati. Nije primijetio da je u dvoranu donio istu strogoću od koje je pokušao pobjeći. Danica mu nije ponudila novi način da pobijedi. Rekla je da može samo doći i provesti večer s njom, ako mu je to dovoljno zanimljivo.

Sljedeći put zakasnio je pet minuta i nije iznio veliko opravdanje. Vježbao je, pogriješio, nasmijao se i nastavio. Poslije su otišli na pizzu, noseći role preko ramena kao djeca koja se vraćaju iz škole. Danica je pričala o razvodu, ali ne kao o cijeloj biografiji. Armin je pričao o muzici, omiljenoj tetki i tome kako sprema previše riže svaki put.

Na završnom času trebali su obići dvoranu bez držanja za ogradu. Danica je krenula sporo, Armin nekoliko stopa ispred. Nije se vratio da je vuče. Sačekao ju je na cilju, uz osmijeh koji nije ocjenjivao vrijeme. Kada je stigla, zagrlila ga je previše snažno i oboje su se uhvatili za ogradu. Kasnije ju je pitao želi li izaći i bez rola. Rekla je da želi, ali da štitnike možda ponese za svaki slučaj. Smijali su se dok su sjedili na podu i odvezivali pertle.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Poljubac izvan kadra

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/poljubac-izvan-kadra/

Nora je prihvatila jednodnevni posao statistice jer je između dva ugovora imala više vremena nego novca. Trebala je prošetati trgom u kaputu koji nije bio njen i nositi praznu korpu. Muškarac dodijeljen da glumi njenog partnera zvao se Stefan. Rekao je da radi u arhivu i da je došao jer mu je prijatelj obećao ručak. Oboje su odmah provjerili jesu li barem cipele udobne.

Asistentica režije objasnila je da u pozadini treba izgledati kao da su zaljubljeni, ali bez privlačenja pažnje. Nora je pitala kako se tačno zaljubljuje neupadljivo. Stefan je odgovorio da ima dosta iskustva s tim, uglavnom jednostranog. Smijala se još kada su kamere krenule. Pokvarili su prvi kadar, a drugi zato što je on, gledajući nju, promašio oznaku na pločniku.

Do ručka su naučili hodati istim tempom. Između ponavljanja pričali su o poslovima koje niko na porodičnim okupljanjima ne zna opisati. Nora je pravila titlove za obrazovne snimke. Stefan je sređivao stare kataloške kartice. U filmu su bili mladi par iz nekog ljepšeg vremena; izvan kadra dvoje ljudi u tridesetim koji pažljivo računaju koliko slobodnih dana mogu priuštiti.

Pred kraj snimanja dobili su novu uputu: on joj treba skloniti kosu s lica. Stefan je prvo pitao smeta li joj dodir. Nora je rekla da ne smeta, pa se iznenadila koliko joj je važno što je pitao. Kadar je uspio iz prvog pokušaja. Asistentica ih je pohvalila i poslala da vrate kostime. Odjednom je sve što se činilo prirodnim dobilo rok do garderobe.

Nora se presvukla sporije nego što je trebalo. Nije znala je li njegova pažnja bila dio posla. Stefan je čekao pred izlazom u običnoj jakni, izgledajući manje sigurno nego u tuđem kaputu. Rekao je da ne zna trebaju li sada samo reći doviđenja. Nora je odgovorila da bi rado čula

nešto o njemu što nije popunilo pauzu između dva kadra. Otišli su na kafu, iako su oboje bili umorni od stajanja.

Na drugom sastanku nije bilo gotovih uputa. Razgovor je ponekad zastajao, Stefan je prosuo šećer, a Nora predugo pričala o bivšem poslu. Ipak, ostali su do zatvaranja. Kada je ponovo posegnuo prema njenoj kosi, zastao je i nasmijao se. "Ovo je sad moja ideja", rekao je. Nora ga je poljubila prije nego što bi iz navike potražio nečije odobrenje. Film je izašao nekoliko mjeseci kasnije. U njihovom kratkom kadru gotovo se nisu vidjeli, pa su ga pogledali dvaput, iz razloga koji nije imao veze s glumom.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Brak pod premalim šatorom

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/brak-pod-premalim-satorom/

Šator je na fotografiji izgledao dovoljno velik za dvije odrasle osobe. U stvarnosti je bio dovoljno velik za njihove torbe i jednu skromnu raspravu. Amina je sjedila vani, držeći vreću za spavanje, dok je muž Nadir pokušavao dokazati da se podnica može drugačije okrenuti. Bili su u braku sedamnaest godina i prvi put sami na izletu otkako im je sin otišao na studij.

Kampovanje je predložila Amina. Željela je vikend bez televizora, posla i pitanja ima li još deterdženta. Nadir je pristao jer je mislio da je to najjeftiniji način da pokaže trud. Nijedno nije priznalo pravi razlog. On se bojao da joj je postao dosadan. Ona se bojala da je njegova spremnost da sve prešuti znak kako mu više nije stalo.

Do večeri su podigli šator, ali nisu mogli uključiti mali plinski kuhalo koje su posudili. Nisu ga pokušavali popravljati. Vratili su ga u kutiju i otišli pješice do obližnje gostionice, gdje su naručili grah. Amina je bila ljuta što njihova jednostavna avantura već zahtijeva spas u tuđoj kuhinji. Nadir je rekao da je grah barem bolji od sendviča koje je on zaboravio u frižideru.

Tek tada se nasmijala. Smijeh ih je iznenadio više od svih neuspjeha. Na povratku su pričali o prvom putovanju, kada su cijelu noć proveli na stanici jer su oboje mislili da je drugi provjerio red vožnje. Nekada su takve stvari bile zajedničke priče. Posljednjih godina postajale su dokazi protiv onog drugog.

U šator su legli ukoso, stopalima među torbama. Amina je rekla da joj nedostaje da je Nadir nešto pita bez praktičnog razloga. On je priznao da često ne pita jer misli da već zna odgovor, a možda se boji čuti drukčiji. Dugo su ležali budni. Nisu riješili brak jednim razgovorom. Samo su prvi put nakon mnogo mjeseci izgovorili da u njemu još žele biti prisutni.

Ujutro je počela sitna kiša. Spakovali su mokar šator i vratili se kući ranije, bez tvrdnje da je vikend bio savršen. Nadir je napravio doručak od zaboravljenih sendviča, a Amina ugasila telefon. Dogovorili su jednu večer sedmično u kojoj neće rješavati kućne zadatke ako nešto zaista ne gori. Prve srijede razgovor je zapinjao. Druge su otišli u kino. Treće su ostali kod kuće i plesali uz pjesmu koju sin nije podnosio. Premali šator ostao je u podrumu, spreman za neki izlet na koji više ne mora stati cijeli njihov brak.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Sijeda pruga na fotografiji

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/sijeda-pruga-na-fotografiji/

Emil je želio iznenaditi Amru albumom za dvadeset pet godina braka. Skupio je fotografije iz kutija, starih telefona i porodičnih grupa. Na posljednjoj stranici stavio je novi portret, snimljen tokom nedjeljnog ručka. Amra se smijala, držeći šolju s napuklom drškom. Prije štampe uklonio je sijedu prugu iz njene kose, ublažio bore i posvijetlio sjenku ispod očiju.

Kada je otvorila album, dugo je gledala starije slike. Smijala se njihovim frizurama, prevelikoj jakni i stanu u kojem su zavjese bile skuplje od ostatka namještaja. Onda je stigla do posljednje stranice. Dodirnula je vlastito lice na papiru i pitala zašto je promijenio kosu. Emil je rekao da ju je samo malo uljepšao.

Amra je prestala farbati kosu godinu dana ranije. Nije to bila velika objava, nego odluka da više ne provodi svaku četvrtu subotu pokušavajući stići vlastiti izrast. Sijeda pruga joj se svidjela. Govorila je Emilu o tome, ali on se sada nije sjećao razgovora. Mislio je da joj poklanja mlađu verziju sebe, kao da je upravo to verzija koju bi svaka žena izabrala.

Nije bacila album. Rekla je da joj je stalo do truda, ali da ne želi biti zahvalna za nestanak dijela sebe. Emil se uvrijedio jer je očekivao radost. Kasnije je, ostavši sam, pogledao originalnu fotografiju. Sjetio se da mu se tog dana svidjela baš zato što je bila opuštena i što se više nije skrivala od kamere. On je onda izbrisao ono što je to omogućilo.

Sutradan je odštampao original i zamijenio stranicu, uz njeno znanje. Nije na tome završio razgovor. Pitao je kako želi da je vidi, a Amra je odgovorila da ne želi upute za gledanje, samo da je pita prije nego što odluči šta na njoj treba popraviti. Zatim ga je upitala boji li se i vlastitih godina. Priznao je da se u posljednje vrijeme fotografiše samo iz jednog

ugla.

Razgovarali su o tijelima koja više nisu ista, ali još imaju njihove navike, dodire i želje. Te večeri Amra ga je pozvala na ples u dnevnoj sobi. Nisu pokušavali ponoviti svadbeni korak koji su ionako davno zaboravili. Emil joj je pomjerio kosu s lica, ostavljajući sijedu prugu na svjetlu. Kasnije su napravili novu fotografiju sami, preblizu kameri, malo mutnu. Stavili su je na kraj albuma, bez popravki koje bi trebale uvjeriti prošlost da se ništa nije promijenilo.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Nedjelja bez crnog kaputa

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/nedjelja-bez-crnog-kaputa/

Lejla je Marka prvi put primijetila kada je poslije sahrane skupljao zaboravljene kišobrane. Bio je dugogodišnji prijatelj njenog kolege koji je iznenada umro. Nisu imali razloga razgovarati, osim što je ona pronašla naočale na praznoj stolici i nije znala kome pripadaju. Marko ih je prepoznao, nazvao vlasnika i ostao čekati dok se čovjek vrati.

Stajali su pod nadstrešnicom gotovo pola sata. Nisu govorili o smislu života. Pričali su o koleginom lošem parkiranju, kafi koju je kuhao prejaku i tome kako nikada nije znao završiti telefonski razgovor. Jednom su se oboje nasmijali, pa ušutjeli kao da su uhvaćeni u nepristojnosti. Marko je rekao da bi ih pokojni prijatelj vjerovatno zamolio da bar jednu njegovu grešku prešute.

Razmijenili su brojeve zbog albuma fotografija koji su prijatelji namjeravali sastaviti. Slali su jedno drugom slike i kratke uspomene. Poslije su počeli slati i obične stvari: fotografiju pokvarene reklame, preporuku filma, pitanje gdje kupiti dobar čaj. Lejla bi svaki put osjetila radost, pa krivicu što se raduje poruci povezanoj s čovjekom kojeg više nema.

Marko ju je pozvao na kafu nakon dva mjeseca. Odbila je, govoreći da je zauzeta. Nije bio problem u danu. Bojala se da će početak njihove priče zauvijek izgledati kao nešto što su uzeli iz tuđeg kraja. Kada ju je ponovo pitao, rekla je istinu. Marko je dugo slušao, a zatim priznao da i sam ponekad razgovara s telefonom kao da prijatelju treba objasniti zašto joj piše.

Nisu odlučili da im je gubitak nekoga poslao. Nisu htjeli takvu utjehu. Samo su priznali da su se sreli tog dana i da im je sada lijepo razgovarati. Kafu su dogovorili za nedjelju. Lejla je obukla zelenu jaknu, crni kaput ostavila u ormaru i došla ranije. Marko je već čekao s knjigom koju joj je

želio posuditi, bez veze s njihovim zajedničkim prijateljem.

Razgovor je bio lakši nego što su očekivali i tužniji nego što bi bio da su se upoznali na rođendanu. Prihvatili su oboje. Mjesecima kasnije otišli su zajedno odnijeti dovršen album porodici. Poslije su kupili namirnice za večeru i posvađali se oko količine luka. Lejla se odjednom nasmijala usred prodavnice. Njihova bliskost napokon je imala i sasvim obične dijelove. Kod kuće je objesila zelenu jaknu kraj njegovog kaputa i stavila vodu za tjesteninu, ne tražeći dopuštenje od prošlosti da budu gladni i sretni u istoj večeri.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Šetnja koju je baka skratila

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/setnja-koju-je-baka-skratila/

Nika je pristala na šetnju jer je baka rekla da joj se poslije ručka vrti u glavi. Kada su stigle u park, baka je hodala brže od svih. Na klupi ih je čekalo pet penzionerki, jedan gospodin s novinama i mladić koji je izgledao jednako prevaren kao Nika. Nosio je bocu vode i dvije banane, opremu za izlet koji se odjednom pretvarao u nešto drugo.

Zvao se Vuk. Njegova tetka tvrdila je da joj treba pomoć oko telefona, ali telefon je ostavila kod kuće. Baka je Niki šapnula da Vuk ima stalan posao i lijepo pere suđe. Nika je pitala odakle to zna. Baka je rekla da se dobre vijesti brzo šire. Vuk je s druge strane klupe dobio sličan izvještaj o Nikinoj urednosti i navodnoj ljubavi prema planinarenju. Nika nije voljela planinarenje.

Stariji su nakon deset minuta odlučili skratiti šetnju i otići na kafu u lokal u kojem "nema dovoljno stolica za sve". Ostavili su ih kraj jezera s preostalim bananama. Vuk je pogledao Niku i rekao da se osjeća kao posljednji komad namještaja koji rodbina pokušava pravilno smjestiti. Nika se nasmijala prvi put tog dana.

Sjeli su na travu i dogovorili da neće nagraditi spletku poljupcem. Oboje su bili nedavno izašli iz veza o kojima su porodice imale previše mišljenja. Vuk je priznao da ne pere suđe naročito lijepo, samo redovno. Nika je rekla da joj soba često izgleda kao garderoba poslije predstave. Razgovor im se svidio upravo zato što nisu morali ispuniti tuđi oglas za idealnu osobu.

Pred rastanak Vuk je predložio da rodbini kažu kako su se užasno posvađali. Nika je odbila novu predstavu. Rekli su jednostavno da su prošetali i da ubuduće ne žele namještene susrete. Baka je tvrdila da ništa nije planirala, držeći u torbi kolač koji je unaprijed naručila za dvoje. Nika je poljubila u obraz, uzela pola kolača i otišla kući bez velikog

objašnjavanja.

Tri sedmice kasnije srela je Vuka na koncertu. Niko ih nije doveo niti ostavio zajedno. Prišao joj je nakon druge pjesme i pitao želi li nešto popiti. Nika je pristala, zatim sama predložila šetnju poslije nastupa. Hodali su gradom do kasno, birajući ulice koje nisu vodile ničijoj baki. Kada su se poljubili, Vuk je rekao da to moraju sačuvati od porodične komisije barem nekoliko dana. Nika se nasmijala i obećala samo da neće lagati. Sljedeće nedjelje baki je donijela kolač za jednu osobu.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Staza koju nije bilo na karti

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/staza-koju-nije-bilo-na-karti/

Tena je kartu držala naopako puna dva minuta prije nego što je Irina išta rekla. Nije je htjela osramotiti pred grupom, ali je prečica koju je Tena predlagala vodila prema kamenolomu, ne prema vidikovcu. Kada je konačno pokazala strelicu sjevera, Tena se nasmijala i priznala poraz. Irina je očekivala ljutnju. Umjesto toga dobila je polovinu čokoladice kao nagradu za spašeno prijepodne.

Obje su imale tridesetak godina i prvi put došle s istim planinarskim društvom. Tena je nedavno prekinula dugu vezu i prijateljima obećala da neće provesti cijelo ljeto na sofi. Irina se tek doselila u grad zbog posla. Znala je mnoge adrese, ali gotovo nijednu osobu kojoj bi mogla poslati fotografiju pogleda bez posebnog povoda.

Hodale su zajedno do vrha. Tena je govorila brzo, Irina postavljala kratka pitanja zbog kojih je razgovor neočekivano postajao ozbiljan. Na odmorištu su podijelile hljeb, sir i posljednju jabuku. Kada se grupa fotografisala, Tena je stavila ruku Irini oko ramena. Irina se ukočila, pa odmakla. Tena je odmah povukla ruku i do kraja izleta postala previše vesela sa svima drugima.

U autobusu su sjedile odvojeno. Irina je napisala poruku, obrisala je i ponovo otvorila njihov tek započeti razgovor. Nije joj smetao dodir. Smetalo joj je što se fotografije društva objavljuju javno, a na poslu još nije odlučila kako želi govoriti o svom privatnom životu. Bojala se da će objašnjenje zvučati kao stid zbog Tene, iako je zapravo bilo pitanje vlastitog tempa.

Poslala je poruku tek navečer. Tena je odgovorila jednom rečenicom: "Mogla si mi reći." Irina je priznala da jeste, ali da se nije snašla. Predložila je kafu bez grupe i bez fotografisanja. Tena je razmišljala do jutra. Nije željela postati nečija tajna, ali je znala razliku između skrivanja

veze i prava da se nova bliskost ne objavljuje prije nego što uopće nastane.

Na kafi su razgovarale o tome jasno, ponekad nespretno. Irina nije obećala da će preko noći postati hrabrija u svakoj prostoriji. Tena nije obećala da će joj uvijek biti lako. Ipak su ostale zajedno tri sata, a zatim otišle u knjižaru jer je počela kiša. Između polica Tena je pružila dlan, ovaj put kao pitanje. Irina ga je prihvatila. Nisu se slikale. Za sljedeći izlet kupile su novu kartu, dovoljno veliku da je obje mogu držati pravilno.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Maska od novinskog papira

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/maska-od-novinskog-papira/

Lina je napravila masku od novina jer je zaboravila kupiti pravu. Rub joj je grebao obraz, a kroz otvor za desno oko mogla je vidjeti samo pola čovjeka s kojim je razgovarala. On je nosio jednostavnu crnu masku i tvrdio da je došao isključivo zbog krompiruše. Susjedska zabava održavala se u dvorištu zgrade, pod lampicama koje su se palile tek kada bi neko udario produžni kabl.

Razgovarali su o lošim filmovima, praznim nedjeljama i tome kako svaka porodična grupa ima jednu osobu koja šalje fotografije kafe bez objašnjenja. Lina ga je pozvala na ples. Nije plesao dobro, ali je slušao ritam i izvinio se samo jednom kada joj je stao na stopalo. To joj se svidjelo više od pretjerane spretnosti.

U ponoć su skinuli maske. On je bio Dario s drugog ulaza, čovjek s kojim se tog jutra posvađala zbog uklanjanja stare klupe. Lina je željela prostor za bicikle. Dario je tvrdio da na klupi sjedi njegova majka i još troje starijih susjeda. Razgovor je završio njenom rečenicom da cijelo dvorište ne može biti muzej tuđih navika.

Sada joj je ta rečenica zvučala mnogo grublje. Dario je prvi prepoznao nju i prasnuo u smijeh, pa stao kada je vidio da se postidjela. Rekao je da još misli kako nije u pravu. Lina je odgovorila da i dalje nema gdje ostaviti bicikl. Stajali su s maskama u rukama, iznenađeni što privlačnost nije izbrisala jutarnji spor.

Nisu se poljubili. Otišli su do klupe i sjeli, pomjerajući tanjire koje je neko ostavio. Dario je pokazao gdje bi se mogla skratiti živa ograda. Lina je objasnila zašto taj ugao poplavi kada pada kiša. Razgovarali su dok nisu pronašli manje uredno, ali moguće rješenje: stalak uz zid, uz pomjeranje dvije saksije. Morali bi pitati i ostale, jer dvorište nije pripadalo njihovom novom raspoloženju.

Sedmicu kasnije postavili su stalak uz dogovor stanara. Dario je došao bez majke, Lina bez unaprijed pripremljenih argumenata. Poslije rada sjedili su na sačuvanoj klupi, prljavih ruku, jedući kifle iz kese. Pitala ga je želi li navečer u kino. Rekao je da želi, pod uslovom da ona izabere film koji neće oboje mrziti. Nije mogla obećati. Kada ju je poljubio, novinska maska već je završila u reciklaži, ali su oboje pamtili koliko je malo trebalo da jedan drugog pogrešno vide.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Tri sata u kostimu drveta

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/tri-sata-u-kostimu-drveta/

Ena je obećala sestri da će pomoći na predstavi, misleći da treba prodavati sokove. Kada je stigla, dobila je kostim drveta. Imao je tri grane, otvor za lice prenisko i džep u kojem je prethodni izvođač zaboravio bombonu. Čovjek pored nje nosio je oblak od vate i izgledao kao da razmišlja o bijegu kroz prozor.

Zvao se Dino i došao je umjesto bolesnog brata. U predstavi su trebali stajati gotovo nepomično dok djeca glume životinje. Imali su po jednu rečenicu. Ena je trebala reći da šuma pamti, Dino da kiša dolazi. Prvih deset minuta raspravljali su može li oblak sjesti dok čeka svoj znak. Organizatorica je rekla da u njihovoj šumi očigledno može.

Pred publikom je sve krenulo drukčije. Jedan mali glumac zaboravio je tekst, drugi se sakrio iza Ene i odbio izaći. Dino je pomjerio oblak tako da ga zakloni od pogleda dok se ne smiri. Ena je tiho ponovila djetetu njegovu rečenicu, pa čekala bez požurivanja. Izveli su scenu tri minute duže nego na probi. Publika je mislila da je sve tako zamišljeno.

Poslije su sjedili u hodniku, napola skinutih kostima. Ena je rekla da ju je iznenadilo koliko je Dino strpljiv. On je priznao da nije uvijek, samo zna kako izgleda kada te ljudi gledaju dok ne možeš pronaći riječ. Kao dijete je zamuckivao i još ponekad zastane kada je nervozan. Ena nije dovršila njegovu sljedeću rečenicu. Sačekala je, gledajući ga kao da vrijeme nije problem koji treba riješiti.

Sestra ih je zatekla zajedno i odmah počela nuditi novu predstavu, zajedničke večere i broj telefona. Ena ju je zaustavila. Nije htjela da njihovo poznanstvo postane porodični projekat prije nego što ga sami imenuju. Dino je kasnije pitao smije li joj on dati broj. Rekla je da smije, ali da ne očekuje kako će na prvi sastanak doći s lišćem u kosi.

Izašli su narednog petka. Bez kostima su oboje izgledali malo tuđe, pa su prvih nekoliko minuta pričali previše formalno. Onda je Dino iz džepa izvadio onu zaboravljenu bombonu, sačuvanu kao dokaz da je sve zaista bilo toliko glupo. Ena se nasmijala i pomjerila stolicu bliže. Njihova veza počela je polako, uz obične nesporazume i sve lakše razgovore. Na sljedeću predstavu došli su kao publika. Kada je novo drvo zaboravilo rečenicu, nisu se smijali. Samo su sačekali da je pronađe, držeći se za ruke ispod programa.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Kad su prebrojali stolice

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/kad-su-prebrojali-stolice/

Hana i Vedad sjedili su na suprotnim krajevima stola dok su članovi udruženja birali novu upravu. Ona je podržavala pretvaranje stare sale u prostor za radionice. On je želio zadržati pozornicu za predstave. Tokom prethodnih mjeseci razgovarali su uglavnom kroz prigovore, dopune prijedloga i rečenice koje počinju riječima da se moraju uzeti u obzir svi članovi.

Nisu bili kandidati, nego ljudi zaduženi da tog dana sve protekne uredno. Hana je provjeravala spisak, Vedad dijelio listiće. Kada bi stariji član zaboravio naočale, donosili su mu primjerak s većim slovima. Nisu pokušavali pridobiti posljednji glas na vratima. To međusobno suzdržavanje počelo im je značiti više od svih ranijih govora o poštenju.

Pobijedila je uprava koja je podržavala Hanu. Vedad je čestitao bez osmijeha za fotografiju, a zatim počeo slagati stolice. Ostali su otišli slaviti ili se žaliti u susjedni kafić. Hana je ostala jer nije željela da sav posao poslije pobjede završi na čovjeku koji je upravo izgubio. Nosili su stolice u ostavu, računajući ih naglas da ne bi započeli još jednu raspravu.

Vedad je iznenada pitao je li ikad glumila. Rekla je da jeste, u školskoj predstavi, i da je zaboravila jedinu rečenicu. On je priznao da nikada nije stao na scenu. Pozornicu je čuvao zbog oca, koji je tu nekada pravio scenografije. Hana je prvi put čula razlog koji nije bio argument. Ispričala mu je zašto želi radionice: nakon razvoda nijedan raspoloživ kurs u gradu nije mogla platiti.

Nisu promijenili stavove. Ali prestali su govoriti kao da onaj drugi nema ličan razlog da mu je stalo. Vedad je pitao može li nova uprava razmotriti sklopivu pozornicu. Hana je rekla da može predložiti, bez obećanja ishoda. Zatim ga je pitala želi li pojesti nešto. Oboje su od jutra živjeli na kafi i keksima koji su se mrvili po glasačkim spiskovima.

Jeli su supu u gotovo praznom restoranu. Razgovarali su o svemu što nije zahtijevalo glasanje. Hana je saznala da Vedad voli loše detektivske serije, a on da ona putuje bez urednog plana, uprkos načinu na koji vodi sastanke. Kada je rekao da bi je volio opet vidjeti, dodao je da ne očekuje promjenu stava o pozornici. Hana se nasmijala i rekla da to ni poljubac ne bi mogao osigurati. Ipak ga je poljubila pred vratima restorana, bez zapisnika i bez publike koja bi brojala ko je pobijedio.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Kupe broj sedam

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/kupe-broj-sedam/

U kupeu broj sedam sjedili su čovjek s kutijom kolača i žena s cipelama zamotanim u papir. Voz je kasnio četrdeset minuta, pa još dvadeset. Žena se zvala Una. Čovjek je rekao da je Mirza i ponudio kolač prije nego što je pitao je li mjesto pored prozora slobodno. Una je uzela najmanji, onaj kojem je ukras već otpao.

Putovala je kod sestre. To je bilo tačno, ali ne cijelo. Trebala je biti kuma na vjenčanju koje je otkazano prethodne noći. Sestra je shvatila da ne želi brak, a porodica je još pokušavala uvjeriti da promijeni mišljenje prije nego što se meso izvadi iz hladnjače. Una je nosila svečane cipele jer je kofer spakovala prije vijesti i nije imala snage da ga otvara.

Mirza je putovao na vlastito otkazano vjenčanje. Kolači su bili poklon kolega koji nisu na vrijeme čuli da se zaručnica predomislila. Trebao je vratiti ključeve iznajmljene sale i podijeliti troškove. Isprva je Uni rekao da ide na porodično slavlje. Kada je kondukter najavio novo kašnjenje, pogledao je kutiju i priznao da slavlja nema. Una je stavila cipele na prazno sjedište i rekla da ni njeno nije sigurno.

Razgovarali su dugo, ali ne kao ljudi koji odmah znaju lijek jedno za drugo. Mirza je bio ljut. Una mu nije govorila da je dobro što je istinu saznao na vrijeme. Rekla je da njena sestra trenutno zvuči i hrabro i okrutno, zavisno od toga ko je sluša. Mirza je priznao da je mjesecima ignorisao pitanja na koja je sada želio odgovor u jednoj rečenici.

Voz je stao u maloj stanici. Kupili su kafu iz automata, preslatku i mlaku, pa prošetali platformom na dozvoljenom dijelu dok se čekao polazak. Mirza je nasmijao Unu pričom o svadbenom plesu koji je učio gledajući snimak okrenut naopako. Ona mu je pokazala oguljeno koljeno od pada tokom probe sestrine koreografije. Prvi put toga dana otkazana vjenčanja nisu zauzimala cijeli prostor između njih.

Na odredištu su razmijenili brojeve bez obećanja da će se odmah čuti. Mirza je rekao da trenutno nije dobar materijal za novi početak. Una je odgovorila da ni ona ne traži projekat. Mjesec dana kasnije poslao joj je fotografiju prazne kutije kolača i pitanje želi li kafu koja nije iz automata. Pristala je. Sastali su se bez kofera, u običnim cipelama, i prvih pola sata razgovarali o svemu osim o vjenčanjima.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Posljednji krug oko jezera

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/posljednji-krug-oko-jezera/

Lea je znala Nikolu po leđima. Svake nedjelje trčao je nekoliko koraka ispred nje, u istoj izblijedjeloj majici, i nikada se nije okretao. U klubu rekreativaca bio je poznat kao čovjek koji kaže da mu rezultat nije važan, pa odmah provjerava sat. Lea mu nije vjerovala. Ni ona nije bila ništa bolja, samo je svoj sat skrivala ispod rukava.

Na proljetnoj utrci oko jezera odlučila je konačno završiti ispred njega. Imala je trideset dvije godine, posao u osiguranju i mnogo uredno raspoređenih briga. Trčanje je bilo jedino mjesto gdje je uspjeh mogao stati u nekoliko brojeva. Nikola je na startu pitao je li dobro spavala. Odgovorila je da će mu reći na cilju, kada ga sačeka.

Na drugom krugu pukla joj je vezica. Zaustavila se uz stazu i pokušala zavezati dva prekratka kraja. Nikola ju je pretekao, zatim se vratio. Izvukao je rezervnu vezicu iz džepa. Lea se nasmijala: ko trči s rezervnom vezicom? Rekao je da radi s djecom u sportskom centru i da se čitav svijet može zaustaviti zbog sitnice koju odrasli nisu ponijeli.

Dok je popravljala patiku, najbrži su već ušli u treći krug. Nikola je predložio da nastave zajedno. Lea je odmah rekla da joj ne treba pratnja. On je slegnuo ramenima i krenuo, sporije nego inače. Sustigla ga je nakon nekoliko koraka i prvi put primijetila da šepa vrlo blago. Nije bila povreda. Cijelog jutra nosio je kamenčić u cipeli jer nije želio izgubiti vrijeme.

Sjela je na travu i počela se smijati. "Genije s rezervnom vezicom." Nikola je konačno skinuo patiku. Oboje su gledali sitni kamenčić na njegovom dlanu, iznenađeni koliko su mu moći dali. Nastavili su bez mjerenja. Razgovarali su o njegovoj mlađoj sestri, njenoj nezavršenoj zbirci fotografija i tome zašto se odrasli tako lako pretvore u vlastite stroge trenere.

Na cilju su skoro svi već jeli banane. Lea je bila razočarana rezultatom i nije se pretvarala da nije. Nikola je priznao isto. Potom ju je pozvao na palačinke, uz napomenu da to nije utješna nagrada. Pristala je jer joj se svidio dok je sjedio bos kraj staze, više nego u svim nedjeljama njegovog sigurnog trčanja.

Ljeti su se opet takmičili. Nekad bi pobijedila ona, nekad on. Jedne nedjelje Lea je namjerno ostavila sat kod kuće. Nikola ga nije zaboravio, ali ga je okrenuo prema unutrašnjoj strani zgloba. Trčali su do jezera, zatim hodali posljednji krug. Na klupi je otvorila album fotografija koji je konačno završila. Prva slika bila je njegov dlan s kamenčićem, mutna i sasvim dovoljno dobra.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Šolja koju niko nije kupio

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/solja-koju-niko-nije-kupio/

Šolja je bila nagnuta ulijevo i imala dršku kroz koju je jedva prolazio prst. Tara ju je držala na sajamskom stolu kao posudu za sitniš. Svi ostali predmeti bili su uredni, glazirani i potpisani. Muškarac u zelenom džemperu prišao je pred zatvaranje i pokazao upravo na nju. Tara je rekla da nije na prodaju. Pitao je može li je zamijeniti za nešto.

Zvao se Boris i obnavljao stare ramove. Ponudio je mali okvir od trešnjevog drveta, zatim popravku njene rasklimane police, a na kraju dvije ulaznice za koncert koji ni sam nije naročito želio slušati. Tara se nasmijala posljednjoj ponudi. Rekla je da ne razumije zašto toliko želi ružnu šolju. Boris je odgovorio da je jedina na stolu izgledala kao da je neko pravio za određenu ruku.

Bila je to prva šolja koju je napravila s ocem nakon njegovog odlaska u penziju. Htjela ga je naučiti zanatu, a on je uporno znao bolje. Posvađali su se oko drške i završili smijući se neuspjehu. Otac je umro dvije godine kasnije. Tara je priču ispričala kraće, bez datuma i bolesti. Boris je prestao nuditi razmjene. Pitao je može li umjesto toga kupiti sasvim običnu šolju za kafu.

Narednog mjeseca donio joj je okvir u kojem je bila fotografija njenog štanda, snimljena uz njenu raniju dozvolu. Nije tražio krivu šolju zauzvrat. Tara ga je pozvala u radionicu da vidi kako nastaju one pravilne. Proveo je dva sata pokušavajući napraviti zdjelicu koja se nije rušila. Kada se konačno srušila, opsovao je glinu tako ozbiljno da je Tara morala sjesti od smijeha.

Počeli su izlaziti, oprezno, jer je Tara godinama miješala samoću s vjernošću uspomenama. Jedne večeri Boris je slučajno oborio krivu šolju. Drška se odlomila. Ostao je nepomičan, očekujući kraj nečega većeg od predmeta. Tara je podigla komadić i osjetila ljutnju, pa tugu, pa neobično

olakšanje što ne mora birati samo jedno. Rekla mu je da ode po ljepilo iz ladice, a zatim da joj da deset minuta mira.

Popravili su je sutradan. Spoj se vidio, drška je i dalje bila pretijesna. Tara je odnijela šolju kući i stavila je na policu, oslobađajući sajamski sto za novi rad. Boris je tamo dobio drugu šolju, ravnu i dovoljno veliku za njegove prste. Kada je pitao koliko košta, rekla je da je poklon. Prvi put nije imala potrebu dodati priču koja bi objasnila zašto smije nešto dati.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Čovjek od snijega pred radnjom

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/covjek-od-snijega-pred-radnjom/

Prvog jutra pred cvjećarom je stajao snješko s granom ružmarina umjesto ruke. Drugog je držao mali buket od suhih listova. Trećeg je dobio cilindar napravljen od crne plastične saksije. Emina je pomislila da se šale radnici iz susjedne pekare. Oni su tvrdili da bi njihov snješko sigurno imao stomak od tri sprata i nešto jestivo umjesto nosa.

Cvjećara je zimi poslovala slabo. Emina je već razmišljala da napusti prostor kada su prolaznici počeli zastajati zbog snješka. Neko bi ga fotografisao, neko kupio karanfil, neko samo ušao da se ugrije. Ona mu je jedne večeri ostavila traku od crvenog platna. Ujutro ju je nosio kao šal, zavezanu preciznim krojačkim čvorom.

Tada je posumnjala na Vahida, tapetara iz dvorišta. Imao je četrdeset šest godina, razvod iza sebe i radionicu u kojoj je stalno svirao radio. Godinama su razmjenjivali sitne usluge: ona mu je čuvala dostave, on popravljao rasklimane stolice. Nikada je nije pozvao ni na običnu kafu. Kada ga je pitala zna li nešto o snijegu, rekao je da zna kako će se uskoro otopiti.

Emina je ustala rano i došla prije dostave. Zatekla ga je kako snješku popravlja nos. Vahid je ostao s mrkvom u ruci, smiješno kriv. Priznao je da je vidio njenu tužnu poruku o mogućem zatvaranju radnje i htio napraviti nešto što će privući ljude. Nije planirao da to postane tajno udvaranje, ali mu je, dok je vezao šal, postalo jasno da jeste.

"Meni se može pozvoniti", rekla je Emina. Otključala je radnju i skuhala kafu. Vahid je sjeo na stolicu koju je lično popravio i konačno je pitao želi li s njim na izlet u nedjelju. Nije obećala prije nego što provjeri narudžbe. To ga je razveselilo više nego brz odgovor iz zahvalnosti. Kad je rekla da može, dogovorili su i gdje će jesti, jer je snijeg loša zamjena za ručak.

Za vikend je zatoplilo. Snješko je izgubio glavu, zatim cilindar, a do utorka ostao samo prsten prljavog snijega. Emina je oprala saksiju i vratila je u radnju. Posao nije odjednom procvjetao; pregovarala je o nižoj kiriji i skratila radno vrijeme. Vahid je pomagao samo kada bi ga zamolila. U martu joj je donio sadnicu ružmarina i rekao da ovu skulpturu mogu pokušati održati živom. Stavila ju je na prozor između njihove dvije radionice.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Pet minuta na šahovskom satu

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/pet-minuta-na-sahovskom-satu/

Zora je uvijek kasnila pet minuta, a Milan bi pokrenuo njen sat čim bi je ugledao na ulazu u park. "Kazna za nepripremljenog protivnika", govorio je. Ona bi spustila torbu, pomjerila pješaka i uzela mu figuru prije nego što stigne dovršiti kafu. Igrali su sedam godina, utorkom i četvrtkom, osim kad bi padala kiša ili jedno čuvalo unuke.

Nijedno više nije imalo supružnika. O tome su znali činjenice, ali ne i svakodnevne detalje. Milan nije znao da Zora spava uz uključen radio. Ona nije znala da on subotom kuha previše supe pa polovinu zamrzne u posudama bez poklopca. Poznavali su otvaranja, tvrdoglavost i način na koji se oboje pretvaraju da im poraz nije pokvario dan.

Poziv na večeru došao je poslije njenog najgoreg poteza tog ljeta. Milan je umjesto uzimanja dame pitao voli li ribu. Zora je pomislila da pokušava skrenuti pažnju i rekla da ne prihvata pregovore usred partije. Kada je ponovio pitanje, zacrvenjela se toliko da je on ponudio da ipak uzme damu. Pristala je na večeru, uz uslov da ne razgovaraju o šahu.

U restoranu nisu znali odakle početi. Milan je pitao za njenu operaciju prije pet godina. Zora je odgovarala kao na pregledu. Ona je njega pitala za penziju. Konobar je tri puta dolazio prije nego što su naručili. Potom je Milan ispričao kako je kao mladić pokušao svirati harmoniku, ali je komšija kupio instrument od njega da bi mogao spavati. Zora se zagrcnula vodom od smijeha.

Večer je bila lijepa dok nije predložio da je ubuduće vozi u nabavku. Zora je čula najavu tuđeg upravljanja njenim životom. Rekla je da još može sama nositi krompir. Milan se uvrijedio jer je mislio da nudi pažnju. Rastali su se ispred restorana previše pristojno. U utorak je ona došla tačno, a on nije pokrenuo sat. Cijelu partiju završili su bez jedne šale.

Kod kuće je Zora razmišljala kako bi potez izgledao iz protivnikove perspektive, navika koju je na tabli odavno naučila. Sljedeći put donijela je dvije kafe. Rekla je da želi da je pita treba li joj prijevoz, a ne da pretpostavi. Milan je rekao da želi smjeti ponuditi nešto bez osjećaja da joj oduzima samostalnost. Razgovor je trajao duže od njihove uobičajene partije.

Na drugu večeru išli su tramvajem. Zora je kupila karte, Milan rezervisao sto. U povratku su sjeli na klupu u praznom parku. Nije bilo figura ni sata. Zora mu je uzela ruku i rekla da će ovaj potez ipak prva odigrati. Milan nije odgovorio dosjetkom. Ostao je sjediti uz nju dok se svjetlo u kiosku nije ugasilo.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Kino za posljednja dva reda

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/kino-za-posljednja-dva-reda/

Maja je željela izbaciti posljednja dva reda. Sjedišta su škripala, presvlake bile izgorjele od cigareta, a kroz plafon iznad njih nekada je ulazila kiša. Kino Traka trebalo je ponovo otvoriti nakon jedanaest godina. Njen posao bio je pronaći program i publiku. Adisov posao bio je osposobiti projektor, ali se ponašao kao da je svaka stolica njegov rođak.

"Tu su se ljudi zaljubljivali", rekao je. Maja je odgovorila da su se vjerovatno zaljubljivali i u redu za toalet, pa ga ipak treba popraviti. Ostali volonteri su se nasmijali. Adis nije. Imao je pedeset godina i ovdje proveo gotovo cijeli radni vijek prije zatvaranja. Maja, osam godina mlađa, pamtila je kino uglavnom po otkazanim predstavama i studenskim izlascima koji nisu uspjeli.

Jedne subote pronašla ga je kako sam iznosi sjedišta iz posljednjeg reda. Nije ih bacao, nego rastavljao i označavao dijelove. Rekao je da je našao majstora koji će presvući šest komada po cijeni materijala. Maja je priznala da ih budžet može podnijeti ako budu sigurni za korištenje. Sjela je na jedno i slušala kako je Adis prvi put puštao film bez nadzora starijeg operatera.

Dok su čistili kabinu, pronašli su kartonsku kutiju s neuručenim pismima gledalaca. Među njima je bilo Majino. Kao devetnaestogodišnjakinja pisala je molbu da prikažu film koji je voljela njena majka. Majka je tada bila bolesna i nije mogla putovati. Odgovor nikada nije stigao. Adis je pročitao datum i tiho rekao da je radio te sedmice. Kutija je završila iza police prije nego što ju je otvorio.

Nije tražila izvinjenje za cijelu mladost. Ipak, zaboljelo ju je njegovo uvjerenje da su svi imali sretno kino. Adis je sjeo na pod pored kutije i prvi put prestao pričati o zlatnim vremenima. Pitao je naziv filma. Maja mu ga je rekla, a zatim dodala da ga ne stavlja na otvaranje iz sažaljenja.

Željela je da program izaberu zajedno, za ljude koji dolaze sada.

Otvorili su dokumentarcem o riječnim gradovima. Sala nije bila puna, ali posljednjih šest sjedišta bilo je zauzeto. Nakon projekcije Maja je zatekla Adisa pred blagajnom s dvije karte za narednu sedmicu. Film iz njenog pisma bio je dostupan kroz malu distributersku kuću. Nabavio ga je uz redovan ugovor i pitao želi li ga gledati s njim nakon javne projekcije.

Došla je. Nisu sjedili u posljednjem redu, nego blizu sredine, gdje je zvuk bio najbolji. Adis joj nije objašnjavao kada treba da se rastuži. Na kraju je ostala dok se svjetla nisu sasvim upalila, držeći njegovu ruku na zajedničkom naslonu. Kino još nije zarađivalo dovoljno za zimu. Sutradan su o tome razgovarali uz kafu, kao o problemu koji sada imaju zajedno.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Tišina između dvije obale

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/tisina-izmedju-dvije-obale/

Trajekt je prelazio rijeku za devet minuta. Ena je to izmjerila prvog radnog dana, dok je prevodila upute za malu turističku zadrugu. Imala je trideset osam godina i cijelo ljeto između dva velika posla. Kapetan Luka nosio je stari radio kojem je antena bila zalijepljena trakom. Govorio je kratko, osim kada bi neko pogrešno nazvao čvor na užetu.

Ena je trebala ostati tri sedmice, dovoljno da prevede table i obući dvojicu sezonskih radnika. Ostala je i četvrtu jer joj je odgovaralo raditi u kabini koja je mirisala na drvo i kafu. Luka joj je pokazivao gdje voda mijenja boju prije kiše. Ona njemu kako da stranim gostima objasni da trajekt ne polazi ranije samo zato što su oni stigli prvi.

Poljubili su se iza skladišta stolica nakon seoske večeri muzike. Ena se nasmijala jer joj je Luka prije toga uredno vratio olovku. Nije želio da pomisli kako je zadržava kao povod za novi susret. Poslije su doručkovali zajedno gotovo svakog jutra, ali on nikada nije pitao za novembar, kada je trebala otići na šestomjesečni posao u Brisel.

Jednog dana vidjela je svoj ruksak premješten u njegovu kabinu. Luka je rekao da joj tamo neće pokisnuti stvari. U ruksaku je bila karta koju je već kupila. Nije je skrivala. On ju je vidio i postao pretjerano ljubazan, kao prema gostu kojem se približava kraj vožnje. Tog popodneva Ena je prvi put prešla rijeku bez ulaska u kabinu.

Sačekala ga je poslije smjene i pitala namjerava li se s njom opraštati naredna dva mjeseca. Luka je priznao da ne zna kako se voli neko ko ima kartu za odlazak. Ona mu je odgovorila da ni sama ne zna, ali da bi radije pokušala nego bila otpisana unaprijed. Dogovorili su jedan poziv sedmično i prvu posjetu, bez obećanja o preseljenju koje niko nije mogao održati.

U Briselu je Ena radila duže nego što je očekivala. Jedan poziv je propustila, drugi prekinula zbog sastanka. Luka joj nije slao ljutite poruke, ali je konačno rekao da mu dogovor nešto znači. Izvinila se i promijenila termin. Kada je došao, nije ga vodila samo po znamenitostima. Pokazala mu je praonicu, prodavnicu i mali sto za kojim je provodila večeri.

U proljeće se vratila na trajekt s novim ugovorom koji je dopuštao rad od kuće. To nije bila posljedica jednog poljupca niti nagrada za njegovo čekanje. Bila je mogućnost koju su zajedno razmotrili. Luka je stavio njen ruksak na suhu klupu i pitao želi li kafu. Prešli su na drugu obalu za devet minuta, ovaj put ne štedeći riječi za povratak.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Ulica koja još nema broj

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/ulica-koja-jos-nema-broj/

Irma je po treći put obišla istu zgradu, noseći paket koji nije bio težak, samo uporno pogrešno adresiran. Nova ulica još nije imala tablu. Brojevi na ulazima bili su zalijepljeni privremeno, a kiša je odnijela polovinu. Čovjek kojem je trebala dostaviti paket zvao se Bojan. Telefonom je tvrdio da stoji ispred ulaza, što je bilo tačno za najmanje šest muškaraca tog jutra.

Pronašli su se kada je opisao žuti lavor na balkonu iznad sebe. Irma mu je predala paket i rekla da bi lavor mogao postati službeni putokaz. Bojan se tek vratio iz inostranstva i u paketu nosio malu policu za knjige, jedini komad namještaja koji je odlučio kupiti prije kreveta. Sve ostalo dolazilo je kasnije. Irma je pomislila da takav redoslijed obećava ili zanimljiv život ili ozbiljnu neorganizovanost.

Sljedeće sedmice ponovo je dobila njegovu adresu. Ovaj put čekao ju je na uglu s kartonom na kojem je napisao prezime. Ponudio je kafu, ali bila je usred smjene i odbila. Nije se uvrijedio. Pitao je kada joj smjena završava i bi li joj bilo ugodno da je tada pozove. Preciznost pitanja prijala joj je više od kafe koju bi morala piti gledajući na sat.

Sastali su se u subotu. Bojan je pričao o povratku kao o stvari koja je trebala biti jednostavna jer se vraćaš svom jeziku. Ali grad se promijenio, prijatelji imali rasporede, a njegovo sjećanje nije uključivalo nove zgrade ni vlastitu usamljenost. Irma je cijeli život provela tu i svejedno često osjećala da samo prolazi od tuđih vrata do tuđih vrata. Poznavati adrese nije značilo imati mjesto na kojem želiš ostati.

Počeli su se viđati, ali Irma je odbila da njegove pakete preuzima mimo posla. Nije željela da se bliskost pretvori u niz sitnih usluga koje samo ona obavlja. Bojan se posramio jer nije ni primijetio koliko lako koristi njenu spretnost. Naučio je odlaziti do mjesta za preuzimanje i sam tražiti

ono što mu treba. Na sastanke je donosio priče, ne nove zadatke.

Kad su konačno postavili uličnu tablu, Bojan joj je poslao fotografiju. Pozvao ju je da dođe na večeru bez ikakve pošiljke. Irma je pronašla ulaz iz prvog pokušaja. Na polici su stajale knjige, a krevet je, uvjeravao ju je, također stigao. Jeli su kraj otvorenog prozora, ispod žutog lavora koji je komšinica još držala na balkonu. Prvi put mu nije trebala kao osoba koja zna put. Trebala mu je kao ona koju je želio dočekati.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Karta bez povratnog datuma

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/karta-bez-povratnog-datuma/

Selma je stigla iz Švedske s dva kofera i spiskom stvari koje treba završiti za deset dana. Kuća njenih roditelja bila je prazna, trava visoka, a ključ od garaže nije se okretao. Komšinica joj je preporučila bravara. Kada se pojavio Almir, prepoznala je mali ožiljak kraj njegove obrve prije nego što je prepoznala čovjeka koji ga nosi.

Kao studenti dijelili su skripte i jednom se poljubili iza kina. Poslije je Selma otišla, Almir se oženio, oboje se razveli i svaki povratak u grad postao je prekratak za susret. Dok je popravljao bravu, pitala ga je sjeća li se filma. Nije se sjećao. Sjećao se da je poslije tražila izgubljenu rukavicu i odbila njegovu jer su mu ruke uvijek bile hladne.

Pozvala ga je na večeru u kući koju je namjeravala prodati. Jeli su iz različitih tanjira, među kutijama knjiga. Selma je pričala o životu u kojem je sve bilo uređeno, osim razloga zbog kojeg ustaje. Almir je slušao, a zatim joj pokazao fotografiju male radionice koju je nedavno iznajmio. Imao je mnogo razloga za ustajanje, uglavnom račune koji nisu čekali raspoloženje.

Treće večeri rekla je da bi zbog njega mogla ostati. Očekivala je osmijeh, možda zagrljaj. Almir je spustio čašu i rekao da ne želi postati odgovor na pitanje koje ona još nije postavila sebi. Već je jednom bio muškarac zbog kojeg je neko ostao u gradu, a poslije je svaka loša zima postala njegova odgovornost. Selma je uvrijeđeno rekla da ne traži garanciju.

"Onda nemoj ni meni davati posao garancije", odgovorio je. Otišao je rano. Sutradan je sama obišla kuću, otvorila ormare i shvatila da više ne želi ni obnoviti roditeljski život ni pobjeći iz svog. Nazvala je agenta i zadržala plan prodaje. Potom je na poslu u Švedskoj zatražila mogućnost nekoliko mjeseci rada na daljinu, bez spominjanja Almira kao poslovnog razloga.

Ponovo su se sreli posljednjeg dana njenog boravka. Pokazala mu je povratnu kartu i rezervaciju malog stana za proljeće. Rekla je da će doći i ako se njih dvoje više ne poljube. Almir se nasmijao prvi put te sedmice. "To mi daje mnogo bolju priliku", rekao je. Hodali su do kina, sada zatvorenog, i razgovarali o stvarima koje nijedno nije znalo o onom drugom.

U proljeće ju je dočekao pred iznajmljenim stanom. Nije nosio cvijeće nego kutiju alata, jer je unaprijed pitala zna li montirati policu. Selma je otvorila prozor, stavila dvije šolje na pod i pokazala gdje želi svoje knjige. Almir je izmjerio zid. Prvi poljubac tog dolaska dogodio se tek poslije ručka, bez pokušaja da ponove onaj davni iza kina.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Sladoled za cijeli ulaz

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/sladoled-za-cijeli-ulaz/

Harun je zamrzivač napunio sladoledom jer je očekivao unuke na raspustu. Kćerka je promijenila datum dolaska, a nestanak struje nije pratio novi porodični raspored. Poslije nekoliko sati uzeo je kutije, plastične kašike i počeo zvoniti komšijama. Imao je šezdeset dvije godine i prvi put organizovao okupljanje bez pitanja koliko ljudi može stati za njegov sto.

Jeli su u dvorištu, sjedeći na niskom zidu. Neko je donio krekere, neko termos s hladnom kafom. Mila s posljednjeg sprata pojavila se u papučama i rekla da je ovo vjerovatno najneobičniji kućni savjet kojem je prisustvovala. Harun ju je godinama poznavao samo po crvenom biciklu i načinu na koji pridržava vrata drugima, a sama nikada ne traži pomoć s kesama.

Kada su ostali počeli odlaziti, njih dvoje ostali su s posljednjom kutijom. Mila je priznala da joj se ne žuri u stan. Tog dana otišla je u penziju, bez velike proslave, i iznenadila se koliko joj je teško zamisliti sutrašnje jutro. Harun je rekao da je njegov prvi dan penzije počeo ljutnjom na budilnik koji više nije imao pravo da zvoni. Poslije ga je mjesecima navijao bez potrebe.

Razgovarali su do povratka svjetla. Prozori su se odjednom upalili, frižideri zabrujali, a njihovo malo okupljanje ostalo bez opravdanja. Harun je počeo skupljati kašike. Mila je pitala želi li sutra prošetati do pijace. On je rekao da obično ide četvrtkom. Ona ga je pogledala i nasmijala se: nije ga pitala za raspored povrća. Trebalo mu je nekoliko sekundi da shvati kako mu je upravo ponudila nastavak večeri.

Na pijaci su kupili previše breskvi i otkrili da različito pregovaraju. Mila je lako odustajala od stvari, Harun je svakog prodavača poznavao dovoljno da mora nešto uzeti. Posvađali su se oko toga treba li kupiti

napuklu zdjelu samo zato što je jeftina. Nije bila ozbiljna svađa, ali je pokazala da njihov razgovor iz mraka može podnijeti i dnevno svjetlo.

Počeli su se viđati bez čekanja nove komšijske nezgode. Mila je jednom donijela sladoled, a Harun joj pokazao zamrzivač koji je ponovo bio pun. Unuci su konačno stigli. Pitala je ima li mjesta za njenu malu kutiju. Pomjerio je nekoliko pakovanja i rekao da ima, ako i ona može ostati na večeri. Sjela je za sto, ovaj put ne kao posljednja komšinica koja nije otišla, nego kao žena koju je jasno pozvao. Kada je nestalo svjetla u hodniku, niko nije morao prekidati razgovor.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Hljeb koji je čekao jutro

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/hljeb-koji-je-cekao-jutro/

Kad bi završio obilazak skladišta, Tarik je kroz stražnji prozor pekare ugledao Anidu kako udara tijesto dlanovima. Između njih bilo je dvorište, dvije zaključane kapije i miris hljeba koji je stizao prije prve smjene. Pozdravljali su se podizanjem ruke. Tako je trajalo mjesecima, dok joj jednog jutra nije nestalo struje baš kada je uključila peć.

Tarik nije bio električar, što je rekao prije nego što je prešao dvorište. Pomogao joj je telefonom pozvati majstora i odnio tijesto u hladnu ostavu. Čekali su na praznim gajbama. Anida je pričala o bivšem mužu koji je smatrao da njen posao izgleda romantično sve dok nije morao sam jesti večeru. Tarik je priznao da njegove veze uglavnom nisu preživljavale treći vikend dežurstva.

Pozvao ju je na kafu u subotu. Ona je pristala, zaboravivši da tada radi narudžbu za planinarsko društvo. On je zaboravio da pokriva bolesnog kolegu. Oboje su poslali izvinjenje u istom minutu. Drugi pokušaj propao je kada je Anida zaspala u autobusu i probudila se na suprotnom kraju grada. Tarik je već pojeo dva kolača čekajući je.

"Možda nam ovo govori nešto", rekla je preko telefona. Nije željela vezu sastavljenu od umornih izvinjenja. Tarik nije obećao da će promijeniti smjenu. Posao mu je odgovarao jer je popodne pomagao bratu u radionici. Zamolio ju je da ne izjednačava njegov raspored s nezainteresovanošću. Anida je priznala da je dosad pristajala na tuđe satove, pa se ljutila što njene niko ne vidi.

Sastali su se u utorak u šest ujutro, na klupi ispred zatvorene cvjećare. Anida je donijela topao hljeb, Tarik termos s kafom i dvije oprane šolje. Nije bilo muzike ni urednog stolnjaka. Gradski čistač morao ih je zamoliti da podignu noge. Anida se smijala toliko glasno da je Tarik zaboravio pripremljenu priču o jednom neobičnom noćnom obilasku.

Ubrzo je pekara dobila ponudu za veći prostor, uz obavezu rada nedjeljom. Anida je razmišljala naglas, a Tarik slušao bez prijedloga da odustane radi njega. Izračunala je troškove i zaposlila pomoćnicu za dva jutra sedmično. Nije to učinila samo zbog ljubavi. Prvi put godinama mogla je otići zubaru bez zatvaranja radnje i prespavati cijelo prijepodne bez krivice.

Njihov prvi nedjeljni doručak kod kuće ipak je propao. Tarik je zaspao za stolom dok je Anida rezala hljeb. Pokrila ga je kuhinjskom krpom preko ramena, nasmijala se vlastitoj besmislici i otišla po deku. Kad se probudio, hljeb je bio hladan. Pojeli su ga uz ručak, ne pokušavajući ponovo odglumiti jutro koje su propustili.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Treća stanica poslije mosta

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/treca-stanica-poslije-mosta/

Autobus je u pola jedanaest prevozio šest radnika, jednu kuharicu i muškarca sa žutom bilježnicom. Vozačica Sabina znala je gdje svako izlazi. Samo je putnik s bilježnicom mijenjao stajališta, ponekad ostajući do okretišta. Imao je sijedu bradu i uredno zakopčan kaput. Kartu je uvijek kupovao do posljednje stanice, kao da ne želi dugovati ni slučajnu minutu vožnje.

Jedne kišne večeri ostavio je bilježnicu na sjedištu. Sabina je otvorila prvu stranicu tražeći broj telefona i vidjela njemačke riječi, uz izgovor zapisan našim slovima. Ispod je pisalo: "Nemoj odustati samo zato što se čuje naglasak." Broj je pronašla na koricama. Muškarac se vratio do garaže, zadihan i zahvalan, i predstavio se kao Adnan.

Spremao se posjetiti kćerku u Austriji. Njegova supruga, koja je umrla prije četiri godine, nekada je govorila umjesto njega na putovanjima. Sada ga je bilo stid priznati da se boji aerodroma. Vozio se autobusom da bi vježbao slušanje lekcija, jer ga je u stanu svaki zvuk podsjećao da je sam. Sabina mu je rekla da većina putnika nešto vježba, samo ne koriste bilježnice.

Sljedećih sedmica ostajao je naprijed kada bi ostali izašli. Ona je ispitivala riječi dok su čekali vrijeme polaska s okretišta. Njen njemački bio je slabiji od njegovog, ali je znala postaviti pitanje na koje nije mogao odgovoriti napamet. Tako je saznala da voli kuhati, da mrzi hotelske jastuke i da pedeset sedam godina nije dovoljno za prestanak stida.

Kad ju je pozvao na kafu, Sabina je odbila. Objasnila je da je prije deset godina bila žena kojoj se prijatelj javljao samo kada bi ga savladala tuga. Nije željela ponovo sjediti na rezervnom mjestu. Adnan je zašutio, zatim rekao da ne može dokazati kako mu nedostaje baš ona dok je viđa svake večeri. Put je bio zakazan za naredni ponedjeljak.

Iz Austrije joj je poslao fotografiju pogrešno kupljenog peciva. Druga poruka govorila je o unuku, treća o vremenu. Četvrtu je napisao bez slike: nedostajao mu je njen način da kratko podigne obrvu prije teškog pitanja. Sabina je odgovorila tek nakon smjene. Poslala mu je raspored slobodnih dana, uz napomenu da kafu obično pije ujutro, kada više nikoga ne vozi.

Po povratku je čekao na trećoj stanici poslije mosta. Sabina je stigla pješice, bez uniforme, i umalo prošla pored njega. Na stolu kafića držao je žutu bilježnicu. Pokazao joj je novu stranicu, dvije adrese restorana i nekoliko praznih redova. Nije unaprijed planirao cijeli dan. Sabina je naručila jaku kafu, uzela njegovu olovku i napisala adresu mjesta gdje prave najbolje uštipke.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Mjesto za mokar kaput

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/mjesto-za-mokar-kaput/

Jasna je naslijedila kuću u selu Briješće i kutiju knjiga koja je mirisala na jabuke. Kuću je iznajmila, ali je knjige ponudila staroj čitaonici. Pred vratima je zatekla stolara Omera kako pokušava podići prozor zaglavljen od boje. Imala je četrdeset tri godine i posljednji put ga vidjela na vlastitoj svadbi, gdje je popravio slomljenu stolicu.

Sada je bila razvedena, a on udovac. Te činjenice su komšinice razmijenile prije nego što su njih dvoje stigli izgovoriti dobar dan. Jasna je donijela kafu u termosici. Omer je odbio šećer i pitao ostaje li cijele zime. Rekla je da još ne zna. U gradu je čekala odgovor izdavačke kuće kojoj je ponudila prevod.

Radili su subotama. Ona je prepisivala naslove, on pravio police od dasaka spašenih iz zatvorene prodavnice. Kada je predložila vješalicu sa dvije velike kuke, Omer je rekao da treba najmanje deset. Jasna se nasmijala: govorila je o njegovoj radionici, gdje je njen kaput uvijek završavao na vreći piljevine. On je nastavio mjeriti zid.

Jedne večeri snijeg im je zatrpao automobil. Ostali su čekati komšijin traktor, jedući krekere kraj grijalice. Omer je priznao da je prije dvije godine zavolio ženu koja je svakog petka dolazila iz grada. U nedjelju bi mu govorila da je selo njen pravi dom. Poslije ljeta više se nije vratila. Nije joj zamjerao odlazak, nego to što je dugo pakovala šolje kao da ostaje.

Jasna je spustila kreker. "Ne mogu ti obećati zimu da bih dobila mjesto za kaput." Omer je rekao da to nije ni tražio. "Jesi, samo bez riječi", odgovorila je. Traktor se začuo prije nego što je uspio smisliti odgovor. Sljedeće subote radili su tiho, ostavljajući između svojih stolova više prostora nego što im je trebalo.

Ponuda izdavača stigla je u utorak. Posao je mogla obavljati od kuće, ali sastanci su zahtijevali putovanja. Otišla je Omeru s rasporedom, ne s koferom. Rekla je da želi pokušati s njim, uz jedan vlastiti stan i pravo da se odlazak na posao ne tumači kao napuštanje. On je dugo gledao datume, zatim pitao može li je ponekad sačekati na stanici.

Na otvaranju čitaonice nedostajalo je stolica. Omer je donio dvije iz radionice, a Jasna ostavila kafu na novoj polici. Poslije svečanosti pokazao joj je vješalicu koju je napravio iza svojih vrata. Imala je šest kuka. "I gosti imaju kaputе", rekao je. Jasna je objesila svoj mokri kaput, ostavila putnu torbu kraj nogu i poljubila ga prije nego što je išta stigao obećati.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Nedjelja koja nije tražila svađu

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/nedjelja-koja-nije-trazila-svadu/

Kiša je pokvarila plan za šetnju, a Luka je samo sklonio patike s prolaza i pitao Irenu hoće li čaj. To ju je gotovo uvrijedilo. Cijelo jutro se spremala, promijenila košulju dvaput i došla s namjerom da zajedno nekuda odu. On se nije ljutio na vrijeme, nije uzdisao i nije smatrao da nedjelju treba spasiti velikim novim planom. Natočio je vodu i iz ormarića izvadio dvije različite šolje.

Irena je u prethodnoj vezi dobro poznavala raspored uzbuđenja. Nakon svađe stizali su cvijeće, dugi razgovori i osjećaj da su se ponovo izabrali uprkos svemu. Mirni dani bili su čekanje narednog ispada. Sa Lukom se viđala četiri mjeseca. Pamtio je dogovore, javljao kada kasni i nije joj tražio dokaz da joj je stalo. Ponekad je zbog toga sumnjala da ni njemu zapravo nije mnogo stalo do nje.

Sjeo je pored nje s knjigom dok se čaj hladio. Irena je pitala šta čita, zatim ga prekinula usred odgovora da prokomentariše kišu. Ponovila je to nekoliko puta, tražeći neku jaču reakciju. Luka je spustio knjigu. "Htio bih završiti ove dvije stranice", rekao je, pomalo nestrpljivo. "Onda možemo razgovarati." Srce joj je na trenutak ubrzalo, kao da se napokon pojavilo nešto poznato. Sačekala je nastavak koji nije došao.

Dok je čitao, primijetila je da je pomjerio jastuk iza njenih leđa i ostavio joj dovoljno mjesta da ispruži noge. Na tanjiru su bile breskve koje voli, već oprane. Nije izgledao odsutno. Izgledao je kao čovjek kojem je dobro u sobi u kojoj sjedi i ona. Kada je zatvorio knjigu, pitala ga je je li mu s njom dosadno. Iznenađeno je pogledao. "Nije. Tebi sa mnom?" Ovog puta nije mogla odgovoriti brzo.

Rekla je da joj ponekad nedostaje osjećaj da se nešto važno dešava. Luka je čekao. Pokušala je objasniti pomirenja, olakšanje i strah da nedostatak drame znači nedostatak želje. Nije joj rekao kakva je, niti zašto tako misli.

Samo je priznao da ne zna kako da se takmiči s ljudima poslije kojih je prvo morala prestati plakati. Irena se postidjela, ali je ostala sjediti. Rekla je da nije došla tražiti takmičenje. Pokušava naučiti šta da radi sa običnom dobrom nedjeljom.

Luka je predložio da počnu breskvama. Uzela je jednu, prerezala je nožem koji je donio i pružila mu polovinu. Sok joj je kapnuo na košulju koju je toliko pažljivo izabrala. Oboje su dohvatili istu salvetu, pa se nasmijali. Kiša nije prestala. Irena je naslonila glavu na njegovo rame i zatražila da joj pročita dio zbog kojeg je htio završiti poglavlje. Nije pokušala pogoditi kada će se raspoloženje u sobi promijeniti.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Glasovi iz male kutije

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/glasovi-iz-male-kutije/

Telefonska sekretarica ležala je u kutiji sa produžnim kablovima, pokvarenom baterijskom lampom i uputstvom za šporet koji odavno nisu imali. Rada ju je htjela baciti. Jusuf je rekao da prvo provjere radi li još, istim tonom kojim je već godinama odgađao rastanak sa svakim beskorisnim aparatom. Priključio ju je pored kuhinjskog stola. Kada je pritisnuo dugme, iz male kutije javio se njegov znatno mlađi glas.

"Rado moja, kupio sam trešnje. Ako ne dođeš da ih jedeš sa mnom, sam ću se razboljeti od njih." U pozadini se čuo saobraćaj, a zatim njegovo kratko smijanje prije prekida. Rada se sjetila govornice pored njegove stare radionice. Zvao je odatle kada se vraćao prije nje i nije znao kada će završiti smjenu. Nije se sjetila trešanja. Iznenadilo ju je što je neko mogao izgovoriti njeno ime s toliko očiglednog zadovoljstva zbog običnog povratka kući.

Sljedeća poruka bila je njena. Javila je da će zakasniti i zamolila ga da sačuva toplu stranu kreveta. Rekla je još nešto tiho, pa se nasmijala sama sebi. Jusuf je pojačao zvuk. Rada je posegnula da ga smanji, oboje iznenada stidljivi u vlastitoj kuhinji. Već godinama su jedno drugom ostavljali kratke poruke o hljebu, računima i terminima. Kada bi neko putovao, završavali su razgovor pitanjem je li ponio punjač.

"Bili smo baš slatki", rekla je Rada. Jusuf je odgovorio da su vjerovatno bili nepodnošljivi svima oko sebe. Očekivao je njen smijeh, ali ona je nastavila slagati kablove. On je tada ugasio aparat. Pitao je nedostaje li joj to vrijeme. Nije joj nedostajao tijesan stan, niti stalna briga hoće li njegova radionica preživjeti sljedeći mjesec. Nedostajalo joj je da čuje kako mu je drago što baš ona ulazi na vrata.

Jusuf je rekao da to valjda zna. Rada je klimnula. Znala je po tome kako joj zimi zagrije automobil, kako kupi njene omiljene kisele jabuke i kako

uspori kada hodaju uzbrdo. Ipak je željela ponekad čuti i riječ. Nije tražila govor. On je obrisao prašinu s kabla sekretarice i priznao da se i njemu čini kako bi sada zvučao smiješno kada bi je nazvao onim starim nadimkom. Čudno je bilo koliko im je lakše govoriti o ljubavi od prije dvadeset godina nego o današnjoj.

Kutiju su odnijeli u ostavu, ali aparat je ostao na polici. Dva dana poslije Jusuf je došao s pijace bez jabuka jer nisu valjale. Rada mu je otvorila i iz navike pitala je li kupio hljeb. Zatim se vratila s hodnika, stavila ruku na njegov obraz i rekla da joj je drago što je stigao. Jusuf je ostao s kesama u rukama. "I meni, Rado moja", odgovorio je, malo preglasno, kao da ponovo govori iz bučne govornice.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Razgovor poslije radnog vremena

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/razgovor-poslije-radnog-vremena/

Darija je na sastancima često odgađala pitanje o poslu do druge kafe. Organizovala je sahrane i znala gotovo tačno kojim će putem razgovor krenuti. Neko bi pokušao biti duhovit. Neko bi se sjetio smrti u porodici i pola večeri proveo opisujući tuđu grešku. Jedan muškarac joj je poslije trećeg susreta poslao spisak cijena konkurentske firme, uz pitanje može li za njegovog strica nabaviti povoljniju ponudu. Više se nisu vidjeli.

Irfana je upoznala na kursu keramike. Oboje su upisali početnu grupu, a njena prva zdjela izgledala je kao šešir koji je pregazio bicikl. Irfan je napravio težak, ružan svijećnjak i tvrdoglavo ga odnio kući. Kada ju je pozvao na kafu, pristala je jer joj se sviđalo kako je nosio svoj neuspjeh, pažljivo, objema rukama. Došao je u istoj plavoj košulji čiji je rukav prošle sedmice umočio u glinu.

Pitao je gdje radi prije nego što je konobar donio narudžbu. Darija je odgovorila i već udahnula da preuzme razgovor. Irfan je klimnuo. Zatim je pitao sviđa li joj se posao. Nije tražio najneobičniju sahranu, niti je spomenuo nekoga kome će uskoro trebati pomoć. Rekla je da joj odgovara biti korisna ljudima kada im je teško razmišljati, ali da poslije napornog dana ponekad želi slušati potpuno glupu muziku.

"Koliko glupu?" pitao je. Darija je navela pjesmu zbog koje bi pred prijateljima vjerovatno tvrdila da sluša radio slučajno. Irfan je odmah znao refren. Otpjevao ga je tiho, netačno, s pogrešnom posljednjom riječju. Ona ga je ispravila prije nego što je uspjela suzbiti smijeh. Razgovor se nastavio o muzici, groznim jaknama iz mladosti i njenom neuspjelom pokušaju da nauči voziti rolere. Nije mogla zapamtiti kada je posljednji put nekome ispričala tu priču.

Na izlasku je zazvonio njen poslovni telefon. Pogledala je ime kolegice i kratko odgovorila, potvrdivši vrijeme sutrašnjeg dolaska. Irfan je

sačekao, držeći vrata. Darija je sama počela objašnjavati zašto ljudi zovu i navečer. Prekinula se kada je shvatila da je niko nije optužio. "Ne moraš mi polagati račun za jedan poziv", rekao je. Ponudio joj je ruku jer je ispred ulaza bila lokva, a ona ju je zadržala i kada su prešli na suhi dio trotoara.

Kod kuće ga je pozvala da pita je li ozbiljno mislio da svoj svijećnjak izloži u dnevnoj sobi. Poslao joj je fotografiju ružnog predmeta pored uredno složenih knjiga. Darija je na praznom papiru nacrtala još ružniju zdjelu koju je željela napraviti sljedeće sedmice. Ujutro je čeka težak radni dan. Večeras je birala boju za nešto što neće biti korisno nikome, osim možda njima dvoma.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Noć sa zvukom aparata

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/noc-sa-zvukom-aparata/

Jela je ponijela torbu za jednu noć i drugu koju je odmah stavila ispod stolice. S Omerom je izlazila tri mjeseca. Imali su pedesetak godina, odraslu djecu i dovoljno iskustva da ne požuruju ono što im je prijalo. Večera je bila dobra, razgovor još bolji. Svejedno je stalno gledala prema stolici. U drugoj torbi bio je aparat s maskom koji je koristila tokom spavanja, dio njenog života mnogo manje elegantan od haljine koju je izabrala.

Spomenula ga je tek kada je Omer pitao želi li još čaja. Objasnila je da joj treba utičnica blizu kreveta. Nije govorila o bolesti u detalje, samo o onome što će se te noći čuti i vidjeti. On je ustao da pomjeri noćni ormarić. Ta jednostavna reakcija gotovo ju je rasplakala. Bila se pripremila za šalu, za neprijatno pitanje, možda čak i za ljubazno odustajanje od noćenja. Nije pripremila odgovor na običnu potragu za utičnicom.

Dok je raspakivala, rekla je da ne izgleda naročito privlačno s maskom. Omer nije odgovorio da izgleda savršeno u svemu. Rekao je da ne zna jer je još nije vidio. Zatim je otvorio malu kutiju i pokazao udlagu koju stavlja na zube pred spavanje. Nije je pokazao kao takmičenje u neprijatnostima. Samo ju je izvadio iz mjesta na kojem je do tada bila skrivena, kao još jednu stvar kojoj treba prostor pored kreveta.

Jela se nasmijala, pa ga zamolila da je ne gleda dok namješta masku. Okrenuo se. Nakon nekoliko trenutaka sama ga je pozvala da pogleda. Ugasili su veliku lampu, a ona je čekala da postane nečija teškoća. On je pitao je li svjetlo na ormariću prejako. Odgovorila je da jeste. Pomjerio ga je. Nije mogla vjerovati koliko je umarao razgovor koji se nije dogodio, cijela večer odbijanja odigrana unaprijed samo u njenoj glavi.

Nisu spavali naročito dobro. Krevet je bio uži nego što je Jela navikla, a Omer je predugo pokušavao ležati nepomično da joj ne smeta. Pred jutro mu je rekla da se može okrenuti. Priznao je da ga već bole leđa. Smijali su se tiho, oprezno, kao ljudi koji su konačno prestali izvoditi vlastitu jednostavnost. Nije to bila savršena prva noć. Bilo je mnogo kablova, namještanja i jednog izgubljenog jastuka.

Ujutro je Jela pronašla svoju drugu torbu otvorenu na stolici. Nije je više žurila sakriti. Dok je prala lice, Omer je pitao hoće li sljedeći put doći on kod nje, gdje oboje mogu normalnije spavati. Rekla je da hoće. Poljubili su se u kuhinji, prije kafe i prije objašnjavanja kako izgledaju nakon loše noći. Haljina je ostala zgužvana preko naslona, daleko najmanje važna stvar koju je ponijela.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Poklon koji nisam morala izabrati

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/poklon-koji-nisam-morala-izabrati/

Tarik je pitao Almu šta želi za rođendan dok je birala deterdžent u prodavnici. Rekla je da ne zna. On je odgovorio da razmisli i pošalje mu link, da ne bi kupio nešto pogrešno. Bio je razuman kao i uvijek. Nikada nije zaboravio datum, nikada nije škrtario, svaki njen izbor bi uredno naručio i upakovao. Ipak je stajala pred policom s deterdžentima osjećajući umor koji nikako nije mogao pripadati samo tom pitanju.

Kod kuće je otvorila nekoliko prodavnica na telefonu. Sve što joj je stvarno trebalo već je planirala kupiti. Sve što bi je obradovalo tražilo je da prvo odluči zaslužuje li trošak. Na kraju je zatvorila ekran i rekla Tariku da ove godine želi poklon koji neće sama izabrati. On se nasmijao, misleći da mu daje zagonetku. Nije imala skriveni tačan odgovor. Upravo je to pokušavala prestati nositi u glavi.

Podsjetio ju je na kaput koji joj je nekada kupio i koji je zamijenila. Rekla je da ga se sjeća. Sjećala se i kako ga je njegovo razočaranje pretvorilo u posljednji poklon koji je sam izabrao. Oboje su od tada čuvali mir na isti način: ona bi odlučila, on bi platio, a zatim bi se pretvarali da je kutija iznenađenje. Nije ga optužila da je ne poznaje. Pitala ga je može li podnijeti da je poznaje nesavršeno.

Na rođendan je dobila veliku kutiju. Unutra je bio durbin za posmatranje ptica i mala sveska bez ukrasa. Tarik je rekao da je prošlog proljeća šest puta zaustavila šetnju da pokaže pticu čije ime ne zna. Alma se toga nije sjećala. Sjetila se kada je otvorila svesku i našla grubo nacrtanu rutu njihove uobičajene šetnje. Durbin je bio težak, prevelik za njene male ruke. Ali neko je primijetio nešto što nije stigla pretvoriti u zadatak.

Izašli su istog popodneva. Alma nije uspijevala namjestiti sliku i prvo je vidjela samo mutne grane. Tarik je ponudio da pokušaju zajedno, pa priznao da ni on ne zna. Smijali su se vlastitim ozbiljnim licima pored

praznog stabla. Na kraju su ugledali sasvim običnu vranu. Alma ju je gledala mnogo duže nego što prizor zaslužuje, zadovoljna što joj se tog dana ništa nije moralo opravdati velikim rezultatom.

Sljedeće sedmice zamijenili su durbin za lakši. Tarik je išao s njom i nije izgledao povrijeđeno. Svesku je zadržala. U nju nije upisivala nazive ptica, nego datume šetnji i sitnice koje su im se dogodile. Prva bilješka glasila je da je vrana pobjegla prije fotografije. Ispod nje je Tarik kasnije dodao da je poklon ipak uspio, iako su pola popodneva gledali na pogrešnu stranu.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Ime koje nije bilo moje

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/ime-koje-nije-bilo-moje/

Prvi put sam vidjela tetovažu dok je Petar zavrtao rukave da opere suđe. Pisalo je Elena, sitnim slovima na unutrašnjoj strani ruke. Bili smo zajedno tek mjesec dana. Na trenutak sam pomislila nešto toliko neugodno da mi je lice postalo vrelo. Onda je vidio gdje gledam i rekao da je ime starije od našeg poznanstva. Naravno da je bilo. Ipak sam morala sjesti, kao da su me obje mogućnosti podjednako zatekle.

Rekao je da je tetovažu napravio sa dvadeset dvije godine. Žena kojoj je pripadala danas je živjela daleko i nisu bili u kontaktu. Nije izgovorio ništa ružno o njoj, što sam poštovala i istovremeno, sasvim nepravedno, zamjerila. Bilo bi mi lakše da je odmah proglasi greškom. Umjesto toga rekao je da su se voljeli, zatim loše rastali, i da mu ruka zbog toga ne mora cijelog života biti neprijatelj.

Narednih dana sam ime primjećivala svuda. Dok je držao šolju, dok mi je pridržavao vrata, dok se smijao i pomjerao ruke. Nije bilo vidljivije nego prije, samo sam ga sada tražila. Prijateljica je rekla da sam dobila muškarca s već gotovom posvetom. Nasmijala sam se i poslije se osjećala još gore. Nisam željela biti praktična zamjena za davnu djevojku, žena zbog koje se čak ni mastilo ne mora promijeniti.

Petru sam to rekla jedne večeri. Pitao je mislim li da me izabrao zbog imena. Rekla sam da ne mislim, ali se ponekad tako osjećam. Nije pokušao dokazivati ljubav obećanjem da će izbrisati kožu. Pitao je šta se dešava među nama kada prestanem gledati tetovažu. Pitanje me prvo naljutilo. Onda sam pomislila na naše duge razgovore, na način na koji pamtimo različite stvari i na to koliko sam često bila zadovoljna dok nisam počela provjeravati njegovu ruku.

Nije nestalo preko noći. Jednom sam ga zamolila da obuče duge rukave za večeru s mojim društvom i odmah čula šta tražim. Povukla sam molbu.

Rekao je da razumije zašto mi nije jednostavno, ali da ne želi provoditi novu vezu sakrivajući dokaz da je imao staru. To je bio teži odgovor od obećanja. Mogla sam ga prihvatiti ili otići, nisam mogla pretvoriti drugu Elenu u osobu koja nikada nije postojala.

Na kraju ljeta otišli smo na kupanje. Držao mi je stvari dok sam vezala kosu, a ime je bilo okrenuto prema suncu. Prvi put ga nisam pročitala do kraja. Gledala sam ga kako balansira s dvije torbe i mojim sandalama, mrmljajući da sam ponijela pola kuće. Uzela sam jednu torbu. Bila sam Elena koja je stajala tu, s mokrim ramenima, i toga dana mi nije trebalo još jedno mjesto na njegovoj koži.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Sestra kojoj nisam ličila

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/sestra-kojoj-nisam-licila/

Kad je upoznala Amira, Nera mu je odmah rekla da ima sestru blizanku. Bilo joj je lakše završiti tu temu prije nego što postane iznenađenje. On je pitao žive li blizu. Nije pitao koja je starija, koja je ljepša ni jesu li ikada zamijenile momke. Zbog toga je pristala na drugu kafu. Nakon treće rekla je sestri da je upoznala nekoga ko još nije pokušao biti duhovit na njihov račun.

Onda su se sreli na pijaci. Nera je birala paradajz nekoliko štandova dalje, a sestra je čekala s kesama. Amir joj je prišao s osmijehom koji je Nera prepoznala kao svoj. Vidjela je trenutak u kojem sestra objašnjava zabunu i njegovu ruku kako pada uz tijelo. Kad je stigla, oboje su već bili ljubazni. Amir se izvinio. Nera je rekla da se to stalno dešava, tonom kojim je obično završavala razgovor o stvarima koje su joj ipak smetale.

Te večeri otkazala je dogovor. Nije joj se dalo biti žena koju čovjek prepoznaje tek kad se druga predstavi. Sestra ju je nazvala i rekla da nije pošteno očekivati čudo od nekoga ko je poznaje dvije sedmice. Nera je znala da je u pravu. Ipak se sjetila bivšeg partnera koji je govorio da ih razlikuje jer je druga sestra uvijek veselija. Ta mala pohvala ostala je s njom duže od njihove veze.

Amiru je rekla istinu sutradan. Slušao je, pa priznao da ih još teško razlikuje izdaleka. Nije ponudio spisak razlika, nije gledao mladeže ni tražio dokaz u očima. Pitao je smije li je, kad nije siguran, jednostavno pitati je li to ona. Zvučalo joj je nedovoljno romantično. Onda je shvatila koliko je umorna od muškaraca koji bi radije izmislili posebnu moć nego priznali običnu zabunu. Pristala je i predložila da ipak odu na večeru.

Mjesec dana kasnije obje sestre bile su na istom rođendanu. Amir je iz kuhinje čuo Neru kako se prepire oko otvorenog prozora i donio joj džemper bez gledanja preko praga. Sestra je to primijetila prije nje. Nije

bilo nikakvog svečanog prepoznavanja. Samo je znao glas žene s kojom se već raspravljao o istoj stvari i sjetio se da će za deset minuta reći da joj je hladno.

Na putu kući Nera ga je pitala liče li mu još toliko. Rekao je da, pogotovo na fotografijama iz djetinjstva. Nije se naljutila. Pokazala mu je jednu na telefonu i pustila ga da pogriješi. Zatim je ispričala zašto se na toj slici duri. Njena sestra imala je istu haljinu i isti osmijeh kakav je Nera mogla napraviti. Nije imala tu priču, a Amir ju je slušao do kraja.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Mjesto našeg prvog poljupca

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/mjesto-naseg-prvog-poljupca/

Adnan je skrenuo prema mostu, a Dunja prema prolazu pored zatvorene slastičarne. Oboje su zastali i nasmijali se. Slavilo se petnaest godina njihove veze i dogovorili su da prošetaju do mjesta na kojem su se prvi put poljubili. Dunja je bila sigurna u prolaz. Sjećala se hladnog zida na leđima i njegove mokre jakne. Adnan je pokazivao most, gotovo uvrijeđen preciznošću kojom je ona odbacivala njegovu uspomenu.

U njegovoj verziji bila je vedra večer. Ona je nosila plavu maramu, rijeka je mirisala na ljeto, a on ju je poljubio nakon što je rekla nešto zbog čega su se smijali. Dunja je maramu dobila dvije godine kasnije. Rekla mu je to. On je odgovorio da marama možda nije bila plava, kao da će promjena boje spasiti cijeli događaj. Nastavili su hodati svaki malo ispred onog drugog.

Kod slastičarne mu je pokazala mjesto. Poljubio ju je nakon što joj je pukla vrećica i narandže se razletjele po kiši. Bila je umorna, ljuta na pokvaren dan i uvjerena da on ide za njom iz sažaljenja. Adnan se sjetio voća. Sjetio se da je jednu narandžu donio kući u džepu. Ali poljubac nije pamtio. Dunjino lice se promijenilo. Pitala je kako može zaboraviti ono što je njoj omogućilo da ga sutradan ponovo nazove.

Rekao je da je tada mislio kako ga je poljubila samo u znak zahvalnosti. Zbog toga je na mostu, nekoliko dana poslije, bio užasno nervozan. Dunja je sjela na niski zid. Petnaest godina govorila je prijateljicama da se on nikada nije bojao odbijanja. Sada je stajao pred njom i priznavao da je onu narandžu danima držao na kuhinjskom stolu jer nije znao šta događaj znači. Nije znala je li joj to smiješno ili žao.

Otišli su i do mosta. Adnan se nije mogao sjetiti šale koja ih je nasmijala. Dunja mu je rekla da vjerovatno nije bila naročito dobra. Ovog puta nije branio uspomenu. Stajali su uz ogradu i pokušavali odvojiti ono što su

proživjeli od onoga što su kasnije toliko puta prepričali. Neke su se stvari raspadale čim bi ih dotakli. Druge, poput mokre jakne i narandže, ostajale su neobično jasne.

Na povratku su kupili dvije narandže. Dunja nije željela novu savršenu priču za sljedeću godišnjicu. Željela je da Adnan ponese kesu jer su joj ruke bile hladne. Pred ulazom ga je poljubila, pa pitala zna li šta to znači. Rekao je da će ipak provjeriti sutra. Smijala se dok je tražila ključ. Ovaj poljubac nisu morali proglasiti prvim ni najboljim da bi ga ponijeli kući.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Potiljak koji nisam poznavala

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/potiljak-koji-nisam-poznavala/

Mirko je donio mašinicu u kuhinju kao čovjek koji predaje nešto na popravak. Njegov brico otišao je u penziju, drugi mu je bio preskup, a kosa mu je već dodirivala uši. Vera je rekla da je šišala samo njihovu djecu, davno i loše. On je izvukao stolicu. Trideset godina su bili u braku i znala je taj pokret, kojim se njegov zahtjev već pretvarao u njen dogovor.

Ipak je pristala. Stavila mu je stari čaršaf preko ramena i pričvrstila ga štipaljkom. Mirko je odmah počeo objašnjavati kako je brico radio. Vera je isključila mašinicu. Rekla mu je da može dobiti njene ruke ili nastaviti razgovor s čovjekom koji se upravo povukao iz posla. Poslije kratke tišine spustio je bradu. Bilo joj je neobično vidjeti ga poslušnog, s velikim rukama mirno položenim na koljena.

Ispod kose našla je mali blijedi ožiljak. Pitala je odakle mu. Rekao je da je kao dječak pao pokušavajući ući kroz prozor nakon prekasnog povratka kući. Njegova majka pustila ga je da do jutra misli kako je prevario cijelu kuću. Vera je znala priču o padu, ali je uvijek zamišljala koljeno. Prešla je prstom iznad ožiljka, pažljivo, da ga ne bi ogrebala plastičnim nastavkom.

Mirko se nasmijao i zatim ušutio. U ogledalu malog ormarića vidjela je da gleda sijede vlasi na čaršafu. Rekao je da će mu potiljak sad izgledati staro. Vera je gotovo izgovorila da se glupira. Umjesto toga rekla je da je nju prošle sedmice uplašio vlastiti vrat na fotografiji. Nisu o tome razgovarali. Godinama su starost spominjali kroz račune, nalaze i šale, nikada ovako, dok jedno sjedi a drugo mu drži glavu.

Iza lijevog uha napravila je prekratko mjesto. Mirko ga je opipao i nije ponudio uputu. Završila je što je mogla, otresla čaršaf i dala mu ručno ogledalo. Dugo je provjeravao, pa rekao da izgleda kao direktor koji je sam sebi smanjio troškove. Vera se toliko nasmijala da je morala sjesti. Prvi put tog jutra nije bila zaposlena oko njega.

Poslije ručka predložio je šetnju. Na vratima je posegnuo za kapom, zastao i ostavio je na polici. Vera je primijetila golo mjesto, ali joj više nije izgledalo kao kvar. Dok su čekali zeleno svjetlo, dodirnula mu je potiljak. On se okrenuo, iznenađen tom javnom nježnošću. Nije ga pitala hoće li idući put pronaći drugog bricu. Poljubila ga je tamo gdje je mogla dohvatiti.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Odlazak bez zalupjenih vrata

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/odlazak-bez-zalupjenih-vrata/

Na stolu su ležala dva oglasa za stanove. U jednom gradu Luka je imao posao koji je želio zadržati, u drugom je Merima dobila priliku blizu svoje sestre i nećaka. Četiri godine veze provele su ih kroz dovoljno teških dana da su vjerovali kako mogu riješiti i ovo. Razgovarali su o vozovima, posjetama i mogućem preseljenju. Svaki plan izgledao je razumno dok jedno ne bi pokušalo zamisliti vlastito jutro u njemu.

Luka je volio svoj grad, mali krug prijatelja i posao koji ga nije činio bogatim, ali mu je davao mir. Merima je željela drugačiji ritam i blizinu porodice koju godinama viđa u kratkim posjetama. Nijedno nije lagalo o tome. Ipak, dugo su se ponašali kao da će dovoljno ljubavi proizvesti treću mogućnost u kojoj niko ne gubi ono što mu je važno. Tražili su je u kalendarima, umorni od vlastite razumnosti.

Jedne večeri Merima je rekla da se ne želi preseliti samo na probu. Želi stvarno otići, bez stalnog osjećaja da ostavlja otvorena vrata za povratak koji ne planira. Luka je priznao da ne želi vezu koja će godinama živjeti od putovanja. Nije to bio ultimatum. Bio je odgovor koji je odgađao jer je znao šta znači. Sjeli su na pod kraj kauča, bez papira između njih, i prvi put prestali popravljati plan.

Nisu se rastali te iste večeri kao ljudi iz uredne priče. Još su nekoliko puta pokušali pregovarati, zagrlili se, posvađali oko sitnice i opet završili na istom mjestu. Onda su počeli dijeliti stvari. Merima je uzela šolje koje je donijela, Luka zadržao biljku koju je više zalijevao. Poklone nisu vraćali kao dokaze koje treba ukloniti. Neke su stvari ostale bez jasnog vlasnika, pa su ih podijelili običnim pitanjem kome su potrebnije.

Na dan odlaska Luka joj je pomogao spustiti kofere. Nije išao do stanice jer je rekla da joj je oproštaj na peronu pretežak. Zagrlili su se pred zgradom, dugo i nespretno. Merima je zaplakala, a on joj nije rekao da će

sve biti dobro. Rekao je da će mu nedostajati. Bilo je dovoljno istinito da ne mora zvučati utješno. Otišla je, a vrata za sobom zatvorio je pažljivo, kao svakog drugog dana.

Mjesecima kasnije razmijenili su kratke poruke. Ona se navikavala na novi posao, on počeo ponovo izlaziti s prijateljima. Nisu pokušavali iz svakog dobrog dana dokazati da je raskid bio ispravan, niti iz svakog lošeg da je bio greška. Merima je jednom izvadila njegovu poklonjenu knjigu i čitala do kasno. Luka je zalio biljku. Život se nastavljao s tragovima ljubavi koju nisu morali proglasiti neuspjelom da bi prestali živjeti zajedno.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Godišnjica bez rezervisanog stola

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/godisnjica-bez-rezervisanog-stola/

Na dvadesetu godišnjicu Jasmin je obukao sako koji je izvadio iz ormara tačno godinu ranije. Aida je stajala pred ogledalom i birala između dvije haljine koje nisu željele toplo veče. Imali su rezervisan isti stol u restoranu u kojem su nekada prvi put večerali. Svake godine ponavljali su taj put, naručivali slično i fotografisali se pred istim prozorom. Prijatelji su govorili da je divno imati tradiciju. Niko nije pitao uživaju li još u njoj.

Jasmin je posljednjih godina jedva podnosio glasnu muziku koja je zamijenila nekadašnju tišinu. Aidi je smetalo dugo sjedenje u odjeći koju bi najradije odmah skinula. Oboje su mislili da drugom taj restoran mnogo znači. Zato su šutjeli i pažljivo održavali običaj kao staru biljku koju niko više ne voli, ali se boji prestati zalijevati. Te večeri Jasmin je izgubio strpljenje s dugmetom na rukavu i opsovao dovoljno glasno da ga čuje iz kupatila.

Upitala je želi li uopće ići. Rekao je da naravno želi, to je njihova godišnjica. Aida je ponovila pitanje, sporije. Pogledao ju je u ogledalu i priznao da ne želi u restoran. Ona je sjela na krevet, iznenađena olakšanjem. Rekla je da ni ona ne želi. Nekoliko minuta smijali su se koliko su večera proveli čuvajući tuđu navodnu želju. Onda je Jasmin nazvao restoran i otkazao, dovoljno rano da ne čekaju njihov dolazak.

Presvukli su se u običnu odjeću i izašli bez rezervacije. U prolazu su kupili pečeni kukuruz i sjeli na klupu kraj igrališta. Aida je rekla da ovo ne liči na važnu godišnjicu. Jasmin je odgovorio da bi mogao iz džepa izvaditi prsten, ali nema drugi. Smijala se dok joj je maslac klizio niz prste. Nisu pokušali ponoviti mladost. Govorili su o stvarima koje tada nisu mogli znati, djeci, poslovima, umoru i smiješnim navikama koje su razvili.

Prošli su kasnije pored starog restorana. Kroz prozor su vidjeli njihov stol i drugi par koji je za njim izgledao sasvim zadovoljno. Aida nije osjetila da

su nešto izdali. Mjesto je i dalje bilo dio njihove priče, samo nije moralo svake godine dobiti isti nastavak. Jasmin ju je uhvatio za ruku i predložio da kupe sladoled. Naručili su različite okuse, kao što su nekad davno radili prije nego što su pronašli zajednički koji nikome nije bio najbolji.

Sljedeće godine godišnjicu su proveli kod kuće jer je padala kiša. Nisu pokušali stvoriti novu obaveznu tradiciju s kukuruzom i klupom. Jasmin je izvadio sako da ga odnese na čišćenje, a Aida ga upitala gdje sada ide. Rekao je da ne ide nikuda, samo želi da bude spreman kad ga zaista poželi obući. Poljubila ga je u hodniku, bez prozora iza njih koji treba ponovo uhvatiti na fotografiji.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Razglednica iz istog grada

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/razglednica-iz-istog-grada/

Prvu razglednicu dobila sam od čovjeka s kojim sam tog jutra podijelila kafu. Na prednjoj strani bio je most u našem gradu, na poleđini nekoliko redova o klupi s koje ga nikada nismo gledali. Potpisao se punim imenom, kao da se još upoznajemo. Pomislila sam da je zaboravio godišnjicu pa smislio nešto neobično. Kad sam ga pitala, Miran je rekao da nije nikakav datum. Samo mu je palo na pamet da mi ispriča nešto što nije pitanje imamo li hljeba.

Živjeli smo zajedno jedanaest godina. Naše poruke bile su uredne i korisne: dolazim kasnije, kupi deterdžent, nazovi majstora. Nije nam nedostajalo povjerenja ni zajedničkih večeri. Nedostajalo je iznenađenje da druga osoba nešto vidi sama i donese ti priču koja ne služi rješavanju problema. Razglednicu sam nekoliko dana držala na stolu, pomalo posramljena što mi toliko znači predmet koji smo mogli zamijeniti jednom porukom.

Onda sam otišla u dio grada u kojem skoro nikada nisam bila. Nisam tražila tajnu ni znamenitost. Sjela sam u mali park iza prodavnice i gledala čovjeka kako uporno pokušava otvoriti prevelik kišobran među granama. Kupila sam običnu razglednicu i Miranu napisala tu scenu. Na pošti sam se osjećala smiješno što plaćam da papir ode do stana u koji ću se sama vratiti za pola sata. Ipak sam ga poslala.

Njegova razglednica kasnije opisivala je loš sendvič, moja neobično lijep prolaz između dvije zgrade. Nismo se takmičili ko je otkrio zanimljivije mjesto. Jednom je on napisao da je sjedio na stanici i shvatio koliko dugo nije slušao razgovore ljudi koje ne poznaje. Ja sam priznala da sam se na svom malom izletu osjećala usamljeno i da sam mu htjela odmah telefonirati. Čitao je to pored mene, bez potrebe da popravi popodne koje je već prošlo.

Počeli smo ponekad zajedno obilaziti mjesta s razglednica. Most nije izgledao čarobno, sendvič je ostao loš, ali priče su prostor učinile našim na drugačiji način. Miran me poljubio u prolazu koji sam opisala, pa se izvinio čovjeku kojeg smo blokirali. Smijali smo se cijelim putem do kuće. Niko nas nije vratio u prvu godinu veze. Samo smo prestali pretpostavljati da poslije jedanaest godina već znamo sve što drugo može primijetiti.

Sada razglednice stižu rijetko. Ne želimo od njih napraviti još jednu obavezu. Posljednja je bila prazna s prednje strane, kupljena za crtanje. Miran je nacrtao naš sto, krivo i bez perspektive, pa napisao da mi danas nema pokazati ništa dalje od njega. Stavila sam je pored šolje. Uveče smo večerali tu i razgovarali duže nego što je hrani trebalo da se ohladi.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Izlaz iz kuće strave

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/izlaz-iz-kuce-strave/

Sara je voljela kuće strave na vašarima. Voljela je unaprijed znati da će se prepasti, vrisnuti i odmah zatim nasmijati. Kada je pitala Vedrana želi li ući, rekao je da naravno želi. U stvarnosti nije volio ni hodnike u kojima se svjetlo pali sa zakašnjenjem. Ali Sara ga je gledala veselo, a on je zamislio kako će ga poslije držati za ruku, zahvalna što je uz nekoga ko se ničega ne boji.

Već kod ulaza počeo je pričati previše. Komentarisao je plastične pauke, lošu muziku i glumca koji je očigledno nosio gumenu masku. Sara se smijala, misleći da je zaigran. U drugoj prostoriji nešto je udarilo iza zida i Vedran je poskočio toliko da je ispustio kartu. Pokušao se nasmijati, ali mu se dlan oznojio. Nije ga bilo stid što se uplašio jednom. Bilo ga je stid što zna da će se isto desiti pri svakom narednom koraku.

Kod zavjese koja je vodila dalje stao je. Sara je krenula, pa se vratila kad je vidjela da je ne prati. Rekao je da mu se ne ide dalje. Ona je prvo pomislila da je dio šale. Kada je ponovio ozbiljno, pogledala je oko sebe i pitala radnicu gdje je izlaz. Nije zahtijevala da još malo izdrži, niti ga vukla naprijed uvjeravajući da nije strašno. Izašli su na svjetlo pored skladišta praznih kutija.

Vedran je očekivao zadirkivanje. Umjesto toga Sara je pitala želi li sjesti. Rekao je da joj je pokvario zabavu. Odgovorila je da joj je manje zabavno hodati pored osobe koja se muči i glumi suprotno. Nije prestala voljeti kuće strave zato što ih on ne voli. Samo nije smatrala da se veče mora završiti istim putem kojim su ušli. Kupila je šećernu vunu i ponudila mu dio bez šale o utjehi za dijete.

Sjedili su na zidiću dok se ritam vašara vraćao oko njih. Vedran je priznao da je htio djelovati hrabro. Sara je rekla da njoj ne treba tjelohranitelj za gumene maske. Onda je ispričala kako se užasava vađenja stvari iz

dubokog kuhinjskog ormara jer uvijek zamišlja pauka. Vedran se nasmijao tek kad se i ona nasmijala. Nije to iskoristio da poravna rezultat njihovih strahova.

Na kraju večeri otišli su na mirnu vožnju malim panoramskim vozom. Sara je držala njegovu ruku, upravo kako je zamišljao, ali ne zbog njegove predstave hrabrosti. Sljedeće godine u kuću strave ušla je s prijateljicom, dok ih je Vedran čekao s toplim napicima. Kad je izašla, zadihana i sretna, poljubila ga je pred ulazom. Nije pitao ko ju je unutra zaštitio. Znao je da ga bira iz sasvim drugih razloga.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Pismo koje je stiglo na vrijeme

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/pismo-koje-je-stiglo-na-vrijeme/

Kad je Nevena podigla glas, Luka je posegnuo za jaknom. To je bio njegov stari način da spriječi veći sukob: izaći, hodati, vratiti se kad mu se riječi smire. Nevena je vidjela nešto drugo. Čovjek odlazi usred važnog razgovora, ostavlja je s vlastitim bijesom i porukom da se njen glas ne može podnijeti. Stala je pred vrata, ne da ga fizički zaustavi, nego da upita hoće li se uopće vratiti.

Svađa je počela zbog običnog dogovora koji su oboje različito zapamtili. Trebali su pomoći prijatelju pri selidbi, a Nevena je mislila da je to popodne koje su sačuvali za sebe. Umjesto da provjere poruke, počeli su govoriti o svim ranijim situacijama u kojima ih drugo navodno ne sluša. Za deset minuta selidba je nestala iz razgovora. Ostali su samo njihovi najgori strahovi, izgovoreni kao pouzdane činjenice o drugoj osobi.

Luka je rekao da mu treba zrak. Nevena je odgovorila da njoj treba odgovor. Stajali su u hodniku, oboje uvjereni da traže nešto razumno. Onda je Luka spustio jaknu i uzeo papir s kuhinjskog stola. Napisao je da želi nastaviti razgovor, da ne odlazi iz veze i da će se vratiti za pola sata. Nije to bilo ljubavno pismo kakvo se čuva među uspomenama. Rukopis je bio ružan, a jedna riječ precrtana.

Nevena je pročitala i odmakla se. Dok je hodao, Luka nije pripremao bolji napad. Pokušao je shvatiti šta može reći bez tvrdnje da je ona uvijek ista. Nevena je kod kuće sjela, popila vodu i prestala slati poruke koje bi ga držale u svađi i na ulici. Nije joj bilo lako. Ipak, papir je ležao na stolu kao konkretan dogovor koji se može provjeriti, ne obećanje da se nikad više neće posvađati.

Vratio se kada je rekao. Prvo su riješili selidbu. Zatim su razgovarali o tome šta svakome znači prekid rasprave. Nevena nije tražila da Luka ostane dok ne izgubi kontrolu nad glasom. On nije tražio da ona mirno

čeka neograničeno. Dogovorili su način da pauza ima početak i kraj, a da nijedno ne mora čitati namjeru iz zalupjenih vrata ili isključenog telefona.

Papir je nekoliko dana stajao na frižideru, pa ga je Nevena sklonila u ladicu. Kasnije su imali i gore svađe, kao što su imali duge dobre večeri u kojima papir nije trebao. Jednom je ona rekla da joj treba pola sata. Luka je klimnuo i pitao hoće li čaj kad se vrati. Nije je pratio do vrata s pitanjima. Prvi put oboje su znali da ostati zajedno ponekad znači pustiti drugo da kratko izađe i stvarno dočekati njegov povratak.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Meni koji nismo mogli pročitati

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/meni-koji-nismo-mogli-procitati/

Vesna je naočale ostavila u torbi, a Mladen svoje u automobilu. Nijedno nije znalo za odluku drugog. Sjeli su u restoran s malim svjetiljkama na stolovima i jelovnikom čija su slova bila tanja od grančica u ukrasnoj vazi. Vesna ga je držala malo dalje od sebe. Mladen ga je približio lampi. Oboje su izgledali ozbiljno, kao da biraju naročito važno jelo, dok zapravo nisu mogli pročitati ni polovinu ponuđenog.

Upoznali su se preko prijateljice i prvi put izašli sami. Imali su dovoljno godina da više ne očekuju savršenstvo, barem u teoriji. Vesna je ipak željela izgledati neopterećeno, a Mladen mlađe nego na fotografiji koju je prijateljica odabrala. Naočale su im se učinile malom stvari koju mogu preskočiti. Ni jedno ni drugo nije predvidjelo da će zbog tog sitnog izbora narednih deset minuta voditi pregovore s nečitljivim papirom.

Vesna je pokazala na red za koji je mislila da opisuje ribu. Mladen je naručio isto, zahvalan što ne mora dodatno birati. Konobar je pitao jesu li sigurni da žele dvije porcije. Oboje su odgovorili da jesu. Kad je stigla velika zdjela hladne salate s voćem, pogledali su jedno drugo istim iznenađenjem. Vesna je prva upitala je li možda došlo do zamjene.

Konobar je pokazao tačan red. Mladen je još pokušavao razaznati slova kad je Vesna izvadila naočale. Pročitala je, zastala, pa se počela smijati. Priznala je da nije vidjela šta naručuje. Mladen je spustio jelovnik i rekao da njegove naočale čekaju u autu, vjerovatno pametnije od njega. Konobar se nasmijao tek kad su se oni već smijali, pa predložio da salatu podijele i izaberu još nešto.

Mladen je izašao po naočale. Dok ga je čekala, Vesna je prvi put mirno pročitala cijeli meni. Kad se vratio, zamolio ju je da ne kaže njihovoj prijateljici, a zatim sam dodao da će joj sigurno reći jer je priča previše dobra. Vesna mu je pokazala jelo koje stvarno želi. Naručili su različito,

bez potrebe da podudarnost izmišljaju čak i u večeri.

Razgovor je poslije postao bolji. Pričali su o stvarima koje više ne rade kao nekad, ali i o onome što rade lakše: odbijanju lošeg društva, biranju udobnih cipela, odlasku kući kad su umorni. Nisu od godina napravili takmičenje u prihvatanju sebe. Mladen je i dalje povremeno skidao naočale dok govori, a Vesna se namještala prema svjetlu koje joj se sviđa.

Na drugom sastanku donijela je rezervne naočale, za slučaj da opet nešto zaborave. Mladen je donio knjigu s velikim slovima i na prvu stranicu napisao poziv na treću večeru. Vesna je odgovorila da prihvata, pod uslovom da smije pročitati jelovnik do kraja. Salatu s voćem više nisu naručili. Ipak, oboje su je pamtili kao najbolji početak večere koju nisu znali izabrati.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Ručak za koji nije postojao plan

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/rucak-za-koji-nije-postojao-plan/

Adisa je rezervisala stol, provjerila jelovnik i čak nazvala da pita imaju li mirniji dio restorana. Bila je to njena prva pozivnica Denisu nakon četiri sastanka koje je uglavnom on organizovao. Željela je pokazati da primjećuje šta voli. Kada su stigli, restoran je bio zatvoren zbog iznenadnog kvara u kuhinji. Poruka je ostala na njenom utišanom telefonu. Denis je slegnuo ramenima i rekao da mogu negdje drugo. Adisa je već tražila šta sve mora popraviti.

Nazvala je dva lokala, otvorila mapu i počela govoriti sve brže. Denis je predložio klupu i sendviče, ali joj je to zvučalo kao pristojno prihvatanje nečeg lošijeg. Bila je odrasla žena koja je vodila složene poslove, a jedan zatvoren restoran natjerao ju je da se osjeti kao djevojčica s pogrešno urađenim zadatkom. Rekla je da joj je žao što mu je pokvarila nedjelju. On je pogledao sat i odgovorio da nedjelja još nije ni počela.

Kupili su hranu u maloj prodavnici i sišli do vode. Adisa je shvatila da nije uzela salvete, pa se opet izvinila. Denis je iz džepa izvadio zgužvane papirne maramice. Rekao je da se sastanak neće ocjenjivati i da nema skrivenog obrasca za prigovore. Nasmijala se, ali nije odmah povjerovala. U prethodnoj vezi svaka mala greška postajala je dokaz da se nije dovoljno potrudila. Sada je unaprijed izgovarala kritiku, nadajući se da je on neće morati izgovoriti.

Denis joj nije rekao da sve zaboravi. Pitao je želi li stvarno ovdje jesti ili pristaje samo zato što je on predložio. Pogledala je rijeku, hranu u krilu i ljude koji prolaze bez naročitog plana. Rekla je da želi. Tek tada je počela osjećati glad. Pričali su o sasvim običnim stvarima, njegovom neurednom ormaru, njenom starom biciklu, komšiji koji uvijek previše glasno pozdravlja. Nije bilo ničega što bi stalo u savršen opis izlaska.

Kad je počela kiša, preselili su se pod nadstrešnicu. Denis je prosuo ostatak napitka po vlastitoj cipeli i na trenutak se naljutio. Adisa je osjetila olakšanje što ni on ne pretvara svaku neprijatnost u mudru pouku. Dala mu je posljednju maramicu. Smijali su se tek poslije, kad cipela više nije bila glavni događaj. Poljubio ju je dok su čekali da kiša oslabi, s rukama još ljepljivim od hrane.

Sljedeći put Adisa je opet rezervisala stol. Nije željela postati spontana osoba samo zato što je jedna improvizacija uspjela. Ali nije tri puta provjeravala potvrdu. Poslala je Denisu adresu i dodala da će, ako se plan raspadne, smisliti nešto drugo. Odgovorio je da nosi salvete. Ta mala šala nije poricala njen trud. Samo je ostavljala dovoljno prostora da i obična nedjelja bude dobra.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Tišina poslije dobre vijesti

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/tisina-poslije-dobre-vijesti/

Kada je stigla poruka da sam primljena, istrčala sam iz sobe i pokazala telefon Ognjenu. Radilo se o poslu zbog kojeg sam mjesecima učila, slala prijave i pretvarala naš sto u hrpu bilješki. Zagrlio me, rekao da je ponosan, a zatim zašutio. Njegovo lice nije ličilo na lice čovjeka koji slavi. Ponuda je uključivala nekoliko mjeseci rada u drugom gradu. To smo znali od početka, ali tek sada je postalo stvarno.

Odmah sam ga pitala da li želi da odbijem. Odgovorio je da ne želi. Nisam mu povjerovala, jer sam podršku zamišljala kao radost bez ostatka. Rekla sam da mi kvari najljepši dan, a on se povukao u kuhinju i počeo prati čaše. Kasnije mi je bilo teško sjetiti se koliko sam brzo njegovu tugu pretvorila u zahtjev koji nije izgovorio. Bila sam navikla da se ljubav dokazuje time koliko dobro druga osoba sakrije vlastiti gubitak.

Uvečer je rekao da želi da odem i da mu je istovremeno žao što neko vrijeme nećemo živjeti zajedno. Nije tražio da osjećaj riješim odustajanjem. Tražio je da smije biti tužan bez optužbe da me sputava. Sjela sam pored njega. Priznala sam da se i sama bojim odlaska, pa mi je njegovo potpuno oduševljenje trebalo kao potvrda da je odluka sigurna. Oboje smo od drugog očekivali emociju koja bi nam olakšala vlastitu.

Naredne dane proveli smo planirajući obične stvari. Kad možemo razgovarati, kako ćemo podijeliti troškove posjeta, šta ćemo s biljkama i paketima koji stižu. Nismo od plana napravili obećanje da nijedna večer neće biti teška. Ognjen je otišao sa mnom kupiti kofer. Kad sam birala prevelik, nasmijao se i rekao da nekoliko mjeseci ne zahtijeva prenošenje cijelog stana. Prvi put tog dana smijeh nije služio da sakrije ništa.

U novom gradu imala sam dobrih i loših dana. Ponekad mu nisam htjela reći da mi je teško, bojeći se da će pomisliti kako nije trebalo ići. Nikad to nije rekao. Slušao je, a zatim pričao o svom danu, koji se nastavljao i bez

mene. Kad je došao u prvu posjetu, nije procjenjivao koliko mi je novi život bolji. Pomogao mi je pronaći prodavnicu koja radi kasno i upoznao kolegicu s kojom pijem kafu.

Poslije nekoliko mjeseci vratila sam se s više stvari nego što je kofer mogao primiti. Ognjen me dočekao radosno i pomalo zbunjeno, naviknut na vlastiti raspored. Ovog puta nisam njegovu nespretnost proglasila manjkom ljubavi. Ostavila sam torbe kraj zida, sjela s njim i pitala kako želi provesti veče. Dobra vijest o mom povratku, kao i ona o odlasku, smjela je imati više od jednog osjećaja.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Ljubav s dva povoca

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/ljubav-s-dva-povoca/

Moj pas je volio gotovo svakoga, pa sam Harunu obećala da će prvi zajednički izlazak biti jednostavan. On je isto rekao za svoju kuju. Na ulazu u park životinje su počele lajati jedna na drugu toliko glasno da smo oboje završili na različitim stranama staze, izvinjavajući se prolaznicima. Harun je pokušavao osmijehom umanjiti događaj. Ja sam držala povodac i pitala se zašto mi ponašanje psa izgleda kao procjena čovjeka s kojim se želim viđati.

Upoznali smo se bez pasa, na večeri kod prijatelja. Satima smo razgovarali, a zajednička ljubav prema životinjama djelovala je kao dodatna sreća. Zamišljala sam duge šetnje udvoje, dva povoca i malo domaćinstvo koje se samo slaže. Poslije prvog susreta Harun je predložio da sljedeći put izađemo sami. Pomislila sam da odustaje od važnog dijela mog života, iako je samo želio popiti kafu bez nadglasavanja.

Pokušali smo još nekoliko kratkih izlazaka na razmaku, bez forsiranja blizine. Ponekad bi bilo mirnije, ponekad bismo se vratili ranije. Nisam od toga pravila savjet o životinjama niti očekivala čudo. Ipak, u glavi sam tvrdoglavo sabirala njihove reakcije kao znakove da naša veza ne može napredovati. Harun je primijetio koliko se razočaram poslije svake neuspjele šetnje i pitao bira li mog psa za prijatelja ili mene za partnericu.

Pitanje me zaboljelo jer je pogodilo moju skriveno jednostavnu sliku ljubavi. Htjela sam da se sve uklopi bez ostatka: ljudi, životinje, rasporedi, stanovi. Harun je volio svog psa i nije ga namjeravao ukloniti iz života da bi meni dokazao privrženost. Nisam ni ja željela ukloniti svoga. Mogli smo potražiti odgovarajuću pomoć za njihove susrete, ali nismo morali svaku večer pretvoriti u ispit o tome hoćemo li jednog dana živjeti zajedno.

Počeli smo se viđati nakon odvojenih šetnji. Na početku sam osjećala da je to nepotrebno komplikovano. Onda sam otkrila zadovoljstvo sastanka na kojem ne gledam stalno šta radi životinja pored mojih nogu. Harun je znao slušati, ponekad kuhao previše ljuto i volio filmove kojima nisam razumjela kraj. Nijedna od tih osobina nije se mogla procijeniti prema lajanju u parku. Upoznavala sam ga polako, bez pseće komisije za odobravanje.

Još živimo odvojeno. Naši psi se i dalje ne raduju svaki put kad se vide, i to više ne prepričavamo kao ljubavnu tragediju. Jednog popodneva Harun me čekao pred kinom, bez povoca i sa kokicama. Poslala sam mu fotografiju psa koji spava na svom jastuku. Odgovorio je da njegova spava isto. Ušli smo u salu, četvero sasvim različitih bića zadovoljnih vlastitim rasporedom za tu večer.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Stanica na kojoj se više ne skriva

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/stanica-na-kojoj-se-vise-ne-skriva/

Maja mi je pustila ruku čim smo izašle iz tramvaja. Na stanici je stajala žena iz njene kancelarije. Nije nas još vidjela, ali Maja se već odmakla dovoljno da između nas stane obična priča o prijateljstvu. Pozdravile su se, razmijenile nekoliko rečenica, a ja sam gledala reklamni pano kao da me veoma zanima. Kad smo nastavile hodati, Maja je ponovo posegnula za mojom rukom. Ovaj put je nisam odmah pružila.

Bile smo zajedno osam mjeseci. Moji prijatelji su znali, nekoliko njenih također. Nismo imale dogovor da svi moraju znati sve. Ipak, u trenucima poput tog osjećala sam se kao predmet koji se brzo sklanja kad dođu gosti. Maja je mislila da je dovoljno što mi privatno govori koliko joj značim. Ja sam mislila da bi ljubav sama trebala učiniti strah manjim. Nijedna pretpostavka nije nam pomagala na stanici.

Kod kuće smo se prvo posvađale. Rekla sam da se stidi mene. Ona je odgovorila da se boji pitanja na poslu i razgovora s porodicom koji još ne zna voditi. Nisam mogla odlučiti umjesto nje kada će govoriti o sebi. Ona nije mogla odlučiti koliko ću se ja puta povući bez posljedica. To smo uspjele izgovoriti tek nakon duge šutnje, dok je čaj koji je skuhala postao gotovo hladan.

Nismo napravile rok za hrabrost. Razgovarale smo o konkretnim situacijama. Nisam željela da me predstavlja kao daleku poznanicu ili izmišlja razlog našeg zajedničkog dolaska. Maja je rekla da može prestati lagati, iako još ne može obećati svaki javni dodir. Morala sam odlučiti je li to za mene dovoljno sada. Nisam odgovorila odmah. Izašla sam u šetnju, vratila se i rekla da želim pokušati, ali ne zauvijek čekati bez razgovora.

Nekoliko sedmica kasnije ponovo smo srele istu kolegicu. Pitala je jesmo li opet slučajno u istom kraju. Maja je rekla da živimo blizu i često provodimo vrijeme zajedno. Zatim je zastala i dodala da smo partnerice.

Kolegica je kratko klimnula i nastavila pričati o tramvaju koji kasni. Maja mi nije pogledom tražila nagradu. Vidjela sam da joj se ruka trese dok je spremala kartu u torbu.

Kasnije sam je zagrlila na praznom dijelu stanice. Nismo od tog trenutka postale jednako spremne za sve. Bilo je još povlačenja, razgovora i dana kada nam je trebala privatnost. Ali više nisam morala pogađati šta njena šutnja znači, niti je ona morala dokazivati ljubav jednim velikim činom. Kad bi mi pružila ruku, sada je prvo gledala mene, pa tek onda ko stoji oko nas.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Poljubac poslije pogrešnog imena

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/poljubac-poslije-pogresnog-imena/

Kad me njegova prijateljica pitala kako se zovem, rekla sam ime svoje kolegice. Bilo je toliko neobjašnjivo da smo nekoliko trenutaka obje šutjele. Zatim sam se ispravila, nasmijala preglasno i dodala bespotrebnu priču o napornom radnom danu. Adnan je stajao pored mene s čašom soka. Nije primijetio koliko mi je neugodno, ili nije znao šta da uradi. To je bio moj prvi dolazak među njegove prijatelje, ljude koji su se poznavali još iz škole.

Njihove rečenice bile su pune imena koja nisam znala i događaja koje niko nije morao objašnjavati. Kad bi se svi nasmijali, smijala sam se i ja, malo kasnije. Adnan je povremeno stavljao ruku na moja leđa, uvjeren da sam dobro. Ja sam odgovarala na pitanja o sebi onako kako sam mislila da bi njima zvučalo prihvatljivo: manje posla koji radim, više knjiga koje navodno čitam, bez priče o tome kako najradije provodim nedjelju.

U kuhinji sam zastala pred sudoperom i pomislila da bih mogla ostati tamo dok se veče ne završi. Adnan je došao za mnom. Pitao je smeta li mi neko. Rekla sam da mi smeta verzija mene koja je upravo u dnevnoj sobi. Nije odmah razumio. Objasnila sam da se toliko trudim dopasti da sam uspjela pogriješiti čak i vlastito ime. Adnan se nasmijao, a zatim prestao kad je vidio da mi treba više od šale.

Rekao je da ih nisam dužna osvojiti jedne večeri. Pitala sam zna li on to stvarno, jer me predstavio kao nekoga ko će se sigurno sa svima odlično slagati. Priznao je da je želio brz, lagan spoj dva važna dijela života. Nije primijetio koliko je toj želji dodao očekivanja. Ostali smo nekoliko minuta u kuhinji, jedući komadiće hljeba koji su čekali večeru, i dogovorili da se možemo vratiti bez obaveze da budem zanimljiva.

Kad smo sjeli, prvi put sam rekla da ne znam o kome pričaju. Neko je objasnio. Jednoj šali nisam se nasmijala, na drugoj jesam. Nisam postala

omiljena osoba u sobi. Jedna prijateljica djelovala je nezainteresovano, drugi čovjek pitao me o poslu i saslušao stvarni odgovor. Veče je postalo podnošljivo čim sam prestala pokušavati ostaviti savršen trag u svakoj rečenici.

Na putu kući Adnan me poljubio kraj zatvorene pekare. Rekao je da mu se sviđa moje pravo ime. Naslonila sam glavu na njegovo rame i prvi put se iskreno nasmijala vlastitoj grešci. Kasnije sam neke njegove prijatelje zavoljela, s nekima ostala samo pristojna. Adnan je prestao najavljivati koliko ću se svima dopasti. Kad me predstavlja novoj osobi, kaže moje ime i ostavi mi ostatak rečenice.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Čovjek iza ciljne linije

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/covjek-iza-ciljne-linije/

Kada sam Harisu kupila patike za trčanje, rekao je da su lijepe i odmah pogledao imam li račun. Shvatila sam to kao nesigurnost početnika. Trčala sam godinama i vjerovala da čovjek samo treba izdržati prvih nekoliko neugodnih jutara prije nego što zavoli ono što ja volim. Haris je volio duge doručke i popravljanje starih radioaparata. Upoznali smo se kod zajedničkih prijatelja, gdje mi je dva sata slušao priču o utrci koju sam završila.

Pomislila sam da je njegov interes za mene početak interesa za sport. Pozvala sam ga na lagano trčanje, pa na kraće, pa na ono za koje sam obećala da gotovo neće biti trčanje. Svaki put je pristao nevoljko i vratio se umoran bez radosti koju sam očekivala. Govorila sam mu da treba vremena. On je govorio da mi vjeruje. Nijedno nije izgovaralo jednostavnu činjenicu da možda nikada neće voljeti ustajati rano kako bi se namjerno zadihalo.

Pred gradsku utrku predložila sam da nastupimo zajedno. Haris je konačno rekao ne, jasno, bez objašnjenja o poslu ili vremenu. Osjetila sam razočarenje veće nego što prijava zaslužuje. Rekla sam da želim dijeliti važne stvari s osobom koju volim. Upitao je da li to znači da i ja moram naučiti popravljati radioaparate. Počela sam govoriti da nije isto, pa stala. Njegove večeri za radnim stolom nisu bile manje važne zato što se nisu završavale medaljom.

Na dan utrke otišla sam sama do početka staze. Haris mi je poželio sreću i rekao da će me čekati poslije. Tokom trčanja nekoliko puta sam ga zamišljala kako spava i nepravedno se ljutila. Kad sam prošla cilj, stajao je iza ograde s mojom jaknom i pecivom koje volim. Nije znao jesam li postigla dobar rezultat. Pitao je kako mi je bilo. Prvi put sam mu odgovorila o osjećaju, ne samo o vremenu.

Kasnije sam otišla s njim na mali sajam polovnih aparata. Nisam razumjela pola onoga što je gledao i nisam se pretvarala. Pokazao mi je radio koji ga podsjeća na djetinjstvo. Slušala sam priču, ne pokušavajući zainteresovanost dokazati kupovinom vlastitog. Od tada neke subote trčim dok on doručkuje. Ponekad me sačeka, ponekad ima svoj plan, a ja mu poslije ispričam ono što želim podijeliti.

Patike smo zamijenili za par koji voli nositi u šetnju. Bilo mi je žao novca manje nego sigurnosti s kojom sam mu izabrala buduću naviku. Haris ih je obuo kad smo otišli kraj rijeke. Hodali smo sporo, dovoljno da završi priču o šumu koji je konačno uklonio iz starog aparata. Nisam provjeravala koliko smo prešli. Imala sam utrku sljedećeg mjeseca i čovjeka s kojim nisam morala stalno biti na istoj stazi.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Dva potpisa ispod iste žalbe

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/dva-potpisa-ispod-iste-zalbe/

Ajla je zahtjev sastavila na četiri stranice. Nenad ga je pogledao i rekao da niko neće pročitati toliko teksta zbog jedne pretrpane ostave. Ona je odgovorila da ljudi ne rješavaju probleme upravo zato što im se ništa ne objašnjava kako treba. Sjedili su za malim stolom u hodniku zgrade, izabrani da napišu zajednički zahtjev upravitelju. Ostali stanari otišli su brzo, zadovoljni što su posao prepustili dvjema osobama koje se obično ne mogu složiti ni oko otvorenog prozora.

Nenad je htio tri rečenice. Ajla je htjela redoslijed događaja, opis problema i jasan prijedlog. On je skratio njen tekst toliko da je nestalo objašnjenje zašto prostor treba isprazniti. Ona je vratila svaki zarez i dodala naslov. Dok su se nadmetali nad papirom, žena sa sprata donijela im je kafu i rekla da se nada kako će ljubavno pismo uskoro završiti. Oboje su se naljutili sumnjivo brzo.

Ajla je poznavala Nenada kao čovjeka koji sve pretvara u šalu. On je nju smatrao osobom kojoj je važnije biti u pravu nego završiti posao. Međutim, nakon sat vremena počeli su razgovarati o tome zašto im je to bitno. Ajla je godinama radila tamo gdje se njene primjedbe ignorišu ako nisu savršeno obrazložene. Nenad je na poslu provodio dan čitajući duge poruke iza kojih se često ne krije nikakva odluka.

Sastavili su jednu jasnu stranicu. Nije to bio trijumf sredine, nego tekst u kojem su konačno zadržali ono što je potrebno. Kad su potpisali, Nenad je rekao da bi volio popiti kafu bez zahtjeva na stolu. Ajla ga je pitala može li tada govoriti cijelim rečenicama. Odgovorio je da hoće ako ona ne pripremi dnevni red. Nasmijali su se, ovaj put bez publike kojoj treba pokazati ko je duhovitiji.

Njihovi prvi sastanci nisu uklonili razlike. Ajla je voljela unaprijed dogovoriti vrijeme, Nenad je često govorio da će vidjeti. Nije ga učila

odgovornosti kao lošeg učenika, niti je on nju pokušavao opustiti svaki put kad nešto planira. Govorili su o konkretnim stvarima: kada dolazi, šta želi, zbog čega je kasnio. Ponekad su se i dalje prepirali, ali više nisu od jedne navike pravili cijeli karakter.

Ostava je ispražnjena tek nekoliko mjeseci kasnije, zbog rasporeda koji nije zavisio od njih. Ajla i Nenad tada su već zajedno nosili kafu na balkon. Sačuvali su kopiju zahtjeva, ali ga nisu uramili. Jedne večeri Ajla je na njegovoj kratkoj poruci našla tri potpuno nepotrebna objašnjenja. Odgovorila mu je samo jednom riječju: dolazim. Oboje su znali da će se zbog toga poslije smijati.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Veče u kojem nismo morali pobijediti

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/vece-u-kojem-nismo-morali-pobijediti/

Na kuglani smo se posvađali oko toga čiji je red, iako je odgovor jasno stajao na ekranu. Merima je držala kuglu, ja svoje uvjerenje da se mašina zabunila. Konobar koji je donosio vodu pogledao je ekran, pa nas, i mudro odlučio da ništa ne kaže. Bili smo zajedno osam godina i ljudi su govorili da se dobro slažemo jer smo oboje takmičarski nastrojeni. Te večeri prvi put mi je palo na pamet da to možda nije kompliment.

Nismo se nadmetali samo u igrama. Ko je brže našao parking, ko je tačnije procijenio trošak, čiji je put do prodavnice kraći. Svaka sitnica imala je pobjednika, a poraženi bi se smijao malo preglasno. Na početku veze to nam je bilo zabavno. Poslije je postalo teško priznati da nešto ne znaš, da si umoran ili da bi volio izabrati put samo zato što je ljepši. Sve je tražilo dokaz.

Merima je spustila kuglu i sjela. Rekla je da ne želi ostatak večeri provesti pazeći na moje raspoloženje ako izgubim. Odmah sam odgovorio da je ona ista. Klimnula je i rekla da upravo zato trebamo prestati. Nisam imao spreman odgovor na slaganje. Sjeo sam pored nje dok su kugle na susjednoj stazi udarale u čunjeve. Priznao sam da me nije naljutila mašina, nego mogućnost da je ona već shvatila nešto što ja još nisam.

Merima se nasmijala, ali ne podrugljivo. Rekla je da je umorna od toga da mora ublažiti vlastito zadovoljstvo kako bih ja ostao veseo. Ja sam priznao da je često namjerno ispravljam pred drugima. Nismo sve pripisali ljubavi prema sportu. Dio toga bio je strah da ćemo manje vrijediti ako se pokažemo kao obični ljudi koji ponekad pogriješe. Zvučalo je ozbiljno za prostor u kojem smo nosili iznajmljene šarene cipele.

Vratili smo se igri. Nismo sakrili rezultat niti se dogovorili da jedno namjerno gubi. Merima je pobijedila. Čestitao sam joj i osjetio da mi čestitka nije sasvim lagana, ali sam je izgovorio bez dodatnog objašnjenja.

Poslije smo otišli jesti. Kad je predložila put koji je bio duži, pitao sam zašto. Rekla je da želi proći pored osvijetljenog parka. Pristao sam iako sam znao kraći.

Još se nadmećemo. Nekad nam to prija, nekad jedno kaže da večeras nema snage. Najveća promjena nije bila u tome koliko često pobjeđujemo, nego koliko brzo primijetimo da druga osoba više ne uživa. Prošle sedmice Merima je pogrešno skrenula dok smo išli prijateljima. Umjesto da objavim rezultat, otvorio sam prozor. Ulica je mirisala na pečene kestene i odlučili smo stati prije nego što pronađemo pravi put.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Torta koja se nije morala popraviti

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/torta-koja-se-nije-morala-popraviti/

Filip je tortu ispustio tačno pred ulazom u zgradu. Kutija se otvorila, krema završila na pločniku, a jedna jagoda otkotrljala do rešetke. Irma je stajala pored njega s cvijećem za njegovu sestru. Očekivala je psovku. Umjesto toga nasmijao se i rekao da je barem pomogao mravima. Zatim je kleknuo da pokupi karton. Već je smišljao kako će događaj ispričati za stolom da se svi nasmiju.

Upoznali su se tri mjeseca ranije. Filip je bio čovjek uz kojeg se niko nije dugo osjećao neugodno. Znao je spasiti lošu šalu, popuniti tišinu i pretvoriti vlastitu grešku u zabavu. Irma je voljela njegov humor, ali je ponekad osjećala da razgovara s osobom koja nikada ne skida kaput, uvijek spremnom da ode prije nego što postane teško. Dok je skupljao tortu koju je cijelo jutro pravio, vidjela je da mu se vilica steže.

Pitala je je li ljut. Odgovorio je da nema razloga praviti tragediju. Rekla je da nije spomenula tragediju. Ponovila je pitanje. Filip je spustio karton i priznao da jeste, veoma, glupo ljut zbog glupe torte. Irma je rekla da torta nije bila glupa, jer je uložio jutro u nju. Nije ponudila da odmah kupe drugu. Ostala je pored njega dok je završavao čišćenje, ne tražeći bolju verziju trenutka.

Gore ih je sestra dočekala pitanjem gdje je desert. Filip je počeo poznatu priču o mravima, pa zastao. Rekao je da mu je torta pala i da mu je krivo. Sestra se nasmijala očekujući nastavak, ali ga nije bilo. Irma nije objašnjavala umjesto njega. Nakon kratke tišine sestra ga je zagrlila i rekla da u zamrzivaču ima sladoleda. Ručak je nastavio postojati i bez njegovog zabavnog izvještaja o nezgodi.

Kasnije su Irma i Filip šetali kraj rijeke. Priznao je da je u porodici odavno osoba koja popravlja raspoloženje. Kad se roditelji svađaju, kad sestra plače, kad neko izgubi posao, on pronađe nešto smiješno. Nije znao

hoće li ljudima i dalje biti drag ako prestane odmah olakšavati svaku nelagodu. Irma mu je rekla da joj nije bio manje drag dok je ljutito skupljao kremu, samo stvarniji.

Nije zbog nje prestao biti duhovit. Njegove poruke i dalje su je zatekle nasmijanu u autobusu. Ali ponekad bi napisao da mu je dan bio loš i ostavio poruku bez završne šale. Irma bi ga nazvala. Za njen rođendan napravio je novu tortu, nosio je objema rukama i zamolio je da otvori sva vrata. Kad su je sigurno spustili na sto, proslavili su mali uspjeh prije nego što su zapalili svijeće.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Ruke zauzete običnim stvarima

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/ruke-zauzete-obicnim-stvarima/

Senka je znala da će Milan popraviti točak na njenom koferu prije nego što primijeti da plače. Nije bio ravnodušan. Samo je uvijek prvo vidio stvar koju može uraditi rukama. Kad bi govorila da je imala težak dan, pitao je treba li joj donijeti hranu. Kad bi rekla da ga je poželjela, provjerio bi kada joj dolazi autobus. Voljela je njegovu pažnju i istovremeno se osjećala usamljeno u razgovorima koji su brzo postajali spiskovi zadataka.

Za njihov prvi zajednički rođendan napisala mu je dugu poruku. On joj je kupio kvalitetnu lampu za radni sto, jer je spomenula da joj svjetlo smeta dok čita. Poklon je bio pažljiv, ali uz njega je stajala samo kartica s dvije riječi. Senka se zahvalila i cijelo veče bila tiša. Milan je nekoliko puta pitao da li je boja pogrešna. Ponudio je zamjenu, ne shvatajući da je rasvjeta jedino o čemu u tom trenutku nije željela razgovarati.

Nakon večere rekla mu je da bi voljela čuti šta osjeća. Pitao je zar ne vidi. Odgovorila je da vidi, ali joj ponekad treba i da čuje. Milan je izgledao kao učenik kojem je zadatak objašnjen jezikom koji razumije samo napola. U njegovoj porodici briga je značila donijeti drva, popraviti vrata, ostaviti hranu. Niko nije tražio rečenice. Senka nije željela omalovažiti taj jezik, ali nije mogla zauvijek živjeti samo od prevoda.

Sljedećeg jutra donio je papir s nekoliko napisanih redova. Čitao je nespretno, zastajao i sam se ljutio na riječi koje su mu zvučale tuđe. Senka ga je zamolila da ostavi papir. Pitala je šta mu je nedostajalo dok je bila na putu. Rekao je da je u kuhinji bilo previše tiho i da je dva puta skuhao kafu za dvoje. Nije to zvučalo kao govor. Upravo zato ga je mogla čuti.

I ona je nešto promijenila. Kad bi donio hranu, nije više čekala drugu, važniju pažnju prije nego što ga zagrli. Kad bi htjela razgovor, rekla bi da

ne traži rješenje. Milan nije preko noći postao rječit. Ponekad bi pitao treba li zagrljaj ili savjet, a ponekad pogriješio oboje i nasmijao je. Lampa je ostala na stolu, korisna i lijepa, bez obaveze da sama nosi cijelu poruku.

Jedne večeri Senka je otputovala na nekoliko dana. Milan joj je poslao fotografiju popravljene police koju je ranije spomenula. Ispod je dodao da mu nedostaje i da nema ništa pokvareno čime bi se trenutno mogao zabaviti. Senka se nasmijala u hotelskoj sobi. Odgovorila je da će se brzo vratiti i zamolila ga da do tada ostavi barem jednu stvar kakva jeste.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Prodavnica zatvorena zbog poljupca

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/prodavnica-zatvorena-zbog-poljupca/

Na staklu male prodavnice stajalo je da se vraćam za petnaest minuta. Nisam napisala razlog. Emir me čekao iza ugla, s dvije čaše kafe i kaputom zakopčanim na pogrešno dugme. Imao je pola sata prije nego što se njegova sestra vrati na posao i on preuzme brigu o ocu. Ja sam čekala ženu koja nekoliko popodneva dolazi mojoj majci. Između naših obaveza ponekad se otvorila pukotina dovoljno široka za kratku šetnju.

Upoznali smo se u redu za kupovinu kućnih potrepština, oboje s istim velikim pakovanjem maramica. Naše prve poruke bile su praktične, pa duhovite, pa sve nježnije. Ipak, sastanci su propadali češće nego što su uspijevali. Jednom sam plakala nad gotovom večerom koju niko neće pojesti jer mu je sestra javila da mora ostati duže na poslu. Emir mi je tada ponudio da odustane od svih budućih planova kako me više ne bi razočarao.

Rekla sam mu da me ne štiti tako što će nestati. Onda sam morala priznati da i sama njegove dolaske ponekad zamišljam kao spas od vlastitog dana. Nisam željela samo njega, nego i nekoga ko će preuzeti telefon, odnijeti kese i znati šta dalje. To nije bila poštena ponuda za početak veze. Emir se nasmijao bez veselja i rekao da i on povremeno sanja ženu koja će njegovom životu donijeti dodatni par ruku.

Prestali smo se pretvarati da ćemo uskoro imati sasvim slobodan vikend. Dogovorili smo kratke susrete i pravo da budemo razočarani kad propadnu, bez optužbi da drugo ne mari. Nisam preuzela brigu o njegovom ocu, niti je on postao moj besplatni dostavljač. Pomagali smo kad možemo i pitali prije nego što obećamo. Čak smo jednom uspjeli otići u kino, premda smo oboje zaspali prije završetka.

Tog dana iza prodavnice kafa je bila prevruća za vrijeme koje imamo. Emir je svoje pogrešno dugme primijetio tek kad sam mu se približila.

Htjela sam ga popraviti, pa odustala i poljubila ga. Nasmijao se, prosuo malo kafe na rukav i rekao da će otac opet misliti kako žuri bez razloga. Stajali smo nekoliko trenutaka, ne naročito mladi ni bezbrižni, ali dovoljno zaljubljeni da nam ulica izgleda drugačije.

Vratila sam se u prodavnicu s dvije minute zakašnjenja. Mušterija je čekala pred vratima i pitala je li sve u redu. Rekla sam da jeste. Navečer sam Emiru poslala fotografiju novog natpisa s preciznijim vremenom povratka. Odgovorio je da će pokušati stići. Nije obećao više. Spremila sam telefon i otvorila majci vrata balkona, noseći u običan nastavak dana nešto što nije bilo ni obaveza ni bijeg.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Samo jedna vreća za prespavati

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/samo-jedna-vreca-za-prespavati/

Nakon tri godine veze, Emil i Vera dogovorili su da provedu dvije sedmice u njegovom stanu. Nisu to nazvali selidbom, ali je Emil očistio polovinu ormara kao da očekuje konačan odgovor. Vera je došla s jednom torbom. Donijela je odjeću za nekoliko dana, omiljenu šolju i papuče s poderanom postavom. Kad je vidio koliko je praznog prostora ostalo na policama, Emil je pomislio da je već odlučila da neće ostati.

Prvih dana trudili su se biti bolji ukućani nego što jesu. Emil je prao suđe odmah, Vera nije ostavljala knjige po podu, oboje su govorili da im ništa ne smeta. Trećeg jutra posvađali su se oko radija koji je uključio dok je ona radila. Četvrte večeri ona je skuhala previše hrane i naljutila se što je on već jeo. U gostima su bili pažljivi. U zajedničkoj svakodnevici tek su trebali naučiti govoriti prije nego što pretpostave.

Vera je osmog dana otišla u svoj stan po čistu odjeću i ostala nekoliko sati. Zalila je biljke, oprala kosu i sjela na vlastiti kauč. Emil je poslao poruku da večera čeka. Napisala je da će kasnije doći, pa se iznenadila koliko joj je teško pritisnuti slanje. Kad se vratila, bio je uvrijeđen. Rekao je da pokušavaju izgraditi zajednički život, a ona se povlači čim postane neugodno. Vera je odgovorila da joj je tog popodneva zapravo bilo lijepo.

Nije to izgovorila da ga povrijedi. Prvi put je jasno prepoznala koliko voli svoj prostor, svoje jutarnje navike i mogućnost da nikome ne objašnjava tišinu. Emil je želio zajednički dom i teško je slušao da ga ista ljubav ne vodi istim putem. Razgovarali su do kasno. Ona nije obećala da će se uskoro predomisliti. On nije glumio da mu je svejedno. Odlučili su završiti dvije sedmice, pa se vratiti na svoje adrese i vidjeti kakva je veza kad nema sljedećeg koraka kao nagrade.

Emil je pomogao spakovati torbu. Nije bio veseo, ali je stavio njenu šolju u kuhinjsku krpu da se ne razbije. Nekoliko dana nisu se vidjeli. Zatim ju

je pozvao na večeru i rekao da mu nedostaje, bez dodatka da u ormaru ima mjesta. Vera je došla, jeli su i dugo razgovarali. Ujutro je otišla kući. Nisu znali hoće li im dvije adrese uvijek biti dovoljne, ali prvi put su pitanje ostavili otvoreno bez pokušaja da odgovor iznude uredno ispražnjenom policom.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Tri šoljice nisu isti doručak

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/tri-soljice-nisu-isti-dorucak/

Nela je kupila tri iste šoljice, uvjerena da će time ukloniti barem jednu malu nespretnost. S Adamom je živjela šest godina, a sa Sašom se viđala gotovo godinu. Svi su znali za obje veze. Nije bilo tajnih poruka ni izmišljenih službenih putovanja, ali otvorenost nije značila da svaki razgovor već znaju voditi. Nedjeljni doručak njih troje bio je njen prijedlog, pažljivo pripremljen i mnogo teži nego što je zamišljala.

Adam je pravio jaja na način koji je Nela poznavala napamet. Saša je donio pecivo iz kraja u kojem živi. Za stolom su svi bili pristojni. Adam i Saša nisu bili zaljubljeni jedan u drugog, samo u istu ženu, i Nela je sve više osjećala da od njih traži druženje koje njima nije prirodno.

Kad je Saša predložio šetnju, Adam je rekao da nedjeljom obično gledaju film. Nela je osjetila zamku u riječi obično. Ponudila je da prvo prošetaju, pa gledaju film, pa sljedeće sedmice obrnu raspored. Saša je spustio šoljicu. Rekao je da ne želi dodatak njihovoj nedjelji, nego vrijeme koje ponekad pripada samo njemu i njoj. Adam je izgledao povrijeđeno, iako ni sam nije želio zajedničku šetnju.

Nela je poželjela podsjetiti obojicu da su sve dogovorili. Ipak, dogovor nije sadržavao miris njihovog stana, stare šale i mjesto za ključeve koje Saša nema. Saša nije tražio da se useli. Želio je da se njegovi planovi ne prilagođavaju uvijek već postojećem životu. Adam je priznao da se osjeća sigurnije kad su svi zajedno, jer tada ne mora zamišljati šta propušta.

Doručak nije završio zagrljajem troje zadovoljnih ljudi. Saša je otišao kući, Adam oprati suđe, a Nela sjela na pod kraj balkona. Kasnije je razgovarala sa svakim posebno. Pitala je šta želi, bez obećanja da može ispuniti sve. Prvi put nije pokušavala biti osoba koja pravilno raspoređuje sreću.

Neke nedjelje poslije provodila je sa Sašom, neke s Adamom, a jednu je provela sama. Nije brojala sate kao da će jednak zbir ukloniti ljubomoru. Kad bi neko bio tužan, razgovarali su, ponekad naporno i bez brzog rješenja. Tri nove šoljice ostale su na polici, ali nisu više označavale obavezu da sjede za istim stolom.

Jednog jutra Saša joj je dao ključ svog stana. Nije ga pokazala Adamu kao dokaz napretka niti ga skrivala kao krivicu. Stavila ga je na vlastiti privjesak. Adam joj je te večeri ispričao kako je nedjelju proveo s prijateljem kojeg dugo nije vidio. Slušala je, zahvalna što njegov dobar dan nije morao nastati iz njenog savršenog plana.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Čovjek koji je volio kraj filma

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/covjek-koji-je-volio-kraj-filma/

Nedim je stavio zdjelu kokica između nas i zamolio me da mu ne kažem ko je krivac. Nisam namjeravala. Već sam pročitala opis filma, završetak i tri osvrta, ali sam svoje znanje smatrala privatnom stvari. Bila sam osoba koja pogleda posljednju stranicu romana prije prve. On je tvrdio da bi mu to uništilo zadovoljstvo. Na našem petom sastanku ta razlika djelovala je dovoljno mala da bude simpatična.

Na polovini filma pitao me hoće li pas preživjeti. Odgovorila sam da hoće. Zahvalno je izdahnuo, a ja ga zadirkivala što ipak želi malo izvjesnosti. Naslonio je glavu na jastuk i priznao da za psa pravi izuzetak. Za sve ostalo volio je ne znati. Gledala sam njegovo lice osvijetljeno ekranom i poželjela da tako jednostavno mogu sjediti pored nekoga bez potrebe da unaprijed provjerim kuda priča ide.

Kad se film završio, Nedim je predložio zajednički vikend narednog mjeseca. Umjesto radosti osjetila sam čitavu povorku pitanja: hoćemo li tada još biti zajedno, šta ako se posvađamo, treba li rezervisati odvojene sobe. Počela sam ih izgovarati redom. On je pomislio da zapravo ne želim ići. Ustao je da skupi zdjelu, a ja sam po njegovim ramenima vidjela kako se zatvara prostor koji sam tek počela voljeti.

Rekla sam da želim, ali me plaše obećanja koja još ne mogu provjeriti. Prethodna veza završila je iznenadno, barem za mene, i otad sam tražila završetke čak i tamo gdje ih nema. Nedim je sjeo. Nije obećao da me nikada neće povrijediti. Rekao je da može reći šta želi sada i razgovarati ako se to promijeni. Njegov odgovor nije uklonio strah, ali ga nije ni koristio da me pridobije.

Dogovorili smo vikend s mogućnošću da promijenimo plan, bez skrivene probe zajedničkog života. Kad smo zaista otišli, padala je kiša, soba je bila manja nego što smo zamišljali, a ja sam zaboravila punjač. Nismo to

pretvorili u znak da veza nema budućnost. Posvađali smo se oko otvorenog prozora, pomirili uz supu i vratili umorni. Bio je to dobar vikend, iako ga nijedna moja unaprijed pripremljena verzija nije predvidjela.

Još uvijek čitam krajeve knjiga. Nedim mi ih ne pokriva rukom niti tvrdi da me treba naučiti živjeti. Kad zajedno gledamo film, pitam želi li upozorenje ako se psu nešto desi. Uglavnom želi. Naša priča nema posljednju stranicu koju mogu krišom otvoriti. Ponekad me to uznemiri. Ponekad, dok dijelimo kokice, pomislim da je lijepo što još ne znam kakav će biti sljedeći razgovor.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

U kući bez pravih kreveta

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/u-kuci-bez-pravih-kreveta/

Kad je došla pomoći sestri da isprazni staru vikendicu, Vildana je ponijela rukavice i sendviče za troje. Na vratima je zatekla Haruna, nekadašnjeg susjeda kojem je prije dvadeset godina posuđivala kasete. Sestra ga je pozvala da odveze teže stvari. Bio je širi u ramenima i sporiji pri ustajanju, ali se smijao istim kratkim smijehom. Odmah je rekao da je sve isto. Vildana je pogledala praznu sobu i odgovorila da baš ništa nije isto.

Vikendica je nekad bila mjesto njihovih studentskih okupljanja. Spavali su na tankim madracima, uvjereni da udobnost pripada ljudima bez mašte. Sada su oboje tražili gdje mogu sjesti a da ih ne zabole leđa. Harun je pronašao njihovu staru svesku s planovima za putovanje koje nikad nisu ostvarili. Čitao je naglas smione rečenice, a Vildana se prepoznala samo po rukopisu. Djevojka koja ih je napisala nije još znala koliko će voljeti mirna jutra.

Kad je sestra otišla po kombi, ostali su sami među kesama. Harun ju je pitao sjeća li se noći kad su skoro ostali zaključani na balkonu. Sjećala se. Nije se sjećala da joj je tada htio reći kako mu se sviđa. Izgovorio je to sada uz osmijeh koji je pokušavao umanjiti važnost priznanja. Vildana je osjetila iznenadnu nježnost, ali i otpor prema ideji da joj se nudi samo nastavak propuštene scene.

Rekla je da bi je danas možda smatrao dosadnom. Razvela se, radila od kuće i vikendom ponekad nije željela vidjeti nikoga. Harun je priznao da više ne podnosi duga putovanja i da mu je najdraži dio dana odlazak po hljeb. Smijali su se koliko slabo te navike pristaju uz njihove stare planove. Onda ju je pitao šta sada voli slušati. Prvi put tog popodneva razgovor nije imao riječ nekad.

Kad su iznijeli posljednji madrac, kuća je zazvučala šuplje. Harun je predložio da sačuvaju svesku, a Vildana ju je predala sestri. Nije trebala

dokaz da je mladost postojala. Na povratku je prihvatila njegov poziv na kafu, ali zamolila da ne idu u stari studentski kafić. Izabrali su mali lokal koji nijedno nije poznavalo. Nije bilo zajedničkih uspomena koje bi popunile svaku pauzu.

Njihov prvi pravi sastanak trajao je kratko jer je Vildana morala završiti posao. Harun je nije zadirkivao da je postala ozbiljna. Poslao joj je uvečer pjesmu koju je spomenula, sasvim novu, bez poruke o boljim vremenima. Slušala ju je dok je sklanjala rukavice. Sutradan ga je pozvala da zajedno kupe hljeb. Nije zvučalo kao mladalačka avantura, ali joj je srce ipak ubrzalo dok je čekala odgovor.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Doručak bez omiljenog mjesta

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/dorucak-bez-omiljenog-mjesta/

Božo je pomjerio šoljicu prije nego što je Hana stigla sjesti. Rekao je da tu obično stoji hljeb. Ona je premjestila šoljicu na drugu stranu, pa je on posegnuo za nožem koji je položila na pogrešnu dasku. Poslije treće sitne ispravke Hana je ostala stajati. Bio je to njihov prvi doručak u njegovom stanu. Već pola godine viđali su se po gradu, ali kuhinja je imala pravila koja na šetnjama nije upoznala.

Božina supruga umrla je prije pet godina. Hana je to znala i nikada nije pokušavala požuriti njegovu tugu. Znala je ime žene sa slike u hodniku, voljela slušati smiješne priče o njihovim putovanjima. Međutim, tog jutra nije sjedila s uspomenom nego s čovjekom koji je svaki njen pokret ispravljao kao da polaže test za mjesto koje se nikada neće osloboditi. Pitala ga je može li ona makar izabrati u čemu će popiti kafu.

Zatečen, Božo se povukao do prozora. Nije namjeravao porediti dvije žene. Tako je barem sebi govorio. Kuhinja je posljednje mjesto u kojem je sve i dalje znao napamet: raspored, količine, jutarnje rečenice. Hana je uzela hljeb i napravila tost malo tamniji nego što je on volio. Rekla je da se neće uvrijediti ako sebi ispeče drugi. Taj jednostavni prijedlog otkrio mu je koliko je uporno pokušavao napraviti jedan tačan doručak.

Sjela je na stolicu pored prozora, koju ranije niko nije koristio jer je propuštala. Božo je krenuo da je upozori, pa se zaustavio. Ona je primijetila hladan zrak, donijela jastuk i ostala. Jeli su uz oprezan razgovor. Konačno je priznao da se u novim trenucima ponekad osjeti kao gost u vlastitom životu. Hana mu je rekla da i ona osjeća isto u njegovoj kuhinji, samo što je njemu bar poznat raspored ormarića.

Nisu uklonili fotografije niti kupili novi servis. Sljedeći put Božo je došao kod nje. Tamo je kafa bila preslaba za njegov ukus, a hljeb odličan. Rekao je oboje, bez pretvaranja komentara u presudu. Hana se nasmijala i

pokazala gdje stoji dodatna kafa. Poslije su zajedno spremali doručak na dva načina, ponekad ga i pokvarili razgovarajući predugo kraj šporeta.

Mjesecima kasnije, Božo je u svojoj kuhinji kupio drugi mali pleh za tost. Stari nije bacio. Hana je jedne nedjelje položila hljeb na mjesto gdje je ranije stajala šoljica, pa ga pogledala. Oboje su se nasmijali, ne prošlosti nego upornosti običnih predmeta da određuju život. On je otvorio prozor koji je sada bio popravljen i pitao želi li još kafe prije nego što krenu u šetnju.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Prezime koje sam već imala

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/prezime-koje-sam-vec-imala/

Tarik je preko stola gurnuo papir na kojem je isprobavao tekst pozivnice. Uz moje ime napisao je svoje prezime, lijepim slovima kakva koristi samo kad nešto treba biti svečano. Gledala sam u papir duže nego što je očekivao. Bili smo zajedno četiri godine, oboje razvedeni, dovoljno odrasli da nam vjenčanje bude malo i bez pozajmljenih običaja. Ipak, o tom dijelu nije pitao. Pretpostavio je da će mi biti drago.

Rekla sam da ne namjeravam mijenjati prezime. Nije se odmah naljutio, ali je prstom prešao preko napisanog reda kao da provjerava grešku. Moje sadašnje prezime bilo je iz prethodnog braka. Tarik je to znao, kao što je znao da s bivšim mužem razgovaram samo o stvarima koje još moramo završiti. Kazao je da mu je čudno započeti brak dok se ja i dalje predstavljam imenom drugog čovjeka.

Odvela sam ga naredne subote na mali sajam rukotvorina gdje sam izlagala platnene torbe. Nije to bio dokaz koji sam unaprijed režirala. Trebao mi je pomoćnik da ponese stalak. Ljudi su prilazili, prepoznavali moj potpis na etiketi, raspitivali se za ranije narudžbe. Jedna žena donijela je torbu staru deset godina da pokaže kako je još koristi. Tarik je držao stalak i slušao moje prezime u rečenicama u kojima bivši muž nije postojao.

Na povratku sam mu rekla da pod tim imenom imam posao, prijateljstva, greške i skoro polovinu svog života. Nekad je došlo od čovjeka za kojeg sam bila udata. Sada je i moje, oblikovano onim što sam sama radila. Tarik je priznao da mu promjena izgleda kao vidljiv znak da je važniji od prethodnika. Bilo mi je teško čuti koliko se još takmiči s osobom s kojom ja više ni ne dijelim sto.

Nisam ga ismijala zbog nesigurnosti. Pitala sam kakav mu znak zaista treba. Rekao je da ponekad strahuje kako samo popunjava slobodno

mjesto u već uređenom životu. Razgovarali smo o budućem domu, putovanju koje oboje želimo i vikendima koje nećemo prepuštati poslu. Neke planove nismo nikada izgovorili upravo zato što smo se smatrali dovoljno zrelim da ih drugo samo razumije.

Na novoj pozivnici stajala su naša puna imena. Tarik je dodao malu narandžastu tačku između njih jer je rekao da praznina izgleda prevelika. Dopustila sam mu tu estetsku brigu. Na vjenčanju me nije predstavio kao svoju novu gospođu. Rekao je jednostavno da mu je drago što sam izabrala njega. Odgovorila sam da mi je drago što sam izbor mogla napraviti kao osoba koja sam već bila.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Ostatak večeri pripada nama

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/ostatak-veceri-pripada-nama/

Nakon posljednje grupe Denis je skinuo majicu s natpisom koji je obećavao nezaboravnu zabavu i obukao običnu, bez ijedne riječi. Maja je u susjednoj prostoriji gasila šarene lampice. Vodili su programe za odrasle koji su slavili rođendane, okupljali kolege ili se jednostavno željeli nadmetati u smiješnim igrama. Njihov posao bio je da niko ne ostane po strani. Zato su često odlazili kući bez energije da sami budu bilo čije društvo.

Denis ju je pozvao na večeru nakon što su zajedno izdržali grupu koja je svaku igru pretvarala u raspravu o pravilima. Maja je pristala, ali je cijeli dan razmišljala kakva treba biti bez zviždaljke i kartica s bodovima. On ju je poznavao kao osobu koja izmisli šalu u sekundi. Nije znao koliko joj često u autobusu ne padne na pamet nijedna rečenica, čak ni kad sretne dobrog prijatelja.

Restoran koji je izabrao imao je zabavni program. Čim su sjeli, voditelj ih je pozvao da učestvuju u pogađanju pjesama. Oboje su se automatski nasmijali, podigli ruke i odgovorili glasnije od drugih. Nakon trećeg kruga Maja je pogledala svoj gotovo netaknuti tanjir. Denis je već smišljao kako da u igru uključi stidljivi par za susjednim stolom. Na sastanku su radili svoj posao, samo bez plate i pauze.

Maja je spustila karticu. Rekla je da večeras ne može biti zabavna. Denis je na trenutak izgledao kao da je propustio važan signal, a onda priznao da ni on ne može. Platili su večeru koju jedva da su pojeli i izašli pred kiosk. Kupili su dva jednostavna sendviča. Sjeli su na zidić, daleko od razglasa, i dugo žvakali bez razgovora. Maja je prvi put te večeri osjetila da se opušta.

Denis joj je ispričao da kod kuće slaže male drvene modele i nikome ih ne pokazuje jer nisu naročito dobri. Ona je rekla da voli gledati duge snimke

vozova, bez komentara i muzike. Nisu pokušali te navike učiniti zanimljivijim nego što jesu. Polako su počeli postavljati pitanja na koja odgovor nije morao nasmijati nikoga. Kad joj je rukom sklonio mrvicu s rukava, taj obični pokret učinio joj se intimnijim od svih njegovih javnih zagrljaja.

U ponedjeljak su opet bili glasni, brzi i puni ideja. Kolege su primijetile da poslije smjene odlaze zajedno, ali nisu mogle zamisliti njihove večeri. Ponekad bi kuhali, ponekad zaspali uz voz koji na ekranu prolazi kroz kišu. Kad bi Denis ipak napravio šalu, Maja bi se nasmijala zato što joj je smiješno. Niko nije zapisivao bodove niti provjeravao je li veče opravdalo obećanje nezaboravne zabave.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Kravata s malim narandžama

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/kravata-s-malim-narandzama/

Lana je na razmjenu odjeće donijela sedam sivih košulja i jednu koju je smatrala hrabrom jer je imala tamnoplave dugmiće. Nije bila tužna osoba, iako je njen ormar tako izgledao. Godinama je radila na recepciji gdje su neutralnost zvali profesionalnošću. Sada je promijenila posao i htjela barem prestati kupovati stvari koje nestaju na zajedničkim fotografijama. Ispred stola s dodacima uzela je kravatu posutu sitnim narandžama.

Muškarac pored nje rekao je da ju je donio on. Zvao se Damjan i izgledao je kao neko ko zna nositi takvu kravatu. Međutim, u rukama je držao jednu od njenih sivih košulja. Lana ga je upozorila da je dosadna. On je odgovorio da se tome upravo nada. Vodio je porodični restoran, a gosti su od njega očekivali veselog domaćina čak i kada mu nije bilo do razgovora. Kravate su mu postale uniforma za raspoloženje.

Naslonili su se na prazne kutije dok su drugi pretresali vješalice. Lana je zavezala kravatu oko kose. Damjan je izvadio telefon, pa ga odmah vratio u džep kad je shvatio da fotografisanje nije samo po sebi poziv na bliskost. Rekao joj je da joj dobro stoji. Ona je, navikla na praktične komplimente, odgovorila da vjerovatno može i u mašinu za veš. Oboje su se nasmijali vlastitoj nespretnosti.

Pozvao ju je na kafu u restoran. Lana je oklijevala. Nije željela upoznati čovjeka kroz predstavu koju je upravo opisao. Predložila je kiosk s toplim napicima kod autobuske stanice. Tamo ih niko nije oslovljavao imenom niti tražio da preporuče dnevno jelo. Damjan je bio tiši nego na razmjeni. Lana nije pokušavala iz njega izvući zabavnu verziju. Pričala je o poslu koji joj se sviđa, ali je plaši mogućnost da neće biti dobra.

Narednih sedmica viđali su se izvan njegovog restorana. Jednom je došao umoran i bez priče, a ona u žutom džemperu koji je još nosio preveliku

etiketu. Skinuo joj je etiketu tek kad ga je zamolila. Onda je priznala da ne zna sviđa li joj se žuta ili joj se samo sviđa pravo da je proba. Damjan je rekao da joj ne mora odmah postati omiljena boja. Kupili su peciva i šetali bez plana.

U restoran je prvi put došla tek poslije nekoliko mjeseci, kao njegova gošća. Damjan je nosio sivu košulju i nije se izvinjavao što nije naročito duhovit. Lana je kravatu s narandžama zavezala oko drške torbe. Konobar je prepoznao uzorak i krenuo nešto dobaciti. Damjan se nasmijao, kratko i sasvim svojim smijehom, pa sjeo pored nje prije nego što je stigla supa.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Smijeh koji nije stao u restoran

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/smijeh-koji-nije-stao-u-restoran/

Moj smijeh uvijek stigne prije mene. Tako je govorila moja sestra, nježno, dok je bivši muž istu stvar izgovarao kao prigovor. Zato sam za prvi sastanak s Nerminom izabrala restoran u kojem je muzika bila glasna. Poslala sam mu adresu, obukla zelenu haljinu i odlučila da ću se smijati pristojno, zatvorenih usta. Poslije razvoda čovjek ponekad slobodu zamišlja kao priliku da uspješnije sakrije ono zbog čega je ranije bio kritikovan.

Nermin je došao ranije i izabrao mirniji stol na kraju sale. Htio je da se čujemo. Taj mali znak pažnje pokvario je moj odbrambeni plan. Razgovarali smo o poslu, njegovoj sestri i mom neuspješnom pokušaju da uzgojim limun iz košpice. Kad je opisao kako je jednom zalio plastičnu biljku u kancelariji, smijeh mi je izletio toliko snažno da se žena za susjednim stolom okrenula. Odmah sam se izvinila.

Nermin je izgledao zbunjeno. Pitao je jesam li nešto prosula. Rekla sam da se izvinjavam zbog glasnoće. Klimnuo je, ali nije odgovorio dovoljno brzo, pa sam njegovu šutnju popunila svim poznatim rečenicama. Do kraja predjela davala sam kratke odgovore. Bila sam savršeno ugodno društvo i potpuno odsutna. On je spustio pribor i pitao želi li mi se zapravo ostati ili bih radije otišla kući.

Mogla sam okriviti umor. Umjesto toga rekla sam da čekam da mi kaže kako se cijeli restoran okrenuo. Nermin je pogledao oko sebe. Kazao je da nije ni primijetio, jer je razmišljao kako je njegov pokušaj šale zvučao glupo. On se rijetko glasno smijao. Kad mu je bilo naročito smiješno, oči bi mu zasuzile, a lice postalo gotovo ozbiljno. Oboje smo cijelo veče pogrešno čitali drugo lice.

Nije me proglasio savršenom, niti obećao da mu nikada neću smetati. Rekao je da ne želi večerati s mojom prigušenom verzijom, ako može

upoznati stvarnu. Izašli smo prije deserta jer je muzika postala toliko glasna da više nismo čuli ni konobara. Na ulici sam mu ispričala kako sam limunu puštala snimke kiše. Zaustavio se kod izloga i obrisao oči. Konačno sam prepoznala njegov smijeh.

Na drugom sastanku otišli smo u park. Na trećem sam upoznala njegovu mačku, koja nas je oboje smatrala suvišnim. Još se ponekad uhvatim kako dlanom pokrivam usta. Nermin ne skida moju ruku, kao da me treba popraviti. Samo nastavi priču. Prošle sedmice nasmijala sam se usred prodavnice toliko glasno da me sestra čula iz drugog reda. Ovaj put nisam poželjela nestati prije nego što me pronađe.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Četrnaest godina do zajedničkog ključa

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/cetrnaest-godina-do-zajednickog-kljuca/

Prvu noć u zajedničkom stanu Emina je provela budna zbog otvorenih vrata spavaće sobe. Vahid ih je u svom podstanarskom stanu uvijek ostavljao otvorena. Četrnaest godina braka, dva grada i stotine vikenda nisu im pokazali da jedno od njih zaspi slušajući frižider, a drugo samo kad ga više ne čuje. Ustala je, zatvorila vrata i probudila muža zvukom koji je za nju označavao mir.

Njihovi prijatelji zamišljali su trajni medeni mjesec. Vahid je dobio posao blizu njenog, kutije su stigle, odvojene kirije prestale. Na useljenju su im poklonili dva ista velika peškira. Emina je pomislila kako nikada nije tražila da njihovi peškiri budu isti. Nedostajala joj je radost iščekivanja petka, a nije znala kako priznati da joj ponekad nedostaje i ponedjeljak u kojem je sama upravljala tišinom.

Vahid je jedne večeri preuredio začine dok je kuhala. Nije to učinio da je povrijedi, nego zato što je smatrao da konačno ima pravo ostavljati trag u kuhinji. Emina je planula zbog cimeta među slanim začinima. On je spustio teglicu i upitao je li uopće doselio ili samo produžio posjetu. Odjednom se nisu svađali oko police. Oboje su zašutjeli dovoljno dugo da to prepoznaju.

Sjela je na neotvorenu kutiju njegovih knjiga. Rekla mu je da joj nedostaje samoća i odmah dodala da to nije poziv da ponovo ode. Vahid je priznao kako svakog popodneva smišlja program za njih dvoje, uplašen da će obična večer pokazati da je bolji muž na daljinu. Dok su živjeli odvojeno, svaki susret morao je opravdati kartu. Sada su isti napor ulagali u utorak s ostacima ručka.

Nisu napravili raspored ljubavi. Dogovorili su da oboje smiju otići u drugu sobu bez objašnjenja i da se prazna večer ne mora spašavati izlaskom. Emina je oslobodila policu za njegove knjige. Vahid je prestao

pitati treba li joj društvo svaki put kad bi uzela kaput. Ponekad su pogriješili. Jedne subote proveli su gotovo cijeli dan odvojeno i onda se u kuhinji oduševili što imaju šta ispričati.

Vrata spavaće sobe ostala su predmet pregovora. Našli su položaj u kojem su bila pritvorena, a nijedno sasvim zadovoljno. Vahid je jedne noći kroz procjep promolio glavu i upitao može li u goste. Emina je odmaknula knjigu sa njegove strane kreveta. Smijala se dok je dolazio, s vlastitim, starim peškirom prebačenim preko ramena, čovjek koji je konačno stanovao kod kuće.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Pored praznog ringišpila

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/pored-praznog-ringispila/

Kad se ringišpil zaustavio, Irma je još čula muziku u glavi. Cijelo ljeto prodavala je karte i ponavljala iste rečenice roditeljima koji nisu slušali. S druge strane prolaza Oskar je zatvarao štand sa šećernom vunom. Svake večeri ostavljao joj je jednu praznu papirnu čašu za vodu jer je svoju uvijek izgubila. Bio je to skroman običaj, premalen da ga nazove udvaranjem i previše pažljiv da joj ostane nevažan.

Posljednji dan sezone donio je hladan vjetar i malo posjetilaca. Irma je planirala ostati u gradu i prihvatiti stalni posao u skladištu. Oskar je namjeravao putovati s ekipom na zimske sajmove. Nikad se nisu poljubili, iako su pola ljeta provodili zajedno poslije zatvaranja. Oboje su govorili o jeseni kao o nečemu što će riješiti pitanje umjesto njih, ako ga dovoljno dugo ne postave.

Dok su slagali stolice, Oskar je upitao hoće li doći oprostiti se ujutro. Irma je odgovorila da ne voli rastanke na kojima se ljudi ponašaju kao da će se slučajno sresti čim požele. On je spustio stolicu. Rekao je da je mislio pitati nešto drugo, ali nije znao kako. Irma ga je zamolila da proba dok još ima vremena, jer jutarnji kamion neće postati manje spreman samo zato što oni ostanu neodlučni.

Sjeli su na klupu pored praznog ringišpila. Oskar je rekao da želi nastaviti viđanje, ali ne želi stalni posao ni stan koji ga veže za jedno mjesto. Irma je rekla da želi upravo takav stan, barem sada. Nisu jedno drugom objasnili da su pogrešno izabrali život. Dogovorili su posjetu za mjesec dana i način da razgovaraju dok putuje. Poljubili su se tek nakon što su izgovorili razliku koju je bilo lakše zamijeniti lijepom, neodređenom željom.

Prva posjeta nije bila laka. Oskar je stigao umoran, Irma imala ranu smjenu. Proveli su pola vikenda spavajući i skoro se posvađali jer su

očekivali da malo zajedničkog vremena mora biti posebno. Umjesto izlaska skuhali su tjesteninu i gledali loš film. Oskar je rekao da mu je drago vidjeti kako izgleda njena obična večer. Irma je priznala da joj je laknulo što se ne mora ponašati kao posljednja noć ljeta.

U proljeće se luna park vratio u grad. Irma je došla kao posjetiteljka nakon posla, s torbom iz prodavnice i udobnim cipelama. Oskar je ostavio štand kolegi na dogovorenu pauzu. Kupili su dvije karte i sjeli na ringišpil koji su prošle sezone gledali samo praznog. Dok se okretao, Irma se smijala što joj se vrti u glavi. Oskar je držao njenu kesu i nije pitao hoće li poći s njim kada karavan opet krene.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Riječi preko kuhinjskog stola

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/rijeci-preko-kuhinjskog-stola/

Selma je na stolu ostavila telefon otvoren na prevodiocu, pored soli i hljeba. Tomas je donio cvijeće i unaprijed pripremljenu rečenicu koja je, čim ju je izgovorio, zvučala kao zahvalnost za poslovni sastanak. Oboje su se nasmijali. Upoznali su se preko zajedničkih prijatelja, gdje je uvijek neko mogao dopuniti riječ koja nedostaje. Ovo je bila njihova prva večera bez te pomoći, a krompir se već hladio dok su provjeravali kako pitati za vodu.

Tomas je nekoliko mjeseci radio u gradu na projektu za koji mu bosanski nije bio potreban. Selma je govorila dovoljno njegovog jezika za običan razgovor, ali je teško pronalazila riječi kada joj je nešto značilo. Na druženjima je zato djelovala mirnije nego što jeste. Tomas je mislio da je on previše pričljiv. Selma je mislila da njega njena šutnja umiruje. Nijedno nije provjerilo tu malu, privlačnu pretpostavku.

Tokom večere telefon je jednu njegovu rečenicu preveo kao da želi otići što prije. Selma je počela skupljati tanjire. Tomas ju je zaustavio, pokazao na sat i objasnio jednostavnijim riječima da bi volio da veče sporije prolazi. Stajali su nasred kuhinje s istim tanjirom u rukama. Selma ga je spustila i rekla da moraju prestati prihvatati prvi odgovor s ekrana kao konačnu verziju onoga što drugo osjeća.

Počeli su govoriti kraće, ponavljati bez izvinjavanja i smijati se samo greškama koje su oboje razumjeli. Selma mu je rekla da zapravo voli raspravljati i da nije naročito strpljiva kad je umorna. Tomas je priznao da često govori kako bi prikrio nelagodu. Nisu izabrali zajednički jezik te večeri. Izabrali su da pitaju ponovo, čak i kada bi bilo lakše klimnuti i ostati dopadljivi u pogrešnoj ulozi.

Kada se približio kraj njegovog projekta, Selma je direktno upitala želi li nastaviti vezu. Nije prepustila telefonu riječ koju je već dobro znala.

Tomas je rekao da želi, ali da ne može obećati trajni povratak u grad. Razgovor je trajao dugo, uz papir, datume i povremeno pretraživanje riječi. Dogovorili su prvi naredni susret, bez pretvaranja kalendara u dokaz da su riješili svaku buduću poteškoću.

Na posljednjoj večeri prije njegovog puta pripremili su isti ručak koji se prvi put ohladio. Ovoga puta telefon je ostao na polici. Tomas je pogrešno izgovorio naziv priloga, a Selma ga ispravila tek kada ju je zamolio. Poslije jela sjedili su blizu, bez potrebe da svaka tišina bude prevedena. Kada je rekao da će mu nedostajati, razumjela ga je odmah. Ipak je zamolila da ponovi, iz razloga koji nije imao veze s jezikom.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Izlaz koji su otvorili zajedno

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/izlaz-koji-su-otvorili-zajedno/

Luka je sobu zagonetki predložio zato što je na profilu napisao da voli izazove. Sara je pristala jer je pomislila da će to biti zanimljivije od još jedne kafe. Prije početka oboje su tvrdili da su već bili u sličnim sobama. Istina je bila da je Luka jednom gledao snimak, a Sara čekala prijatelje ispred dok su oni igrali. Prva brava ostala je zaključana dovoljno dugo da njihove male pretpostavke počnu ličiti na ozbiljan problem.

Tema sobe bila je nestala kolekcija starog putnika. Po zidovima su visile mape, po ladicama papiri, a sat na ekranu odbrojavao vrijeme. Luka je sve podizao, Sara pokušavala složiti predmete po redoslijedu. On je smatrao da ona previše razmišlja, ona da on premalo sluša. Za deset minuta prvog sastanka već su imali raspravu koja je zvučala kao zajedničko renoviranje kuhinje poslije deset godina braka.

Glas voditeljice pitao je žele li pomoć. Oboje su istovremeno rekli ne, pa se pogledali i prasnuli u smijeh. Sara je priznala da nema pojma šta radi. Luka je rekao da ni on nikada nije zaista igrao. Nije to bila velika prevara o njihovim životima, ali je pokazala koliko brzo dvoje ljudi može izgubiti vrijeme braneći sliku koju niko nije ni tražio. Zatražili su pomoć i konačno otvorili prvu ladicu.

Nakon toga su počeli dijeliti zadatke bez pretpostavke da jedno mora voditi. Sara je primijetila vezu između dva simbola, Luka pronašao predmet koji je ona već tri puta previdjela. Kada bi se zaglavili, rekli bi šta ne razumiju. Nisu završili na vrijeme. Voditeljica ih je pustila da vide posljednji dio, a oni su izašli zadovoljni uprkos rezultatu koji nije bio za pohvalu na internetu.

Na kafi poslije igre pričali su iskrenije nego što bi možda učinili da su odmah sjeli za sto. Luka je rekao da ne voli velike planinarske izlete, iako na fotografijama uvijek izgleda kao da živi na vrhu planine. Sara je

priznala da ne čita onoliko koliko njen profil sugeriše, jer joj nakon posla često odgovara glupa serija. Nisu ismijavali jedno drugo. Bilo je ugodno spustiti reklamu i vidjeti šta ostaje ispod nje.

Drugi sastanak predložila je Sara: obična šetnja, bez zagonetki. Luka je pristao i dodao da će vjerovatno pogriješiti ulicu, pa je zamolio da pošalje mjesto susreta. Stigao je na vrijeme. Na mostu su se poljubili, pomalo nespretno, bez traženja boljeg ugla. Kasnije su se još ponekad vraćali sobama zagonetki. Nikada nisu bili najbrži, ali su rano naučili izgovoriti rečenicu zbog koje im je i izvan igre bilo lakše: "Ovdje mi treba pomoć."

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Posljednji čas vožnje

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/posljednji-cas-voznje/

Nermina je vožnju počela učiti s četrdeset sedam godina, ljuta na svakoga ko bi rekao da nikada nije kasno. To je već znala. Trebalo joj je da neko objasni šta radi pogrešno bez govora o životnoj hrabrosti. Instruktor Filip pokazao se pogodnim za taj zahtjev. Bio je strpljiv, povremeno suho duhovit i dovoljno miran da njenu grešku ne pretvori u događaj kojeg će se bojati na sljedećem času.

Tokom obuke nisu razgovarali o privatnom životu više nego što je bilo prirodno. Znala je da živi sam i ima odraslu kćerku. On je znao da je nedavno promijenila posao i želi prestati zavisiti od tuđih rasporeda. Nermina je primijetila da se raduje časovima i kada nije zadovoljna vlastitom vožnjom. Nije to odmah proglasila ljubavlju. Bilo joj je dovoljno neobično što joj odgovara čovjek koji bez povišenog glasa može reći da ponove nešto od početka.

Položila je iz drugog pokušaja. Filip joj je čestitao, vratio dokumente i rekao da je dobro napredovala. Odjednom je došao kraj razdoblja u kojem su imali siguran razlog da se sreću. Nermina je nekoliko dana smišljala izgovor da ponovo nazove, pa odbacila svaki. Nije joj trebala izmišljena poteškoća da produži razgovor. Poslala je poruku pitajući želi li kafu sada kada više nije njena nastavna obaveza.

Odgovorio je poslije nekoliko sati, rekavši da želi, ali da mu je drago što su sačekali završetak obuke. Na sastanak je došla autobusom. Filip se nasmijao tek kada je ona rekla da ne želi prvi izlazak pretvoriti u dodatni ispit parkiranja. Razgovarali su o poslu, porodici i navikama koje bi neko drugi smatrao dosadnim. Njegova tišina iz automobila pokazala se istom pažnjom za stolom, bez potrebe da je neprestano popravlja.

Narednog mjeseca kupila je mali polovni automobil. Filip je ponudio savjet, ali nije preuzeo izbor. Nermina je odvela vozilo na pregled kod

nezavisnog majstora i odlučila sama. Na prvi zajednički izlet vozila je ona. Promašila je skretanje, opsovala i očekivala komentar. Filip je pitao želi li da provjeri drugi put. Rekla je da želi, zahvalna što pomoć nije došla obučena u procjenu njenog napretka.

Stigli su kasnije, na mjesto bez posebno lijepog pogleda, ali s dobrim ručkom. Poslije jela Nermina ga je poljubila prije nego što su ustali od stola. Na povratku nije tražila da vozi umjesto nje. Željela je i dalje sama držati volan, uz čovjeka s kojim je izabrala putovati. Filip je pričao o kćerkinom novom poslu i povremeno šutio dok ona prati cestu. Više nijedno nije moralo računati koliko još traje čas.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Soba za vježbanje loših govora

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/soba-za-vjezbanje-losih-govora/

Maja je svoj govor počela tri puta i svaki put zaboravila riječ nakon pozdrava. Učionica je bila mala, publiku činilo sedmero odraslih ljudi, ali njoj je izgledalo kao puna dvorana. Kurs javnog nastupa upisala je zbog posla u kojem je trebala predstavljati ideje, ne samo slati ih drugima. Čovjek u drugom redu pomjerio je stolicu tako da joj lice bude vidljivo između dvije visoke osobe. Nije joj dovikivao da može. Samo je slušao.

Zvao se Andrej. Njegov problem bio je suprotan: govorio je toliko uvježbano da niko nije znao šta stvarno misli. Instruktorica mu je jednom oduzela bilješke i zamolila da priča o najobičnijem predmetu iz džepa. Izvadio je stari privjesak koji mu je poklonila kćerka i prvi put zastao usred rečenice. Maja je tada osjetila da ga želi bolje upoznati, upravo dok je njemu djelovalo da gubi kontrolu nad govorom.

Vježbali su zajedno poslije časa. Andrej joj je pomogao skratiti predugačak uvod. Ona njemu izbaciti rečenice koje bi mogle pripadati bilo kome. Kada je predložio da govore snimaju, Maja je pristala samo pod uslovom da snimke brišu poslije pregleda. Poštovao je dogovor bez nagovaranja. Njegova pažnja prema malom zahtjevu značila joj je više od pohvale koju je izgovorio na kraju svake probe.

Jedne večeri ostali su u učionici jer je vani padala jaka kiša. Andrej je rekao da ima pitanje koje nije pripremio. Maja se nasmijala i zamolila da ga ne najavljuje kao važan poslovni prijedlog. Pozvao ju je na večeru. Ona je rekla da želi, ali ne večeras, jer je umorna i želi kući. Na njegovom licu pojavilo se razočaranje, pa razumijevanje. Dogovorili su petak. Nije morao dobiti trenutni pristanak da bi poziv bio uspješan.

Na večeri je Maja govorila lako dok Andrej nije pokušao opisati šta mu se kod nje dopada. Počeo je previše uredno, s tri unaprijed složene osobine. Zaustavila ga je smijehom. "Reci jednu stvar koju nisi vježbao." Pogledao

ju je i rekao da voli kada se naljuti na nepreciznu riječ. Maja je osjetila kako joj se obrazi zagrijavaju. To nije bio kompliment koji bi mogao poslati drugoj osobi bez izmjene.

Na završnom času oboje su održali dobre, nesavršene govore. Maja je zastala, udahnula i nastavila. Andrej je izgubio mjesto u bilješkama, pa završio vlastitim riječima. Poslije su otišli na kafu bez razgovora o ocjenama. Kada joj je pružio ruku preko stola, nije pripremio uvod. Uzela ju je i nastavila pričati o danu koji nije zasluživao publiku, ali je zasluživao nekoga ko će ga saslušati.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Ples nakon posljednjeg gosta

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/ples-nakon-posljednjeg-gosta/

Elvira i Saša sjedili su na različitim krajevima istog stola. Sin ih je zamolio da na njegovoj svadbi ne budu ni previše hladni ni pretjerano srdačni, kao da postoji tačna mjera koju mogu izmjeriti priborom za jelo. Razveli su se prije osam godina, poslije dugog perioda umora i tvrdoglavosti. Nije bilo velike izdaje koju bi svako mogao jasno imenovati. Bilo je mnogo malih trenutaka u kojima su prestali pitati kako je onom drugom.

Tokom večere Elvira je primijetila da Saša više ne dosipa svima piće čim čaša ostane poluprazna. Nekada je tuđi mir ispunjavao vlastitom uslugom. Saša je primijetio da ona može pustiti loš raspored cvijeća bez traženja osobe koja ga je napravila. Oboje su se promijenili, ali nisu znali imaju li pravo primijetiti to naglas. Prvi razgovor vodili su o sinu, sigurno području koje su godinama dijelili.

Pred kraj večeri ostali su skupljati zaboravljene jakne. Mladi su otišli s prijateljima, osoblje slagalo stolove, a muzičari svirali posljednju pjesmu za sebe. Saša je pitao želi li plesati. Elvira je rekla da nije sigurna je li dobra ideja. On je odgovorio da je pita za jednu pjesmu. Prihvatila je. Držao ju je pažljivo, bez poznatog stiska koji bi unaprijed tvrdio da mu još pripada mjesto u njenom životu.

Poslije su sjeli na prazne stolice kraj bine. Saša je rekao da mu je žao što je nekada svaku njenu brigu tretirao kao kritiku. Elvira je priznala da je prestala govoriti želje i samo nabrajala propuste. Nisu tražili jednaku krivicu da bi razgovor bio uredan. Sjetili su se i dobrih stvari, ali ih nisu koristili kao gumicu za ono što ih je razdvojilo. Elvira je rekla da joj prija čuti ga bez spremnog odgovora.

Dogovorili su kafu za dvije sedmice. Sinu nisu odmah ispričali razgovor, da od njega ne naprave nekoga ko ponovo čeka da roditelji uspiju. Na kafi

su otkrili nove razlike: Saša želi više putovati, Elvira uživa u svom malom vrtu i sporim vikendima. Ipak su se sljedeći put ponovo našli. Nije bilo razloga da jedan ples mora ili obnoviti cijeli brak ili nestati kao greška.

Šest mjeseci kasnije večerali su kod Elvire. Saša je ostavio cipele kraj vrata i pitao gdje da stavi kaput. Nije pretpostavio da stara pravila još važe. Elvira mu je pokazala vješalicu, pa donijela dva tanjira. Živjeli su odvojeno i viđali se zato što su to željeli. Kada je sin nazvao, zajedno su se javili. Rekli su mu da večeraju, jednostavno, bez objave koju bi morao proslaviti umjesto njih.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Rastanak na trećoj stanici

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/rastanak-na-trecoj-stanici/

Tarik je obećao odvesti Elmu samo do treće stanice, gdje je trebala presjesti na međugradski autobus. Umjesto toga kupio je kartu za cijelu vožnju do terminala i pravio se da je pogrešno razumio. Poznavali su se gotovo deset godina. Ona je sada odlazila na šestomjesečni posao u drugi grad, a on se ponašao kao da je najveći problem pronaći mjesto za njen kofer, ne preživjeti subote bez nje.

Njihovo prijateljstvo bilo je puno sitnih zajedničkih navika. Elma mu je čuvala mjesto na filmskim projekcijama, Tarik znao koju kafu pije kad je umorna. Oboje su imali druge veze, neke duže, neke nesretne. Nikada se nisu usudili pitati jesu li promašili vrijeme ili samo izbjegavali rizik. Sve što je moglo zvučati ozbiljno završavali su šalom, dovoljno brzo da druga osoba ne mora odgovoriti.

Na trećoj stanici Elma ga je pogledala i rekla da može sići. Tarik je odgovorio da mu se baš putuje još malo. Ovaj put se nije nasmijala. Pitala je zašto nije ranije rekao da mu je teško. On je gledao kartu u ruci, pa priznao da ne zna kako reći da će mu nedostajati bez zahtjeva da ostane. Elma je rekla da osjećanje nije zahtjev dok ga on tako ne postavi. Bila je ljuta što to moraju učiti upravo kada kreće.

Sišli su na terminalu i pronašli klupu pored automata. Elma je imala još četrdeset minuta. Tarik joj je rekao da je zaljubljen u nju, bez velike priče o sudbini. Ona je spustila glavu na njegovu jaknu i priznala da to želi čuti već dugo, ali da neće odustati od posla. Rekao je da je nije ni pitao. Prvi poljubac prekinuo je zvučnik s obaviješću o polasku, sasvim neprikladan i stvaran.

Naredni mjeseci nisu izgledali kao produženi filmski rastanak. Putovali su umorni, ponekad se svađali preko telefona, otkrivali da prijateljstvo ne rješava automatski svaku partnersku potrebu. Elma je željela više

spontanih poziva, Tarik jasnije planove. Učili su govoriti prije nego što se razočaranje pretvori u šalu. Jednog vikenda odgodili su susret jer su oboje bili iscrpljeni, bez proglašavanja toga znakom da veza ne uspijeva.

Kad se vratila, Tarik ju je čekao na istoj stanici. Nije donio ogromno cvijeće koje bi morala nositi uz kofer. Donio je sendvič jer je znala zaboraviti jesti na putu. Elma ga je poljubila i pitala ide li s njom do kuće. Kupio je kartu za cijelu vožnju, ovaj put bez izgovora da je pogriješio. Sjeli su zajedno i razgovarali o tome šta će sutra kupiti za doručak, uživajući u pitanju koje više nije moralo čekati sljedeći vikend.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Večera na kojoj su svi bili zauzeti

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/vecera-na-kojoj-su-svi-bili-zauzeti/

Kada je četvrti gost otkazao dolazak, Dalila je spustila telefon na sto i pogledala čovjeka preko puta. Marko je držao sličnu poruku na svom ekranu. Pozvani su na večeru sa zajedničkim prijateljima, a sada su svi ostali imali iznenadne obaveze. Konobar je pitao hoće li zadržati veliki sto. Dalila je rekla da prvo moraju utvrditi jesu li gosti ili predmet tuđeg plana.

Marko se nasmijao s olakšanjem. Bio je razveden dvije godine i umoran od prijatelja koji njegov slobodan petak smatraju kvarom koji treba popraviti. Dalila je bila udovica, ali nije željela da se svako novo poznanstvo predstavi kao hrabar povratak životu. Živjela je i prije te večere, radila, smijala se i ljutila. Samo nije imala partnera. Marko je klimnuo bez pokušaja da njenu rečenicu pretvori u tužnu temu.

Odlučili su ostati jer su oboje bili gladni. Preselili su se za manji sto i naručili jela koja prijatelji vjerovatno ne bi odobrili za prvi sastanak: ona bijeli luk, on supu koju je glasno hladio. Razgovor je postao lagan čim su prestali glumiti zahvalnost za aranžman. Marko je pričao o komšiji koji uzgaja paprike na stepeništu, Dalila o poslu u kojem svi traže hitno ono što su sami zaboravili poslati.

Pred desert oboje su dobili poruke s istim pitanjem: kako ide? Dalila je predložila da odgovore fotografijom praznog stola. Marko je rekao da bi onda prijatelji mogli doći provjeriti jesu li pobjegli. Nasmijali su se i ugasili telefone. Nisu morali dijeliti svaku dobru minutu s ljudima koji su je pokušali unaprijed proglasiti uspjehom. Kada su izašli, bilo je kasno, ali nijedno nije žurilo prema automobilu.

Šetali su do fontane koja nije radila. Marko je upitao želi li ponoviti večeru, ovaj put bez bolesnih tetki i iznenadnih poslovnih poziva u pozadini. Dalila je rekla da želi kafu, jer bi voljela vidjeti kakav je i prije

mraka. Dao joj je broj bez šale o vlastitim godinama. Ona mu je poslala svoje ime odmah, da im prijatelji ne bi ponovo preuzeli ulogu posrednika.

Njihov odnos razvijao se polako, s nekoliko dobrih sastanaka i jednim dosadnim izletom koji su oboje priznali. Kada su prijatelji tražili zasluge za početak, Dalila je rekla da su zaslužni za rezervaciju, ostalo je njihov posao. Marko ju je pogledao i nasmiješio se. Kasnije su ih pozvali na večeru u svom društvu, jasno, bez iznenađenja. Ovog puta svi su došli, a Dalila i Marko sjedili su jedno pored drugog zato što su sami izabrali mjesta.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Prvi pokušaj na penjačkom zidu

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/prvi-pokusaj-na-penjackom-zidu/

Adna je stajala na najnižem dijelu penjačkog zida i već željela sići. Nije joj smetala visina koliko glas s klupe koji je neprestano govorio gdje da pomjeri nogu. Glas je pripadao Nedimu, novom članu grupe, koji je svoj prvi pokušaj završio prije pet minuta i sada zvučao kao čovjek s dugom karijerom. Instruktorica ga je zamolila da prepusti upute njoj. Adna joj je zahvalila pogledom koji nije pokušala sakriti.

Poslije časa Nedim joj je prišao da se izvini. Rekao je da je od nervoze pričao previše. Adna je odgovorila da se to primijetilo. Nije mu olakšala šalom, ali je prihvatila izvinjenje. Oboje su bili početnici, ona nakon godina rada za računarom, on poslije odluke da svako veče ne provede pred televizorom. Dogovorili su se da sljedeći put navijaju samo ako druga osoba to zatraži.

Naredne sedmice Nedim je šutio toliko pažljivo da je Adna na pola uspona počela smijati se. Pitala ga je ima li makar jednu ohrabrujuću riječ. Rekao je da ima nekoliko, ali čeka dozvolu. Njihova šala ostala je u grupi, ali odnos je rastao poslije treninga, dok su sjedili s umornim rukama i jeli sendviče koje niko nije mogao elegantno držati. Adna je saznala da Nedim njeguje bonsai. On je saznao da ona skuplja stare razglednice mjesta na kojima nikad nije bila.

Pozvao ju je na izložbu fotografija planina, što joj se učinilo previše povezanim s penjanjem. Rekla je da bi radije običnu večeru. Nedim je pristao, olakšan što ne mora izmišljati ozbiljno interesovanje za svaku stijenu. Za stolom su razgovarali o porodici i bivšim vezama. Adna je primijetila da sada pita prije nego ponudi savjet. Nije prestao biti pričljiv, ali je počeo primjećivati trenutke kada ona još nije završila.

Prvi poljubac dogodio se pred njenom zgradom, nakon nespretne rasprave o tome ko treba prvi poslati poruku. Adna je rekla da joj je dosta

pravila koja nijedno nije izabralo. Nedim je odgovorio da onda želi ostati još pet minuta. Ostao je dvadeset. Sutradan joj je poslao fotografiju svog bonsaija, bez objašnjenja zašto je to navodno zanimljivo. Odgovorila je razglednicom planine koja nema nikakve veze s njihovim treningom.

Na kraju kursa Adna je savladala stazu od koje je prvog dana odustala. Nedim je pljeskao tek kada je sišla. Pitao je kako joj je bilo, umjesto da joj objasni gdje je mogla bolje. Rekla je da želi kolač. Otišli su u slastičarnu još u sportskoj odjeći i naručili dva različita komada. Ona je ponudila zalogaj svog, a on ovaj put nije pitao treba li joj pomoći da ga dovrši.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Duet bez glavnog glasa

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/duet-bez-glavnog-glasa/

Anja je smatrala da Faris udara previše akorda. Faris je smatrao da Anja svaku pjesmu pjeva kao da je posljednja na svijetu. U njihovom amaterskom bendu te primjedbe već su postale dio zagrijavanja. Ostali bi namještali kablove dok njih dvoje vode istu raspravu s malim izmjenama. Kada je bend pozvan na otvaranje male čitaonice, samo su Anja i Faris bili slobodni. Morali su nastupiti kao duet ili odbiti poziv.

Odlučili su prihvatiti jer je čitaonicu vodila njihova prijateljica. Prva proba trajala je dvadeset minuta, pa se pretvorila u razgovor o tome ko treba usporiti. Faris je spustio gitaru i rekao da bez ostatka benda zvuči kao da je stalno prati, nikad da svira s njom. Anja je zastala. Nije znala da se tako osjeća. Mislila je da voli popunjavati svaki prostor, kao što ona voli držati dugu notu dok ima daha.

Pokušali su drugačije. Jednu strofu pjevao je on, drugu ona, bez ukrasa koje bi obično dodali. Farisov glas bio je tih i pomalo hrapav. Anja ga dotad gotovo nije čula samog. Svidio joj se dovoljno da zaboravi pripremljenu primjedbu. Kada su završili, rekao je da joj je refren lijep kad ga ne požuruje. Nije zvučalo kao kritika. Zvuk je odjednom imao mjesta za oboje.

Poslije probe ostali su sjediti u praznoj sali. Anja je pitala zašto joj nikada ne predloži kafu, iako poslije svakog nastupa provede pola sata pored njenog kaputa. Faris je pocrvenio i rekao da nije želio pokvariti bend. "Možemo prvo pokvariti jednu kafu", odgovorila je. Smijao se dok je tražio jaknu. U obližnjem kafiću govorili su o svemu osim muzike, barem prvih deset minuta, što je za njih bilo veliko postignuće.

Na otvaranju čitaonice nestalo je napajanja za mali zvučnik. Publika je sjela bliže, a njih dvoje odsvirali pjesmu bez pojačanja. Anja je čula Farisovo disanje prije svake strofe. On je vidio trenutak kad se njen

osmijeh promijeni jer zna da pjesma ide dobro. Poslije aplauza nisu se poljubili pred svima. Spakovali su opremu i otišli do obližnjeg mosta, gdje je on konačno prestao pitati treba li joj pomoć oko torbe.

Veza nije zaustavila njihove muzičke rasprave. Nekad su se vraćali s probe ljuti, pa jeli večeru u tišini prije razgovora. Bend ih je zadirkivao da su postali još zahtjevniji. Anja je rekla da sada barem zna kada Faris svira, a kada se brani. On joj je odgovorio novim akordom koji je namjerno bio preglasan. Nasmijala se, sačekala da utihne i zapjevala tako da je mogao ostati uz nju.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Telefon bez budilnika

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/telefon-bez-budilnika/

Alma je u subotu ustala u šest i dvadeset, iako budilnik nije zvonio. Djeca su odavno odrasla, majka joj je te sedmice bila kod sestre, a muž Sead konačno imao slobodan vikend. U kući nije bilo ničega hitnog. Ipak je skuhala kafu, stavila veš u mašinu i počela praviti spisak kupovine. Sead se pojavio u kuhinji i rekao da su se dogovorili odmarati. Alma ga je upitala ko će onda znati šta nedostaje.

Planirali su vikend samo za njih dvoje otkako je najmlađe dijete odselilo. Kada je napokon stigao, izgledao je kao prazna soba za koju ne znaju gdje staviti namještaj. Sead je želio ležati i gledati sport. Alma je zamišljala izlet, razgovor i ručak koji neće sama spremiti. Nijedno to nije izgovorilo dovoljno jasno jer su oboje pretpostavili da druga osoba pod odmorom misli isto.

Do podneva su bili uvrijeđeni. Sead je smatrao da mu prigovara što miruje, Alma da se njihovo zajedničko vrijeme ponovo pretvara u njenu uslugu. Prekinula je usisavanje usred hodnika i rekla da neće cijeli dan obilaziti oko njegovih nogu. On je ugasio televizor. Prvi odgovor koji mu je pao na pamet bio je da nije tražio da usisava. Zadržao ga je, jer je prvi put čuo koliko bi to bilo lako reći iz fotelje.

Sjela je preko puta njega. Dogovorili su da svako napiše dvije stvari koje želi tog vikenda. Alma je napisala šetnju bez žurbe i večeru van kuće. Sead je napisao dugo spavanje i vrijeme u kojem ne mora biti koristan. Kada je pročitala posljednje, shvatila je da to želi i ona. Ostavili su veš u mašini dok ne završe kafu. Nije nastala katastrofa koju je njen osjećaj odgovornosti neprestano očekivao.

Popodne su prošetali do dijela grada u kojem dugo nisu bili. Našli su malu radnju s pločama, pa Sead pustio pjesmu na koju su nekada plesali. Alma je rekla da ju je tada mrzila, ali nije htjela pokvariti njegovo

oduševljenje. Smijao se toliko da se prodavač pridružio bez poznavanja razloga. Večerali su u restoranu koji nije bio naročito dobar, ali nijedno nije moralo prati suđe. To im je te večeri bilo važnije od savršenog jelovnika.

U nedjelju je Alma spavala duže. Sead je otišao po hljeb, ne tražeći da mu kaže gdje se nalazi novčanik. Kad se probudila, pitao je želi li kafu sada ili kasnije. Rekla je kasnije i ostala još malo u krevetu. Nije to bio potpuno novi brak. Bio je isti, s dovoljno prostora da odgovor ne mora uvijek stići odmah. Telefon je ostao bez budilnika do ponedjeljka, a nijedno nije pokušalo nadoknaditi taj mali propust pretjeranim radom.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Noć bez ijedne vidljive zvijezde

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/noc-bez-ijedne-vidljive-zvijezde/

Nebo je bilo potpuno sivo, ali Davor je uporno namještao teleskop. Ena je stajala pored njega s dvije šolje čaja i pitala koju tačno nijansu oblaka pokušava pronaći. Na izlet astronomskog kluba prijavila se jer je željela jednu večer bez ekrana. Davor je došao s novim teleskopom i očekivanjem da će konačno znati nešto što ostali ne znaju. Oboje su za sada gledali samo vlastito razočaranje.

Vođa grupe predložio je da sačekaju razvedravanje u planinarskom domu. Davor je htio ostati uz opremu. Ena je spustila čaj na sklopivi sto i rekla da ga neće biti lakše koristiti ako se smrzne. Nije zvučala kao ukor. Radila je kao montažerka dokumentarnih filmova i dobro poznavala upornost koja ponekad služi samo da čovjek ne prizna kako uslovi nisu njegovi. Davor je naposljetku prekrio teleskop i krenuo za njom.

U domu su sjedili kraj prozora, odvojeni od glasne grupe koja je igrala karte. Davor je priznao da je kupio teleskop nakon što mu je najmlađi sin otišao na studij. Htio je sebi dokazati da i dalje ima početaka. Ena je rekla da je upravo odbila putovanje koje bi joj donijelo dobar posao jer je umorna od života u koferu. Oboje su, shvatili su, pokušavali promijeniti ritam, samo u suprotnim smjerovima.

Pred ponoć su izašli provjeriti nebo. Nije se promijenilo. Ena je ipak ostala uz Davora dok je pokazivao kako se podešava fokus. Kroz teleskop su gledali osvijetljeni prozor udaljene prazne kućice, bez ljudi u njemu. Nije bilo naročito veličanstveno. Davor se nasmijao vlastitom razočaranju i pitao želi li sljedeći put doći na kafu, gdje prognoza ne odlučuje o uspjehu susreta.

Na kafi je Ena otkrila da govori mnogo kad je nervozan, a Davor da ona postavlja teška pitanja bez namjere da ga ispituje. Razgovarali su o djeci, bivšim vezama i tome koliko slobodnog vremena zaista žele dijeliti. Nije

htjela postati njegovo novo veliko zanimanje. On nije htio da ga unaprijed smjesti među obaveze od kojih se odmara. Bilo je dovoljno iskrenosti da drugo piće naruče bez glumljenog oduševljenja.

Kasnije su otišli na još jedan izlet. Ovog puta nebo je bilo vedro, ali Ena je zaboravila rukavice. Davor joj je ponudio svoje rezervne, bez govora da je trebao znati. Gledali su kroz teleskop naizmjenično, pa sjeli na travu da se odmore. Nije joj imenovao svaku tačku. Ona nije tražila da tišinu ispuni pričom. Kada ga je poljubila, nije bilo dovoljno svjetla za dobru fotografiju. Nijedno nije posegnulo za telefonom.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Sto koji nije morao biti poseban

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/sto-koji-nije-morao-biti-poseban/

Lana je pred restoranom zatekla Vedada kako razgovara s konobarom, ozbiljan kao da organizuje dolazak delegacije. Rezervisao je sto pored ulaza, provjerio prolaz i zamolio da se skloni stolica. Sve je bilo korisno, ali onda je konobar počeo gurati njena kolica bez pitanja. Lana ga je zaustavila. Vedad je pocrvenio i odmah se izvinio, iako nije on dodirnuo kolica. Prvi sastanak počeo je tuđom žurbom da sve bude dobro.

Poznavali su se iz zajedničkog kursa fotografije. Lana je radila grafički dizajn, Vedad prodavao sportsku opremu. Tokom izleta razgovarali su o bojama neba i lošim fotografijama hrane, bez velikih ispovijesti. Kada ju je pozvao na večeru, obradovala se njegovoj direktnosti. Sada je gledala čovjeka koji je zaboravio razgovarati čim je pokušao predvidjeti svaku njenu potrebu. Pitala ga je hoće li joj i jelo izabrati prema širini prolaza.

Nasmijao se, pa priznao da se boji biti nepristojan. Lana mu je rekla da može pitati umjesto nagađati. Željela je drugi sto jer je kraj ulaza hladno. Konobar je predložio premještanje na sredinu, provjerili su prostor i sjeli. Nije bilo potrebno da cijeli restoran učestvuje. Vedad je konačno otvorio jelovnik i priznao da ne voli ribu, iako je izabrao mjesto poznato upravo po njoj.

Večera je postala ugodnija kada su prestali pokušavati biti dobri primjeri. Lana je pričala o klijentu koji želi logotip u boji koju ne zna imenovati. Vedad o bratu koji stalno posuđuje opremu i vraća je u pogrešnim torbama. Posvađali su se oko filma koji je njemu drag, njoj nepodnošljiv. Ta mala rasprava bila joj je draža od svakog pažljivo pripremljenog komplimenta. Osjećala se viđenom kao osoba koja može imati iritantno mišljenje.

Poslije večere htjeli su do obale, ali Vedad nije znao kakva je staza. Lana je znala drugi put i predložila ga. Hodao je uz nju, bez ruke na naslonu

kolica. Kada su stigli do mirnog mjesta, pitao je smije li je poljubiti. Rekla je da smije i da za to ne treba rezervacija. Njegov smijeh joj je dotakao obraz prije usana, što je zapamtila jasnije od svega iz restorana.

Na sljedeći sastanak pozvala ga je kod sebe da zajedno pregledaju fotografije. Vedad je pitao treba li šta donijeti. Rekla je kolač bez kokosa. Došao je s običnom kutijom i svojim lošim fotografijama, spreman da ih ona ismije. Nije pitao je li se umorila prije nego što je ona sama predložila pauzu. Ostali su razgovarati dugo nakon što su ugasili računar. Ovog puta nijedno nije mislilo da sastanak treba zaslužiti posebnom vrstom zahvalnosti.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Polica između dva kreveta

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/polica-izmedju-dva-kreveta/

Privremeni stan imao je dvije spavaće sobe, ali samo jednu policu u frižideru koja nije bila napukla. Irena ju je podijelila papirnom trakom. Lijevo njeno, desno Milanovo. Oboje su se našli u istom smještaju nakon što je vlasnik njihove stare zgrade prodao stanove, a novi ugovori još nisu bili spremni. Poznavali su se iz hodnika, dovoljno da se pozdrave, premalo da znaju ko ostavlja mokru krpu na sudoperu.

Prva sedmica bila je niz sitnih pregovora. Milan je slušao radio dok doručkuje, Irena radila noću i spavala do kasno. Ona je ostavljala cipele kod vrata, on uredno slagao svoje, ali gubio ključeve. Nisu bili mladi studenti kojima nered izgleda kao sloboda. Oboje su imali četrdeset pet godina i navike učvršćene dugim samostalnim životom. Svađali su se pristojno, s rečenicama koje počinju molbom i završavaju uzdahom.

Jedne večeri nestalo je struje. Irena je izašla iz sobe s laptopom koji se gasio, Milan s nedovoljno skuhanom tjesteninom. Našli su svijeću, otvorili konzervu graha i večerali za malim stolom koji su dotad koristili samo za račune. Irena je pričala o bivšem poslu koji joj je nedostajao više nego bivši muž. Milan joj je priznao da nikad nije razumio zašto ljudi misle da miran čovjek nema šta reći.

Nakon toga su prestali odvojeno kuhati svake večeri. Milan je naučio ugasiti radio prije njenog buđenja, Irena skloniti cipele kad zna da nosi kese. Nisu vodili evidenciju ustupaka. Kada je stigao datum preseljenja, oboje su reagovali previše veselo. Milan je odmah počeo tražiti kutije. Irena je cijelo veče pretraživala prodavnice namještaja, iako je već imala dovoljno svega osim razloga da ostane u dnevnoj sobi.

Tri dana prije odlaska poljubili su se dok su dijelili preostalu hranu. Milan je zatim upitao treba li odustati od novih stanova. Irena je osjetila koliko bi to bilo lako i koliko bi ih brzo pretvorilo u vezu koju nosi

povoljan najam. Rekla je da želi preseliti i vidjeti hoće li jedno drugo birati kad mogu zatvoriti vlastita vrata. Milan je bio razočaran, ali je priznao da želi isti odgovor.

Prvu subotu poslije selidbe pozvao ju je na večeru. Došla je bez papuča i bez primjedbe na radio. Milan je pripremio tjesteninu koja ovog puta nije ostala tvrda. Na stolu je stajala mala papirna traka iz njihovog starog frižidera. Irena ju je uzela, zgužvala i bacila. "Večeras ne dijelimo ostatke", rekla je. Poslije večere ostala je jer je željela, a ujutro se vratila u svoj stan da zalije biljke i uživa u tišini koja više nije značila samoću.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Pauza između dva poteza

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/pauza-izmedju-dva-poteza/

Emina je prepoznavala Luku po načinu na koji kaže da mu treba trenutak. U njihovoj maloj grupi za društvene igre to je značilo da razmišlja ili da mu je zagorio tost. Igrali su preko interneta jednom sedmično, uglavnom odrasli ljudi rasuti po različitim gradovima. Emina je radila u arhivi, Luka u servisu kućnih aparata. Njihova korisnička imena zvučala su mnogo pustolovnije od običnih dana koje su provodili.

Kada su ostali članovi počeli preskakati susrete, njih dvoje su nastavili igrati sami. Razgovori su trajali duže od partija. Emina mu je pričala o kolegici koja svaku fasciklu označava drugom bojom, on njoj o mušterijama koje tvrde da uređaj nije pao iako iz njega ispada pijesak. Nakon nekoliko mjeseci uključili su kamere. Luka je imao mnogo kraću kosu nego što je zamišljala, a ona naočale koje nije spominjala jer nije smatrala da treba opisivati svaki dio lica.

Prvi susret dogovorili su na sajmu igara u gradu do kojeg su oboje mogli stići autobusom. Emina je došla ranije, sa željom da ima nekoliko minuta za mir. Luka je stigao još ranije i nervozno slagao letke na stolu koji nije bio njegov. Uživo je govorio brže. Ona sporije. Prvih pola sata oboje su pokušavali zvučati kao poznata verzija sebe iz slušalica, pa je razgovor bio čudno umoran.

Emina je naposljetku rekla da joj nedostaje dugme kojim isključi mikrofon i pojede keks. Luka se nasmijao toliko iskreno da je prestao slagati letke. Kupili su kafu i sjeli izvan bučne sale. Priznao je da se boji kako joj neće biti dovoljno zanimljiv kada nema igre da popuni prazninu. Ona je rekla da je baš zbog tih praznina doputovala, da vidi kako im izgleda običan sat.

Sat je bio ugodan, ali ne savršen. Luka je prekidao kada se uzbudi, Emina se povlačila kad ne zna odgovor. Rekli su to jedno drugom bez liste

zahtjeva. Prošetali su do rijeke, propustili jednu radionicu i ručali prekasno. Na autobuskoj stanici Luka ju je pitao smije li je poljubiti. Rekla je da smije, a zatim ga nasmijala napomenom da mu za taj potez ne treba dodatno vrijeme.

Nastavili su igrati, ali su planirali i susrete. Ponekad bi put bio naporan, a vikend prekratak. Emina nije pretvarala razočaranje u znak da je sve bila zabluda. Luka je naučio nazvati i kada nema zanimljivu priču. Jedne večeri na ekranu je ostala otvorena nedovršena partija dok su razgovarali o kupovini karata. Prvi put im nije smetalo što se niko ne približava pobjedi. Imali su nešto drugo što su oboje željeli dovršiti.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Navijamo za različite strane

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/navijamo-za-razlicite-strane/

Mirela je na tribine donosila jastučić, a Goran stari termos. Sjedali su na isti red svake subote jer se odatle dobro vidjelo i nije puhalo kroz vrata. Njen odrasli sin igrao je za jednu rekreativnu rukometnu ekipu, njegova kćerka trenirala drugu. Ekipe su se često susretale na malom gradskom turniru. Kada bi Mirela skočila od radosti, Goran bi najčešće sjeo još dublje i otpio kafu.

Prve razgovore vodili su preko rezultata. Mirela je tvrdila da njegov golman previše izlazi, Goran da njen sin uvijek puca iz nemogućeg ugla. Nisu zapravo znali dovoljno da budu toliko sigurni, ali to ih nije sprečavalo. Oboje su živjeli sami. Ona nakon razvoda, on otkako je supruga umrla. Te činjenice saznali su polako, između zvižduka i traženja mjesta gdje je ispala kapa.

Jedne subote utakmica je odgođena zbog problema s podom. Većina ljudi je otišla, a njih dvoje ostali stajati pred dvoranom, zbunjeni praznim dijelom dana. Goran je ponudio kafu iz termosa. Mirela je rekla da bi je radije popila za pravim stolom. Otišli su u obližnji restoran i sjedili do ručka. Bez igre pred njima otkrili su da oboje vole putovanja autobusom, mrze ukrštenice i imaju naviku čuvati kutije za predmete koje su davno bacili.

Počeli su se viđati srijedom. Subotom su na tribinama glumili da se sreću slučajno jer nisu znali kako će djeca reagovati. Ta im se tajnovitost isprva činila zabavnom, pa zamornom. Mirelin sin ih je jednom vidio u gradu i pitao zašto mu nije rekla. Nije bio ljut zbog Gorana. Bilo mu je čudno što majka misli da mora tražiti dopuštenje. Goranova kćerka reagovala je slično, uz molbu da ih ipak ne ljube pred ekipama tokom poluvremena.

Na završnoj utakmici njihove ekipe igrale su jedna protiv druge. Mirela i Goran sjedili su zajedno, ali navijali glasno na suprotne strane. Kada je

njen sin promašio odlučujući šut, Goran je po navici počeo komentarisati njegov ugao. Mirela ga je pogledala. Zastao je i ponudio termos, pa su se oboje nasmijali jer nisu namjeravali postati savršeno taktični samo zato što se vole.

Poslije utakmice djeca su otišla sa saigračima, a njih dvoje na večeru. Goran je pitao hoće li sljedeće sezone opet sjediti na istom mjestu. Mirela je rekla da hoće, ako joj ne objašnjava svaki šut. On je obećao samo svaki drugi. Uhvatila ga je pod ruku i nastavila raspravljati o rezultatu dok su prelazili parkiralište. Prvi put nisu imali razlog hodati nekoliko koraka jedno od drugog.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Portret s rukama izvan papira

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/portret-s-rukama-izvan-papira/

Danilo je nacrtao Viktora sa jednim okom većim od drugog i rukama koje su završavale negdje izvan papira. Instruktorica je rekla da slobodno pokažu rad partneru. Danilo je okrenuo blok naopako i pitao može li ga predati kao pejzaž. Viktor se nasmijao, pa pokazao svoj crtež. Na njemu je Danilo izgledao kao strog čovjek koji upravo naplaćuje parking. Odlučili su da obojica trebaju još mnogo časova.

Likovni kurs održavao se u staroj školskoj učionici. Obojica su imali preko pedeset godina, različite poslove i sličnu želju da jednom sedmično rade nešto u čemu ne moraju biti stručni. Danilo je upravljao skladištem, Viktor prevodio tehničke tekstove. Između crtanja jabuka i vaza pričali su o kuhanju, umornim očima i čudnom olakšanju kada te neko prestane pitati šta ćeš od svog hobija zaraditi.

Poslije četvrtog časa Viktor ga je pozvao na piće. Danilo je pristao, ali je cijelo veče pričao o bojama, kao da će ga razgovor o nečemu drugom odati. Viktor je naposljetku rekao da ga nije pozvao zbog sjenčenja. Danilo je spustio čašu. Rekao je da mu je drago, a zatim priznao da je tek nedavno izašao iz veze i ne želi obećati više nego što može dati. Viktor nije požurio pretvoriti iskrenost u razlog da odustanu.

Viđali su se polako. Ponekad bi večerali, ponekad samo sjedili poslije kursa na klupi pred zgradom. Danilo je prvi put osjetio ljubomoru kada je Viktor spomenuo starog partnera s kojim je ostao prijatelj. Nije se ponosio tim osjećajem. Rekao je šta ga je pogodilo, bez zahtjeva da Viktor prekine poznanstvo. Viktor mu je objasnio kakav odnos imaju i dodao da neće skrivati ljude samo da izbjegne neugodan razgovor.

Na zajedničkoj izložbi polaznika Danilo je odlučio pokazati upravo prvi, loši portret. Viktor se bunio da publika neće znati koliko je napredovao. Danilo je rekao da publika ne mora znati sve. Njegova sestra je pred

crtežom zastala, pogledala Viktora i upitala je li on čovjek o kojem je čula. Danilo je odgovorio da jeste. Nije dodao dugačko objašnjenje, a ona je samo primijetila da mu je brat nepravedno povećao uho.

Poslije izložbe otišli su kod Viktora jesti supu koja se skoro potpuno ukuhala dok su bili odsutni. Dodali su vode i oboje pretjerali sa solju. Danilo je tada prvi put ostavio svoju jaknu preko naslona stolice bez pogleda prema satu. Viktor je na frižider stavio kopiju portreta. Ruke na njemu još nisu postojale, ali za stolom je Danilova ležala uz njegovu, dovoljno blizu da je može uzeti kada obojica požele.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Vrijeme između dvije ture

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/vrijeme-izmedju-dvije-ture/

"Taj sat nikada nije pripadao gradonačelniku", rekao je čovjek koji je stajao iza Irmine grupe. Turisti su se okrenuli kao publika kojoj je najavljen neočekivani nastavak. Irma je zastala usred priče i zamolila ga da objasni. Bio je restaurator muzeja, zvao se Leon, i imao je mrlju boje na manžetni. Sat je pripadao uraru koji ga je muzeju poklonio mnogo kasnije. Irma mu je zahvalila, ali način na koji je ispravio pred dvadeset ljudi pekao ju je ostatak ture.

Poslije obilaska sačekala ga je u dvorištu. Rekla je da želi tačne informacije, ali da ih može dobiti bez javnog iznenađenja. Leon je prvo počeo braniti istoriju sata. Zatim je uvidio da ona ne raspravlja o satu. Izvinio se i ponudio da joj pokaže radionicu, gdje su stajali predmeti o kojima su vodiči rijetko govorili. Irma je pristala narednog četvrtka, u pauzi između dvije grupe.

Tamo je pronašla polomljenu muzičku kutiju, dječiju stolicu i okvir čiji je ukras izgledao kao nezadovoljan pas. Leon je govorio pažljivo, bez onog upadanja kojim su se upoznali. Irma je pitala o ljudima koji su predmete koristili, a on shvatio koliko je rijetko razmišljao o njima dok je čistio površine. Iz posjete je nastala nova priča za turu. Iz zahvalnosti nije nastala kafa, jer je oboje bilo previše stid reći da je žele.

Kafu su ipak popili kada je jedna grupa otkazala dolazak. Irma je imala slobodan sat, Leon pauzu koju je obično trošio radeći. Razgovarali su o poslovima, zatim o najgorim godišnjim odmorima i na kraju o hrani koju bi mogli jesti svaki dan. Kada je ustala da ode, Leon je rekao da mu se dopada način na koji postavlja pitanja. Irma je odgovorila da joj se više dopada način na koji sada sluša.

Prvi put su izašli u nedjelju, u park bez istorijskih tabli. Leon je pokušao prepoznati drvo, pa se zaustavio i nasmijao. Nije morao svemu dati tačno

ime. Irma je pričala o tetki koja ju je naučila da govori pred ljudima tako što je natjerala da naručuje kolače za cijelu porodicu. Leon joj je priznao da u društvu često bira znanje jer ne zna kako pokazati nesigurnost. Uzela ga je za ruku, ne prekidajući šetnju.

Narednog četvrtka grupa je pitala ko je čovjek koji im maše kroz prozor radionice. Irma je rekla njegovo ime i zanimanje, bez privatnog dodatka koji mu nije prethodno odobrila. Poslije ture čekao ju je u dvorištu s dvije karte za koncert. Pitala je šta zna o izvođačima. "Vrlo malo", odgovorio je. "Mislio sam da možemo saznati zajedno." Ovaj put ona je pustila da pauza traje prije nego što se nasmiješi.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Termin poslije ponoći

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/termin-poslije-ponoci/

U autobusu koji je kretao dvadeset minuta poslije ponoći uvijek je bilo mjesta, ali Hana je sjedila kraj srednjih vrata. Tu je lakše ostajala budna. Radila je na prijemu laboratorijskih uzoraka i nakon smjene osjećala da joj se grad pomjera sporije od očiju. Čovjek koji je ulazio dvije stanice kasnije nosio je bijele kuhinjske cipele u providnoj kesi. Nikada nije sjedao pored nje dok jedne večeri na ostalim sjedištima nije ostala kišnica kroz otvoren krovni prozor.

"Ne hrčem", rekao je prije nego što je sjeo. "Samo ponekad padnem glavom."

Hana se nasmijala. Zvao se Armin, kuhao je u hotelu i tvrdio da poslije deset navečer više ne može pogledati krompir. Ona je priznala da kod kuće jede upravo krompir jer ga može podgrijati bez razmišljanja. Razgovarali su do njene stanice. Sutradan je ponovo sjeo pored nje, ovaj put pitajući želi li razgovor. Bilo je dana kada nije željela. Tada bi gledali kroz prozor bez pokušaja da tišinu pretvore u uvredu.

Tokom zime saznali su jedno o drugom više nego što se obično kaže na prvom sastanku. Hana je brinula o mlađoj sestri koja se teško osamostaljivala. Armin je učio živjeti s odraslim sinom koji se privremeno vratio kući. Oboje su trebali mir, a ipak su se radovali istom kratkom razgovoru. Jedne večeri Hana je propustila svoju stanicu. Nije mu rekla da se zamislila. Rekla je da joj se nije izlazilo.

U martu je Armin dobio dnevnu smjenu. Vijest je donio s osmijehom koji je polako nestajao dok je gledao njeno lice. Hana mu je čestitala i rekla da će konačno spavati normalno. Nije dodala da će joj nedostajati. On nije zatražio broj jer je pomislio da joj je njihovo poznanstvo odgovaralo samo dok ništa nije tražilo. Na posljednjoj zajedničkoj vožnji sjedili su previše pristojno, kao putnici koji su se tek upoznali.

Pred njenom stanicom Hana je ustala, zatim ponovo sjela. "Možemo li se vidjeti kad nijedno ne ide s posla?" upitala je. Armin je izvadio telefon toliko brzo da mu je kesa s cipelama pala pod sjedište. Dogovorili su nedjeljni doručak. Hana je izabrala mjesto blizu parka, bez računanja koliko stanica imaju za razgovor. On je obećao doći u obući koju neće morati nositi odvojeno.

U nedjelju su oboje stigli prerano. Na dnevnom svjetlu činili su se drugačiji, mlađi i nesigurniji. Armin je naručio krompir uz jaja, pa se Hana počela smijati prije nego što je uspio objasniti. Poslije doručka hodali su dok se park nije napunio ljudima. Kad joj je ponudio ruku, uzela ju je bez gledanja na sat. Autobus je prošao ulicom iza njih, prazan i sasvim nepotreban.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Soba s dva različita jastuka

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/soba-s-dva-razlicita-jastuka/

Nela je za put spakovala dva jastuka, tvrdi za sebe i mekši za Iris. Kada ih je izvadila u malom pansionu, Iris je zastala s četkicom za zube u ruci. Poznavale su se sedam godina, ali nije očekivala da neko pamti baš takvu sitnicu. Došle su na produženi vikend uz jezero, poslije mjeseci odgađanja. Obje su imale četrdesetak godina i dovoljno obaveza da se tri slobodna dana čine gotovo nestvarnim.

Iris je izašla iz duge veze sa ženom koja je voljela planirati svaki sat. Nela je godinama živjela sama i tvrdila da joj tako odgovara. Njihovo prijateljstvo imalo je mnogo zajedničkih večera i nijedan razgovor o tome zašto druge pozive često odbijaju, a ove nikada. U pansionu su dobile sobu s odvojenim krevetima i pogledom na parking. Nela se izvinila zbog pogleda, kao da ga je lično izgradila.

Prvog dana padala je kiša. Igrale su karte u sobi, pijući čaj iz različitih šolja. Iris je stalno pobjeđivala i postajala sve sumnjičavija. Nela nije namjerno gubila, samo nije mogla pratiti karte dok joj je pažnja ostajala na mokrom pramenu kose uz Irisin obraz. Kad ju je Iris upitala šta gleda, Nela je rekla istinu prije nego što smisli pristojniji odgovor. U sobi se čulo samo kapanje s prozorske daske.

Iris je odložila karte. Rekla je da je već dugo željela znati gleda li je tako, ali se bojala izgubiti jedinu vezu u kojoj nije morala pogađati tuđe raspoloženje. Nela je priznala isti strah. Nisu odmah pomjerile krevete. Otišle su u šetnju pod jednim kišobranom i razgovarale o tome kako bi izgledalo pokušati, bez obećanja da nikad neće biti nespretne ili povrijeđene. Prvi poljubac dogodio se kod zatvorenog kioska, dok su tražile suho mjesto za mapu.

Drugog dana sunce je izašlo, a s njim i mala svađa oko puta do vidikovca. Iris je htjela kraćom stazom, Nela uporno gledala mapu. Zastale su,

nasmijale se vlastitoj žurbi da od novog odnosa naprave savršen izlet i izabrale put kojim su obje željele hodati. Nisu se slagale oko svega samo zato što su napokon izgovorile ljubav. To im je, neočekivano, donijelo olakšanje.

Na povratku je Iris držala oba jastuka u krilu jer su kupile previše jabuka za gepek. Nela je pitala želi li sljedeći vikend prespavati kod nje. Iris je rekla da želi, uz uslov da ne mora odmah ostaviti četkicu zauvijek. Nela se nasmijala i skrenula prema njenoj ulici. Pred zgradom su se poljubile bez pogleda prema prozorima. Iris je ponijela svoj mekši jastuk, znajući da će ga uskoro vratiti tamo gdje je pozvana.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Karta za film koji je otkazan

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/karta-za-film-koji-je-otkazan/

Na vratima kina pisalo je da je projekcija otkazana zbog kvara. Miona je poruku pročitala dva puta, uvjerena da se takve stvari događaju upravo kada napokon izađe sama. Iza nje je čovjek u tamnoplavoj jakni rekao da je kupio posljednje mjesto i smatrao se sretnikom. Podigao je papirnu kartu, kao da će je vrata prepoznati. Miona je odgovorila da se sad mogu takmičiti ko je sretniji bez filma.

Zvao se Erol i bio je nastavnik geografije na godišnjem odmoru. Miona je radila u laboratoriji i uzela slobodno popodne nakon niza dugih smjena. Film ih je privukao iz suprotnih razloga. Ona je voljela glumicu, on staru muziku korištenu u najavi. Dok su čekali povrat novca, počeli su raspravljati o filmu koji još nisu vidjeli. Blagajnica ih je nasmijano zamolila da se odmaknu kako bi ostali prišli.

Kiša je prestala, ali asfalt je još svijetlio. Erol je predložio kafu, Miona šetnju jer je cijeli dan sjedila. Krenuli su bez odredišta, pa završili kod zatvorene knjižare i izloga punog knjiga koje nijedno nije pročitalo. Erol je izmišljao zaplete prema naslovima. Miona je izabrala najdosadniji i napravila od njega priču o ženi koja pobjegne s tuđom saksijom. Smijao se glasno, ne pogledavajući oko sebe da vidi smije li.

Kad su ogladnjeli, kupili su pite u pekari koja se zatvarala. Jeli su stojeći pod nadstrešnicom. Miona je priznala da joj je neobično provesti cijelo veče s nekim o kome gotovo ništa ne zna. Erol je ponudio uredan pregled godina, posla i nedavnog razvoda, pa zastao. "To zvuči kao prijava za stan", rekao je. Miona mu je dala svoj broj i rekla da će ostalo saznati ako se opet vide, bez potrebe da sve provjere prije posljednjeg zalogaja.

Sutradan ju je nazvao. Nije čekao tri dana niti tvrdio da je slučajno prolazio njenim krajem. Dogovorili su novu projekciju, ovaj put u drugom kinu. Film im se nije svidio. Miona je smatrala kraj nepoštenim,

Erol predugim. Na izlazu su se skoro posvađali oko lika koji je lagao iz straha. Zatim je ona rekla da joj je drago što se ne pretvara da se slaže. Erol ju je poljubio tek nakon što je pitala namjerava li cijelo veče ostati filmski kritičar.

Kasnije su čuvali karte s prvog, otkazanog filma u kuhinjskoj ladici s baterijama. Nisu ih uramili. Ponekad bi jednu našli tražeći makaze i prisjetili se da je cijelo veče nastalo iz planova koji nisu uspjeli. Kada bi se njihovi novi planovi promijenili, nisu uvijek reagovali lijepo. Ali barem su znali pitati jedno drugo hoće li kafu ili šetnju prije nego što proglase dan izgubljenim.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Ples bez okretanja unazad

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/ples-bez-okretanja-unazad/

Jasmin je prvi čas plesa proveo brojeći naglas. "Jedan, dva, tri" zvučalo je kao upozorenje, a ne muzika. Partnerica Dalia zamolila ga je da prestane jer je od njegovog brojanja zaboravila vlastite noge. Oboje su došli sami. On je obećao sestri ples na njenoj svadbi, ona odlučila prestati čekati društvo za sve što želi probati. Ni jedno nije predvidjelo koliko će običan korak u stranu zahtijevati pregovora.

Instruktorica je zamijenila njihove uloge. Dalia je povela, Jasmin pratio, i odmah su se manje sudarali. Nije to bilo zato što je ona bolje plesala, nego zato što je prestao unaprijed očekivati grešku. Poslije časa sjeli su na stepenice da promijene cipele. Jasmin je priznao da vodi tim ljudi na poslu i teško podnosi kada ne zna šta slijedi. Dalia je rekla da u njenoj kuhinji ni ručak često ne zna šta slijedi.

Dogovorili su vježbu u sali koju su polaznici mogli koristiti nedjeljom. Prvih pola sata pričali su, drugih pola pokušavali namjestiti zvučnik. Kad su konačno zaplesali, Jasmin joj je nagazio cipelu i stao. Dalia je nastavila, povukla ga sa sobom i rekla da muzika nema obavezu čekati njihov savršen korak. To ga je nasmijalo. Prvi put je osjetio njen dlan kao ruku osobe, a ne signal koji mora pravilno protumačiti.

Pred sestrinu svadbu upitao je želi li doći. Dalia je rekla da želi, ali da neće glumiti njegovu djevojku radi rodbine. Jasmin se zacrvenio i objasnio da je zove upravo zato što želi razgovarati o tome da budu zajedno. Stajali su usred prazne sale, bez muzike koja bi im pomogla izbjeći pauzu. Dalia je rekla da bi rado prvo otišla na večeru gdje neće morati brojati korake do stola.

Na večeri su saznali stvari koje ples nije mogao otkriti. On je volio rano ustajati, ona raditi do kasno. Dalia nije željela djecu, a Jasmin je o tome dugo razmišljao bez konačne odluke. Nisu razliku zaklonili poljupcem.

Razgovarali su ozbiljno, dogovorili da ne obećavaju ono što ne znaju i ipak nastavili viđanje. Privlačnost nije nestala kada je dobila stvarne rečenice oko sebe.

Na svadbi je Jasmin plesao sa sestrom bez greške, pa s Dalijom pogriješio već na prvom okretu. Nasmijala se i promijenila smjer. Njegova tetka pitala je kasnije ko u toj vezi vodi. Jasmin je htio smisliti duhovit odgovor, ali Dalia je jednostavno rekla: "Zavisi od pjesme." Potom ga je pozvala na podij jer je počela pjesma koju su oboje voljeli. Otišao je bez brojanja, slušajući kako mu se cipele konačno ne čuju iznad muzike.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Remi prije posljednjeg autobusa

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/remi-prije-posljednjeg-autobusa/

Ines nije voljela kada joj protivnik ponudi remi dok još ima dobru poziciju. Na trećem susretu s Matom odbila ga je prije nego što je završio rečenicu. U njihovom šahovskom klubu bilo je premalo žena i previše muškaraca koji su svoju pristojnost smatrali poklonom. Mateo je pogledao sat i zatim predao partiju. Ines je ostala s pobjedom koja je ličila na nedovršenu raspravu.

Sljedeće sedmice stigla je ranije da ga sačeka. Našla ga je u kuhinji kako pažljivo dijeli sendvič na dva jednaka dijela. Rekao je da mora uhvatiti posljednji autobus do naselja u kojem živi njegova majka. Navečer joj pomaže prije nego što zaspi. Ines je pitala zašto nije odmah objasnio. Mateo je slegnuo ramenima. Nije želio da svaki dolazak u klub postane razgovor o tome kako je dobar sin.

Sram ju je bilo vlastite pretpostavke, ali nije se pravdala dugom pričom o ranijim protivnicima. Izvinila se i predložila da sljedeću partiju počnu ranije. Mateo je upitao hoće li mu onda dopustiti da je pošteno pobijedi. Rekla je da može pokušati. Na partiji je izgubio top zbog pogrešne procjene, pa je ona odbila njegovu novu ponudu remija uz toliko širok osmijeh da je susjedni sto počeo navijati.

Upoznali su se izvan šahovske ploče tek nakon mjesec dana. Mateo je zamolio sestru da jednu večer zamijeni njegov dolazak, a Ines zatvorila svoju malu radionicu za izradu okvira na vrijeme. Otišli su u restoran gdje je konobar stalno pomjerao njihovu svijeću da bolje vidi jelovnik. Ines mu je rekla da ne želi biti još jedna obaveza koju će pažljivo uklopiti između autobusa. Mateo je odgovorio da je ovo veče želio, pa ga zato i organizovao.

Nisu imali mnogo slobodnih sati. Ponekad bi se sreli samo na kratkoj šetnji, ponekad bi ona otišla na turnir bez njega. Jednom se naljutio što

mu nije javila da je pobijedila, a ona rekla da nije znala želi li ga ometati. Dogovorili su jednostavno pravilo: dobre vijesti se šalju, odgovor može sačekati. Nisu morali unaprijed odlučivati koliko mjesta smiju zauzimati u tuđem danu.

Pred kraj zime Mateo je donio šahovsku garnituru u njen stan. Ines je spremila večeru, zatim sklonila tanjire i odigrala prvi potez. U jedanaest je pogledao sat. Ona je počela skupljati figure, misleći da mora poći. Mateo ju je zaustavio i pokazao poruku sestre da je ostala kod majke. "Večeras nema posljednjeg autobusa", rekao je. Partija je završila remijem tek poslije ponoći. Ovog puta Ines ga je sama ponudila, iz sasvim dobrih razloga na ploči.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Odmaralište s pokvarenim automatom

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/odmaraliste-s-pokvarenim-automatom/

Rasim je promašio izlaz jer je Aida objašnjavala zašto ne želi sjediti pored njegove tetke. On je rekao da ga uvijek ometa kada treba pratiti znakove. Aida je zatvorila usta i pogledala kroz prozor. Putovali su na porodičnu proslavu, treću tog mjeseca. Nakon dvadeset godina braka znali su kako će se rasprava završiti: on će se izvinjavati kroz šalu, ona će prihvatiti, a ništa se neće promijeniti do sljedećeg poziva.

Stali su na odmorištu gdje aparat nije izbacivao kafu. Rasim je ubacio novac, pritisnuo dugme i čekao. Aida je rekla da bi mogao prestati pritiskati istu stvar ako ne radi. Pogledali su se jer je rečenica zazvučala previše prikladno. Rasim se prvi nasmijao, ali nije pokušao njome završiti svađu. Sjeo je na klupu i pitao zašto joj je ova proslava toliko teška.

Aida je rekla da se osjeća kao njegova sekretarica za rodbinu. Pamtila je rođendane, kupovala poklone i smišljala izgovore kad on ne želi ići. Rasim je smatrao da joj to ide lako, gotovo kao omiljeni hobi. Čuti koliko je pogriješio bilo je neprijatnije od svađe zbog izlaza. Priznao je da je prestao primjećivati njen rad čim je postao redovan. Aida je prvi put govorila bez straha da zvuči sitničavo.

Nazvali su domaćine zajedno. Izvinili su se i rekli da neće stići, bez izmišljanja kvara automobila. Zatim su pojeli sendviče koje je Aida spakovala i razgovarali o tome gdje bi sami željeli otići. Rasim je spomenuo jezero pored kojeg nikada nisu stali jer se uvijek nekamo žurilo. Aida je rekla da je ponijela samo svečane cipele. Iz gepeka je izvadio njene stare patike koje je zaboravila poslije proljetne šetnje.

Kod jezera nije bilo ničeg posebno romantičnog. Vjetar je nosio miris mulja, dvije porodice glasno raspravljale o roštilju, a klupa je bila vlažna. Rasim je prostro jaknu i sjeo preblizu. Aida se naslonila na njega, isprva oprezno, kao da isprobava mjesto na kojem dugo nije sjedila. Pričali su o

prvim godinama braka, ali i o narednoj suboti, koju je on obećao organizovati bez pitanja gdje se nalaze njihove šolje za izlet.

Kući su se vratili s neuručenim poklonom i blatnjavim patikama. Promašeni izlaz nije izliječio brak. Idućeg mjeseca opet su se posvađali oko rasporeda, ali ovaj put Rasim je sam nazvao tetku, a Aida nije ispravljala njegov izgovor. Na frižider su stavili fotografiju jezera, mutnu jer je puhao vjetar. Kad bi ih neko pitao gdje je snimljena, govorili su da su jednom zakasnili na tuđu proslavu.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Nedjelja izvan grobljanske kapije

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/nedjelja-izvan-grobljanske-kapije/

Mirna je na groblje dolazila s praznom flašom za vodu i makazama koje nikada nisu bile dovoljno oštre. Faruk je donosio malu četku i uvijek zaboravljao kesu za osušeno lišće. Njihovi roditelji počivali su u susjednim redovima. Prve godine razmjenjivali su samo pozdrave. Druge su počeli posuđivati stvari. Treće je Mirna primijetila da se nedjeljom oblači pažljivije nego što je potrebno za posao koji je čeka među kamenim pločama.

Faruk nije bio grobljanski radnik, kako je isprva mislila, nego vozač dostavnog kombija. Mirna je uređivala knjige za malu izdavačku kuću. Oboje su živjeli sami i imali druge ljude u životu, ali niko od njih nije znao da se najmirniji razgovori sedmice odvijaju pokraj česme. Pričali su o vremenu, komšiluku i roditeljskim navikama koje se nastavljaju u njihovim rukama iako ih nikada nisu namjeravali naslijediti.

Jedne nedjelje Faruk je spomenuo novu slastičarnu blizu kapije. Mirna je odmah shvatila da je to poziv i poželjela da ga nije izgovorio baš tu. Rekla je da ne želi pretvoriti dolazak roditeljima u sastanak. Faruk se izvinio, vidljivo posramljen. Otišli su svako svojim putem, s osjećajem da su pokvarili nešto što nije tražilo ime. Sljedeće sedmice Mirna je došla ranije, pa se naljutila na sebe što izbjegava čovjeka kojem nije imala šta zamjeriti.

Sačekala ga je kod česme i rekla da joj nije bilo neprijatno zbog njega, nego zbog mjesta. Bojala se da bi radost umanjila razlog zbog kojeg dolazi. Faruk je odgovorio da ne misli kako njena majka zauzima isti dio života koji bi mogao zauzeti neko drugi. Nije pokušao govoriti u ime pokojnika. Samo je rekao šta on osjeća kad nakon posjete ode među žive ljude, umjesto odmah u prazan stan.

Dogovorili su kafu u srijedu, daleko od groblja. Mirna je prvi put vidjela Faruka bez radne jakne i saznala da ne voli kolače koje je stalno preporučivao. Preporučivao ih je jer nije znao šta drugo ponuditi. Smijala se, pa mu priznala da makaze nosi iz navike iako većina cvijeća koje kupuje ne traži rezanje. Njihov razgovor postao je manje svečan čim su dobili pravo biti obični i pomalo smiješni.

Nedjeljom su nastavili dolaziti zasebno. Ponekad bi se sreli, ponekad ne. Vezu nisu gradili oko zajedničke tuge, nego oko večera, šetnji i različitih stavova o filmovima. Jednom je Faruk ponudio da je pokupi nakon posjete. Mirna je pristala. Izašla je kroz kapiju s praznom flašom i ugledala ga naslonjenog na automobil. Poljubila ga je bez okretanja prema redovima iza sebe, ostavljajući uspomene mirno tamo gdje su bile i noseći ostatak dana naprijed.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Bosiljak na pogrešnoj terasi

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/bosiljak-na-pogresnoj-terasi/

Damir je svaku saksiju postavio na označeno mjesto. Njegov plan vrta na zajedničkom krovu imao je brojeve, raspored zalijevanja i strelice za prolaz. Sutradan je među urednim redovima pronašao žutu kantu punu bosiljka. Nije pripadala nijednoj oznaci. Na ručki je visila poruka: "Privremeno ovdje. Irma, treći sprat." Privremeno je trajalo sedam dana, dovoljno da ga miris počne veseliti i nered nervirati istovremeno.

Irma je radila kostime za male predstave i živjela između kutija tkanine. Damir je bio tehnički crtač koji je uživao u praznim površinama. Na sastanku stanara prepirali su se o kanti gotovo deset minuta. Ona je pitala može li biljka rasti bez prijavnog obrasca. On je objasnio da kanta blokira odvod kada se pomjeri na vjetru. To je bio dobar razlog, pa je Irma zašutjela i premjestila je, iznenadivši i sebe i njega.

Narednog jutra našla je ispod kante stabilno drveno postolje. Damir ga je napravio od ostataka police. Ostavila mu je nekoliko listova bosiljka u papirnoj kesi. Počeli su razmjenjivati sitne poklone koji nisu tražili zahvalnice: vezicu za paradajz, komad platna protiv jakog sunca, prvu jagodu koju je ptica propustila. Razgovori su postajali duži, a plan vrta dobio je nekoliko ručno dopisanih izmjena.

Oluja ih je zatekla na krovu dok su skupljali stolice. Vjetar je podigao Irminu kantu, a Damir je potrčao tako naglo da se poskliznuo. Nije pao, ali se prepao. Irma ga je povukla dalje od ivice i rekla da biljke mogu čekati. Sklonili su se na zatvoreno stepenište, mokri do kože. Damir je priznao da ga nered plaši jer nikad ne zna kada će nešto krenuti pogrešno. Irma je rekla da se ona urednosti boji samo kada neko njome mjeri njenu vrijednost.

Nakon oluje popravili su vrt bez prepirke. Damir nije prebrojavao razbijene saksije naglas. Irma je sama provjerila odvode i zapisala šta

treba učvrstiti. Kada su završili, pozvala ga je na večeru, uz upozorenje da će stol možda morati prvo osloboditi od tkanine. Prihvatio je pod uslovom da smije donijeti hljeb. Smijala se tom skromnom zahtjevu toliko da je skoro ponovo ispustila kantu.

U njenom stanu mirisalo je na pečeni paradajz. Damir je presavio komad tkanine i pomjerio ga samo nakon što je upitao gdje smije. Irma je stavila tanjire dovoljno daleko od ivice stola. Poljubili su se dok je voda za tjesteninu još čekala da provri. Kasnije je bosiljak ostao u žutoj kanti, na sigurnom postolju koje se nije uklapalo ni u jedan prvobitni nacrt.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Pogrešan peron za isti voz

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/pogresan-peron-za-isti-voz/

Na času jezika trebali su odglumiti kupovinu karte. Alma je prodavala, Petar putovao, ali oboje su zaboravili riječ za peron. Umjesto da potraži u knjizi, nacrtao je voz na poleđini zadatka. Ličio je na ormar s točkovima. Alma se nasmijala toliko glasno da je profesorica zamolila da i ostatak grupe vidi razlog njihove nesposobnosti da krenu na vrijeme.

Oboje su imali četrdeset godina i drugačiji razlog za kurs. Alma je planirala tromjesečnu stručnu obuku, Petar posjetu bratu koji je živio daleko. Poslije časa išli su do iste stanice, ponavljajući riječi uz pogled na izloge. Alma je tačno izgovarala duge imenice, ali se stidjela govoriti. Petar je govorio slobodno i pogrešno, bez posebne muke. Dogovorili su se da joj on posudi hrabrost, a ona njemu završetke riječi.

Kada je grupa otišla na večeru, sjeli su jedno pored drugog. Petar joj je ispričao kako se poslije razvoda ponovo naučio kuhati za jednu osobu. Alma je rekla da nikad nije bila u braku, pa su ljudi iz toga često izvlačili tužne zaključke koje ona nije prepoznavala. Petar nije ponudio nijedan zaključak. Samo ju je pitao da li voli putovati sama. Razgovor je trajao dok konobar nije počeo slagati stolice.

Poljubili su se dvije sedmice prije njenog odlaska. Sutradan je Alma skoro nazvala da odgodi obuku, zatim se naljutila na sebe što je novu ljubav odmah pretvorila u ispit žrtvovanja. Petru je rekla za taj trenutak. On je priznao da je poželio zamoliti je da ostane, ali da ne želi biti razlog zbog kojeg će jednog dana mrziti vlastiti kalendar. Dogovorili su nedjeljne razgovore, bez obećanja da će svaki trajati satima.

Prvog mjeseca sve je išlo lako. Drugog su se posvađali jer je Petar zaboravio javiti da putuje bratu, a Alma čekala poziv. Nije kupio cvijeće preko interneta. Nazvao je, saslušao je i upisao zajednički termin koji je mogao poštovati. Ona je priznala da čekanje nije značilo kako cijelo njeno

veče mora propasti. Počeli su slati kratke snimke svakodnevice, među njima jedan pokvaren automat i loše izgovorenu narudžbu supe.

Kad se vratila, Petar ju je čekao na pogrešnom peronu. Poslala mu je fotografiju table umjesto ljutite poruke. Dotrljao je kofer koji je ponio da joj pomogne, prazan i sasvim nepotreban. Alma ga je zagrlila, pa sjela na klupu dok ne prestane da se zadiše. Nisu odmah otišli kući. Prvo su kupili dvije karte za kratko putovanje koje su oboje željeli, ovaj put na istom šalteru i bez crteža.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Bilješka na pogrešnom računu

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/biljeska-na-pogresnom-racunu/

Na poleđini računa pisalo je: "Kad uđeš, prestanem tražiti izlaz." Lana ga je našla između dvije knjige koje je kupac ostavio na pultu dok je tražio novčanik. Kupac se zvao Luka, dolazio je petkom i uvijek pitao ima li nešto kratko što nije tužno. Nije stigla vratiti papir jer je već otišao. Stavila ga je ispod tastature, misleći da će narednog petka znati šta da kaže.

Luka se pojavio sa spiskom knjiga i još jednim papirom punim precrtanih rečenica. Lana ga je uslužila neobično polako. Kad je rekao da mu treba knjiga o dugom prijateljstvu, gotovo se uvrijedila. Zatim je vidjela riječ "mladoženja" na vrhu bilješki. Luka je pisao govor za bratovo vjenčanje. Račun koji je ostavio bio je samo podloga na kojoj je pokušavao pronaći početnu rečenicu. Lana je osjetila da joj uši gore, iako niko nije mogao znati šta je zamišljala cijele sedmice.

Odlučila je priznati prije nego što se zabuna pretvori u hladnoću koju on neće razumjeti. Pružila mu je račun i rekla da je mislila kako je poruka namijenjena njoj. Luka ju je pogledao, pa se naslonio na policu koja je opasno zaškripala. "Volio bih da sam bio toliko smion", rekao je. Lana se nasmijala, prvo od nelagode, zatim iskreno. Objasnio je da svake sedmice kupuje knjigu, iako prethodnu još nije završio, jer nije znao kako da je pozove van radnje.

Ponudila je da mu pomogne s govorom ako zauzvrat prestane izmišljati književne potrebe. Sastali su se u kafiću, gdje je Luka pročitao predugačak tekst o bratu. Lana je izbacila tri šale koje bi povrijedile mladu i ostavila priču o tome kako je mladoženja kao dijete čuvao tuđe mjesto u autobusu. Luka je pažljivo slušao, bez povrijeđene autorske sujete. Poslije su razgovarali o njenoj želji da otvori malu čitaonicu, a on prvi put nije tražio preporuku, nego pitao šta ona sama čita kad nema obavezu biti korisna.

Govor je prošao dobro. Luka joj je poslao kratku glasovnu poruku iz bučne sale, bez snimanja tuđih privatnih trenutaka. Rekao je da se raduje njihovoj nedjeljnoj šetnji. U ponedjeljak je došao vratiti knjigu koju je greškom kupio dvaput. Na novom računu Lana je napisala naslov romana o kojem su razgovarali. Ispod njega dodala je: "Ovo je preporuka. Poziv na večeru reći ću ti naglas." Luka je odložio novčanik i sačekao da završi smjenu.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Rukavice koje nisu bile par

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/rukavice-koje-nisu-bile-par/

Tijana je stolicu već podigla prema prikolici kada je mladić u žutoj kabanici rekao da stane. Na naslonu je stajalo ime ispisano crnim markerom. "Možda nije smeće", rekao je. Obala je bila puna stvari koje su nekada nekom pripadale, pa Tijana nije imala strpljenja za njegovu pažljivost. "Onda ćemo svaki čep prvo pitati za porodicu", odgovorila je i odmah požalila grubost.

Mladić se predstavio kao Niko. Imao je trideset dvije godine, radio u štampariji i nosio dvije različite radne rukavice. Stolica je bila suha iako je prethodne noći padala kiša. Uz njenu nogu nalazila se svježa naljepnica selidbene službe. Tijana je spustila teret. Pozvali su broj i saznali da je dio namještaja ispao iz otvorene prikolice. Vlasnica je živjela dvije ulice dalje.

"Dobro, čepovi su za sada bezbjedni", rekla je Tijana.

Niko se nasmijao i prihvatio drugi kraj stolice. Dok su je nosili, saznala je da vikendom pomaže popravljati namještaj, a on da ona uređuje fotografije vjenčanja koja je sve teže razlikovala. Vlasnica stolice, starija žena po imenu Rea, otvorila im je s mjernom trakom oko vrata. Prepoznavši predmet, sjela je na njega još u hodniku. To je bila stolica na kojoj joj je pokojni muž godinama vezao cipele prije izlaska.

Jedna noga klimala se nakon pada. Niko je obećao vratiti se s alatom, ali Tijana je primijetila da govori u množini. Nije ga ispravila. U nedjelju je došla ranije, ponijela ljepilo koje mu nije trebalo i kolač koji im je svima prijao. Rea im je pričala o selidbi dok su radili. Kad je pitala jesu li par, Tijana je rekla: "Još se dogovaramo oko otpada." Niko je spustio pogled da sakrije osmijeh.

Poslije popravke otišli su do rijeke. Tijana mu je priznala da obično požuri s odlukom jer je plaši koliko posla ostaje. Niko je rekao da ponekad odgađa kraj samo da ne bi krenuo kući u prazan stan. Nisu

pokušali jedno drugom od tih navika napraviti vrline. Sjeli su na stepenice i podijelili preostali kolač, jedući ga ravno iz kutije.

Na sljedeće čišćenje došli su zajedno, ali radili u različitim grupama. Kada je Tijana pronašla stari ram, pokazala ga je Niki izdaleka. On je odmahnuo glavom i pokazao kontejner. Poslušala ga je, smijući se. Nakon posla otišli su kupiti rukavice. Izabrali su različite boje, pa svako uzeo po jednu od drugog para, bez posebnog razloga koji bi trebalo objasniti.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Radio koji hvata samo subotu

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/radio-koji-hvata-samo-subotu/

Nada je radio donijela umotan u kuhinjsku krpu. Rekla je da ponekad gubi stanice. U subotnjoj radionici za popravke, smještenoj u podrumu mjesnog centra, Omer je spojio kabl i odmah pronašao muziku. Okretao je dugme, pomjerao antenu i čekao da se kvar pojavi. Nada je sjedila preko puta, u kaputu koji nije skidala. "Kod kuće drugačije zvuči", rekla je kad ju je pogledao.

Omer je bio penzionisani električar, sa prstima koji su se više tresli kada ga neko požuruje. Nada je nekada radila u cvjećari. Muž joj je umro prije tri godine, a posljednja bliska prijateljica odselila kod kćerke. Radio je popunjavao kuhinju, ali nije znao odgovoriti na njene primjedbe. Omer to nije mogao popraviti odvijačem, pa je ponudio da zajedno preslušaju još jednu emisiju dok voda za čaj ne provri.

Sljedeće subote Nada je donijela produžni kabl. Zatim lampu kojoj je samo trebalo jače zavrnuti sijalicu. Omer je uredno provjeravao svaki predmet, bez naplate. Razgovarali su o pjesmama koje ih nerviraju i povrću koje nikad neće zavoljeti. Nada ga je pitala zašto nosi svijetle džempere u radionicu. Rekao je da je cijeli radni vijek proveo u sivom i ne namjerava tako završiti. Ta joj se odluka svidjela više nego što je očekivala.

Četvrte subote donijela je potpuno novu peglu. Omer nije otvorio kutiju. "Ako ovo rastavim, pokvariću nešto što radi", rekao je. Nada je pocrvenjela i počela objašnjavati da je prodavač možda pogriješio. Omer je spustio ruku na kutiju. Dodao je da može doći i praznih ruku. U podrumu je neko uključio usisivač, pa je naredno pitanje morao ponoviti: bi li poslije zatvaranja prošetala s njim?

Nada je pristala, a zatim pozvala odraslog sina da otkaže njihov uobičajeni telefonski razgovor u pet. Pitao je je li sve u redu. Rekla je da

ide u šetnju i shvatila kako ne mora odmah objašnjavati s kim. Omer je zatvorio radionicu na vrijeme, umjesto da prihvati još jednu sitnu popravku. Hodali su sporo jer ga je boljelo koljeno. Nada nije požurivala, niti ga nudila liječiti savjetima.

Kod mosta su zastali da propuste biciklistu. Omer je pitao može li je uhvatiti pod ruku. Nada je rekla da može, ali da ne glumi kako joj je potrebno osloniti se. Nasmijao se i priznao da je njemu tako ljepše. Kod kuće je upalila radio i čula istu stanicu kao ranije. Zvuk je bio sasvim dobar. Za sljedeću subotu pripremila je dva sendviča, bez ijednog uređaja u torbi.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Dvije supe za ponijeti

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/dvije-supe-za-ponijeti/

Ena je pripremila osam supa od bundeve, a kancelarija je naručila šest. Otkrila je grešku tek kada je dostavljač Vedad već spustio torbu na pult. Ponudio je da kupi jednu, ali mu je rekla da sjedne dok ona jede drugu. Vanjski stol bio je mokar od jutarnje kiše. Prebrisali su ga dvjema salvetama i ručali iz kartonskih posuda, pažljivo da ne izgore jezik.

Ena je imala dvadeset osam godina i tek otvorenu kuhinju za narudžbe. Vedad je studij završio kasno, a dostavljao je dok je tražio posao u struci. Nije se pravdao zbog bicikla niti je nju nazivao hrabrom poduzetnicom. Pitao je zašto u supu stavlja jabuku. Objasnila mu je i sutradan primijetila da je naručio tačno jednu porciju za sebe, bez izmišljene greške koja bi opravdala dolazak.

Za ručkom su razmjenjivali sasvim različite vijesti. Njena nova pećnica pekla je jače lijevo, njegov intervju trajao je devet minuta. Kad bi on zakasnio, ostavila bi posudu pokrivenu tanjirom. Kada bi ona bila zatrpana poslom, oprao bi vlastitu kašiku i otišao. Nijedno još nije govorilo o sastanku. Njihov prvi dodir bio je sasvim praktičan: držao joj je hladan oblog na opečenom prstu dok je telefonom otkazivala isporuku koja nije mogla čekati.

Vedad je dobio posao u drugom dijelu grada, sa fiksnom pauzom i košuljom koju je morao peglati. Došao je saopštiti vijest očekujući radost, ali Ena se samo nasmiješila i rekla da će mu spremiti posljednju supu. Riječ "posljednju" ponovio je kao da provjerava račun. Ona je objasnila da više neće prolaziti tom ulicom. "Mogu doći i kad ništa ne dostavljam", rekao je. Ena je obrisala pult koji je već bio čist.

Priznala je da joj je bilo lakše vjerovati u raspored nego u njegovo interesovanje. On je priznao da je tri puta nosio cvijeće pa ga poklonio sestri, uvjeren da bi je ometao na poslu. Dogovorili su šetnju poslije

zatvaranja, bez hrane i telefona za narudžbe. Ena je prvi put na vrata stavila obavijest da kuhinja nedjeljom ne radi. Nije navela razlog, iako je dugo razmišljala da ga nekako opravda.

Na šetnji su završili pred zatvorenim muzejom koji su oboje željeli vidjeti. Pročitali su radno vrijeme i počeli se smijati. Vedad je predložio kafu, a Ena mu uzela ruku prije nego što pronađe novu praktičnu temu. Sljedećeg ponedjeljka, na njegovom poslu stigla je naručena supa. Na poklopcu nije bilo srca, samo pitanje: "Subota, muzej u jedanaest?" Odgovorio je porukom prije nego što je otvorio posudu.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Poglavlje koje se čita naglas

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/poglavlje-koje-se-cita-naglas/

Selma je na sastanak kluba došla s knjigom u kojoj nijedna stranica nije bila savijena. Kad su stigli do njenog mišljenja, rekla je da je nije pročitala. Nakon operacije oka sitna slova brzo su joj izazivala bol, a audio izdanje nije postojalo. Nije željela da ostali nagađaju zašto je tiha. Bibliotekar Boris ponudio je da sljedeći izbor bude dostupan u većem fontu, pa je razgovor nastavio bez sažaljenja.

Naredne sedmice našla ga je kako snima prvo poglavlje iste knjige. Radio je to za malu grupu članova kojima je čitanje bilo otežano, uz dogovorenu dozvolu izdavača. Snimak je prekidao svaki put kad bi kihnuo. Selma je predložila da ona uređuje pauze i označava greške. Prije penzije radila je u radijskoj režiji. Boris joj je odmah pomjerio stolicu do računara, očigledno zadovoljan što je dobio nekoga ko zna više od njega.

Radili su četvrtkom, poslije zatvaranja. Boris je čitao prebrzo kad bi se uzbudio, a Selma ga zaustavljala lupkanjem olovke. U jednom poglavlju junak je zaprosio ženu tako nespretno da su morali snimati pet puta zbog smijeha. Boris je rekao da bi on vjerovatno bio gori. Selma mu je odgovorila da ne postoji takmičenje, pa primijetila kako je prestao okretati stranicu.

Bio je udovac šest godina. Ona se razvela davno, bez želje da ostatak života provede objašnjavajući razloge. Njihovi razgovori polako su izašli iz knjige, ali Boris nikada nije pitao da li joj treba pratnja do kuće dok ga sama nije zamolila jedne kišne večeri. Držao je kišobran previsoko, kao čovjek koji dugo hoda sam. Selma mu je spustila ruku i približila se dovoljno da oboje ostanu suhi.

Kada joj se vid oporavio, objavila je da može ponovo čitati obična slova. Boris se obradovao, a potom naglo utihnuo. Na sljedećem snimanju pripremio joj je zahvalnicu za pomoć. Selma ju je pročitala i upitala znači

li to otkaz. Zbunio se. "Mislio sam da sad više ne moraš dolaziti." Odgovorila je da od početka nije morala. Ostavila je zahvalnicu na sto i predložila večeru nakon posljednjeg poglavlja.

Završili su knjigu u devet i dvadeset. U restoranu Boris nije znao gdje da stavi slušalice koje je slučajno ponio oko vrata. Selma ih je odložila pored svoje torbe. Govorila mu je o putovanju koje planira, a on o vikendici koju želi prodati. Nijedno nije ponudilo da odustane od vlastitih planova. Kad je stigao desert, zamolio ju je da pročita naziv koji nije razumio. Pročitala ga je naglas, polako, uživajući u njegovom osmijehu.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Sastanak između dva sprata

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/sastanak-izmedju-dva-sprata/

Lift u poslovnoj zgradi radio je samo do drugog sprata, iako je zgrada imala četiri. Na odmorištu između trećeg i četvrtog Denis je zato ostavljao stolicu za klijente koji bi se umorili. Tu je jednog dana zatekao Ninu kako jede sendvič iznad kutije s računima. Podigla je pogled i rekla da će platiti zakup stolice čim njen klijent plati njoj.

Denis je popravljao stare računare, a Nina vodila malu službu za obračun plata. Svako je imao vlastitu kancelariju, vlastiti aparat za kafu i previše vremena između poziva. Počeli su ručati na odmorištu jer je samo tamo dopiralo popodnevno sunce. Nina bi donijela paradajz, Denis posudio so iz obližnjeg kioska. Pričali su o mušterijama bez otkrivanja imena, o prehlađenim mačkama i namještaju koji su naslijedili nakon razvoda.

Nina je primijetila da Denis utorkom nosi čistu košulju iako nema sastanke. On je primijetio da ona ostavlja pola jabuke umjesto da donese drugu. Njihovo udvaranje trajalo je kroz cijelo proljeće, obučeno u poslovne pauze. Kad bi ih domar zatekao, govorili su da rješavaju pitanje zajedničkog interneta. Domar im je naposljetku donio dodatnu stolicu i prestao postavljati pitanja.

U junu je vlasnik najavio prodaju zgrade. Zakupci su imali mjesec da odu. Denis je brzo pronašao radionicu u drugom naselju. Nina je odlučila raditi od kuće. O tome su razgovarali posljednjeg petka, između praznih kutija, s ozbiljnošću ljudi koji raskidaju iako se nikad nisu usudili započeti. "Tamo nema sunčanog stepeništa", rekao je Denis. Nina je klimnula, ljuta što se ponašaju kao da je stolica jedina moguća adresa.

Dok je pakovala kalkulator, vratila se na odmorište. Denis je odvrtao naslon da stolicu lakše odnese. "Hoćeš li me pozvati na ručak koji se računa kao ručak?" pitala je. Pogledao je šaraf u dlanu, pa nju. Rekao je da već dva mjeseca smišlja kako. Nina mu je uzela odvijač i dovršila

posao dok je on rezervisao sto za subotu. Oboje su se smijali neobičnoj podjeli zadataka.

Na njihovom prvom pravom sastanku restoran je bio preglasan, a paradajz bez ukusa. Denis je to izgovorio i odmah se izvinio, bojeći se da kvari veče. Nina je predložila da prošetaju do pijace. Kupili su zreo paradajz i jeli ga u parku, s papirnom kesom između sebe. Nije bilo sunca, samo oblačan junski dan. Kad joj je pružio ruku, više nisu morali izmišljati kvar koji treba zajedno popraviti.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Tišina kroz zajednički zid

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/tisina-kroz-zajednicki-zid/

Prva poruka koju je Mira ostavila komšiji sadržavala je samo vrijeme: "Dva i sedamnaest ujutro." Zalijepila ju je preko njegovog zvona nakon što je bas treći put protresao čašu na njenom stolu. Prevodila je upute za šivaću mašinu, s prekratkim rokom i glavoboljom. Ujutro je ispod vrata našla odgovor: "Žao mi je. Mislio sam da je ovaj stan još prazan."

Komšija se zvao Alen i uređivao je zvuk za male filmove. Došao je s blokom u koji je zapisao sate kada joj najviše treba mir. Mira se pripremila za raspravu, pa joj je njegova olovka djelovala gotovo sumnjivo. Pokazao joj je svoje rasporede i zajedno su pronašli tri popodnevna sata za zvučnike. Ostatak vremena nosio bi slušalice. Nije tražio da bude strpljiva dok on postane uspješan.

Poslije toga su se sretali kod poštanskih sandučića. Alen joj je jednom pustio snimak kiše na limenom krovu. Mira je rekla da zvuči kao prženje luka. Smijao se toliko da je snimak morao zaustaviti. Sljedeći put ona mu je donijela rečenicu iz prevoda koja je tvrdila da se mašina može uvrijediti ako je pogrešno podmažu. Počeli su skupljati male greške svijeta i donositi ih jedno drugom.

Kada je Mira dobila posao koji je tražio šest sedmica rada u drugom gradu, obavijestila ga je ceduljom. Nije htjela praviti veliki događaj od nečega što još nije imalo ime. Alen je odgovorio kratkim "Sretno". Putovala je uvjerena da se poznanstvo završilo na zvučnicima. U hotelskoj sobi, gdje nije bilo zajedničkog zida, shvatila je koliko je očekivala njegov korak na hodniku.

Nazvala ga je posljednje nedjelje. "Jesam li ti nedostajala ili samo moje primjedbe?" upitala je, iznenađena vlastitom direktnošću. Alen je priznao da je kratko odgovorio jer nije znao smije li je zamoliti da se vrati. Mira mu je rekla da o poslu odlučuje sama, ali da je mogao reći kako se osjeća.

Zatim su razgovarali četrdeset minuta o običnim stvarima, bez pokušaja da nadoknade svaku propuštenu riječ.

Po povratku ju je na vratima čekala nova cedulja: "Subota, sedam navečer, večera ako želiš." Ponijela je salatu i svoje stare slušalice, za šalu. Alen je sklonio računar sa stola, a stan je prvi put bio tih iz razloga koji nije imao veze s njenom žalbom. Kada su se poljubili u kuhinji, frižider je odjednom zazujao. Oboje su se nasmijali i pustili ga da završi.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Džep za tramvajsku kartu

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/dzep-za-tramvajsku-kartu/

Lejla je iz poderane postave kaputa izvukla tri tramvajske karte, račun za limun i presavijen raspored noćnih smjena. Mušterija je stajala pred ogledalom s rukama podignutim kao na pregledu. "Napravite džep koji me neće iznevjeriti", rekao je. Na lijevom rukavu ostala je sitna mrlja od brašna. Zvao se Adnan i kuhao je u restoranu koji je zatvarao tek pred zoru.

Njena krojačka radnja otvarala se kada je on išao kući. Prvi put su popili kafu jer kiša nije prestajala. Drugi put jer je pogrešno izračunala koliko će trajati popravka. Treći put Adnan je donio dvije kifle i upitao treba li nešto podmazati na mašini koja je cviljela. Lejla mu je pružila ulje, zadovoljna što nije odmah tvrdio da zna bolje od nje.

Bio je razveden, kao i ona. To su saznali bez velikih ispovijesti, između razgovora o tvrdim dugmadima i neispavanim nedjeljama. Kad je predložio večeru, pogledala je zidni sat. U njegovom slobodnom terminu vodila je majku na terapiju, a on nije mogao zamijeniti petak. "Onda neki drugi mjesec", našalila se. Njemu se lice zatvorilo prije nego što je stigla objasniti da se šali.

Sljedeće sedmice kaput nije došao na red jer je pukla cijev iznad radnje. Lejla je sama prenosila kutije konca u susjedni hodnik kad se Adnan pojavio s praznim gajbama. Spustio ih je, pitao šta smije dodirnuti i ostao do osam. Nije pokušao razgovarati o večeri. Upravo zbog toga povjerila mu je da poslije razvoda više ne zna razlikovati udvaranje od obećanja koja će postati dodatni posao.

"Mogu doći u utorak u sedam i deset", odgovorio je. "Samo na doručak. Ako ti odgovara." Njegov precizan prijedlog nasmijao ju je. Utorak je imao običnu, slobodnu rupu između otvaranja radnje i prve mušterije. Nije trebalo mijenjati ničiji život da bi u nju stao jedan čovjek. Dogovorili

su pekaru na uglu, gdje stolovi nisu bili naročito lijepi, ali se kroz prozor vidjela njena radnja.

Kad je završila kaput, napravila je unutrašnji džep s dugmetom. Adnan je uredno platio, obukao ga i zatim pronašao malu papirnu cedulju: "Utorak, sedam i deset." Izvadio je olovku koju je nosio uz raspored smjena i dopisao da će naručiti sirnicu samo ako ona voli. Lejla je precrtala riječ "ako". Ujutro je prvi put nakon dugo vremena otključala radnju deset minuta kasnije, bez osjećaja da nekome duguje objašnjenje.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Tajna hotela bez nestale žene

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/tajna-hotela-bez-nestale-zene/

Una je na putu slušala emisiju o misterioznom nestanku. Kad je stigla u hotel koji je držala porodica njenog partnera, stara fasada učinila joj se kao početak nove epizode. Hotel je imao zatvoreno istočno krilo, fotografije bez potpisa i recepcionera koji je rekao da gazda ne voli pitanja o prošlosti. Una je osjetila ono prijatno uzbuđenje koje prati pomisao da se iza uredne površine krije nešto veliko.

Partner joj se zvao Marin. Bili su zajedno pet mjeseci, dovoljno dugo da upozna njegov smijeh, nedovoljno da zna porodične detalje. Za njegovu majku znala je samo da ne živi tu. Kada je pitala gdje je, Marin je odgovorio da je odavno otišla. Baš tada mu je zazvonio poslovni telefon i razgovor je ostao otvoren na najgorem mogućem mjestu.

Sutradan je Una ušla u istočno krilo jer je vrata našla odškrinuta. Na polici su bile stare košulje, kutija ženskih cipela i koverta s riječima "ne otvarati pred gostima". Fotografisala ju je i poslala prijateljici, uz pretpostavku da hotel možda krije strašnu priču. Prijateljica je odgovorila samo: "Jesi li ikoga pitala?"

Marin ju je zatekao na hodniku. U koverti su bili računi za propalu obnovu. Cipele su pripadale njegovoj sestri, koja ih je ostavila prije preseljenja. Majka je živjela u drugom gradu s partnericom i sljedećeg vikenda trebala doći na ručak. Una je poželjela da nestane u ormarić među peškirima. Pokazala mu je poslanu poruku i izvinila se što je tuđi život pretvorila u zaplet prije običnog razgovora.

Prava neprijatnost došla je navečer. Marinov otac saznao je da Una nema firmu nego radi honorarno. Ton mu se promijenio. Pitao je kako zamišlja budućnost s njegovim sinom i objasnio da hotel ne može uzdržavati još jednu osobu. Una je odgovorila da to niko nije ni tražio. Marin je zaustavio oca i rekao da njen prihod nije porodični projekat za procjenu.

Ostatak vikenda proveli su u malom apartmanu uz stanicu. Una je prijateljici poslala ispravku i zamolila da izbriše fotografiju privatne koverte. Marin je obećao da će manje prepuštati tišini da objašnjava njegove odnose. Na večeru s majkom otišli su zajedno naredne sedmice. Bila je vedra žena koja je odmah pitala vole li ljuto. Una je odgovorila, a zatim je slušala ono što joj je žena zaista govorila. Za cijelu večer nije joj trebala nijedna tajna da bi joj društvo bilo zanimljivo.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Glasovna poruka koja je čekala osam godina

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/glasovna-poruka-koja-je-cekala-osam-godina/

Amra je prepoznala glas prije nego što je podigla pogled. Na sastanku o obnovi pristaništa novi konsultant pitao je za nacrt obale. Bio je to Faris, osam godina stariji i pažljiviji u izboru riječi. Nekada je, dok su planirali vjenčanje, govorio prebrzo, uvjeren da se svaki problem može riješiti odlaskom na more.

Tada je dobio nesiguran posao u inostranstvu. Amrina porodica uvjeravala ju je da ne treba napustiti stalno zaposlenje zbog njegovog plana. Ona je predložila da sačekaju. Faris je to čuo kao nepovjerenje i otišao bez novog dogovora. Poslije su oboje imali druge veze, ali je svako nosio istu nedovršenu raspravu kao dokaz da je bio manje voljen.

Sada su se pozdravljali službeno. Faris je bio ljubazan prema svima, prema Amri naročito oprezan. Njena kolegica pomislila je da mu se sviđa i pitala je li slobodan. Amra je rekla da ne zna, iako je prethodne večeri gotovo sat vremena pregledala javne fotografije s njegovih putovanja.

Na terenskom obilasku zakasnio je kombi. Ostali su otišli po kafu, a Amra i Faris ostali kraj vode. Pitao je da li još živi u porodičnom stanu. Rekla je da se odselila prije šest godina i da vodi vlastiti ured. Zatim je dodala da danas drugačije donosi odluke. Faris je odgovorio da su neki ljudi morali čekati predugo da to saznaju.

Amra ga je pogledala. Rekla je da nije morao čekati, mogao je pitati. Ni ona nije nazvala, ponosna na vlastitu povrijeđenost. Osam godina nije bilo djelo njene porodice. Dio je pripadao njima, svim porukama koje su napisali pa obrisali. Dolazak kolega prekinuo ih je prije nego što su pronašli pristojniji završetak.

Te večeri stigla je glasovna poruka. Faris je rekao da je na sastanak došao spreman dokazati koliko mu dobro ide. Sada mu je bilo važnije saznati ima li mjesta da je ponovo upozna. Nije spomenuo vjenčanje ni izgubljene godine. Predložio je šetnju u subotu i ostavio joj dovoljno tišine da odgovor ne zvuči unaprijed očekivan.

Amra je poziv preslušala jednom. U subotu su hodali novim dijelom obale i pričali o životima koje nisu dijelili. Nisu pokušali nastaviti tačno tamo gdje su stali. Faris je sada volio rano ustajati, Amra putovati sama. Na rastanku ju je poljubio tek kad mu je prišla. Majka je kasnije nazvala da pita kako je prošao dan. Amra joj je rekla da je bio lijep. Nije tražila mišljenje šta bi zbog toga trebala uraditi sutra.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Raspored sjedenja za pogrešne parove

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/raspored-sjedenja-za-pogresne-parove/

Na Leninom računaru svatovi su bili uredni obojeni pravougaonici. Razvedeni daleko od bivših, usamljeni blizu razgovorljivih, rodbina koja se svađa razdvojena stolovima. Organizovala je vjenčanja deset godina i vjerovala da dobar raspored može spriječiti gotovo svaku nesreću. Privatno je počela primjenjivati isti princip, samo bez pitanja ljudi koje je pomjerala.

Prijateljici Ivi namijenila je mladog advokata. Iva je, doduše, često pričala o pekaru Alenu, koji joj je ostavljao hljeb poslije smjene. Lena je smatrala da prijateljica potcjenjuje vlastite mogućnosti. Na probnoj večeri stavila ju je uz advokata, a Alenu dodijelila mjesto kraj svoje tetke koja nije čula dobro.

Advokat je pola večeri govorio o sebi, a drugu polovinu pokušavao dobiti Leninu pažnju. Iva se smiješila iz pristojnosti. Alen je otišao ranije jer je ujutro radio. Sutradan je rekao Ivi da nije znao kako je pozvan samo da popuni broj. Ona je odgovorila da ni sama nije znala šta joj je prijateljica organizovala.

Lenu je na grešku upozorio poslovni partner Petar. Rekao je da ljudi nisu stolice koje se mogu premjestiti dok slika ne bude lijepa. Naljutila se, naročito kad je Iva kasnije pohvalila kako ju je Petar otpratio kući i saslušao. Lena je iznenada počela nabrajati njegove mane. Iva ju je pitala zašto joj odjednom nijedan pristojan muškarac ne odgovara.

Odgovor je došao neprijatno jasno: Leni je smetala mogućnost da Petar postane nečiji partner i izvan posla. Godinama ga je držala u kategoriji pouzdanih ljudi koji su joj uvijek dostupni. Za sve druge imala je plan, samo je vlastita osjećanja ostavila bez imena.

Prvo se izvinila Ivi, bez novog savjeta koga da izabere. Pozvala je i Alena, objasnila svoj postupak i prestala posredovati. Iva je sama svratila u

pekaru. Petru je Lena rekla da bi voljela otići na večeru koja neće završiti razgovorom o dobavljačima. On je pristao, uz osmijeh koji joj je odjednom izgledao sasvim nepoznato.

Na sljedećem vjenčanju mlada je zamolila da spoji dvoje slobodnih gostiju. Lena je pitala žele li oni sjediti zajedno. Mlada je slegnula ramenima, iznenađena pitanjem. Lena je ostavila raspored otvoren do jutra. Poslije posla Petar ju je čekao pred ulazom. Predložio je restoran, ona drugi, pa su deset minuta raspravljali gdje je bolja supa. Nije znala kako će izgledati njihova budućnost. Za večeras joj je bilo dovoljno što su mjesto za stolom odabrali oboje.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Prvi dojam, druga stranica

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/prvi-dojam-druga-stranica/

Sara je od prvog sastanka odlučila da ne voli vlasnika restorana u kojem je organizovala filmske večeri. Dženan je prekidao njene prijedloge, pitao koliko košta svaka sitnica i jednom pred gostima rekao da njeni plakati izgledaju jeftino. Ona je sutradan poslala račun u najružnijem dostupnom fontu. Bilo joj je drago što je odgovorila barem na način koji je mogla opravdati slučajnošću.

Tih dana upoznala je muzičara Niku. Bio je duhovit, pristupačan i, prema vlastitoj priči, žrtva Dženanove zavisti. Restoran mu je navodno dugovao honorare i zbog njega je ostao bez nekoliko angažmana. Sara je odmah povjerovala. Imala je neprijatan dojam, a Niko joj je ponudio razloge da ga smatra ispravnim.

Kad je Dženan nakon posljednje projekcije predložio večeru, Sara ga je odbila glasnije nego što je namjeravala. Nabrojala je njegove primjedbe, loše manire i postupak prema Niki. Dženan je najprije krenuo odgovoriti istim tonom. Zatim je pogledao goste koji su zastali na izlazu i rekao da će poslovne tvrdnje razjasniti sutra.

Poslao joj je potvrde svih uplata, ugovor i prepisku o otkazanim koncertima. Niko je uzeo avans za tri nastupa koji se nikada nisu održali. Dženan je tražio povrat, a drugi organizatori sami su obustavili saradnju kada su naišli na isti problem. Na kraju poruke napisao je da dokumenti ne mijenjaju činjenicu da je prema Sari bio grub. Za to nije imao prilog, samo izvinjenje.

Sara je nazvala dvije osobe navedene u prepisci. Potvrdile su podatke. Niko je, suočen s pitanjima, prvo rekao da se ona ne razumije u umjetničke odnose, a zatim prestao odgovarati. Bilo ju je stid koliko joj je prijalo da neko potvrdi mišljenje koje je već imala. Dženanu je poslala kratko priznanje da ga je optužila bez provjere.

Sljedeću sezonu planirali su za stolom prekrivenim uzorcima papira. Dženan je naučio reći šta mu smeta na plakatu bez procjene Sarinog ukusa. Ona je prestala svaku njegovu rezervu čitati kao uvredu. Posao je postao bolji prije nego što su se usudili pitati je li među njima moguće nešto drugo.

Na kraju jednog sastanka Sara je rekla da bi ipak mogla prihvatiti večeru. Dženan je pitao u njegovom restoranu ili negdje gdje ne poznaje osoblje. Izabrala je malu zalogajnicu preko puta. Za susjednim stolom niko ih nije gledao kao sukobljene saradnike. Naručili su i ostavili telefone u torbama, radoznali da saznaju ono što se nije moglo pročitati ni s plakata ni iz tuđih priča.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Četiri puta kada je neko rekao dosta

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/cetiri-puta-kada-je-neko-rekao-dosta/

Prvi put je riječ "dosta" čuo od konobara. Bojan je pred djevojkom Sanjom prepričavao grešku u računu, oponašajući zbunjeni izraz mladog radnika. Mislio je da je zabavan. Konobar je mirno rekao da će račun ispraviti, ali da ne mora zbog toga prihvatiti poniženje. Za stolom je nastala neugodna tišina. Bojan je ostavio preveliku napojnicu, kao da se njome može kupiti drugačiji završetak večeri.

Drugi put zaustavio ga je kolega kojem je pred svima pripisao lošu ideju. Čovjek je otvorio zapisnik sastanka i pokazao da je prijedlog bio Bojanov. Nije vikao. Samo je tražio ispravku pred istim ljudima. Bojan ju je izgovorio, osjećajući kako mu lice gori. Sanji je navečer rekao da ljudi više nemaju smisla za šalu. Ona ga je pitala šta je u tome trebalo biti smiješno.

Treći put bio je uvjeren da se radi o nesporazumu. Mjesecima se dopisivao s udatom poznanicom, ostavljajući dovoljno prostora da svaka poruka može proći kao prijateljska. Kada joj je predložio vikend bez objašnjenja, odgovorila je da ne želi takvu vezu. Njegovo naknadno "samo sam se šalio" nije prihvatila. Zamolila ga je da oboje poštedi te male laži.

Četvrti put Sanja je spakovala torbu.

Nije saznala za poruke slučajno. Pokazao joj ih je sam, tražeći potvrdu da poznanica pretjeruje. Sanja ih je pročitala i ostavila telefon na sto. Rekla je da posljednjih mjeseci živi s čovjekom koji od svih očekuje da mu čuvaju lijepo mišljenje o sebi, čak i kada ih povređuje. Voljela ga je, ali nije htjela biti posljednja osoba koja će priznati da joj je teško.

Bojan je ostao u stanu u kojem se više nije imao kome opravdavati. Sljedećih sedmica završavao je prodaju poslovnog prostora. Kupcu je mogao prešutjeti spor oko zajedničkog ulaza, baš kao što mu je savjetovao posrednik. Već je počeo govoriti da su to sitnice. Zatim je zastao, zatražio da se spor unese u ugovor i prihvatio nižu cijenu. Nije to

ispričao Sanji kao dokaz da se promijenio.

Nakon nekoliko mjeseci sreli su se radi preostalih stvari. Pitala je kako je. Rekao je da uči izgovoriti izvinjenje bez objašnjenja zašto druga osoba nije trebala biti povrijeđena. Sanja se blago nasmijala, ali nije ostala na večeri. Bojan joj je pomogao odnijeti kutiju do automobila. Kada je rekla da dalje može sama, pustio je kutiju i odmakao se. Još je želio da se vrati. Prvi put to nije smatrao razlogom da zanemari ono što je jasno rekla.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Poruka napisana prije kapije

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/poruka-napisana-prije-kapije/

Irena je poruku napisala na stanici: "Stižem u osam. Reci mi na kojem ulazu da čekam." Zatim je obrisala riječ "čekam" i zamijenila je riječju "dođem". Nije htjela izgledati kao žena koja stalno čeka, iako je posljednjih osam mjeseci upravo to radila. Marko je još živio sa suprugom i svaki njihov susret počinjao objašnjenjem zašto sada nije trenutak za promjene.

Do večernjeg voza imala je nekoliko sati. Nedaleko od stanice nalazio se centar u kojem je njen brat Nenad organizovao obroke za starije ljude. Nisu se ozbiljno posvađali. Samo su godinama sve rjeđe razgovarali, dok njihova bliskost nije postala niz čestitki i fotografija s praznika.

Nenad ju je dočekao u kecelji s mrljom od paradajza. Nije rekao da je konačno našla vremena. Dao joj je nož i zamolio da nareže hljeb. Radili su za stolom, uz radio koji je prekidao signal. Irena je očekivala priču o njegovom odricanju, a dobila trač o dvojici volontera koji su se zaljubili pa se sada svađaju oko načina slaganja tanjira.

Poslije ručka sjedili su u dvorištu. Nenad je pitao ima li nekoga. Irena je počela uobičajeno: komplikovana situacija, brak koji odavno ne postoji, strpljenje. Brat nije napao Marka niti je pokušao spasiti. Pitao je samo zna li ona šta želi kad ne mora uzimati u obzir njegov raspored. Irena je pogledala otvorenu kapiju. Nije se mogla sjetiti kada je posljednji put tako postavila pitanje.

Rekla je da želi večeru koju može rezervisati na svoje ime. Vikend bez izmišljenog poslovnog puta. Mogućnost da pozove kada je tužna, bez prethodne provjere smije li telefon zazvoniti. Nenad je slušao. Zatim je priznao da ni njegov život nije uređen kako izgleda, da mu nedostaje društvo i da se ponekad iza korisnog posla sakrije od pokušaja nove veze.

Irena je ostala pomoći oprati suđe. Marko je poslao obavijest da kasni i da bi bilo praktičnije da ga čeka u automobilu. Sjela je na klupu prije izlaza i napisala da neće doći. Nije tražila da odmah napusti brak niti ponudila novi rok. Rekla je da više ne želi učestvovati u skrivanju.

Pred kapijom je zastala, čitajući vlastite riječi. Onda ih je poslala. Nenad joj je za put spakovao dva komada kolača. Dogovorili su nedjeljni ručak za sljedeći mjesec, bez velikih obećanja da će nadoknaditi sve propušteno. U vozu je pojela oba komada. Kući je stigla kasno, u stan u kojem je mogla upaliti sva svjetla.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Ko je kome sada pratnja

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/ko-je-kome-sada-pratnja/

Na vjenčanju su govorili da je Armin glava, a Jasna srce njihove veze. On je predavao filozofiju, ona vodila jutarnje treninge. Šala im je tada bila simpatična. Armin je pisao govore za porodične proslave, Jasna pamtila rođendane i popravljala raspoloženje. Njegove knjige zauzimale su dnevnu sobu, njena oprema malu ostavu kraj kupatila.

Onda je fakultet smanjio broj angažovanih predavača. Armin je ostao bez pola prihoda i počeo Jasni pomagati u studiju. Otkrio je da odlično objašnjava pokrete ljudima koji se stide vlastitog tijela. Njegova grupa brzo se popunila. Prvi put je na posao odlazio bez torbe pune radova, a vraćao se zadovoljan nečim što je mogao vidjeti odmah.

Jasna je za to vrijeme počela pisati kratke zapise o ljudima koje sreće. Armin ih je u početku ispravljao toliko da je prestala pokazivati nove. Poslala ih je urednici koju je upoznala na treningu. Godinu kasnije izašla je knjiga. Kritičari su hvalili njenu preciznost, vedrinu i sposobnost da u običnom razgovoru pronađe čitav život.

Na promociji Armin je stajao uz sto s knjigama. Profesor kojeg je godinama želio upoznati prišao mu je samo da pita je li on Jasnin suprug. Zatim je zamolio da ih fotografiše zajedno. Armin je držao telefon i osjetio ružnu, sitnu želju da spomene vlastitu nedovršenu studiju. Fotografija je ispala mutna.

Kod kuće je rekao da je knjiga dobra, ali da se oko nje pravi previše buke. Jasna je skinula minđuše i upitala ga je li zaista zabrinut zbog buke ili zbog toga što ovaj put nije nastala oko njega. Pokušao je objasniti razliku između ozbiljnog rada i popularnosti. Dok je govorio, shvatio je da napada upravo onu pažnju koju je priželjkivao za sebe.

Sutradan joj je donio knjigu s obilježenom stranicom. Napisala je o muškarcu koji je naučio slušati tek kada je prestao biti najobrazovaniji u

sobi. Armin se prepoznao, iako lik nije bio zasnovan na njemu. Zamolio je da još jednom pročita cijelu knjigu, bez olovke za ispravke. Jasna mu je rekla da joj treba suprug koji se raduje, ne novi urednik.

Za drugu promociju sam se ponudio da dijeli knjige. Poslije su otišli na večeru s njegovom grupom iz studija, koja je slavila godinu zajedničkog vježbanja. Jasna je nazdravila njegovom strpljenju. Kad je neko ponovio staru šalu o glavi i srcu, oboje su se nasmijali. Armin je rekao da će morati smisliti novu, jer su u međuvremenu oboje naučili koristiti i jedno i drugo.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Ledena sala za njihove velike planove

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/ledena-sala-za-njihove-velike-planove/

Prve sedmice Selma je fotografisala snijeg s prozora. Druge je prestala slati slike prijateljicama s obale. Treće je naučila kojim dijelom pločnika može hodati bez straha da će pasti. U Lukinom gradu sve je funkcionisalo: autobusi, grijanje, redovi. Samo su joj dani nekako stajali, bez mirisa soli i posjeta koje se ne dogovaraju unaprijed.

Luka joj je našao posao u firmi svog prijatelja. Stan je uredio prije njenog dolaska. Za ljeto je već uplatio planinsku kuću sa svojim društvom. Kada je Selma predložila nekoliko sedmica na obali, podsjetio ju je da je tamo živjela trideset godina. "Vrijeme je i za nešto novo", rekao je, nježno i sasvim uvjeren da govori u njihovo ime.

Na zimskom festivalu njegova firma zakupila je salu izrađenu od leda. Stolovi su sijali plavo. Selma je dobila preveliki zaštitni kaput i čašu koju nije mogla držati u rukavicama. Lukine kolegice pričale su o njenom preseljenju kao o sretno završenom zadatku. Jedna je rekla da će se naviknuti čim prestane porediti sve s morem.

Luka je otišao pozdraviti direktora. Selma je krenula prema izlazu, ali je prolaz vodio u izložbeni dio, zatim u hodnik iza zavjese. Telefon joj se ugasio od hladnoće. Nekoliko minuta nije znala gdje je glavna sala. Nije bila u ozbiljnoj opasnosti, a ipak je stajala potpuno izgubljena među zidovima kroz koje su se vidjela tuđa svjetla.

Pronašla ju je radnica koja je skupljala čaše. Odvela ju je u garderobu i donijela čaj. Selma je zaplakala od olakšanja, pa od ljutnje što joj je za običnu toplinu trebalo toliko objašnjenja. Kad je Luka stigao, rekao je da ju je tražio kod stola. Ona je odgovorila da je već mjesecima traži samo na mjestima koja je on izabrao.

Nisu raskinuli te večeri. Selma je sutradan otišla na obalu i ostala deset dana, radeći na daljinu. Luka je došao posljednjeg vikenda. Prvi put nije

ponio plan obilaska. Sjedio je s njom ispred pekare i slušao ljude koje je pozdravljala, shvatajući koliko je života preseljenjem ostavila iza sebe.

Napravili su novi dogovor. Ljeto će dijelom provesti tu, a Selma će birati posao nezavisno od njegovog društva. Povratnu kartu kupila je sama. U njihovom stanu premjestili su sto do prozora i oslobodili policu za njene knjige. Snijeg je još padao. Ovoga puta Luka je pitao želi li prošetati ili ostati kod kuće. To malo pitanje ugrijalo ju je više od pažljivo izabranog kaputa.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Čaša vode prije prvog autobusa

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/casa-vode-prije-prvog-autobusa/

Damir je u motelu tražio sobu okrenutu prema parkingu. Na krevet je spustio torbu, a na sto novac koji je neovlašteno prebacio s računa malog studija u kojem je bio suvlasnik. Namjeravao je vratiti ga prije nego što iko primijeti. Zatim je propao posao kojim je trebao pokriti manjak, a partnerica otkrila da joj je mjesecima lagao o njihovoj uštedevini.

Kupio je autobusku kartu za jutro. Govorio je sebi da samo treba nekoliko dana da smisli objašnjenje, iako je ponio sve dokumente i odjeću za mnogo duži put. Oko dva sata začulo se kucanje. Žena iz susjedne sobe držala je praznu čašu. Česma joj nije radila, a recepcija je bila zaključana. Damir joj je pružio flašu koju je kupio na benzinskoj pumpi.

Zvala se Azra. Čekala je jutarnji autobus kući nakon što je otkrila da čovjek s kojim se mjesecima dopisivala ima suprugu. Došla je misleći da će upoznati njegov stan i prijatelje. On joj je poslao adresu motela i objašnjenje da je trenutno komplikovano. Azra je rekla da je sramota što je povjerovala. Damir je odgovorio da nije ona ta koja je slagala, pa odmah osjetio težinu vlastitih riječi.

Sjedili su ispred soba jer je hodnik bio topliji. Azra je ispričala da ju je otac savjetovao da se vrati čim može, bez brige o tome šta će komšije reći. On je jednom izgubio dobar posao jer je priznao vlastitu grešku prije nego što je postala tuđi problem. Cijelog života je zbog toga zarađivao manje, ali nikada nije morao pamtiti kome je ispričao koju verziju.

Pred zoru Damir je otvorio laptop. Preostali novac vratio je na račun studija, a suvlasniku poslao stvarne iznose i dokumente. Napisao je gdje se nalazi i da će se ujutro pojaviti s pravnim savjetnikom. Nije tražio oprost u istoj poruci. Partnerici je javio da neće nestati i da ne očekuje da ga ona brani. Telefon je zatim položio na sto, uključen.

Azru je otpratio do autobusa. Nije joj pričao da ga je spasila niti pokušao njihovu noć pretvoriti u početak ljubavi. Dovoljno je bilo što su jedno prema drugom kratko postupili pošteno. Svoju kartu nije iskoristio. U pekari kraj stanice kupio je kiflu i dugo sjedio nad njom, čekajući vrijeme sastanka. Kada je telefon zazvonio, pogledao je ime svog poslovnog partnera. Javio se prije nego što je uspio smisliti novu izliku.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Priča koju je preskakao na večerama

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/prica-koju-je-preskakao-na-vecerama/

Dario je uvijek znao ko će voziti, gdje je rezervni ključ i kome treba odnijeti lijekove. Alma ga je zavoljela i zbog toga. Pred svadbu su im prijatelji organizovali večeru u restoranu s pogledom na rijeku. Među gostima se pojavio njegov nekadašnji kolega Boris. Rukovali su se kratko. Dario je ostatak večeri proveo namještajući stolice i provjeravajući je li svima toplo.

Kad se spomenulo putovanje na kojem su zajedno radili, Boris je zašutio. Alma je poslije pitala šta se dogodilo. Dario je rekao da su imali težak posao. Ponovio je to nekoliko puta, s različitim riječima. Sutradan je ipak došao ranije u njen stan i zamolio da sjednu. Nije skinuo kaput, kao da očekuje da će ga brzo zamoliti da ode.

Prije petnaest godina u hotelu se oglasio požarni alarm. Dario je pobjegao vani, ostavivši kolegu koji se oporavljao od povrede i teško hodao. Vatrogasci su ga izveli bez težih posljedica. Istraga je pokazala da nije bilo velikog požara, ali to nije umanjilo Darijev stid. Poslije je svima govorio da u trenutku alarma nije bio u sobi. Boris je znao da jeste.

Alma je slušala i nije rekla da bi svi postupili isto. To nije mogla znati. Pitala je je li se ikada izvinio čovjeku kojeg je ostavio. Dario je odmahnuo glavom. Godinama je pokušavao nadoknaditi taj trenutak tako što bi svakome bio neophodan, samo se jednoj osobi nije javljao. Nadao se velikoj prilici za iskupljenje, nečemu što bi zauvijek izbrisalo onaj hodnik i vrata.

Zajedno su sastavili kratku poruku, ali ju je poslao sam. Kolega je pristao na razgovor. Rekao mu je da je davno prestao čekati izvinjenje, a da ga je laž boljela duže od bijega. Nije tražio hrabro obećanje. Htio je da Dario prestane pričati drugačiju verziju njihovim zajedničkim poznanicima. Dario je to uradio i prvi put nije mogao kontrolisati šta će drugi misliti o

njemu.

Svadbu nisu otkazali. Alma je, međutim, tražila da ubuduće ne mora birati između savršenog čovjeka i istine koju on krije. Dario je počeo raditi na svom strahu od razočaranja drugih. Nekoliko sedmica kasnije zamolila ga je da pomogne nositi veliki ormar. Rekao je da ne može sam i pozvao prijatelja. To nije bio trenutak o kojem bi iko pričao na večeri. Alma ga je ipak zapamtila: prvi put nije pokušao izgledati sposobnije nego što jeste.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Jedna soba bez lažnog prezimena

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/jedna-soba-bez-laznog-prezimena/

Recepcioner je napisao "gospodin i gospođa" prije nego što je Ivana stigla izvaditi dokument. Dobila je narukvicu za hotelski program godišnjica i bocu pjenušca u sobi. Emir je htio objasniti grešku, ali ona je rekla da će to srediti kasnije. Tek se razvela. Prijalo joj je da je neko dočeka bez pitanja kako je i bez pogleda prema praznom mjestu na prstu.

U malom hotelu gosti su brzo postali društvo. Večerali su zajedno, planirali izlete i pričali o dugim brakovima. Ivana je izbjegavala datume. Emir je preuzimao razgovor kada bi neko pitao za svadbu. Njihova veza počela je poslije njenog razdvajanja od muža, ali su sada, bez ikakve potrebe, stvarali priču koju je trebalo braniti novim sitnim izmišljotinama.

Jedna gošća, Daria, prepoznala je Ivanu s poslovnog seminara. Sjećala se njenog muža. U vrtu joj je rekla da se nema čega bojati, pa odmah zatražila da kod hotelskog direktora podrži njenu pritužbu zbog računa. Nije izgovorila prijetnju. Samo je pažljivo spomenula da ljudi za zajedničkim stolom mnogo polažu na iskrenost. Ivana je shvatila da je nepoznatoj osobi sama predala ključ svoje nelagode.

U sobi je Emir bio ljut. Najprije na Dariu, zatim na sebe. Nije razumio zašto Ivana nije odmah rekla istinu. Ona ga je pitala zašto je on tri večeri pričao o njihovim zajedničkim putovanjima iz vremena kada se još nisu poznavali. Sjedili su dugo razdvojeni velikim krevetom i bocom koju nisu otvorili. Oboje su uživali u privremenoj jednostavnosti tuđeg zaključka.

Emir je predložio vjenčanje kada se vrate. Ivana ga je pitala želi li brak ili kraj neugodnog razgovora. Morao je priznati da sada ne razlikuje jedno od drugog. Sišli su na večeru i, dok su se naručivala pića, rekli da se recepcija zabunila. Ivana je razvedena, njih dvoje su zajedno, a o vjenčanju nisu odlučili. Jedan gost je izgledao zbunjeno. Drugi je pitao

hoće li sutra ipak ići na izlet. Daria je šutjela.

Posljednju noć proveli su na balkonu. Pričali su o onome što žele kad prestane odmor, o odvojenim računima i različitim gradovima u kojima rade. Bilo je manje romantično od njihove hotelske biografije, ali mnogo zanimljivije. Na odlasku je Ivana platila bocu koju su otvorili tek prethodne večeri. Recepcioner je ispravio račun na njeno prezime. Ona ga je preuzela bez objašnjavanja i pridružila se Emiru ispred hotela, gdje su ih čekala dva sasvim obična kofera.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Prazno sjedište do prozora

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/prazno-sjediste-do-prozora/

Voz je krenuo prije nego što je Sanja skinula drugu kartu iz aplikacije. Igor je ostao na peronu. Pet minuta ranije rekao je da ne može otići na slavlje njihove godišnjice i još jednom glumiti da će sve biti dobro. Nisu se posvađali. Najteže joj je bilo upravo to što je govorio smireno, držeći u ruci kesu s pecivom koje je kupio za put.

Na susjedno sjedište stavila je njegovu jaknu, zaboravljenu u njenoj torbi. Kondukter je provjerio obje karte. Rekla je da je partner u vagonu s kafeterijom. Nije planirala slagati, ali rečenica je izašla spremna i uredna, kao stvari koje je spakovala prethodne noći. Telefon je vibrirao. Majka je pitala da li je Igor ponio gitaru.

Odgovorila je da će javiti kasnije. Kroz prozor su prolazile male stanice i nepoznata dvorišta. Pored nje je stajala kutija s kolačem naručenim za njihovu petu godišnjicu. Već dvije godine nisu znali razgovarati bez skretanja na račune, posao ili nekoga trećeg. Ipak je pristala na proslavu. Mislila je da će ih tuđa sigurnost u njihovu ljubav možda vratiti na mjesto s kojeg su otišli.

Žena preko puta zamolila je da sjedne do prozora jer joj je tamo manje mučno. Sanja je odmah rekla da je mjesto zauzeto. Zatim je pogledala jaknu i zaplakala, naglo, bez vremena da okrene lice. Žena joj je pružila papirnu maramicu. Nije pitala je li se neko razbolio, ko je kriv niti koliko su dugo zajedno. Samo je pomjerila svoju torbu da Sanja može spustiti kolač.

Nakon nekog vremena Sanja je izgovorila cijelu rečenicu: "On više nije sa mnom." Zvučala je drugačije kada je nije zamijenila pričom o kafeteriji. Nazvala je majku i otkazala slavlje. Majka je prvo spomenula naručenu večeru, pa zastala i pitala treba li doći po nju. Sanja je rekla da će stići vozom. Igoru je poslala poruku o jakni i predložila da o preostalim

stvarima razgovaraju naredne sedmice.

Na stanici je nije čekala cijela porodica. Došla je samo majka, u kućnom džemperu ispod kaputa. Ponijele su kolač kući i skinule s njega ukras s imenima. Navečer su jele po malo, uz televizor koji niko nije pratio. Sanja je smjestila Igorovu jaknu u ormar kraj ulaza. Nije više bila dokaz da će se vratiti, samo tuđa stvar koju će mu vratiti kada za to bude imala snage.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Fotografija na kojoj nije bila muza

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/fotografija-na-kojoj-nije-bila-muza/

Na otvaranju retrospektive Maju su zamolili da stane ispred najvećeg portreta. Fotograf je umro prije pet godina, a novinari su svaku izložbu završavali istim pitanjem: kako je bilo živjeti uz toliku ljubav? Maja bi se osmjehnula, rekla da je umjetnost složena i pomjerila čašu u drugu ruku. Nikada nisu živjeli zajedno. U katalogu je već deceniju pisalo da jesu.

Sa četrdeset osam godina i dalje je uređivala njegov arhiv. Poznavala je svaku kutiju negativa, ali je vlastite fotografije držala u ladici kuhinjskog stola. Urednik novog monografskog izdanja, Omer, došao je tražiti priču koja nedostaje između slika. Bio je mlađi nekoliko godina i pažljivo je slušao. U početku ga je privlačilo upravo to što je ona, kako je rekao, čuvala srce jednog velikog čovjeka.

Počeli su ručati nakon rada. Jednom je Omer spomenuo da ne voli vlastite fotografije i Maja ga je snimila dok se smijao polomljenoj kašičici u restoranu. Pokazala mu je kadar. Bio je prvi muškarac nakon mnogo vremena koji ju je pitao zašto ne izlaže pod svojim imenom. Umjesto odgovora naručila je još kafe. Te noći otvorila je ladicu i pregledala radove koje niko nije tražio.

Pred kraj mjeseca Omer je predložio zajednički vikend. Maja mu je prije odgovora poslala pismo. Napisala je da je voljela fotografa, da joj je on vjerovao kao saradnici i da joj nikada nije uzvratio onako kako su drugi pretpostavljali. Dopustila je legendi da raste jer je u njoj, makar nakratko, dobijala ljubav koja joj je nedostajala. Nije htjela da i novi odnos počne njegovom pričom.

Omer je došao bez laptopa. Priznao je da je i sam bio opčinjen legendom, pa nije znao koliko je Maju u početku zaista vidio. Nije obećao da će preko noći razdvojiti vlastitu znatiželju od osjećaja. Dogovorili su se da drugi urednik završi monografiju. Maja je pregledala biografske podatke i

prvi put jasno ispravila njihovu vezu. Neki su taj podatak smatrali razočarenjem. Njoj je donio mir.

Na njenoj maloj izložbi u proljeće nije bilo tuđih portreta. Bile su kuhinje, prazne autobuske stanice i jedna slomljena kašičica. Omer je došao pred zatvaranje. Još su se viđali, polako, uz dovoljno prostora da nešto ne znaju. Zamolio je da je fotografiše ispred njenih radova. Maja je pristala, a onda mu pokazala gdje da stane da joj odraz iz stakla ne prekrije lice.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Plan za savršen brak nije bio njihov

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/plan-za-savrsen-brak-nije-bio-njihov/

Jelena je stigla s jednim koferom i fasciklom u boji lavande. Imala je trideset dvije godine, čekala početak novog posla i trebala sobu na mjesec dana. Njena tetka Nada i tetak Faruk živjeli su u velikom stanu, dovoljno velikom da se poslije večere mogu mimoići bez susreta. Rado su je primili. Prvog jutra zalijepila im je raspored na frižider.

Ponedjeljak je bio namijenjen zajedničkom kuhanju, utorak razgovoru o osjećajima, srijeda šetnji bez uređaja. Jelena je upravo završila internetski seminar o partnerskoj komunikaciji i prepoznala je mnogo prostora za poboljšanje. Nada je iz pristojnosti kupila nove pregače. Faruk je rekao da šeta svakog dana. "Zajedno", podsjetila ga je Jelena, podvlačeći riječ ljubičastim flomasterom.

Kuhanje je završilo zagorenom rižom. Razgovor je stao kada ih je nećakinja zamolila da nabroje tri osobine zbog kojih još biraju jedno drugo. Faruk je spomenuo da Nada dobro pamti gdje su dokumenti. Ona je navela njegovu tačnost. Jelena je taj odgovor zapisala kao početnu tačku. Oboje su se osjećali kao stari kućanski aparati koje je neko odlučio popraviti bez uputstva.

U četvrtak je Jelena dogovorila susret s razvedenim komšijom, da Nadi pokaže kako još izaziva pažnju. Faruk je saznao jer je komšija pitao treba li ponijeti vino. Kad je Nada to čula, prvi put nakon dugo vremena pogledala je muža i prasnula u smijeh. Sjetili su se kako su se upoznali na pogrešnoj svadbi, gdje su oboje došli s pozivnicama za narednu subotu. Smijali su se dok je Jelena u kuhinji raspoređivala svijeće.

Kasnije su s njom sjeli za sto. Zahvalili su joj što je primijetila njihovu udaljenost, pa zamolili da prestane ugovarati njihove živote. Jelena je pocrvenjela i priznala da se i sama boji povratka u prazan stan. Raskinula je dugu vezu, a nikome nije rekla jer su joj svi hvalili sposobnost da

rješava tuđe probleme. Nada joj je donijela čaj. Nisu tražili da odmah nabroji šta osjeća.

Do njenog odlaska ostao je još raspored odvoza smeća, jedini koji su svi smatrali korisnim. Faruk je jedne večeri pozvao Nadu da prošetaju do kina. Nije znao šta igra. Ona je pristala, ali je usput skrenula prema slastičarni koju su odavno prestali posjećivati. Sjedili su nad dvije prevelike porcije kolača i pričali o njenoj želji da ode u penziju. Na frižideru je ostala ljubičasta linija tamo gdje je ljepilo povuklo boju.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Tri muškarca i jedan pokvareni čamac

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/tri-muskarca-i-jedan-pokvareni-camac/

Vedran je zamislio vikend na jezeru bez telefona, gostiju i tuđih navika. S Lejlom je bio u braku tri mjeseca. Dok je istovarao namirnice, kroz ogradu je provirio čovjek u blatnjavim čizmama. "Gorivo ti curi iz crijeva", rekao je pokazujući na čamac. Lejla ga je zagrlila. Bio je njen prvi muž, vlasnik susjedne vikendice.

Prije nego što je Vedran smislio pristojan odgovor, pojavio se drugi čovjek s kutijom alata. Lejlin drugi muž čuvao je rezervni ključ jer su zajedno vodili iznajmljivanje opreme. Vedran je znao sve to. Na papiru mu je njena prošlost izgledala uredno završena. Sad su oba završetka stajala na molu i znala gdje se drže zavrtnji.

Odlučio je sam popraviti motor. Odbio je ponuđenu pomoć, skinuo poklopac i odmah izgubio sitnu maticu među daskama. Prvi bivši ponudio mu je magnet. Drugi je donio kafu. Nisu bili nadmeni, što ga je ljutilo još više. Lejla je spremala ručak i iz kuhinje ih pitala treba li im još hljeba, kao da je okupljanje trojice muškaraca iz njenog života obična vremenska prilika.

Tek kad je motor proradio pa ponovo stao, Vedran je pustio alat. Rekao je da se osjeća kao privremeni gost u priči koju svi drugi poznaju. Razgovor je utihnuo. Prvi bivši muž pogledao je prema kući i ispričao kako je Lejla godinama htjela naučiti jedriti, a on je svaki put govorio da prvo treba završiti posao. Drugi je priznao da je mislio kako ona zapravo želi stabilan prihod, pa joj je kupio dodatnu opremu. Nijedan je nije poveo na jedrenje.

Lejla je čula posljednju rečenicu. Izašla je s tanjirima i podsjetila ih da odavno može sama platiti kurs. "Upisala sam ga prošlog mjeseca. Vi ste svi bili zauzeti pretpostavkama." Vedran se nasmijao prije nego što je stigao odlučiti da li smije. Ručali su na molu. Razgovarali su o crijevu za

gorivo, jesenjoj vodi i lošem parkingu, a on prvi put nije mjerio čiju je šalu Lejla duže slušala.

Predvečer su gosti otišli. Vedran je pitao suprugu želi li vikend provesti nasamo ili svratiti do jedriličarskog kluba. Izabrala je klub, uz napomenu da bi sutra voljela miran doručak samo s njim. Dok su pješačili obalom, rekla mu je gdje se završava posao s bivšim mužem, a gdje počinje njihov zajednički prostor. Nije tražio da iko nestane. U nedjelju je ustao ranije i postavio dva tanjira.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Kad odgovor nije bio ljubav

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/kad-odgovor-nije-bio-ljubav/

Sara je čekala da se posljednji gost oprosti prije nego što je zamolila Emila da prošetaju do rijeke. Završili su šestomjesečno istraživanje starih gradskih zanata. Ona je snimala razgovore, on sređivao građu. Sutra se vraćao kući. Njegov kofer već je stajao kraj vrata, uredan kao sve što je radio.

Tokom zime naučila je kako pije čaj i kada mu treba tišina. On je znao da ona zaboravlja ručati dok montira snimke i ostavljao joj sendvič na radnom stolu. Nisu se držali za ruke. Nisu govorili o osjećajima. Sara je ipak svaki mali gest slagala u priču za koju je vjerovala da je oboje poznaju.

Uz rijeku je rekla da bi voljela nastaviti nešto što nema veze s projektom. Emil je stao. Nije se pretvarao da ne razumije. Pitala ga je želi li doći narednog mjeseca samo zbog nje. Odgovor nije stigao odmah, a u toj pauzi Sara je prvi put čula ono što je dotad pažljivo izbjegavala.

Rekao je da mu je draga i da je vrijeme s njom bilo dobro. Zatim se zaustavio prije poznate rečenice o pogrešnom trenutku. Nije bio pogrešan trenutak. Nije osjećao isto. Izgovoriti to bilo mu je teško, ali je znao da bi svako blaže objašnjenje zvučalo kao poziv da ga čeka.

Sara je gledala vodu. Htjela je povući priznanje, nazvati ga šalom ili reći da je i sama mislila samo na prijateljstvo. Umjesto toga priznala je da je boli. Zamolila ga je da ostatak puta prođu odvojeno. Emil je prihvatio, bez pokušaja da je odmah utješi zagrljajem koji bi sve ponovo zamutio.

U sobi je dugo gledao poruku koju je počeo pisati. Želio je objasniti kako mu je žao, kako je dobar čovjek, kako nije htio ništa pogrešno. Izbrisao ju je. Sara mu nije dugovala večer u kojoj bi njega uvjeravala da nije kriv što je ne voli.

Posao su završili korektno. Ona je tražila da neko vrijeme komuniciraju samo o arhivi. U proljeće je prihvatila projekt u primorskom gradu i otišla bez velike objave. Prvog jutra tamo sjela je na terasu s bilježnicom. Nije bila izliječena od tuge, samo više nije uređivala dan prema tuđoj mogućoj poruci.

Kad joj je Emil kasnije čestitao na izložbi, odgovorila je kratko i ljubazno. Zatim je spremila telefon i vratila se sagovornici, staroj krojačici koja je upravo počinjala najzanimljiviji dio svoje priče.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Kiša koju su propustili

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/kisa-koju-su-propustili/

Prije dvanaest godina pokvario im se automobil na povratku s planinarenja. Daria i Marko stajali su pod nadstrešnicom napuštene benzinske pumpe i smijali se kiši koja je nalazila put do njihovih cipela. On ju je tada prvi put poljubio. Poslije je rekla da će tu večer pamtiti zauvijek. U tome barem nije pogriješila.

Njena porodica imala je hotel, njegova malu automehaničarsku radionicu. Razlika sama po sebi nije bila problem dok je drugi nisu počeli objašnjavati. Majka je govorila o budućnosti, otac o različitim navikama. Daria je branila Marka u razgovorima s njima, a onda pred njim govorila da im treba još malo vremena.

Marko je čekao. Kad je dobio posao u drugom gradu, pitao ju je želi li da pokušaju zajedno. Daria je rekla da ne može tek tako napustiti porodicu. Nije ga zamolila da ostane. Rastali su se bez velike svađe, što joj je kasnije omogućilo da raskid godinama naziva okolnostima.

Sada je stajao u predvorju njenog hotela, s torbom preko ramena. Došao je na stručni skup. Sjedine su mu bile vidljivije od godina. Daria ga je pozvala na kafu i odmah poželjela da je izabrala manje uglađen prostor. Oko njih su ljudi tiho pomjerali šolje po skupim podmetačima.

Pričali su o poslu. Marko je imao partnericu, veterinaricu s kojom je živio nekoliko godina. Daria je bila razvedena. Izgovorila je to kao podatak, a onda osjetila želju da mu objasni cijelu historiju, kao da bi pravilno složena objašnjenja mogla vratiti vrijeme.

Vani je počela kiša. Oboje su pogledali prema prozoru i znali čega su se sjetili. Daria je rekla da je tada bila kukavica. Marko je neko vrijeme šutio. Onda je odgovorio da je i on očekivao da ona sve riješi umjesto da jasno kaže koliko dugo može čekati.

Nije joj ponudio oprost u obliku nove romanse. Nije ga ni tražila. Razgovarali su o onoj večeri bez pokušaja da od nje naprave dokaz kako su cijeli kasniji životi bili pogrešni. Kad je krenuo, Daria mu je posudila kišobran. Rekao je da će ga ostaviti na recepciji.

Sljedećeg jutra našla je kišobran i kratku zahvalu. Otišla je u šetnju prije prvog sastanka, sama i bez provjeravanja vremenske prognoze. Na mokrom asfaltu ogledala su se svjetla pekare. Kupila je dvije kifle, pa jednu dala portiru. Drugu je pojela još toplu, hodajući.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Poljubac poslan pogrešnoj osobi

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/poljubac-poslan-pogresnoj-osobi/

Poruka je trajala jedanaest sekundi. Ženski glas rekao je da je stigla kući, da joj je bilo lijepo i da šalje poljubac. Dino ju je poslušao tri puta prije nego što je provjerio ime pošiljateljice. Bila je to Una, producentica s kojom je toga dana prvi put radio na snimanju reklame.

Na setu su razgovarali možda deset minuta. Pitala ga je šta sluša dok montira, a on je odgovorio previše opširno, uvjeren da je dosađuje. Sada mu je svaka sitnica dobila novo značenje. Možda se ipak zadržala kraj njegovog stola zato što je željela. Možda pitanje o muzici nije bilo usputno.

Prije nego što je odgovorio, stigla je druga poruka: "Izvini, pogrešan razgovor." Dino je napisao da nema problema. Ipak, nije izbrisao prvu. Narednih dana slušao ju je dok bi hodao kući. Znao je da nije za njega, ali taj glas mu je otvorio mogućnost života u kojem neko navečer želi čuti je li stigao.

Kad je dobio poziv na novu saradnju, počeo je zamišljati susret. Kupio je košulju koju nije trebao i smislio duhovitu rečenicu o pogrešnim porukama. Una je došla s partnerom, snimateljem koji je pomagao oko opreme. Pozdravila je Dinu srdačno i sasvim običnim glasom.

Razočaranje ga je posramilo. Niko mu ništa nije obećao. Za vrijeme pauze otišao je u dvorište i ostao gledati ekran telefona. Una ga je pitala je li dobro. Mogao je reći da je umoran, ali je priznao da se zbog njene poruke malo zanio. Izgovorio je to bez očekivanja da ga tješi.

Una je sjela na stepenik dovoljno udaljen da razgovor ostane jasan. Rekla je da razumije kako se to može dogoditi, ali da ga ne poznaje na taj način. Dino je klimnuo. Bilo mu je neugodno, a ipak lakše nego tokom svih sedmica u kojima je pokušavao od slučajnosti napraviti znak.

Te večeri izbrisao je poruku. Umjesto da ostane u studiju, otišao je na mali koncert na koji ga je kolegica dugo zvala. Nisu se zaljubili iste noći. Razgovarali su o muzici, posvađali oko jedne pjesme i dogovorili da idu ponovo.

Kad je kasnije dobio njenu poruku da je stigla kući, nije u njoj tražio skriveno obećanje. Pitao je želi li sutra na ručak. Odgovor je bio kratak i namijenjen upravo njemu.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Svi njeni tuđi ukusi

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/svi-njeni-tudji-ukusi/

U Mirninom podrumu stajali su skije, gramofon i sprava za pravljenje tjestenine. Skije su pripadale vezi s Damirom, ploče godinama s Filipom, a tjestenina posljednjem pokušaju zajedničkog života s kuharom. Ništa nije željela baciti. Svaki predmet dokazivao je da je nekad znala o čemu treba razgovarati.

Prijatelji su je zvali prilagodljivom. Kad bi se zaljubila, lako je naučila pravila sporta, imena bendova ili razliku između dvije vrste brašna. Govorila bi "mi volimo" već poslije trećeg izlaska. Partnerima je to prijalo dok ne bi shvatili da se iza njihovog slaganja ne čuje drugi glas.

Poslije posljednjeg raskida otišla je prodati dio ploča. Prodavač u maloj muzičkoj radnji pitao ju je koju želi zadržati. Mirna je navela najskuplju. On je ponovio pitanje, sporije: "Koju želite slušati?" Nije imala odgovor. Osjetila je neprijatnost kao kad zaboravi vlastitu adresu.

Prodavač se zvao Andrej i vodio je večernju emisiju na lokalnom radiju. Ponudio joj je da donese pet pjesama za rubriku o ljudima koji ne rade u muzici. Mirna je prihvatila prije nego što je shvatila koliko će joj biti teško. Kod kuće je slušala ploče bivšeg partnera i svaka je zvučala kao tuđa dnevna soba.

Nazvala je sestru. Ova ju je podsjetila da je nekad voljela stare zabavne pjesme koje su pjevale tokom ljetovanja. Mirna ih je našla i prvi put pustila bez potrebe da opravdava ukus. Jedna joj se više nije sviđala. To ju je, neobično, obradovalo. Mogla je promijeniti mišljenje a da se ne mijenja osoba kraj nje.

U emisiji se zbunila, pogrešno izgovorila ime autora i rekla da je jedna pjesma podsjeća na pokvareni porodični auto. Andrej nije prekidao da doda stručnu zanimljivost. Poslije je pitao želi li kafu. Mirna je pristala, pa odmah dodala da ne voli jazz, koji je svirao u njegovoj radnji.

"Dobro je da znam", rekao je.

Počeli su se viđati, ali ona nije kupila nijednu njegovu omiljenu ploču samo da bi imala šta reći. Zadržala je čas keramike utorkom i nedjeljne šetnje sa sestrom. Jedne večeri Andrej je predložio koncert koji je njoj zvučao naporno. Rekla je da ide sam i da će ga sačekati kod kuće s knjigom. Kad je otišao, tišina je bila sasvim ugodna. Mirna je pustila svoju pjesmu, dovoljno glasno da je čuje iz kuhinje.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Kofer koji je ostao na peronu

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/kofer-koji-je-ostao-na-peronu/

Faruk je stigao na stanicu s dvije kifle i koferom koji je Aida zaboravila u njegovom autu. Ona je stajala kraj vagona, umotana u šal, i telefonirala nekome iz novog ureda. Selila se zbog posla. Govorila je samouvjereno, sve dok ga nije ugledala kako trči između putnika i pokušava sačuvati kafu.

Poznavali su se osam godina. Isprva je Aida bila supruga njegovog kolege, pa su se viđali na večerama gdje je Faruk uvijek sjedio prekoputa nje. Poslije njenog razvoda nastavili su odlaziti na predstave, popravljati police i razmjenjivati poruke o besmislenim sitnicama. Nikad nisu promijenili naziv tog odnosa.

Faruk je mislio da bi priznanje bilo nepristojno prema nekadašnjem prijateljstvu s njenim bivšim mužem. Aida je mislila da on traži društvo, ništa više. Povremeno bi jedno od njih počelo izlaziti s nekim, a drugo se ponašalo izuzetno razumno. Onda bi slijedile sedmice bez poziva, koje su oboje objašnjavali zauzetošću.

Sad je odlazila u drugi grad. Faruk joj je pomogao podići kofer, ali nije puštao ručku. Aida je rekla da će propustiti voz ako je nastavi držati. On se izvinio. U toj besmislenoj maloj odgodi odjednom je stalo svih osam godina.

"Volio bih da ostaneš", rekao je.

Aida ga je pogledala pažljivo. Nije željela još jednu rečenicu koju može razumjeti na dva načina. Pitala je govori li to prijatelj koji će biti usamljen ili čovjek koji nešto želi s njom. Faruk je prvi put odgovorio bez ograde.

Voz se pripremao za polazak. Aida mu je rekla da ga voli, ali da neće odustati od posla koji je birala mjesecima zato što je on pronašao hrabrost u posljednjoj minuti. Nije rekla grubo. Dodirnula mu je obraz i

zamolila ga da, ako misli ozbiljno, dođe za dvije sedmice. Tada će moći razgovarati bez zvižduka i otvorenih vrata vagona.

Faruk je ostao na peronu s njenom vrećicom kifli. U vozu je Aida shvatila da je uzela pogrešnu kafu. Poslala mu je fotografiju, ali on ovaj put nije odgovorio samo šalom. Kupio je kartu za datum koji mu je predložila.

Kad je došao, njen novi stan još je mirisao na boju. Proveli su vikend razgovarajući o udaljenosti, poslu i tome šta svako može pružiti. U nedjelju ga je Aida ispratila na stanicu. Rastanak ih nije učinio hrabrim. Sada su hrabrost morali ponijeti sa sobom kući.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Natpis na saksiji

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/natpis-na-saksiji/

Kad je Nadina spomenula da je živjela u Lisabonu, Armin je rekao da se portugalskim sasvim dobro služi. U stvarnosti je znao naručiti kafu i ponoviti dvije rečenice iz pjesme. Nije planirao veliku laž. Samo mu se svidjela i nije htio djelovati kao čovjek koji je uvijek negdje trebao otići, a nikad nije stigao.

Upoznali su se na radionici keramike. Nadina je pravila široke, nesimetrične zdjele. Armin je svaku svoju pokušavao popraviti dok se ne bi srušila. Ona bi se smijala i govorila da glina ne voli kad je uvjeravaš da znaš bolje. On je mislio da govori samo o glini.

Nakon nekoliko sedmica pitao ju je želi li večerati s njim. Rekla je da će mu odgovoriti na neobičan način. Sutradan je u radionici ostavila malu saksiju s ružmarinom i rukom ispisanom ceduljom na portugalskom. Armin je prepoznao riječ za subotu. Ostatak je izgledao kao izreka o strpljenju.

Mogao je otvoriti prevodilac. Mogao je pitati. Umjesto toga odlučio je da mu Nadina nježno poručuje da sačeka. Napisao joj je kako razumije i da nema pritiska. Ona je odgovorila kratkim osmijehom. U subotu je ostao kod kuće, uvrijeđen nečim što mu niko nije rekao.

Na sljedećoj radionici Nadina ga je pozdravila hladnije. On je zaključio da je odbijanje konačno i počeo pričati više nego inače. Spominjao je gradove, izložbe i književnike. Nadina ga je pustila da završi, a onda pitala zašto nije došao.

Poruka na saksiji bila je poziv na večeru u subotu u osam. Ispod nje je stajala adresa. Ona je kuhala, čekala, pa pomislila da se predomislio nakon što je pristala.

Armin je osjetio kako mu svaka pametna rečenica iz posljednjih sedmica postaje tijesna. Priznao je da ne govori portugalski. Rekao je i da ga je bilo sram provjeriti značenje, iako bi to riješilo sve za pola minute. Nadina se nije nasmijala. Pitala je koliko još razgovora s njim mora naknadno prevoditi u istinu.

Počeli su od Lisabona, zatim prošli kroz njegova putovanja koja su uglavnom bila planovi. Nije mu odmah dala novi datum. Dvije sedmice kasnije donio je u radionicu zdjelu koju nije pokušavao izravnati. Unutra je bila cedulja na bosanskom: "Večera u petak. Ako želiš." Nadina je pročitala, pogledala krivi rub i napisala vrijeme.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Kafa s najboljom namjerom

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/kafa-s-najboljom-namjerom/

Svake srijede dolazio je s crtežima na debelom papiru i naručivao crnobijele kopije. Alma je primijetila da nosi isti džemper, da pažljivo broji sitni novac i da se uvijek zahvali kao da mu je učinila nešto posebno. Pretpostavila je da je umjetnik u lošem periodu. Ta pretpostavka ubrzo je postala cijela priča koju je sama sebi pričala.

Zvao se Roko. Jednom je ostao duže jer se zaglavio papir, pa su razgovarali o starim zgradama. Alma je rekla da voli nacrte s bojom. On je odgovorio da ponekad jedna pogrešna boja promijeni sve. Njoj je to zvučalo kao lijepa rečenica nekoga ko ne može priuštiti štampu u boji.

Kad je naredne sedmice ostavio dokumente i zamolio da ih preuzme pred zatvaranje, odlučila ga je iznenaditi. Posvijetlila je pozadinu, obojila nekoliko površina i uklonila sitne oznake koje su joj djelovale kao mrlje. Napravila je novu, urednu mapu. Uz nju je stavila kafu iz obližnjeg lokala.

Roko je pri otvaranju mape problijedio. Oznake nisu bile mrlje. Pokazivale su razliku između postojećeg zida i planirane intervencije. Dokumenti su bili dio anonimnog konkursa, s preciznim pravilima prikaza. Rok je isticao te večeri. Alma ga je slušala dok joj je lice gorjelo, shvatajući da je od nje tražio kopiranje, a ona odlučila bolje poznavati njegov posao.

"Mislila sam da će ti pomoći", rekla je.

"Znam. Ali nisi pitala."

Originalne datoteke bile su sačuvane. Alma je zatvorila radnju, ostavila samo jedno svjetlo i sve odštampala ponovo o svom trošku. Roko je ostao slagati stranice. Nisu pričali dok nisu provjerili posljednju oznaku. On je zatim predao dokumente putem službenog portala, a ona mu vratila novac za cijelu narudžbu.

Tek poslije je saznala da džemper nosi jer ga voli, da kovanice skuplja po autu i da radi kao arhitekta, sasvim pristojno plaćen. Nije mu trebao pokrovitelj. Alma je priznala da joj se sviđa i da je izabrala najgori mogući način da to pokaže.

Roko se prvi put te večeri nasmijao. Rekao je da bi kafa bila dovoljna da nije došla s preuređenim projektom. Naredne srijede stigao je bez papira. Pitao je je li slobodna poslije šest. Alma je pogledala sat, pa njega. "Jesam. I ovaj put ću prvo pitati kakvu kafu piješ."

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Plava haljina po kiši

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/plava-haljina-po-kisi/

Vesna je plavu haljinu gledala šest sedmica kroz izlog krojačice. Nije bila naročito skupa, samo skuplja od onoga što je sebi inače dopuštala. Za godišnju zabavu arhitektonskog biroa željela je jednom doći kao gost, a ne kao osoba koja provjerava jesu li svi računi plaćeni.

Tamo je trebao biti i Luka, pejzažni arhitekta s kojim se mjesecima dopisivala o projektima i, sve češće, o svemu drugom. On joj je posljednji put napisao da se nada kako će konačno razgovarati bez nacrta između njih. Vesna je tu poruku pročitala dovoljno puta da je više nije morala otvarati.

Na dan preuzimanja haljine nazvala ju je prijateljica Irena. Trebao joj je novac za hitnu popravku auta kojim je vozila bolesnu majku na preglede. Vesna je imala još malo uštedevine, baš onoliko koliko je dugovala krojačici. Poslala joj je novac prije nego što je stigla smisliti razlog da to ne učini.

Krojačici je rekla da haljinu može prodati drugome. Žena ju je pogledala preko naočala. Već je znala da Vesna rijetko kupuje nešto samo za sebe. Ponudila joj je da plati idućeg mjeseca, ali do tada je bilo kasno. Zabava je počela, kiša se pojačala, a Vesna je bila uvjerena da će svaki naknadni ulazak izgledati kao traženje pažnje.

Ipak je obukla haljinu. Htjela je barem vidjeti kako joj stoji izvan uske kabine. Navukla je stari kaput i izašla po hljeb. Na uglu je srela Luku, mokre kose i bez kišobrana. U ruci je nosio kutiju kolača iz sale.

"Pobjegao si?" pitala je.

Rekao je da je otišao kad su počeli govoriti samo o poslu. Tražio ju je među gostima, pa pretpostavio da nije došla. Vesna je razmišljala hoće li izmisliti drugi poziv. Umjesto toga rekla je za haljinu, popravku auta i

vlastiti besmisleni strah da kasni.

Luka nije njenu dobrotu pretvorio u govor. Predložio je da pojedu kolače dok se ne smoče. Sklonili su se u malu samoposlugu čija im je vlasnica dopustila da stanu uz prozor. Pili su jogurt iz plastičnih čaša i raspravljali o tome zašto ljudi na zabavama uvijek stoje kraj izlaza.

Pred rastanak pitao je može li je sutra pozvati na pravi izlazak. Vesna je rekla da može, ali da će nositi farmerke. Luka je podigao mokru kutiju kao zdravicu. "Onda ću i ja doći bez kutije kolača."

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Posljednja narudžba u izlogu

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/posljednja-narudzba-u-izlogu/

Kad je maknula posljednju njegovu šolju iz stražnje prostorije, Selma je odlučila zatvoriti cvjećaru. Bivši partner odnio je dio opreme i zajedničku listu klijenata u novu radnju koju je otvorio sa ženom zbog koje ju je napustio. Tvrdio je da je poslovna odluka odvojena od privatne. Selmi je sve stalo u istu kutiju.

Ostao joj je izlog s oguljenim slovima i nekoliko narudžbi za koje je već uzela kaparu. Svako jutro brojala je preostale dane zakupa. Ulica je bila raskopana, prolaznici su zaobilazili blato, a ona je radila u kaputu. Na staklu je kredom napisala da prima samo ranije dogovorene narudžbe.

Preko puta je bio atelje scenografa Borisa. Poznavali su se dovoljno da jedno drugome sačuvaju paket. Kad ju je pitao zašto zatvara, rekla je da nema više razloga ostati. Nije dodala da joj je neugodno stajati iza pulta dok mušterije pokušavaju izbjeći pitanje o bivšem partneru.

Sljedećeg jutra Borisov izlog bio je oslikan velikom granom magnolije. Između cvjetova pisalo je da proljeće stiže preko puta. Strelica je pokazivala njenu radnju. Selma je pomislila da joj se ruga vlastitim optimizmom, ali tog dana ušle su dvije nove mušterije.

Kiša je padala cijelu sedmicu. Na asfaltu su se razlijevale boje s privremenih putokaza, a magnolija je ostajala ista. Selma ju je počela gledati prije nego što otključa vrata. Nije vjerovala da jedna slika može spasiti posao. Ipak, prepravila je svoju poruku, pa ponovo otvorila narudžbe za subotu.

Kad je Boris otišao na put, njegova saradnica zamolila je Selmu da pričuva atelje. Tamo je pronašla račune za boju otpornu na vlagu i nacrt cijelog izloga. Boris je na njemu radio tri noći, između plaćenih poslova. Saradnica je rekla da nikome nije htio spominjati zašto.

Selma mu je po povratku odnijela ručak. Zahvalila je, ali mu je rekla da ne želi biti tajni projekat popravljanja. Boris se zbunio. Onda je objasnio da je njemu, nakon razvoda, godilo kad mu je ona sačuvala paket i pitala treba li kafu, bez velikog razgovora.

U maju je cvjećara ostala otvorena. Posao je bio skroman, ali njen. Boris je došao po buket za vlastitu majku i platio punu cijenu. Selma ga je zatim pozvala na večeru. Ovaj put niko nije morao crtati strelicu.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Zvijezda iznad podstanarske sobe

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/zvijezda-iznad-podstanarske-sobe/

Krovni prozor se otvarao samo napola. Ako bi ga Tea gurnula dalje, kiša bi kapala ravno na jastuk. Stanodavac je to nazivao karakterom starog prostora. Tea je sobu nazivala privremenom, mada je već četvrti mjesec držala knjige u koferu. Poslije raskida nije imala snage za još jedno raspakivanje.

Prevodila je upute za uređaje koje nikad nije vidjela. Bivši partner govorio joj je da je vrijeme da nađe ozbiljniji posao, a onda je otišao s kolegicom čiji je rad smatrao ambicioznijim. Tea je tu rečenicu slušala u glavi i kad bi joj klijent uredno platio. Noću je gledala jednu svijetlu tačku između televizijskih antena i zamišljala da barem ona ostaje na mjestu.

Kad je poslala fotografiju lokalnom astronomskom klubu, odgovor je stigao od člana po imenu Omer. Objasnio je da nije zvijezda nego planeta i da neće uvijek biti na istom dijelu neba. Tea se zbog toga neobjašnjivo rastužila. Napisala mu je da joj je upravo pokvario najjeftiniji oblik sigurnosti.

Omer se izvinio i poslao raspored posmatranja s brda iznad grada. Nije insistirao da dođe. U sljedećim sedmicama razmjenjivali su fotografije neba i loše šale o oblacima. Ona je njemu ispravljala nespretne rečenice u klupskom biltenu, a on njoj govorio kad se isplati otvoriti prozor.

Na prvo posmatranje stigla je kasno. Omer je bio čovjek sa širokom kapom i termosicom čaja, nešto stariji nego što je pretpostavljala. Kad je pitao čime se bavi, rekla je da prevodi. Sačekala je pitanje čime se zapravo bavi. Umjesto toga zanimalo ga je koja je riječ najteža za prevesti.

Nije se zaljubila te večeri. To joj je poslije bilo važno. Svidjelo joj se kako je ostavio prostor da sama priđe teleskopu i kako se nije uvrijedio kad je odbila prijevoz kući. Viđali su se nedjeljama, pa i ponekom srijedom kada nebo nije bilo vrijedno gledanja.

U proljeće je dobila stalnog klijenta i iznajmila stan s normalnim prozorima. Omer joj je pomogao nositi knjige, a onda pitao gdje ih želi. Tek tada je shvatila da je prestala čekati nekoga ko će joj pokazati šta bi trebala željeti.

Prve noći u novom stanu nije vidjela planetu. Sjedila je na podu i raspakivala kofer. Telefon je zasvijetlio njegovom porukom: "Oblaci." Odgovorila je fotografijom svojih napokon punih polica.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Pogrešna vrata na trećem spratu

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/pogresna-vrata-na-trecem-spratu/

Na cedulji koju je našao u džepu posuđenog kaputa pisalo je: "Treći sprat, zelena vrata, petak u sedam." Nije bilo potpisa. Mirza je pretpostavio da je poziv ostavio njegov prijatelj kuhar, koji je svakog mjeseca organizovao večere na neobičnim mjestima. Prijatelj se nije javljao, a Mirzi se nije provodila još jedna večer pred televizorom.

Zelena vrata otvorila je žena s trakom za pakovanje zalijepljenom za rukav. Iza nje su stajale kutije, rastavljena polica i dva identična tostera. Mirza je podigao bocu soka. "Jesam li zakasnio?" Žena ga je pogledala, zatim cedulju, i nasmijala se toliko iskreno da mu je bilo lakše priznati grešku.

Zvala se Dunja. Večera je bila u susjednom ulazu. Ona je upravo razdvajala stvari poslije razvoda i pokušavala odlučiti koji toster pripada kome. Kupili su ih oboje, ne znajući da je drugi već kupio isti. Ta joj je sitnica sada izgledala kao sažetak posljednje godine braka.

Mirza je mogao otići. Umjesto toga pitao je treba li pridržati policu dok skine posljednji vijak. Rekla je da treba, ali samo to. Nije tražila savjet, društvo ni čovjeka koji će joj objasniti da sve ima razlog. On je pridržao policu. Radio je kao restaurator namještaja i primijetio da se jedna noga rasklimala mnogo prije selidbe.

Dok je završtao vijak, stigao je njen bivši muž po kutije. Zastao je na vratima ugledavši nepoznatog muškarca. Dunja je objasnila grešku s pozivom, a njemu je objašnjenje očito zvučalo previše zgodno. Mirza je osjetio potrebu da se opravdava. Dunja ga je preduhitrila: "Došao si po stvari. Sve tvoje je uz prozor."

Kad je stan opet utihnuo, zahvalila mu je što nije napravio predstavu od svog prisustva. Mirza je rekao da ni on ne bi znao gdje stajati u takvoj sceni. To priznanje bilo joj je draže od samouvjerenog osmijeha.

Otišao je na večeru tek pred desert. Sutradan je Dunji ostavio broj stolara koji popravlja police i dodao svoj broj, uz napomenu da kafa nema veze s popravkom. Odgovorila je nakon dvije sedmice. Trebalo joj je vremena da se novi stan prestane činiti privremenim.

Na prvom dogovorenom sastanku čekala ga je pred knjižarom. Nosila je isti kaput, sada bez ljepljive trake. Mirza je pitao jesu li ovo prava vrata. Dunja ga je uhvatila pod ruku i povela niz ulicu. "Večeras jesu."

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Sastanak sa ženom koju je već osvojio

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/sastanak-sa-zenom-koju-je-vec-osvojio/

Damir je imao sedamnaest otvorenih prozora na računaru i nijedan otvoren prozor u kancelariji. Klima je zujala, telefon svijetlio, a na rubu stola hladila se kafa koju je donijela Hana. Nije primijetio da je uz nju ostavila kovertu. Primijetio je tek miris narančine kore na njenom kaputu.

Kad su se upoznali, vodili su malu agenciju iz njenog dnevnog boravka. Ona je pisala tekstove, on pronalazio klijente. Sada su imali zaposlene, salu za sastanke i stan u kojem su razgovori zvučali kao nastavak poslovne prepiske. Hana je nedavno prodala svoj udio i prihvatila posao u biblioteci. Damir je taj odlazak nazivao predahom.

U podne mu je aplikacija prikazala uspomenu na fotografiju staru sedam godina. Hana je sjedila na podu među kutijama, držeći komad pizze. Ispod slike bila je njegova davna poruka: "Možeš li večeras ostaviti svijet drugima i večerati sa mnom?"

Prekopirao ju je u njihov razgovor. Dodao je srce i čekao odgovor, zadovoljan što je konačno učinio nešto spontano. Hana je odgovorila fotografijom koverte koja mu je još ležala kraj tastature. Unutra je bila rezervacija za večeru i cedulja na kojoj je vlastitom rukom, prije tri sedmice, napisao da neće zaboraviti njihovu godišnjicu.

"Znam", otkucao je, pa izbrisao. Zatim je nazvao.

Hana nije bila ljuta na jednu zaboravljenu večeru. Govorila je mirno, s pauzama od kojih mu je bilo teže. Rekla je da joj se udvara kad ga podsjeti fotografija, a ostatak vremena od nje očekuje da razumije. Kad je pokušao objasniti važnost novog ugovora, čuo je sebe kako izgovara potpuno istu rečenicu kao prošlog mjeseca.

"Šta želiš da uradim?" pitao je.

"Odluči šta večeras radiš. Bez toga da ja upravljam i ovim."

Damir nije otkazao posao niti objavio veliku odluku zaposlenima. Predao je pripremljene materijale kolegici, priznao klijentu da poslije šest nije dostupan i izašao. Pred restoranom je ugasio telefon. Hana je već sjedila unutra, u običnom zelenom džemperu. Na njenom licu nije bilo olakšanja koje je očekivao kao nagradu.

Za večerom mu je pričala o starijoj čitateljici koja svake sedmice posuđuje isti roman. Pitao je koji roman, zašto isti, i kako se žena zove. Hana je odgovorila. Prvi put nakon dugo vremena nije pogledala je li završio slušati. Kad je konobar odnio tanjire, Damir je naručio još jedan čaj. Nije imao sljedeći sastanak.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Smjena koju je krila od muža

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/smjena-koju-je-krila-od-muza/

Lejla je na kuhinjski sto spustila novac još vlažan od pare. Rekla je da joj je učenica unaprijed platila šest časova klavira. Adnan je podigao pogled s crteža i pitao kako se djevojka zove. "Sara", odgovorila je. Ime je pročitala na računu iz pekare koji je ležao kraj šolje.

Od vjenčanja su živjeli u stanu u kojem se svaka soba koristila dvaput. Spavaća je ujutro postajala atelje, a hodnik prostor za vježbanje. Oboje su bili u tridesetim i oboje su mislili da drugi zaslužuje još jednu priliku. Njihove porodice već su savjetovale stalne poslove, onim blagim glasom od kojeg sve zvuči kao ukor.

Lejla je počela peglati posteljinu u hotelskoj praonici. Privatnih učenika nije bilo. Poslije smjene mazala je ispucale prste kremom bez mirisa i sjedala za klavir, dovoljno kratko da Adnan čuje nekoliko ljestvica. Onda bi ga pitala šta je toga dana nacrtao. On joj je pokazivao radove i tvrdio da pregovara s izdavačem.

Jednog četvrtka rukavica joj je zapela za metalni rub kolica. Posjekotina je bila mala, ali nadzornica ju je poslala u susjednu prostoriju po zavoj. Tamo je, kraj sušilice, stajao Adnan u sivom radnom prsluku. U ruci je držao rezervni remen. Niko nije progovorio dok mašina nije završila svoj glasni krug.

"Izdavač ima dobru ventilaciju", rekla je Lejla.

On je spustio alat. Već mjesec dana popravljao je opremu hotela preko rođakove firme. Novac koji je nazvao avansom za ilustracije bio je plata. Nije joj rekao jer je vjerovao da će prestati svirati ako pomisli da on odustaje od crtanja. Ona mu je objasnila gotovo istu stvar, samo obrnutim redom.

Kući su išli pješice, preumorni za ljutnju koju su oboje očekivali. Na mostu je Adnan priznao da mu tajni posao više nije bio najteži dio dana. Najteže je bilo izmišljati uspjeh za večerom. Lejla je nekoliko koraka šutjela, pa rekla da nikad nije tražila uspješnog muža. Tražila je čovjeka kojem može reći da je umorna.

U nedjelju su na frižider stavili raspored. Ponedjeljak je bio njen za muziku, srijeda njegov za crtanje. Ostale večeri nisu morale postati umjetnost. Mjesec kasnije Lejla je dobila prvu stvarnu učenicu, ženu stariju od sebe. Zvala se Jasna. To je ime izgovorila Adnanu s takvim zadovoljstvom da se smijao još dok je postavljao sto.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Dva računa u plavoj kutiji

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/dva-racuna-u-plavoj-kutiji/

Na polici iznad Emininog radnog stola ostala je svijetla pravougaona mrlja. Tu je godinama stajao njen prvi fotoaparat, težak i izgreban, s trakom koju je sama sašila. Kad je Haris pitao gdje je, rekla je da ga je odnijela na čišćenje. Okrenula se monitoru prije nego što je morao povjerovati njenom licu.

Njihova peta godišnjica dolazila je u mjesecu kada su oba honorara kasnila. Haris je svirao po restoranima, Emina fotografisala proizvode za tuđe prodavnice. U plavoj kutiji držali su novac za vlastiti studio. Ponekad bi je otvorili, prebrojali iste novčanice, pa govorili o velikim prozorima kao da ih već imaju.

Jednom su u izlogu agencije za nekretnine pronašli prostor tačno kakav su zamišljali. Haris je fotografisao oglas, a Emina izračunala koliko bi joj dodatnih snimanja trebalo samo za grijanje. Poslije toga prestali su gledati izloge. Nisu prestali govoriti da će se studio otvoriti. Ta rečenica bila je njihova mala kućna navika, poput ostavljanja upaljenog svjetla dok se drugo ne vrati.

Prošle sedmice Emina je čula kako Haris preko telefona odbija nastup jer mu je pojačalo neispravno. Dan kasnije prodala je stari aparat kolekcionaru. Sačuvala je traku. Kupila mu je malo pojačalo, dovoljno dobro da više ne posuđuje tuđu opremu, i odnijela ga komšinici dok ne dođe godišnjica.

Haris je u isto vrijeme razgovarao s vlasnikom praznog lokala u prizemlju. Prostor je imao veliki prozor, mokar zid i prihvatljivu kiriju. Za depozit je prodao gitaru koju je rijetko iznosio iz kuće. Eminu je uvjeravao da je kod majstora. Kupio je i novu traku za aparat, sasvim nalik staroj, samo bez pohabanog ruba.

Te večeri jeli su krompir iz iste tepsije jer nisu htjeli prati dva tanjira. Emina je prva donijela kutiju. Haris se nasmijao, zatim stao. Iz džepa je izvukao ključ lokala i račun za traku. Nisu odmah shvatili cijelu nesreću. Ona je najprije pitala gdje će uključiti pojačalo. On je pitao čime će otvoriti studio.

"Rezervnom opremom", rekla je napokon. "Imamo je. Samo smo se pravili da bez svojih omiljenih stvari ne postojimo."

Ipak, nije joj bilo svejedno. Zamjerila mu je što je odlučio o kiriji bez nje. On je priznao da mu smeta što njegov kvar nije smatrala zajedničkim problemom. Razgovarali su dugo, sve dok pokloni nisu prestali ličiti na dokaze velikodušnosti i postali dvije odluke koje su trebali donijeti zajedno.

Sutradan su vratili pojačalo i traku. Vlasniku lokala ponudili su da sami okreče zid u zamjenu za dio kirije. Prihvatio je. Na otvorenju je Haris svirao posuđenu gitaru, a Emina fotografisala rezervnim aparatom. Plava kutija stajala je na prozoru, sada puna računa. Na njenom poklopcu napisali su raspored svojih slobodnih večeri.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Fotografija između dvije knjige

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/fotografija-izmedju-dvije-knjige/

U maloj papirnici Dunja je svake večeri odvajala novine za bravara preko puta. Zvao se Nedim, imao je suprugu i naviku da joj popravi zaglavljenu ladicu prije nego što ga uopće zamoli. Dunja je bila sama godinama. Nije planirala zaljubiti se u njegov dolazak pred zatvaranje.

Ništa mu nije rekla. Njihovi razgovori ostali su kratki, o vremenu, mušterijama i knjigama koje je ostavljao na pultu. Ipak, znala je koliko često pogleda prema vratima. Kad jednog petka nije došao, osjetila je brigu koju više nije mogla nazvati običnom komšijskom pažnjom.

Njegova supruga Aida pojavila se u ponedjeljak po novine. Rekla je da je Nedim u bolnici. Dunja je ponudila da nekoliko dana pripazi na radionicu. Aida je prihvatila, umorna i zahvalna. Dunja je zbog vlastitih osjećaja skoro povukla ponudu, kao da pomoć postaje nepoštena čim u sebi nosi više od jednog razloga.

Nedim se nije vratio. Nakon njegove smrti Dunja je nastavila zatvarati papirnicu u isto vrijeme, ali bi se zadržala kraj police s novinama. Prijateljici je jednom priznala šta osjeća. Dobila je strog savjet da prestane misliti na tuđeg muža. Kao da se misao odlaže uz neprodani broj časopisa i sutra više ne pripada tebi.

Mjesecima je čuvala fotografiju sa zajedničke ulične proslave između dvije knjige. Na njoj su stajali svi vlasnici radnji, ali je njen pogled uvijek pronalazio Nedima. Nije sliku izlagala. Bojala se da bi time nekome oduzela pravo koje nije ni tražila. Istovremeno je počela zamjerati Aidi što se smije dok razgovara s novim susjedom.

Jednog dana Aida je ušla po kartonsku kutiju. Prodavala je radionicu i selila se bliže sestri. Dunja je, protiv vlastite namjere, izgovorila da joj je drago što tako brzo nastavlja. Aida ju je pogledala bez ljutnje. "Brzo izvana", rekla je. "Noću nije brzo." Dunja je odmah poželjela povući

rečenicu.

Umjesto opravdanja, priznala je da joj Nedim nedostaje i da je njena naklonost bila veća nego što je pokazivala. Aida je dugo šutjela. Rekla je da to nije znala, da joj treba trenutak, ali i da ne može čuvati uspomenu tako da prestane živjeti. Dunja je shvatila koliko je nepošteno od druge žene praviti čuvara vlastite skrivene tuge.

Na dan selidbe poklonila je Aidi fotografiju, prethodno napravivši kopiju uz njenu saglasnost. Svoju je stavila iza pulta, cijelu, sa svim susjedima. I dalje je ponekad gledala Nedima. Ali sada bi primijetila i sebe, nasmijanu, među ljudima koji su dijelili jednu ulicu i mnogo običnih dana. Sljedećem kupcu nije zaboravila vratiti kusur.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Poljubac kraj radionice

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/poljubac-kraj-radionice/

Lara je došla u tetkinu kuću da završi nacrte za izložbu. U dvorištu je stolar Amar popravljao staru ogradu. Nosio je izblijedjelu majicu, radio tiho i nije zastajao da joj objasni koliko je njen posao zanimljiv. To ju je isprva nerviralo. Navikla je da ljudi pitaju gdje izlaže.

Vjetar je jednog popodneva odnio nekoliko skica sa stola. Amar ih je pokupio prije nego što su pale u mokru travu. Zadržao se nad jednom i primijetio da joj proporcija police ne odgovara prostoru. Lara je spremila papire, uvrijeđena što je to tačno. Sutradan ga je ipak pitala kako bi riješio ugao.

Razgovor je potrajao do večeri. Pokazao joj je dvije mogućnosti komadima otpadnog drveta, a ona njemu objasnila zašto joj je važna jedna namjerno prazna površina. Smijali su se tetkinom radiju koji je hvatao samo pola stanice. Lara je osjetila privlačnost prije nego što je stigla smisliti pristojno objašnjenje za nju.

Nekoliko dana kasnije otišli su zajedno kupiti okove. Na povratku su stali kraj rijeke. Amar ju je pitao može li je poljubiti. Rekla je da može. Bio je to miran, kratak poljubac, bez izgovora da ih je zanio trenutak. Kad su se vratili, Lara ga je pred tetkom predstavila kao majstora koji joj je pomogao s nabavkom.

Amar nije ništa rekao, ali je sljedećeg jutra držao razgovor na ogradi. Lara je pokušala vratiti njihovu bliskost šalom. On je upitao stidi li ga se. Odbila je odgovor prebrzo, pa spomenula da njeni prijatelji neke stvari pogrešno shvataju. "Koje stvari?", pitao je. Nije imao namjeru pogađati umjesto nje.

Na porodičnom ručku tetka je ispričala da Amar vodi radionicu i obučava odrasle polaznike. Lara je osjetila olakšanje, a odmah zatim se zbog tog olakšanja postidjela više nego ranije. Zar bi ono što se dogodilo kraj rijeke

vrijedilo manje da radi za drugoga i nema vlastitu firmu? Prvi put je pitanje postavila sebi bez publike.

Pronašla ga je u radionici i izvinila se jasno, ne spominjući prijatelje. Rekla je da je pokušala smjestiti ga u tuđa očekivanja. Amar je prihvatio izvinjenje, ali nije odmah nastavio romansu. Predložio je kafu za nekoliko dana. Želio je upoznati osobu koja će ga jednako predstaviti u dvorištu i galeriji.

Na otvorenju izložbe Lara ga je dočekala pred vratima. Nije nabrajala njegove uspjehe da bi unaprijed pridobila društvo. Rekla je njegovo ime i da joj je drago što je došao. Kasnije su ostali pred policom čiji su ugao zajedno riješili. Prazan prostor na njoj izgledao je upravo onako kako je željela.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Kuća puna njegovog odsustva

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/kuca-puna-njegovog-odsustva/

Selma je putnu torbu držala iza ormara, napunjenu samo napola. Muž Oskar već je mjesecima radio daleko, vraćajući se umoran i odlazeći prije nego što bi uspjeli razgovarati. U međuvremenu se zbližila s Viktorom, prevodiocem koji je unajmio prostor preko puta njene radnje. Planirali su zajednički odlazak na nekoliko dana.

Viktor nije bio slučajni prolaznik. Razgovarali su dugo, šetali po zatvaranju i jednom se poljubili. Selma je znala da mora reći Oskaru šta se dogodilo. Svaki put kad bi nazvao, čula bi umor u njegovom glasu i odgodila razgovor. Odlazak je u njenoj glavi postao način da odluku učini stvarnom.

Vijest o Oskarovoj iznenadnoj smrti stigla je ujutro, preko njegove firme i porodice. Selma je sjela kraj napola napunjene torbe. Nije mogla povezati čovjeka kojeg je namjeravala ostaviti s čovjekom kojem više nikada neće ništa objasniti. Viktor je došao, ostavio hranu i otišao kad je zamolila da bude sama.

Sedmice su prošle među dokumentima, posjetama i stvarima koje su ljudi donosili jer nisu znali šta da kažu. Oskarova odjeća vratila se u dvije kutije. U jednoj je našla sitne račune, rezervni punjač i razglednicu koju nije poslao. Na njoj je napisao samo da bi joj se svidio pogled s prozora.

Kuća je odjednom bila puna njega. Sjećala se šala koje je već zaboravila i trenutaka bliskosti koje je u posljednjim mjesecima potisnula ljutnjom. Osjećala je krivnju, ali i ljubav koja nije nestala samo zato što je odnos postao težak. Viktor joj je poslije tri mjeseca rekao da još čuva rezervaciju za jedno drugo putovanje.

Selma ga je zamolila da je otkaže. Priznala je da više ne zna želi li vezu s njim. On je podsjetio na riječi koje mu je govorila prije nesreće. Ona je rekla da su tada bile istinite, ali da ga ne može zamoliti da čeka dok se

njen život ponovo složi. Obećala je odgovor koji je osjećala, ne onaj koji bi njemu najmanje bolio.

Viktor je prihvatio, nakon nekoliko teških pokušaja da pronađe drugačije tumačenje. Njihov posljednji susret bio je kratak. Vratio joj je knjigu, ona njemu šal. Nisu se dogovorili da ostanu prijatelji samo da rastanak ljepše zvuči. Potrebna udaljenost bila je jedina iskrena stvar koju su još mogli dati jedno drugome.

Sljedećeg proljeća Selma je sama otišla u grad s razglednice. Sjedila je uz prozor kafića i napisala nekoliko rečenica o Oskaru, uključujući one ljutite. Navečer je zatvorila bilježnicu i izašla prošetati. U sobi je ostala njegova fotografija. Nije je nosila sa sobom u svaki sat koji je tek dolazio.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Dogovor koji nije spomenuo ljubomoru

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/dogovor-koji-nije-spomenuo-ljubomoru/

Tara i Filip napravili su dogovor na dvije stranice. Ona će godinu dana provesti na umjetničkoj rezidenciji, on ostati u gradu i završiti istraživački projekt. Posjećivat će se kad mogu, bez obaveznog izvještavanja o svakom izlasku. Prijatelji su ih nazivali razumnijima od svih drugih parova.

Prvih mjeseci to je zaista funkcionisalo. Tara mu je slala fotografije radova, Filip kratke snimke njihove mačke. Onda je u nekoliko njegovih priča počela čuti isto ime, kolegica s kojom ostaje kasno u laboratoriji. Nije pitala ništa. U njihovom dogovoru ljubomora je nekako ostala predstavljena kao mana drugih ljudi.

Filip je tokom proljetne posjete primijetio muškarca koji Tari šalje glasovne poruke. Ona ih nije puštala pred njim. Jednog popodneva rekla je da mora na sastanak i otišla bez detalja. Filip je ostao u malom stanu, gledajući u dvije šolje koje je upravo oprao, i shvatio da odjednom mrzi slobodu koju je sam najglasnije branio.

Vidio ju je kasnije iz tramvaja, u automobilu s istim muškarcem. Smijali su se. Nije je nazvao. Otišao je u park, napisao dugu optužujuću poruku i obrisao je prije slanja. Kad se vratila, ponašao se hladno, uvjeren da je njegova šutnja dostojanstvenija od pitanja.

Tara mu je predvečer uručila paket. Unutra je bio njegov portret, naslikan prema njenim skicama i starim fotografijama. Muškarac je bio majstor grafičke radionice koji joj je pomagao napraviti otisak. Skriveni sastanci bili su pokušaj da mu pripremi iznenađenje. Filip je osjetio olakšanje, pa se postidio načina na koji je već preuredio njeno ponašanje u dokaz.

Priznao je šta je mislio. Tara se nasmijala samo nakratko, jer je prepoznala vlastitu šutnju o kolegici. Rekla mu je da je također

ljubomorna. Nijedno nije prevarilo drugo, ali su oboje pokušavali izgledati toliko slobodno da više nisu mogli tražiti malo sigurnosti. Mačka se popela u praznu ambalažu, potpuno nezainteresovana za njihove teorije.

Dogovor nisu poderali. Na njegov kraj dopisali su nekoliko običnih rečenica: smiju postaviti pitanje, smiju reći da im neko nedostaje, smiju promijeniti plan bez proglašavanja cijelog braka promašenim. Tara nije napustila rezidenciju, a Filip nije tražio pristup njenom telefonu. Zakazali su sljedeću posjetu prije nego što je otišao.

Portret je objesio u radnu sobu. Nije bio laskav: Tara je nacrtala i brazdu između njegovih obrva. Kad ga je kolegica pohvalila, rekao je da ga je supruga dobro vidjela. Te večeri je nazvao Taru bez spremne zanimljive priče. Samo mu je nedostajala. Odgovorila je da joj je drago što je to konačno izgovorio.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Svilena marama za običan utorak

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/svilena-marama-za-obican-utorak/

Povrat poreza bio je manji nego što se Vesna nadala, ali veći od nule. Odmah ga je rasporedila u glavi: popravka kuhala, zamjena zavjese, poklon za partnerovu godišnjicu rada. Za sebe nije planirala ništa. Taj dio računice nestao je toliko davno da ga više nije primjećivala.

U robnu kuću ušla je gladna. Cijelo jutro je uređivala tuđe rasporede u kancelariji, a prije toga odvezla partnera na pregled i ostavila ručak njegovoj majci. Kraj kase je prstima dotakla svilenu maramu boje šljive. Prodavačica ju je pitala želi li je probati. Vesna je skoro rekla da samo gleda, pa stala pred ogledalo.

Uz maramu joj lice nije izgledalo mlađe. Izgledalo je njeno. Kupila ju je i sjela u kafić u koji je ranije ulazila samo na poslovne sastanke. Naručila je ručak koji se jede polako. Nije odgovarala na poruke desetak minuta, a niko se zbog toga nije našao u ozbiljnoj nevolji.

Za susjednim stolom sjedio je stariji muškarac s programom kina. Pitao je zna li gdje je druga dvorana. Razgovarali su o filmu koji je ona davno željela pogledati. Kad je krenuo, Vesna je kupila kartu za isto prikazivanje, ali su sjedili odvojeno. U mraku je dva sata pripadala priči koju nije morala organizovati.

Na izlazu ih je vidjela partnerova kolegica. Pozdravila je Vesnu onim usporenim tonom kojim ljudi već pripremaju pitanje za nekog drugog. Do večeri je partner Darko znao da je viđena "s nekim gospodinom". Dočekao ju je uz nemarno izgovoreno pitanje gdje je bila. Vesna je skinula maramu i ispričala dan bez izostavljanja.

"Mogla si me pozvati", rekao je. Ona je odgovorila da je mogla, ali je tog dana željela sama odlučivati. Njega je zaboljelo više nego priča o nepoznatom muškarcu. Sjeo je i priznao da ne pamti kada je posljednji put pitao šta bi ona rado radila. Vesna nije tražila da joj vrati utorak u

obliku velikog izvinjenja.

Dogovorili su novu podjelu obaveza i vrijeme koje svako može potrošiti bez pravdanja. U petak je Darko otišao po majku, a Vesna završila ranije. Nazvala ga je iz grada i pozvala na kasno prikazivanje filma. Prihvatio je, iako mu naslov nije obećavao ništa zanimljivo.

Pred kinom ju je prepoznao po marami. Dok je tražio karte, primijetio je da se smije sama za sebe. Pitao je zbog čega. Pokazala mu je plakat: film je bio loša komedija koju nijedno nikada ne bi izabralo unaprijed. Ušli su ipak, spremni potrošiti jednu večer na nešto što nikome nije bilo potrebno.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Gost u sobi preko hodnika

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/gost-u-sobi-preko-hodnika/

Amna je pripremila gostinsku sobu bez oduševljenja. Mužev prijatelj Tarik trebao je ostati deset dana dok traži stan nakon povratka u grad. Njen suprug Edin pozvao ga je prije nego što je pitao nju. Amna je pristala, ali je posteljinu navlačila onom nepotrebnom snagom koju je koristila kada ne želi započeti svađu.

Očekivala je glasnog čovjeka iz Edinovih studentskih priča. Tarik je stigao s jednom torbom i knjigom koju je ostavio na kuhinjskom stolu. Bio je tih, uredan i nije tražio da ga zabavljaju. Prve večeri sam je oprao čaše. Amnu je iznenadilo koliko joj to znači.

Trećeg dana ostali su sami na balkonu dok je Edin telefonirao. Tarik ju je pitao o poslu, pa stvarno saslušao odgovor. Nije imao savjet. Nije spomenuo kako bi on to riješio. Amna je govorila duže nego što je namjeravala i osjetila poznato uzbuđenje koje godinama nije povezivala s običnim razgovorom.

Te noći je ležala budna. Nije se dogodilo ništa što bi mogla nazvati prevarom, ali je primijetila kako očekuje sljedeće jutro i Tarikove korake preko hodnika. Uplašila se lakoće s kojom je svom braku mogla dodijeliti ulogu prepreke. Edin je spavao kraj nje, nesvjestan priče koja se počela stvarati.

Sutradan je otišla na ranije dogovoreni vikend kod sestre. Produžila ga je za jedan dan i rekla Edinu da joj treba malo prostora. Sestra joj nije preporučila ni tajni poljubac ni hitan razvod. Pitala je šta joj se zapravo svidjelo. Amna je dugo šutjela prije nego što je odgovorila: osjećaj da završava rečenicu bez prekidanja.

Po povratku je zamolila Edina za razgovor. Rekla je da ju je Tarikovo prisustvo podsjetilo koliko joj nedostaje njihova bliskost i da je osjetila privlačnost s kojom ne želi postupati nepošteno. Edin je bio povrijeđen.

Pitao je treba li gost odmah otići. Amna je odgovorila da će Tarik ispoštovati dogovoreni odlazak, a njih dvoje moraju odlučiti kako žele živjeti poslije.

Tarik je pronašao stan ranije. Zahvalio je oboma na gostoprimstvu, bez pretpostavke da mu je Amna nešto dugovala zbog pažnje. Kad su vrata za njim zatvorena, Edin je počeo govoriti, pa zastao i zamolio nju da nastavi prva. Nije to popravilo sve. Ipak, ona je primijetila napor.

Do zime su uveli večeri bez gostiju i telefona, ali su naučili i posvađati se bez odlaska u šutnju. Kad je Tarik pozvao društvo u novi stan, Amna i Edin otišli su zajedno. Na povratku su dugo hodali. Ona je pričala o nečemu sasvim običnom, a on ju je pustio da dođe do kraja.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Brkovi zbog kojih je nastala glasina

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/brkovi-zbog-kojih-je-nastala-glasina/

Goran je dvadeset sedam godina nosio brkove. Na fotografijama s vjenčanja bili su tamni, na posljednjem porodičnom ručku gotovo bijeli, ali nikada ih nije obrijao. Njegova supruga Vera jednom je rekla da bi ga bez njih morala upoznati ponovo. On je to zapamtio ozbiljnije nego što je namjeravala.

Za amatersku predstavu dobio je ulogu koja je tražila sasvim drugačije lice. Rediteljica je predložila šminku. Goran je otišao brijaču. Veri nije rekao, želeći da je iznenadi na premijeri. Ona je tog dana stigla direktno s posla, iscrpljena i uvjerena da će prespavati drugi čin.

U foajeu joj je prišao uredno obrijan muškarac u tamnom odijelu i ponudio čašu vode. Prve dvije sekunde nije ga prepoznala. Onda se nasmijala tako glasno da su se ljudi okrenuli. Goran se naklonio. Vera ga je uhvatila za revere i poljubila, upravo kad je fotograf kulturnog centra podigao aparat.

Fotografija je osvanula uz izvještaj s premijere. Komšinica ju je poslala u grupu sa samo jednim upitnikom. Do podne je Vera dobila četiri diskretna poziva. Jedna poznanica ponudila joj je podršku "šta god da se dešava". Goran je na telefonu gledao sliku i smijao se dok mu nisu potekle suze.

Veri u početku nije bilo smiješno. Ljutila se što ljudi lakše vjeruju u prevaru nego u nježnost bračnog para. Onda je primijetila da ni sama nije očekivala onaj poljubac. Godinama su se ljubili na odlasku, kratko i tačno, kao da potvrđuju da kućni raspored još radi.

Na večernjoj predstavi fotograf ih je zamolio za novu sliku, uz objašnjenje zabune. Vera je odbila pozirati kao oslobođena optužbe. Goran je pristao na običnu fotografiju glumačke ekipe, objavljenu s imenima. Glasina se ugasila sama, uz nekoliko ljudi koji su tvrdili da su od početka znali.

Kod kuće ga je pitala hoće li pustiti brkove. On je uzvratio pitanjem hoće li ga onda opet prestati primjećivati. Nije zvučao optužujuće. Sjedili su na rubu kreveta i razgovarali o tome kako su postali dobri saradnici u životu koji više rijetko zajedno doživljavaju. Vera je priznala da joj nedostaje njihova nekadašnja razigranost.

Sljedeće subote našli su se u foajeu drugog pozorišta, svako stigavši svojim putem. Goran je čekao s dvije karte. Brkovi su već počeli rasti. Vera ga je prepoznala odmah, ali mu je ipak pružila ruku kao strancu. "Čula sam da ste zanimljiv čovjek", rekla je. Ovog puta niko ih nije fotografisao.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Pitanje koje je kasnilo trideset godina

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/pitanje-koje-je-kasnilo-trideset-godina/

Zoran je kupio dvije karte za izložbu, iako nije imao koga pozvati. Prodavačica je pitala želi li jednu, ali njemu je bilo neugodno ispravljati se. Kod kuće ih je položio kraj zdjele s jabukama. Tog popodneva, iz sasvim obične dosade, počeo je razmišljati o Emi.

Poznavali su se iz studentskog planinarskog društva. Jednog ljeta ostali su sami kraj rijeke dok su ostali pravili roštilj. Ona ga je pitala vjeruje li da se čovjek može zaljubiti u prijatelja. On je, uplašen vlastitim odgovorom, počeo govoriti o tome kako prijateljstva treba čuvati. Ema se kasnije udala za drugog.

Trideset godina nosio je taj razgovor kao dokaz da je njegova prava sreća prošla pored njega. U međuvremenu je imao brak, razvod i posao koji je volio. Ipak, svaku usamljeniju večer mogao je pretvoriti u nastavak one šetnje. Ema se u njegovim mislima nikada nije promijenila.

Pronašao ju je preko zajedničke prijateljice. Radila je u cvjećari i pristala da popiju kafu poslije smjene. Kada je došla, imala je zemlju ispod nokta i smijala se zbog pokvarene kase. Zoran je odjednom shvatio da nije pripremio nijedno pitanje o njenom stvarnom životu.

Ipak je postavio ono staro. Ema ga je pažljivo saslušala. Rekla je da joj se tada sviđao, da je čak čekala da je pozove na večeru. On je osjetio kako mu se u grudima podiže poznata, gotovo ugodna tuga. "Znači, sve smo propustili", izgovorio je.

"Nismo sve", odgovorila je. Imala je dobar brak koji je završio mirno, putovanja kojih se rado sjećala i godine koje ne bi zamijenila zamišljenom verzijom mladosti. Rekla je da bi vjerovatno prihvatila večeru, ali niko ne zna kakvi bi njih dvoje bili poslije. Nije željela postati opravdanje za njegovu nesreću.

Zoran se postidio, ne zato što je pitao, nego što ju je godinama čuvao u ulozi koja nije dopuštala da živi. Ispričao se i pitao kako je otvorila cvjećaru. Razgovor se promijenio. Pričala je o prvom neispravnom hladnjaku, o svom tvrdoglavom partneru u poslu i o zadovoljstvu kad napokon naučiš odbiti lošu narudžbu.

Pred rastanak je spomenuo dvije karte. "Je li ovo poziv iz sadašnjosti?", pitala je. Rekao je da jeste. Na izložbu su došli odvojeno, upoznali se ponovo pred loše osvijetljenom slikom i kasnije otišli jesti supu. Kad se vratio kući, Zoran nije razmišljao šta je moglo biti. Sjetio se kako je Ema odložila kašiku da mu nešto ispriča do kraja.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Mjesto uz prozor za dvoje

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/mjesto-uz-prozor-za-dvoje/

Svake srijede Nermin je dolazio u biblioteku deset minuta ranije. Imao je šezdeset četiri godine, uredno podšišanu sijedu kosu i naviku da vraća knjige s papirićem na najdražoj stranici. Bibliotekarka Jasna, devet godina mlađa, papiriće je čuvala u ladici koju nije otvarala pred kolegicama.

Otkako su oboje ostali sami, njihovi razgovori o romanima trajali su sve duže. Jednom ju je pozvao na kafu. Rekla je da bi voljela, ali da joj je te sedmice gužva. Nermin nije pitao ponovo. Poslije je Jasna često zažalila što nije odmah predložila drugi dan.

Na književnoj večeri organizatorica je u šali rekla da Nermin vjerovatno čita samo zato što mu se sviđa bibliotekarka. Nekoliko ljudi se nasmijalo. On je pocrvenio, ali nije spustio pogled. Jasna je osjetila kako joj se ruka steže oko programa. Organizatorica je dodala da za neke romanse postoji rok trajanja.

"Za knjige znam da se može obnoviti posudba", odgovorio je Nermin. "Za ljude prvo treba pitati žele li ostati." Nije tražio aplauz. Okrenuo se autorici na pozornici i postavio pitanje o njenom romanu. Smijeh se ugasio jer niko nije mogao nastaviti šalu a da otvoreno ne bude grub.

Jasna ga je nakon programa pronašla kako slaže stolice. Rekla je da joj je žao. On je slegnuo ramenima, ali ona je vidjela da ga je pogodilo. Objasnio je da nije neugodno zaljubiti se, nego slušati kako drugi od toga prave predstavu. "I tebi mora biti dopušteno da kažeš ne, bez njihove publike."

Tada mu je kazala da je odgovor na kafu bio nespretan, ne negativan. Predložila je subotu. Nermin je izvadio telefon, iako je znao da nema nikakvu obavezu. "U jedanaest?" Pitala je može li ranije, jer tada pekara još ima tople kifle. Zapisao je deset, pod imenom "Jasna, kafa".

U subotu su razgovarali o svojim pokojnim partnerima, ali i o lošem filmu koji su oboje gledali. Nijedno nije očekivalo da drugi zamijeni nekoga. Kad je konobar donio račun, Jasna je tražila da ga podijele. Nermin je rekao da onda sljedeći put on bira kolač. Ona se nasmijala i prihvatila sljedeći put.

Na narednoj književnoj večeri sjedili su uz prozor. Organizatorica im se izvinila prije nego što su ušli gosti. Jasna je prihvatila izvinjenje, pa sklonila torbu sa susjedne stolice. Nermin je sjeo, pružio joj knjigu i pokazao papirić među stranicama. Ovaj put na njemu nije bio citat, nego adresa male pekare koju je želio da zajedno pronađu.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Gost kojeg je zaboravio domaćin

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/gost-kojeg-je-zaboravio-domacin/

Kad je stigla u mali primorski grad, Maja je u torbi imala dvije haljine i rukopis. Organizator književnog vikenda, Filip, obećao je honorar, smještaj i dugu šetnju poslije čitanja. Dopisivali su se od proljeća. Njegove poruke stizale su kasno, obično s fotografijom mora ispred praznog stola.

Hotel je očekivao da sama plati sobu. Filip se izvinio, govoreći da je osoba zadužena za isplate bolesna. Na probi je bio zauzet važnijim gostima. Za večerom ju je smjestio kraj vrata, bez kartice s imenom. Kad ga je pitala za honorar, dotakao joj je rame i obećao da će to riješiti nasamo.

Nije željela praviti scenu. Ali nakon dva dana, njena ušteđevina plaćala je tuđu manifestaciju. Gledala je kako Filip naručuje skuplje vino za pisca čije je gostovanje privlačilo kamere. Njoj je šapnuo da razumije umjetnost, pa sigurno neće sve svesti na novac. Maja je odložila viljušku.

Na završnom programu zamolili su svakog autora da kaže nešto neplanirano. Maja je ispričala priču o ženi koja je pozvala susjeda da joj popravi prozor. Divila se njegovim rukama, hvalila mu strpljenje i uvjeravala ga da je poseban. Kad je prozor bio gotov, rekla mu je da bi račun pokvario ljepotu njihovog susreta.

Publika se nasmijala. Filip također, prvi trenutak. Onda je pogledao prema njoj. "Je li joj ga popravio?", dobacio je poznati pisac. "Jeste", rekla je Maja. "Ali sljedeću zimu provela je tražeći majstora koji prihvata komplimente umjesto stanarine." Nije pogledala Filipa dok je zatvarala bilježnicu.

Sačekao ju je iza pozornice, uvrijeđen. Govorio je da ga je osramotila iako niko nije spomenuo njegovo ime. Maja mu je pokazala ugovor i hotelski račun. Tražila je novac do jutra, bez dodatnih razgovora o njihovoj posebnoj vezi. Uplatio je sve. Poruku s potvrdom pratio je dugačak tekst o

tome kako ga je pogrešno razumjela.

Na stanici joj je prišao tonski tehničar Vedran, koji joj je na probi donio stolicu bez velike najave. Vraćao se istim autobusom. Pitao je smije li sjesti pored nje. Tokom puta pričali su o knjižarama koje rano zatvaraju i ružnom hotelu s prekrasnim pogledom.

Mjesec kasnije pozvao ju je na večeru, unaprijed provjerivši kada joj odgovara. Nije rekao da će biti nezaboravno. Stigao je na vrijeme. Maja je, dok je spuštala torbu ispod stola, shvatila koliko joj je prostora ostalo da se raduje kada ne mora prvo opravdavati nečije odsustvo.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Večera bez skrivenog jelovnika

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/vecera-bez-skrivenog-jelovnika/

Lejlin mali restoran bio je zatvoren ponedjeljkom. Ipak, te sedmice pristala je pripremiti večeru za investitora koji je razmatrao zakup susjednog prostora. U poruci je stajalo da dolazi s poslovnim partnerom. Kad se pojavio sam, s ružama i bocom vina, konobarica je pogledala prema kuhinji.

"Partneru je iskrsnulo nešto", rekao je Ognjen. Nije spustio ruže na pult, nego ih je pružio Lejli kao da je već prihvatila ulogu žene koja ih očekuje. Ona je zahvalila i stavila cvijeće u bokal za vodu. Pokazala mu je sto pored prozora, postavljen za dvije osobe.

Ognjen je znao da joj je muž arhitekta na privremenom poslu u drugom gradu. Tokom telefonskih pregovora nekoliko puta je rekao da je šteta što tako lijepa žena večera sama. Lejla je tada odgovorila da uglavnom večera s osobljem. Mislila je da je dovoljno jasna.

Za predjelo je poslužila pitu od luka. Glavno jelo bilo je pečeno povrće s istim lukom, a uz salatu je donijela njegov blago ukiseljeni oblik. Ognjen je kušao i pohvalio jelo. Onda se nasmijao. "Sve na istu temu? Zar nemaš nešto uzbudljivije za ovakvog gosta?"

Lejla je sjela na drugu stranu stola, s fasciklom za zakup. "Isti sastojak može imati mnogo lica. I dalje mu se ne mijenja ime." Otvorila je fasciklu. "Ovo je poslovna večera. To se također ne mijenja zato što ste došli sami." Njegov osmijeh je ostao, ali više nije znao gdje da ga usmjeri.

Pokušao je sve proglasiti šalom. Rekao je da ozbiljne žene previše razmišljaju o bezazlenoj pažnji. Lejla nije branila svoju ozbiljnost. Pozvala je konobaricu da donese treći tanjir i zamolila je da im se pridruži. Ognjenu je ponudila da prođu ugovor ili da dobije račun. Izabrao je ugovor, prvi put izgovarajući konkretna pitanja.

Sutradan je poslao ponudu s boljom cijenom i ličnu poruku koja nije imala veze s nekretninom. Lejla je odgovorila samo na poslovni dio, odbivši saradnju. Prostor su tri mjeseca kasnije unajmili keramičarka i knjigovezac. Nisu imali velika obećanja, ali su plaćali uredno i ponekad posuđivali stolice za radionice.

Kad se muž vratio, Lejla mu je ispričala večeru dok su čistili grašak. Pitao je kakav je bio desert. "Nije ga naručio", odgovorila je. On je izvadio dvije kruške iz kese i počeo ih guliti. Večer se nastavila uz običnu hranu i razgovor koji nije tražio da bilo ko pogađa šta se zapravo nudi.

LJUBAVNE PRIČE · 3 MIN ČITANJA

Klub savršenih parova

Čitaj online: ljubavniromani.com/prica/klub-savrsenih-parova/

"Moraš vidjeti kako razgovaraju", govorila je prijateljica dok je Dini slala pozivnicu za vikend u planinskom hotelu. Klub skladnih parova okupljao je ljude koji su na fotografijama uvijek držali ruke jedno drugome na ramenima. Dina je, nakon razvoda, sumnjala čak i u sretne završetke filmova.

Prihvatila je poziv zbog predavanja o povjerenju. Vozila se s Kenanom, tonskim snimateljem koji je tamo radio honorarno. Poznavali su se iz komšiluka. On nije obećavao da će je izliječiti od nepovjerenja. Samo je stao kraj puta kada je rekla da joj se jede pita.

Prvu večer provela je za stolom s osnivačima kluba. Jedna žena je mužu ispod stola pokazivala poruke koje je morao odobriti prije objave. Drugi par nije razgovarao dok nije stigao fotograf. Na balkonu je predsjednik kluba zamolio Dinu da njegovoj supruzi kaže kako su cijelo popodne pripremali govor. Ona ga tog dana nije ni srela.

Ujutro je ponijela kofer do recepcije. Svečani doručak još nije bio počeo. U kuhinji su se čuli glasovi, pa je provirila kroz otvorena vrata. Stariji konobar pokušavao je popraviti kopču na cipelama svoje supruge, kuharice. Ona se ljutila jer je odložio vlastiti pregled da bi zamijenio kolegu.

Nisu izgledali skladno. Govorili su jedno preko drugog, pa zastali. "Dobro, nazvat ću ponovo", rekao je on. Ona mu je dodala komad toplog hljeba. Dina je primijetila da su riješili jednu stvar bez publike i bez rečenice koju bi vrijedilo odštampati na majici.

Kenan ju je pronašao u predvorju. Pitao je treba li joj prijevoz. Umjesto odgovora, ispričala mu je šta je vidjela. Dodala je da joj je predsjednik, kad je odbila njegovu molbu, rekao da ne razumije sitne bračne usluge. Kenan se namrštio. "Razumiješ dovoljno da ne postaneš njegov izgovor."

Vratila je kofer u sobu, ali nije otišla na završno predavanje. Pomogla je osoblju složiti stolove za večernji koncert, uz dogovor s upravnicom. Predsjednik je to nazvao neobičnim izborom gosta. Dina mu je rekla da je konačno pronašla dio programa koji joj koristi. Njena prijateljica kasnije je napustila klub nakon vlastitog razgovora s njim.

Na povratku je Kenan promašio skretanje. Priznao je odmah, bez priče o lošem putokazu. Dina se počela smijati, prvi put tog vikenda sasvim lako. Kod zgrade ga je pozvala na večeru sljedećeg petka. "Nemam dobar dokaz da ćemo uspjeti", rekla je. On je podigao kesu s preostalom pitom. "Imamo barem nešto za početak."